FREDERICK FORSYTH

MANIFESTUL NEGRU

Frederick Forsyth

MANIFESTUL NEGRU

ISBN:
973-98653-2-l

Traducere: CORNELIA BUCUR

Frederick Forsyth

Frederick Forsyth
Icon

Editura RAO
1998

Pentru Sandy

PRINCIPALELE PERSONAJE ALE CĂRŢII

PERSONAJE CARE APAR PE TOT PARCURSUL ROMANULUI:

JASON MONK *Fost agent CIA.*

SIR NIGEL IRVINE *Fost şef al Serviciului Secret de Informaţii britanic SIS.*

IGOR V. KOMAROV *Liderul partidului rus de extremă dreaptă UFP (Uniunea forţelor Patriotice).*

IVAN MARKOV *Preşedinte în funcţiune după 1999.*

UMAR GUNAEV *Ofiţer KGB, Oman*, *mai târziu cap al Mafiei*, *Moscova.*

PERSONAJE CARE APAR ÎN CARTEA ÎNTÂI:

Ruşii:

GHENADI ZIUGANOV *Lider al Partidului Neocomunist, Rusia.*

IOSEF CERKASOV *Preşedinte al Rusiei până în 1999.*

BORIS KUZNEŢOV *Şeful propagandei, UFP.*

LEONID ZAIŢEV *Om de serviciu la sediul UFP.*

NIKITA AKOPOV *Secretarul personal, omul de încredere al lui Igor Komarov.*

NIKOLAI ILICI TURKIN O*fiţer KGB, recrutat de Jason Monk.*

COL. STANISLAV ANDROSOV *Rezident KGB, Ambasada Sovietică, Washington.*

MIHAIL GORBACIOV *Preşedinte al U.R.S.S., 1985-91.*

GEN. VIKTOR CEBRIKOV *Şef al KGB-ului în 1985.*

GEN. VLADIMIR KRIUCIKOV *Şeful Directoratului I KGB în 1985.*

GEN. VITALI BOIAROV *Şeful Directoratului II KGB în 1985.*

PIOTR SOLOMIN *Ofiţer GRU, recrutat de Jason Monk.*

PROF GHEORGHI KUZMIN *Medic anatomopatolog Moscova.*

PAVEL VOLSKI *Detectiv-inspector Omucideri, miliţia moscovita.*

EVGHENI NOVIKOV *Detectiv-inspector, Omucideri, miliţia moscovită.*

COL. VLADIMIR MECIULAEV *Ofiţer KGB, controlorul lui Aldrich Ames la Roma şi după aceea.*

VALERI KRUGLOV *Diplomat sovietic*, *recrutat de Jason Monk.*

VASILI LOPATIN *Detectiv-inspector, Omucideri, miliţia moscovită.*

PROF. IVAN BLINOV *Specialist în fizică nucleară*, *recrutat de Jason Monk.*

Britanicii:

CELIA STONE *Adjutantul ataşatului de presă Ambasada Britanică, Moscova.*

HUGO GRAY *Ofiţer SIS, Ambasada Britanică, Moscova.*

JOCK MACDONALD *Şef de secţie SIS Ambasada Britanică, Moscova.*

BRUCE „GRACIE" FIELDS *Ofiţer SIS Ambasada Britanică, Moscova.*

JEFFREY MARCHBANKS *Şeful Diviziei pentru Rusia, cartierul general SIS, Londra.*

SIR HENRY COOMBS *Şeful SIS, Londra.*

DOAMNA (acum Lady) THATCHER *Primul-ministru britanic în 1985.*

BRIAN WORTHING R*edactor-şef,* Daily Telegraph, *Londra.*

MARK JEFFERSON *Editorialist*, Daily Telegraph.

LADY IRVINE *Soţia lui Sir Nigel Irvine.*

CIARAN *Fost soldat în Forţele Speciale.*

MITCH *Fost soldat în Forţele Speciale.*

SIR WILLIAM PALMER *Subsecretar permanent, Foreign Office.*

Americanii:

CAREY JORDAN *Fost director-adjunct (Operaţiuni), CIA, Langley.*

ALDRICH AMES *Fost ofiţer CIA şi trădător.*

KEN MULGREW *Fost ofiţer CIA şi prieten al lui Aldrich Ames.*

HARRY GAUNT *Fost şef al Diviziei pentru Rusia, CIA, Langley.*

SAUL NATHANSON *Bancher, Washington şi Wyoming.*

PERSONAJE CARE APAR ÎN CARTEA A DOUA:

ALEXEI II *Patriarhul Moscovei şi al Tuturor Rusiilor.*

Părintele MAXIM KLIMOVSKI *Valet/majordom al patriarhului.*

DIMITRI BORODIN *Detectiv, Omucideri*, *miliţia moscovită.*

BRIAN, VINCENT, SAU MARKS *Fost soldat în Forţele Speciale.*

GEN. NIKOLAI NIKOLAEV *Veteran tanchist sovietic în retragere.*

DR. LANCELOT PROBYN *Specialist în genealogii*, *College of Arms, Londra*.

Părintele GREGOR RUSAKOV *Preot rătăcitor, predică întoarcerea la Dumnezeu.*

ASLAN, MAGOMED, ŞARIF *Gangsteri ceceni şi bodyguarzi.*

GEN. IURI DROZDOV *Fost spion, KGB*.

LEONID BERNSTEIN *Preşedintele Băncii Federale Moskovski.*

ANTON GUROV *Şef de programe, televiziunea comercială, Moscova.*

GEN. VALENTIN PETROVSKI *Şeful Departamentului de luptă împotriva crimei organizate, miliţia moscovită.*

GEN. MAIOR MIŞA ANDREEV *Comandantul Diviziei Tamanskaia.*

GEN. VIACESLAV BUTOV *Adjunctul ministrului apărării, Moscova.*

GEN. SERGHEI KORIN *Comandantul Gărzii Prezidenţiale, Kremlin.*

CARTEA ÎNTÂI

CAPITOLUL 1

Era în vara în care o pâine ajunsese să coste mai bine de un milion de ruble.

Era în vara celui de-al treilea an de recolte catastrofale şi al doilea de hiperinflaţie.

Era în vara când pe aleile dosnice ale oraşelor îndepărtate de provincie primii ruşi începeau să moară din cauza malnutriţiei.

Era în vara când preşedintele suferea un atac în limuzina sa, prea departe pentru a mai putea fi salvat şi când un bătrân om de serviciu fura un document.

De atunci încolo, nimic nu avea să fie ca înainte.

Era în vara lui 1999.

După-amiaza era fierbinte, opresiv de fierbinte, iar portarului îi trebuiră două sau trei claxoane ca să se îndure să-şi părăsească adăpostul şi să deschidă porţile de lemn ale clădirii Guvernului.

Bodyguardul preşedintelui lăsă geamul în jos pentru a-i striga să se grăbească, iar Mercedesul 600 lung şi negru ieşi pe sub arcada în Staraia Ploşcead. Nefericitul portar ridică mâna în ceea ce spera că semăna a salut, în timp ce o a doua maşină, o Ceaika rusească în care se aflau încă patru bodyguarzi, ieşea în urma limuzinei. Pe urmă dispărură. Prăbuşit pe bancheta din spate a Mercedesului, preşedintele Cerkasov şedea singur, adâncit în gânduri. În faţă erau şoferul miliţian şi bodyguardul personal, alocat de Grupul Alfa.

În timp ce mahalalele sărăcăcioase ale Moscovei lăsau locul câmpurilor şi copacilor, starea de spirit a preşedintelui Rusiei era una de profundă disperare şi pe bună dreptate. De trei ani îndeplinea funcţia pe care o preluase de la un Boris Elţîn suferind, cei mai nefericiţi trei ani din viaţa sa, în care îşi văzuse ţara prăbuşindu-se în prăpastia sărăciei.

În iarna lui 1995, pe vremea când era prim-ministru, numit de însuşi Elţîn ca premierul „tehnocrat” care avea să resusciteze economia, ruşii se prezentaseră la urne pentru a alege un nou parlament, sau Duma.

Alegerile pentru Dumă erau importante, dar nu vitale. În anii trecuţi puterea trecuse treptat din mâna Parlamentului în cea a preşedinţiei, în cea mai mare parte ca rezultat al eforturilor lui Boris Elţîn. În iarna lui 1995, masivul siberian care, cu patru ani înainte, în august 1991, încălecase pe tanc

într-o încercare de lovitură de stat şi, atrăgându-şi nu doar admiraţia întregii Rusii, ci şi a Occidentului care îl privea ca pe un mare luptător pentru democraţie, pusese mâna pe preşedinţie, era ca o trestie frântă.

Aflat în convalescenţă după cel de-al doilea atac de inimă la interval de trei luni, umflat şi buhăit de medicamente, urmărise alegerile parlamentare dintr-o clinică de pe Dealul Vrabia, fost Dealul Lenin, la nord-est de Moscova şi îşi văzuse protejaţii politici aruncaţi abia pe locul al treilea. Faptul că acest lucru era mai puţin important decât ar fi fost într-o democraţie occidentală i se datora mai ales lui Elţîn, care strânsese cea mai mare parte a puterii politice în propriile mâini. Ca şi Statele Unite, Rusia avea un preşedinte executiv, dar, spre deosebire de acestea, ea nu beneficia de reţeaua de pârghii şi mijloace prin care Congresul contrabalansa deciziile Casei Albe. Elţîn putea practic să conducă ţara prin decrete, ceea ce şi făcea.

Dar alegerile parlamentare arătaseră cel puţin din ce parte bătea vântul, oferind indicaţii valoroase în ceea ce privea direcţia pentru mult mai importantele alegeri prezidenţiale programate pentru iunie 1996.

Noua forţă politică la orizontul iernii lui 1995 erau, ca o ironie, comuniştii. După şaptezeci de ani de tiranie comunistă, cinci ani de reformă a lui Gorbaciov şi cinci ani de mandat al lui Elţîn, ruşii începuseră să privească înapoi spre trecut cu nostalgie.

Conduşi de Ghenadi Ziuganov, comuniştii prezentau un tablou în culori rozalii al fostei stări de lucruri: locuri de muncă garantate, salarii sigure, alimente la preţuri accesibile, precum şi linişte şi ordine. Nu se pomenea nimic despre despotismul KGB-ului, despre Gulagul lagărelor de muncă, sau despre inexistenţa libertăţii de mişcare şi de expresie.

Alegătorii ruşi se aflau deja într-o stare de deziluzie profundă faţă de cei doi mântuitori atât de trâmbiţaţi cândva: capitalismul şi democraţia. Cel de-al doilea termen căpătase o conotaţie peiorativă. Pentru mulţi ruşi, care priveau în jur la corupţia omniprezentă şi la delincventa incontrolabilă, totul fusese o uriaşă minciună. După numărarea voturilor se văzuse că cripto-comuniştii deţineau cel mai numeros bloc compact de deputaţi din Dumă, împreună cu dreptul de a-l numi pe preşedintele Camerei.

La extrema cealaltă se aflau cei care aparent le erau diametral opuşi, neofasciştii lui Vladimir Jirinovski, în fruntea partidului ironic denumit Liberal Democrat. În alegerile din 1991, demagogul necioplit şi animat de o veritabilă pasiune pentru comportamentul bizar şi expresiile scatologice se

descurcase neaşteptat de bine, dar steaua sa începuse să apună. Deşi nu destul pentru a-l lipsi de cel de-al doilea bloc de deputaţi ca mărime.

La mijloc se aflau partidele de centru, care se agăţau de reforma economică şi socială pe care o introduseseră. Ele ocupau locul al treilea. Efectul real al acestor alegeri era însă pregătirea cursei prezidenţiale din 1996. În campania pentru Dumă participaseră patruzeci şi trei de partide diferite şi cei mai mulţi dintre liderii partidelor principale înţeleseseră că interesele lor vor fi cel mai bine servite printr-un program de coaliţie.

Înainte de venirea verii, criptocomuniştii se aliaseră cu amicii lor naturali, agrarienii, sau Partidul Ţărănesc, pentru a forma Uniunea Socialistă, o titulatură inteligentă, fiindcă păstra două dintre iniţialele fostei U.R.S.S. Lider rămăsese Ziuganov.

Şi în extrema aripii drepte se pregăteau mişcări de unificare, întâmpinate cu cerbicie de Jirinovski. Vlad Nebunul credea că putea câştiga preşedinţia fără ajutorul celorlalte facţiuni de dreapta.

În Rusia, ca şi în Franţa, alegerile prezidenţiale se desfăşoară în două etape. În prima rundă, toţi candidaţii concurează laolaltă. Numai cei de pe primul şi al doilea loc se califică pentru votul din turul doi. Locul trei nu are nici o valoare. Jirinovski ieşise al treilea. Gânditorii politici mai bine orientaţi ai extremei drepte erau furioşi pe el.

Cele peste zece partide de centru se uniseră, mai mult sau mai puţin, formând Alianţa Democrată, cu întrebarea cheie pe toată perioada primăverii lui 1996 dacă Boris Elţîn va putea candida şi câştiga din nou preşedinţia.

Povestea prăbuşirii lui avea să fie concentrată mai târziu de istorici într-un singur cuvânt: Cecenia.

Exasperat la maximum, cu douăsprezece luni înainte, Elţîn lansase întreaga forţă a armatei terestre şi aeriene ruseşti împotriva unui mic trib de războinici munteni al căror conducător autonumit insista asupra independenţei totale faţă de Moscova. Problema cecenă nu aducea nimic nou; rezistenţa lor data din vremea ţarilor şi chiar şi mai demult. Supravieţuiseră cumva pogromurilor câtorva ţari, precum şi celui mai crud tiran, Iosif Stalin. Supravieţuiseră cumva devastărilor repetate ale ţărilor minuscule, deportărilor şi genocidului şi continuaseră să lupte.

Lansarea întregii puteri armate ruseşti împotriva cecenilor fusese o decizie importantă, care dusese nu la o victorie rapidă şi încărcată de glorie, ci la distrugerea totală – surprinsă pe film Tehnicolor – a capitalei cecene Groznîi şi la un şir

nesfârşit de soldaţi ruşi reveniţi acasă de pe frontul cecen în sicrie de plumb.

Cu capitala redusă la un maldăr de moloz, dar încă înarmaţi până în dinţi cu armament vândut în mare parte de generalii ruşi corupţi, cecenii se refugiaseră în munţii pe care îi cunoşteau atât de bine şi refuzaseră să se lase scoşi de-acolo. Aceeaşi armată rusească al cărei Vietnam lipsit de glorie fusese încercarea de invadare a Afganistanului crease acum un al doilea la poalele sălbatice ale Munţilor Caucaz.

Dacă Elţîn lansase campania cecenă pentru a dovedi că era un bărbat puternic în înţelesul rusesc tradiţional al cuvântului, încercarea sa eşuase. Pe tot parcursul anului 1995 tânjise după victoria finală, care îi scăpa mereu. Cu cât îşi vedeau mai des fiii reveniţi din Caucaz în saci, cu atât ruşii deveneau mai violent anticeceni. Şi se întorceau împotriva aceluia care nu le putea aduce victoria.

Spre sfârşitul primăverii, împovărat de lipsa de popularitate şi de boală, Boris Elţîn ieşi din cursa prezidenţială. Candidatura în numele partidelor reformiste şi democrate de centru trecu în mâinile lui Iosif Cerkasov, liderul Partidului Patriei Ruse, acum parte a Alianţei Democrate. Într-o cursă grea, cu trei alergători, Cerkasov câştigă preşedinţia la mustaţă.

Dus de valul victoriei, el păru să înceapă cu dreptul. Se bucura de încurajarea Vestului şi, mai important, de creditele sale financiare pentru a menţine economia rusă pe linia de plutire. Urmând sfaturile Occidentului, el puse capăt războiului din Cecenia şi, chiar dacă pentru răzbunătorul popor rus ideea de a-i lăsa pe ceceni să scape cu faţa curată era de nesuportat, aducerea acasă a soldaţilor se bucură de popularitate.

În numai un an şi jumătate însă lucrurile începură să meargă prost. Cauzele erau de două feluri: mai întâi, jaful Mafiei ruseşti, care devenise mult prea extins pentru ca economia să-l mai poată suporta şi în al doilea rând, o altă aventură militară stupidă. Spre sfârşitul anului 1997 Siberia, depozitul a peste 90% din bogăţiile ţării, ameninţase cu secesiunea.

Siberia era cea mai puţin îmblânzită dintre provinciile ruseşti. În solul său îngheţat, foarte puţin exploatat, se găseau zăcăminte de petrol şi gaze naturale pe lângă care până şi Arabia Saudită părea săracă. Lor li se adăugau aurul, diamantele, bauxita, manganul, tungstenul, nichelul şi platina. La sfârşitul anilor nouăzeci, Siberia era ultima frontieră a planetei.

La Moscova începură să sosească rapoarte din care reieşea că emisarii yakuzei japoneze, dar mai cu seamă sud-coreene, străbăteau Siberia îndemnând la secesiune. Prost sfătuit de

cercul său de sicofanţi şi aparent insensibil la greşelile făcute de predecesorul său în Cecenia, preşedintele Cerkasov trimise armata în est. Mişcarea provocă o dublă catastrofă. După douăsprezece luni, fără să fi găsit o soluţie militară, fu nevoit să negocieze un acord prin care siberienii obţineau un grad mai mare de autonomie şi de control asupra resurselor decât avuseseră vreodată. În al doilea rând, această aventură atrase după sine hiperinflaţia.

Guvernul încercă să iasă din corzi cu ajutorul tiparului. În vara lui 1999, zilele ratei de cinci mii de ruble la un dolar, de la mijlocul anilor nouăzeci, erau doar o amintire.

Recolta de grâu a bazinului cu cernoziom al Kubanului dezamăgise de două ori la rând, în ’97 şi ’98, iar recolta siberiană fusese întârziată până putrezise, fiindcă partizanii aruncaseră în aer şinele de tren. La oraş preţul pâinii urca în spirală. Preşedintele Cerkasov se agăţa de putere, dar era limpede că nu mai deţinea controlul.

La ţară, unde ar fi trebuit să se găsească măcar destule alimente pentru ca oamenii să se poată întreţine, lucrurile stăteau şi mai prost. Fără bani, fără mână de lucru şi cu infrastructura pe cale de a se prăbuşi, cooperativele stăteau degeaba, iar pe terenurile lor cu sol bogat creşteau buruienile. Trenurile care opreau la haltele mărginaşe erau asaltate de ţărani, cei mai mulţi bătrâni, care vindeau mobilă, îmbrăcăminte şi articole de tot felul pe la geamuri, pe bani sau şi mai bine, pe mâncare. Cumpărătorii nu erau prea mulţi.

La Moscova, capitala-vitrină a naţiunii, cerşetorii dormeau pe cheiuri şi prin aleile dosnice. Poliţia – denumită miliţie în Rusia – care abandonase practic lupta împotriva crimei încerca să-i adune şi să-i urce în trenuri care să-i ducă înapoi de unde veniseră. Dar în locul lor veneau alţii, în căutare de lucru, de hrană, de ajutor. Mulţi ajungeau să cerşească şi mureau pe străzile Moscovei.

Spre sfârşitul iernii lui 1998-99, Occidentul renunţă în sfârşit să mai verse subsidii în prăpastia aceea fără fund, iar investitorii străini, chiar şi aceia care lucrau în parteneriat cu Mafia, îşi făcură bagajele. Economia rusă, asemenea unei refugiate de război violate de prea multe ori, se întinse la marginea drumului şi îşi dădu, disperată, obştescul sfârşit.

Acesta era tabloul întunecat ce se înfăţişa preşedintelui Cerkasov pe drumul spre casa unde avea să-şi petreacă weekendul.

Şoferul cunoştea drumul ce ducea la *dacea* de dincolo de Usovo, pe malul râului Moscova, unde aerul era proaspăt pe sub copaci. Cu mulţi ani înainte, ştabii Biroului Politic al Sovietelor începuseră să-şi construiască locuinţele de vacanţă

în pădurea din cotul râului. Între timp se schimbaseră multe în Rusia, dar nu chiar atât de multe.

Şoseaua era liberă, căci benzina era scumpă; camioanele pe care le depăşeau scoteau nori groşi de fum negru. Trecură de Arhanghelskoe, traversară podul şi o luară pe drumul care mergea paralel cu malul râului ce curgea liniştit prin arşiţa verii spre oraşul pe care îl lăsaseră în urmă.

Cinci minute mai târziu, preşedintele Cerkasov începu să simtă că îi lipseşte aerul Deşi instalaţia de aer condiţionat funcţiona la maximum, apăsă pe buton şi deschise geamul din spate, de lângă el, lăsând aerul natural să-l bată. Era însă şi mai cald şi nu-l ajuta să respire mai uşor. Dincolo de geamul despărţitor, nici şoferul, nici bodyguardul nu observaseră nimic. Curba către Peredelkino se apropia de partea dreaptă. În timp ce treceau de ea, preşedintele Rusiei se înclină spre stânga şi căzu pe banchetă.

Primul lucru pe care îl observă şoferul fu că, brusc, capul preşedintelui îi dispăruse din oglinda retrovizoare. Îi murmură ceva bodyguardului, care se întoarse din mijloc ca să se uite. În clipa următoare, Mercedesul încetini şi opri la marginea drumului.

În urma lor, Ceaika făcu acelaşi lucru. Şeful echipei de pază, fost colonel în Spetsnaz, sări de pe locul de lângă şofer şi o luă la fugă spre maşina din faţă. Ceilalţi coborâră de pe locurile lor, cu pistoalele scoase, formând un cerc protector. Nimeni nu ştia ce se întâmplase.

Colonelul ajunse în dreptul Mercedesului, unde bodyguardul deschisese deja uşa şi se apleca înăuntru. Colonelul îl trase înapoi, ca să vadă mai bine. Preşedintele era pe jumătate întins pe spate şi respira gâfâit, cu ambele mâini încleştate la piept şi cu ochii închişi.

Cel mai apropiat spital cu echipamentul de urgenţă necesar se afla departe, pe Dealul Vrabia. Colonelul urcă pe bancheta din spate, alături de preşedintele în suferinţă şi ordonă şoferului să întoarcă şi să se îndrepte spre şoseaua de centură. Alb la faţă, şoferul se conformă. Cu ajutorul telefonului portabil, colonelul contactă clinica şi ceru o ambulanţă care să-i aştepte la mijlocul drumului.

Întâlnirea se produse o jumătate de oră mai târziu, în mijlocul autostrăzii împărţite în două. Asistenţii îl transferară pe pacientul inconştient din limuzină în ambulanţă şi se apucară de lucru, în timp ce convoiul compus din trei vehicule gonea spre clinică.

Ajuns acolo, preşedintele intră în grija specialistului cardiolog de serviciu şi fu dus degrabă la reanimare. În ciuda aparaturii de ultimă oră, sosiseră prea târziu. Linia de pe

monitor refuza să se clintească; ea rămânea dreaptă, însoţită de un bâzâit strident. La patru şi zece minute, medicul-şef se îndreptă de şale, clătinând din cap. Cel care mânuia defibrilatorul se trase un pas înapoi.

Colonelul apăsă pe câteva butoane ale telefonului mobil. Cineva răspunse la al treilea apel. Colonelul spuse:

— Dă-mi biroul primului-ministru.

Şase ore mai târziu, în Marea Caraibelor, legănându-se pe suprafaţa ondulată a oceanului, *Foxy Lady* cârmea spre casă. Jos pe dunetă, Julius, marinarul, trăgea odgoanele, desfăcea momelile şi punea undiţele în ordine. Fusese o zi de activitate plină şi profitabilă.

În timp ce Julius înfăşură momelile şi gutele lor de plastic colorat în colaci ordonaţi, buni de aşezat în cutie, cei doi americani îşi deschideau câte o bere şi, aşezaţi sub copertină, îşi potoleau setea.

În frigider se aflau doi toni uriaşi, de câte douăzeci de kilograme fiecare şi vreo şase dorade care cu numai câteva ceasuri mai devreme şedeau la pândă în umbra unui pâlc de alge, la zece mile distanţă.

Pe puntea superioară, căpitanul verifică încă o dată cursul spre insule şi mări viteza motorului. Prevedea că vor intra în Turtle Cove în mai puţin de o oră.

Părând a înţelege că treaba pe ziua aceea era pe terminate şi că dana din portul adăpostit, aflat ceva mai sus de Tiki Hut, o aştepta, *Foxy Lady* îşi înfipse coada în apă, ridică botul şi carena de forma unui V adânc începu să despice apa albastră. Julius mai umplu o găleată cu apa ce trecea pe lângă el şi clăti încă o dată duneta.

Pe vremea când Jirinovski era liderul Partidului Liberal Democrat, sediul partidului se găsea într-o clădire dărăpănată din Aleea Peştelui, care dădea în Sretenka. Oaspeţii nefamiliarizaţi cu purtările lui Vlad Nebunul rămâneau uimiţi de aspectul sărăcăcios al locului. Cu zugrăveala cojită şi ferestrele acoperite cu două postere fluturând în vânt şi înfăţişând chipul demagogului, sediul nu mai făcuse cunoştinţă cu o cârpă udă de cel puţin zece ani. Dincolo de uşa neagră, cu vopseaua sărită, vizitatorii descopereau un hol întunecos cu un stand la care se vindeau tricouri cu portretul liderului pe piept şi umeraşe pe care se înşiruiau hainele negre de piele, uniforma simpatizanţilor săi.

Urcând scara fără mochetă, vopsită într-un cafeniu mohorât, dădeai de primul palier unde, din spatele unei ferestre zăbrelite, un paznic morocănos voia să ştie care era scopul

vizitei. Numai dacă răspunsul era mulţumitor puteai ajunge în încăperile unde domina prostul gust şi unde Jirinovski primea atunci când stătea în oraş. Întreaga clădire se cutremura în vibraţiile muzicii hard rock. Era modul în care excentricul fascist prefera să-şi ţină sediul, pe motiv că astfel părea mai degrabă un om din popor decât unul dintre îmbuibaţi. Dar Jirinovski dispăruse de mult, iar Partidul Liberal Democrat se unise cu celelalte partide de extremă dreaptă şi neofascistă, dând naştere Uniunii Forţelor Patriotice.

Liderul ei necontestat, Igor Komarov, era un cu totul altfel de individ. Chiar şi el, înţelegând că era mai bine să arate celor săraci şi dezamăgiţi, ale căror voturi încerca să le atragă, că Uniunea Forţelor Patriotice nu-şi permitea nici un fel de extravaganţe, păstrase clădirea din Aleea Peştelui, dar birourile le avea în altă parte.

Inginer de formaţie, Komarov lucrase sub comunişti, dar nu pentru ei, până când, pe la jumătatea mandatului Elţîn, hotărâse să intre în politică. Alesese Partidul Liberal Democrat şi, în ciuda faptului că în sinea sa îl dispreţuia pe Jirinovski pentru beţiile şi zvonurile despre excesele sale sexuale, activitatea lui tăcută din culise îl propulsase până în Biroul Politic, consiliul restrâns al partidului. De aici, într-o serie de întâlniri secrete cu liderii celorlalte partide de extremă dreaptă, adunase laolaltă toate elementele de dreapta din Rusia, într-o alianţă care devenise UFP. Pus în faţa faptului împlinit, Jirinovski îi acceptase mârâind existenţa şi căzuse în capcana de a primi să conducă prima adunare generală.

Adunarea adoptă o rezoluţie care îi ceru demisia şi se debarasă de el. Komarov refuză să preia conducerea, dar făcu în aşa fel încât aceasta să încapă pe mâna unei nonvalori, a unui individ fără carismă şi cu prea puţin talent organizatoric. Un an mai târziu, cântând în struna consiliului dezamăgit al Uniunii, nu-i fu greu să îndepărteze piedica şi să preia el însuşi frâiele. Farmecul şi cariera lui Vladimir Jirinovski luaseră sfârşit.

În cei doi ani care urmaseră alegerilor din 1996, criptocomuniştii începuseră să dispară din peisaj. Suporterii lor fuseseră întotdeauna mai ales din categoria celor între două vârste, iar pentru ei găsirea fondurilor nu era un lucru uşor. Fără sprijinul substanţial al băncilor, cotizaţiile nu mai erau suficiente. O dată cu banii se sfârşea şi farmecul Uniunii Socialiste. În 1998, Komarov era liderul incontestabil al extremei drepte şi în cea mai bună poziţie pentru a profita de disperarea crescândă a poporului rus, ceea ce nu era puţin lucru.

Şi totuşi, în spatele sărăciei şi al disperării existau averi ostentative, care îţi luau ochii. Aceia care aveau bani îi aveau cu grămada, cea mai mare parte în valută forte. Treceau pe străzi în limuzine lungi, supradimensionate, americane sau germane, căci Uzinele Zil îşi închiseseră porţile, adeseori însoţiţi de motociclişti care le deschideau drumul şi de cele mai multe ori cu o a doua maşină cu bodyguarzi pe urme.

Erau prezenţi în fiecare seară în foaierul de la Balşoi, în barurile şi sălile de banchet de la Metropol şi Naţional, însoţiţi de prostituatele ce târau după ele blănuri de samur şi nurcă, se scăldau în parfumuri franţuzeşti şi străluceau acoperite cu diamante. Erau îmbuibaţii zilei, mai îmbuibaţi ca niciodată.

În Dumă, delegaţii strigau şi vânturau hârtii, adoptând rezoluţii. „Îmi aminteşte, scria un corespondent de presă englez, de tot ceea ce am auzit despre ultimele zile ale Republicii de la Weimar.” Singurul care părea capabil să ofere o rază de speranţă era Igor Komarov.

În cei doi ani de când preluase puterea aripii drepte, Komarov fusese o surpriză pentru cei mai mulţi observatori, dinăuntrul şi din afara Rusiei. Dacă s-ar fi mulţumit să fie un excelent organizator politic, ar fi rămas un simplu nomenclaturist. Dar se schimbase. Sau cel puţin aşa credeau observatorii. Adevărul era că dispunea probabil de un talent pe care preferase să-l ţină ascuns.

Komarov îşi stabili o adevărată reputaţie de orator: popular, pasional, carismatic. Când urca pe podium, toţi aceia care şi-l aminteau ca pe un bărbat tăcut, blând, ordonat şi închis rămâneau surprinşi. Atunci părea că se transformă. Vocea îi creştea în volum şi îi cobora până la un bariton profund; folosea cu mult efect o mulţime de expresii şi inflexiuni ale limbii ruse; putea coborî glasul până la o şoaptă pe care, chiar şi cu microfoane, publicul trebuia să facă un efort ca să o prindă, pentru ca apoi să crească în intensitate până la o peroraţie bubuitoare, care ridica mulţimile în picioare şi smulgea urale până şi celor mai sceptici.

Pusese iute stăpânire pe aria sa de specializare, mulţimile aflate în priză directă. Evita interviurile aranjate, sau pe cele de la televiziune, conştient că, dacă ele aveau efect în Occident, în Rusia nu mergeau. Ruşii nu mai invitau decât rareori pe câte cineva acasă şi cu atât mai puţin întreaga naţie.

După cum nu-i plăcea nici să se vadă încolţit cu întrebări ostile. Toate discursurile sale erau regizate, dar aveau efect. Vorbea doar la mitinguri suporterilor partidului, în timp ce camerele se aflau sub controlul deplin al propriei sale echipe de filmare, condusă de un tânăr şi foarte talentat regizor pe nume Litvinov. Tăiate şi montate, filmele erau transmise de

televiziunea naţională în condiţiile impuse de el, în varianta completă şi necenzurată. Ceea ce se obţinea prin achiziţionarea timpului de emisie, mai eficient decât prin participarea nesigură a reporterilor televiziunii.

Tema discursurilor sale era întotdeauna aceeaşi şi întotdeauna populară: Rusia, Rusia şi iarăşi Rusia.

Spumega împotriva străinilor ale căror conspiraţii internaţionale îngenuncheaseră ţara. Cerea răspicat expulzarea tuturor „negrilor" (expresia cea mai răspândită prin care erau desemnaţi armenii, georgienii, azerii şi alte populaţii din sud, de unde proveneau mulţi dintre cei mai bogaţi criminali). Cerea dreptate pentru popor, pentru asupritul popor rus care se va ridica într-o zi împreună cu el la gloria trecutului şi va îndepărta murdăria ce acoperea drumurile patriei.

Promitea totul, tuturor şomerilor locuri de muncă, salarii pe măsura efortului, mâncare pe masă şi recăpătarea demnităţii pierdute. Acelora care îşi pierduseră economiile de o viaţă le promitea o monedă puternică şi ceva ce puteau pune deoparte pentru o bătrâneţe confortabilă. Acelora ce purtau uniforma *rodinei,* a bătrânei patrii-mumă, le promitea timpuri în care mândria va şterge umilinţele impuse de câţiva parveniţi cocoţaţi în poziţii înalte cu ajutorul capitalului străin.

Şi îl auzeau. La radio sau la televiziune, cuvintele lui erau purtate peste stepele întinse. Soldaţii armatei odată puternice a Rusiei îl ascultau chirciţi sub prelate, izgoniţi din Afganistan, Germania de Est, Cehoslovacia, Ungaria, Polonia, Letonia, Lituania şi Estonia, într-un şir nesfârşit de retrageri.

Ţăranii îl ascultau în cocioabe şi izbe, împrăştiaţi în toată ţara. Membrii ruinaţi ai clasei mijlocii îl ascultau aşezaţi între puţinele piese de mobilier pe care nu le amanetaseră pentru a avea hrană pe masă şi cărbuni în sobă. Până şi directorii de fabrică îl ascultau, nădăjduind că într-o zi furnalele lor vor învia. Şi, când le promitea că arhanghelul morţii se va abate printre pungaşii şi gangsterii care o siluiseră pe iubita lor maică Rusia, atunci îl iubeau cu adevărat.

În primăvara lui 1999, la sugestia directorului său de imagine, un tânăr inteligent care studiase la unul dintre colegiile americane din Ivy League, Igor Komarov acordă o serie de interviuri private. Tânărul Boris Kuzneţov îi selectă atent pe candidaţi, cei mai mulţi reprezentanţi ai unor corpuri legislative şi ziarişti de stânga din întreaga Americă şi Europă occidentală. Scopul întâlnirilor fusese acela de a le adormi temerile.

Campania funcţiona perfect. Mulţi dintre ei soseau aşteptându-se să găsească ceea ce li se spusese că vor găsi: un

demagog de extremă dreaptă cu priviri sălbatice, etichetat uneori drept rasist, neofascist, sau amândouă.

Şi se trezeau faţă în faţă cu un bărbat manierat şi inteligent, îmbrăcat într-un costum sobru. Dat fiind că Komarov nu vorbea englezeşte, directorul său de imagine şedea alături, manevrând interviul şi traducând. Ori de câte ori şeful pe care îl venera spunea ceva ce ar fi putut fi prost interpretat de către oaspeţii din Vest, Kuzneţov pur şi simplu traducea într-o formă englezească acceptabilă. Lucrul trecea neobservat, căci se asigurase dinainte că nici unul dintre vizitatori nu înţelegea ruseşte.

Astfel, Komarov putu să explice că, la fel ca toţi ceilalţi politicieni şi el avea un electorat pe care nu-şi permitea să îl supere, dacă dorea să mai fie ales. Desigur, uneori trebuie să spunem lucrurile pe care ştim că electoratul vrea să le audă, chiar dacă realizarea lor va fi mult mai dificilă decât vrem să o facem să pară. Iar senatorii dădeau din cap cu înţelegere.

Le spuse că în mai vechile democraţii occidentale lumea înţelegea în general că disciplina socială începea acasă, în aşa fel încât disciplina impusă de stat să fie mai uşoară, dar acolo unde toate formele de autodisciplină dispăruseră, statul trebuia să ia măsuri ceva mai ferme, inacceptabile în Vest. Şi congresmenii dădeau iarăşi din cap cu înţelegere.

Ziariştilor conservatori le spuse că o monedă stabilă nu se putea obţine fără măsuri draconice, pe termen scurt, împotriva crimei şi a corupţiei. Iar ziariştii scriau că Igor Komarov era un om dispus să asculte argumentele raţionale în problemele economice şi politice, ca de exemplu cooperarea cu Vestul. Poate că era mult prea de dreapta pentru gustul european sau american şi forţa lui demagogică înspăimânta urechile occidentale, dar era posibil să fie omul cel mai potrivit pentru Rusia, în starea sa actuală, dificilă. În orice caz, era aproape sigur că va câştiga alegerile din anul 2000. Sondajele de opinie o confirmau. Aceia care îşi făceau planuri cu bătaie lungă dădeau dovadă de inteligenţă dacă îl susţineau.

În cancelariile, ambasadele, ministerele şi sălile de consiliu din întreaga lume occidentală fumul trabucurilor se înălţa până în tavan şi capetele se înclinau.

În sectorul nordic al zonei centrale a Moscovei, puţin înăuntrul şoselei de centură, la jumătatea Bulevardului Kiselnîi, se află o străduţă. Pe la mijlocul ei, pe partea dinspre vest, se întinde un părculeţ cu suprafaţa de aproape un hectar, înconjurat din trei părţi de clădiri fără ferestre şi închis în partea din faţă cu un gard din foi compacte de metal vopsit în

verde, pe deasupra căruia, abia dacă se văd vârfurile brazilor. Gardul de oţel are şi o poartă dublă, tot de oţel.

Părculeţul este de fapt grădina unei case sau vile splendide, de dinainte de revoluţie, minunat restaurată pe la mijlocul anilor ’80. Interiorul este modem şi funcţional, dar faţada clasică este zugrăvită în nuanţe pastelate, cu ornamentele de ghips de deasupra ferestrelor şi uşilor evidenţiate în alb. Acesta era adevăratul cartier general al lui Igor Komarov.

Vizitatorul din faţa porţii stătea direct în raza camerelor de luat vederi fixate pe creasta gardului şi îşi anunţa prezenţa la un interfon. Vorbea cu soldatul de pază, a cărui gheretă se afla imediat dincolo de poartă şi care lua legătura cu serviciul de securitate dinăuntrul casei.

Dacă porţile se deschideau, maşina nu putea înainta decât zece metri, înainte de a ajunge la şirul de ţepuşe. Porţile de oţel ce glisau pe rulmenţi se închideau automat în urma ei. Numai atunci soldatul de pază ieşea să verifice actele de identitate. Dacă ele erau în ordine, se retrăgea în gheretă şi acţiona comanda electrică. Ţepuşele dispăreau şi maşina putea pătrunde în curtea unde aşteptau alte gărzi.

De la fiecare latură a casei plecau garduri de plasă, prinse solid de zidurile înconjurătoare. În spatele plasei se aflau câinii. Erau două echipe şi fiecare asculta de un singur instructor. Instructorii lucrau nopţile, alternativ. După căderea întunericului, porţile gardurilor de plasă se deschideau şi câinii erau lăsaţi liberi prin toată curtea, în faţa şi în spatele casei. După acest moment, soldatul de la poartă rămânea închis în ghereta lui şi, în eventualitatea sosirii vreunui vizitator întârziat, trebuia să-l contacteze pe instructorul care chema câinii.

Pentru a se reduce riscul ca personalul să cadă prea des pradă câinilor, în spatele clădirii se construise un pasaj subteran, care dădea într-o alee lăturalnică, legată la rândul ei de Bulevardul Kiselnîi. Acest pasaj era prevăzut cu trei uşi: una în casă, una la capătul dinspre alee şi una la mijloc. Era calea pe unde intrau şi ieşeau furnizorii şi personalul casei.

Noaptea, când membrii staffului plecau acasă şi câinii patrulau prin curte, doi oameni de pază rămâneau la datorie înăuntru. Aceştia aveau o încăpere special destinată, cu televizor şi frigider, dar fără paturi, pentru că treaba lor nu era să doarmă. Patrulau alternativ cele trei etaje, până când, la ora micului dejun, erau înlocuiţi de personalul de zi. Komarov sosea mai târziu.

Dar praful şi pânzele de păianjen nu cunoşteau respectul pentru funcţie şi de aceea în fiecare seară, cu excepţia

duminicilor, la sunetul soneriei dinspre alee, soldatul îi dădea drumul înăuntru îngrijitorului.

La Moscova, majoritatea personalului de serviciu o constituiau femeile, dar Komarov prefera să aibă în jurul lui bărbaţi, inclusiv îngrijitorul, un fost soldat inofensiv, pe nume Leonid Zaiţev. În ruseşte numele lui înseamnă „iepure” şi, din cauza felului său blând de a fi, a mantalei militare roase pe care o purta iarna şi vara şi a celor trei dinţi de metal care îi sclipeau în faţă – stomatologia practicată în Armata Roşie era destul de primitivă – soldaţii de pază îl botezaseră Iepurele. În noaptea în care muri preşedintele, îi deschiseră uşa ca de obicei, la ora zece.

Era ora unu noaptea când, cu găleata şi cârpa de praf în mână, târând după el aspiratorul, Zaiţev intră în biroul lui N. I. Akopov, secretarul personal al lui Komarov. Iepurele nu-l văzuse decât o dată, cu un an în urmă, când, la sosirea lui, găsise o parte din staff încă la lucru. Individul se purtase foarte urât şi îl dăduse afară într-un potop de invective. Când şi când, de atunci încoace, se răzbuna aşezându-se în fotoliul confortabil de piele al lui Akopov. Ştiind că soldaţii erau jos, la parter, Iepurele se aşeză în fotoliul rotativ, savurând confortul luxos al pielii. Nu avusese niciodată un asemenea fotoliu şi nici nu va avea vreodată. Pe sugativă se afla un document de vreo patruzeci de pagini bătute la maşină, cu o legătură în spirală şi cu coperte din carton gros, negru.

Iepurele se întrebă de ce fusese lăsat afară. În mod normal, Akopov punea totul în seiful din perete. Desigur, pentru că Iepurele nu mai văzuse niciodată un document şi toate sertarele biroului erau încuiate. Deschise coperta şi se uită la titlu. Apoi deschise documentul la întâmplare.

Nu stătea prea bine cu cititul, dar se descurca. Mama sa adoptivă îl învăţase să citească demult, apoi profesorii, la şcoală şi în fine un ofiţer cumsecade, în armată.

Ce vedea acum îl tulbura. Citi o pagină de mai multe ori; cuvintele erau lungi şi complicate, dar le pricepea sensul. Mâinile umflate de artrită îi tremurau pe file. De ce spunea Komarov asemenea lucruri? Şi despre oameni ca mama sa adoptivă, pe care o iubise? Deşi nu înţelegea pe deplin, lucrul acesta îl nelinişte. Poate că trebuia să-i întrebe pe soldaţii de jos? Dar ei n-or să facă altceva decât să-l plesnească peste cap şi să-l trimită înapoi la treabă.

Trecu o oră. Garda ar fi trebuit să vină în patrulare, dar erau amândoi cu ochii lipiţi de televizor, unde, la programul prelungit de ştiri, crainicul informa ţara că, în conformitate cu Articolul 59 din Constituţia rusă, primul-ministru preluase

interimar prerogativele preşedintelui, pentru cele trei luni prevăzute de lege.

Iepurele citi aceleaşi pagini de câteva ori, până le pricepu înţelesul. Dar nu reuşea să pătrundă şi sensul ascuns de dincolo de cel aparent. Komarov era un om mare. Avea să fie viitorul preşedinte al Rusiei, nu? Atunci de ce spunea astfel de lucruri despre mama adoptivă a Iepurelui şi despre cei asemenea ei, căci ea era moartă demult?

La ora două, Iepurele vârî documentul în cămaşă, îşi termină treaba şi ceru să fie lăsat să plece. Paznicul se dezlipi cu greu de ecranul televizorului pentru a-i deschide uşa şi Iepurele ieşi în noapte. Plecase ceva mai devreme decât de obicei, dar pe soldaţi asta nu-i deranja.

Zaiţev se gândi să se ducă acasă, apoi se răzgândi. Era prea devreme. Autobuzele, tramvaiele şi metroul nu circulau la ora aceea, întotdeauna era nevoit să meargă acasă pe jos, dar avea nevoie de slujbă. Drumul îi lua o oră. Dacă se ducea acasă, avea să o trezească pe fiica sa şi pe copilul ei, ceea ce avea s-o nemulţumească. Porni la întâmplare pe străzi, întrebându-se ce să facă.

Pe la trei şi jumătate se trezi pe cheiul Kremlevskaia, sub zidul dinspre sud al Kremlinului. Pe chei dormeau vagabonzi şi cerşetori, dar găsi o bancă pe care mai era ceva loc şi se aşeză privind râul.

Marea se mai linişti când ajunseră aproape de insulă, aşa cum făcea întotdeauna după-amiaza, de parcă ar fi vrut să le spună pescarului şi marinarilor că întrecerea pe ziua aceea se încheiase şi că oceanul dorea să încheie un armistiţiu până mâine. La stânga şi la dreapta lui, căpitanul zări alte câteva vase îndreptându-se spre Wheeland Cut, spărtura dinspre nord-vest a recifului care asigura trecerea dinspre marea deschisă spre laguna liniştită.

La tribord, Arthur Dean trecu în goană pe *Silver Deep,* cu puntea sa deschisă, cu opt noduri mai rapidă decât *Foxy Lady.* Băştinaşul îi făcu semn cu mâna, iar căpitanul american îi răspunse la fel. În spatele lui *Silver Deep* zări doi scufundători şi presupuse că îşi petrecuseră ziua explorând recifele de coral din North-West Point. Familia Dean avea homari la masă în seara aceea.

Încetini pentru a-şi asigura trecerea, căci pe ambele părţi coralul tăios ca briciul era la numai câţiva centimetri de suprafaţă; odată trecuţi, mai aveau doar zece minute de drum până în Turtle Cove. Căpitanul îşi adora barca, sursă de venit şi amantă în acelaşi timp. Era un Bertram Moppie de treizeci şi unu de picioare, vechi de zece ani – numele şi-l luase iniţial de

la soţia proiectantului, Dick Bertram – şi deşi nu era nici cel mai mare, nici cel mai luxos vas de pescuit din Turtle Cove, proprietarul şi totodată căpitanul se încredea în el pe orice fel de mare, împotriva oricărui peşte. Îl cumpărase cu cinci ani înainte, când se mutase pe insulă, la mâna a doua dintr-un şantier din sudul Floridei, prin intermediul unui mic anunţ din *Boat Trader* şi îl ferchezuise cu mâna lui până scosese din el cel mai cochet vas din insule. Nu-i părea rău după banii daţi, chiar dacă încă mai plătea împrumutul la bancă.

Ajuns în port intră uşurel în dană, la două locuri depărtare de vasul celuilalt american, Bob Collins, opri motorul şi se îndreptă către clienţi, ca să-i întrebe dacă ziua fusese bună. Fusese foarte bună, îl asigurară ei plătind onorariul, plus o primă frumoasă pentru el şi pentru Julius. După plecarea lor îi făcu cu ochiul lui Julius, îl lăsă să păstreze întregul bacşiş şi tot peştele şi, scoţându-şi şapca, îşi trecu degetele prin părul blond, ciufulit.

Apoi îl lăsă pe băştinaşul zâmbitor să termine de curăţat vasul, să clătească undiţele şi mulinetele cu apă dulce şi să o pregătească *pe Foxy Lady* pentru noapte. Avea să se întoarcă să încuie înainte de a pleca acasă. Între timp, simţea deja în aer un daiquiri cu lămâie, aşa că se îndreptă spre Banana Boat, salutând şi răspunzând la saluturile celor pe care îi întâlnea.

CAPITOLUL 2

La două ore după ce se aşezase pe banca de pe malul râului, Leonid Zaiţev încă nu reuşise să dea de capăt problemelor sale. Mai bine n-ar fi luat documentul. Nici nu ştia de ce o făcuse. Dacă se afla, avea să fie pedepsit. Dar viaţa îl pedepsise întotdeauna şi nu înţelegea de ce.

Iepurele se născuse într-un sătuc sărac din vestul Smolenskului, în 1936. Era un loc lipsit de importanţă, unul dintre zecile de mii răspândite în întreaga ţară: o singură uliţă, plină de praf vara, transformată într-un râu nămolos toamna şi îngheţată bocnă iarna. Nepavată, desigur. Treizeci şi ceva de case, câteva hambare şi foştii ţărani adunaţi cu de-a sila într-o cooperativă agricolă stalinistă. Tatăl său fusese cooperator şi împreună locuiau într-o cocioabă, aproape de uliţa mare.

Ceva mai jos, într-o casă care la parter avea un magazin, iar la etaj un apartament, locuia brutarul satului. Tata îi spusese că nu trebuia să aibă de-a face cu el, pentru că era evreu. Nu ştia ce însemna asta, dar în mod evident nu era un lucru bun. Observase însă că mama cumpăra pâine de la el, o pâine foarte gustoasă.

Faptul că nu avea voie să stea de vorbă cu brutarul îl nedumerea, căci acesta era un bărbat vesel, care stătea uneori în pragul magazinului, îi făcea cu ochiul şi îi azvârlea o *bulocika,* o chiflă lipicioasă şi caldă, atunci scoasă din cuptor. Din cauza interdicţiei tatei, fugea să-şi mănânce chifla în spatele grajdului. Brutarul locuia cu soţia şi cele două fiice, pe care le zărea uneori uitându-se pe geamul brutăriei, chiar dacă nu ieşeau niciodată la joacă.

Într-o zi de la sfârşitul lui iulie 1941, în sat apăru moartea. Băieţelul nu ştia că era ea. Auzi bubuiturile şi mârâiturile şi ieşi în goana din hambar. De pe drumul principal se abăteau spre sat monştri gigantici de metal. Primul se opri între case. Leonid rămase în mijlocul drumului, ca să vadă mai bine.

I se părea enorm, mare cât o casă, doar că se mişca pe şenile şi avea înfiptă în partea din faţă o ţeavă lungă. Sus în vârf, mai sus de ţeavă, stătea un bărbat cu partea superioară a corpului la vedere. Îşi scoase casca groasă, căptuşită şi o aşeză alături. Era o zi fierbinte. Apoi se răsuci şi îl privi pe Leonid.

Copilul văzu că avea părul de un blond aproape alb şi ochi de un albastru atât de palid, încât părea că întregul cer al verii se iţea prin ţeasta lui, din spate. Ochii nu aveau nici o expresie, nici iubire, nici ură, ci doar un soi de plictiseală plată. Cu gesturi lente, îşi duse mâna la şold şi scoase un pistol dintr-un toc.

Ceva îi spuse lui Leonid că lucrurile nu erau în ordine. Auzi zgomotul grenadelor ce treceau prin geamuri, apoi ţipete. Speriat, se răsuci pe călcâie şi o rupse la fugă. Auzi o pocnitură şi ceva îi trecu prin păr. Ajunse în spatele grajdului; începu să plângă, dar continuă să fugă. În urmă lăsă un lătrat constant şi mirosul de lemn ars al caselor în flăcări. Zări în faţa ochilor pădurea şi alergă spre ea.

Ajuns în pădure, nu mai ştiu ce să facă. Încă mai plângea, strigându-şi părinţii. Dar ei nu veniră. Nu aveau să mai vină niciodată.

Văzu o femeie care striga ceva despre soţul şi fiicele ei şi o recunoscu pe nevasta brutarului, doamna Davidova. Ea îl apucă şi îl strânse la piept, iar el nu înţelese de ce făcea asta şi se întrebă ce avea să zică tata, fiindcă era evreică.

Satul încetase să existe şi divizia SS de Panzere făcuse stânga împrejur şi dispăruse. În pădure se mai aflau câţiva supravieţuitori. Ceva mai târziu întâlniră şi câţiva partizani, bărbaţi aspri, bărboşi, care locuiau în pădure. În frunte cu un ghid partizan, coloana se puse în mişcare spre est, mereu spre est.

Când obosea, doamna Davidova îl ducea în braţe până când, în sfârşit, ajunseră la Moscova. Acolo aparent cunoştea pe cineva şi primiră adăpost, mâncare şi căldură. Oamenii se purtau frumos cu el şi semănau cu domnul Davidov, cu cârlionţi de la tâmple până la bărbie şi pălării cu boruri largi. Chiar dacă nu era evreu, doamna Davidova insistă să îl adopte şi îi purtă de grijă ani de zile.

După război, autorităţile constatară că nu era fiul ei natural şi îi despărţiră, trimiţându-l la un orfelinat. Plânse mult la despărţire, la fel ca şi ea, dar nu o mai revăzu niciodată. La orfelinat îl învăţară ce însemna cuvântul „evreu".

Aşezat pe bancă, Iepurele se gândi la documentul ascuns sub cămaşă. Nu pricepea sintagmele ca „exterminare totală", sau „anihilare definitivă". Cuvintele erau prea lungi pentru el, dar nu păreau să fie cuvinte bune. Nu pricepea de ce Komarov ar fi vrut să facă aşa ceva unor oameni ca doamna Davidova.

Spre est se vedea o tuşă trandafirie. Într-o casă mare de dincolo de râu, pe cheiul Sofiskaia, un puşcaş din marina regală scoase un steag şi purcese să urce treptele ce duceau pe acoperiş.

Căpitanul îşi luă paharul cu daiquiri şi se îndreptă agale spre balustrada de lemn. Privi în jos la apă, apoi în sus la portul ce se învăluia în întuneric.

„Patruzeci şi nouă, îşi spuse el în gând, patruzeci şi nouă de ani şi încă înglodat în datorii. Jason Monk, îmbătrâneşti şi

viaţa ţi se duce”.

Luă o înghiţitură, simţind lămâia şi romul cum îi alunecau în jos pe gât.

„La naiba, viaţa a fost frumoasă. Sau măcar plină”.

Nu începuse aşa. Începuse într-o căsuţă de lemn din orăşelul Crozet, din centrul Virginiei, la est de Shenandoah şi opt kilometri distanţă de autostrada ce lega Waynesboro de Charlottesville.

Albermarle County este o zonă de ferme, acoperită cu monumente ale Războiului Civil, căci optzeci la sută dintre bătălii se dăduseră în Virginia şi nici un virginian nu va uită asta vreodată. La şcoala mică de ţară mulţi dintre colegii lui aveau taţi care creşteau tutun, soia, porci, sau pe toate trei. Prin contrast, tatăl lui Jason Monk era paznic forestier şi lucra în rezervaţia naţională Shenandoah. Nimeni nu se îmbogăţise vreodată lucrând pentru Administraţia Pădurilor, dar viaţa era minunată pentru băiat. Vacanţele nu însemnau lenevie, ci ocazii pentru a câştiga un ban în plus şi a da o mână de ajutor în casă.

Îşi amintea cum, în copilărie, tatăl lui îl ducea în parcul care acoperea lanţul de munţi Blue Ridge ca să-i arate diferenţa dintre un molid, un mesteacăn, un brad şi o zadă. Uneori se întâlnea cu paznicii de vânătoare şi asculta cu ochii mari poveştile despre cerbi şi urşi bruni, despre vânătorile de curcani sălbatici, cocoşi-de-munte şi fazani.

Mai târziu învăţase să mânuiască arma cu o acurateţe uimitoare, să ia urma animalelor, să ridice o tabără şi să ascundă toate urmele ei dimineaţa şi, când devenise destul de mare şi de puternic, îşi câştigase banii de vacanţă tăind buşteni.

Între cinci şi doisprezece ani mersese la şcoala din sat, apoi, imediat după cea de-a treisprezecea aniversare, se înscrisese la liceul din Charlottesville. Pentru a parcurge drumul dintre Crozet şi oraş se scula în fiecare dimineaţă înainte de răsăritul soarelui. La liceu se întâmplase ceva ce avea să-i schimbe întreaga viaţă.

În 1944 un oarecare sergent din armata americană ajunsese, împreună cu alte câteva mii, pe plaja Omaha, pătrunzând pe urmă în interiorul teritoriului normand. Undeva lângă Saint-Lo, despărţit de restul unităţii, ajunsese în bătaia puştii unui trăgător german. Avusese noroc: glonţul doar îi zgâriase antebraţul. Americanul de douăzeci şi trei de ani se târî până la ferma din apropiere, unde familia îi îngriji rana şi îi oferi adăpost. Când fiica în vârstă de şaisprezece ani a fermierului îi puse compresa rece pe rană, înţelese că fusese doborât de ceva mai puternic decât orice glonţ german.

După un an se întorcea în Normandia de la Berlin, o cerea în căsătorie şi o lua de soţie în livada fermei tatălui ei, cu binecuvântarea unui preot al armatei americane. Ceva mai târziu, pentru că francezii nu se căsătoreau de obicei în livadă, preotul catolic reluă ceremonia la biserica din sat. Pe urmă tânărul îşi aduse mireasa cu el în Virginia.

Douăzeci de ani după aceea, el era directorul adjunct al liceului din Charlottesville, iar soţia sa, scăpată de grija celor trei copii care crescuseră mari, îi propunea să înceapă să predea franceza celor interesaţi. Băieţii de fermieri din Virginia erau relativ puţin doritori să înveţe franţuzeşte, dar doamna Josephine Brady era drăguţă, atrăgătoare şi franţuzoaică pe deasupra, ceea ce făcea ca în clasele ei să fie mai întotdeauna clienţi.

În 1996 într-una dintre aceste clase se afla un nou-venit, un băiat timid cu un ciuf de păr blond şi un zâmbet cuceritor, pe nume Jason Monk. Într-un an de zile, doamna Brady putu să jure că nu auzise în viaţa ei un străin vorbind franţuzeşte atât de bine. Avea un talent natural, căci de-acasă nu învăţase nimic. Dar dispunea nu doar de abilitatea de a învăţa gramatica şi sintaxa la perfecţie, ci şi de aceea de a copia totul fără cusur.

În ultimul an de liceu o vizita acasă, unde citeau Malraux, Proust, Gide şi Sartre (incredibil de erotic pentru vremea aceea); preferaţii amândurora erau însă mai vechii romantici: Rimbaud, Mallarme, Verlaine şi de Vigny. Nu fusese în intenţia nici unuia dintre ei, dar se întâmplă. Poate că poeţii erau de vină dar, în ciuda diferenţei de vârstă, între ei se înfiripase o scurtă poveste de amor.

La optsprezece ani, Jason Monk putea să facă două lucruri neobişnuite pentru un adolescent din sudul Virginiei: vorbea franţuzeşte şi făcea dragoste, ambele cu aptitudini considerabile. Când împlini optsprezece ani, se înrolă în armată.

În 1968, războiul din Vietnam era în plină desfăşurare. Mulţi tineri americani încercau să scape de el. Aceia care se prezentau ca voluntari pentru cei trei ani de serviciu militar erau primiţi cu braţele deschise.

Monk îşi făcu instructajul de bază şi, undeva pe parcurs, îşi făcu şi o autobiografie. La rubrica destul de optimistă „Limbi străine", scrise: „franceză". Fu chemat în biroul adjutantului.

— Chiar vorbeşti franţuzeşte? îl întrebă ofiţerul.

Monk îi dădu explicaţiile cerute. Adjutantul sună la liceul din Charlottesville şi vorbi cu secretara şcolii. Aceasta o contactă pe doamna Brady şi îl sună la rândul ei. Toate acestea durară o zi. Lui Monk i se spuse să revină la raport. De data

aceasta era prezent şi un maior din forţele G2, serviciul de informaţii al armatei.

Pe lângă vietnameză, mulţi dintre locuitorii dintr-o anume generaţie ai acestei foste colonii franceze vorbeau şi franceza. Monk fu trimis la Saigon. Făcu două tururi, cu o pauză între ele, în Statele Unite.

În ziua lăsării la vatră, ofiţerul comandant îi ordonă să se prezinte la el. De faţă erau doi civili. Colonelul îl lăsă cu ei.

— Ia loc, sergent, spuse cel mai în vârstă şi mai amabil dintre ei.

Începu să se joace cu o pipă din spumă de mare, în timp ce celălalt, mai plin de vervă, izbucni într-un torent de vorbe franţuzeşti. Monk îi răspunse pe măsură. Lucrurile continuară aşa timp de zece minute. Apoi vorbitorul de franceză zâmbi şi se întoarse spre colegul său.

— E bun, Carey, e bun al naibii.

După care ieşi la rândul său.

— Ia zi, ce părere ai despre Vietnam? întrebă cel rămas. Avea în jur de patruzeci de ani şi un chip ridat, cu o expresie amuzată. Era în 1971.

— E un castel din cărţi de joc, domnule, spuse Monk. Care se prăbuşeşte. În doi ani o să trebuiască să eliberăm locul.

Carey păru să fie de aceeaşi părere. Dădu din cap de câteva ori.

— Aşa e, dar nu le spune şi celor din armată. Şi-acum ce-o să faci?

— Nu m-am hotărât.

— Hotărârea n-o pot lua în locul tău, dar ai un talent special. Eu nu-l am. Amicul meu care a ieşit e la fel de american ca mine şi ca tine, dar a crescut timp de douăzeci de ani în Franţa. Dacă el zice că eşti bun, pentru mine e suficient. Şi-atunci de ce să nu mergi mai departe?

— Adică la colegiu, domnule?

— Da. Armata o să-ţi plătească mai toate cheltuielile. Unchiul Sam e de părere că ţi-ai câştigat acest drept. Profită.

În anii petrecuţi în armată, Monk îşi trimisese aproape toţi banii acasă, mamei, ca să aibă cu ce-i creşte pe ceilalţi copii.

— Dar chiar şi aşa, tot îmi trebuie o mie de dolari bani gheaţă, spuse el.

Carey ridică din umeri.

— Cred că o mie de dolari se vor găsi. Cu condiţia să studiezi rusa.

— Şi pe urmă?

— Pe urmă dă-mi un telefon. Unitatea în care lucrez s-ar putea să-ţi ofere ceva.

— Ar putea dura patru ani, domnule.

— A, acolo unde lucrez eu sunt oameni răbdători.
— De unde-aţi aflat de mine, domnule?
— Câţiva dintre oamenii noştri din Programul Phoenix te-au văzut în Vietnam, pe tine şi ceea ce făceai. Ai intuit repede câteva dintre mişcările Vietcongului, iar asta le-a plăcut.
— E vorba de Langley, nu-i aşa? Sunteţi CIA-ul.
— O, nu, nu întregul CIA. Doar o rotiţă.

Carey Jordan era în realitate mult mai mult decât o rotiţă. Avea să devină director-adjunct (Operativ), adică şeful întregii aripi care se ocupa cu spionajul.

Monk îi urmă sfatul şi se înscrise la University of Virginia, chiar în Charlottesville. Începu din nou să ia ceaiul cu doamna Brady, dar numai ca prieteni. Studie limbile slave şi obţinu o diplomă în rusă la un nivel de cunoştinţe pe care până şi conducătorul lui de proiect, rus el însuşi, îl denumi „bilingv". Absolvi în 1975, la vârsta de douăzeci şi cinci de ani şi, imediat după ziua sa de naştere, fu acceptat în CIA. După obişnuita instrucţie de la Fort Peary, cunoscut în agenţie sub denumirea de „Ferma", fu trimis la Langley, pe urmă la New York, iar după aceea înapoi la Langley.

După şapte ani şi multe, multe cursuri de pregătire, primi prima însărcinare în afara graniţelor şi aceea se întâmplă să fie la Nairobi, în Kenya.

Caporalul Meadows din corpul Puşcaşilor Marini Regali îşi făcea datoria în dimineaţa aceea de 16 iulie. Prinse marginea ranforsată a drapelului în coardă şi îl ridică pe catarg. Steagul rămase acolo, fluturând, ca pentru a anunţa lumii întregi cine locuia dedesubt.

Guvernul britanic achiziţionase frumoasa vilă de pe cheiul Sofiskaia de la proprietarul anterior, un magnat al zahărului, cu puţin înainte de revoluţie, o transformase în ambasadă şi rămăsese acolo, la bine şi la rău, de-atunci încoace.

Iosif Visarionovici Stalin, ultimul dictator care locuise efectiv în apartamentele oficiale de la Kremlin, se trezea dimineaţa, dădea la o parte draperiile şi zărea drapelul britanic fluturând pe malul opus al râului. Asta îl înfuria grozav. Se făcuseră presiuni repetate pentru ca britanicii să-şi mute ambasada. Aceştia refuzaseră.

Peste ani, vila devenise neîncăpătoare pentru toate departamentele necesare misiunii de la Moscova, astfel încât se înfiinţaseră subsecţii împrăştiate peste tot prin oraş. Dar, în ciuda numeroaselor oferte de a le uni pe toate sub acelaşi acoperiş, Londra replică amabil că prefera să rămână pe cheiul Sofiskaia. Şi, cum clădirea reprezenta un teritoriu britanic suveran, rămase pe loc.

Leonid Zaiţev şedea pe malul celălalt al râului şi urmărea steagul cum se desfăşura, în timp ce primele raze ale zorilor atingeau coamele dealurilor dinspre est. Priveliştea îi trezi o amintire.

La optsprezece ani, Iepurele fusese chemat să slujească în Armata Roşie şi, după instructajul minim obişnuit, fusese trimis cu o unitate de tancuri în Germania Democrată. Era soldat, iar superiorii săi se îndoiau că va ajunge vreodată măcar caporal.

Într-o zi a anului 1955, în timpul unui marş la periferia oraşului Potsdam, se rătăcise de unitatea sa în pădurea deasă. Pierdut şi speriat, orbecăi prin pădure până când dădu de o cărare nisipoasă. Acolo se opri brusc, încremenit de frică. La zece metri depărtare se afla un Jeep cu patru soldaţi. Erau evident în patrulare şi se opriseră să se odihnească.

Doi şedeau încă în maşină, ceilalţi doi stăteau alături, fumând câte o ţigară. În mâini ţineau sticle de bere. Ştiu pe loc că nu erau ruşi. Erau străini, occidentali din Misiunea Aliată de la Potsdam, înfiinţată prin Acordul Celor Patru Puteri din 1945, despre care el nu ştia nimic. Ştia doar, fiindcă aşa i se spusese, că erau inamicii veniţi să distrugă socialismul şi, dacă se putea, să-l ucidă pe Iepure.

La vederea lui se opriră din discuţie şi îl priviră. Unul spuse:

— Ia te uită, ce-avem aici? Un rusnac. Salut, Ivan.

Nu pricepea o vorbă. În ciuda puştii pe care o ţinea pe umăr, păreau să nu se teamă de el. Ba dimpotrivă. Doi dintre ei purtau berete negre, cu insigne lucioase de alamă care prindeau un mănunchi de pene albe şi roşii. Chiar dacă nu o ştia, avea în acea clipă în faţa ochilor emblema Puşcaşilor Regali.

Unul dintre soldaţii de lângă maşină se dezlipi de capotă şi se îndreptă spre el. Crezu că avea să facă pe el. Soldatul era tânăr şi avea părul roşu şi o faţă pistruiată. Îi zâmbi lui Zaiţev şi îi întinse o sticlă.

— Hai, camarade, bea o bere.

Leonid simţi fiorul rece al sticlei în palmă. Soldatul străin îi surâse încurajator. Era otrăvită, desigur. Duse sticla la buze şi o înclină. Lichidul rece îi inundă gâtlejul. Era tare şi bună, mai bună decât berea rusească, dar îl făcu să tuşească. Morcoveaţă râse.

— Hai, bea o bere, zise el.

Pentru Zaiţev, nu era decât o voce care scotea sunete. Spre mirarea lui, soldatul străin se întoarse pe călcâie şi parcurse cei câţiva paşi până la maşină. Tipului nu-i era nici măcar frică de el. Era înarmat, reprezenta Armata Roşie, iar străinii glumeau şi zâmbeau.

Rămase între copaci, întrebându-se ce-ar fi spus colonelul Nikolaev. Colonelul era comandantul escadronului său. Nu avea mult peste treizeci de ani, dar era deja decorat ca erou de război. Odată se oprise şi îl întrebase pe Zaiţev de unde venea. Soldatul îi răspunsese: de la orfelinat. Colonelul îl bătuse pe spate şi-i spusese că acum avea o casă. Îl adora pe colonelul Nikolaev.

Era prea înspăimântat ca să arunce cu berea după ei şi oricum era prea bună, chiar dacă era otrăvită. Aşa că o bău. Zece minute mai târziu, cei doi soldaţi de jos se urcară în spatele Jeepului şi îşi puseră beretele. Şoferul porni maşina şi se îndepărtară. Fără grabă, fără să se teamă de el. Cel cu părul roşu se întoarse şi-i făcu cu mâna. Ei erau inamicii care se pregăteau să invadeze Rusia, dar îi făceau cu mâna.

După plecarea lor azvârli sticla goală de bere cât putu mai departe în pădure şi o rupse la fugă printre copaci până când, în fine, dădu de un camion rusesc care îl duse înapoi în tabără. Sergentul îl puse la muncă timp de o săptămână pentru că se rătăcise, dar el nu povesti niciodată nimănui despre străini şi despre berea lor.

Înainte ca maşina să se îndepărteze, observase că avea pe aripa din faţă însemnele regimentului şi la spate, ridicată destul de mult, o antenă subţire. Pe antenă era un steguleţ nu prea mare. Cu trei cruci: una dreaptă, roşie şi două în diagonală, una roşie şi una albă. Toate pe un fond albastru. Un steag caraghios, în roşu, alb şi albastru.

Patruzeci şi patru de ani mai târziu, iată-l din nou, fluturând deasupra clădirii de pe malul celălalt al râului. Iepurele îşi rezolvase dilema. Ştia că nu ar fi trebuit să fure documentul de pe biroul lui Akopov, dar nu-l mai putea duce înapoi. Poate că nu vor observa că lipsea. Aşa că o să-l dea tipilor cu steagul caraghios, care-ţi dădeau bere. Ei or să ştie ce să facă cu el.

Se ridică de pe bancă şi se îndreptă de-a lungul râului spre Podul de Piatră care traversa râul Moscova, făcând legătura cu cheiul Sofiskaia.

NAIROBI, 1983

La primele semne de febră uşoară şi dureri de cap ale copilului, mama crezu că era doar o răceală de vară. Dar, la căderea serii, băieţelul de numai cinci ani ţipa întruna că-l durea capul; asta îi ţinu pe părinţi treji toată noaptea. Dimineaţă, vecinii din blocul de diplomaţi sovietici, care la rândul lor nu dormiseră prea bine, pentru că pereţii erau subţiri, întrebară ce se întâmplase.

În dimineaţa aceea, mama duse copilul la doctor. Nici una dintre ambasadele ţărilor din lagărul sovietic nu avea dreptul la

un doctor propriu, dar toate la un loc împărţeau serviciile unuia. Doctorul Svoboda locuia la Ambasada Cehă, dar avea în grijă întreaga comunitate comunistă. Era un medic bun şi conştiincios şi nu-i trebui mult pentru a o asigura pe mamă că băiatul avea un acces de malarie. Îi făcu doza necesară din înlocuitorii Niviquin/Paludrinului folosiţi de medicina rusească în momentul acela şi îi dădu câteva tablete pe care trebuia să le ia zilnic.

Copilul nu reacţiona. După două zile starea sa se înrăutăţi. Febra şi frisoanele creşteau în intensitate, iar el continua să ţipe de durere. Ambasadorul le acordă imediat permisiunea de a merge la Spitalul General din Nairobi. Dat fiind că mama nu vorbea englezeşte, soţul său, secretarul doi (economic) Nikolai Ilici Turkin o însoţi.

Doctorul Winston Moi era la rândul lui un medic excelent şi ştia probabil mai multe despre bolile tropicale decât doctorul ceh. Îi făcu copilului un examen atent şi se îndreptă de spate, zâmbind.

— *Plasmodium falciparum,* decretă el.

Tatăl se aplecă înainte cu un aer nedumerit. Vorbea englezeşte bine, dar nu chiar atât de bine.

— Este o varietate a malariei, dar, din nefericire, rezistentă la toate medicamentele pe bază de antipaludice prescrise de bunul meu coleg, doctorul Svoboda.

Doctorul Moi îi administră pacientului o injecţie intravenoasă cu un antibiotic tare, cu spectru larg. Păru să meargă la început. Dar, după o săptămână, când efectul medicamentului dispăru, durerile reveniră. Mama era înnebunită. Respingând toate formele de medicină străină, insistă să fie trimisă, împreună cu fiul ei, înapoi la Moscova, iar ambasadorul aprobă.

Ajuns acolo, băieţelul fu internat într-una dintre clinicile cele mai exclusiviste ale KGB-ului. Lucru posibil pentru că secretarul doi (economic) Nikolai Turkin era de fapt maiorul Turkin din Directoratul I KGB.

Clinica era bună, cu o excelentă secţie de boli tropicale, dat fiind că oamenii KGB-ului puteau fi trimişi în toate colţurile pământului. Datorită naturii sale speciale, cazul ajunse direct în mâinile profesorului Glazunov, şeful clinicii. El studie ambele fişe trimise de la Nairobi şi ceru o serie de analize şi teste cu ultrasunete, la vremea aceea ultimul strigăt al tehnologiei în materie, aproape de negăsit oriunde altundeva în U.R.S.S.

Rezultatele testelor îl puseră pe gânduri. Dezvăluiau o serie de abcese localizate pe diferite organe interne. Când o convocă pe doamna Turkin în cabinetul său, avea o expresie gravă.

— Ştiu ce e, sau cel puţin cred că ştiu, dar e o boală netratabilă. Cu ajutorul unor antibiotice puternice, fiul dumneavoastră ar mai putea supravieţui o lună. Greu de crezut că mai mult. Îmi pare foarte rău.

Mama înlăcrimată fu condusă afară din cabinet. O asistentă cumsecade îi explică natura bolii, o boală rară, denumită *melioidosis,* mai puţin întâlnită în Africa, dar frecventă în Asia de Sud-Est. Americanii o identificaseră în timpul războiului din Vietnam.

Piloţii de pe elicopterele americane începuseră să prezinte simptome ale unei afecţiuni noi şi de cele mai multe ori mortale. Cercetătorii constataseră că palele rotorului, învârtindu-se pe deasupra culturilor de orez, ridicau picături foarte fine de apă, pe care piloţii le inspirau. Bacilul, rezistent la toate antibioticele cunoscute, se găsea în apă. Ruşii ştiau toate acestea pentru că, deşi nu îşi împărtăşeau niciodată descoperirile proprii, erau ca un burete când era vorba să absoarbă ştiinţa occidentală. Profesorul Glazunov primea în mod automat absolut toate revistele de specialitate din Vest.

Într-o lungă conversaţie telefonică punctată de suspine, doamna Turkin îi comunică soţului ei că fiul lor era pe moarte şi că suferea de *melioidosis.* Maiorul Turkin scrise numele bolii pe o bucată de hârtie. Apoi se duse să-şi vadă şeful, pe colonelul Kuliev, şeful de secţie KGB. Acesta adoptă o atitudine compătimitoare, dar fermă.

— Să intervenim la americani? Ai înnebunit?

— Tovarăşe colonel, dacă americanii l-au identificat acum şapte ani, atunci poate că au descoperit şi remediul.

— Dar nu le putem cere aşa ceva, protestă colonelul. Aici e vorba de prestigiul naţional.

— E vorba de viaţa fiului meu! strigă maiorul.

— Suficient. Eşti liber.

Punându-şi cariera în joc, Turkin se duse la ambasador. Diplomatul nu era un om rău, dar nici el nu se lăsă clintit.

— Intervenţiile din partea Ministerului nostru de Externe pe lângă Departamentul de Stat sunt rare şi se limitează la afaceri de stat, îi spuse el tânărului ofiţer. Apropo, colonelul Kuliev ştie că eşti aici?

— Nu, tovarăşe ambasador.

— Atunci, de dragul carierei dumitale, n-am să-i spun. Şi n-ai să-i spui nici dumneata. Dar răspunsul este nu.

— Dacă aş fi fost membru în Biroul politic... începu Turkin.

— Dar nu eşti. Eşti doar un tânăr maior în vârstă de treizeci şi doi de ani, care îşi serveşte ţara în mijlocul Kenyei. Îmi pare rău de fiul dumitale, dar nu se poate face nimic.

Coborând scările, Nikolai Turkin medita amar la medicamentele aduse direct de la Londra, care îl ţineau în viaţă pe primul secretar Iuri Andropov. Ieşi în oraş, să se îmbete.

Nu era atât de uşor să pătrunzi în Ambasada Britanică. De pe trotuarul de vizavi, Zaiţev vedea clădirea mare, gălbuie şi chiar şi o parte din porticul care proteja uşile uriaşe, de lemn sculptat. Dar nici nu se punea problema să intre.

În faţa casei cu obloanele încă trase era un zid de oţel, întrerupt în două locuri de porţile largi pentru maşini, una pentru „Intrare", cealaltă pentru „Ieşire". La rândul lor din oţel solid, acestea erau acţionate electric şi închise bine.

La dreapta se afla o intrare pentru persoane, blocată însă de două grilaje. Pe trotuar erau postaţi doi miliţieni ruşi, care îi verificau pe toţi cei ce încercau să intre. Iepurelui nici prin cap nu-i trecu să se prezinte la ei. Chiar dacă treceai de primul grilaj, urma un pasaj şi apoi grilajul al doilea. Între cele două se afla ghereta gărzilor ambasadei, în care erau doi soldaţi ruşi, angajaţi de britanici. Datoria lor era să îi întrebe pe cei sosiţi ce doreau, apoi să verifice la cei dinăuntrul clădirii. Erau prea mulţi aceia care, în dorinţa de a primi o viză, încercaseră să pătrundă cu forţa pe această cale.

Zaiţev dădu ocol clădirii până ajunse în spate, unde, pe o străduţă îngustă, era intrarea la secţia de vize. La ora şapte dimineaţa mai erau trei ceasuri până la deschidere, dar coada era deja lungă de o sută de metri. Unii stătuseră acolo peste noapte. Pentru cine se aşeza acum, aşteptarea avea să dureze aproximativ două zile. Se întoarse în faţă. De data aceasta, miliţienii îl măsurară lung, bănuitor. Înfricoşat, Zaiţev porni târşâindu-şi picioarele în jos pe chei, aşteptând ca ambasada să se deschidă şi diplomaţii să înceapă să sosească.

Cu puţin înainte de ora zece, veniră primii britanici. Soseau cu maşinile. Vehiculele opreau în faţa porţii de intrare, dar se vedea că fiecare dintre ele era aşteptat, iar poarta se deschidea huruind, pentru a se închide la loc după trecerea sa. Privind de pe chei, Zaiţev se gândi să se apropie de una dintre maşini, dar toate aveau geamurile închise, iar miliţienii erau la doar câţiva metri depărtare. Cei din maşină vor crede că aveau de-a face cu un petiţionar oarecare şi îşi vor ţine geamurile închise. Iar el va fi arestat. Poliţia va afla ce făcuse şi îi va spune lui Akopov.

Leonid Zaiţev nu era obişnuit cu problemele complexe. Mintea îi era acum pradă confuziei, dar şi bine fixată. Nu dorea decât să dea foile de hârtie oamenilor cu steagul acela caraghios. Prin urmare, pe măsură ce dimineaţa lungă şi fierbinte trecea, el rămase să pândească şi să aştepte.

NAIROBI 1983

Ca toţi diplomaţii sovietici, Nikolai Turkin avea o sumă limitată în valută străină, între care şi bani kenyeni. Ibis Grill, Alan Bobbe's Bistro sau Carnivore erau puţin cam scumpe pentru buzunarul lui. Intră în cafeneaua în aer liber de la New Stanley Hotel de pe Strada Kimathi, denumită Thorn Tree Cafe, se aşeză la o masă în grădină nu departe de acacia bătrână, comandă o votcă şi o bere şi rămase cufundat în disperare.

Treizeci de minute mai târziu, un bărbat cam de-o vârstă cu el, care băuse o jumătate din paharul de bere la bar, coborî de pe taburet şi se apropie. Turkin auzi o voce care îi spuse în englezeşte:

— Hai, zâmbeşte, bătrâne, dracul nu-i chiar atât de negru.

Rusul îşi ridică ochii şi îl recunoscu vag pe american. Un tip de la ambasada lor. Turkin lucra la Secţia K a Primului Directorat KGB, aripa de contrainformaţii. Datoria sa era nu numai de a monitoriza activitatea tuturor diplomaţilor sovietici şi de a proteja operaţiunile locale ale KGB-ului de încercările de penetrare, ci şi de a ţine ochii deschişi în aşteptarea vreunui occidental vulnerabil, care putea fi recrutat. În consecinţă, era liber să se amestece printre ceilalţi diplomaţi, inclusiv occidentali, libertate interzisă oricărui rus „obişnuit" din personalul ambasadei.

CIA intuise, tocmai datorită libertăţii sale de mişcare şi de contact, ce făcea de fapt Turkin şi avea şi un mic dosar al lui. Dar nu aveau încă de unde să-l apuce. Individul era un adevărat fiu al regimului sovietic.

În ce-l privea, Turkin bănuia că americanul era de la CIA, dar învăţase că toţi diplomaţii americani erau de la CIA, iluzie ce greşea prin supraestimare.

Americanul se aşeză şi îi întinse mâna.

— Jason Monk. Eşti Nik Turkin, nu? Te-am văzut la petrecerea englezilor de săptămâna trecută. Arăţi de parcă tocmai ai fi aflat că te trimit în Groenlanda.

Turkin îl studie pe american. Avea un ciuf blond ca spicul de grâu care îi cădea pe frunte şi un zâmbet cuceritor. Chipul nu trăda nici un pic de viclenie; poate că până la urmă nu era de la CIA. Părea genul de om cu care puteai vorbi. În oricare altă zi Nikolai Turkin şi-ar fi amintit de anii de instructaje şi ar fi rămas politicos, dar impersonal. Dar aceasta nu era o zi ca oricare alta. Avea nevoie să stea de vorbă cu cineva. Odată pornit, se revărsă. Americanul păru compătimitor şi preocupat. Pe o etichetă de bere îşi notă cuvântul melioidosis. Se despărţiră mult după căderea întunericului. Rusul se întoarse în

complexul de locuinţe aflat sub pază, iar Jason Monk în apartamentul său de pe Harry Thuku Road.

Celia Stone avea douăzeci şi şase de ani şi era o brunetă suplă, frumuşică. Era de asemenea ataşat de presă adjunct la Ambasada Britanică din Moscova, la prima sa misiune în străinătate după ce intrase în Foreign Office, cu doi ani înainte, după absolvirea secţiei de rusă de la Girton College, Cambridge. Şi se bucura de viaţă.

În acea zi de 16 iulie ieşi pe uşa impozantă a ambasadei şi aruncă o privire spre parcarea unde era parcat Roverul mic, dar funcţional.

Dinăuntrul curţii ambasadei văzu un lucru pe care Zaiţev nu-l vedea din cauza zidului. Rămase în vârful celor cinci trepte ce duceau spre zona de parcare acoperită cu bitum, punctată de pajişti bine tunse, copăcei, tufe şi o mulţime de straturi de flori.

Dacă se uită peste zid, vedea, dincolo de râu, complexul masiv al Kremlinului în galben pastel, ocru, crem şi alb, cu domurile aurite în formă de ceapă ale bisericilor iţindu-se pe deasupra zidului crenelat de piatră roşie ce înconjura fortăreaţa. Priveliştea era magnifică.

De fiecare parte a ei, până la intrare, se aflau două rampe pe care numai maşina ambasadorului avea acces. Muritorii de rând parcau mai încolo şi continuau drumul pe jos. Odată, un tânăr diplomat îşi tăiase creanga carierei de sub picioare conducându-şi Volkswagenul în sus pe rampă, pe o ploaie cu găleata şi parcând sub portic. Câteva minute mai târziu ambasadorul, găsindu-şi intrarea blocată, fu nevoit să coboare din Rolls Royce şi să continue pe picioare. Ajunse la uşă murat şi într-o foarte proastă dispoziţie...

Celia Stone coborî repede treptele, dădu din cap în direcţia soldatului de pază, urcă în Roverul de un roşu aprins şi porni motorul. Când ajunse în faţa porţii de ieşire, aceasta se deschidea deja. Ieşi pe cheiul Sofiskaia şi coti la stânga, îndreptându-se spre prânzul pe care urma să-l ia cu un reporter de la *Sevodnia.* Nici nu-l observă pe bătrânul zdrenţăros care se agita frenetic în urma ei. De asemenea, nu ştia că maşina ei era prima care părăsea ambasada în acea dimineaţă.

Kamenîi Most, sau Podul de Piatră, este cel mai vechi pod fix de peste râu. În zilele de demult se foloseau bacurile, scoase pe uscat şi demontate iarna, când gheaţa devenea destul de groasă pentru ca râul să poată fi trecut cu piciorul.

Datorită dimensiunilor sale, el nu traversează doar apa, ci trece şi pe deasupra cheiului Sofiskaia. Pentru a ajunge pe pod de pe chei, cu maşina, şoferul trebuie să vireze la stânga, pe o

porţiune de încă o sută de metri, până ce podul ajunge la nivelul solului, apoi să întoarcă şi să suie pe pod. Pietonii în schimb pot urca scările direct de pe chei pe podul de deasupra. Acesta era drumul Iepurelui.

Se afla pe pavajul Podului de Piatră în clipa în care apăru Roverul roşu. Îi făcu semne disperate cu braţele, dar femeia dinăuntru îi aruncă o privire speriată şi trecu mai departe. Zaiţev porni în urmărirea ei. Văzu numărul de înmatriculare rusesc şi zări maşina cotind la stânga şi intrând în vârtejul traficului din Piaţa Boroviţki.

Destinaţia Celiei Stone era cârciuma lui Rosy O'Grady de pe Strada Znamenka. Această neobişnuită tavernă moscovită este de fapt irlandeză, fiind locul unde ambasadorul Irlandei poate fi găsit în seara Anului Nou, cu condiţia să poată scăpa de petrecerile mai scorţoase din lumea diplomatică. Tot aici se servea şi prânzul. Celia Stone alesese acest loc pentru întâlnirea cu reporterul rus.

Găsi fără greutate un loc de parcare – căci tot mai puţini ruşi îşi permiteau o maşină sau benzina pentru funcţionarea ei – chiar după colţ şi o porni înapoi. Ca întotdeauna când un străin se apropia de un restaurant, cerşetorii se ridicară din ungherele lor sau de pe jos pentru a-i ieşi în cale, cerându-i de mâncare.

Ca tânăr diplomat, Celia trecuse prin instructajul făcut de Foreign Office înainte de a fi trimisă la post, dar realitatea nu înceta să o şocheze. Văzuse cerşetori în galeriile metroului londonez şi pe aleile New Yorkului, nefericiţi care, într-un fel sau altul, alunecau pe scara societăţii şi rămâneau pe treapta ei cea mai de jos. Erau însă oameni care preferau traiul de cerşetori, oameni pentru care ajutorul era practic după colţ.

La Moscova, capitala unei ţări în pragul foametei, nenorociţii care stăteau cu mâna întinsă după bani sau hrană fuseseră odată fermieri, soldaţi, funcţionari şi vânzători. Îi aminteau de documentarele pe care le văzuse despre Lumea a Treia.

Vadim, masivul uşier de la Rosy O'Grady, o zări venind de la câţiva metri depărtare şi îi ieşi înainte, înghiontindu-şi brutal compatrioţii, asigurând trecerea sigură a unui client preţuit, care aducea restaurantului valută forte.

Şocată la vederea umilinţelor cerşetorilor, provocate de un alt rus, Celia protestă stins, dar Vadim interpuse un braţ lung şi musculos între ea şi mâinile întinse, împinse uşa restaurantului şi o conduse înăuntru.

Contrastul era evident, de la strada prăfuită, cu oameni flămânzi, la conversaţia veselă a celor cincizeci de clienţi care-şi puteau permite să mănânce carne şi peşte la prânz. Pentru că avea un suflet bun, îi venise întotdeauna greu să ia masa în

oraş, încercând să împace ceea ce avea în farfurie cu foamea de pe străzi. Reporterul entuziast care îi făcea semne de la o masă din colţ nu avea astfel de probleme. Studie lista de aperitive şi se hotărî asupra unor creveţi Arhanghel.

Continuându-şi căutările în Piaţa Boroviţki după Roverul roşu, Zaiţev constată că acesta dispăruse. Cercetă toate străduţele, la stânga şi la dreapta, sperând să zărească pata de culoare, dar în zadar. În fine, ajunse pe bulevardul principal de dincolo de piaţă. Spre uimirea şi bucuria lui, văzu maşina la nici două sute de metri depărtare, după colţul cârciumii.

Confundându-se cu toţi ceilalţi care aşteptau cu răbdarea celor definitiv înfrânţi de soartă, Zaiţev se aşeză în apropierea maşinii şi se puse din nou pe pândit.

NAIROBI 1983

Trecuseră zece ani de când Jason Monk absolvise cursurile Universităţii şi, în acest timp, pierduse legătura cu cei mai mulţi dintre cei care fuseseră studenţi acolo. Dar încă şi-l amintea pe Norman Stein. Între ei se înfiripase o prietenie neobişnuită: băiatul venit de la ţară, jucător de fotbal, nu prea înalt, dar bine legat şi fiul lipsit de aptitudini fizice al unui doctor evreu din Fredericksburg. Ceea ce îi unise era un simţ al umorului ironic, similar. Iar dacă Monk avea talent la limbile străine, Stein era aproape un geniu al facultăţii de biologie.

Absolvise *summa cum laude* cu un an înaintea lui Monk şi mersese direct la medicină. Păstraseră legătura în modul obişnuit, prin felicitările de Crăciun. Acum doi ani, chiar înainte de a fi fost trimis la post în Kenya, în timp ce traversa holul unui hotel din Washington, Monk îşi zărise prietenul luând prânzul de unul singur. Petrecuseră o jumătate de oră în doi, până apăruse însoţitorul lui Stein, ceea ce îi dăduse fiecăruia ocazia să afle ultimele noutăţi despre celălalt, chiar dacă Monk trebuise să mintă şi să spună că lucra pentru Departamentul de Stat.

Stein îşi luase un doctorat în medicină tropicală şi încă îşi savura recenta numire în laboratorul de cercetare al Spitalului Walter Reed al armatei. O voce răguşită răspunse la al zecelea apel.

— Da?

— Salut, Norm. Sunt Jason Monk.

Pauză.

— Splendid. Unde eşti?

— La Nairobi.

— Splendid. Nairobi. Sigur. Şi ce oră e acolo?

Monk îi spuse. Zece seara.

— Auzi, aici e cinci dimineaţa, iar ceasul e pus pentru şapte. Juma' de noapte am stat treaz cu ăla mic. Îi dau dinţii. Aşa că mulţumesc frumos, amice.

— Calmează-te, Norm. Spune-mi, ai auzit de o chestie care se cheamă *melioidosis?*

— De ce-ntrebi?

Monk îi înşiră o istorie. Nu despre un diplomat rus. Îi spuse că era vorba de un băieţel de cinci ani, fiul unui cunoscut. Aparent, puştiul nu mai avea prea mult de trăit. Auzise vag că Unchiul Sam avea ceva experienţă în domeniul cercetării bolii.

— Lasă-mi numărul tău. Trebuie să dau nişte telefoane. Te sun eu.

Era trei dimineaţa când sună telefonul.

— S-ar putea să avem ceva, spuse epidemiologul. Dar să ştii că e ceva complet nou, în fază de prototip. Am făcut nişte teste, au ieşit bine. Dar n-a ajuns încă nici la FDA[1], darmite să fi fost aprobat. Încă n-am încheiat testele.

În Statele Unite, FDA trebuie să aprobe orice medicament nou, înainte ca acesta să fie eliberat pe piaţă. Cel descris de doctorul Stein era un antibiotic cefalosporin, care în 1983 nu avea încă o denumire. Mai târziu, spre sfârşitul anilor '80, avea să fie comercializat sub numele de Ceftazidimă. În momentul acela el se numea simplu CZ-1. Astăzi constituie tratamentul standard pentru *melioidosis.*

— S-ar putea să aibă efecte secundare, adăugă Stein. Nu ştim.

— Cât le trebuie ca să apară? întrebă Monk.

— Oricum, dacă puştiul nu mai are de trăit decât trei săptămâni, ce are de pierdut?

Stein oftă din rărunchi.

— Nu ştiu. E împotriva tuturor regulilor.

— Îţi jur că n-o să afle nimeni. Hai, Norm, de dragul atâtor bucăţele bune pe care le-am agăţat pentru tine.

Auzi hohotul de râs tocmai din Chevy Chase, Maryland.

— Dacă îi povesteşti vreodată lui Becky, te omor, spuse Stein şi legătura se întrerupse.

Patruzeci şi opt de ore mai târziu, la ambasadă sosea un pachet pentru Monk. Venise prin intermediul unei companii internaţionale de transport rapid. Conţinea un container vidat, în care era gheaţă. Un bileţel scurt, nesemnat, zicea că în gheaţă erau două fiole. Monk sună la Ambasada Sovietică şi lăsă un mesaj pentru secretarul doi al secţiei economice, Turkin: „Nu uită de berea de la şase, diseară". Mesajul ajunse pe biroul colonelului Kuliev.

— Cine-i acest Monk? îl întrebă el pe Turkin.

— Un diplomat american. Pare nemulţumit de politica Statelor Unite în Africa. Încerc să văd dacă pot să-l transform în sursă.

Kuliev dădu energic din cap. Acesta era genul de activitate care dădea foarte bine în rapoartele către Iazenevo.

La Thorn Tree Cafe, Monk îi predă pacheţelul. Turkin privi în jur, îngrijorat la gândul că vreunul dintre ai lui l-ar fi putut vedea. În pachet ar fi putut fi bani.

— Ce-i aici? întrebă el. Monk îi spuse.

— S-ar putea să nu funcţioneze, dar nu are ce rău să-i facă. Altceva nu avem.

Rusul înţepeni, cu ochii ca de gheaţă.

— Şi ce vrei pentru... darul ăsta?

Nimic nu venea pe gratis.

— Mi-ai spus adevărul despre puşti? Sau ai jucat teatru?

— N-am jucat teatru. Nu de data asta. Oamenii ca mine şi ca tine joacă tot timpul. Dar nu şi de data asta.

În realitate, Monk verificase deja la Spitalul General din Nairobi. Doctorul Winston Moi îi confirmase cazul în mare. Era un caz dur, dar şi viaţa era dură. Se ridică de la masă. Conform procedurii, ar fi trebuit să-l oblige acum să-i transmită ceva de valoare, o informaţie secretă. Dar ştia că povestea copilului nu fusese o „momeală”, nu de data asta. Şi decât să se poarte aşa, mai bine rămânea măturător în Bronx.

— Ia-l, amice. Sper să-i folosească. E pe gratis.

Se îndreptă spre uşă. Când ajunse la jumătatea drumului, auzi un glas în spatele său.

— Domnule Monk, înţelegi ruseşte? Monk dădu din cap.

— Un pic.

— M-am gândit eu. Atunci o să înţelegi ce înseamnă *spasiba.*

Ieşi de la Rosy O’Grady puţin după ora două şi se apropie de maşină pe partea dinspre volan. Roverul avea un sistem de blocare a uşilor central, astfel că, descuind portiera dinspre ea, o descuie şi pe cea de alături. Se aşeză, îşi prinse centura şi porni motorul, când se deschise portiera din stânga. Tresărind, îşi ridică privirile. Bărbatul stătea în picioare, aplecat în uşa deschisă. O manta militară veche cu patru medalii ruginite atârnate la rever, o bărbie nerasă. Când deschise gura, cei trei dinţi din faţă îi sclipiră a oţel. Îi aruncă în poală un dosar. Înţelegea destul de bine ruseşte pentru ca mai târziu să poată repeta cuvintele lui:

— Vă rog, daţi-i-le domnului ambasador. Pentru bere. Vederea lui o înspăimântase. Era evident nebun, poate chiar schizofrenic. Oamenii ca el puteau fi periculoşi. Albă la faţă,

Celia intră în trafic cu portiera care se zbătea deschisă, până se trânti dintr-o mişcare a maşinii. Aruncă petiţia stupidă, sau ce-o fi fost, pe podea, în faţa locului de alături şi se întoarse la ambasadă.

CAPITOLUL 3

Cu puţin înaintea prânzului, în aceeaşi zi de 16 iulie, Igor Komarov îşi chemă asistentul personal prin intercom din biroul său de la primul etaj al casei din bulevardul Kiselnîi.

— Documentul pe care ţi l-am, dat ieri, ai avut timp să arunci un ochi? întrebă el.

— Desigur, domnule preşedinte. E strălucit, dacă-mi permiteţi, replică Akopov.

Toţi cei din sfatul lui Komarov i se adresau cu „domnule preşedinte", adică preşedinte al comitetului executiv al Uniunii Forţelor Patriotice. Erau oricum convinşi că într-un an de zile avea să fie tot „domnul preşedinte", dar la un alt nivel.

— Mulţumesc, spuse el. Atunci te rog să mi-l aduci. Intercomul tăcu. Akopov se ridică şi se îndreptă spre seiful din perete. Ştia pe dinafară combinaţia şi roti discul central de şase ori. Uşa se deschise, iar el privi înăuntru, aşteptându-se să vadă dosarul cu coperte negre de carton. Nu era acolo.

Nedumerit, goli seiful hârtie cu hârtie şi dosar cu dosar. Îl cuprinse o teamă rece, în parte panică, în parte stupefacţie, încercând să se stăpânească, o luă de la capăt. Dosarele ce stăteau acum pe covor în jurul lui fură sortate, examinate unul câte unul şi cercetate foaie cu foaie. Nu exista nici un dosar negru. Broboane de sudoare îi apăruseră pe frunte. Lucrase mulţumit toată dimineaţa în biroul său, convins că, înainte de a pleca acasă în seara precedentă, pusese toate documentele confidenţiale în seif. Întotdeauna făcea aşa; era un om cu obiceiuri stabile.

După seif, trecu la sertarele biroului. Nimic. Cercetă pe jos, pe sub birou, apoi prin fiecare dulap şi dulăpior. Puţin înainte de ora unu, bătu la uşa lui Igor Komarov, intră şi mărturisi că nu-l găsea.

Candidatul la preşedinţie îl privi încremenit timp de câteva secunde.

Bărbatul care pentru tot restul lumii era viitorul preşedinte al Rusiei avea o personalitate complexă, care, în spatele persoanei sale publice, prefera să rămână retrasă. Nu se putea închipui un mai mare contrast faţă de predecesorul său, extravertitul Jirinovski, pe care acum îl descria pe faţă cu termenul de bufon.

Komarov era de statură mijlocie, cu părul sur tuns scurt şi faţa rasă. Între cele mai evidente trăsături ale sale se numărau o obsesie a curăţeniei şi o profundă repulsie faţă de contactele fizice. Spre deosebire de restul liderilor politici ruşi, cu bătăile lor pe spate, toasturile cu votcă şi bonomia lor fără fasoane,

Komarov insista asupra unei ţinute şi modalităţi de adresare oficiale în rândurile anturajului său personal. Numai extrem de rar îmbrăca uniforma Gărzilor Negre şi purta de obicei costume gri la două rânduri, cu cămaşă şi cravată.

După ani întregi petrecuţi în politică, foarte puţini erau aceia care puteau afirma că erau în termeni amicali cu el şi nimeni nu ar fi putut susţine că îi era prieten intim. Nikita Ivanovici Akopov îi era secretar particular de zece ani, dar relaţia lor era încă aceea dintre stăpân şi slujitorul devotat până la sacrificiu.

Spre deosebire de Elţîn, care îşi ridicase membrii staffului la rangul de tovarăşi de pahar sau parteneri de tenis, din câte se ştia, Komarov nu permitea decât unui singur om să-i spună pe nume, iar acela era şeful securităţii, colonelul Anatoli Grişin.

Dar, ca toţi politicienii de succes şi Komarov putea fi cameleon atunci când trebuia. În faţa ziariştilor, în rarele ocazii când se îndura să îi întâlnească personal, putea fi omul de stat grav. La mitingurile partidului se transforma într-o manieră ce nu înceta să stârnească admiraţia lui Akopov. Pe podium apărea oratorul, omul din popor care punea în cuvinte speranţele, temerile şi dorinţele poporului, furia şi bigotismul lor, cu o acurateţe fără greş. Pentru ei şi numai pentru ei arbora masca zâmbitoare a celui uşor abordabil.

Dincolo de ambele înfăţişări se afla o a treia, aceea care îl înspăimânta pe Akopov. Chiar şi numai zvonurile despre existenţa acestui al treilea chip sub straturile de spoială fuseseră suficiente pentru a-i ţine pe cei din jurul lui, membri ai staffului, colegi şi gărzi, în starea de deferentă permanentă pe care le-o pretindea Komarov.

De numai două ori în zece ani văzuse Nikita Akopov furia demonică dinăuntru umflându-se şi dând pe dinafară. În alte câteva ocazii fusese martorul eforturilor de a controla această furie, eforturi încununate de succes. În cele două împrejurări când lucrurile scăpaseră de sub control, Akopov văzuse cum omul care îl domina, îl fascina şi îl stăpânea, omul pe care îl urma şi îl venerase, se transformă într-un demon isteric, nestăpânit.

Zvârlea cu telefoane, vaze şi călimări în slujitorii care îl supăraseră, reducând un ofiţer superior al Gărzilor Negre la o epavă bâlbâită. Folosea cel mai urât limbaj pe care îl auzise Akopov vreodată, rupea mobila şi, o dată, trebuiseră să-l ţină pentru a nu omorî un om în bătaie cu o riglă grea de abanos.

Akopov recunoştea acum semnele uneia dintre aceste crize de furie ale preşedintelui UFP, le vedea ieşind la suprafaţă. Chipul lui Komarov se albi ca al unui mort, purtarea îi deveni şi mai oficială şi curtenitoare, dar pe fiecare obraz i se aprinse câte o pată de un roşu intens.

— Vrei să spui că l-ai pierdut, Nikita Ivanovici?
— Nu l-am pierdut, domnule preşedinte. Se pare că l-am rătăcit.
— Documentul acela este cel mai secret act care ţi-a căzut vreodată în mâini. L-ai citit şi înţelegi de ce.
— Desigur, domnule preşedinte.
— Nu există din el decât trei exemplare, Nikita. Două se află în seiful meu. Doar un grup extrem de redus de persoane foarte apropiate mie vor avea acces la el. L-am scris şi l-am bătut eu însumi la maşină. Eu, Igor Komarov, am bătut efectiv toate paginile acelea la maşină, în loc să le dau unei secretare. Atât de confidenţial este.
— Foarte înţelept, domnule preşedinte.
— Şi pentru că te număr... te-am numărat printre membrii acestui grup restrâns de oameni, ţi-am permis să-l citeşti. Iar acum îmi spui că l-ai pierdut.
— L-am rătăcit doar temporar, vă asigur, domnule preşedinte.
Komarov îl fixa cu privirea aceea care îi putea vrăji pe sceptici, făcându-i să colaboreze, sau îi îngrozea pe cei şovăielnici. Pe fiecare obraz, câte o pată roşie îi ardea pometţii palizi.
— Când zici că l-ai văzut ultima dată?
— Aseară, domnule preşedinte. Am rămas până târziu să-l citesc în linişte. Am plecat de-aici la ora opt.
Komarov dădu din cap. Paznicii de noapte vor confirma, sau infirma.
— Şi l-ai luat cu tine. Împotriva ordinelor mele, ai permis ca documentul să părăsească această clădire.
— Nu, domnule preşedinte, vă jur. L-am pus în seif. Nu las niciodată un document confidenţial afară şi nici nu le iau cu mine.
— Nu e în seif?
Akopov înghiţi în sec; avea gura uscată.
— De câte ori ai deschis seiful până te-am sunat eu?
— Niciodată, domnule preşedinte. După ce m-aţi sunat, a fost prima dată când m-am uitat în el.
— Era încuiat?
— Da, ca de obicei.
— Fusese forţat?
— Aparent nu, domnule preşedinte.
— Ai căutat prin cameră?
— De la un capăt la altul, centimetru cu centimetru. Nu mai înţeleg nimic.
Komarov rămase pe gânduri câteva secunde. Dincolo de chipul fără expresie, simţea cum urca în el panica. În cele din

urmă, sună la biroul gărzilor de la parter.

— Închideţi clădirea. Nu intră şi nu iese nimeni. Contactaţi-l pe colonelul Grişin. Spuneţi-i să se prezinte imediat la mine. Imediat. Oriunde s-ar afla şi orice ar face. Vreau să fie aici în cel mult o oră.

Ridică degetul de pe butonul intercomului şi se uită la asistentul înspăimântat şi alb la faţă.

— Te vei întoarce la tine în birou. Nu vei vorbi cu nimeni şi vei aştepta să iau eu legătura cu tine.

Ca orice femeie inteligentă, necăsătorită şi cu desăvârşire modernă, Celia Stone hotărâse că avea dreptul să găsească plăcerea când şi cu cine dorea. În clipa aceea dorea trupul tânăr şi musculos al lui Hugo Gray, care sosise de la Londra cu numai două luni în urmă, la şase luni după ea. Era ataşat cultural adjunct, o funcţie egală cu a ei, dar era cu doi ani mai în vârstă şi tot necăsătorit.

Aveau amândoi câte un apartament mic, dar funcţional, într-un bloc rezervat personalului Ambasadei Britanice în apropiere de Kutuzovski Prospekt, o clădire pătrăţoasă, cu o curte interioară utilă ca parcare şi cu miliţieni postaţi la intrare. Chiar şi în Rusia modernă era de presupus că toate intrările şi ieşirile erau înregistrate, dar măcar maşinile rămâneau nevandalizate.

După masa de prânz se întoarse la adăpostul ecranului protector al ambasadei de pe cheiul Sofiskaia, ca să-şi scrie raportul asupra întâlnirii cu ziaristul. În cea mai mare parte, conversaţia se învârtise în jurul morţii preşedintelui Cerkasov, din ziua precedentă şi a ceea ce urma să se întâmple în continuare. Îl asigurase pe jurnalist de interesul profund şi continuu al poporului englez faţă de evenimentele din Rusia şi sperase că acesta o credea pe cuvânt. Avea să ştie la apariţia articolului.

La ora cinci plecă acasă, ca să facă o baie şi să se odihnească puţin. Avea întâlnire cu Hugo la ora opt, iar după cină intenţiona să se întoarcă la ea în apartament cu el; nu-şi propunea să doarmă prea mult în noaptea aceea.

Pe la patru după-amiază colonelul Grişin se convinsese deja că documentul lipsă nu era în clădire. Luă loc în biroul lui Komarov şi îi comunică acest fapt.

În decursul a patru ani, cei doi deveniseră interdependenţi. În 1994 Grişin îşi încheiase cariera în Directoratul II al KGB-ului cu gradul de colonel plin. Era profund dezamăgit. După căderea oficială a comunismului, în 1991, fostul KGB se transformase, după părerea sa, într-un mormânt spoit în alb.

Chiar şi înainte de aceasta, în septembrie 1991, Mihail Gorbaciov sfărâmase în bucăţi cel mai mare aparat de securitate din lume, dând diferitele lui aripi pe mâini diferite.

Directoratul I, acela al spionajului extern, îşi păstrase sediul de la Iazenevo, dincolo de şoseaua de centură, dar căpătase un nume nou, acela de Serviciu de Informaţii Externe, sau SIE. Deja suficient de rău.

Şi mai rău era însă că departamentul lui Grişin, Directoratul II, care se ocupase până atunci de securitatea internă, divulgarea spionilor şi suprimarea disidenţilor, fusese emasculat, redenumit FSB şi silit să îşi reducă puterile la o mascaradă a ceea ce fusese odată.

Grişin privise toate acestea cu dispreţ. Poporul rus avea nevoie de disciplină, o disciplină fermă şi uneori chiar dură, pe care Directoratul II o asigurase. Înghiţise reformele timp de trei ani, sperând că va fi avansat general-maior, apoi renunţase. Un an mai târziu se angaja ca şef al securităţii personale a lui Igor Komarov, pe atunci doar unul dintre membrii Biroului Politic al fostului Partid Liberal Democrat.

Cei doi se ridicaseră la putere împreună, iar drumul lor încă nu se încheiase. În decursul anilor, Grişin înfiinţase pentru Komarov trupele speciale de protecţie, de o loialitate desăvârşită, denumite Gărzile Negre, care numărau acum 6.000 de tineri bine pregătiţi, sub comanda lui directă.

În sprijinul Gărzilor venea Liga Tinerilor Combatanţi, formată din 20.000 de membri, aripa adolescentă a UFP, toţi îndoctrinaţi în spiritul ideologiei de dreapta şi de o loialitate fanatică, de asemenea sub comanda sa directă.

Ultimul participant la mitinguri putea să se tragă de şireturi cu Komarov, dar camaraderia aceasta făcea parte din imaginea sa de „om de lume”, aşteptată în Rusia. În anturajul apropiat, Komarov pretindea relaţii oficiale cu toţi, mai puţin câţiva apropiaţi.

— Eşti sigur că dosarul nu se mai află în clădire? întrebă el.

— Nu are unde să fie, Igor Viktorovici. În două ceasuri am desfăcut practic casa în bucăţi. Fiecare dulap, fiecare vestiar, fiecare sertar şi seif. Am examinat fiecare fereastră şi fiecare pervaz, fiecare metru de curte. N-a intrat nimeni. Expertul din, partea fabricantului de seifuri tocmai a terminat. Seiful nu a fost forţat. Fie că a fost deschis de cineva care cunoştea combinaţia, fie că dosarul n-a fost acolo. Am recuperat şi cercetat gunoiul de ieri: nimic. Câinii au fost liberi de la şapte încolo. După aceea nu a mai intrat nimeni în clădire – paza de noapte s-a prezentat la ora şase, iar cea din timpul zilei a plecat zece minute mai târziu. Akopov a fost în birou până la opt. L-am adus înapoi pe instructorul de azi-noapte al câinilor. Se jură

că a trebuit să ţină câinii de trei ori, pentru trei membri ai ştaifului care plecau cu maşina, iar Akopov a fost ultimul. Registrul o confirmă.

— Şi-atunci? întrebă Komarov.

— Eroare umană sau intenţie. I-am rechemat pe cei doi paznici de noapte de la garnizoană. Îi aştept să sosească în orice clipă. Ei au fost stăpâni pe clădire între ora opt, când a plecat Akopov şi şase dimineaţa, când a sosit paza. Pe urmă paznicii de zi au fost singuri aici până a venit stafful, pe la opt. Două ore. Dar ei jură că la primul tur au găsit toate uşile birourilor de pe palierul ăsta încuiate. Toţi cei care lucrează aici confirmă, inclusiv Akopov.

— Şi teoria ta, Anatoli?

— Ori Akopov l-a luat cu el, intenţionat sau din greşeală, ori a uitat să-l încuie şi l-a luat cineva din personalul de noapte. Ei au chei pentru toate uşile astea.

— Deci Akopov e...?

— El e suspectul principal, asta cu siguranţă. I-am întors pe dos apartamentul. În prezenţa lui. Nimic. Am crezut că l-a luat cu el şi pe urmă a pierdut servieta. S-a întâmplat o dată la Ministerul Apărării. Eu m-am ocupat de investigaţie. S-a dovedit că nu era spionaj, ci neglijenţă. Tipul a ajuns în lagăr. Dar servieta lui Akopov e aceeaşi pe care o foloseşte de obicei. Au identificat-o trei persoane.

— A făcut-o intenţionat?

— Se poate. Dar ceva mă nedumereşte. De ce a mai venit azi-dimineaţă, aşteptând să fie prins? Avea douăsprezece ore în care să dispară. S-ar putea să vreau... să-l... interoghez mai amănunţit. Ca să-i confirm sau să-l elimin de pe lista suspecţilor.

— Ai aprobarea mea.

— Şi după aceea?

Igor Komarov se răsuci în fotoliul rotativ, până ajunse cu faţa la fereastră. Rămase o vreme pe gânduri.

— Akopov mi-a fost un foarte bun secretar, spuse el într-un târziu. Dar, după toate astea, va trebui să-i găsesc un înlocuitor. Problema e că a văzut documentul, al cărui conţinut e confidenţial. Dacă îl retrogradez sau îl concediez, s-ar putea să se simtă nedreptăţit şi chiar să fie tentat să divulge ceea ce ştie. Şi ar fi păcat, mare păcat.

— Înţeleg perfect, spuse colonelul Grişin.

În momentul acela sosiră cei doi paznici de noapte, uimiţi, iar Grişin plecă jos cu ei, ca să-i interogheze.

Până la ora nouă seara, baraca din afara oraşului le fusese percheziţionată, dar nu dăduse la iveală nimic mai mult decât obişnuitele articole de toaletă şi nişte reviste porno.

Cei doi fuseseră despărţiţi şi interogaţi separat. Grişin condusese personal interogatoriul. Erau în mod vizibil şi explicabil speriaţi de el. Reputaţia sa mergea foarte departe.

Din când în când le striga obscenităţi, dar pentru cei doi cel mai greu era când, aşezat alături, le şoptea detaliat ce avea să facă dacă îi prindea minţind. Pe la opt avea imaginea completă a ceea ce se petrecuse în noaptea precedentă, în timpul schimbului lor. Ştia că patrulau în mod sporadic şi neregulat şi că stătuseră cu ochii lipiţi de televizor urmărind detaliile morţii preşedintelui. Şi află pentru prima dată de existenţa omului de serviciu.

Fusese lăsat să intre la ora zece. Ca de obicei prin pasajul subteran. Nu-l însoţea nimeni. Era nevoie de ambii paznici pentru a deschide cele trei uşi, căci unul ştia combinaţia de la uşa exterioară, celălalt de la cea interioară şi amândoi de la cea din mijloc.

Ştia că paznicii îl văzuseră pe bătrân începând cu încăperile de sus, ca de obicei. Ştia că fuseseră nevoiţi să se desprindă de televizor pentru a-i descuia birourile de la etajul din mijloc, centrul executiv vital. Ştia că unul stătuse în pragul uşii biroului lui Komarov cât timp acesta fusese deschis şi că apoi uşa fusese încuiată, dar ambii paznici se aflaseră jos în timp ce îngrijitorul curăţa restul etajului. Ca de obicei. Deci... bătrânul fusese singur în biroul lui Akopov. Şi plecase mai devreme cade obicei, nu mult după miezul nopţii.

La ora nouă, Akopov, extrem de palid, fu escortat afară din clădire. Luară maşina lui, dar conduse unul dintre soldaţii din Gărzile Negre. Un al doilea şedea alături de secretarul căzut în dizgraţie, pe bancheta din spate. Maşina nu se îndreptă spre apartamentul lui Akopov. Ea ieşi din oraş şi o luă spre una din taberele Tinerilor Combatanţi.

Pe la nouă colonelul Grişin termină de citit dosarul existent la personal şi care conţinea detaliile angajării unui oarecare Leonid Zaiţev, în vârstă de şaizeci şi trei de ani, ca om de serviciu. Avea şi o adresă de acasă, dar probabil că nu-l va mai găsi. Trebuia să se prezinte la slujbă la ora zece.

Dar el nu se prezentă. La miezul nopţii, colonelul Grişin şi trei soldaţi din Gărzile Negre plecară să-i facă o vizită bătrânului.

La ora aceea Celia Stone se rostogolea peste tânărul său amant cu un zâmbet mulţumit şi întindea mâna după o ţigară. Nu fuma mult, dar acesta era unul dintre momentele când o ţigară prindea bine. Întins pe spate în patul ei, Hugo Gray continua să gâfâie. Era un bărbat cu o condiţie fizică bună, pe

care şi-o întreţinea jucând squash şi înotând, dar ultimele două ceasuri aproape că-l secaseră de puteri.

Nu pentru prima oară, se întrebă de ce Dumnezeu rânduise ca apetitul sexual al femeii să fie mai mare decât capacităţile bărbatului. Era grozav de nedrept.

În întuneric, Celia trase adânc în piept, simţi nicotina inundând-o, se aplecă deasupra iubitului ei şi îi răvăşi buclele castanii.

— Cum naiba de-ai ajuns ataşat cultural? îl tachină ea. Nu ştii nici care e diferenţa între Turgheniev şi Lermontov.

— Nici nu trebuie, mormăi Gray. Eu trebuie să le povestesc ruşilor despre cultura noastră: Shakespeare, surorile Bronte şi aşa mai departe.

— Şi de-aia ai atâtea conversaţii între patru ochi cu şeful de secţie?

Gray se ridică iute de pe pernă, o apucă de braţ şi îi şuieră la ureche:

— Sst, Celia! S-ar putea să fie microfoane.

Bosumflată, Celia se duse să facă o cafea. Nu vedea de ce Hugo trebuie să facă atâta tapaj pentru un banc. Oricum, ce făcea el la ambasadă era un secret la îndemâna oricui.

Evident, avea dreptate. În ultimele trei luni, Hugo fusese cel de-al treilea şi cel mai mic în grad membru al secţiei moscovite a Secret Intelligence Service-ului. Pe vremuri, în zilele de glorie ale Războiului Rece, fuseseră mult mai mulţi. Dar vremurile se schimbă şi bugetele se micşorează. În starea în care era, aproape să se prăbuşească de tot, Rusia era percepută ca o ameninţare prea puţin serioasă.

Mai mult, 90% din lucrurile secrete odată erau acum la vedere, sau prezentau un interes minim. Până şi fostul KGB avea un purtător de cuvânt, iar în partea cealaltă a oraşului, la Ambasada Americană, CIA ajunsese la dimensiunile unei echipe de fotbal.

Dar Hugo Gray era tânăr, entuziast şi convins că mai toate apartamentele diplomaţilor aveau instalate microfoane. Comuniştii poate că dispăruseră, dar paranoia rusească era încă în floare. Avea dreptate, dar agenţii FSB îl detectaseră şi erau mulţumiţi.

Bulevardul ciudat denumit al Entuziaştilor este probabil cea mai decrepită, mai săracă şi mai prăpădită zonă a Moscovei. Ca un triumf al planificării comuniste, era aşezat în calea curenţilor de aer care veneau dinspre staţia chimică de cercetare, ale cărei filtre erau ca fileurile de tenis. Singura dată când locuitorii acestei zone dovedeau ceva bună dispoziţie era atunci când o puteau părăsi.

Conform dosarului, Leonid Zaiţev locuia aici împreună cu fiica sa, cu soţul ei care era şofer de camion şi copilul lor, într-un apartament nu departe de strada principală. Era douăsprezece şi jumătate şi noaptea de vară era caldă încă atunci când Ceaika neagră, din care şoferul îşi iţea capul ca să citească plăcuţele cu numele străzilor, opri în faţa blocului. Desigur, numele ginerelui era diferit, iar ei fură nevoiţi să trezească un vecin morocănos de la parter pentru a se asigura că familia locuia într-adevăr la etajul patru. Lift nu era. Cei patru urcară grupaţi scările şi bubuiră în uşa cu vopseaua cojită.

Femeia care le deschise, somnoroasă şi cu ochii înroşiţi, nu avea mai mult de treizeci şi cinci de ani, dar părea cu zece ani mai bătrână. Grişin se arătă politicos, dar insistent. Oamenii săi intrară şi se răspândiră să percheziţioneze apartamentul. Nu era prea mult de percheziţionat, casa era foarte mică: doar două camere, cu o baie mizeră şi o chicinetă închisă cu o perdea.

Femeia dormea împreună cu fiul ei de şase ani într-un pat dublu într-una dintre camere. Copilul se trezi şi începu să smârcâie, sunet ce se preschimbă în urlet când patul fu întors cu fundul în sus, în caz că era cineva sub el. Cele două dulapuri nenorocite din placaj fură deschise şi răscolite.

În cea de-a doua cameră, fiica lui Zaiţev le arătă neputincioasă patul de campanie lipit de perete unde dormea tatăl ei, explicând că soţul său era plecat de două zile într-o călătorie la Minsk. Plângând de-acum fără să se mai poată opri, exemplu urmat de copil, se jură că tatăl său nu se întorsese acasă în dimineaţa precedentă. Era îngrijorată, dar nu făcuse nimic pentru a-i anunţa dispariţia. Se gândise că poate adormise pe vreo bancă.

În zece minute, Gărzile Negre se asigurară că în apartament nu se ascundea nimeni, iar Grişin se convinse că femeia era prea speriată şi prea neştiutoare ca să mintă. Într-o jumătate de oră dispărură.

Grişin comandă maşinii să se îndrepte nu spre centrul Moscovei, ci spre tabăra unde era deţinut Akopov, la şaizeci de kilometri distanţă de oraş. Înainte de ivirea zorilor, secretarul recunoscu printre suspine că trebuie să fi uitat importantul dosar pe birou. Nu mai făcuse aşa ceva niciodată. Nu înţelegea cum de uitase să-l încuie. Se rugă să fie iertat. Grişin dădu din cap şi îl bătu pe umăr.

Afară, în faţa barăcii, îl chemă pe unul dintre adjuncţii săi mai de încredere.

— Azi o să fie o zi al dracului de caldă. Prietenul nostru e tare amărât. Cred că i-ar prinde bine o partidă de înot înainte

de răsăritul soarelui.

Apoi se întoarse în oraş. Dacă dosarul atât de important fusese lăsat pe biroul lui Akopov, îşi spuse el, atunci fie că fusese azvârlit din greşeală la gunoi, fie că îl luase îngrijitorul. Prima variantă nu ţinea. Gunoiul provenit de la sediul partidului era întotdeauna reţinut timp de câteva zile, apoi incinerat sub supraveghere. Hârtiile aruncate la gunoi în ziua precedentă fuseseră cercetate foaie cu foaie. Nimic. Deci, îngrijitorul. De ce un bătrân semianalfabet ar fi dorit să facă aşa ceva, sau ce făcuse cu dosarul, Grişin habar n-avea. Asta numai bătrânul putea spune. Şi o va spune.

Înainte de ora micului dejun împrăştiase două mii de oameni, toţi în civil, pe străzile Moscovei, în căutarea unui bătrân într-o manta militară roasă. Nu avea nici o fotografie, însă descrierea era exactă, până la cei trei dinţi de oţel din faţă.

Dar sarcina nu era uşoară, nici chiar când aveai două mii de copoi. Prin aleile dosnice şi parcuri erau de zece ori pe-atâţia cerşetori de toate vârstele şi mărimile, toţi la fel de zdrenţăros îmbrăcaţi. Dacă, aşa cum bănuia, Zaiţev era acum pe stradă, toţi aceştia vor trebui cercetaţi. Unul dintre ei va avea trei dinţi de oţel şi un dosar de carton negru. Grişin îi voia pe amândoi şi încă repede. Gărzile Negre, uimite, dar obediente, în pantaloni civili şi cămăşi, căci era o zi călduroasă, se împrăştiară pe străzile Moscovei.

LANGLEY, DECEMBRIE 1983

Jason Monk se ridică de la birou, se întinse şi hotărî să se ducă la cantină. Se întorsese de o lună de la Nairobi, unde i se spusese că dăduse rezultate bune şi, uneori, excelente. Îl aştepta o avansare, iar şeful diviziei africane se bucura pentru el, dar regreta că îl va pierde.

Monk se întorsese şi constatase că fusese înscris la cursul de spaniolă, care începea imediat după vacanţa de Crăciun şi Anul Nou. Spaniola avea să fie pentru el a treia limbă străină dar, mai important, avea să-i deschidă porţile diviziei latino-americane.

America de Sud era un teritoriu întins şi important, nu numai pentru că era „curtea din dos” a Statelor Unite, conform Doctrinei Monroe, dar constituia şi ţinta principală a sovieticilor în ce privea insurecţiile, subversiunea şi revoluţiile comuniste. Ca rezultat, KGB-ul avea în curs de desfăşurare o mare operaţiune la sud de Rio Grande, una pe care CIA-ul era hotărât să o decapiteze. Pentru cariera lui Monk, ajuns la vârsta de treizeci şi trei de ani, America de Sud era un important pas înainte.

Amesteca în cafea, când simţi pe cineva oprit în faţa mesei lui.

— Frumos bronz, rosti o voce.

Ridică ochii şi îl recunoscu pe cel care zâmbea în jos spre el. Se ridică, dar celălalt îi făcu semn să se aşeze, ca un aristocrat căruia îi plăcea să se poarte frumos cu ţăranii.

Monk era surprins. Ştia că avea în faţă pe unul dintre cei mai importanţi oameni din Direcţia de Operaţiuni, căci cineva i-l arătase pe hol: proaspăt numitul şef al secţiei sovietice, ramura de contrainformaţii a diviziei sovietice.

Ceea ce îl mira pe Monk era înfăţişarea lui banală. Erau cam de aceeaşi înălţime, în jur de un metru şi optzeci, dar celălalt, cu nouă ani mai în vârstă, îşi pierduse demult condiţia fizică. Monk observă părul gras, pieptănat lins pe spate, mustaţa groasă ce acoperea partea de sus a unei guri slabe şi vanitoase, ochii miopi, ca de bufniţă.

— Trei ani în Kenya, spuse el, încercând să explice bronzul.

— Şi te-ai întors în Washingtonul friguros, ai?

Antenele lui Monk nu prevesteau nimic bun. Dincolo de ochii aceştia se ascundea batjocura. Sunt mult mai deştept ca tine, păreau ei să spună. Sunt foarte, foarte deştept.

— Da, domnule, replică Monk.

O mână cu pete galbene de nicotină se întinse spre el. O observă, după cum observă şi labirintul de vase capilare de la baza nasului, care trădau adeseori un băutor înveterat. Se ridică arborând un zâmbet, cel pe care una dintre dactilografe îl botezase Redwood Special.

— Şi eşti...? spuse individul.

— Monk. Jason Monk.

— Îmi pare bine, Jason. Eu sunt Aldrich Ames.

Dacă maşina lui Hugo Gray ar fi pornit în dimineaţa aceea, mulţi dintre aceia care aveau să moară mai târziu ar fi rămas în viaţă şi lumea ar fi luat un curs diferit. Dar solenoizii au o voinţă proprie. După ce încercă cu disperare să obţină o reacţie, Gray alergă după Roverul roşu care se apropia de bariera de la ieşire şi îi bătu în geam. Celia Stone se oferi să-l transporte cu maşina ei.

Stătea alături de ea în timp ce coteau pe Kutuzovski Prospekt şi se îndreptau, pe lângă hotelul Ukraina, spre Kremlin. Sub picioare, pe podea, foşni ceva. Se aplecă şi-l ridică.

— Licitaţia pentru preluarea *Izvestiei?* o întrebă el.

Ea aruncă o privire în lateral şi recunoscu dosarul din mâna lui.

— Of, Doamne, am vrut să-l arunc ieri. Un bătrân ţicnit mi l-a azvârlit în maşină. M-a speriat de moarte.

— Altă petiţie, spuse Gray. Nu se mai sfârşesc. Cele mai multe sunt pentru vize, desigur.

Deschise coperta şi citi titlul.

— Nu, asta e mai degrabă politică.

— Grozav. Iar eu sunt mama răniţilor şi ăsta e planul meu de a salva lumea. Dă-i-l ambasadorului.

— Asta a zis? Să i-l dau ambasadorului?

— Îhî. Asta, cu mulţumiri pentru bere.

— Care bere?

— De unde să ştiu? Era doar un nebun.

Gray citi prima pagină, apoi mai întoarse câteva. Tăcuse.

— E într-adevăr politic, spuse el. Un fel de manifest.

— Dacă-l vrei, ia-l.

Lăsară în urmă Grădinile Alexandrovski şi cotiră spre Podul de Piatră.

Hugo Gray avusese de gând să citească la repezeală darul nedorit şi pe urmă să-l arunce la gunoi. Întors în biroul său însă, citi zece pagini, apoi se ridică şi ceru o întrevedere cu şeful de secţie, un scoţian şiret, cu un umor sarcastic.

Biroul acestuia era zilnic căutat de microfoane, dar întâlnirile cu adevărat secrete se ţineau în „bulă”. Această stranie invenţie este de obicei o încăpere suspendată pe grinzi ranforsate, astfel încât, atunci când uşile sunt închise, e înconjurată de un strat de aer. „Măturată” periodic atât pe dinăuntru, cât şi pe dinafară, bula este considerată inaccesibilă microfoanelor inamicului. Gray nu avu curajul să ceară ca întâlnirea să se desfăşoare în bulă.

— Ce-i, băiete? întrebă şeful.

— Uite ce-i, Jock, nu ştiu dacă nu cumva te fac să-ţi pierzi timpul. S-ar putea. Îmi cer scuze. Dar ieri s-a întâmplat ceva ciudat. Un bătrân a aruncat asta în maşina Celiei Stone. Ştii care? Ataşata de presă. S-ar putea să nu fie nimic...

Glasul i se stinse. Şeful îl privea peste ramele în formă de semilună ale ochelarilor.

— I l-a aruncat în maşină? întrebă el blând.

— Aşa zice ea. A smucit uşa, l-a azvârlit în maşină, i-a spus să i-l dea ambasadorului şi a tuns-o.

Şeful de secţie puse palma pe dosarul negru cu urmele tălpilor lui Gray pe el.

— Ce fel de om?

— Bătrân, zdrenţăros, neras. Ca un vagabond. A speriat-o de moarte.

— Poate că era o petiţie?

— Asta a crezut şi ea. Voia să-l arunce. Dar azi-dimineaţă m-a adus cu maşina şi pe drum am citit câte ceva din el. Pare mai degrabă un document politic. Pagina de titlu are sigla UFP-ului. Şi textul pare scris de Igor Komarov.

— Viitorul preşedinte. Ciudat. Bine, băiete, lasă-l la mine.

— Mulţumesc, Jock, spuse Gray şi se ridică.

În SIS-ul britanic este încurajată folosirea numelor mici chiar şi între inferiori şi mandarinii din posturile cele mai înalte. Ea este menită să dea un sentiment de camaraderie, de familie, subliniind ideea de „noi-contra-lor" comună tuturor serviciilor din acest neobişnuit domeniu de acţiune. Doar şefului cel mare i se spune „şefule", sau „domnule".

Gray ajunsese la uşă când şeful îl opri cu mâna pe clanţă.

— Un singur lucru, băiete. În era sovietică, apartamentele erau construite precar, cu pereţi subţiri. Care au rămas subţiri. Al treilea secretar comercial are astăzi ochii roşii de nesomn. Din fericire, soţia sa e în Anglia. Data viitoare, împreună cu încântătoarea domnişoară Stone, aţi putea fi un picuţ mai silenţioşi?

Hugo Gray se înroşi mai ceva ca zidul Kremlinului şi ieşi. Şeful de secţie puse documentul negru deoparte. Avea o zi plină, iar ambasadorul dorea să-l vadă la ora unsprezece. Excelenţa Sa era un om ocupat, care nu dorea să fie deranjat cu obiecte azvârlite de vagabonzi în maşinile ştaifului. Abia în seara aceea, maestrul în ale spionajului, care lucra târziu, avea să parcurgă ceea ce urma să fie cunoscut mai târziu sub numele de Manifestul Negru.

MADRID, AUGUST 1984

Înainte de a-şi schimba adresa, în noiembrie 1986, Ambasada Indiană de la Madrid era situată într-o clădire împodobită, construită pe la începutul secolului, din Căile Velasquez nr. 93. De Ziua Independenţei în 1984, ambasadorul dădu obişnuita recepţie la care fură invitaţi membrii marcanţi ai guvernului spaniol şi ai corpului diplomatic. Ca de obicei, aceasta se întâmpla pe 15 august.

Fiindcă august este o lună fierbinte la Madrid şi, de regulă, ea este preferată pentru vacanţele guvernamentale, parlamentare şi diplomatice, multe figuri importante lipseau din capitală şi erau reprezentate de înlocuitori mai mici în grad.

Din punctul de vedere al ambasadorului, acest lucru era regretabil, dar indienii nu-şi puteau rescrie istoria, schimbându-şi ziua naţională.

Americanii erau reprezentaţi de însărcinatul cu afaceri, sprijinit de secretarul doi economic, un oarecare Jason Monk.

Şeful secţiei CIA din ambasadă era de asemenea plecat şi Monk, promovat ca al doilea om al secţiei, îi ţinea locul.

Monk avusese un an bun. Absolvise cursul de spaniolă de şase luni cu rezultate excepţionale şi avansase de la GS-12 la GS-13.

Sigla GS[2] probabil că nu înseamnă mare lucru pentru aceia care lucrează în sectorul particular, căci ea reprezintă grila de salarizare pentru funcţionarii publici ai guvernului federal, dar în CIA ea este un indicativ nu doar al salariului, ci şi al rangului, prestigiului şi avansărilor în carieră. Mai exact, într-un efort de a-i mai amesteca pe ofiţerii de la vârf, Directorul CIA William Casey tocmai numise un nou director-adjunct (Operaţiuni), care să îl înlocuiască pe John Stein. Noul DAO era şeful întregii secţii de colectare a informaţiilor agenţiei şi în consecinţă al tuturor agenţilor operativi. Noul venit era cel care îl descoperise şi îl recrutase pe Monk, Carey Jordan.

În fine, la încheierea cursului de spaniolă, Monk fusese trimis nu în America Latină, ci în Europa occidentală, care avea o singură ţară vorbitoare de spaniolă, Spania însăşi. Nu pentru că Spania ar fi fost teritoriu inamic, chiar dimpotrivă. Dar pentru un ofiţer CIA de treizeci şi patru de ani, necăsătorit, fascinanta capitală spaniolă era de o mie de ori mai atrăgătoare decât Tegucigalpa.

Datorită bunelor relaţii dintre Statele Unite şi partenerul lor spaniol, cea mai mare parte a activităţii CIA se concentra nu pe spionajul asupra gazdelor, ci pe colaborarea cu organele de contraspionaj, cu ochii pe numeroasa comunitate sovietică şi est-europeană, împănată cu agenţi inamici. În numai două luni, Monk îşi stabilise relaţii bune cu colegii spanioli, dintre care mulţi activau încă de pe vremea lui Franco şi nu aveau nici o simpatie pentru comunişti. Pentru că aveau probleme cu pronunţarea numelui lui Jason, care în spaniolă ieşea „Hasson", îl porecliseră pe tânărul american El Rubio, adică Blondul. Era foarte popular.

La recepţie era cald şi lucrurile se desfăşurau ca de obicei: grupuri de oameni care circulau de colo-colo, sorbind din şampania guvernului indian, care se încălzea din primele zece secunde, sau făcând conversaţie politicos, dar pe teme lipsite de importanţă şi spunând lucruri în care nu credeau. Considerând că-şi făcuse datoria faţă de Unchiul Sam, Monk se pregătea să plece, când zări un chip cunoscut.

Se prelinse prin mulţime până ajunse în spatele persoanei şi aşteptă până când bărbatul în costum cenuşiu închis îşi încheie conversaţia cu o doamnă în sari şi rămase o clipă singur. Din spate, îi spuse în ruseşte:

— Ia zi, prietene, ce s-a mai întâmplat cu puştiul?

Bărbatul încremeni, apoi se întoarse. Zâmbi.

— Mulţumesc şi-a revenit, spuse Nikolai Turkin. E bine, sănătos.

— Mă bucur. Şi, după cum se vede şi cariera ta a supravieţuit.

Turkin dădu din cap. Să primeşti daruri de la inamic era un păcat grav şi, dacă s-ar fi aflat, Turkin n-ar mai fi ieşit niciodată din U.R.S.S. Dar fusese nevoit să rămână la mila profesorului Glazunov. Bătrânul doctor avea şi el un fiu şi nutrea convingerea că ţara sa ar fi trebuit să colaboreze cu celelalte centre de cercetare ale lumii în problemele medicale. Hotărâse să nu-l toarne pe tânărul ofiţer şi primise cu modestie laudele colegilor pentru remarcabila recuperare.

— Din fericire, da, dar era cât pe ce.

— Hai să luăm cina într-o seară, spuse Monk.

Turkin păru speriat. Monk ridică mâinile ca şi cum s-ar fi predat.

— Fără agaţamente, promit.

Rusul se relaxă. Fiecare ştia ce făcea celălalt. Faptul că Monk vorbea atât de bine ruseşte însemna că locul lui nu era câtuşi de puţin în secţia economică a Ambasadei Statelor Unite. Iar Monk ştia că Turkin trebuia să fie din KGB, probabil în Linia KR, ramura de contrainformaţii, datorită libertăţii de a putea fi văzut stând de vorbă cu americani.

Cuvântul „agaţamente” dădea jocul pe faţă, iar faptul că americanul îl folosise în glumă arăta dorinţa sa de a fixa un mic armistiţiu în Războiul Rece. Un „agaţament” sau un „agaţament la rece” era termenul folosit atunci când un ofiţer de informaţii îi propunea cuiva din partea cealaltă să schimbe echipele.

Trei seri mai târziu, cei doi soseau separat pe o străduţă retrasă dintr-un vechi cartier al Madridului denumită Calle de los Cuchilleros, strada tocilarilor. Pe la jumătatea străzii, de fapt nu mai mult decât o alee, se face o uşă veche de lemn dincolo de care nişte trepte duc într-o pivniţă cu un tavan boltit de cărămidă, o fostă cramă datând din Evul Mediu. De mulţi ani aici se servesc mâncăruri tradiţionale spaniole, iar numele este Sobrinos de Botin. Vechile arcade formează acum separeuri cu câte o masă în centru, iar Mont şi oaspetele său ocupară unul dintre ele.

Mâncarea era bună. Monk comandă un Marques de Riscal roşu. Din curtoazie, nu discutau chestiuni profesionale, ci despre neveste şi copii. Monk recunoscu că nu avea încă nici una, nici alta. Micul Iuri era acum la şcoală, dar în vacanţa de vară stătea la bunici. Vinul curgea; sosi a doua sticlă.

În primul moment Monk nu realiză că, dincolo de faţada afabilă, Turkin nutrea o furie mocnită, nu faţă de americani, ci faţă de sistemul care aproape că îi ucisese fiul. A doua sticlă de Marques era pe sfârşite când îl întrebă pe neaşteptate:

— Eşti mulţumit că lucrezi pentru CIA?

Să fie un agaţament? se întrebă Monk. Idiotul încearcă să mă recruteze?

— Da, răspunse el zâmbitor.

Turnă din vin cu ochii nu la rus, ci la sticlă.

— Şi dacă ai probleme, ai tăi te ajută?

Monk îşi păstră privirile aţintite asupra vinului ce gâlgâia; mâinile îi erau neclintite.

— Sigur. Ai mei sar şi-n foc, dacă ai nevoie de ei. Face parte din cod.

— Trebuie să fie bine să lucrezi pentru oameni care trăiesc într-o asemenea libertate, zise Turkin.

În fine, Monk aşeză sticla jos şi se uită peste masă. Promisese că nu vor fi racolări, dar rusul făcuse singur pasul.

— De ce nu? Serios, prietene, sistemul pentru care lucrezi se va schimba. Curând. Iar noi îl vom ajuta să se schimbe mai repede. Când va creşte mare, Iuri va fi un om liber.

În ciuda medicamentelor aduse de la Londra, Andropov decedase. Îi succedase un alt gerontocrat, Constantin Cernenko, pe care îl ţineau de subsuori când se mişca dintr-un loc într-altul. Dar se vorbea despre un vânt proaspăt ce bătea dinspre Kremlin, despre un om mai tânăr, pe nume Gorbaciov. Când sosi cafeaua, Turkin era deja recrutat; de-aici încolo, va rămâne pe loc, în inima KGB-ului, dar va lucra pentru CIA.

Monk avea noroc că şeful său era în vacanţă. Dacă ar fi fost la post, ar fi trebuit să i-l predea pe Turkin. Aşa însă, codificarea mesajului secret către Langley, în care descria racolarea, îi căzu lui în sarcină.

Născut la Omsk, în Siberia, în 1951, fiul unui inginer ce lucra în industria de armament, Turkin nu putuse intra la universitatea pe care şi-o dorise şi, la optsprezece ani, se înrolase în armată. Nimerise la trupele de frontieră, aflate teoretic sub control KGB. Acolo fusese „descoperit” şi trimis la Şcoala Superioară Jerzinski, la secţia de contrainformaţii, unde învăţase englezeşte.

Împreună cu un grup de mici dimensiuni, fusese transferat la centrul de pregătire pentru informaţii externe al KGB-ului, prestigiosul Institut Andropov. Ca şi Monk în partea cealaltă a lumii, îşi făcuse o reputaţie foarte bună. Pentru aceia care nu aveau nici un fel de experienţă în KGB şi nu cunoşteau limbi străine, la institut existau cursuri de doi şi trei ani. Turkin, care îndeplinea ambele criterii, făcu un singur an. La absolvirea

obţinută cu lauri, i se permise să intre în Secţia K a Primului Directorat – contrainformaţiile. În fruntea Secţiei K era în vremea aceea cel mai tânăr general din KGB, Oleg Kalughin.

La numai douăzeci şi şapte de ani, Turkin se căsătorise în 1978 şi avusese un copil, pe Iuri, în acelaşi an. În 1982 primise prima misiune peste graniţă, la Nairobi; sarcina principală era aceea de a încerca să penetreze secţia CIA din Kenya şi să încerce să recruteze agenţi fie de acolo, fie de pe întregul teritoriu kenyan. Fusese o misiune retezată prematur de boala fiului său.

Turkin trimise primul pachet către CIA în octombrie. Ştiind că fusese stabilit un sistem complet de comunicaţii secrete, Monk duse personal pachetul la Langley. Se dovedi a fi dinamită. Turkin arunca în aer aproape întreaga reţea din Spania. Pentru a-şi proteja sursa, americanii aveau să predea informaţiile puţin câte puţin colegilor lor spanioli, în aşa fel încât fiecare deconspirare a agenţilor care făceau spionaj în favoarea Moscovei să pară o lovitură norocoasă, sau rezultatul activităţii detectivistice a spaniolilor. În fiecare caz în parte, KGB-ului i se va comunica – via Turkin – că agentul cu pricina făcuse o greşeală prostească ce dusese la arestarea sa. Fără să bănuiască nimic, Moscova îşi pierdu întreaga reţea iberică.

În cei trei ani petrecuţi la Madrid, Turkin ajunsese rezident-adjunct, ceea ce îi oferea accesul la aproape orice informaţie. În 1987 se înapoie la Moscova, iar după numai un an deveni şeful întregii Secţii K a aparatului uriaş al KGB-ului din Germania Democrată, până la retragerea finală ce urmă căderii Zidului Berlinului şi unificării cu Germania Federală, în 1990. În tot acest timp, deşi transmisese sute de mesaje şi de pachete de informaţii prin intermediul punctelor de colectare şi al „cutiilor poştale”, insistase să aibă un singur om de legătură, prietenul său din spatele zidului, Jason Monk. Era un aranjament neobişnuit. Cei mai mulţi agenţi schimbau mai multe contacte, sau „controlori”, într-o carieră de şase ani, dar Turkin insistase, iar cei de la Langley fuseseră nevoiţi să-i facă pe plac.

Când se întoarse la Langley în toamna aceea a lui 1986, Monk fu chemat în biroul lui Carey Jordan.

— Am văzut marfa, spuse noul DAO. E bună. Am crezut că joacă dublu, dar agenţii spanioli pe care i-a demascat sunt de cea mai bună calitate. Bravo.

Monk dădu din cap în semn de mulţumire.

— Mai e doar un singur lucru, adăugă Jordan. Jocul ăsta nu-l joc de azi, de ieri. Raportul tău asupra strategiei de recrutare e corect, dar parcă nu e tot, nu-i aşa? De ce s-a oferit?

Monk îi povesti şefului său despre ceea ce nu pusese în raport, despre boala fiului lui Turkin, aflat la Nairobi şi despre medicamentele de la Walter Reed.

— Ar trebui să-ţi pun fundul la saramură, zise Jordan într-un târziu.

Se ridică şi se apropie de fereastră. Pădurea de fag şi mesteacăn de pe malurile Potomacului ardea în flăcări de roşu şi auriu, iar frunzele stăteau să cadă.

— Dracu' să mă ia, nu ştiu pe nimeni din toată agenţia care l-ar fi lăsat să plece fără să stoarcă de la el un serviciu în schimbul medicamentelor. Ai fi putut să nu-l mai vezi niciodată. Madridul a fost o chestie de baftă. Ştii ce spunea Napoleon despre generali?

— Nu, domnule.

— Spunea aşa: „Nu-mi pasă dacă sunt buni, vreau să aibă noroc". Este ciudat, dar ai noroc. Ştii că va trebui să-l transferăm diviziei SE.

În vârful CIA-ului se află întotdeauna Directorul. Sub el se află cele două direcţii principale, Informaţiile şi Operaţiunile. Prima, condusă de directorul-adjunct (Informaţii), sau DAI, are sarcina de a colaţiona şi analiza masa uriaşă de informaţii brute acumulate şi de a o distila într-un raport care merge la Casa Albă, la Consiliul Naţional de Securitate, la Departamentul de Stat, la Pentagon şi aşa mai departe.

Colectarea ca atare se face de către ramura Operaţiuni, condusă de DAO. Operaţiunile se împart la rândul lor în divizii organizate geografic: divizia latino-americană, Orientul Mijlociu, Asia de Sud-Est şi tot aşa. Dar timp de patruzeci de ani, pe toată perioada Războiului Rece, începând din 1950 şi până în 1990, la prăbuşirea comunismului, divizia cheie fusese cea sovietică/est-europeană, cunoscută ca divizia SE.

Membrii celorlalte divizii erau adeseori nemulţumiţi de faptul că, deşi ei cultivau şi recrutau un agent valoros la Bogota sau Djakarta, probabil că, după aceea, era transferat în grija diviziei *SE.*

Dat fiind că Uniunea Sovietică era inamicul principal, divizia SE deveni vedeta Operaţiunilor. Locurile de aici erau vânate. Deşi obţinuse o diplomă pentru limba rusă la colegiu şi petrecuse ani întregi răsfoind reviste ruseşti într-o încăpere dosnică, Monk avusese parte de un ciclu în Africa şi apoi fusese trimis în Europa occidentală.

— Da, domnule.

— Vrei să mergi cu el?

Inima lui Monk făcu un salt.

— Da, domnule. Vă rog.

— Bine, tu l-ai găsit, tu l-ai recrutat, tu să-l controlezi.

Într-o săptămână, Monk era transferat la divizia SE. Avea ca sarcină controlul maiorului Nikolai Ilici Turkin, din KGB. Nu se mai întoarse să locuiască la Madrid, ci doar în vizită, întâlnindu-se în taină cu Turkin în locurile amenajate pentru picnicuri sus, în Munţii Sieira de Guadarrma, unde discutau despre o mie de lucruri, în timp ce Gorbaciov venea la putere şi programele gemene ale perestroikăi şi glasnostului începeau să mai relaxeze atmosfera. Monk se bucura, pentru că vedea în Turkin nu numai un contact, ci şi un prieten.

Încă din 1984 CIA deveni (unii ar fi spus că devenise deja) un sistem birocratic gigantic şi fragil, preocupat mai degrabă de mişcarea hârtiilor decât de colectarea de informaţii. Monk ura birocraţia şi dispreţuia hârţogăraia, convins că tot ce era scris putea fi copiat sau furat. În inima ultrasecretă a birocraţiei diviziei SE se aflau 301 dosare, ce cuprindeau detalii referitoare la toţi agenţii sovietici care lucrau pentru Unchiul Sam. În toamna aceea, Monk „uită” să adauge descrierea maiorului Turkin, al cărui nume de cod era GT Lysander, la cele 301 de dosare.

Jock MacDonald, şeful de secţie al SIS-ului britanic de la Moscova, avea programată o cină pe care nu o putea evita în seara de 17 iulie. Se întoarse la birou pentru a lăsa câteva notiţe pe care şi le luase în timpul ei – căci nu putea fi niciodată sigur că apartamentul nu-i va fi controlat – şi ochii îi căzură pe dosarul cu coperte negre. Îl deschise alene şi începu să citească. Era scris în ruseşte, desigur şi bătut la maşină, dar Jock era bilingv.

Până la urmă, în seara aceea nu mai ajunse deloc acasă. După miezul nopţii îşi sună soţia ca să-i explice, apoi îşi reluă lectura. Erau vreo patruzeci de pagini, împărţite în douăzeci de capitole.

Citi pasajul referitor la reinstaurarea statului cu un partid unic şi la reactivarea lanţului de lagăre de muncă pentru disidenţi şi alţi indezirabili.

Parcurse porţiunile despre soluţia finală a problemei comunităţii evreieşti şi despre tratamentul rezervat cecenilor, în mod special, dar şi tuturor celorlalte minorităţi rasiale.

Studie paginile în care era prezentat pactul de neagresiune cu Polonia ca tampon aşezat la graniţa cu lumea vestică şi recucerirea Bielorusiei, a ţărilor baltice şi a republicilor sudice ale fostei U.R.S.S., Ucraina, Gruzia, Armenia şi Moldova.

Citi atent paragrafele ce vorbeau despre reînfiinţarea arsenalului nuclear aţintit asupra vecinilor din jur şi paginile ce descriau destinul Bisericii Ortodoxe Ruse şi al celorlalte ordine religioase.

Conform manifestului, forţele armate, strivite şi umilite, care îşi ascundeau acum ruşinea sub prelate, aveau să fie reînarmate şi reechipate nu pentru apărare, ci pentru cucerire. Populaţia teritoriilor recuperate va lucra în sclavie pentru a produce hrana pentru stăpânii ruşi. Controlul îl vor deţine etnicii ruşi în teritoriile exterioare, sub tutela unui guvernator imperial de la Moscova. La nivel naţional, disciplina va fi asigurată de Gărzile Negre, ce vor creşte la 200.000 de oameni. Ei se vor ocupa şi de tratamentul destinat antisocialilor: liberali, jurnalişti, preoţi, homosexuali şi evrei.

Documentul dezvăluia de asemenea răspunsul la o întrebare care îl frământa deja pe MacDonald, ca şi pe alţii: sursa fondurilor de campanie aproape nelimitate ale Uniunii Forţelor Patriotice.

După 1990, lumea crimei din Rusia fusese un tablou pestriţ de bande care, în zilele de început, purtau violente războaie pentru teritoriu, lăsând în urma lor, pe străzi, zeci de cadavre. Din 1995 se impusese o politică de unificare. În 1999 întreaga Rusie, de la graniţele vestice la Urali, devenise fieful a patru mari consorţii ale crimei, între care gruparea Dolgoruki, cu sediul la Moscova. Dacă hârtiile din faţa sa spuneau adevărul, atunci ei erau aceia care finanţau UFP, în schimbul răsplăţii viitoare, eliminarea tuturor celorlalte bande şi supremaţia asupra întregului teritoriu.

Era ora cinci dimineaţa când, după a cincea lectură, Jock MacDonald închise Manifestul Negru. Se sprijini de spătarul scaunului, cu ochii în tavan. Se lăsase demult de fumat, dar acum tânjea după o ţigară.

În fine se ridică, închise documentul într-un seif şi ieşi din ambasadă. Afară, pe trotuar, rămase în semiîntuneric, privind pe deasupra râului la zidurile Kremlinului, în umbra cărora un bătrân într-o manta jerpelită şezuse cu patruzeci şi opt de ore mai devreme, privind ambasada.

Spionii nu sunt consideraţi a fi în general oameni credincioşi, dar aparenţele, ca şi profesiunile, pot fi înşelătoare. În Munţii Scoţiei, tradiţia îndelungată în rândurile aristocraţiei este de a-şi creşte copiii în credinţa Bisericii Catolice. Aceştia erau conţii şi baronii care îşi adunaseră clanurile sub drapelul catolic al lui Bonnie Prince Charlie în 1745, înfrânţi un an mai târziu la Culloden de ducele de Cumberland, protestant din casa de Hanovra, al treilea fiu al lui George al II-lea.

Şeful de secţie se trăgea din însăşi inima acestei tradiţii. Tatăl său fusese un MacDonald de Fassifern, dar mama, urmaşă a casei de Fraser de Lovat, îl crescuse în credinţă. O luă din loc pe chei, înspre podul următor, Balşoi Most, pe urmă

vizavi, spre Biserica Sf. Vasile. Ocoli edificiul cu turlele în formă de ceapă traversând centrul care se trezea, spre Piaţa Nouă, apoi din nou spre stânga.

Părăsind Piaţa Nouă, văzu primele cozi începând să se formeze la cantinele săracilor. Una era chiar în spatele pieţei dominate odată de Comitetul Central al Partidului Comunist.

Un număr de organizaţii de caritate internaţionale erau implicate în efortul de a ajuta Rusia. La fel ca Naţiunile Unite pe un plan mai oficial şi Occidentul dăruise cu generozitate, aşa cum o făcuse mai înainte cu orfanii din România, sau cu refugiaţii din Bosnia. Dar sarcina era uriaşă, căci săracii de la ţară veneau în număr mare spre capitală, erau adunaţi de miliţie şi expulzaţi numai pentru a reapărea, fie aceiaşi inşi, fie alţii ca ei.

Stăteau în lumina slabă, bătrâni şi zdrenţăroşi, femei cu prunci în braţe, ţăranii ruşi neschimbaţi de pe vremea lui Potemkin, cu pasivitatea şi răbdarea lor bovină. La sfârşitul lui iulie, vremea era suficient de caldă pentru ca toţi să supravieţuiască. Dar când venea frigul, frigul aspru, tăios, al iernii ruseşti... Ianuarie precedent fusese rău, cât despre următorul... La gândul acesta, Jock MacDonald clătină din cap şi trecu mai departe.

Drumul îl duse până în piaţa Lubianka, fostă Piaţa Dzerjinski. Timp de decenii, aici se ridicase statuia lui Felix cel de Fier, fondatorul originalei maşini de represiune a lui Lenin, Ceka. În spatele pieţei era blocul mare, galben cenuşiu, cunoscut simplu sub numele de Centrul Moscova, Sediul KGB-ului.

În spatele vechii clădiri a KGB-ului se ridica închisoarea de tristă reputaţie Lubianka, unde fuseseră extrase nenumărate mărturii şi duse la îndeplinire atâtea execuţii. Dincolo de închisoare se întindeau două străzi, Lubianka Mare şi Lubianka Mică. O preferă pe a doua. Pe la jumătatea străzii se afla Biserica Sf. Ludovic, unde veneau să se roage mulţi dintre membrii corpului diplomatic şi o parte dintre puţinii romano-catolici rămaşi.

La două sute de metri în urma lui şi ascunşi vederii sale de masiva clădire a KGB-ului, în uşa unui mare magazin de jucării, Deţki Mir, sau Lumea Copiilor, dormeau câţiva cerşetori.

Doi bărbaţi voinici în jeanşi şi jachete de piele negre pătrunseră între ei şi începură să întoarcă trupurile adormite. Unul purta o manta militară roasă, cu câteva medalii ruginite agăţate de rever. Cei doi încremeniră, apoi se aplecară deasupra lui şi-l zgâlţâiră să-l trezească.

— Te cheamă Zaiţev? lătră unul.

Bătrânul dădu din cap. Celălalt scoase un telefon mobil din buzunarul cămăşii, apăsă pe câteva taste şi vorbi. În cinci minute, un Moskvici opri lângă bordură. Cei doi îl înghesuiră între ei pe bătrân şi îl aruncară pe bancheta din spate, aşezându-se deasupra. Înainte de a urca, bătrânul încercă să spună ceva, lăsând să se vadă sclipirea câtorva dinţi de oţel din faţă.

Maşina ocoli în goană piaţa, ajunse în spatele marii clădiri care găzduise odată Compania Rusă de Asigurări, înainte de a deveni o casă a terorii şi ieşi cu motorul vuind pe Lubianka Mică, trecând pe lângă un diplomat britanic de pe trotuar.

Cu ajutorul unui sacristan ameţit, MacDonald reuşi să intre în biserică, parcurse naosul şi se opri în faţa altarului. Îşi ridică ochii şi, de pe cruce, Iisus privi în jos la el. Se rugă.

Actul rugăciunii este în general un act intim, dar rugăciunea lui suna astfel:

— Doamne, Dumnezeule, te implor, fă să fie un fals. Fiindcă dacă nu e, întunecimea răului se va pogorî asupra noastră.

CAPITOLUL 4

Jock MacDonald era înapoi la birou înainte de sosirea celorlalţi membri ai ambasadei. Nu dormise deloc, dar nu se vedea. Ordonat din fire, se bărbierise şi se spălase în baia personalului de la parter şi îşi pusese cămaşa curată pe care o ţinea întotdeauna în birou.

Adjunctul lui, Bruce Fields, poreclit „Gracie”, fusese trezit din somn şi rugat să fie la serviciu înainte de ora nouă. Hugo Gray, întors în patul personal, primise o convocare asemănătoare. La ora nouă MacDonald le ceru ofiţerilor însărcinaţi cu securitatea, amândoi ofiţeri superiori în armata britanică, să pregătească „bula” pentru o discuţie la ora nouă şi un sfert.

— Lucrurile stau aşa, le spuse el celor doi colegi imediat după această oră. Ieri am intrat în posesia unui document. Nu e nevoie să vă spun ce conţine. Dacă e un fals sau o glumă proastă, ne irosim timpul. Dacă e real, iar asta încă nu ştiu, s-ar putea să fie important. Hugo, pune-l pe Gracie la curent, te rog.

Gray povesti ceea ce ştia de la Celia Stone.

— Într-o lume perfectă, spuse MacDonald, folosind una dintre expresiile sale favorite şi obligându-i pe cei doi tineri să-şi acopere zâmbetele, mi-ar plăcea să ştiu cine e bătrânul, cum a intrat în posesia a ceea ce ar putea fi un dosar foarte secret şi de ce a ales tocmai această maşină în care să-l arunce. O cunoştea pe Celia Stone? Ştia că maşina aparţinea ambasadei? Şi dacă da, de ce tocmai noi? Între timp, avem pe cineva în ambasadă care ştie să deseneze?

— Să deseneze? întrebă Fields.

— Adică să facă un desen, un portret.

— Cred că una dintre soţii dă lecţii de desen. La Londra era ilustrator de cărţi pentru copii. E măritată cu unul dintre tipii de la arhivă.

— Verifică. Dacă poate, puneţi-o în legătură cu Celia Stone. O să vorbesc şi eu cu ea. Şi încă două lucruri: tipul s-ar putea să reapară, să încerce să ia legătura cu noi, să se mai învârtă prin jurul ambasadei. O să-i rog pe caporalul Meadows şi pe sergentul Reynolds să fie cu ochii pe poarta principală. Şi, dacă-l văd, să comunice cu unul dintre voi. Încercaţi să-l invitaţi înăuntru, la o cană de ceai. Al doilea, s-ar putea să încerce şi prin alte părţi şi să fie arestat. Gracie, n-ai pe nimeni la poliţie?

Fields dădu din cap. Dintre toţi trei, el avea statele de serviciu cele mai vechi la Moscova şi moştenise la sosire o

reţea de mici surse care activau peste tot în oraş, la care adăugase şi altele, racolate de el însuşi.

— Inspectorul Novikov. E la Omucideri, în clădirea Petrovka. Din când în când e util.

— Vorbeşte cu el, spuse MacDonald. Nu-i dezvălui nimic despre documentele aruncate prin maşini. Zi-i doar că ai un cerşetor bătrân care sâcâie personalul pe stradă cerând o audienţă personală la ambasador. Nu ne îngrijorează, dar am vrea să-l rugăm să ne lase oamenii în pace. Arată-i portretul, dacă obţinem unul, dar nu i-l da de tot. Când urmează să vă întâlniţi din nou?

— N-avem nimic aranjat. Îl sun de la telefoane publice.

— Bine, vezi dacă ne poate fi de ajutor. Între timp, eu mă duc la Londra pentru câteva zile. Gracie, preiei comanda.

La sosire, Celia Stone fu interceptată pe culoar şi, puţin speriată, fu rugată să meargă să-l vadă pe MacDonald, nu în biroul lui, ci în „sala de conferinţe A”. Nu ştia că aceasta era camera izolată fonic.

MacDonald discută calm cu ea timp de aproape o oră. Îşi notă toate detaliile, iar ea acceptă versiunea lui, că bătrânul îi sâcâia şi pe ceilalţi angajaţi ai ambasadei cu pretenţiile lui de a-l vedea pe ambasador. Era dispusă să ajute la realizarea unui portret al bătrânului vagabond? Desigur, va face tot ce îi stătea în puteri.

Asistată de Hugo Gray, îşi petrecu pauza de prânz cu soţia arhivarului şef-adjunct, care, la indicaţiile ei, desenă un portret în creion şi cărbune al vagabondului. Un creion argintiu accentuă cei trei dinţi din faţă. La final Celia aprobă din cap şi spuse:

— El e.

După prânz, MacDonald îl rugă pe caporalul Meadows să-i organizeze o escortă până la aeroportul Şeremetievo. Nu se aştepta să fie oprit pe drum, dar nu ştia dacă nu cumva proprietarii de drept ai documentului din servieta sa nu doreau să-şi recupereze bunurile. Ca o măsură suplimentară de precauţie, îşi prinsese servieta de încheietura stângă cu un lanţ pe care îl camufla cu haina uşoară de ploaie, dusă pe braţ.

La ieşirea Jaguarului pe poarta ambasadei, toate acestea erau oricum invizibile. Observă o Ceaika neagră parcată pe cheiul Sofiskaia, dar maşina nu făcu nici o încercare de a urmări Jaguarul, aşa că nu-i dădu prea multă atenţie. În realitate, Ceaika aştepta ieşirea unui mic Rover roşu.

La aeroport, caporalul Meadows îl escortă până la barieră, unde paşaportul său diplomatic îi dădea dreptul să evite orice control. După o scurtă aşteptare în sala de plecări, urcă la

bordul zborului British Airways spre Heathrow. Abia după decolare expiră uşurat şi ceru un gin tonic.

WASHINGTON, APRILIE 1985

Dacă arhanghelul Gabriel s-ar fi pogorât asupra Washingtonului ca să-l întrebe pe rezidentul KGB din Ambasada Sovietică pe cine din CIA şi-ar fi dorit ca trădător şi spion pentru Rusia, colonelul Stanislav Androsov nu ar fi ezitat mult.

Ar fi răspuns: „L-aş dori pe şeful contrainformaţiilor din divizia sovietică a Direcţiei Operaţiuni”.

Toate agenţiile de informaţii au şi câte o secţie de contrainformaţii, cu care colaborează permanent. Sarcina celor de la contrainformaţii, care nu întotdeauna le asigură popularitatea printre colegii lor, este de a verifica pe toată lumea. O sarcină care se subîmparte în trei tipuri de activităţi.

Contrainformaţiile iau parte, cu un rol important, la interogarea dezertorilor, cu scopul de a stabili dacă persoana doreşte cu adevărat să schimbe taberele, sau e numai o încercare abilă de infiltrare. Un fals dezertor poate aduce cu el informaţii reale, dar scopul său primar este dezinformarea: fie pentru a-şi convinge noile gazde că nu au în mijlocul lor un trădător, când în realitate îl au, fie pentru a-şi împinge gazdele într-un labirint imposibil de fundături şi piste false. Un asemenea „implant” reuşit poate avea ca rezultat ani întregi de muncă şi eforturi irosite.

Tot contrainformaţiile îi verifică pe aceia care, fără să treacă în noua tabără cu arme şi bagaje, se lasă recrutaţi, dar pot funcţiona ca agenţi dubli. Un asemenea agent este acela care se preface recrutat când în realitate rămâne loial propriei echipe, la ale cărei ordine acţionează. El va produce câteva granule de informaţii reale, pentru a-şi dovedi buna credinţă, mai târziu plantându-şi adevărata „bombă”, în întregime falsă şi care va da complet peste cap activitatea acelora pentru care se presupune că lucrează.

În fine, cei din CI trebuie să se asigure că propria tabără nu a fost penetrată şi că nu încălzeşte la sân vreun trădător.

Pentru ducerea la îndeplinire a acestor sarcini, cei din CI au nevoie de acces deplin. Ei pot cere oricând materialele referitoare la dezertori şi rapoartele asupra interogatoriilor lor, uneori mergând în urmă cu ani de zile. Pot pune sub lupă cariera şi recrutarea tuturor „valorilor” ce lucrează pentru agenţie adânc, în inima teritoriului inamic, oameni expuşi tuturor pericolelor şi deconspirării. Şi pot cere să vadă dosarul oricăruia dintre agenţii proprii. Totul în numele asigurării loialităţii şi veridicităţii.

Datorită compartimentării stricte pe baza principiului „ştii doar cât trebuie”, un ofiţer de informaţii care activează pe post de controlor în una sau două operaţiuni va putea trăda operaţiunile respective, dar în mod normal nu va avea idee despre ceea ce fac colegii lui. Doar cei din CI au acces la întregul tablou. De aceea colonelul Androsov, întrebat de arhanghelul Gabriel, l-ar fi preferat pe şeful secţiei de contrainformaţii a diviziei sovietice. Cei din CI trebuie să fie cei mai loiali dintre cei loiali.

În 1983, Aldrich Hazen Ames era numit şef al grupului CI al diviziei SE. Ca atare, avea acces deplin la cele două ramuri ale sale: Biroul U.R.S.S., care se ocupa de agenţii ce lucrau pentru Statele Unite, dar în Uniunea Sovietică şi Biroul de Operaţiuni Externe, care se ocupa de toţi ceilalţi agenţi care operau în afara U.R.S.S.

Pe 16 aprilie 1985, aflat într-o criză financiară, el intră în clădirea Ambasadei Sovietice de pe Strada 16 din Washington, ceru să-l vadă pe colonelul Androsov şi se oferi să spioneze pentru Rusia pentru cincizeci de mii de dolari.

Aducea cu el câteva dovezi ale bunei sale credinţe. Dădu numele a trei ruşi care se oferiseră să lucreze pentru CIA. Mai târziu avea să spună că crezuse că erau agenţi dubli, deci că oricum nu erau reali. În orice caz, despre aceşti trei domni nu se mai auzi nimic, niciodată. Aduse de asemenea o listă cu personalul CIA, în care numele său era subliniat, pentru a dovedi că era într-adevăr cine susţinea că era. La plecare, trecu a doua oară prin faţa camerelor de luat vederi ale FBI-ului instalate în curtea din faţa ambasadei. Nimeni nu derulă vreodată aceste casete.

Două zile mai târziu primea cincizeci de mii de dolari. Era doar începutul. Cel mai mare trădător din istoria Americii, probabil mai mare chiar decât Benedict Arnold, abia îşi începea activitatea.

Mai târziu, analiştii vor avea de dezlegat două enigme. Prima era cum fusese posibil ca un individ atât de evident nepotrivit, incapabil şi alcoolic să avanseze până la o asemenea poziţie de încredere în ierarhie. A doua era cum se putuse ca, dacă cei din vârful piramidei căpătaseră încă din decembrie, în adâncul inimilor lor, convingerea că printre ei se afla un trădător, el să rămână nedescoperit timp de încă opt ani catastrofali pentru CIA.

Răspunsul la cea de-a doua întrebare are multe faţete. Incompetenţa, letargia şi complezenţa celor din CIA, norocul aflat de partea trădătorului, o campanie de dezinformare bine organizată de KGB pentru a-şi proteja cârtiţa, lenea şi

indolenţa de la Langley, pistele false, din nou norocul trădătorului şi, în fine, amintirea lui James Angleton.

Angleton fusese pe vremuri şeful CI al agenţiei, care se ridicase până la nivelul de legendă şi sfârşise în paranoia. Acest om ciudat, fără o viaţă privată şi fără umor, se întărise în convingerea că la Langley exista o cârtiţă a KGB-ului, cu numele de cod Saşa. Pornit în urmărirea fanatică a acestui trădător inexistent, el distrusese una după alta carierele multor ofiţeri loiali până ce, în fine, îngenunchease Direcţia de Operaţiuni. Aceia care îi supravieţuiseră şi care în 1985 ajunseseră în funcţii înalte erau înspăimântaţi la gândul că ar fi putut face acelaşi lucru ca şi el, în căutarea adevăratei cârtiţe.

Cât despre prima întrebare, răspunsul ei avea două cuvinte: Ken Mulgrew.

În cei douăzeci de ani în care lucrase pentru CIA înainte de a deveni trădător, Ames deţinuse trei posturi în afara celor de la Langley. În Turcia, şeful său de secţie îl catalogase ca absolut incompetent; veteranul Dewey Clarridge îl detestase şi îl dispreţuise de la bun început.

În timp ce lucra la New York, avusese parte de o întâmplare norocoasă, care îi adusese multe laude. Deşi Secretarul General Adjunct al Naţiunilor Unite Arkadi Sevcenko lucrase pentru CIA încă dinainte de sosirea lui Ames, iar trecerea lui definitivă de partea americanilor, în aprilie 1978, fusese organizată de către un alt ofiţer, Ames îl „manevrase” pe ucrainean între timp. La vremea aceea devenise deja un băutor serios.

Al treilea post, în Mexic, fusese un fiasco. Era permanent beat, îşi insulta colegii, dar şi pe străini, cădea în şanţuri şi era adus acasă de poliţia mexicană, încălcase toate regulile de procedură imaginabile şi nu făcuse nici o recrutare. Cea mai mare parte a timpului şi-o petrecea bând cu un rus, Igor Şurighin, şeful de la Contrainformaţii al KGB-ului de la Ambasada Sovietică. Este posibil ca Şurighin să fi fost acela care să-l fi semnalat pe americanul cu atâtea tare ca pe un „posibil”.

Rapoartele privind activitatea lui Ames din ambele posturi în străinătate erau înfiorătoare. Într-o clasificare pe baza rezultatelor obţinute, el ieşi al 198-lea din două sute de agenţi.

În mod normal, o asemenea carieră nici nu se apropie măcar de posturile din vârf. La începutul anilor ’80 toţi cei din posturile importante – Carey Jordan, Dewey Clarridge, Milton Bearden, Gus Hathaway şi Paul Redmond – îl considerau un element inutil. Nu şi Ken Mulgrew, care îi deveni prieten şi protector.

El fu acela care îi cosmetiza activitatea mizerabilă şi rapoartele asupra ei, îi netezi calea şi îi făcu rost de avansări. Ca şef al lui Ames, înlătură toate obiecţiile şi, pentru că se ocupa şi cu alocarea personalului, îl strecură în grupul de contrainformaţii.

În principiu, cei doi erau tovarăşi de băutură care, cu autocompătimirea tipică alcoolicilor, căzuseră de acord că agenţia îi trata pe amândoi extrem de nedrept. O eroare de judecată care în curând avea să coste multe vieţi.

Leonid Zaiţev, Iepurele, era pe moarte, deşi nu ştia. Suferea cumplit. Asta ştia.

Colonelul Grişin credea în puterea durerii. Credea în puterea ei de persuasiune, în puterea ei de exemplu pentru martori şi în puterea ei de a pedepsi. Zaiţev păcătuise şi ordinele colonelului erau ca el să înţeleagă bine însemnătatea durerii înainte de a muri.

Interogatoriul durase toată ziua, fără a fi nevoie de folosirea forţei, fiindcă le spusese tot ce voiau să ştie. În cea mai mare parte a timpului colonelul fusese singur cu el, pentru că nu dorea ca ceilalţi să afle ce se furase.

Colonelul îl îndemnase blând să înceapă cu începutul, ceea ce Zaiţev şi făcuse. I se ceruse să repete povestea de nenumărate ori până când colonelul se convinsese că nu rămăsese nici un detaliu pe dinafară. Nici nu era prea mult de spus.

Doar când ajunsese la explicarea motivului pentru care o făcuse, pe chipul colonelului se aşternuse uimirea.

— O bere? Englezii ţi-au dat o bere?

La prânz colonelul ştia că avea toate detaliile. Existau şanse ca, faţă în faţă cu această sperietoare, tânăra englezoaică să fi aruncat dosarul la gunoi, dar nu putea fi sigur. Trimise o maşină cu patru oameni de încredere să pândească ambasada, în aşteptarea micii maşini roşii. Să o urmeze până la destinaţie, apoi să revină şi să raporteze.

Puţin după ora trei, le dădu ultimele ordine paznicilor şi plecă. Chiar când ieşea din tabără, un avion Airbus 300 cu culorile British Airways pictate pe coadă cotea în nordul Moscovei, îndreptându-se spre vest. Nu-l observă. Îi ordonă şoferului să-l ducă înapoi la casa de pe Bulevardul Kiselnîi.

Erau patru. Picioarele Iepurelui ar fi cedat, doar că şi ei ştiau asta şi doi îl ţineau, cu degetele înfipte dureros în antebraţe. Ceilalţi doi se aflau unul în faţă, celălalt în spate. Cel din faţă îl lovi în burtă, apoi trecu la piept. Leşină de două ori, dar o găleată cu apă rece îl readuse în simţiri şi durerea reîncepu.

Picioarele încetară să-l mai susţină; acum îi ţineau trupul firav săltat pe vârfuri.

Spre sfârşit, coastele din pieptul scofâlcit plesniră şi se rupseră, iar două îi pătrunseră adânc în plămâni. Ceva cald, dulce şi lipicios i se ridică în gât şi nu mai putu respira.

Privirea i se întunecă; rămase doar un tunel, la capătul căruia nu mai vedea blocurile cenuşii de beton ale încăperii din dosul depozitului de arme, ci o zi cu soare strălucitor, o potecă acoperită cu nisip şi brazi. Nu-l auzea pe vorbitor, dar o voce îi spunea: „Hai, camarade, bea o bere... bea o bere”.

Lumina se stinse, dar el încă auzea vocea repetându-i cuvinte pe care nu le înţelegea. „Bea o bere... bea o bere...” Apoi luminile dispărură pentru totdeauna.

WASHINGTON, IUNIE 1985

Aproape exact la două luni după ce primise prima tranşă de cincizeci de mii de dolari, Aldrich Ames distruse într-o singură după-amiază aproape întreaga divizie SE a Direcţiei de Operaţiuni a CIA.

Puţin înaintea prânzului, după ce prădase cele 301 dosare, mătură cu braţul trei kilograme de documente secrete şi mesaje codificate de pe birou, azvârlindu-le în două sacoşe de plastic. Cu ele în mână, traversă coridoarele labirintice până la lifturi, coborî la parter şi, cu ajutorul cartelei personale, ieşi pe uşa asigurată. Nimeni nu-l opri să-l întrebe ce avea în sacoşă. Îşi luă maşina din parcarea uriaşă şi în douăzeci de minute ajunse în Georgetown, elegantul cartier al Washingtonului, renumit pentru restaurantele sale în stil european.

Se îndreptă spre Chadwick’s, un bar cu restaurant aflat la marginea canalului, nu departe de pasajul de sub Strada K şi se întâlni cu omul de legătură pe care i-l destinase colonelul Androsov, care ştia că el, ca rezident KGB, era probabil urmărit de oamenii FBI-lui. Omul de legătură era un diplomat sovietic „obişnuit”, pe nume Ciuvakin.

Ames îi predă rusului tot ce adusese. Nici măcar nu pomeni de preţ. Atunci când o va primi, suma va fi enormă, prima dintre cele care aveau să facă din el un milionar. Ruşii, de regulă zgârciţi cu valuta forte, nu se mai târguiau. Ştiau că dăduseră peste o mină de aur.

De la Chadwick’s, pungile ajunseră la ambasadă şi de acolo la sediul Primului Directorat de la Iazenevo. Acolo, analiştilor nu le veni să-şi creadă ochilor.

Lovitura făcu din Androsov o vedetă şi din Ames cea mai importantă figură de pe firmament. Generalul comandant al Primului Directorat, Vladimir Kriucikov, iniţial doar un spion infiltrat în Directorat de către veşnic bănuitorul Andropov, dar

de atunci încoace ridicat la misiuni mai înalte, ordonă imediat formarea unui grup strict secret, detaşat de la orice altă activitate şi dedicat exclusiv produselor trimise de Ames. Acesta primi numele de cod Kolokol, adică Clopot, iar grupul deveni grupul Kolokol.

Mai târziu, un ofiţer CIA avea să calculeze că după vara lui 1985 se prăbuşiseră 45 de operaţiuni anti-KGB, practic întreaga listă a CIA-ului. Nici un singur agent care lucra pentru CIA şi al cărui nume era menţionat în vreunul dintre cele 301 de dosare nu mai era activ la sfârşitul primăverii lui 1986.

În sacoşe se aflau descrierile a paisprezece agenţi, aproape întreaga suită de persoane din U.R.S.S. Numele ca atare nu apăreau, dar nici nu era nevoie. Orice ofiţer de contrainformaţii care afla că în propria sa reţea se găsea o cârtiţă, că individul respectiv fusese recrutat la Bogota, lucrase pe urmă la Moscova şi acum avea un post în Lagos va face rapid socotelile. O singură persoană va îndeplini toate aceste criterii. O verificare a dosarelor era de obicei suficientă.

Unul dintre cei paisprezece era de fapt agent al britanicilor. Americanii nu-i cunoşteau nici măcar numele, dar, pentru că Londra pasase produsele sale mai departe către Langley, CIA ştia câte ceva despre el şi putea deduce câte ceva în plus. Era un colonel KGB, recrutat în Danemarca la începutul anilor şaptezeci. De doisprezece ani lucra ca agent pentru englezi. Bănuit, se întorsese totuşi pentru o ultimă vizită la Moscova din postul său de rezident în ambasada de la Londra. Trădarea lui Ames nu făcea decât să confirme presupunerile ruşilor faţă de colonelul Oleg Gordievski.

Un altul dintre cei paisprezece era mai norocos, sau mai deştept. Serghei Bokhan era ofiţer cu informaţiile militare la Atena. Pe neaşteptate i se ordonă să se întoarcă la Moscova, pe motiv că fiul său avea probleme cu examenele la Academia Militară. Întâmplător însă, ştia că băiatul se descurca foarte bine. După ce pierdu în mod intenţionat avionul spre casă, el contactă secţia CIA din Atena şi fu scos în viteză din ţară.

Ceilalţi doisprezece fură prinşi, unii pe teritoriul U.R.S.S., alţii în străinătate. Acestora din urmă li se ordonase să se întoarcă acasă sub o mulţime de pretexte, toate false. Toţi se văzură arestaţi la sosire.

Toţi doisprezece fură supuşi unor interogatorii intensive şi îşi recunoscură vina. Alternativa erau interogatoriile şi mai „intensive". Doi scăpară cu câţiva ani de lagăr şi locuiesc acum în Statele Unite. Ceilalţi zece fură torturaţi şi împuşcaţi.

Prima oprire a lui Jock MacDonald după sosirea, după-amiază târziu, pe Heathrow, fu sediul SIS din Vauxhall Cross.

Era obosit, în ciuda faptului că îndrăznise să adoarmă iepureşte în avion, iar ideea de a merge direct la club, ca să facă o baie şi să tragă un pui de somn adevărat, era tentantă. Apartamentul pe care el şi soţia lui, aflată la Moscova, îl deţineau în Chelsea nu era disponibil, fiind închiriat.

Dar dorea ca, înainte de a se relaxa, să ştie că documentul din servieta încă ataşată de încheietură era în siguranţă, încuiat în clădirea sediului. Maşina de serviciu care-l aşteptase la aeroport îl lăsă în faţa monstrului de sticlă verde şi gresie de pe malul sudic al Tamisei care găzduia serviciul acum, după mutarea, cu şapte ani în urmă, din mai vechea şi mai dărăpănata Century House.

Trecu de sistemele de securitate de la intrare, ajutat de tânărul asistent care îl însoţise de la aeroport şi depozită în fine dosarul în seiful şefului diviziei ruseşti. Colegul său îl întâmpină cu căldură, dar şi cu curiozitate.

— Bei ceva? întrebă Jeffrey Marchbanks, arătând către ceea ce aparent era un fişier lambrisat, dar despre care amândoi ştiau că avea înăuntru un bar.

— Bună idee. A fost o zi lungă şi grea. Scotch.

Marchbanks deschise uşa barului şi contemplă conţinutul.

MacDonald era scoţian şi whiskyul strămoşilor săi îl prefera sec. Turnă o doză dublă de Macallan fără gheaţă şi i-l întinse.

— Am ştiut că vii, desigur, dar n-am ştiut de ce. Spune-mi.

MacDonald îi înşiră povestea de la început.

— Trebuie să fie o păcăleală, zise Marchbanks în cele din urmă.

— Aparent, da. Dar e cea mai crudă şi mai puţin subtilă păcăleală pe care am văzut-o vreodată. Şi cine-i autorul?

— E de presupus că inamicii politici ai lui Komarov.

— Din care are destui. Dar ce mod de prezentare. Parcă ne-au rugat să îl aruncăm la gunoi necitit. Tânărul Gray a dat peste el din pură întâmplare.

— Bun, acum următorul pas e să-l citim. Bănuiesc că tu l-ai parcurs.

— Toată noaptea trecută. Ca manifest politic e... neplăcut.

— E-n ruseşte, nu?

— Da.

— Mmmm. Cred că rusa mea nu face faţă. O să avem nevoie de o traducere.

— Aş prefera s-o fac eu însumi, spuse MacDonald. Pentru cazul în care nu e o păcăleală. O să înţelegi de ce când o să-l citeşti.

— Bine, Jock, cum zici tu. Ce-ţi trebuie?

— Mai întâi, să ajung la club. Baie, bărbierit, cină şi un somn bun. Mă-ntorc aici şi lucrez la el până dimineaţă. Şi ne

vedem atunci.

Marchbanks aprobă din cap.

— Bine. Rămâi în biroul ăsta, vorbesc eu cu cei de la pază.

Întorcându-se la birou puţin înainte de zece a doua zi dimineaţă, Jeffrey Marchbanks îl găsi pe Jock MacDonald întins pe canapea, fără pantofi şi haină şi cu cravata desfăcută. Dosarul negru era pe birou, alături de un teanc de file albe, nelegate.

— Ăla e, spuse el. În limba lui Shakespeare. Apropo, discheta e încă în computer, dar ar trebui scoasă şi încuiată undeva.

Marchbanks dădu din cap, ceru nişte cafea, îşi puse ochelarii şi se apucă de citit. O blondă drăguţă, cu picioare lungi, ai cărei părinţi ieşeau evident la vânătoare de vulpi, aduse cafeaua, surâse şi ieşi. Marchbanks se întrerupse din lectură.

— Individul e nebun.

— Dacă e Komarov acela care scrie, atunci da. Sau foarte rău. Sau amândouă. Indiferent însă care din ele e, poate fi foarte periculos. Citeşte mai departe.

Marchbanks se conformă. Sfârşind, îşi umflă obrajii şi expiră.

— Trebuie să fie o glumă. Nici un om care vrea să facă tot ce-i aici n-ar pune aşa ceva în scris.

— Decât dacă e convins că nu-l vede decât un cerc restrâns de fanatici la fel ca şi el, sugeră MacDonald.

— Să fie furat, atunci?

— Se poate. Sau falsificat. Dar cine e vagabondul şi cum a ajuns în posesia documentului? Asta nu ştim.

Marchbanks căzu pe gânduri. Ştia că, dacă Manifestul Negru era un fals şi o glumă proastă, serviciul avea să dea de mare necaz dacă-l lua în serios. Dacă se dovedea a fi real, atunci necazurile vor fi mult mai mari dacă nu-l luau.

— Cred, zise el într-un târziu, că trebuie să mergem cu chestia asta la controlor şi poate chiar şi la şef.

Controlorul pentru emisfera estică, David Brownlow, îi primi la ora douăsprezece, iar şeful îi invită pe tustrei la prânz, în sufrageria lambrisată de la ultimul etaj, cu vederea sa panoramică asupra Tamisei şi a Podului Vauxhall, la unu şi un sfert.

Sir Henry Coombs se apropia de şaizeci de ani şi de ultimul an petrecut ca şef al SIS. Ca şi predecesorii săi încă de pe vremea lui Maurice Oldfield, urcase toate treptele ierarhiei şi îşi perfecţionase deprinderile în timpul Războiului Rece, încheiat cu zece ani în urmă. Spre deosebire de CIA, unde directorii erau numiţi prin filiere politice şi nu erau întotdeauna cei mai buni oameni, SIS reuşise să-i convingă pe toţi primii-

miniştri de treizeci de ani încoace să îi dea un şef care să fi trecut toate probele de foc.

Şi strategia funcţionase. După 1985, trei directori succesivi ai CIA recunoscuseră că nu aflaseră mai nimic despre grozăvia întregii afaceri Ames până nu citiseră despre ea în ziare. Henry Coombs se bucura de încrederea tuturor subordonaţilor lui şi ştia tot ce avea nevoie să ştie. Iar ei ştiau că era la curent.

Citi dosarul sorbind din apa minerală de Vichy. Dar parcurse textul repede şi asimilă totul.

— Trebuie să fie obositor pentru tine, Jock, dar mai spune o dată povestea.

Ascultă atent, punând două întrebări, apoi dădu din cap.

— Tu ce zici, Jeffrey?

După şeful diviziei ruseşti, îl întrebă pe Brownlow, controlorul pentru est. Amândoi spuneau cam acelaşi lucru. Era adevărat? Trebuia să aflăm.

— Ce mă intrigă pe mine, zise Brownlow, e următorul lucru: dacă asta e într-adevăr agenda politică a lui Komarov, de ce a pus-o pe hârtie? Cu toţii ştim că orice document, oricât de strict secret, poate fi furat.

Ochii înşelător de blânzi ai lui Sir Henry Coombs se opriră asupra şefului de secţie de la Moscova.

— Vreo idee, Jock?

MacDonald ridică din umeri.

— De ce ne punem pe hârtie gândurile şi planurile cele mai intime? De ce oamenii mărturisesc în jurnalele intime cele mai inavuabile idei? De ce ţine lumea jurnale inimaginabil de intime? De ce corporaţii sau servicii ca al nostru stochează informaţii hipersensibile? Poate că era destinat să constituie un document de lucru pentru un cerc restrâns de intimi, sau ca terapie pentru sine însuşi. Sau poate că e doar un fals menit să-l distrugă. Habar n-am.

— Aici e-aici, spuse Sir Henry. Nu ştim. Dar acum, că l-am citit, cred că suntem cu toţii de acord că trebuie să aflăm. Atât de multe întrebări. Cum dracu' a ajuns să fie pus pe hârtie? E într-adevăr opera lui Igor Komarov? Acest text dement reprezintă ceea ce intenţionează să pună în practică dacă, sau mai bine zis, când va pune mâna pe putere? Şi dacă da, cum de-a fost furat, cine l-a furat şi de ce ni l-a aruncat nouă? Sau nu e totul decât o uriaşă reţea de minciuni?

Amestecându-şi cafeaua, privi documentele, atât originalul, cât şi traducerea lui MacDonald, cu un profund dezgust.

— Îmi pare rău, Jock, dar avem nevoie de aceste răspunsuri. Până nu le căpătăm, nu mă pot duce cu astea mai departe. Poate nici atunci. Trebuie să te întorci la Moscova. Nu ştiu cum ai să faci, e treaba ta. Dar trebuie să aflăm.

Ca şi predecesorii săi, şeful SIS avea două sarcini. Una, profesională, de a conduce serviciul de informaţii cât mai bine în favoarea ţării. Cea de-a doua, politică, de a face legătura cu Comisia Mixtă de Informaţii, compusă din mandarinii principalului lor client, Foreign Office-ul (sarcină nu întotdeauna uşoară), de a se lupta pentru buget cu membrii Cabinetului şi de a cultiva prietenii în rândurile politicienilor din guvern. Era o slujbă cu multe faţete, nefăcută pentru proşti sau fricoşi.

Ultimul lucru de care avea nevoie era să apară cu o istorie cu ochi şi cu sprâncene despre un vagabond care aruncase în maşina unui foarte mărunt funcţionar de ambasadă un dosar care purta acum două urme de tălpi şi care conţinea un program de o cruzime dementă, real sau nu. Toţi aveau să sară în sus de un stânjen, iar el ştia asta.

— Mă întorc chiar în după-amiaza asta, şefule.

— Prostii, ai petrecut două nopţi mizerabile una după alta. Du-te la un spectacol, dormi cel puţin opt ore şi ia primul zbor de dimineaţă înapoi spre ţara cazacilor.

Aruncă un ochi la ceas.

— Şi-acum, vă rog să mă scuzaţi...

Cei trei ieşiră în şir indian. MacDonald nu ajunse în seara aceea la teatru şi nici nu dormi opt ore. În biroul lui Marchbanks îl aştepta un mesaj, proaspăt sosit din camera cifrului. Apartamentul Celiei Stone fusese vandalizat. Sosind acasă de la cină, fata dăduse peste doi indivizi mascaţi care o loviseră cu un picior de scaun. Era în spital, în afară de orice pericol.

În tăcere, Marchbanks îi întinse mesajul lui MacDonald, care îl citi.

— Drace! exclamă el.

WASHINGTON, IULIE 1985

Când sosi, pontul era, ca de atâtea ori în lumea spionajului, pieziş, la mâna a treia şi, probabil, o pierdere de vreme.

Un voluntar american care lucra într-un program UNICEF în nu prea atrăgătoarea republică marxist-leninistă a Yemenului de Sud şi care îşi petrecea concediul acasă, la New York, cină cu un fost coleg de clasă, care acum lucra pentru FBI.

Povestind despre enormul program de asistenţă militară al Moscovei în Yemen, funcţionarul Naţiunilor Unite îi descrise prietenului său o seară petrecută la Rock Hotel din Aden, unde intrase în conversaţie cu un maior de armată rus.

Ca cei mai mulţi dintre ruşii de acolo, omul nu vorbea mai deloc araba şi se înţelegea cu yemeniţii, locuitori ai unei foste

colonii britanice, în engleză. Conştient de lipsa de popularitate a Statelor Unite în Yemenul de Sud, americanul îşi făcuse obiceiul de a se prezenta ca fiind elveţian. Acelaşi lucru i-l spuse şi rusului. Aflat departe de urechile compatrioţilor săi şi din ce în ce mai beat, rusul se lansă într-o diatribă împotriva conducătorilor ţării sale. Îi acuză de corupţie în masă, de neglijenţă criminală şi de faptul că, în efortul lor de-a subvenţiona Lumea a Treia, nu le mai păsa deloc de proprii cetăţeni.

Încheindu-şi povestirea cu titlu anecdotic, asistentul social ar fi uitat complet de ea, dar agentul FBI i-o pomeni unui alt amic, care lucra la New York pentru CIA.

După ce-şi consultă şeful, agentul CIA aranjă o nouă cină împreună cu asistentul social, „ocazie” cu care vinul curse din belşug şi, ca să-i provoace, începu să deplângă modul în care ruşii făceau mari progrese în cimentarea relaţiilor cu ţările Lumii a Treia şi mai ales cu cele din Orientul Mijlociu.

Dornic să-şi demonstreze cunoştinţele superioare, funcţionarul de la UNICEF îl contrazise, adăugând că ruşii nu-i puteau înghiţi pe arabi şi că erau din ce în ce mai exasperaţi de incapacitatea acestora de a stăpâni tehnologii din cele mai simple ca şi de capacitatea lor de a rupe sau sparge tot ce le cădea în mână.

— Uite, de unde vin eu... începu el.

Spre sfârşitul cinei, agentul CIA obţinuse un tablou în care figura un uriaş grup de asistenţă sovietic, copleşit de frustrări şi incapabil să mai înţeleagă care era rostul prezenţei sale în Republica Populară Democrată Yemen. Obţinuse, de asemenea, portretul unui maior extrem de nemulţumit: înalt, musculos, cu trăsături orientale. Şi un nume: Solomin.

Dosarul ajunse la Langley, unde poposi pe biroul şefului diviziei SE, care îl discută cu Carey Jordan.

— Poate că nu e nimic, dar poate că e periculos, îi spuse acesta lui Jason Monk trei zile mai târziu. Crezi că ai putea să pleci în Yemen şi să discuţi cu acest maior Solomin?

Consultându-se cu experţii asupra Orientului Mijlociu, Monk ajunse curând la concluzia că Yemenul era o chestiune complicată. Statele Unite nu se bucurau defel de simpatia guvernului comunist local, curtat cu asiduitate de Moscova. În ciuda acestui fapt, Yemenul avea o comunitate surprinzător de mare de străini, în afară de ruşi.

Deşi fuseseră nevoiţi să plece cu arma în mână din Aden în 1976, englezii se întorceau cu surle şi trâmbiţe. Crown Agents se ocupau de aprovizionarea cu bunuri din străinătate, De la Rue tipărea bancnote, iar Tootal construia o fabrică de textile. Massey Ferguson vindea tractoare şi Costain avea o fabrică de

biscuiţi în suburbia Shaykh 'Uthman, acolo unde cândva soldaţii din trupele paraşutate se bătuseră pentru fiecare stradă.

Inginerii englezi lucrau la noua staţie de filtrare a apei potabile şi la un sistem de diguri împotriva inundaţiilor, în timp ce fundaţia de caritate britanică Save the Children împărţea medicamente în întreg teritoriul, împreună cu francezii de la Medecins sans Frontieres.

Ceea ce lăsa Naţiunilor Unite trei domenii de activitate: asistenţa FAO în agricultură, UNICEF pentru copiii străzii şi OMS în proiectele pentru sănătate.

Oricât de bine ai vorbi o limbă străină, perspectiva ca, în timp ce te prezinţi ca cetăţean al ţării respective, să dai nas în nas cu unul adevărat este cel puţin neplăcută, Monk hotărî să nu se prefacă englez, fiindcă britanicii ar fi sesizat diferenţa în două minute. Acelaşi lucru şi cu francezii.

Dar pentru că Statele Unite erau principalul contribuabil al Naţiunilor Unite, influenţa lor, atât cea oficială, cât şi cea mai puţin oficială, în cadrul multor agenţii nu era mică. Cercetările dădură la iveală faptul că în misiunea FAO de la Aden nu exista nici un spaniol. Fu inventat un personaj nou şi se hotărî ca Monk să plece la Aden în octombrie, cu o viză de o lună, ca inspector din partea cartierului general al FAO de la Roma, pentru a verifica starea proiectelor. Hârtiile spuneau că era Esteban Martinez. Guvernul spaniol de la Madrid, încă încărcat de recunoştinţă, furnizase acte reale.

Jock MacDonald sosi prea târziu pentru a o mai vizita pe Celia Stone la spital, dar era acolo a doua zi, 20 iulie dimineaţa. Adjuncta ataşatului de presă era înfăşurată în bandaje şi ameţită, dar putea vorbi. Ajunsese acasă la ora obişnuită şi nu observase să o urmărească cineva. Dar nici nu era special antrenată pentru aşa ceva.

După trei ore petrecute în apartament, ieşise să cineze cu o prietenă de la Ambasada Canadiană. Revenise pe la unsprezece şi jumătate. Hoţii probabil că auziseră cheia în broască, fiindcă totul era liniştit când intrase. Aprinsese lumina din hol şi observase uşa de la sufragerie deschisă şi sufrageria întunecată, ceea ce era ciudat, pentru că lăsase o lampă aprinsă. Ferestrele dădeau spre curtea interioară, iar lumina din spatele perdelelor lăsa să se creadă că era cineva acasă. Se gândise că poate se arsese becul. Ajunsese la uşa sufrageriei şi atunci două siluete se repeziseră la ea din întuneric. Unul ridicase un obiect şi o lovise în tâmplă. În timp ce se prăbuşea, în parte îi auzise, în parte îi văzuse pe cei doi sărind peste ea şi îndreptându-se spre uşa de la intrare. Leşinase. Când îşi revenise – nu ştia după câtă vreme – se târâse până la telefon şi

sunase la nişte vecini. Apoi leşinase din nou şi se trezise la spital. Altceva nu mai ştia.

MacDonald vizită apartamentul. Ambasadorul protestase pe lângă Ministerul de Externe, care luase foc şi se plânsese Internelor. Aceştia ordonaseră biroului procurorului general să îşi trimită cel mai bun investigator. Un raport complet era pe drum. La Moscova asta însemna cam pe la Paştele Cailor.

Mesajul trimis Londrei cuprindea o greşeală. Celia Stone nu fusese izbită cu un picior de scaun, ci cu o statuetă de porţelan care se spărsese. Dacă ar fi fost de metal, fata ar fi murit, probabil.

În apartament se mai aflau detectivii ruşi, care răspunseră plini de bunăvoinţă întrebărilor diplomatului britanic. Cei doi miliţieni de la barieră nu lăsaseră să intre nici o maşină rusească, deci cei doi trebuie să fi venit pe jos. Miliţienii nu văzuseră pe nimeni trecând pe lângă ei. Oricum, n-ar fi spus altceva, îşi zise MacDonald.

Uşa nu fusese forţată, ceea ce însemna că, dacă hoţii nu avuseseră o cheie, ceea ce era puţin probabil, se folosiseră de un şperaclu. Era posibil să fi fost în căutare de valută, în aceste vremuri grele. Era regretabil. MacDonald aprobă din cap.

Părerea lui era că intruşii ar fi putut fi din Gărzile Negre, dar cel mai probabil proveneau din lumea interlopă şi avuseseră un contract. Sau poate că erau foşti KGB-işti; erau destui în jur. Spărgătorii din Moscova nu se prea atingeau de reşedinţele diplomaţilor, care erau prea expuse. Maşinile de pe străzi, da, dar nu apartamentele, păzite. Percheziţia fusese făcută amănunţit, profesionist, dar nu dispăruse nimic, nici măcar cele câteva bijuterii cu imitaţii de pietre preţioase din dormitor. Treabă de profesionişti în căutarea unui unic obiect, pe care nu-l găsiseră. MacDonald se temea de ce era mai rău.

Întors la ambasadă, avu o idee. Sună la biroul procurorului şi rugă ca detectivul însărcinat cu cazul să-l caute. Inspectorul Cernov se anunţă în vizită la ora trei după-amiază.

— S-ar putea să vă dau o mână de ajutor, spuse MacDonald.

Detectivul ridică dintr-o sprânceană.

— V-aş rămâne îndatorat, răspunse el.

— Tânăra noastră funcţionară, domnişoara Stone, se simţea mai bine azi dimineaţă. Mult mai bine.

— Mă bucur mult.

— Până într-atât, încât a putut să ne dea descrierea unuia dintre atacatori. L-a zărit în lumina venită de pe hol, chiar înainte de lovitură.

— În prima declaraţie a spus că nu l-a văzut pe nici unul, zise Cernov.

— Uneori, în cazuri de felul acesta, memoria revine ulterior. Dumneavoastră aţi văzut-o ieri după-amiază, domnule inspector?
— Da, la patru. Era trează.
— Dar încă ameţită, bănuiesc. Azi-dimineaţă mintea îi era mult mai limpede. Mai mult, una dintre soţiile angajaţilor noştri e desenatoare. Cu ajutorul domnişoarei Stone a reuşit să facă un portret.
Îi întinse desenul în creion şi cărbune. Chipul inspectorului se lumină.
— E extrem de folositor. Îl voi împărţi celor de la Spargeri. La vârsta asta, individul trebuie să aibă cazier.
Se ridică să plece. MacDonald se ridică şi el, spunând:
— Mă bucur că v-am putut fi de folos.
Îşi strânseră mâinile, iar detectivul plecă.
În timpul prânzului, atât Celia Stone, cât şi desenatoarea fură instruite cu privire la noua variantă. Nici una nu înţelegea de ce, dar acceptară să-i confirme afirmaţiile dacă se întâmpla ca inspectorul Cernov să le întrebe. Nu avea să fie nevoie.
Dar nici echipele ce se ocupau de spargeri, împrăştiate prin toată Moscova, nu recunoscură chipul. Îl afişară însă pe peretele secţiei, pentru orice eventualitate.

MOSCOVA, IULIE 1985

În urma uluitoarei recolte pe care Aldrich Ames le-o pusese în braţe, KGB-ul făcu un lucru extraordinar.
Una din regulile sfinte ale Marelui Joc este că, atunci când o agenţie pune mâna pe o „valoare" îngropată adânc în inima inamicului, persoana respectivă trebuie protejată. Astfel, când ea furnizează o listă de trădători, ei sunt ridicaţi încet şi cu grijă, iar pentru capturarea fiecăruia se inventează motive diferite.
Abia când cârtiţa a scăpat de primejdie şi se află la adăpost, în spatele propriilor linii, abia atunci agenţii pe care i-a demascat pot fi ridicaţi toţi odată. Orice altă metodă ar echivala cu un anunţ pe o întreagă pagină a lui *New York Times*. „Salut! Tocmai am pus mâna pe o cârtiţă fantastică în rândurile voastre şi uite ce ne-a dat!"
Dat fiind că Aldrich Ames era chiar în inima CIA-ului şi se spera că avea ani lungi de serviciu înaintea lui, Directoratul I ar fi dorit ca, respectând regula, să îi ridice pe cei paisprezece trădători încet şi cu grijă. Peste capul lor trecu însă, în ciuda tuturor protestelor lor aproape în lacrimi, Mihail Gorbaciov. Scotocind prin recolta de la Washington, grupul Kolokol constată că o parte din descrieri erau identificabile imediat, în timp ce pentru depistarea altora era nevoie de cercetări mai

amănunţite. Dintre „imediaţi”, câţiva erau încă peste graniţă şi trebuiau momiţi cu atenţie înapoi acasă, în aşa fel încât să nu simtă capcana. Putea dura luni întregi.

A doua decizie era aceea de a nu-i implica în această poveste pe veşnicii lor rivali, Directoratul II. Obişnuiţi cu operaţiunile în afara ţării, aceştia nu înţeleseseră că pe străzile Moscovei rezultatele lor vor fi mult sub aşteptări.

Se hotărî că vor începe cu agentul „britanic”, colonelul Oleg Gordievski. În primul rând pentru că bănuielile planau deja asupra lui, ca rezultat al anilor îndelungaţi de activitate detectivistică plină de răbdare. Descrierea făcută de Ames unui ofiţer rus cu gradul de colonel, care tocmai se întorsese la Moscova, i se potrivea ca o mănuşă lui Gordievski şi îi confirma vina. Deci, fără să spună nimănui, Directoratul I îl puse sub urmărire la Moscova, ceea ce în mod normal cădea în sarcina Directoratului II. Avea să fie un fiasco.

Gordievski nu era un prost şi ştia că nu mai avea prea mult timp la dispoziţie. N-ar fi trebuit să se întoarcă acasă. Ar fi trebuit să accepte propunerea prietenilor săi de la Londra, să rămână acolo şi să treacă în tabăra cealaltă, aşa cum, în spirit, o şi făcuse cu doisprezece ani în urmă.

Britanicii îi puseseră la dispoziţie un procedeu cu ajutorul căruia putea spune, chiar şi aflat sub supraveghere: „Am probleme. Am nevoie de ajutor ACUM!” îl folosi, iar mesajul ajunse la destinaţie. SIS-ul puse la punct un plan pentru a-l scoate din ţară, dar avu nevoie şi de cooperarea ambasadei. Ambasadorul, secondat de Foreign Office, nici nu vru să audă.

Făcând uz de prerogativele sale, şeful SIS solicită şi obţinu o întrevedere particulară cu primul-ministru, căruia îi expuse situaţia.

Ciudat, dar doamna Thatcher şi-l amintea pe Gordievski. Cu un an înainte, până a nu fi devenit preşedinte, Mihail Gorbaciov vizitase Londra, impresionând-o în mod special. Alături de el, ca interpret, îl avusese pe unul dintre diplomaţii de la ambasadă, Oleg Gordievski. La vremea aceea nu ştiuse că lucra pentru ei, dar fusese surprinsă să constate cât de corect fusese informată asupra convingerilor personale ale lui Gorbaciov. Gordievski transmisese toate informaţiile necesare în timpul nopţii.

Acum, ea sări din fotoliu cu ochii albaştri ca ai unui copil scăpărând scântei.

— Bineînţeles că trebuie să-l scoatem de-acolo, decretă ea. E un om curajos şi unul de-ai noştri.

În mai puţin de o oră se trecu peste capul Foreign Officeului şi al ambasadorului. În dimineaţa zilei de 19 iulie porţile ambasadei se deschiseră şi maşinile începură să iasă una după

alta. Supraveghetorii KGB-ului erau copleşiţi. Una câte una, maşinile lor o luară pe urmele britanicilor, care se împrăştiau în cele patru vânturi. În cele din urmă, ruşii rămaseră fără maşini. Atunci ieşiră două microbuze Ford Transit identice. Nu le urmărea nimeni. Unul dintre ele trase lângă Gordievski, care îşi făcea jogging-ul de dimineaţă şi o voce strigă:

— Urcă, Oleg!

Colonelul sui dintr-un salt pe uşa laterală deschisă.

În spatele lui, cele două cozi din Directoratul I începură să strige după maşina lor, care îi ajunse din urmă, apoi opri să-i ia.

Mişcarea se făcuse în mod deliberat la un colţ; microbuzul dispăru după el. Pierdut din vedere, intră ca fulgerul pe o alee în timp ce duplicatul său se desprindea de bordură, astfel încât atunci când ruşii dădură colţul, zăriră un microbuz alb şi se luară după el. Pe o distanţă de mulţi kilometri. În cele din urmă microbuzul fu înconjurat şi oprit, dar în el nu se aflau decât zarzavaturile pentru ambasadă. Cel în care se afla Gordievski era în siguranţă pe teritoriul ambasadei.

Acolo, un grup de mecanici care lucrau la un Land Rover cu şasiu mare creaseră un compartiment îngust dedesubtul arborelui de transmisie. Rusul fu înghesuit în el şi, două zile mai târziu, Land Roverul porni spre Finlanda. În ciuda protocolului diplomatic, fu oprit la graniţă, dar în el nu se găsi nimic. Un ceas mai târziu, în adâncul pădurii finlandeze, un Oleg Gordievski cu toţi muşchii înţepeniţi fu eliberat din ascunzătoarea sa şi mutat în maşina cu destinaţia Helsinki.

După numai câteva zile se aflase totul. Ministerul de Externe sovietic protestă pe lângă ambasadorul Marii Britanii care, tare pe poziţii, continuă să susţină că nu ştia despre ce vorbeau.

În câteva luni, Gordievski se afla la Washington, dezvăluind totul celor de la CIA. Printre ofiţerii care luau parte la interogatorii, zâmbitor dar în sinea sa speriat, se găsea şi Aldrich Ames. Ce ştia rusul despre trădătorul american, dacă ştia ceva? Din fericire pentru Ames, răspunsul era: nimic. Nimeni nu ştia nimic.

Jeffrey Marchbanks se gândea că trebuia să existe o cale pentru a-şi ajuta colegul de la Moscova ca să stabilească autenticitatea – sau lipsa de autenticitate – a Manifestului Negru.

Una dintre problemele lui MacDonald era că nu avea nici un mijloc rezonabil de acces la persoana lui Igor Komarov. Marchbanks socotea că un interviu direct cu liderul Uniunii Forţelor Patriotice le-ar fi putut oferi un indiciu dacă omul care

se prezenta deschis ca un conservator de dreapta şi un naţionalist ascundea cumva sub această spoială un nazist dement.

Şi credea că ştia şi cine ar fi putut obţine acest interviu. În iarna trecută participase la o vânătoare de fazani, unde printre invitaţi se număra şi proaspăt numitul redactor-şef al celui mai important cotidian conservator. Pe 21 iulie Marchbanks o sună pe editor, îi reaminti de vânătoare şi stabili să ia prânzul împreună la clubul său din St. James' s Street.

MOSCOVA, IULIE 1985

Fuga lui Gordievski provocă un scandal uriaş la Moscova. Acesta izbucni în ultima zi a lunii în biroul personal de la etajul trei al sediului KGB-ului din Piaţa Dzerjinski al însuşi şefului KGB-ului.

Biroul întunecat fusese în decursul timpului bârlogul unora dintre cei mai sângeroşi monştri de pe planetă. Iagoda şezuse aici, la fel şi Iejov, urmând ordinele lui Stalin de a îneca pământul rusesc în sângele a milioane de oameni. Urmaseră Beria, psihopatul pedofil, Serov, Semiciastnîi şi de curând răposatul Iuri Andropov, care păstrase postul mai mult decât oricare altul, timp de cincisprezece ani, între 1963 şi 1978.

La biroul în formă de T fuseseră semnate ordinele care făcuseră oamenii să urle sub tortură sau să moară de frig în imensitatea Siberiei sau îngenuncheaţi într-o curte pustie, cu un glonţ de pistol în cap.

Generalul Viktor Cebrikov nu mai avea asemenea puteri. Vremurile se schimbaseră, iar acum ordinele de execuţie trebuiau aprobate de preşedinte. Dar în cazul trădătorilor încă nu erau probleme; întâlnirea din ziua aceea era destinată să deschidă porţile pentru altele, viitoare.

Aflat în defensivă în faţa biroului şefului KGB, se găsea şeful Directoratului I, Vladimir Kriucikov. Oamenii săi erau aceia care stricaseră tot. În atac, împroşcând stropi de salivă de furie, era şeful Directoratului II, generalul Vitali Boiarov, scund şi îndesat, cu nişte umeri ca de taur.

— Întreaga afacere a fost o... *razebaistvo,* tună el.

Chiar şi printre generali, vocabularul de cazarmă era la modă, o dovadă a asprimii soldăţeşti şi a originii sănătoase.

— N-o să se mai întâmple, murmură Kriucikov, apărându-se.

— Haideţi să cădem de acord, interveni şeful cel mare, asupra unei structuri de la care să nu ne mai abatem. Pe teritoriul suveran al U.R.S.S. trădătorii vor fi arestaţi şi interogaţi de Directoratul II. Dacă mai descoperim şi alţi trădători, aşa veţi proceda. S-a înţeles?

— Vor mai fi, rosti încet Kriucikov. Încă treisprezece.

Timp de câteva secunde, în încăpere se aşternu liniştea.

— Ai ceva să ne spui, Vladimir Alexandrovici? întrebă şeful.

Kriucikov le dezvălui ceea ce se petrecuse la Chadwick's, în Washington, cu şase săptămâni în urmă.

— Şi ce faceţi? întrebă Cebrikov.

— Am înfiinţat un grup special care să se ocupe de întregul caz. Una câte una, vor stabili identităţile celor paisprezece – în fine, acum treisprezece – care lucrează pentru CIA. Toţi ruşi. Identificarea unora s-ar putea să dureze mai mult decât a altora.

Astăzi generalul Cebrikov dicta termenii. Grupul Kolokol de la Iazenevo se va ocupa de analiza produsului. Era treaba celor de la informaţii externe. Dar, din clipa în care trădătorul era identificat, numele lui avea să fie comunicat comisiei mixte Krisolov (vânătorul de şobolan) pentru arest şi interogatorii. Directoratul II se va ocupa de arestări şi de detenţie. Ofiţerii Directoratului I vor fi de faţă la interogatorii pentru că ştiau ce întrebări să pună şi ce răspunsuri să aştepte.

Altfel, detenţia şi locul ei vor fi hotărâte de Directoratul II şi orice ezitare în răspunsuri sau mărturisiri va fi tratată în maniera obişnuită.

În mai puţin de o săptămână, generalul Cebrikov, purtat pe valul succesului, îi dezvălui totul lui Mihail Gorbaciov. Reacţia acestuia îl surprinse. Departe de a fi fost încântat de cea mai mare lovitură a spionajului sovietic împotriva americanilor, noul preşedinte, abia numit în martie trecut, se arătă oripilat de nivelul infiltrării CIA în societatea sovietică şi mai ales în cele două agenţii de informaţii, KGB-ul şi echivalentul său militar, GRU.

Trecând peste toate apelurile şefului KGB-ului la acţiune prudentă, el ordonă ca toţi cei expuşi de Aldrich Ames să fie ridicaţi odată şi asta fără întârziere.

La Iazenevo, bătrânul general Iuri Drozdov, conducătorul grupului Kolokol şi fost şef al Directoratului pentru „Ilegali”, trase concluzia că Aldrich Ames era un om terminat. După un asemenea *blitzkrieg* de arestări ale agenţilor lor, cei de la Langley vor şti că aveau o cârtiţă, o vor căuta şi o vor descoperi. Spre stupefacţia sa, acest lucru nu se întâmplă.

Între timp, generalul Boiarov îşi pregătea comisia de vânători de şobolani, echipa care avea să îi interogheze pe trădătorii identificaţi şi arestaţi. În fruntea acestei echipe dorea pe cineva special. Avea dosarul pe birou: colonel la numai patruzeci de ani, dar cu experienţă, un anchetator care nu dădea greş. Răsfoi paginile.

Născut în 1945 la Molotov, fost permanent şi numit din nou permanent, de când Molotov, călăul lui Stalin, căzuse în dizgraţie, în 1957. Fiul unui soldat decorat ce supravieţuise şi se întorsese acasă pentru a face un copil.

Micul Tolea crescuse într-o atmosferă de îndoctrinare strictă, într-un orăşel cenuşiu din nord. Din dosar reieşea că fanaticul său tată îl detestase pe Hruşciov pentru că îl criticase pe eroul Stalin şi că băiatul moştenise atitudinile tatălui.

În 1963, la optsprezece ani, fusese chemat sub arme şi trimis la trupele de interior ale Ministerului de Interne, MVD-ul. Acestea erau destinate să asigure paza închisorilor, a lagărelor de muncă şi a centrelor de detenţie, fiind folosite şi ca trupe de şoc. Tânărul soldat se adaptase ca raţa în apă.

În aceste trupe domina spiritul represiv şi de control al maselor. Băiatul se descurcă atât de bine, că primi o răsplată rară, transferul la Institutul Militar pentru Limbi Străine din Leningrad. Acesta funcţiona ca paravan pentru Academia de Studii KGB, cunoscut sub numele de Kormuşka (ieslea), pentru că furniza permanent nutreţ pentru scara ierarhică. Cei care absolveau Kormuşka erau celebri pentru cruzimea, devotamentul şi loialitatea lor. Tânărul se evidenţie din nou şi fu încă o dată răsplătit.

De data aceasta cu un post în Directoratul II, ramura pentru Moscova Oblast, unde petrecu patru ani, câştigându-şi o reputaţie de invidiat ca funcţionar inteligent, investigator meticulos şi anchetator dur. Ba chiar se specializă în interogatorii şi scrise o lucrare foarte bine primită pe această temă, care îi aduse transferul la cartierul general al Directoratului II.

După aceea nu mai părăsi Moscova. Activitatea sa se concentra în special împotriva detestaţilor americani, asupra supravegherii ambasadei şi urmăririi personalului lor diplomatic. Petrecu un an în serviciul de investigaţii, înainte de a reveni în Directoratul II. Ofiţerii săi superiori menţionaseră în mod special în dosarul lui ura aprinsă faţă de anglo-americani, evrei, spioni şi trădători, plus un nivel neexplicat, dar acceptabil de sadism în cursul interogatoriilor.

Generalul Boiarov închise dosarul cu un zâmbet. Avea omul potrivit. Dacă era nevoie de rezultate rapide, fără prea multe fasoane, Anatoli Grişin era omul lui.

CAPITOLUL 5

Pe la jumătatea lui St. James Street există o clădire anonimă din granit cu o uşă albastră şi câteva ghivece cu flori în faţă. Cei care ştiu unde şi ce este nu au nici o greutate în a o găsi; ceilalţi sunt aceia care, neavând invitaţie, vor trece mai departe. Clubul Brooks nu-şi face reclamă.

El este însă localul favorit al funcţionarilor care lucrează nu departe, în Whitehall. Aici, Jeffrey Marchbanks se întâlni să ia prânzul cu redactorul-şef al ziarului *Daily Telegraph* în ziua de 22 iulie.

Brian Worthing avea patruzeci şi opt de ani, era ziarist de peste douăzeci, iar cu doi ani în urmă, proprietarul canadian Conrad Black îl furase de la *The Times*, oferindu-i postul vacant de redactor-şef. Worthing era specializat în reportajele externe şi de război. În tinereţe participase ca reporter la războiul din Insulele Falkland, primul său război adevărat şi mai apoi la cel din Golf, în 1990 şi 1991.

Masa pe care o rezervase Marchbanks era una mică, în colţ, suficient de departe pentru ca ceilalţi să nu-i audă. Nu că i-ar fi trecut cuiva prin cap aşa ceva. La Brooks nimeni nu trăgea cu urechea la conversaţiile altora, dar obiceiurile vechi mor greu.

— Cred că la Spurnal ţi-am spus că lucrez în Foreign Office, începu Marchbanks după ce li se serviră creveţii.

— Da, îmi amintesc, replică Worthing.

Stătuse mult în cumpănă dacă să accepte invitaţia. Ziua sa de lucru începea, ca de obicei, la ora zece dimineaţa şi se sfârşea la apusul soarelui, iar cele două ceasuri rezervate mesei – trei, dacă socoteai şi drumul din Canary Wharf până în West End şi înapoi – erau o investiţie importantă. Spera să merite.

— În realitate, lucrez într-una dintre clădirile de pe malul celălalt al râului, mai jos de King Charles Street, continuă Marchbanks.

— A, spuse redactorul.

Auzise despre Vauxhall Cross, dar nu fusese niciodată înăuntru. Poate că până la urmă prânzul acesta avea să dea ceva rezultate.

— Domeniul meu de interes e Rusia.

— Nu te invidiez, spuse Worthing.

Demolă ultima crevetă cu o bucată de pâine neagră. Era un bărbat masiv, cu o poftă de mâncare considerabilă.

— Se cam duce de râpă, după părerea mea.

— Cam aşa. De la moartea lui Cerkasov, evenimentul asupra căruia trebuie să ne concentrăm sunt următoarele alegeri prezidenţiale.

Cei doi tăcură, lăsând-o pe chelnerița tânără să le aducă la masă cotletele de miel şi legumele, împreună cu o carafă din vinul casei. Marchbanks turnă în pahare.

— Cu un rezultat previzibil, spuse Worthing.

— Exact. Comuniştii şi-au pierdut farmecul o dată cu trecerea anilor, iar reformatorii sunt în clinciuri. Aparent nimic nu-l poate opri pe Komarov să ajungă preşedinte.

— Şi asta e rău? întrebă ziaristul. Ultima dată când l-am văzut, ce spunea părea să aibă sens. Readucerea monedei naţionale la o valoare normală, oprirea alunecării spre haos, eliminarea Mafiei. Şi tot aşa.

Worthing se mândrea cu faptul că era un tip direct şi de aceea vorbea într-un ritm sacadat, de telegramă.

— Exact şi sună minunat. Dar tipul e încă o enigmă. Ce intenţionează cu adevărat să facă? Şi cum anume? Afirmă că dispreţuieşte creditele străine, dar cum se va descurca fără ele? Şi mai ales, va încerca să elimine datoriile Rusiei plătindu-le în ruble fără valoare?

— Nu va îndrăzni.

Worthing ştia că *Telegraph* avea un corespondent permanent la Moscova, dar acesta nu mai trimisese de ceva vreme nici un material despre Komarov.

— Crezi că nu? contracara Marchbanks. Nu se ştie. Unele dintre discursurile lui sunt destul de violente, deşi în conversaţiile private îşi convinge întotdeauna interlocutorii că nu e chiar un căpcăun. Care e însă faţa lui adevărată?

— I-aş putea cere omului nostru de la Moscova să solicite un interviu.

— Mă tem că nu are prea multe şanse, strecură maestrul în ale spionajului. Cred că, periodic, toţi reprezentanţii ziarelor noastre fac acelaşi lucru. Komarov nu acordă interviuri decât foarte rar şi susţine că detestă presa străină.

— Ia te uită, tartă! exclamă Worthing. Cred că o să comand şi eu.

Britanicul între două vârste găseşte arareori o mai mare satisfacţie decât atunci când i se oferă lucrurile pe care le mânca la grădiniţă. Chelneriţa aduse fiecăruia câte o tartă.

— Şi atunci, cum ajungem la el? întrebă Worthing.

— Are un director de imagine tânăr, de sfatul căruia pare să asculte. Boris Kuzneţov. Foarte inteligent, educat la unul dintre colegiile americane din Ivy League. Dacă există vreo cheie care să ne deschidă uşa lui Komarov, el este. Înţeleg că citeşte în fiecare zi presa străină şi că îi plac cu deosebire articolele lui Jefferson al vostru.

Mark Jefferson era reporter la *Telegraph* şi scria regulat comentarii pentru pagina principală. Se ocupa de politica

internă şi externă, fiind un polemist subtil şi un conservator acerb. Worthing mestecă din tarta cu fructe.

— E o idee, spuse el într-un târziu.

— Vezi tu, continuă Marchbanks încălzindu-se, corespondenţii permanenţi la Moscova sunt destul de neimportanţi. Dar un star al reportajului care vine special ca să facă portretul detaliat al viitorului lider, al omului de mâine şi aşa mai departe, asta s-ar putea să prindă.

Worthing medită.

— Poate că ar trebui să ne gândim la portretele tuturor celor trei candidaţi. Ca să păstrăm un echilibru.

— Bună idee, minţi Marchbanks. Dar Komarov e cel care pare să aibă puterea de fascinaţie asupra oamenilor, bună sau rea. Ceilalţi sunt doar nişte cifruri. Mergem sus la cafea?

— Da, nu e o idee rea, spuse Worthing, aşezat în salonul de la etaj, sub portretul Diletanţilor. Şi acum, oricât de impresionat aş fi de grija pe care o purtaţi tirajului nostru, ce întrebări vrei să se pună?

Marchbanks zâmbi, amuzat de întrebarea directă a ziaristului.

— Bine. Da, am avea nevoie de câteva lucruri pentru cei de sus. De preferinţă, ceva care nu va apărea în articol. Pot citi şi singuri *Daily Telegraph* şi o şi fac. Care îi sunt intenţiile reale? Ce planuri are cu minorităţile etnice? În Rusia sunt zece milioane, iar Komarov e cunoscut ca susţinător al supremaţiei ruse. Cum intenţionează să facă să renască gloria naţiei ruseşti? Într-un cuvânt, individul e o mască. Ce se ascunde dincolo de ea? Există şi un program secret?

— Şi dacă ar exista, murmură Worthing gânditor, de ce i l-ar dezvălui lui Jefferson?

— Nu se ştie niciodată. Uneori oamenii se lasă luaţi de val.

— Cum ajungem la acest Kuzneţov?

— Omul vostru de la Moscova trebuie să-l cunoască. Iar o scrisoare trimisă personal de Jefferson va fi, probabil, bine primită.

— Bine, spuse Worthing în timp ce coborau scara largă ce ducea în holul principal. Deja am în minte un articol pentru paginile din mijloc. Nu-i rău. Dacă tipul are ceva de spus. O să iau legătura cu biroul nostru de la Moscova.

— Dacă merge, aş vrea să stau de vorbă cu Jefferson după aceea.

— Un raport? Hm. Trebuie să ştii că e destul de ţepos.

— O să fiu numai lapte şi miere, promise Marchbanks.

Se despărţiră pe trotuar. Şoferul lui Worthing îl zări şi îşi părăsi locul ilegal de parcare de vizavi de Suntory, pentru a-l

duce înapoi pe Canary Wharf, în Docklands. Maestrul în arta spionajului hotărî să elimine tarta şi vinul mergând pe jos.

WASHINGTON, SEPTEMBRIE 1985

Încă înainte de a-şi începe activitatea de spion, în 1984, Ames ceruse postul de şef al secţiei sovietice al centralei mari a CIA de la Roma. În septembrie 1985 află că i se acordase.

Acest lucru îl punea în încurcătură. Încă nu ştia că de fapt KGB-ul avea să-l pună în mare pericol ridicându-i cu o asemenea viteză pe toţi cei pe care îi trădase.

Postul de la Roma urma să îl îndepărteze de Langley şi de cele 301 dosare ale grupului de agenţi de contrainformaţii ataşaţi diviziei SE. Pe de altă parte, Roma era considerată un loc minunat şi un post excelent. Se consultă cu ruşii.

Erau în favoarea mutării. În primul rând, îi aşteptau luni întregi de investigaţii, arestări şi interogatorii. Recolta lui Ames era extrem de vastă, iar grupul Kolokol care prelucra materialul la Moscova era, din motive de securitate, foarte mic, astfel încât întreaga analiză putea dura ani de zile.

Căci între timp Ames produsese mult mai mult. Printre materialele din al doilea şi al treilea transport predat diplomatului sovietic Ciuvakin se aflau informaţii referitoare la aproape toţi agenţii cât de cât importanţi de la Langley. Nu numai biografiile detaliate, inclusiv toate posturile pe care le deţinuseră, ci şi fotografii. Avertizat în felul acesta, KGB-ul va putea să-i depisteze oriunde şi oricând vor apărea.

În acelaşi timp, ruşii estimau că la Roma, unul dintre centrele cheie ale diviziei europene, Ames va avea acces la toate operaţiunile CIA în colaborare cu partenerii din zona mediteraneană din Spania până în Grecia, o regiune de interes vital pentru Moscova.

În fine, ştiau că legătura cu Ames se putea face mult mai uşor la Roma decât la Washington, unde erau permanent în primejdie ca FBI-ul să le descopere întâlnirile. Îl îndemnară să primească numirea.

În aceeaşi lună Ames începu cursurile de italiană. La Langley încă nu se vădea importanţa catastrofei ce stătea să-i lovească.

Doi sau trei dintre agenţii din Rusia păreau să fi pierdut contactul, ceea ce era îngrijorător, dar nu dezastruos.

Printre dosarele personale pe care Ames le predase KGB-ului se afla şi cel al unui ofiţer tânăr, abia transferat la divizia SE, la care Ames făcea referire, dat fiind că zvonul se răspândise cu iuţeala unui foc într-o claie de fân, ca la o vedetă în ascensiune. Numele său era Jason Monk.

Bătrânul Ghenadi culegea ciuperci în pădurea aceasta de ani de zile. Aflat la pensie, îşi suplimenta veniturile folosind recolta gratuită oferită de natură, pe care o ducea proaspătă restaurantelor mai bune ale Moscovei, sau o usca în mănunchiuri pentru puţinele magazine de delicatese rămase.

Secretul ciupercilor era că trebuia să te scoli devreme, înainte de răsăritul soarelui dacă se putea. Ciupercile cresc noaptea, iar dimineaţa le mănâncă şoarecii de câmp şi veveriţele sau şi mai rău, le găsesc alţi culegători. Iar ruşii adoră ciupercile.

În dimineaţa de 24 iulie Ghenadi îşi luă bicicleta şi câinele şi porni din satul în care locuia spre o pădurice unde ştia că ciupercile creşteau în număr mare în nopţile de vară. Spera să culeagă un coş plin înainte de răsăritul soarelui.

Păduricea se găsea la marginea autostrăzii spre Minsk, pe unde treceau huruind camioanele în drumul lor spre vest, spre capitala Bielorusiei. Intră în pădure, parcă bicicleta lângă un copac pe care ştia că-l putea regăsi, îşi luă coşul şi o porni printre copaci.

După o jumătate de oră, când coşul era pe jumătate plin şi soarele tocmai începea să răsară, câinele se repezi scheunând într-un tufiş. Dresase animalul să adulmece ciupercile, cu siguranţă că găsise ceva bun.

Pe măsură ce se apropia de locul cu pricina, îl izbi un miros dulceag, greţos. Îi era cunoscut. Îl simţise destul cu ani în urmă când, ca tânăr soldat, bătuse tot drumul de la Vistula la Berlin.

Bărbatul fie că fusese aruncat, fie că se târâse acolo ca să moară. Era un bătrân slăbănog, extrem de palid, cu ochii şi gura deschise. Păsările îi ciuguliseră ochii. Trei dinţi de oţel sclipeau umezi de rouă. Trupul era gol până la brâu, dar alături stătea grămadă o manta veche. Ghenadi adulmecă din nou. Pe căldura asta, era acolo de câteva zile.

Medită o vreme. Aparţinea unei generaţii care încă mai ştia ce însemna datoria cetăţenească, dar ciupercile erau ciuperci, iar el nu mai putea face nimic ca să-l ajute pe nenorocit La o sută de metri depărtare, prin pădure, se auzeau camioanele duduind pe şoseaua ce lega Moscova de Minsk.

Termină de umplut coşul cu ciuperci şi pedală înapoi spre sat. Îşi întinse recolta la soare, să se usuce şi se prezentă la *selsoviet*-ul mic şi prăpădit, clădirea consiliului local. Nu era mare lucru, dar avea un telefon.

Formă 02 şi convorbirea fu preluată de biroul de control central al poliţiei.

— Am găsit un cadavru, spuse el.

— Numele? întrebă o voce.

— De unde dracu' să ştiu? E mort.

— Nu al lui, idiotule, al tău.

— Vrei să-nchid? zise Ghenadi.

Se auzi un suspin.

— Nu, nu închide. Spune-mi nu mai cum te numeşti şi unde eşti.

Ghenadi se conformă. Biroul de control verifică rapid pe hartă. Se afla chiar în interiorul regiunii municipale a Moscovei în extremitatea vestică, dar tot sub jurisdicţia Moscovei.

— Aşteaptă la *selsoviet.* O să vină să te vadă un ofiţer.

Ghenadi aşteptă. Totul dură o jumătate de oră. Sosi un tânăr inspector în uniformă, împreună cu alţi doi miliţieni, în obişnuitul vehicul Ujgorod galben cu albastru, asemănător Jeepului.

— Eşti cel care a găsit cadavrul? întrebă locotenentul.

— Da, spuse Ghenadi.

— Bine, hai să mergem. Unde e?

— În pădure.

Aflat în maşina poliţiei, Ghenadi se simţi important. Coborâră acolo unde le spuse el şi pătrunseră în şir indian printre copaci. Culegătorul de ciuperci recunoscu mesteacănul lângă care îşi lăsase bicicleta şi, de acolo încolo, drumul urmat. În curând se făcu simţit mirosul.

— Acolo e, zise Ghenadi, arătând către tufe. Nu s-a clintit. E-aici de ceva vreme.

Cei trei poliţişti se apropiară, examinând trupul din ochi.

— Vezi dacă are ceva în buzunarele pantalonilor, îi spuse ofiţerul unuia dintre oamenii săi, iar celuilalt: Verifică mantaua.

Cel mai ghinionist se apucă de nas şi, cu mâna liberă, cercetă ambele buzunare ale pantalonilor. Nimic. Cu vârful pantofului întoarse cadavrul cu faţa în jos. Dedesubt erau doar viermi. Căută şi în buzunarul de la spate, apoi se ridică, clătinând din cap. Celălalt aruncă jos mantaua, făcând la fel.

— Nimic? Nici un act? întrebă locotenentul.

— Nimic. Nici monede, batistă, chei sau acte.

— Accident de maşină? întrebă ofiţerul.

Ascultară huruitul autostrăzii.

— Cât e până la şosea?

— Vreo sută de metri, răspunse Ghenadi.

— Şoferii care lovesc pe cineva şi fug o fac în mare viteză. Nu târăsc victima o sută de metri mai încolo. Iar zece metri ar fi fost de ajuns printre copacii ăştia.

Locotenentul se întoarse către unul dintre miliţieni.

— Mergi până la şosea. Verifică dacă pe marginea ei e vreo bicicletă strivită sau vreo maşină accidentată. Poate că s-a târât

singur până aici. Pe urmă rămâi pe loc să aştepţi ambulanţa.

Cu ajutorul telefonului mobil, ofiţerul chemă un anchetator, un fotograf şi un medic legist. Ceea ce vedea nu se putea datora unor „cauze naturale”. Ceru şi ambulanţă, precizând însă că omul era deja decedat. Unul dintre miliţieni porni printre copaci spre şosea. Ceilalţi rămaseră să aştepte, îndepărtându-se de miros.

Cei trei experţi în civil îşi făcură apariţia primii, într-un Ujgorod fără însemne speciale. Cel de la marginea drumului le făcu semn, iar ei parcară şi porniră mai departe pe jos. Anchetatorul îl salută din cap pe locotenent.

— Ce avem?

— E acolo. V-am chemat pentru că nu văd cum ar putea fi din cauze naturale. E plin de vânătăi, la o sută de metri de şosea.

— Cine l-a găsit?

— Culegătorul de ciuperci de acolo.

Detectivul se apropie de Ghenadi.

— Povesteşte-mi. De la început.

Fotograful făcu poze, apoi medicul îşi puse o mască din tifon şi făcu un control sumar. Ridicându-se, îşi scoase mânuşile de cauciuc.

— Pe zece copeici contra o sticlă de Moskovskaia bună că e omucidere. Laboratorul o să ne spună mai multe, dar, înainte de a muri, cineva l-a snopit în bătăi. Probabil nu aici. Felicitări, Volodea, te-ai ales cu primul *jmurik* pe ziua de azi.

Era termenul folosit de poliţia rusă şi de lumea interlopă pentru hoit. Doi asistenţi de pe ambulanţă apărură printre copaci cu o targă. Doctorul dădu din cap, iar ei puseră cadavrul într-un sac cu fermoar înainte de a-l duce înapoi spre şosea.

— Cu mine aţi terminat? întrebă Ghenadi.

— Nici gând, spuse detectivul. Am nevoie de o declaraţie, la secţie.

Poliţiştii îl duseră pe Ghenadi înapoi la sediul districtului vestic, la cinci kilometri distanţă, pe drumul spre Moscova. Cadavrul ajunse şi mai departe, în inima oraşului, la morga Institutului de Medicină. Acolo fu introdus într-un dulap frigorific. Anatomopatologii erau rari, la distanţe mari şi extrem de ocupaţi.

YEMEN, OCTOMBRIE 1995

Jason Monk se infiltra în Yemenul de Sud pe la mijlocul lui octombrie. Deşi mică şi săracă, Republica Populară avea un aeroport de prima mână, fostă bază militară a Royal Air Force. Marile avioane cu reacţie puteau să aterizeze şi chiar aterizau aici.

Paşaportul spaniol şi documentele complementare de călătorie de la ONU ale lui Monk treziră atenţia, nebănuitoare totuşi, a funcţionarilor de la Imigrări care îl lăsară să treacă, după o jumătate de oră, împreună cu sacul său de voiaj.

Cei de la Roma îl informaseră într-adevăr pe şeful programului FAO de sosirea lui senor Martinez, dar îi dăduseră o dată de sosire mai târzie cu o săptămână. Vameşii de la aeroportul yemenit nu ştiau. În consecinţă, nu îl aştepta nici o maşină. Luă un taxi şi se înregistra la noul hotel deschis de francezi pe fâşia de pământ ce leagă stânca Adenului de ţărm, hotelul Frontel.

Deşi actele sale erau autentice şi nu se aştepta să întâlnească nici un spaniol adevărat, ştia că misiunea era primejdioasă. Totul era negru, foarte negru.

Marea majoritate a activităţilor de spionaj se desfăşoară din interiorul unei ambasade, de către agenţi care trec drept funcţionari de ambasadă. Astfel, dacă lucrurile ies prost, ei beneficiază de statut diplomatic.

O parte din ei sunt agenţi „declaraţi", adică lucrează aproape pe faţă, în timp ce gazdele ştiu şi le acceptă rolul, chiar dacă, din tact, lucrurile nu sunt puse niciodată în cuvinte. O secţie mare aflată într-un teritoriu ostil va încerca întotdeauna să îşi păstreze şi câţiva ofiţeri „nedeclaraţi", a căror activitate în cadrul departamentelor economic, cultural, financiar sau de presă rămâne secretă. Motivul este simplu. Agenţii nedeclaraţi au şanse mai mari de a se mişca pe stradă fără codiţe şi de aceea sunt mai liberi să deservească „locurile pentru mesaje" sau să participe la întâlnirile secrete decât cei care sunt urmăriţi permanent.

Un spion fără acoperire diplomatică nu beneficiază de prevederile Acordului de la Viena. Un diplomat expus poate fi declarat *persona non grata* şi expulzat. Ţara sa va protesta susţinând că este nevinovat şi va expulza în schimb pe unul dintre diplomaţii celeilalte părţi. Odată încheiat acest menuet pe bază de reciprocitate, jocul se reia la fel ca înainte.

Dar un spion care lucrează „în întuneric" este o persoană ilegală. Pentru el, în funcţie de natura locului unde a fost prins, expunerea poate însemna torturi cumplite, o condamnare îndelungată într-un lagăr de muncă, sau moartea în singurătate. Nici măcar aceia care l-au trimis nu-l pot ajuta decât rareori.

Într-o ţară democrată, urmarea ar fi fost un proces şi o închisoare cu condiţii umane. Dar dictaturile nu recunoşteau drepturile civile. Pe alocuri nici nu se auzise de ele. Yemenul era unul dintre aceste locuri, unde Statele Unite nici măcar nu aveau o ambasadă în 1985.

În octombrie căldurile sunt încă toride, iar vinerea este zi de odihnă, când nimeni nu face nimic. Ce-ar putea face un ofiţer rus, cu o condiţie fizică bună, într-o zi fierbinte şi liberă? se întrebă Monk. O posibilă idee era că s-ar duce să înoate. Din motive de securitate, sursa iniţială, omul care cinase într-o seară la New York cu un fost coleg de clasă, acum agent FBI, nu mai fusese contactat. El ar fi putut oferi o descriere mai exactă a maiorului Solomin, poate chiar ar fi ajutat la compunerea unui portret. Sau s-ar fi putut întoarce în Yemen, pentru a-l indica la faţa locului. Dar individul se dovedise a fi un gură-spartă şi un lăudăros.

Ruşii nu erau greu de găsit. Erau peste tot, în mod evident liberi să se amestece. În comunitatea vest-europeană, un lucru inimaginabil la ei acasă. Poate din cauza căldurii, sau poate că era pur şi simplu imposibil să-i ţii pe componenţii grupului de consilieri militari sovietici legaţi de bază zi şi noapte.

Două hoteluri, Rock şi Frontel, aveau piscine îmbietoare. Apoi era fâşia lată de nisip, cu valurile înspumate, plaja Abyan, unde expatriaţii de toate naţionalităţile puteau fi găsiţi fie după slujbă, fie în zilele libere. În fine, mai era şi marele complex comercial din oraş, unde cei care nu erau ruşi îşi puteau face cumpărăturile; U.R.S.S.-ul avea nevoie de valută.

Deveni repede clar că aproape toţi ruşii aflaţi la vedere erau ofiţeri. Foarte puţini ruşi vorbesc vreun pic de arabă şi nu cu mult mai mulţi ştiu engleza. Cei care posedă vreuna dintre aceste două limbi au trecut printr-o şcoală specială şi sunt fie ofiţeri, fie viitori ofiţeri. Soldaţii şi necombatanţii în mod normal nu ştiu nici o limbă străină şi în consecinţă nu pot comunica în nici un fel cu yemeniţii. Astfel, rangurile inferioare îi cuprind în cea mai mare parte pe mecanici şi pe bucătari. Ordonanţele sunt recrutate din rândurile localnicilor. Ruşii care nu sunt ofiţeri nu-şi pot permite să plătească preţurile barurilor din Aden. Ofiţerii însă aveau solda plătită în valută.

Faptul că americanul de la ONU îl descoperise pe rus bând singur la barul de la hotelul Rock deschidea alte posibilităţi. Ruşilor le place să bea, dar de asemenea preferă să o facă în companie, iar cei aşezaţi pe marginea piscinei de la Frontel erau în mod evident un grup impenetrabil. De ce bea Solomin singur? Fusese doar o proastă dispoziţie de o seară? Sau era un solitar care prefera să rămână singur?

Aici era un posibil indiciu. Americanul spusese că Solomin era înalt şi musculos, cu părul negru, dar cu ochii migdalaţi. Ca ai unui oriental, dar fără nasul turtit. Experţii lingvişti de la Langley localizaseră numele undeva în extremul orient al Uniunii Sovietice. Monk ştia că ruşii erau de un rasism

iremediabil, dispreţuindu-i pe faţă pe *ciornîi,* pe „negri”, adică pe toţi cei ce nu erau ruşi puri. Poate că Solomin se săturase de bancurile pe tema trăsăturilor sale asiatice.

După lăsarea întunericului, Monk pornea să colinde popota – toţi ofiţerii ruşi locuiau ca nişte burlaci – piscinele şi barurile, în a treia zi, în timp ce se plimba pe plaja Abyan în pantaloni scurţi şi cu un prosop pe umeri, văzu un bărbat care tocmai ieşea din apă.

Avea peste un metru optzeci, cu braţe şi umeri puternici; nu era un tinerel, ci un bărbat de patruzeci de ani în formă foarte bună. Părul îi era negru, dar pe trup nu avea păr decât la subsuori, vizibil când ridica braţele pentru a se scutura de apă. Orientalii au foarte puţin păr pe corp; europenii bruneţi îl au, de obicei, abundent.

Omul se îndreptă încet către prosop, îl reperă şi se lăsă să cadă pe el, cu faţa către mare. Îşi puse o pereche de ochelari de soare şi curând se adânci în gânduri.

Monk îşi scoase cămaşa şi se îndreptă spre mare ca un înotător ce se pregăteşte pentru prima baie a zilei. Plaja era relativ aglomerată. Faptul că-şi găsi un loc la un metru de prosopul rusului apăru ca natural. Îşi scoase portofelul şi îl înfăşură în cămaşă. Apoi în prosop. Îşi aruncă sandalele din picioare şi puse totul grămadă. Apoi privi în jur, cercetător. În fine, se uită la rus.

— Nu vă supăraţi.

Rusul îi aruncă o privire.

— Mai staţi câteva minute?

O înclinare din cap.

— Arabii să nu-mi fure lucrurile, OK?

Rusul dădu din nou din cap şi îşi întoarse privirile către ocean. Monk traversă în fugă plaja şi înotă timp de zece minute. Când se întoarse, şiroind de apă, îi zâmbi bărbatului cu păr negru.

— Mersi.

Acesta dădu din cap a treia oară. Monk se şterse cu prosopul şi se aşeză.

— Frumoasă mare. Frumoasă plajă. Păcat de proprietari.

Rusul vorbi pentru prima dată, în englezeşte.

— Care proprietari?

— Arabii. Yemeniţii. Nu sunt de mult aici, dar deja nu pot să-i înghit. Oameni fără rost.

Rusul îl privi din spatele ochelarilor negri, dar Monk nu detecta nici un fel de expresie prin lentile. După două minute, reluă.

— Încerc să-i învăţ cum se folosesc uneltele cele mai simple şi tractoarele. Ca să aibă mai multă hrană pentru ei înşişi.

Degeaba. Sparg sau distrug totul. Nu fac decât să-mi pierd timpul şi să risipesc banii Naţiunilor Unite.

Monk vorbea o engleză curată, dar cu accent spaniol.

— Eşti englez? întrebă în fine rusul.

Era prima sa contribuţie la conversaţie.

— Nu, spaniol. Lucrez în programul FAO al Naţiunilor Unite. Şi tu? Tot de la ONU?

Rusul mormăi o negaţie.

— Din U.R.S.S., spuse el.

— A, înseamnă că aici e mai cald decât acasă pentru tine. Pentru mine e cam la fel. Şi abia aştept să mă întorc acasă.

— Şi eu, spuse rusul. Prefer frigul.

— Eşti de mult aici?

— De doi ani. Şi mai am unul.

Monk râse.

— Dumnezeule mare, noi avem de stat doar un an, dar eu unul n-o să rezist atâta. E o treabă fără rost. Ei, trebuie să plec. Spune-mi, după doi ani trebuie să ştii, e pe-aici vreun loc mai bun unde poţi să bei ceva după cină? Vreun bar de noapte?

Rusul râse sardonic.

— Nu, nu sunt *diskoteki.* Dar barul de la hotelul Rock e liniştit.

— Mulţumesc. Apropo, numele meu e Esteban. Esteban Martinez.

Întinse mâna. Rusul ezită, apoi îi dădu mâna.

— Piotr, spuse el. Sau Peter. Peter Solomin.

Abia după două seri maiorul rus se întoarse în barul de la Rock. Fostul hotel colonial este construit literalmente pe şi într-o stâncă, având trepte ce duc de la strada până în micul hol de la recepţie şi, la ultimul etaj, în barul cu panorama întregului port. Monk ocupase o masă lângă fereastră şi privea afară. Îl văzu pe Solomin intrând, reflectat în geam, dar îl aşteptă să-şi ia ceva de băut înainte de a se întoarce.

— Hei, Peter, uite că ne întâlnim iar. Iei un loc?

Făcu un gest către al doilea scaun de la masă. Rusul ezită, apoi se aşeză. Ridică paharul cu bere.

— *Za vaşe zdarovie.*

Monk îl imită.

— *Pesetas, faena y amor.*

Solomin se încruntă. Monk rânji.

— Bani, muncă şi iubire – în ce ordine vrei tu.

Pentru prima oară, rusul zâmbi. Avea un zâmbet frumos.

Vorbiră despre una, despre alta. Despre cum nu se putea lucra cu yemeniţii, despre frustrarea produsă de maşinile stricate şi despre cum era să faci un lucru în care nici unul

dintre ei nu credea. Vorbeau aşa cum vorbesc întotdeauna doi oameni aflaţi departe, despre casă.

Monk îi povesti despre Andaluzia natală, unde puteai schia pe vârfurile din Sierra Nevada şi înota în apa caldă de la Sotogrande în aceeaşi zi. Solomin evocă pădurile adâncite în zăpadă, unde încă stăpâneau tigrii siberieni şi vânătorul iscusit încă întâlnea vulpi, lupi şi căprioare.

Se întâlniră în patru seri consecutive, bucurându-se reciproc de companie. În a treia zi, Monk trebui să se prezinte olandezului care conducea programul FAO, care îl duse într-un tur de inspecţie. Secţia CIA de la Roma obţinuse de la reprezentanţii locali FAO o descriere detaliată a programului, pe care Monk o memorase. Faptul că fusese crescut la o fermă îl ajută să înţeleagă cât de serioase erau piedicile şi nu se zgârci cu laudele. Olandezul fu impresionat.

În cursul serilor, până noaptea târziu, afla lucruri noi despre maiorul Piotr Solomin, iar ceea ce află îi plăcu tot mai mult.

Acesta se născuse în 1945 pe o limbă de pământ sovietic ce se întinde între Manciuria de nord-est şi mare, cu graniţa nord-coreeană la sud. Ea se numeşte Primorski Krai, iar oraşul natal al lui Solomin era Usurisk.

Tatăl său venise de la ţară la oraş în căutare de lucru, dar îşi crescuse fiul învăţându-l să vorbească limba tribului său, tribul Udeghei. De asemenea, îl lua în pădure ori de câte ori avea ocazia, astfel că băiatul prinsese drag de tot ceea ce însemna pământul natal: pădure, munţi, ape şi animale.

În secolul al XIX-lea, înainte ca cei din tribul Udeghei să fie cuceriţi definitiv de ruşi, scriitorul Arseniev vizitase enclava şi scrisese o carte, încă celebră în Rusia, despre aceşti oameni. Ea se intitula *Tigrii din estul îndepărtat*.

Spre deosebire de asiaticii scunzi, cu nasul turtit, din vest şi sud, membrii tribului Udeghei sunt înalţi şi cu trăsături acviline. Cu multe secole înainte, o parte din strămoşii lor se mutaseră spre nord, traversând Strâmtoarea Bering până în ceea ce astăzi este Alaska, apoi se întorseseră spre sud şi se răspândiseră prin Canada, devenind triburile Sioux şi Cheyenne.

Privindu-l pe masivul soldat siberian aşezat de partea cealaltă a mesei, lui Monk nu-i veni greu să îşi închipuie chipurile vânătorilor de bizoni, demult plecaţi, de pe râurile Platte şi Powder.

Tânărul Solomin avusese de ales între fabrică şi armată. Luase trenul spre nord şi se înrolase la Habarovsk. Oricum, tinerii trebuiau să facă trei ani de serviciu militar; după primii doi, cei mai buni erau selectaţi pentru gradul de sergent. Datorită calităţilor demonstrate în timpul manevrelor, fusese

apoi trimis la şcoala de ofiţeri unde, după alţi doi ani, ieşise locotenent.

Fusese locotenent şi locotenent-major timp de şapte ani, apoi fusese înaintat maior, la vârsta de treizeci şi trei de ani. Îşi făcuse o carieră fără proptele şi influenţă, supravieţuind poreclei rasiste *ciurka,* „buştean” în rusă, sau „prost bâtă”. Nu o dată trebuise să se folosească de pumni ca să rezolve o dispută.

În 1983, Yemenul însemnase primul său post peste graniţă. Ştia că cei mai mulţi dintre colegii săi se bucurau de această misiune. În ciuda condiţiilor naturale grele, a căldurii, a stâncilor necruţătoare şi a lipsei de distracţii, stăteau în locuinţe spaţioase, mult diferite de cele din U.R.S.S., căci cei mai mulţi locuiau în fostele barăci ale ofiţerilor britanici. Mâncarea era abundentă, cu miel şi primele picnicuri pe plajă. Puteau înota şi îşi puteau comanda cu ajutorul cataloagelor îmbrăcăminte, casete video şi audio din Europa.

Toate acestea, dar mai ales contactul brusc cu societatea de consum occidentală, Piotr Solomin le aprecia. Dar ceva îi lăsa un gust amar şi anume dezamăgirea produsă de regimul pe care îl slujea. Monk îl mirosise, dar se temu să forţeze.

Pentru ca rusul să se afle aici, trebuia să fi promovat pe filiera Tineretului Comunist, a Comsomolului şi apoi a Partidului. Mai mult, dacă servea ca maior într-o misiune în străinătate, însemna că făcuse cunoştinţă cu ramura de contrainformaţii a armatei, GRU. Şi-atunci, unde era buba? Ea ieşi la iveală într-o seară cu băutură şi conversaţie. Furia conţinută începea să dea pe-afară.

În 1982, cu un an înainte de plecarea în Yemen şi pe când Andropov era încă preşedinte, Solomin fusese mutat la departamentul administrativ al Ministerului Apărării de la Moscova.

Acolo atrăsese atenţia unui ministru-adjunct şi primise o misiune secretă. Cu bani sustraşi din fondurile pentru apărare, ministrul îşi construia o casă de vacanţă luxoasă pe malul râului, la Peredelkino.

Contrar disciplinei de partid, legilor sovietice şi oricăror reguli ale moralei, ministrul detaşase peste o sută de soldaţi ca să-i construiască locuinţa de lux din pădure. Solomin era însărcinat cu supravegherea lucrărilor. Văzuse aparatura de bucătărie, pentru care orice soţie de ofiţer şi-ar fi dat un braţ, adusă din Finlanda şi plătită în valută. Văzuse instalaţiile hi-fi japoneze din fiecare încăpere, robinetele aurite de baie aduse de la Stockholm şi barul cu whisky-urile scoţiene îmbătrânite în butoaie de stejar. Această experienţă îl întorsese împotriva Partidului şi a regimului. Şi nu era primul ofiţer sovietic loial

care se revolta împotriva dictaturii sovietice, absolute şi corupte.

Serile învăţa englezeşte, apoi asculta la radio BBC World Service sau Voice of America. Ambele transmiteau şi în ruseşte, dar el dorea să le poată înţelege direct. Află că, spre deosebire de ceea ce i se spusese dintotdeauna, Vestul nu dorea un război cu Rusia.

Dacă mai era nevoie de o picătură care să umple paharul, aceea fusese Yemenul.

— Acasă oamenii stau înghesuiţi în apartamente minuscule, dar *nacealstvo* locuiesc în vile. Trăiesc ca prinţii pe banii noştri. Nevastă-mea nu găseşte un uscător de păr ca lumea sau o pereche de pantofi care să nu se descompună, dar cheltuim miliarde în asemenea misiuni tâmpite în străinătate, ca să impresionăm... pe cine? Pe ăştia?

— Lucrurile se schimbă, spuse Monk optimist.

Siberianul clătină din cap.

Gorbaciov preluase puterea încă din martie, dar reforma pe care o introdusese fără să vrea şi, de cele mai multe ori, fără să se gândească, nu avea să dea primele rezultate decât spre sfârşitul lui 1987. Ce era mai rău era că Solomin nu-şi mai văzuse pământul natal de doi ani.

— Nu se schimbă. Mizerabilii ăia din vârf... Crede-mă, Esteban, de când m-am mutat la Moscova am văzut o risipă şi o ticăloşie greu de crezut.

— Dar tipul ăsta nou, Gorbaciov, poate că o să schimbe lucrurile. Eu nu sunt la fel de pesimist. Într-o zi ruşii or să scape de dictatură. Or să poată vota în mod real. Nu mai e aşa de mult...

— Prea mult. Nu se mişcă destul de repede.

Monk inspiră adânc. O abordare directă e un lucru periculos. Aflat într-o ţară democrată, un ofiţer sovietic „agăţat” i se poate plânge ambasadorului, ceea ce poate duce la un incident diplomatic. Într-una condusă de un regim tiranic, rezultatul poate fi moartea înceată în singurătate. Fără vreun avertisment, Monk începu să vorbească ruseşte.

— Ai putea ajuta şi tu schimbarea asta, prietene. Împreună o putem face. Putem schimba lucrurile aşa cum doreşti.

Solomin îl privi drept în ochi timp de treizeci de secunde. Monk îi susţinu privirea.

În cele din urmă, rusul spuse în limba lui:

— Cine dracu’ eşti?

— Cred că ştii deja, Piotr Vasilievici. Întrebarea acum este dacă ai să mă trădezi, ştiind ce-mi vor face înainte să mă omoare. Şi dacă o să poţi să mai trăieşti după aceea cu conştiinţa împăcată.

Solomin continuă să-l ţintuiască cu privirea. Apoi zise:

— Maimuţelor ăstora nu le-aş da pe mână nici pe cel mai mare duşman al meu. În orice caz, tupeul nu-ţi lipseşte. Ce-mi ceri e nebunie curată. Ar trebui să te bag în mă-ta.

— Poate că aşa ar trebui. Şi m-aş duce. În viteză, ca să-mi scap pielea. Dar statul cu mâinile în sân, fără să faci nimic, asta nu e o nebunie?

Rusul se ridică, lăsându-şi berea nebăută.

— Trebuie să mă gândesc.

— Mâine seară, spuse Monk, tot în rusă. Aici. Dacă vii singur, stăm de vorbă. Dacă vii însoţit, sunt un om mort. Dacă nu vii, plec cu primul avion.

Maiorul Solomin ieşi cu paşi mari.

Conform tuturor regulilor de procedură, Monk ar fi trebuit să părăsească Yemenul cât mai iute. Nu fusese respins direct, dar nici nu marcase vreun punct. Un om tulburat se poate răzgândi, iar temniţele poliţiei yemenite sunt locuri înfricoşătoare.

Monk aşteptă douăzeci şi patru de ore. Maiorul reveni... singur. Pe urmă, totul dură două zile. Ascunse printre obiectele de toaletă, Monk adusese instrumentele strict necesare comunicării: cerneluri invizibile, adrese secrete, formule inofensive ce conţineau mesaje ascunse. Solomin nu avea mare lucru de divulgat câtă vreme era tot în Yemen, dar într-un an urma să se întoarcă la Moscova. Şi, dacă mai dorea, putea comunica atunci.

Se despărţiră cu o îndelungată strângere de mână.

— Noroc, prietene, spuse Monk.

— Vânătoare bună, cum spuneam acasă, replică siberianul.

Ca să nu fie văzuţi părăsind hotelul împreună, Monk mai rămase. Noul său recrut avea nevoie de un nume de cod. Deasupra capului, stelele aveau strălucirea pe care numai la tropice o puteai vedea.

Dintre ele, Monk alese brâul Marelui Vânător. Aşa se născu agentul GT Orion.

Pe 1 august Boris Kuzneţov primi o scrisoare personală de la jurnalistul britanic Mark Jefferson. Purta antetul ziarului *Daily Telegraph* din Londra şi, deşi sosise pe fax la biroul reprezentantului acestui ziar de la Moscova, fusese adusă personal la sediul UFP.

Jefferson îşi exprima clar admiraţia pentru poziţia luată de Komarov faţă de haos, corupţie şi crimă şi îşi prezenta propria analiză, a discursurilor din ultimele luni ale liderului de partid.

O dată cu moartea preşedintelui Rusiei – continua el – întreaga chestiune a viitorului celei mai mari ţări a lumii

constituia din nou punctul de referinţă al interesului general. El însuşi dorea să viziteze Moscova în cursul lunii august. Din motive de tact, va trebui fără îndoială să îi intervieveze şi pe candidaţii la preşedinţie ai stângii şi ai centrului. Dar aceasta era doar o chestiune formală.

Unicul interes real al lumii era faţă de cel despre care se ştia deja că va deveni preşedinte, Igor Komarov. El, Jefferson, avea să-i rămână recunoscător lui Kuzneţov dacă îi recomanda domnului Komarov să îl primească. Era împuternicit să promită un interviu pe cele două pagini din mijloc ale lui *Daily Telegraph*, ziar de circulaţie chiar şi în restul Europei şi în America de Nord.

Kuzneţov, al cărui tată ocupase ani de zile un post diplomatic la ONU şi se folosise de poziţia sa pentru a-şi vedea fiul absolvent al Universităţii Corneli, cunoştea Statele Unite mai bine decât Europa, dar Londra o ştia la fel de bine.

Mai ştia şi că presa americană, înclinată spre liberalism, îi fusese mai degrabă ostilă şefului său în puţinele ocazii când acesta le acordase interviuri. Ultimul avusese loc cu un an în urmă, iar întrebările fuseseră prin excelenţă agresive. Komarov interzisese contactul cu ziariştii americani.

Londra însă era altceva. Câteva ziare importante şi vreo două reviste de circulaţie naţională aveau un caracter conservator ferm, chiar dacă nu înclinau atât de mult spre dreapta ca discursurile publice ale lui Komarov.

— Aş recomanda să se facă o excepţie pentru Mark Jefferson, domnule preşedinte, îi spuse el lui Komarov a doua zi, în timpul întâlnirii lor săptămânale.

— Cine e acest Jefferson? întrebă Komarov, căruia îi displăceau toţi jurnaliştii, inclusiv cei ruşi, pentru că puneau întrebări cărora nu vedea de ce trebuia să le răspundă.

— V-am pregătit aici un material despre el, domnule preşedinte, spuse Kuzneţov, întinzându-i un dosar subţire. După cum vedeţi, este adeptul reinstaurării pedepsei capitale pentru crimă în ţara sa. De asemenea, se opune cu tărie intrării Marii Britanii în Uniunea Europeană, pe cale de a se prăbuşi. E un conservator îndârjit. Ultima dată când v-a pomenit numele, a fost pentru a spune că sunteţi genul de lider rus pe care Londra ar trebui să îl susţină şi cu care ar trebui să coopereze.

Komarov mormăi, apoi acceptă. Răspunsul său fu remis biroului *Telegraph* din Moscova prin curier, în aceeaşi zi. Se cerea prezenţa la Moscova a domnului Jefferson, pentru interviu, pe data de 9 august.

YEMEN, IANUARIE 1986

Nici Solomin şi nici Monk nu ştiau că misiunea maiorului la Aden avea să se încheie cu nouă luni înainte de termen. Dar, pe 13 ianuarie, un război civil violent izbucni între două facţiuni rivale ale coaliţiei guvernamentale yemenite. Luptele erau atât de brutale, încât se hotărî evacuarea tuturor străinilor, inclusiv a ruşilor. Acest lucru durã şase zile, începând cu 15 ianuarie. Piotr Solomin se numără printre aceia care luară vaporul spre casă.

Aeroportul era ţinta bombardamentelor, ceea ce făcea ca singura cale de ieşire să rămână cea a mării. Printr-un noroc neaşteptat, iahtul regal *Britannia* tocmai ieşise pe la capătul sudic al Mării Roşii şi se îndrepta către Australia, pregătind turul reginei Elisabeta. Prin intermediul unui mesaj emis de Ambasada Britanică din Aden fu alertată Amiralitatea de la Londra, care se consultă cu secretarul particular al reginei. El îi comunică veştile suveranei, iar aceasta porunci ca iahtul să facă tot ce putea pentru a fi de ajutor.

Două zile mai târziu, maiorul Solomin, împreună cu un grup de ofiţeri, traversa în goană plaja deschisă de la Abyan, unde bărcile de salvare de pe *Britannia* se legănau în valuri. Marinarii britanici îi săltară din apa ce le ajungea până la brâu şi, după o oră, ruşii încă năuciţi îşi întindeau sacii de dormit împrumutaţi pe podeaua sufrageriei private a Reginei, eliberată de mobilă.

La prima sa misiune, *Britannia* salvă 431 de refugiaţi; la sfârşit, numărul acestora totaliza 1.068 cetăţeni din 55 de ţări, culeşi de pe nisipul plajei şi transportaţi pe lângă Cornul Africii, în mai multe drumuri succesive. Solomin şi camarazii săi ruşi ajunseră la Damasc şi de acolo, cu avionul, la Moscova.

Ceea ce nu ştia nimeni era că, dacă Solomin ar mai fi avut ezitări în legătură cu ceea ce avea de făcut, hotărârea sa fusese influenţată definitiv de contrastul dintre camaraderia veselă a britanicilor, francezilor şi italienilor faţă de marinarii din Flota Regală şi paranoia încrâncenată a interogatoriilor de la Moscova. CIA-ul nu ştia decât că un om recrutat aparent de către unul dintre agenţii lor cu trei luni mai devreme dispăruse în imensitatea întunecată a U.R.S.S. Iar el poate că avea să comunice, poate că nu.

În cursul acelei ierni ramura operaţională a diviziei sovietice se dezintegra practic bucată cu bucată. Unul după altul, ruşii care lucrau pentru CIA pe teritorii străine erau rechemaţi sub tot felul de pretexte plauzibile; mama era bolnavă, fiul avea probleme la facultate şi avea nevoie de prezenţa tatălui, se întrunea comisia pentru promovări. Unul după altul căzură în capcană şi se întoarseră în ţară. La sosire erau aşteptaţi şi duşi

la noua baza a colonelului Grişin, o întreagă aripă, separată, a sinistrei fortăreţe care era închisoarea Lefortovo. La Langley nu se ştia nimic despre arestări; nu se ştia decât că agenţii dispăreau unul după altul.

Cât despre cei care aveau posturi în interiorul U.R.S.S., ei încetară pur şi simplu să mai dea obişnuitele „semne de viaţă”.

Pe teritoriul U.R.S.S. nu puteai să dai cuiva un telefon la birou şi să-i spui: hai la o cafea. Toate convorbirile erau înregistrate şi toţi diplomaţii urmăriţi. Străinii erau vizibili de la o poştă după felul în care erau îmbrăcaţi. Contactele erau extrem de delicate şi de obicei foarte rare.

Atunci când se dovedeau strict necesare, ele se făceau prin intermediul „cutiilor poştale”, sau al „pachetelor”. Acest procedeu simplu pare primitiv, dar încă funcţionează. Aldrich Ames îl folosise permanent, până la sfârşit. „Cutia poştală” este un loc, o mică ascunzătoare: un burlan gol, un jgheab, o scorbură de copac.

Agentul poate lăsa aici o scrisoare sau un microfilm, apoi îi anunţă pe cei care îl plătesc printr-un semn făcut cu creta pe un zid, sau pe un stâlp. Poziţia semnului înseamnă: în cutia poştală cutare e ceva pentru voi. O maşină a ambasadei, chiar şi urmărită de poliţia locală, va depista semnul prin parbriz şi va trece mai departe.

Mai târziu, un agent nedeclarat va încerca să scape de sub supraveghere şi să recupereze pachetul, eventual lăsând în locul lui nişte bani. Sau noi instrucţiuni. Apoi va face la rândul său un alt semn cu creta, într-un anume loc. „Contactul” îl va vedea din maşină şi va şti că mesajul său a ajuns la destinaţie şi că îl aşteaptă ceva în schimb. Târziu, noaptea, va ridica obiectul.

În modul acesta, spionul şi controlorul său pot menţine legătura luni de zile, sau chiar ani, fără a se întâlni vreodată.

Dacă spionul locuieşte departe, în afara capitalei, unde diplomatul nu se poate deplasa, sau chiar în oraş, dar nu are nimic de transmis, regula cere ca el să dea câte un „semn de viaţă” la intervale regulate. În capitală, unde maşina diplomatului are libertate de mişcare, se pot folosi tot semne făcute cu creta care, prin forma şi amplasamentul lor, transmit: sunt bine, dar n-am nimic pentru voi. Sau: mă tem că sunt supravegheat.

Acolo unde distanţele împiedică acest schimb de mesaje secrete – iar provinciile U.R.S.S. erau întotdeauna în afara posibilităţilor de acces ale diplomaţilor americani – micile anunţuri în ziarele cele mai importante constituie cele mai bune semne de viaţă. „Boris are de vânzare un superb pui de labrador. Sunaţi la...” poate apărea inocent printre alte

anunţuri. Controlorii aflaţi în ambasadă cercetează ziarele. Formularea este totul. „Labrador" poate însemna „sunt bine", în timp ce „spaniel" înseamnă „am probleme". „Superb" înseamnă „voi fi la Moscova săptămâna viitoare şi voi folosi obişnuita cutie poştală". „Drăgălaş" ar putea fi „nu pot să ajung la Moscova cel puţin o lună".

Important este ca semnele de viaţă să nu se întrerupă. Dacă ele se opresc, poate fi vorba de o problemă. Poate un infarct, sau un accident de automobil şi contactul e în spital. Atunci când se opresc toate, problema devine gravă.

Acest lucru se petrecu în toamna şi iarna lui 1985-86. Semnele încetară complet. Gordievski îşi trimisese mesajul de „situaţie disperată" şi fusese scos în grabă de englezi. La Atena, maiorul Bokhan mirosise ceva în neregulă şi fugise la adăpost, în Statele Unite. Ceilalţi doisprezece parcă se evaporaseră.

Fiecare controlor, aflat la Langley sau peste hotare, avea să ştie că oamenii săi de contact dispăruseră şi avea să raporteze acest lucru. Dar şeful diviziei SE şi Carey Jordan deţineau imaginea în întregime. Ei ştiau că ceva mergea foarte prost.

În mod paradoxal, tocmai faptul că KGB-ul proceda atât de neobişnuit îl salvă pe Ames. CIA-ul hotărâse că nimănui nu i-ar fi trecut prin cap măcar să declanşeze un asemenea atac fulger împotriva tuturor agenţilor dacă ar fi ştiut că, adânc, în inima Langleyului, cârtiţa era încă la post. În consecinţă, se convinseră singuri de un lucru în care oricum voiau să creadă: că ei, elita elitelor, nu puteau avea în mijlocul lor un trădător. Totuşi, ceva avea să fie făcut – dar nu acolo unde trebuia.

Primul suspectat fu Edward Lee Howard, eroul principal al unui fiasco anterior, aflat acum la adăpost, la Moscova. Howard lucrase ca agent CIA în divizia sovietică şi primise toate instrucţiunile pentru a ocupa un post la ambasada din Moscova. I se dăduseră chiar şi detaliile operaţionale. Dar, cu puţin înaintea plecării, se descoperise că avea o situaţie financiară neclară şi că se droga.

Uitând de regula de aur a lui Machiavelli, CIA îl concediase, dar îi lăsase libertatea timp de doi ani. Fără să spună nimănui, în tot acest timp, Howard, aşezat pe bănci, prin parcuri, nu se gândise decât cum să facă să treacă la ruşi. În cele din urmă, CIA recunoscuse totul faţă de FBI, care sărise în aer şi îl pusese pe Howard sub urmărire. Apoi veni rândul FBI-ului să o facă de oaie. Îl pierdu din obiectiv, nu înainte însă ca el să-i fi reperat agenţii. În numai două zile, în septembrie 1985, Howard se afla în Ambasada Sovietică din Mexico City, care îl pasă mai departe, prin Havana, Moscovei.

Verificarea dovedi că Howard nu ar fi putut trăda decât pe trei dintre agenţii lipsă, sau poate pe şase dintre ei. În realitate el îi dezvălui pe cei trei despre care avea cunoştinţă, dar ei fuseseră deja deconspiraţi de Ames în iunie precedent. Toţi cei trei fuseseră de două ori trădaţi.

Un alt fir pornise chiar de la ruşi. Disperaţi să îşi apere cârtiţa, KGB-ul lansase o uriaşă campanie de diversiune şi dezinformare; erau în stare să facă orice pentru a îndruma CIA într-o direcţie greşită. Cu succes. O sursă aparent reală din Berlinul de Est „scosese la iveală” câteva semnale de cod descifrate şi părţi de trafic interceptate.

Codurile erau cele utilizate de un important emiţător secret al CIA din Warrenton, Virginia. Timp de un an, cei de la Warrenton fură trecuţi printr-o sită foarte fină. Nimic, nici urmă de cod spart. Dacă s-ar fi întâmplat aşa ceva, KGB-ul ar fi aflat şi alte lucruri, în privinţa cărora nu se vedeau luate nici un fel de măsuri. În consecinţă, codurile erau intacte.

A treia sământă semănată cu viclenie de KGB consta în activitatea sa detectivistică de excepţie. La ea se adăuga complezenţa de neînţeles a celor de la Langley, unde într-un raport se spunea că „orice operaţiune conţine în sine şi sâmburele autodistrugerii”. Cu alte cuvinte, paisprezece agenţi se hotărâseră brusc să se comporte ca nişte idioţi.

Erau la Langley şi persoane neatinse de această complezenţă. Unul era Carey Jordan, celălalt Gus Hathaway. La un nivel inferior şi aflând prin intermediul telefonului fără fir de problemele care zguduiau divizia, se afla Jason Monk.

Se făcu o verificare a tuturor celor 301 dosare unde erau stocate datele. Descoperirile erau înfiorătoare. Un total de 198 de oameni aveau acces la ele. Numărul era înspăimântător. Atunci când te afli adânc în teritoriul U.R.S.S., cu viaţa atârnând de un fir de păr, ultimul lucru de care ai nevoie este ca o sută nouăzeci şi opt de necunoscuţi să aibă acces la dosarul tău.

CAPITOLUL 6

Profesorul Kuzmin se spăla pe mâini în sala pentru autopsii a morgii din subsolul Institutului de Medicină, gândindu-se fără nici o plăcere la cea de-a treia autopsie a zilei.

— Cine urmează? strigă el către asistent, ştergându-se pe mâini cu un inadecvat prosop de hârtie.

— Numărul o sută cincizeci şi opt, îi răspunse ajutorul.

— Detalii.

— Alb, european, sex bărbătesc, vârstă mijlocie. Cauza decesului necunoscută, identitate necunoscută.

Kuzmin scoase un geamăt. La ce-mi mai bat capul? se întrebă el. Alt vagabond, alt beţivan, alt nenorocit ale cărui rămăşiţe, când va fi terminat cu ele, îi vor ajuta pe studenţii medicinişti de la etajul trei să înţeleagă mai bine care era rezultatul loviturilor repetate asupra organelor umane şi al cărui schelet poate că va sfârşi într-un laborator de anatomie.

Ca orice alt mare oraş, Moscova îşi avea recolta zilnică, săptămânală şi lunară de cadavre; din fericire însă, doar puţine dintre ele aveau nevoie de autopsie, altfel profesorul şi colegii săi de la catedra de anatomopatologie ar fi încetat demult să mai facă faţă.

Majoritatea celor din oraş erau morţi din „cauze naturale", aceia care decedaseră acasă sau la spital, de bătrâneţe sau în urma nenumăratelor boli şi suferinţe previzibile. Policlinicile şi spitalele puteau semna certificatele de deces pentru aceste cazuri.

Veneau apoi „cauzele naturale neprevăzute", de obicei atacuri de inimă, cazuri în care, din nou, spitalele unde erau duşi nefericiţii puteau să se ocupe de formalităţile şi aşa minime.

După el veneau accidentele, casnice, industriale, sau de automobil. Iar Moscova mai avea două categorii, în creştere masivă o dată cu trecerea anilor: moartea prin îngheţ (iarna) şi sinuciderile. Cifrele erau de ordinul miilor.

Cadavrele scoase din râu, identificate sau nu, se împărţeau în trei categorii: îmbrăcaţi şi fără urme de alcool în sânge – sinucigaşii; îmbrăcaţi, beţi – accidentele; în costum de baie – cei înecaţi accidental în timp ce înotau.

Urmau omuciderile. Acestea ajungeau la poliţie, unde anchetatorii cereau ajutorul profesorului Kuzmin. Dar chiar şi ele erau de cele mai multe ori o formalitate. Marea majoritate, ca în toate oraşele, erau cazurile „casnice". Optzeci la sută se petreceau acasă, sau aveau ca autor un membru al familiei. De obicei, poliţia îi descoperea în câteva ceasuri, iar autopsia nu

făcea decât să confirme ceea ce se ştia deja – că Ivan îşi înjunghiase nevasta – şi să ajute tribunalul să ajungă mai rapid la un verdict.

Veneau apoi scandalurile din cârciumi şi bătăile între bande; pentru această a doua categorie se ştia că procentul condamnărilor abia dacă atingea trei la sută. Cauza decesului nu era însă o problemă: un glonţ în cap, la urma urmelor, nu era decât un glonţ în cap. Descoperirea ucigaşului (sau nedescoperirea lui) nu mai era problema profesorului Kuzmin.

În toate aceste cazuri, mii şi mii în fiecare an, un lucru era clar. Autorităţile cunoşteau identitatea mortului. Doar din când în când aveau şi câte un necunoscut. Cadavrul 158 era un astfel de caz. Profesorul Kuzmin îşi puse masca de tifon, îşi flexă degetele în mănuşile de cauciuc şi se apropie cu un licăr de interes de masa de pe care ajutorul trăgea cearşaful alb. A, îşi spuse el, din ce în ce mai interesant. Duhoarea care ar fi făcut pe oricine altcineva să verse pe el îl lăsa rece. Era obişnuit. Cu scalpelul în mână, dădu ocol mesei lungi, privind trupul zdrobit. Foarte ciudat.

Capul părea intact, cu excepţia orbitelor goale, dar se vedea că aici era opera păsărilor. Bărbatul stătuse nedescoperit în pădurea de la marginea autostrăzii ce ducea spre Minsk timp de şase zile. Sub linia pelvisului, picioarele apăreau decolorate, ca din cauza vârstei şi a putrefacţiei, dar nu prezentau râni. Între gât şi organele genitale însă nu exista centimetru pătrat fără vânătăi urâte.

Lăsând scalpelul jos, întoarse cadavrul. La fel şi spatele. Rostogoli la loc trupul şi se apucă de tăiat, făcându-şi comentariile pentru reportofonul ce funcţiona. Mai târziu, înregistrarea avea să-l ajute să-şi scrie raportul pentru cei de la Omucideri. Începu cu data: 2 august 1999.

WASHINGTON, FEBRUARIE 1986

La mijlocul lunii spre bucuria lui Jason Monk şi surprinderea superiorilor săi din divizia SE, maiorul Piotr Solomin iniţie primul contact. Era o scrisoare.

În mod înţelept, nici măcar nu încercase să ia legătura cu vreun străin occidental aflat la Moscova şi cu atât mai puţin cu Ambasada Americană. Îi scrisese pe adresa pe care i-o lăsase Monk, din Berlinul de Est.

Însăşi deconspirarea adresei fusese un risc, dar unul calculat. Dacă Solomin se ducea la KGB ca să trădeze, ar fi avut de răspuns unor întrebări imposibile. Anchetatorii ar fi ştiut că nu i s-ar fi dat niciodată o astfel de adresă dacă nu ar fi acceptat să lucreze pentru CIA, ceea ce nu ar fi făcut decât să agraveze lucrurile.

De ce nu ai raportat imediat abordarea – ar fi fost întrebat – de la primul contact colonelului comandant GRU din Aden şi de ce ai lăsat ca americanul care te-a contactat să scape? Erau întrebări la care nu putea răspunde.

Deci Solomin avea fie să îşi ţină gura, fie să „intre în echipă”. Scrisoarea indica cea de-a doua ipoteză.

În U.R.S.S., toată corespondenţa venită din afară sau care pleca „în străinătate” era interceptată şi deschisă. La fel şi convorbirile telefonice, telegramele, faxurile şi telexurile. Corespondenţa internă însă, datorită volumului său uriaş, nu putea fi supusă aceluiaşi tratament, decât dacă fie expeditorul, fie destinatarul se aflau sub urmărire. Acelaşi principiu se aplica întregului lagăr socialist, care includea şi Germania răsăriteană.

Adresa din Berlinul de Est aparţinea unui mecanic de metrou, care era un curier pentru CIA foarte bine plătit. Scrisorile sosite pe adresa lui din sărăcăciosul cartier Friedrichshain erau întotdeauna adresate lui Franz Weber.

Weber era proprietarul anterior, real, al apartamentului, acum în mod convenabil decedat. Luat la întrebări, mecanicul ar fi putut jura că sosiseră până atunci două scrisori; el nu pricepea o boabă ruseşte; scrisorile îi erau adresate lui Weber; Weber era mort, aşa că el le aruncase. Un om nevinovat.

Plicurile nu aveau niciodată pe ele o adresă sau un nume al expeditorului. Textul era banal şi plicticos: sper că eşti sănătos; aici lucrurile merg bine; cum merge cu studiile despre Rusia? Sper că într-o zi ne vom revedea. Toate bune, amicul tău prin corespondenţă, Ivan.

Chiar şi poliţia secretă germană, Stasi, nu putea deduce mai mult decât că Weber cunoscuse un rus pe la vreun festival cultural şi că deveniseră amici şi corespondau. Iar acest lucru era oricum încurajat.

Şi chiar dacă Stasi ar fi descifrat mesajul scris cu cerneală invizibilă printre rânduri, nu ar fi reieşit de aici decât că mortul, Weber, fusese un şobolan care scăpase nepedepsit.

La capătul celălalt, la Moscova, odată pusă scrisoarea la cutie, expeditorul devenea de nedepistat. De câte ori primea o scrisoare din Rusia, mecanicul de metrou, Heinrich, o trimitea peste zid, în Berlinul de Vest. Modalitatea folosită poate părea ciudată, dar multe lucruri ciudate se petrecuseră în oraşul divizat al Berlinului în perioada Războiului Rece. În realitate, metoda era atât de simplă, încât el nu fusese prins niciodată. Iar la sfârşitul Războiului Rece cele două Germanii se reuniseră şi el ieşise la pensie cu o situaţie confortabilă.

Înainte ca Berlinul să fie împărţit, în 1961, printr-un zid, pentru a-i împiedica pe cei din Germania de Est să fugă, exista

o reţea de metrou care acoperea întregul oraş. După construirea zidului, reţeaua fusese împărţită în două. Multe dintre tunelele care legau partea estică de cea vestică erau blocate. Dar rămăsese o porţiune unde linia est-germană ieşea la suprafaţă, iar trenul trecea zgomotos pe deasupra unui colţ din Berlinul occidental.

La trecerea peste această mică bucată toate uşile şi ferestrele se sigilau. Pasagerii din Berlinul de Est puteau privi la o parte din cel occidental, dar nu puteau coborî din tren.

Aflat în cabina de comandă, singur, Heinrich deschidea fereastra şi, când ajungea într-un anumit loc, lansa cu ajutorul unei praştii un proiectil de mărimea unei mingi de golf în mijlocul unui maidan rămas de pe urma bombardamentelor. Cunoscând programul de lucru al lui Heinrich, un bărbat între două vârste îşi plimba câinele pe acolo. Când garnitura se îndepărta zdrăngănind pe şine, el recupera mingea de golf şi o ducea colegilor săi de la uriaşa secţie CIA din Berlinul occidental. Deşurubată, mingea scotea la iveală scrisoarea pe hârtie subţire ca foiţa de ceapă, împăturită strâns.

Solomin avea veşti, toate bune. După repatriere trecuse printr-o perioadă de interogatorii intense, iar pe urmă fusese o săptămână în concediu. Apoi se întorsese la Ministerul Apărării pentru a primi noi însărcinări.

Pe culoar se întâlnise cu ministrul-adjunct care îl însărcinase cu trei ani în urmă cu supravegherea lucrărilor de construcţie la casa sa de vacanţă. Era acum prim-adjunct al ministrului.

În ciuda uniformei de general-colonel, cu destule medalii cât să scufunde un crucişător, individul făcea parte din nomenclatura a cărei ascensiune se făcuse în fapt pe scară politică. Prezenţa în anturajul său a unui soldat adevărat din Siberia îi făcea plăcere. Era încântat de casa de vacanţă, construită conform planului, iar adjutantul său tocmai se pensionase din motive de boală (sau mai degrabă din cauză de consum de votcă). Îl ridică pe Solomin la rangul de locotenent-colonel şi îi dădu postul liber.

În final, asumându-şi un risc considerabil, Solomin îşi dădu adresa de la Moscova şi ceru instrucţiuni. Dacă scrisoarea ar fi fost interceptată de KGB şi descifrată, ar fi fost un om mort. Dar pentru că el nu se putea apropia de Ambasada Americană, trebuia să le comunice celor de la Langley unde îl puteau găsi. Ar fi trebuit dotat cu un set de instrumente de comunicare mult mai complex înainte de a părăsi Yemenul, dar războiul civil nu le lăsase timpul necesar.

Zece zile mai târziu primi o „somaţie definitivă” pentru a-şi achita o amendă de circulaţie. Plicul purta însemnele oficiale ale Biroului Central al Circulaţiei şi fusese expediat din

Moscova. Nu-l interceptă nimeni. Somaţia şi plicul erau atât de bine falsificate, încât aproape că sună la Circulaţie pentru a protesta. Abia atunci văzu nisipul care curgea din plic.

Îşi sărută soţia care tocmai pleca cu copiii la şcoală şi, rămas singur, acoperi hârtia scrisorii cu revelatorul pe care îl adusese din Yemen ascuns în trusa de bărbierit. Mesajul era simplu. Duminica următoare. Înainte de prânz. O cafenea undeva pe Leninski Prospekt.

Ajunse la a doua cafea când o siluetă anonimă trecu pe lângă el, înfăşurându-se în paltonul gros ca să se apere de gerul aspru de afară. Din mâneca goală căzu pe masa lui un pachet de ţigări ruseşti. Îl acoperi cu ziarul. Silueta în palton ieşi din cafenea fără să se uite în urmă. Pachetul părea plin cu ţigări, dar cele douăzeci de filtre, lipite între ele, erau un paravan dincolo de care nu exista nimic care s-ar fi putut fuma. În golul de dedesubt se aflau un mic aparat de fotografiat, zece role de film pentru el, o foiţă de hârtie de orez pe care erau descrise trei „cutii poştale" şi modul în care se ajungea la ele, plus şase tipuri de semne care, făcute cu cretă în anume locuri, indicau care cutie era goală, sau care trebuia golită. Mai era o scrisoare personală de la Jason Monk, al cărei început era: „Deci, prietene vânător, vom schimba lumea...!"

O lună mai târziu, Orion făcu prima livrare şi ridică alte câteva role de film. Informaţiile sale, provenite din mijlocul complexului industrial de apărare sovietic, erau nepreţuite.

Profesorul Kuzmin mai verifică o dată descrierea însemnărilor făcute în timpul autopsiei cadavrului 158 şi adăugă câteva note de mână. Nici nu se gândea să-i ceară secretarei şi aşa supraaglomerate, să bată din nou raportul la maşină. Capetele pătrate de la Omucideri n-aveau decât să-i dea singure de rost.

Nu avea nici o îndoială că locul dosarului era la Omucideri. De regulă, încerca să fie înţelegător cu poliţiştii şi, acolo unde se putea, dădea verdictul de „accidental", sau „cauze naturale".

Apoi rudele puteau ridica trupul şi face cu el ce voiau, sau, în cazurile în care identitatea victimelor rămânea necunoscută, acestea rămâneau la morgă pe perioada cerută de lege. Le semnala la Persoane Dispărute şi, dacă nici ei nu le dădeau o identitate, cadavrele ajungeau de obicei într-un cimitir al săracilor, prin amabilitatea primarului Moscovei, sau într-un laborator de anatomie.

Dar 158 era omucidere, verdict care nu putea fi ocolit. Cu excepţia pietonilor loviţi de camioane în plină viteză, profesorul nu văzuse decât rareori asemenea leziuni interne. O singură izbitură, chiar şi administrată de un camion, nu ar fi

putut da asemenea rezultate. Presupuse că un om călcat în copite de o turmă întreagă de bizoni ar fi putut prezenta aceleaşi semne, dar la Moscova bizonii erau puţini şi în plus ei l-ar fi călcat şi pe cap şi pe picioare. Cadavrul 158 fusese lovit în mod repetat cu obiecte neascuţite pe porţiunea dintre gât şi bazin, pe ambele părţi.

Încheindu-şi adnotările, le semnă şi puse data de 3 august în josul paginii, apoi aşeză foile în mapa de corespondenţă ce aştepta să fie trimisă.

— Omucideri? întrebă vesel secretara.

— Omucideri, la secţia de neidentificaţi, confirmă el.

Secretara bătu la maşină adresa pe plic, puse dosarul înăuntru şi aşeză plicul alături. La plecare avea să i-l dea portarului care locuia în cămăruţa de la parter, iar el, la rândul lui, avea să i-l înmâneze şoferului de pe microbuzul ce făcea livrările la diferite destinaţii din Moscova.

Între timp, cadavrul 158 aştepta în întuneric, cu ochii şi cele mai multe dintre organele interne lipsă.

LANGLEY, MARTIE 1986

În picioare lângă fereastră, Carey Jordan îşi admira peisajul favorit. Se apropia sfârşitul lunii şi primele nuanţe de verde începeau să se întrevadă pe deasupra pădurii care separa principalul sediul al CIA-ului de fluviul Potomac. În curând, sclipirea apei, vizibilă printre ramurile desfrunzite afle copacilor toată iarna, va dispărea. Iubea Washingtonul; avea mai multe păduri, parcuri şi copaci decât oricare alt oraş american pe care îl cunoştea, iar primăvara era anotimpul lui preferat.

Sau cel puţin fusese. Primăvara lui 1986 se dovedea a fi un coşmar. Serghei Bokhan, ofiţerul GRU care lucra pentru CIA la Atena, repetase în nenumărate rânduri în timpul interogatoriilor ce i se luaseră după sosirea în Statele Unite că era convins că, dacă s-ar fi întors la Moscova, ar fi fost trimis în faţa plutonului de execuţie. Nu putea dovedi, dar pretextul pe care i-l oferise superiorul lui, examenele ratate ale fiului său la Academia Militară, erau o minciună. În consecinţă, era „descoperit". Şi, cum el însuşi nu făcuse nici o greşeală, era convins că fusese trădat.

Dat fiind că Bokhan era unul dintre primii trei agenţi cu probleme, cei din CIA fuseseră iniţial sceptici. Acum însă scepticismul lor se clătina. Alţi cinci, în posturi din întreaga lume, fuseseră rechemaţi pe nepusă masă şi apoi dispăruseră fără urmă.

În total, şase. Şi cu omul britanicilor, Gordievski, şapte. Încă cinci, care lucrau în interiorul U.R.S.S., se evaporaseră la

rândul lor. Nici o singură sursă importantă, în care se investiseră ani de eforturi, răbdare şi inteligenţă, plus sume masive din banii contribuabililor, nu mai funcţiona. Cu două excepţii.

În spatele lui, Harry Gaunt, şeful diviziei SE, până atunci principala – ba nu, singura – victimă a ciudatului virus, şedea adâncit în gânduri. Gaunt avea aceeaşi vârstă ca şi directorul-adjunct; cei doi urcaseră împreună pe scara ierarhică şi aveau în spate ani de misiuni în teritorii îndepărtate în care îşi recrutaseră sursele, jucând Marele Joc împotriva inamicului KGB; aveau încredere unul în altul ca doi fraţi.

Ceva era în neregulă. În interiorul diviziei toată lumea avea încredere în toată lumea. Nu se putea altfel. Ei constituiau nucleul, clubul cel mai exclusivist, tăişul ca de lamă al războiului secret. Cu toate acestea, plutea o bănuială îngrozitoare. Howard, codurile sparte, munca detectivistică inteligentă depusă de Linia KR a KGB-ului, toate acestea puteau explica cinci, şase, poate şapte agenţi deconspiraţi. Dar paisprezece? Întreaga recoltă? Şi totuşi, nu se putea să fie un trădător. Nu era voie. Nu în divizia sovietică/est-europeană. Se auzi un ciocănit în uşă. Spiritele se mai înveseliră. Ultimul succes rămas pe listă aştepta să intre.

— Ia loc, Jason, spuse Jordan. Hany şi cu mine voiam doar să-ţi spunem bravo. Omul tău, Orion, ne-a furnizat informaţii de calitatea întâi. Cei de la analiză sunt în al nouălea cer. Aşa că ne-am gândit că şi agentul care l-a recrutat merită gradaţia 15.

O promovare, de la GS-14 la GS-15. Le mulţumi.

— Ce mai face Lysander la Madrid?

— Face bine domnule. Raportează periodic. Nimic fabulos, dar e util. E aproape de încheierea perioadei de şedere. O să se întoarcă la Moscova în curând.

— N-a fost rechemat înainte de vreme?

— Nu, domnule. Ar fi trebuit?

— Nu văd nici un motiv, Jason.

— Pot să vă vorbesc deschis?

— Dă-i drumul.

— Se zvoneşte prin divizie că ultimele şase luni au fost foarte grele.

— Serios? comentă Gaunt. Mă rog, lumea bârfeşte.

Până în clipa aceea, proporţiile dezastrului nu fuseseră cunoscute decât celor zece oameni din vârful ierarhiei. Dar, deşi Direcţia de Operaţiuni avea şase mii de angajaţi, dintre care o mie în divizia SE, cu doar o sută la nivelul lui Monk, ea rămânea ca un sat în care zvonurile se răspândeau uşor. Monk inspiră adânc, făcându-şi curaj.

— Se vorbeşte că pierdem agenţi. Am auzit chiar şi o cifră de până la zece.

— Cunoşti regulile, Jason: ştii doar cât trebuie.

— Da, domnule.

— În fine, poate că am avut ceva probleme. Se întâmplă în orice agenţie. Uneori ai noroc, alteori nu. Unde baţi?

— Chiar dacă cifra e de numai zece, nu există decât un loc unde se cumulează toate informaţiile de acest fel. Cele 301 dosare.

— Cred că ştim destul de bine cum e organizată agenţia, mormăi Gaunt.

— Atunci cum se face că Lysander şi Orion sunt încă liberi? întrebă Monk.

— Uite ce e, Jason, spuse Carey răbdător. Ţi-am mai spus o dată că eşti cam ciudat. În sensul de neconvenţional, un tip căruia nu-i pasă de reguli. Dar ţi-am spus şi că ai noroc. O.K., am suferit pierderi, dar nu uita că şi cei doi agenţi ai tăi erau în dosarele alea 301.

— Nu, nu erau.

Dacă ar fi fost atenţi, cei de faţă ar fi putut auzi şi un ac căzând pe covorul persan. Harry Gaunt se opri din jocul cu pipa din care nu fuma niciodată când se afla sub un acoperiş, dar pe care o folosea ca pe un obiect de recuzită.

— Pur şi simplu n-am ajuns să depun dosarele la Registrul Central. A fost o scăpare. Îmi cer scuze.

— Şi unde, mă rog, sunt rapoartele originale? Rapoartele tale cu detaliile recrutării, cu locurile şi datele întâlnirilor? întrebă în cele din urmă Gaunt.

— În seiful meu. N-au ieşit nici o clipă de-acolo.

— Şi toate procedurile operaţiunilor în curs de desfăşurare?

— În memorie.

Urmă o pauză şi mai lungă.

— Mulţumesc, Jason, spuse în cele din urmă directorul-adjunct. O să mai vorbim.

Două săptămâni mai târziu, la vârful Direcţiei Operaţiuni avu loc o şedinţă pe teme de strategie. Împreună cu doar doi analişti, Carey Jordan îi trecu prin sită pe cei 198 care teoretic avuseseră acces la cele 301 dosare în timpul ultimelor douăsprezece luni, rămânând cu 41. Aldrich Ames, care nu-şi terminase cursurile de italiană, era pe această listă restrânsă. Jordan, Gaunt, Hathaway şi încă doi ajunseră la concluzia că, oricât ar fi fost de neplăcut, cei 41 trebuiau supuşi unor investigaţii serioase. Ceea ce includea un test cu detectorul de minciuni, întreprins în condiţii de „ostilitate” şi verificarea situaţiei financiare.

Invenţie americană, detectorul de minciuni se bucura de mare trecere. Abia cercetările de la sfârşitul anilor ’80 şi începutul anilor ’90 dovediseră cât de eronate puteau fi rezultatele lui. În primul rând, un mincinos versat îl putea păcăli, iar spionajul se baza pe înşelăciune – teoretic numai faţă de adversar.

În al doilea rând, pentru a pune întrebările cele mai potrivite, cei care conduc testul trebuie să îşi cunoască subiectivi în cele mai mici detalii. Iar aceasta nu se poate face decât dacă l-au verificat perfect. Pentru a-l face să se dea de gol, ei trebuie să-l oblige să gândească: „Doamne, Dumnezeule, ăştia ştiu tot, ştiu tot”, pentru ca pulsul să i se mărească. Dacă din întrebările lor reiese că nu ştiu mare lucru, atunci mincinosul se va calma şi va rămâne calm. Este şi diferenţa dintre un test cu detectorul de minciuni amical şi unul ostil. Dacă ai de-a face cu un mincinos versat şi bine pregătit, versiunea amicală este doar o risipă de hârtie.

Cheia cercetărilor pe care le dorea directorul-adjunct al Operaţiunilor o constituia verificarea financiară. Din păcate, ei nu ştiau, dar Aldrich Ames, falit şi disperat în urma unui divorţ şi al unei noi căsătorii cu douăsprezece luni în urmă, se scălda acum în bani depuşi în întregime după aprilie 1985.

În fruntea grupului care i se opunea lui Carey se afla Ken Mulgrew. El evocă dezastrul înspăimântător provocat de James Angleton cu verificările permanente făcute asupra ofiţerilor, atrăgând atenţia că o anchetă asupra finanţelor individuale constituia o încălcare a drepturilor civile.

Gaunt contracară spunând că pe vremea lui Angleton nu se pierduseră doisprezece agenţi în numai şase luni. Investigaţiile lui porneau de la nişte bănuieli bolnave; în 1986, Agenţia se confrunta cu mărturii solide că ceva o luase razna.

Vulturii pierdură, iar drepturile civile avură câştig de cauză. Verificarea dură a celor 41 fu respinsă.

În timp ce un nou dosar îi ateriza cu o bufnitură pe birou, inspectorul Pavel Volski suspină.

Cu un an în urmă, era perfect mulţumit ca sergent-major în brigada de luptă împotriva crimei organizate. Măcar acolo avea posibilitatea raidurilor prin depozitele lumii interlope, care se lăsau cu confiscarea bunurilor de provenienţă suspectă. Un sergent deştept putea să trăiască destul de confortabil din aceste bunuri, predate statului, dar nu înainte de a fi fost smântânite.

Dar nu, nevastă-sa voise să se vadă soţie de detectiv-inspector, aşa că, la prima ocazie, se înscrisese la cursuri, iar apoi primise avansarea şi transferul la Omucideri.

Nu avea de unde să ştie că va căpăta biroul de neidentificaţi. Privind la teancurile de dosare cu nume pe care nu le ştia nimeni şi de care nu-i păsa nimănui, mai că-i părea rău după sediul din Strada Şabolovkva.

Măcar moartea celor mai mulţi dintre neidentificaţi avea un motiv. Evident, jaful. O dată cu portofelul, victima îşi pierdea banii, cărţile de credit, fotografiile de familie şi atotputernicul *pasport,* documentul de identitate intern rusesc, cu poză, în care erau trecute toate detaliile necesare. A şi viaţa, desigur, altfel nu s-ar fi aflat pe o masă la morgă.

În cazul cetăţeanului cinstit, alături de un portofel care merita efortul, exista de obicei şi o familie. Familia făcea plângere la Persoanele Dispărute, care scoteau albumele cu fotografii reactualizate săptămânal şi, de cele mai multe ori, se făcea identificarea. Apoi familiei înlăcrimate i se comunica unde se putea duce să-şi identifice şi să-şi ridice membrul lipsă.

În cazurile în care motivul era jaful, victima avea de obicei prin buzunare *pasportul,* caz în care dosarul nici nu mai ajungea la Volski. După cum nu ajungeau nici dosarele amărâţilor care îşi aruncau actele pentru că nu voiau ca miliţia să afle de unde veneau şi să-i trimită înapoi, dar care tot mureau de frig sau beţi pe străzi. Volski nu se ocupa decât de un anumit tip de omucideri, cu autori necunoscuţi asupra unor victime neidentificate. După părerea lui, era o ocupaţie rară, dar cam inutilă.

Dosarul din 4 august avea ceva special. Era greu de crezut că motivul fusese jaful. O privire aruncată capitolului legat de locul crimei îi dezvălui că trupul fusese descoperit de către un culegător de ciuperci în pădurea de la marginea autostrăzii către Minsk, la periferia oraşului. Şi la o sută de metri depărtare de şosea, ceea ce excludea un accident rutier.

Lista de obiecte personale era jalnică. Victima purta (de jos în sus): pantofi de plastic ieftini, plesniţi, fără pingele; şosete ieftine murdare; chiloţi, la fel; pantaloni subţiri, negri, soioşi; curea de plastic roasă. Şi-atât. Fără cămaşă, cravată sau haină. Doar un palton găsit în apropiere, descris ca fiind de armată, din anii ’50, foarte ros.

În josul paginii mai era un paragraf. Conţinutul buzunarelor – zero; repetăm: zero. Nici un ceas, inel, sau alt obiect personal.

Volski privi fotografia făcută la faţa locului. Un chip subţire, neras, aproape de şaizeci şi cinci de ani, dar care arăta cu zece ani mai bătrân. Prăpădit, acesta era cuvântul şi asta înainte de a muri.

Biet nenorocit, medită Volski, pun pariu că pe tine nu te-au lichidat pentru contul din banca elveţiană. Se întoarse la raportul autopsiei. După câteva paragrafe stinse ţigara şi scoase o înjurătură.

— De ce nu pot aiuriţii ăştia să scrie dracului în ruseşte? întrebă el, nu pentru prima oară, către pereţi.

Numai laceraţii şi contuzii peste tot; dacă vreţi să ziceţi tăieturi şi vânătăi, de ce nu spuneţi aşa? protestă el în gând. Reuşi să parcurgă întregul text în ciuda jargonului medical, dar tot mai erau câteva amănunte care îl nedumereau. Verifică ştampila morgii Institutului de Medicină şi formă numărul. Avea noroc, profesorul Kuzmin era la birou.

— Profesorul Kuzmin? întrebă el.

— Da. Cu cine vorbesc?

— Inspectorul Volski de la Omucideri. Am în faţă raportul dumneavoastră.

— Ce noroc...

— Îmi permiteţi să fiu sincer, domnule profesor?

— În ziua de azi, e un privilegiu.

— Uneori limbajul dumneavoastră e foarte complex. Pomeniţi de nişte vânătăi pronunţate în partea de sus a fiecărui braţ. Aţi putea spune ce le-a provocat?

— Ca medic nu, ele nu sunt decât contuzii severe. Între noi însă, urmele au fost lăsate de degete omeneşti.

— Cineva care l-a ţinut?

— Ţinut sau sprijinit, dragă domnule inspector. Sprijinit de doi bărbaţi puternici, în timp ce era bătut.

— Totul este deci făcut de oameni? Fără instrumente?

— Dacă picioarele şi capul i-ar fi fost în aceeaşi stare, aş fi zis că a fost aruncat din elicopter pe o suprafaţă de beton. Şi încă de la o înălţime mare. Dar nu, orice fel de impact cu solul sau cu un camion i-ar fi deteriorat şi capul şi picioarele. Nu, a fost lovit în mod repetat în porţiunea dintre gât şi bazin şi în faţă şi în spate, cu obiecte dure, neascuţite.

— Cauza morţii... asfixia?

— Aşa am spus, domnule inspector.

— Iertaţi-mă, a fost bătut măr, dar a murit asfixiat?

Kuzmin oftă.

— Avea toate coastele rupte, mai puţin una. Câteva chiar în mai multe locuri. Două i s-au înfipt în plămâni. Sângele din plămâni a pătruns în trahee, provocând asfixierea.

— Adică s-a înecat cu propriul lui sânge?

— Asta tot încerc să vă spun.

— Iertaţi-mă, sunt nou pe-aici.

— Iar eu pe-aici sunt nemâncat, spuse profesorul. E ora prânzului. La revedere, domnule inspector.

Volski mai citi o dată raportul. Deci bătrânul fusese bătut. Totul părea să ducă la un război între bande. Dar gangsterii erau de obicei ceva mai tineri. Trebuie să fi călcat rău pe bătături pe vreun mafiot. Dacă nu ar fi murit asfixiat, ar fi făcut-o în urma loviturilor.

Şi-atunci ce doreau ucigaşii? Informaţii? Fără îndoială că le spusese tot ce voiau de la el fără să mai fie nevoie de toate astea. O pedeapsă? Un exemplu? Sadism? Poate câte puţin din toate trei. Dar ce Dumnezeu putea avea asupra lui un bătrân care arăta ca un vagabond pe care un şef de bandă să-l dorească atât de tare, sau ce-ar fi putut face atât de îngrozitor încât să merite ceea ce i se făcuse?

Volski mai observă un lucru, la rubrica „Semne particulare". Profesorul scrisese: nici unul pe corp, dar trei în gură, doi incisivi frontali şi un canin, toţi de oţel, aparent rezultatul unor operaţii stomatologice militare primitive. Deci, bătrânul avea trei dinţi de oţel în faţă.

Ultima remarcă a anatomopatologului îi aminti lui Volski de ceva. Era într-adevăr ora prânzului şi avea întâlnire cu un coleg, tot de la Omucideri. Se ridică, încuie biroul în urma lui şi plecă.

LANGLEY, IULIE 1986

Scrisoarea colonelului Solomin dăduse naştere la probleme. Făcuse până acum trei livrări către „cutiile poştale", din Moscova, dar acum dorea o întâlnire cu controlorul său, Jason Monk. Dat fiind că el nu putea părăsi U.R.S.S., aceasta trebuia să aibă loc pe teritoriul sovietic. Prima reacţie a oricărei agenţii care primeşte un astfel de mesaj este să presupună că agentul a fost capturat şi scrie mesajul sub presiune.

Monk era însă convins că Solomin nu era nici prost, nici laş. El avea un cuvânt pe care, dacă scria sub presiune, trebuia să-l evite sub orice preţ şi un altul pe care trebuia să încerce să-l introducă. Chiar şi sub presiune, era cu siguranţă capabil să îndeplinească fie una, fie cealaltă dintre condiţii. Scrisoarea sa trimisă de la Moscova conţinea cuvântul ce trebuia să se afle în ea şi nu-l conţinea pe celălalt. Altfel spus, părea să fie reală.

Harry Gaunt fusese demult de acord că Moscova, infestată de agenţii şi colaboratorii KGB-ului, era prea riscantă.

Până şi pentru o misiune diplomatică de scurtă durată, Ministerul de Externe sovietic tot va cere detalii complete, pe care le va transmite Directoratului II. Chiar şi deghizat, Monk avea să fie pus sub urmărire pe toată perioada şederii, condiţii în care o întâlnire în siguranţă cu adjutantul adjunctului ministrului apărării era absolut imposibilă. Oricum, nici Solomin nu propunea aşa ceva.

El spunea că la sfârşitul lunii septembrie intra în concediu şi că primise un premiu: un apartament de vacanţă în staţiunea Gurzuf de pe malul Mării Negre.

Monk se uită pe hartă: era un mic sat pe coasta Peninsulei Crimeei, staţiune cunoscută printre militari şi locul unde se găsea un renumit spital al Ministerului Apărării unde ofiţerii răniţi sau în convalescenţă îşi puteau petrece concediul de boală la soare.

Fură consultaţi doi foşti ofiţeri sovietici, care locuiau acum în Statele Unite. Nici unul nu-l văzuse, dar amândoi ştiau că Gurzuf era un loc minunat, un fost sat de pescari, unde locuise şi murise în vila sa de pe malul mării Cehov, la cincizeci de minute de mers cu autobuzul sau douăzeci şi cinci cu taxiul de Ialta.

Monk îşi concentră atenţia asupra Ialtei. U.R.S.S. era încă, din multe puncte de vedere, o ţară închisă; de aceea sosirea cu un avion obişnuit de linie era exclusă. Ruta aeriană ar fi trebuit să treacă prin Moscova, Kiev, Odessa şi apoi Ialta. Staţiunea era sovietică, dar un străin ar fi ieşit în evidenţă ca un furuncul. Trecu la rutele maritime şi aici găsi o portiţă.

Veşnic însetat de valută forte, guvernul sovietic permitea companiei maritime Marea Neagră să organizeze croaziere până în Mediterana. Deşi echipajele erau sovietice, cu obişnuiţii agenţi KGB (obligatorii) în rândul lor, pasagerii erau în cea mai mare parte occidentali.

Dat fiind că pentru străini aceste croaziere erau extrem de ieftine, grupurile de pasageri se compuneau în majoritate din studenţi, cadre universitare şi pensionari. În vara lui 1986 existau trei nave: *Litva, Letonia şi Armenia.* Cea destinată programului din septembrie era *Armenia.*

Conform informaţiilor furnizate de agentul de la Londra al companiei maritime Marea Neagră, vasul pleca din Odessa, îndreptându-se către portul grec Pireu, mai mult gol. Din Grecia pornea spre Barcelona, în Spania, apoi se întorcea prin Marsilia, Napoli, Malta şi Istanbul, înainte de a reveni în Marea Neagră trecând pe la Varna, pe coasta Bulgariei, apoi pe la Ialta şi ajungând în fine la Odessa. Cei mai mulţi dintre pasagerii occidentali se urcau la bord la Barcelona, Marsilia, sau Napoli.

La sfârşitul lui iulie, cu ajutorul Serviciului de Securitate Britanic, fu organizată o spargere la sediul agenţiei companiei maritime, fără vreo urmă a intrării sau a ieşirii cuiva. Dar fuseseră fotografiate registrele cu evidenţa rezervărilor făcute la Londra pentru vasul *Armenia.*

O examinare a acestora dezvălui o rezervare în grup pentru şase dintre membrii Societăţii de Prietenie Sovieto-Americane.

Cercetările se extinseră în Statele Unite. Toţi cei şase păreau să fie între două vârste, sinceri, naivi şi dedicaţi efortului de a îmbunătăţi relaţiile sovieto-americane. De asemenea, toţi locuiau în sau nu departe de zona de nord-est a Americii.

La începutul lui august, profesorul Norman Kelson din San Antonio, Texas, intră în Societate şi ceru materiale tipărite în legătură cu activitatea ei. Din ele „află” despre apropiata expediţie pe *Armenia,* pe care ceilalţi urmau să se îmbarce la Marsilia şi făcu cerere să li se alăture ca al şaptelea membru al grupului. Nevăzând nimic rău în asta, Inturist-ul sovietic făcu încă o rezervare.

Adevăratul Norman Kelson era un fost arhivar care lucrase pentru CIA, se pensionase şi se stabilise în San Antonio şi care semăna vag cu Jason Monk, chiar dacă era cu cincisprezece ani mai în vârstă, diferenţa putând fi aranjată cu un colorant gri pentru păr şi ochelari cu lentile fumurii.

Pe la mijlocul lui august, Monk îi răspunse lui Solomin că prietenul său îl va aştepta la intrarea în Grădina Botanică din Ialta. Grădina era celebră, situată afară din oraş, cam la treimea drumului în sus pe coastă spre Gurzuf. Prietenul avea să se afle acolo la prânz, în zilele de 27 şi 28 septembrie.

Inspectorul Volski întârziase la întâlnire; mergea cu paşi mari pe culoarele uriaşului edificiu cenuşiu de pe Strada Petrovka, unde se găsea sediul miliţiei moscovite. Amicul său nu era în birou; îl căută la cartierul general, unde îl găsi de vorbă cu un grup de colegi.

— Iartă-mă, am întârziat, spuse el.

— Nu-i nimic, hai să mergem.

Nici nu se punea problema ca doi oameni cu salariile lor să mănânce în oraş, dar miliţia avea o cantină cu preţuri foarte mici, pe bază de bonuri, unde mâncarea nu era rea. Se îndreptară către uşa ei. Imediat lângă uşă era un avizier. Volski îi aruncă o privire şi rămase locului, încremenit.

— Hai odată, spuse amicul. N-o să mai găsim masă.

— Spune-mi, începu Volski după ce se aşezară, fiecare cu câte o farfurie de tocană şi o sticlă de bere. La cartierul general...

— Ce-i cu el?

— Avizierul de lângă uşă. E acolo o poză. O copie a unui desen. Un bătrân cu nişte dinţi ciudaţi. Ce-i cu el?

— A, ăla, răspunse inspectorul Novikov. Omul nostru misterios. Se pare că o femeie de la Ambasada Britanică a raportat o spargere. Doi tipi. N-au furat nimic, dar au făcut apartamentul praf. I-a prins în mijlocul distracţiei şi i-au tras una în cap. Dar a apucat să-l vadă pe unul dintre ei.

— Când a fost asta?
— Acum vreo două săptămâni, poate trei. În fine, ambasada s-a plâns Ministerului de Externe. Ei s-au suit pe lampă şi au protestat la Interne. Ăia la rândul lor au început să urle la cei de la Spargeri să-l prindă pe tip. Cineva a făcut un portret. Îl ştii pe Cernov? Nu? Mă rog, el e marele anchetator de la Spargeri; aşa că acum aleargă de colo-colo, de parcă are tăciuni în nădragi, pentru că e în joc cariera lui şi până acum n-a dat de nici o urmă. A venit şi la noi şi-a pus o poză din aia pe perete.
— Vreun fir? întrebă Volski.
— Nimic. Cernov nu ştie nici cine e, nici unde se află. Tocana asta are de fiecare dată mai multă grăsime şi mai puţină carne..
— Eu nu ştiu cine e, dar ştiu unde e, spuse Volski.
Novikov se opri cu paharul la jumătatea distanţei între masă şi buze.
— Pe dracu'. Unde?
— E pe-o masă la morga Institutului de Medicină. Dosarul lui a sosit azi-dimineaţă. Neidentificat. Găsit într-o pădure în partea de vest a oraşului, acum vreo săptămână. Omorât în bătăi. Fără acte.
— Ar trebui să-i spui lui Cernov. O să sară cu totul pe tine.
Inspectorul Novikov continuă să mestece la ce-i mai rămăsese din tocăniţă, adâncit în gânduri.

ROMA, AUGUST 1986

Aldrich Ames sosi împreună cu soţia în Oraşul Etern pentru a-şi lua în primire postul la data de 22 iulie. După opt luni de studii, italiana lui era pasabilă, dar nu grozavă. Spre deosebire de Jason Monk, nu avea ureche pentru limbile străine.
Datorită proaspetei sale averi, îşi putea permite un stil de viaţă mult mai bun decât până atunci, dar nimeni dintre cei din secţia CIA de la Roma nu văzu diferenţa, fiindcă nimeni nu-l cunoscuse înainte de aprilie, anul precedent.
Alan Wolfe, şeful de secţie, un veteran al CIA care lucrase în Pakistan, Iordania, Irak, Afganistan şi la Londra, descoperi curând, ca atâţia alţii înaintea lui, că Ames era o pierdere de vreme. Dacă ar fi văzut rapoartele şefilor de secţii din Turcia şi Mexic înainte ca acestea să fi fost pieptănate de Ken Mulgrew, s-ar fi opus numirii noului şef al diviziei sovietice mergând până la DAO.
Lui Ames nu-i trebui mult ca să-şi stabilească reputaţia de beţiv incompetent. Nu că asta i-ar fi deranjat pe ruşi, care îi aranjară iute un intermediar, un funcţionar mărunt pe nume Hrenkov, cu care Ames se putea întâlni fără să trezească

bănuieli. Ames le spuse colegilor săi că încerca să-l „înnădească” pe Hrenkov ca posibil recrut. Ceea ce îi justifică ulterior nenumăratele şi foarte lichidele mese de prânz, după care Ames abia îşi mai găsea propriul birou.

Ca şi la Langley, Ames începu să încarce kilograme de materiale în pungi de plastic, cu care ieşea din ambasadă şi se întâlnea cu Hrenkov.

În luna august, adevăratul său om de control veni de la Moscova ca să-l întâlnească. Spre deosebire de Androsov la Washington, noul om al KGB-ului nu locuia la Roma, ci venea de la Moscova ori de câte ori era necesară o întâlnire. Aici apăreau mult mai puţine probleme decât în America.

Ames îşi părăsea pur şi simplu biroul pentru a lua pe faţă prânzul cu Hrenkov la un restaurant. Ceva mai puţin pe faţă, se urcau apoi împreună într-o maşină cu geamuri fumurii, cu Hrenkov la volan, îndreptându-se către Villa Abamelek, reşedinţa ambasadorului sovietic însuşi. Aici îl aştepta controlorul, „Vlad”. Puteau sta de vorbă liniştiţi, ceasuri întregi. Vlad era în realitate colonelul Vladimir Meciuleaev din Direcţia K a Directoratului I.

La prima întâlnire, Ames intenţionă să protesteze faţă de viteza cu care KGB-ul îi ridicase pe toţi cei pe care el îi trădase, punându-l astfel în pericol. Dar Vlad i-o luă înainte, cerându-i scuze pentru brutalitatea metodelor şi explicându-i că Mihail Gorbaciov dăduse ordinul, peste capetele lor, ale tuturor. Veni apoi la chestiunea care îl aducea la Roma.

— Avem o problemă, dragul meu Rick, spuse el. Volumul de material pe care ni l-ai adus e enorm şi de o valoare inestimabilă. Extrem de importante sunt descrierile şi fotografiile controlorilor spionilor care „funcţionează” pe teritoriul U.R.S.S.

Nedumerit, Ames încercă să se concentreze printre aburii de alcool.

— Da. E ceva în neregulă?

— Nu chiar în neregulă, ci doar neclar, spuse Meciuleaev, scoţând o fotografie şi aşezând-o pe măsuţa joasă.

— Ăsta. Un oarecare Jason Monk, corect?

— Da, el e.

— În rapoarte îl descrii ca pe „un star în devenire”. Ceea ce înseamnă că el controlează unul, sau poate chiar doi informatori pe teritoriul U.R.S.S.

— Aşa se spune prin birou, sau se spunea când am verificat ultima dată. Dar ar trebui să-i aveţi.

— Ei, dragul meu Rick, aici e buba. Toţi trădătorii pe care cu atâta amabilitate ni i-ai semnalat au fost identificaţi, arestaţi şi... convinşi. Şi toţi au fost... cum să spun...

Rusul îşi aminti grupurile tremurânde pe care le găsise în camera de interogatoriu după ce colonelul Grişin le prezentase modul propriu de a sfătui pe cineva să colaboreze.

— ... toţi au fost foarte deschişi şi sinceri, foarte cooperanţi. Toţi ne-au spus cine le erau controlorii, care în unele cazuri erau mai mult de unul. Dar nici unul nu a pomenit de Jason Monk. Nici măcar unul. Desigur, se pot folosi şi nume false, ceea ce se întâmplă adeseori. Dar poza, Rick, nimeni n-a recunoscut imaginea din poză. Acum înţelegi dilema mea? Cine sunt informatorii lui Monk şi unde se află?

— Nu ştiu. Nu pricep nimic. Trebuie să fi fost în cele 301 dosare.

— Dragul meu Rick, nici noi nu pricepem, fiindcă nu au fost.

Înainte de sfârşitul întâlnirii, lui Ames i se dădu o sumă mare de bani şi o listă de sarcini. Avea să rămână la Roma timp de trei ani şi să vândă tot ce-i cădea în mână, o cantitate enormă de documente secrete şi strict secrete. Printre ele se mai aflau încă patru agenţi, dar nici unul rus, toţi cetăţeni ai ţărilor din lagărul socialist. Obiectivul numărul unu era însă clar şi simplu: la întoarcerea la Washington sau, dacă se putea, chiar înainte, trebuia să afle cine erau agenţii lui Jason Monk în U.R.S.S.

În timp ce inspectorii Novikov şi Volski luau masa şi schimbau informaţii la cantina de la sediul miliţiei, Duma se afla în plină sesiune.

Rechemarea tuturor, parlamentarilor din vacanţa de vară durase destul de mult, pentru că teritoriul Rusiei era atât de întins, încât unii dintre ei trebuiseră să călătorească mii de kilometri pentru a lua parte la şedinţele legislativului. De data aceasta dezbaterile aveau o importanţă extraordinară, căci subiectul aflat în discuţie era modificarea Constituţiei.

După moartea neprevăzută a preşedintelui Cerkasov, conform articolului 59 din Constituţie, primul-ministru trebuia să preia interimar toate prerogativele. Perioada de interimat era stabilită la trei luni.

Primul-ministru Ivan Markov acţionase într-adevăr ca preşedinte, dar, după consultări cu un număr de experţi, i se spusese că, dat fiind că în Rusia erau oricum programate alegeri pentru luna iunie a anului 2000, o altă campanie în octombrie 1999 avea să provoace nelinişti serioase, poate chiar haos.

De aceea, Parlamentului i se propunea un amendament cu efect de unicat, care să prelungească perioada de interimat cu

încă trei luni şi să devanseze alegerile din iunie 2000 pentru ianuarie.

Denumirea de Dumă vine de la verbul *dumat,* care înseamnă a gândi, sau a medita, deci Duma ar fi un „loc al meditaţiei”. Multă lume susţinea că ea era mai degrabă un loc al ţipetelor şi răcnetelor decât al contemplaţiei mature. În această zi fierbinte de vară, descrierea se justifica pe deplin.

Dezbaterile ţinură ziua întreagă, ridicându-se la un asemenea nivel al patimilor, încât preşedintele Camerei fu nevoit să-şi petreacă cea mai mare parte a timpului strigând să se facă ordine şi chiar ameninţând la un moment dat să suspende şedinţa.

Doi dintre parlamentari îşi pierdură controlul într-o asemenea măsură încât preşedintele ordonă scoaterea lor din sală, însoţită de împotriviri violente – înregistrate în întregime de televiziune – până când cuplul buclucaş se trezi afară, pe trotuar. Acolo amândoi, de păreri diametral opuse, îşi organizară nişte conferinţe de presă ad-hoc, care la rândul lor degenerară în îmbrânceli şi înghionteli pe stradă, până la intervenţia necesară a poliţiei.

Înăuntrul sălii de şedinţe, unde instalaţia de aer condiţionat cedase sub presiune şi parlamentarii asudaţi din ceea ce ar fi trebuit să fie cea de-a treia democraţie a lumii ca dimensiuni, ţipau şi se în jurau unul pe altul, împărţirea în tabere devenea tot mai clară.

Uniunea Forţelor Patriotice de sorginte fascistă, aflată la ordinele lui Igor Komarov, insista ca alegerile prezidenţiale să se ţină în octombrie, la trei luni de la moartea lui Cerkasov şi în conformitate cu articolul 59. Tactica lor era evidentă. UFP conducea atât de detaşat în sondajele de opinie, încât alegerile din octombrie nu le-ar fi adus decât o devansare cu nouă luni a momentului de preluare a puterii.

Neocomuniştii Uniunii Sovietice şi reformiştii Alianţei Democratice se găseau pentru prima dată de aceeaşi parte a baricadei. Ambele formaţiuni apăreau la coada sondajelor de popularitate şi aveau nevoie de timp ca să-şi întărească poziţiile. Cu alte cuvinte, nici unii, nici alţii nu erau pregătiţi pentru alegeri anticipate.

Dezbaterile, sau concursul de urlete, se întinseră furtunos până după apusul soarelui, când preşedintele, răguşit, hotărî că se auziseră destule glasuri pentru ca să se poată trece la votare. Aripa de stânga şi centrul votară împreună pentru a învinge extrema dreaptă şi moţiunea fu aprobată. Alegerile prezidenţiale din iunie 2000 aveau să se devanseze pentru 15 ianuarie 2000.

În mai puţin de o oră, rezultatul votului era comunicat naţiunii ca principala ştire a programului televiziunii naţionale. Ambasadele din întreaga lume îşi prelungiră programul şi luminile rămaseră aprinse în timp ce mesajele codificate zburau, trimise de ambasadori superiorilor lor de acasă.

Acesta era şi motivul pentru care „Gracie" Fields era încă la birou atunci când sună la telefon inspectorul Novikov.

IALTA, SEPTEMBRIE 1986

Ziua era caldă, iar taxiul ce se hurducăia pe şoseaua care ducea în sus, de-a lungul coastei la nord-est de Ialta nu avea aer condiţionat. Americanul deschise geamul, lăsând aerul ceva mai răcoros al Mării Negre să-l învăluie. Dacă se apleca într-o parte, vedea în oglinda retrovizoare, pe deasupra capului şoferului. Nu părea să-i urmărească nici o maşină a KGB-ului local.

Croaziera lungă de la Marsilia prin Napoli, Malta şi Istanbul fusese relativ plicticoasă, dar tolerabilă. Monk îşi jucase rolul fără a trezi suspiciuni. Cu părul încărunţit, ochelari cu lentile fumurii şi maniere elaborate, era doar un alt profesor universitar ieşit la pensie şi plecat într-o croazieră de vacanţă.

Restul americanilor de pe vas îl crezuseră că împărtăşea convingerea lor că singura speranţă pentru pacea lumii era ca popoarele Statelor Unite şi Uniunii Sovietice să se cunoască mai bine. O membră a grupului, o profesoară din Connecticut, care era fată bătrână, fusese atrasă de politeţea desăvârşită a texanului care îi ţinea scaunul când se aşeza şi îşi ducea mâna la borul pălăriei ori de câte ori se întâlneau pe punte.

La Varna, în Bulgaria, nu coborâse de pe vas, pretextând o uşoară insolaţie. Dar în celelalte porturi îi însoţise pe turiştii din cinci ţări occidentale printre ruine, ruine şi iar ruine.

La Ialta puse pentru prima dată în viaţă piciorul pe pământ rusesc. Datorită pregătirilor amănunţite şi informaţiilor impecabile, lucrurile merseră chiar mai uşor decât se aşteptase. În primul rând pentru că, deşi *Armenia* era singurul vas de croazieră ancorat în port, alături de ea mai stăteau încă zece cargouri din afara U.R.S.S., ale căror echipaje erau fără îndoială la ţărm.

Turiştii, închişi pe vas de la Varna încoace, coborâră pasarela ca un stol de păsări. Cei doi vameşi examinară superficial paşapoartele şi le făcură semn să treacă. Profesorul Kelson atrăgea privirile prin felul în care era îmbrăcat, dar privirile erau aprobatoare şi prietenoase.

În loc să încerce să se piardă printre ceilalţi turişti, Monk preferase opusul, o tehnică prin care, cu cât ieşeai mai mult în evidenţă, cu atât erai mai bine mascat. Purta o cămaşă crem cu

cravată şnur prinsă cu o clemă de argint, costum maro deschis cu pantaloni şi sacou dintr-un material uşor şi pălăria, împreună cu cizmele de cow-boy.

— Vai, vai, domnule profesor, ce eleganţi suntem, susură profesoara. Mergeţi cu noi cu telefericul până în vârf?

— Nu, doamnă. Cred că o să mă mulţumesc cu o plimbare pe chei şi poate cu o cafea.

Ghizii Inturistului îşi strânseră grupurile ce trebuiau duse în direcţii diferite şi îl lăsară singur. Dar Monk ieşi din port, trecând de clădirile administrative şi intră în oraş. Lumea se uită după el, dar cei mai mulţi o făceau zâmbind. Un băieţel se opri, duse mâinile în lături şi trase două focuri cu nişte imaginare Colt 45. Monk îi ciufuli părul.

Ştia că în Crimeea posibilităţile de distracţie erau prea puţin variate. Televiziunea era plicticoasă ca apa stătută şi principalul amuzament erau filmele. De departe cele mai căutate erau filmele cu cow-boy, permise de regim; iar el era un cowboy în carne şi oase. Chiar şi miliţianul, care picotea la soare, se uită după el, dar, când Monk îşi duse mâna la pălărie, surâse şi îl salută. După un ceas petrecut într-o cafenea în aer liber şi la o cafea, se convinse că nu era urmărit şi luă un taxi dintr-o staţie unde aşteptau mai multe, cerând să fie dus la Grădina Botanică. Ghidul de călătorie, harta şi rusa împotmolită pe care o vorbea îl categoriseau atât de evident drept turist coborât de pe vreunul dintre vasele din port, încât şoferul dădu din cap şi porni. Şi-apoi, celebrele grădini din Ialta erau vizitate de mii de oameni.

Monk coborî în faţa porţii principale şi plăti taxiul. Achită în ruble, dar adăugă un bacşiş de cinci dolari, făcându-i şoferului cu ochiul. Acesta zâmbi larg, dădu din cap şi plecă.

La intrare era o mulţime consistentă, compusă mai ales din elevi ruşi, în excursii de studii împreună cu profesorii lor. Monk se aşeză la rând, uitându-se după eventualii bărbaţi în costume lucioase. Nu se zărea nici unul. Plăti taxa de intrare, trecu de poartă şi reperă chioşcul de îngheţată. Îşi cumpără un con mare de vanilie, apoi găsi o bancă mai retrasă, unde se aşeză să o savureze.

Câteva minute mai târziu, un bărbat se aşeză la capătul celălalt al băncii, studiind un plan al grădinii. Din spatele hărţii nu i se vedeau buzele care se mişcau, iar ale lui Monk se mişcau pentru că lingeau îngheţată.

— Ia zi, amice, ce mai faci? întrebă Solomin.

— Mai bine acum, că ne-am întâlnit, prietene, murmură Monk. Spune-mi, suntem supravegheaţi?

— Nu. Stau aici de o oră. N-ai fost urmărit. Şi nici eu.

— Ai mei sunt foarte mulţumiţi de tine, Peter. Informaţiile de la tine ne vor ajuta să scurtăm Războiul Rece.

— Nu vreau decât să scăpăm de ticăloşii ăştia, spuse siberianul. Ţi se topeşte îngheţata. Arunc-o, mă duc să mai cumpăr două.

Monk azvârli conul din care picura zeamă în coşul de gunoi de alături. Solomin se îndreptă agale spre tonetă şi luă două conuri. Revenirea îi dădu posibilitatea să se aşeze mai aproape pe bancă.

— Am ceva pentru tine. Filme. În coperta de la hartă. O s-o las pe bancă.

— Mulţumesc. Dar de ce nu le-ai expediat de la Moscova? Ai mei au fost puţin bănuitori, zise Monk.

— Pentru că filmele nu sunt totul, iar restul trebuie spus.

Începu să-i istorisească lui Monk ceea ce se petrecea în acea vară a lui 1986 în Politburo şi la Ministerul Apărării de la Moscova. Monk făcu un efort de voinţă ca să nu scoată un fluierat prelung de uimire. Solomin continuă să vorbească timp de o jumătate de oră.

— Adevărat, Peter? Toate astea chiar se întâmplă?

— Tot atât de adevărat cum e că sunt aici, cu tine. L-am auzit pe ministrul apărării confirmând.

— Asta va schimba multe. Mulţumesc, bătrâne vânător. Acum trebuie să plec.

Ca doi străini care s-au întâlnit şi au stat la taifas pe o bancă în parc, Monk îi întinse mâna lui Solomin. Acesta rămase fascinat, cu privirile pironite.

— Ce-i ăsta?

Era un inel. Monk nu purta de obicei inele, dar acesta se potrivea cu personajul său texan: un inel Navajo din argint masiv cu turcoaz, aşa cum se purtau peste tot în Texas şi New Mexico. Se vedea că descendentul tribului Udeghei din Primorski Krai făcuse o pasiune pentru el. Într-un singur gest, Monk îl lăsă să-i alunece de pe deget şi i-l dădu siberianului.

— E pentru mine? întrebă Solomin.

Nu pretinsese niciodată bani, iar Monk se temuse să nu-l insulte dacă îi oferea. Dar, judecând după expresia de pe chipul lui, inelul valorând o sută de dolari cu bucata de turcoaz şi argintul extras din munţii din New Mexico şi prelucrat de meşterii indieni Navajo sau Ute era mai mult decât o recompensă.

Conştient de faptul că o îmbrăţişare în public era imposibilă, Monk se întoarse pe călcâie ca să plece. Privi în urmă. Piotr Solomin îşi pusese inelul pe degetul mic al mâinii stângi şi acum îl admira. Era ultima imagine pe care o va avea Monk a vânătorului din ţinuturile de la răsărit.

Ajunsă la Odessa, *Armenia* îşi lăsă încărcătura umană. Vameşii examinaseră fiecare bagaj, căutând însă numai materiale tipărite de propagandă antisovietică. Lui Monk i se spusese că percheziţii corporale nu se făceau decât dacă era implicat KGB-ul, ceea ce se întâmpla numai cu un motiv special.

Foiţele subţiri de acetat le pusese între două straturi de leucoplast, lipite pe o fesă. O dată cu restul turiştilor americani, îşi închise valiza şi se lăsă condus de ghidul Inturistului prin restul formalităţilor vamale şi urcat în trenul de Moscova.

În capitală, Monk lăsă a doua zi foiţele la ambasadă, de unde aveau să plece spre Langley o dată cu corespondenţa diplomatică. Apoi luă avionul către Statele Unite. Avea de scris un raport foarte lung.

CAPITOLUL 7

— Bună seara, Ambasada Britanică, rosti vocea centralistei de pe cheiul Sofiskaia.

— *Şto?* replică un glas mirat de la celălalt capăt al firului.

— *Dobrîi vecer, Angliskoe Posolstvo*, repetă centralista în ruseşte.

— Căutam casa de bilete a Teatrului Balşoi, zise vocea.

— Mă tem că aveţi un număr greşit, domnule, răspunse centralista şi închise.

Cei care monitorizau conversaţiile la sediul FAPSI, agenţia rusă de spionaj electronic, înregistrară dialogul fără să-i dea prea multă atenţie. Greşeli de felul acesta se făceau tot timpul.

În interiorul ambasadei, centralista ignoră alte două apeluri, consultă un carneţel şi formă numărul unui interior.

— Domnule Fields?

— Da.

— Sunt centrala. Tocmai a sunat cineva care căuta casa de bilete a Teatrului Balşoi.

— Bine, mulţumesc.

„Gracie” Fields îl sună pe Jock MacDonald. Firele interne, „curăţate” periodic de către cei din Serviciul de Securitate, erau considerate sigure.

— Tocmai m-a sunat amicul meu de la poliţia moscovită. Folosea codul de urgenţă. Înseamnă că aşteaptă să-l sun.

— Ţine-mă la curent, ceru şeful de secţie.

Fields se uită la ceas. Avea o oră între convorbiri, din care cinci minute trecuseră. Aflat lângă telefonul public din holul unei bănci nu departe de clădirea miliţiei, inspectorul Novikov îşi privi la rândul său ceasul şi hotărî să comande o cafea pentru a-şi umple cele cincizeci şi cinci de minute rămase. După care se va prezenta la un alt telefon public, la un cvartal depărtare şi aştepta.

Fields ieşi din ambasadă zece minute mai târziu şi se îndreptă încet cu maşina spre hotelul Kosmos, de pe Prospekt Mira. Construit în 1979, modem după standardele moscovite, Kosmos-ul avea un şir de telefoane publice în apropierea holului.

La o oră după telefonul dat ambasadei, scoase din buzunar un carneţel şi formă un număr. Convorbirile de la un telefon public la altul erau un coşmar pentru agenţiile de contrainformaţii şi practic de nedepistat, dat fiind numărul lor imens.

— Boris?

Pe Novikov nu-l chema Boris. Numele său era Evgheni, dar, când auzea numele Boris, ştia că la telefon era Fields.

— Da. Desenul pe care mi l-ai dat. A apărut ceva. Ar trebui să ne vedem.

— Bine. Hai să luăm cina la Rusia.

Nici unul dintre ei nu intenţiona să se apropie de masivul hotel Rusia. Numele semnala un bar căruia i se spunea Caruselul, la jumătatea Străzii Tverskaia. Era un loc răcoros şi suficient de întunecos pentru a asigura discreţia. Din nou, intervalul de timp era de o oră.

Ca multe dintre ambasadele britanice mari, legaţia de la Moscova avea în stafful ei şi un ofiţer al Serviciului de Securitate Intern britanic, cunoscut sub numele de MI5. Acesta era Echivalentul serviciului de informaţii externe, Serviciul Secret de Informaţii sau SIS (Secret Intelligence Service), denumit în mod eronat, dar frecvent, MI6.

În sarcina agentului MI5 era nu de a aduna informaţii referitoare la ţara gazdă, ci de a garanta securitatea ambasadei, a diferitelor sale ramuri şi a personalului lor.

Membrii staffului nu se considerau prizonieri în ambasadă, iar vara frecventau un loc extrem de plăcut din afara oraşului, unde râul Moscova face o curbă ce lasă vederii o plajă de nisip. Era locul preferat de personalul diplomatic pentru picnicuri şi băi.

Înainte de a fi fost avansat la rangul de inspector şi transferat la Omucideri, Evgheni Novikov avusese în grijă zona în care se afla această plajă, zonă cunoscută sub numele de Serebrianîi Bor, sau Pădurea de Argint.

Aici îl cunoscuse pe cel care era atunci ofiţerul britanic însărcinat cu securitatea, care i-l prezentase lui Gracie Fields, proaspăt sosit.

Fields îl cultivase pe tânărul poliţist, sugerându-i în cele din urmă că un mic adaos lunar în valută putea face viaţa mai confortabilă unui om cu un salariu fix într-un sistem inflaţionar. Inspectorul Novikov devenise o sursă de informaţii minoră, ce-i drept, dar uneori utilă. În această săptămână detectivul de la Omucideri avea să îşi plătească toate datoriile.

— Avem un cadavru, îi spuse el lui Fields, în timp ce, aşezaţi în penumbra de la Carusel, sorbeau din berea rece. Sunt aproape sigur că e cel din desenul pe care mi l-ai dat. În vârstă, cu dinţi de oţel, în fine...

Îi relată evenimentele, aşa cum le auzise de la colegul său Volski, de la biroul de Neidentificaţi.

— Trei săptămâni sunt vreme lungă pe căldura asta. Chipul trebuie să fie îngrozitor de desfigurat, spuse Fields. Poate că nici nu e acelaşi om.

— În pădure n-a stat decât o săptămână. Apoi nouă zile într-un frigider. Ar trebui să fie recognoscibil.

— O să am nevoie de o poză, Boris. Poţi să-mi faci rost de una?

— Nu ştiu, sunt toate la Volski. Ai auzit de un tip pe care-l cheamă Cernov, anchetator?

— Da, a venit pe la ambasadă. I-am dat şi lui un desen.

— Ştiu, spuse Novikov. Acum sunt peste tot. Vezi că o să se întoarcă. Cred că Volski i-a şi spus. El o să aibă o fotografie a cadavrului.

— Pentru el, nu pentru noi.

— S-ar putea să fie destul de greu.

— Tu încearcă, Boris, măcar încearcă. Eşti la Omucideri, nu? Zi că ai nevoie de una ca să le-o arăţi informatorilor tăi din bandele mafiote. Inventează un pretext. Acum cazul e de competenţa voastră. Asta faceţi, rezolvaţi crime, nu?

— Teoretic, recunoscu Novikov mohorât.

Se întrebă dacă englezul ştia că rata omuciderilor elucidate era de 3% atunci când erau rezultatul războaielor dintre bande.

— Iar tu o să primeşti şi o primă, spuse Fields. Atunci când ne sunt atacaţi oamenii, nu ne zgârcim.

— Bine, o să-ncerc să-ţi fac rost de una.

În realitate, nu mai fu nevoie să se ostenească. Dosarul bărbatului misterios ajunse de bunăvoie la secţia de Omucideri şi, două zile mai târziu, el reuşi să sustragă una din teancul de fotografii făcute în pădurea de la marginea autostrăzii spre Minsk.

LANGLEY, NOIEMBRIE 1986

Carey Jordan era într-o dispoziţie de zile mari. Astfel de momente erau rare la sfârşitul lui 1986 din cauza scandalului Iran-Contras care mistuia Washingtonul; iar Jordan ştia mai bine decât oricine altcineva cât de adâncă era implicarea CIA-ului.

Dar tocmai fusese chemat în biroul directorului William Casey pentru a primi felicitările cele mai călduroase. Cauza acestui rar tratament din partea directorului era primirea la cel mai înalt nivel a veştilor aduse de la Ialta de Jason Monk.

La începutul anilor ’80, când Iuri Andropov era preşedinte al U.R.S.S., fostul şef al KGB-ului instituise personal o serie de măsuri extrem de agresive împotriva Vestului. Era o ultimă încercare a muribundului Andropov de a înfrânge alianţa ANTO prin intimidare.

Întreaga strategie avea la bază stabilirea unor baze de rachete cu rază medie de acţiune în toate ţările est-europene, sateliţi ai Uniunii Sovietice. Cu trei bombe nucleare în fiecare

rachetă, fiecare îndreptată asupra unei alte ţinte, proiectilele SS-20 erau aţintite asupra fiecărui oraş european, din nordul Norvegiei până în Sicilia.

Pe vremea aceea Ronald Reagan era la Casa Albă şi Margaret Thatcher în Downing Street 10. Cei doi lideri occidentali hotărâseră să nu se lase intimidaţi de ameninţări; pentru fiecare proiectil aţintit asupra Vestului, avea să existe câte unul de răspuns.

Rachetele Pershing II şi Cruise erau amplasate în Marea Britanie şi în întreaga Europă occidentală, în ciuda demonstraţiilor constante şi zgomotoase ale stângii europene. Reagan şi Thatcher refuzau să se lase clintiţi.

Programul american Star Wars forţă U.R.S.S. să încerce un program antirachetă propriu. Andropov muri, Cernenko veni şi se duse, apoi Gorbaciov ajunse la putere, dar înfruntarea de voinţe dintre cele două puteri industriale continua.

Mihail Gorbaciov devenise Secretar General al Partidului Comunist în martie 1985. Era un comunist devotat, născut şi crescut ca atare. Diferenţa era că, spre deosebire de predecesorii săi, era un tip pragmatic, care refuza să accepte minciunile pe care le înghiţiseră ceilalţi. Ceru cu insistenţă să i se comunice cifrele reale ale industriei şi economiei sovietice. Ceea ce i se puse în faţă îl şocă.

Dar încă mai credea că mârţoaga care era economia comunistă se putea preschimba într-un armăsar focos, doar cu puţină îngrijire. De unde şi perestroika, sau restructurarea.

În vara lui 1986, în inima Kremlinului şi a Ministerului Apărării devenea tot mai limpede că acest lucru nu era posibil. Complexele industriale de armament şi programele de achiziţionare de arme înghiţeau 60% din produsul industrial brut, o proporţie uriaşă. Iar lumea începea în fine să privească privaţiunile cu nelinişte.

În vara aceea se făcu o evaluare în profunzime a capacităţii Uniunii Sovietice de a rezista acestui ritm. Rezultatele erau cum nu se poate mai sumbre. Industria capitalistă a Vestului întrecea dinozaurul rusesc la toate capitolele. Acesta era raportul pe care maiorul Solomin îl adusese microfilmat pe banca grădinii din Ialta.

Din el reieşea, iar Solomin o confirmase şi prin viu grai, că, dacă Occidentul mai putea rezista doi ani, economia sovietică avea să se destrame de la cusături, iar Kremlinul va trebui să cedeze compromisului. Ca într-un joc de pocher, siberianul dezvăluise Vestului toate cărţile Kremlinului.

Veştile ajunseră direct la Casa Albă şi dincolo de Atlantic, la doamna Thatcher. Ele dădeau curaj celor doi lideri, amândoi înconjuraţi de cercuri interne ostile şi dominate de îndoială.

Bill Casey primi felicitările Biroului Oval şi le trecu mai departe lui Carey Jordan. Acesta îl convocă pe Jason Monk pentru a-i împărtăşi satisfacţia sa. La sfârşitul discuţiei, Jordan aduse în discuţie un subiect deschis anterior.

— Gândul la blestematele alea de dosare ale tale nu-mi dă pace, Jason. Nu le poţi lăsa pur şi simplu închise la tine în seif. Dacă ţi se întâmplă ceva, habar n-avem de unde să-i luăm pe cei doi, pe Lysander şi pe Orion. Trebuie să-i înregistrezi la un loc cu ceilalţi.

Trecuse mai bine de un an de la dezastrul provocat de Ames, iar vinovatul era tot la Roma. Teoretic, vânătoarea de cârtiţe continua, dar fără elanul de la început.

— Dacă nu s-a rupt, nu-i nevoie s-o repari, încercă Monk să-şi argumenteze cauza. Oamenii ăştia îşi riscă vieţile. Mă cunosc şi îi cunosc. Avem încredere unul în altul. Lăsaţi-o aşa.

Jordan cunoştea legăturile puternice care se puteau stabili între un informator şi controlorul său. Erau relaţii pe care agenţia le dezaproba în mod oficial, din două motive. Controlorul putea fi mutat în alt post, putea să iasă la pensie sau să moară. O relaţie prea personală putea însemna că informatorul, aflat undeva în mijlocul Rusiei, putea hotărî că nu era capabil sau nu dorea să lucreze cu altcineva. În al doilea rând, dacă informatorului i se întâmplă ceva, aceasta îl putea influenţa negativ pe cel care îl controla. Un informator cu o carieră îndelungată putea trece prin mai multe mâini. Legătura personală a lui Monk cu agenţii lui îl îngrijora pe Jordan. Era... împotriva regulamentului.

Pe de altă parte, Monk era unic în felul său. Jordan nu ştia, dar agentul ţinea în mod special ca oamenii săi de la Moscova (Turkin părăsise Madridul, se afla acum la Moscova şi furniza materiale uimitoare din însăşi inima Direcţiei K a Directoratului I) să primească lungi scrisori personale o dată cu listele de însărcinări.

Jordan acceptă un compromis. Dosarele cu detaliile referitoare la cei doi, când şi cum fuseseră recrutaţi, cum se ţinea legătura cu ei, diferitele lor posturi – totul, cu excepţia numelor, totuşi suficient pentru a putea fi identificaţi – aveau să fie transferate în seiful lui personal. Oricine dorea să ajungă la aceste dosare va trebui să o facă trecând de Carey Jordan şi explicând de ce. Monk acceptă condiţiile, iar dosarele fură transferate.

Inspectorul Novikov avusese dreptate într-o privinţă. Cernov îşi făcu într-adevăr apariţia din nou la ambasadă. Veni chiar a doua zi, 5 august, de dimineaţă. Jock MacDonald ceru

să fie condus în biroul unde funcţiona ca ataşat al secţiei de finanţe.

— Credem că s-ar putea să-l fi găsit pe cel care a intrat în apartamentul colegei dumneavoastră, spuse Cernov.

— Felicitările mele, domnule inspector.

— Din nefericire, e mort.

— A, dar poate aveţi o fotografie?

— Am. A cadavrului. A feţei. Şi... – bătu cu palma în sacul de pânză de alături – am şi mantaua pe care credem că o purta.

Puse o fotografie lucioasă pe biroul lui MacDonald. Era sinistră, dar se apropia de portretul robot.

— Staţi să o chem pe domnişoara Stone, să vedem dacă îl recunoaşte pe nefericit.

Celia Stone intră însoţită de Fields. MacDonald o avertiză că ceea ce era pe punctul de a vedea nu era prea atrăgător, dar i-ar fi fost recunoscător dacă îşi exprima părerea. Fata aruncă o privire pozei şi îşi acoperi gura cu mâna. Cernov scoase mantaua jerpelită şi o ridică. Celia privi disperată la MacDonald, dând din cap.

— El e. E omul care...

— Pe care l-ai văzut fugind din apartament. Desigur. Evident, hoţii se mai ceartă, domnule inspector. Se întâmplă peste tot în lume.

Celia Stone fu condusă afară din birou.

— Domnule inspector, daţi-mi voie ca, în numele guvernului britanic, să vă spun că aţi depus o activitate remarcabilă. S-ar putea să nu aflăm niciodată numele acestui om, dar acum nici nu mai contează. Nenorocitul e mort. Vă rog să fiţi sigur că generalul comandant al miliţiei din Moscova va primi un raport extrem de favorabil, îi spuse MacDonald anchetatorului zâmbitor.

La ieşirea din ambasadă, suind în maşină, Cernov strălucea de bucurie. Întors la sediu, trecu întregul dosar de la Spargeri la Omucideri. Faptul că ar fi trebuit să mai fie implicat şi un al doilea spărgător era irelevant. Fără o descriere şi fără mărturia celui mort, acesta era ca acul în carul cu fân.

După plecarea lui, Fields reveni în biroul lui MacDonald. Şeful de secţie tocmai îşi turna o cafea.

— Ce zici? întrebă el.

— Sursa mea zice că a fost omorât în bătaie. Are un amic la Neidentificaţi care a văzut portretul pe un perete şi a făcut legătura. Raportul autopsiei zice că bătrânul a zăcut aproape o săptămână în pădure până să-l găsească.

— Şi când a fost asta?

Fields îşi consultă notiţele pe care le scrisese imediat după discuţia de la barul Carusel.

— 24 iulie.
— Deci, omorât în jur de 17 sau 18. A doua zi după ce a aruncat dosarul în maşina Celiei Stone. Ziua în care am plecat eu la Londra. Indivizii nu-şi irosesc timpul.
— Care indivizi?
— Pot să pun pariu pe un milion de lire contra o halbă cu bere răsuflată că sunt pungaşii ticălosului de Grişin.
— Şeful gărzii personale a lui Komarov?
— Poţi să-i zici şi-aşa, spuse MacDonald. I-ai văzut vreodată dosarul?
— Nu.
— Ar trebui să-l citeşti într-o zi. Fost anchetator al Directoratului II. Foarte periculos.
— Dacă bătaia şi moartea au constituit o pedeapsă, atunci cine e bătrânul? întrebă Fields.
MacDonald privi pe fereastră, pe deasupra râului, către Kremlin.
— Probabil hoţul însuşi.
— Dar cum se face că un vagabond bătrân a pus mâna pe aşa ceva?
— Nu pot decât să presupun că era un angajat mărunt de vreun fel, care a avut noroc. Sau, mai degrabă, ghinion. Ştii ceva, am impresia că prietenul tău poliţistul va trebui să câştige o primă foarte grasă.

BUENOS AIRES, IUNIE 1987.

Bănuiala că Valeri Iurievici Kruglov de la Ambasada Sovietică ar putea avea un punct slab se născuse mai întâi în mintea unui tânăr agent CIA aflat la post în capitala Argentinei. Şeful de secţie american se consulta cu cei de la Langley.
Divizia latino-americană avea deja un dosar al lui, încă de pe când Kruglov lucrase în Mexico City, pe la mijlocul deceniului şapte. Ştiau că era expert în America Latină şi că deţinuse trei posturi similare într-o carieră de douăzeci de ani în Ministerul sovietic de Externe. Dat fiind că lăsa impresia unui tip deschis şi prietenos, dosarul conţinea chiar şi amănunte din cariera sa.
Născut în 1944, Valeri Kruglov era fiul unui diplomat, el însuşi specialist în America Latină. Prin influenţa tatălui, fiul intrase la prestigiosul institut pentru Relaţii Internaţionale MGIMO, unde studiase engleza şi spaniola. Stătuse la institut între 1961 şi 1966. După aceea deţinuse două posturi în America de Sud, mai întâi în Columbia, ca tânăr absolvent, apoi în Mexic, zece ani mai târziu, înainte de a reapărea ca prim-secretar de ambasadă la Buenos Aires.

CIA-ul era convins că Kruglov nu era agent KGB, ci un diplomat real. Portretul îl prezenta ca fiind oarecum liberal şi poate chiar prooccidental, spre deosebire de acel *homo sovieticus* obişnuit şi conservator. Motivul pentru care în 1987 se declanşă alerta îl constitui o conversaţie dintre el şi un oficial argentinian, transmisă mai departe americanilor, din care reieşise că Kruglov se întorcea în curând la Moscova, că nu va mai călători niciodată şi că stilul lui de viaţă va suferi o schimbare drastică în rău.

Dat fiind că era rus, alerta cuprinse şi divizia SE, iar Harry Gaunt propuse ca Kruglov să întâlnească un chip nou. Şi, pentru că vorbea atât rusa, cât şi spaniola, îl propuse pe Jason Monk. Jordan acceptă.

Era o misiune simplă. Kruglov nu mai avea decât o lună. Cu alte cuvinte, acum ori niciodată.

La cinci ani după războiul din Insulele Falkland şi după ce democraţia fusese restaurată în Argentina, Buenos Aires era o capitală cu o viaţă relaxată, în care „omului de afaceri" american, care însoţea o fată de la Ambasada Americană, nu-i fu greu să facă cunoştinţă cu Kruglov la o recepţie. Monk făcu în aşa fel încât relaţiile dintre ei să fie dintre cele mai bune şi propuse să ia cina împreună.

Rusul care, ca prim-secretar de ambasadă, avea o libertate de mişcare considerabilă şi faţă de ambasador şi faţă de KGB, găsi atrăgătoare ideea de a cina cu cineva din afara circuitului diplomatic. La masă, Monk împrumută câte ceva din povestea vieţii profesoarei sale de franceză, doamna Brady. Povesti că mama sa lucrase ca interpret pe lângă Armata Roşie şi că, după căderea Berlinului, întâlnise şi se îndrăgostise de un tânăr ofiţer american. Împotriva tuturor regulilor, fugiseră şi se căsătoriseră în Occident. Astfel că, în casa părintească, Monk crescuse vorbind la fel de bine şi engleza şi rusa. După această mărturisire începură să vorbească ruseşte. Pentru Kruglov era o uşurare. Spaniola o vorbea excelent, dar cu engleza se cam chinuia.

În două săptămâni, adevărata problemă a lui Kruglov ieşi la iveală. La patruzeci şi trei de ani, divorţat, dar cu doi copii adolescenţi, stătea în continuare în acelaşi apartament cu părinţii. Dacă ar fi avut vreo 20.000 de dolari şi-ar fi putut cumpăra un mic apartament al său, la Moscova. Ca jucător de polo avut, sosit în Argentina în căutare de ponei noi, Monk era încântat să-i împrumute aceşti bani noului său prieten.

Şeful de secţie propusese să se fotografieze momentul în care banii treceau dintr-o mână în alta, dar Monk se opusese.

— Şantajul n-o să meargă. Ori vine de bunăvoie, ori nu vine deloc.

Chiar dacă Monk îi era subordonat, şeful acceptă să-l lase să-şi facă jocul aşa cum dorea. Tema abordată de Monk era cea a capetelor luminate, împotriva iubitorilor războiului. Mihail Gorbaciov, afirmă el, era extrem de popular în Statele Unite. Kruglov ştia asta şi îl încânta. Era cu totul de partea lui Gorbaciov.

Gorbi, se aventură Monk, încerca din răsputeri să dezarmeze maşina de război şi să aducă pacea şi încrederea între popoarele lor. Necazul era că în ambele părţi existau încă veterani ai Războiului Rece, până şi în interiorul Ministerului sovietic de Externe. Ei erau aceia care vor încerca să saboteze procesul de pace. Ar fi fost foarte util dacă Kruglov şi-ar fi putut anunţa noul prieten ce se mai petrecea în ministerul de la Moscova. De-acum Kruglov ştia cu siguranţă cu cine avea de-a face, dar nu manifestă nici un fel de surpriză.

Pentru Monk, aveau să fie scrise cu cerneală invizibilă şi trimise pe adresa unei „cutii poştale” din Berlinul de Est. Informaţiile concrete, adică documentele, trebuiau fotografiate şi remise secţiei CIA din Moscova prin intermediul a una sau două „cutii poştale” din oraş.

La plecare se îmbrăţişară ruseşte.

— Nu uita, Valeri, spuse Monk. Noi, toţi cei buni, vom avea câştig de cauză. În curând toate prostiile astea se vor fi încheiat, iar noi vom fi contribuit la sfârşitul lor. Dacă ai vreodată nevoie de mine, cheamă-mă şi am să vin.

Kruglov luă avionul spre Moscova, iar Monk se întoarse la Langley.

— Sunt Boris. O am.

— Ce ai?

— Fotografia. Poza pe care ai vrut-o. Tâmpitul de Cernov e în al nouălea cer. Am luat-o pe cea mai bună din set. Are ochii închişi şi nu mai arată atât de oribil.

— Bravo, Boris. Acum, în buzunarul de la haină am un plic cu cinci sute de lire. Dar mai am nevoie de ceva. După aceea, plicul va fi şi mai consistent. Va conţine o mie de lire.

Aflat în cabina telefonică, inspectorul Novikov inspiră adânc. Nici nu putea socoti câte sute de milioane de ruble însemna asta. Era oricum salariul lui pe un an.

— Dă-i drumul.

— Vreau să te duci la directorul de personal de la sediul UFP şi să-i arăţi poza.

— Unde?

— La sediul Uniunii Forţelor Patriotice.

— Ce dracu’ au ei de-a face cu toată povestea?

— Habar n-am. Dar mă bate un gând. S-ar putea ca tipul să-l mai fi văzut pe mort.

— De ce?

— Nu ştiu, Boris. E o posibilitate. Doar o bănuială.

— Şi sub ce pretext să intru?

— Eşti detectiv la Omucideri. Ai dat de un fir. Poate că tipul a fost văzut dând târcoale sediului partidului. Poate că încerca să intre. Soldaţii de pază nu l-au văzut învârtindu-se pe-acolo? Cam aşa ceva.

— Bine, dar ăştia sunt oameni importanţi. Dacă mă arestează, e din vina ta.

— De ce să te aresteze? Nu eşti decât un biet poliţist care-şi face datoria. Şi amărâtul a fost văzut în apropierea casei lui Komarov de pe Bulevardul Kiselnîi. E de datoria ta să le atragi atenţia, chiar dacă tipul a murit. Poate că făcea parte dintr-o bandă şi ţinea locul sub observaţie. Eşti în perfectă siguranţă. Şi după aceea cele o mie de lire îţi aparţin.

După ce mai mormăi puţin, Evgheni Novikov închise. Englezi, reflectă el, erau ţicniţi. La urma urmelor, tot ce făcuse bătrânul fusese să intre într-unul dintre apartamentele lor. Dar, pentru o mie de lire, merita.

MOSCOVA, OCTOMBRIE 1987

Colonelul Anatoli Grişin trăia sentimentul de frustrare al aceluia pentru care punctul culminant al acţiunii trecuse şi îl lăsase fără nimic de făcut.

Ultimele interogatorii ale agenţilor dezvăluiţi de Ames se încheiaseră demult, o dată cu cele din urmă fărâme de informaţie stoarse trupurilor tremurânde. Fuseseră doisprezece în celulele umede de la Lefortovo, aduşi să răspundă întrebărilor puse de experţii de la Directoratele I şi II, sau readuşi în camera specială a lui Grişin, pentru cazurile în care recalcitranţii îşi pierdeau memoria. În ciuda insistenţelor lui Grişin, doi dintre ei primiseră sentinţe lungi în lagărele de muncă, în loc de condamnări la moarte. Aceasta fiindcă lucraseră pentru CIA foarte puţină vreme, sau avuseseră un rang prea mic pentru a face prea mult rău. Restul căpătaseră pedeapsa capitală. Nouă fuseseră executaţi: duşi în curtea acoperită cu pietriş din spatele aripii cu celule pentru izolare, forţaţi să îngenuncheze şi să aştepte glonţul fatal în ceafă. Ca ofiţer superior, Grişin asistase la toate.

Rămăsese doar unul în viaţă, cel mai în vârstă dintre ei, iar asta la insistenţele lui Grişin. Generalul Dimitri Poliakov lucrase pentru americani timp de douăzeci de ani până să fie trădat. După ce revenise la Moscova pentru ultima oară în 1980, era acum în pragul pensiei.

Nu primise niciodată bani; o făcuse pentru că regimul sovietic îl dezgusta, la fel ca şi tot ceea ce făcea. Şi le-o spusese verde în faţă. Aşezat drept în scaun, le spusese tot ce făcuse timp de douăzeci de ani. Arătase mai multă demnitate şi curaj decât toţi ceilalţi la un loc. Nu ceruse nici o clipă îndurare. Pentru că era atât de bătrân, oricum nimic din ce spunea nu mai era de actualitate. Nu cunoştea nici una dintre operaţiunile în curs, iar numele agenţilor CIA pe care le cunoştea erau ale unor controlori care, la rândul lor, ieşiseră la pensie.

În sfârşit, Grişin ajunsese să-l urască atât de tare pe bătrânul general, încât îl păstrase în viaţă, dedicându-i un tratament special. Acum pensionarul zăcea plângând pe podeaua de beton, în propriile excremente. Când şi când, Grişin trecea să-l vadă. Abia în martie 1988 avea să fie lichidat, la insistenţele generalului Boiarov.

— Adevărul este, dragă colega, că nu mai e nimic de făcut. Comitetul de vânători de şobolani trebuie dezmembrat.

— Dar mai e unul, cel despre care se vorbeşte la Directoratul I, cel care are informatori aici, dar n-a fost prins încă.

— A, cel pe care nu l-am găsit. Se vorbeşte despre el, dar nici unul dintre trădători n-a auzit vreodată de el.

— Şi dacă-i prindem pe oamenii lui? întrebă Grişin.

— Dacă-i prindem, or să plătească, spuse Boiarov. Şi dacă e aşa, dacă omul nostru de la Washington ni-i poate dezvălui, atunci o să poţi să-ţi aduni din nou comitetul. Puteţi chiar să vă luaţi un nume nou şi să vă chemaţi Comitetul Monah.

Grişin nu înţelese, dar Boiarov izbucni într-un hohot de râs. *Monah* era cuvântul rusesc pentru Monk!

Dacă Pavel Volski crezuse că scăpase de medicul legist de la morgă, se înşelase. Telefonul de pe biroul său sună în aceeaşi dimineaţă în care Novikov vorbea dintr-o cabină publică cu un ofiţer al Serviciului de Informaţii Britanic, adică în dimineaţa zilei de 7 august.

— Sunt Kuzmin, rosti o voce.

Volski era nedumerit.

— Profesorul Kuzmin, de la Institutul de Medicină. Am vorbit săptămâna trecută despre autopsia pe care i-am făcut-o unui neidentificat.

— A, da, domnule profesor, cu ce vă pot fi de folos?

— Cred că e invers. S-ar putea să am eu ceva pentru dumneavoastră.

— Vă mulţumesc. Ce?

— Săptămâna trecută, din râul Moscova, la Litkarino, a fost scos un cadavru.
— Asta e treaba lor, nu?
— Aşa ar fi trebuit, Volski, dar un deştept de pe-acolo şi-a dat cu părerea că trupul a stat în apă vreo două săptămâni – întâmplător, avea dreptate – şi că în acest timp a plutit în josul apei, venind de la Moscova. Aşa că tâmpiţii l-au trimis înapoi aici. Tocmai am isprăvit cu el.
Volski medită. Două săptămâni în apă, pe căldurile astea. Profesorul trebuie să fi avut un stomac ca o benă de ciment.
— Asasinat? întrebă el.
— Dimpotrivă. Era îmbrăcat doar în chiloţi. Aproape sigur că a intrat să facă o baie, s-a întâmplat ceva şi s-a înecat.
— Dar ăsta e un accident care merge la autorităţile civile. Eu sunt la Omucideri, protestă Volski.
— Ascultă, tinere. Taci şi ascultă. În mod normal, identificarea nu e posibilă. Dar proştilor de la Litkarino le-a scăpat un amănunt. Degetele erau atât de umflate, că nu au văzut-o. Era ascunsă în carne. O verighetă de aur. Am scos-o – a trebuit să tai degetul, ca să pot s-o scot. Pe dinăuntru scrie: N. I. Akopov, de la Lidia. E bine, nu?
— E foarte bine, domnule profesor, dar dacă nu e crimă...
— Ascultă, ţineţi vreodată legătura cu Persoanele Dispărute?
— Desigur. În fiecare săptămână îmi trimit un set de fotografii, să vadă dacă se potrivesc cu vreun dosar.
— Un bărbat care poartă o verighetă de aur masiv ar putea avea o familie. Şi, dacă lipseşte de trei săptămâni, e posibil ca absenţa lui să fi fost anunţată. M-am gândit că geniul meu detectivistic v-ar putea ajuta să vă puneţi bine cu amicii de la Persoane Dispărute. Eu nu cunosc pe nimeni acolo, de-aia te-am sunat pe dumneata.
Volski se mai înveseli. Tot timpul avea nevoie de servicii de la biroul de Dispăruţi. Acum avea ocazia să le rezolve un caz şi să-şi mai plătească din datorii. Îşi notă detaliile, îi mulţumi profesorului şi închise.
Cel cu care lua de regulă legătura veni la telefon după zece minute.
— Aveţi vreun dispărut pe nume N. I. Akopov? întrebă Volski.
După o verificare, celălalt reveni pe fir.
— Sigur. De ce?
— Dă-mi nişte amănunte.
— Anunţat ca dispărut pe 17 iulie. Nu s-a mai întors acasă de la serviciu şi nu a mai fost văzut de atunci. Cea care a făcut plângerea, doamna Akopov. Rude...

— Doamna Lidia Akopov?
— De unde naiba ştii? De patru ori a venit aici să ceară informaţii. Unde e?
— Pe o masă la morga Institutului de Medicină. S-a dus să facă o baie şi s-a înecat. L-au scos din râu acum o săptămână, la Litkarino.
— Grozav. Nevastă-sa o să se bucure. Vreau să zic, să rezolve misterul. Nu ştii cine e... sau mai degrabă a fost?
— N-am idee, spuse Volski.
— Secretarul personal al lui Igor Komarov.
— Politicianul?
— Viitorul preşedinte, nici mai mult, nici mai puţin. Mulţumesc, Pavel, îţi rămân dator.
Asta cu siguranţă, îi replică Volski în gând, întorcându-se la treburile lui.

OMAN, NOIEMBRIE 1987

Carey Jordan fu obligat să demisioneze în această lună. Nu din cauza evadării lui Edward Lee Howard şi nici din pricina agenţilor lipsă, ci în urma cazului Iran-Contras. Cu ani în urmă, ordinul de a sprijini mişcarea nicaraguană Contras în încercarea de a-i răsturna pe sandiniştii marxişti venise de sus, direct din Biroul Oval. Directorul CIA Bill Casey acceptase să urmeze acest ordin. Congresul se opusese şi refuzase să stabilească un buget. Înfuriaţi de refuz, Casey şi alţi câţiva agenţi încercaseră să obţină banii vânzând arme, fără aprobare, Teheranului.

Când toată această poveste ieşi la iveală, Casey suferi un grav, dar foarte convenabil atac cardiac în biroul său de la Langley, în decembrie 1986. Nu se mai întoarse la lucru şi muri în martie 1987. Preşedintele Reagan îl numi pe William Webster, directorul FBI şi un om de o corectitudine politică desăvârşită, ca succesor al lui Casey în CIA. Carey Jordan nu făcuse decât să urmeze ordinele preşedintelui şi ale directorului său. Acum unul suferea de amnezie, iar celălalt era mort.

Webster aduse pe postul de director-adjunct (Operaţiuni) un veteran al CIA pensionat de şase luni, pe Richard Stoltz. Din acest motiv, Stoltz nu era implicat în afacerea Iran-Contras. Şi nu ştia nimic despre decimarea diviziei SE, cu doi ani în urmă. În timp ce el încerca să se lămurească cum stătea, birocraţii preluau masiv controlul. Trei dosare fură scoase din seiful fostului director-adjunct şi înregistrate la un loc cu celelalte 301 de dosare, sau ce mai rămăsese din ele. Dosarele conţineau detaliile referitoare la trei agenţi ale căror nume de cod erau Lysander, Orion şi unul nou, Delphi.

Jason Monk nu ştia nimic din toate acestea. El era în vacanţă în Oman. Permanent în căutarea unor noi locuri de pescuit, citise într-o revistă că bancuri mari de toni cu aripioare aurii erau aşteptate în largul coastelor Omanului, în dreptul Capitalei Muscat, în lunile noiembrie şi decembrie.

Din curtoazie, luase legătura cu minuscula secţie CIA de un singur om, de la ambasada aflată în mijlocul oraşului vechi, în apropiere de palatul sultanului. După primul pahar băut într-o atmosferă amicală cu colegul său, se aştepta să nu-l mai revadă.

În cea de-a treia zi, după ce stătuse prea mult în soare în largul mării, preferă să rămână la ţărm şi să facă ceva cumpărături. Îşi făcuse prietenă o blondă superbă de la Departamentul de Stat şi, suindu-se într-un taxi, plecă în *souk*-ul de la Mina Qaboos ca să vadă dacă, printre standurile cu tămâie, mirodenii, ţesături, argintărie şi antichităţi, putea găsi ceva pentru ea.

Se hotărî asupra unui vas de cafea din argint, cu gât lung, lucrat de mână cu mulţi ani în urmă de către un meşter din Jebel. Proprietarul magazinului i-l ambală şi îl puse într-o sacoşă de plastic. Pierdut cu desăvârşire în labirintul de alei şi curţi interioare, Monk ieşi în cele din urmă la suprafaţă nu pe partea cu marea, ci pe nişte străduţe dosnice. Pe când ieşea dintr-o alee nu mai mare decât lăţimea umerilor, se trezi într-o curte interioară micuţă, cu o intrare strâmtă la un capăt şi o ieşire la celălalt. Un bărbat traversa curtea. Părea să fie european.

În urma lui veneau doi arabi. Intrând în incintă, amândoi băgară mâinile la brâu, de unde scoaseră câte un pumnal curbat. Trecând pe lângă Monk, se repeziră pe urmele ţintei lor.

Monk reacţionă fără să se gândească. Legănând punga cu toată forţa, îl lovi pe unul dintre atacatori peste tâmplă. Cele câteva kilograme de metal îl doborâră pe individ la pământ. Al doilea cuţitar se opri, prins între două focuri, iar apoi se îndreptă către Monk. Acesta văzu lama sclipind înalt în aer, se strecură pe sub braţul care o ţinea, îl blocă şi repezi un pumn în caftanul murdar, la înălţimea plexului solar.

Individul era tare. Gemu fără să dea drumul cuţitului, dar hotărî să o ia la fugă. Tovarăşul său se adună de pe jos şi îl urmă, lăsând în urmă pumnalul.

Europeanul se întoarse şi trecu fără o vorbă la acţiune. Ştia bine că, fără intervenţia bărbatului cu părul blond, nu departe de el acum, ar fi fost ucis. Monk avea în faţă un tânăr cu pielea măslinie şi ochii negri, dar nu un localnic arab, îmbrăcat într-un costum închis la culoare şi o cămaşă albă. Tocmai se

pregătea să spună ceva, când străinul dădu scurt din cap a mulţumire şi o şterse.

Monk se aplecă să ridice pumnalul. Nu era un *kunja* făcut în Oman; de altfel, aici jafurile erau practic necunoscute. Era o *gambiah* yemenită, mult mai simplă şi cu mâner drept. Monk îşi făcu socoteala că putea spune ce origine aveau atacatorii. Erau Audhali, sau Aulaqi, membri ai unui trib din interiorul Yemenului. Ce naiba căutau atât de departe pe coasta Omanului şi de ce îl urau atât de tare pe tânărul occidental? se întrebă el.

Pradă unui impuls, se întoarse la ambasadă şi îl căută pe agentul CIA.

— Ai cumva un album cu poze ale prietenilor noştri de la Ambasada Sovietică? întrebă el.

Toată lumea ştia că, după ce războiul civil din Yemen din ianuarie 1986 se sfârşise cu un fiasco, U.R.S.S. se retrăsese complet, lăsând guvernul promoscovit sărac şi acrit. Înfuriaţi de această umilinţă (cel puţin, aşa o considerau ei), cei din Aden fuseseră nevoiţi să se adreseze Vestului pentru a cere credite şi bani care să-i ajute să supravieţuiască. Din acest moment încolo, viaţa oricărui rus în Yemen atârna de un fir de păr. Cerul ştie că nu-i mai mare ură decât iubirea în ură preschimbată...

La sfârşitul lui 1987, U.R.S.S. deschisese o ambasadă cu drepturi depline în Omanul anticomunist şi îl curta pe sultanul probritanic.

— N-avem, i se răspunse. Dar pariez că englezii au.

Distanţa de la mulţimea de coridoare strâmte şi umede care constituiau Ambasada Americană până la cea Britanică, mai elegantă, nu era decât de câţiva paşi. Cei doi ieşiră pe uşile masive de lemn sculptat, dădură din cap trecând pe lângă portar şi traversară curtea. Întregul complex fusese odată locuinţa unui negustor bogat şi mustea de istorie.

Pe un zid al curţii interioare se găsea o placă lăsată de o legiune romană care pornise în deşert pentru a nu mai fi văzută niciodată. În centru era catargul cu steagul britanic care cândva îi garanta oricărui sclav care ajungea la el libertatea. Cotiră la stânga către clădirea ambasadei, unde îi aştepta ofiţerul SIS. Îşi dădură mâna.

— Care-i necazul, bătrâne? întrebă englezul.

— Necazul, răspunse Monk, e că tocmai am văzut în *souk* un tip despre care cred că e rus. Poate că e doar un detaliu, dar bărbatul din *souk* purta cămaşa cu gulerul deschis şi scos peste reverul hainei, aşa cum occidentalii de obicei nu fac.

— Păi, hai să aruncăm un ochi prin albumul cu poze, zise englezul.

Îi trecu dincolo de uşile metalice, în filigran, printr-un coridor răcoros, cu coloane şi în sus pe nişte scări. Sediul SIS era la ultimul etaj. Agentul britanic scoase un album din seif şi se apucară să-l răsfoiască împreună.

Proaspăt sosiţii membri ai Ambasadei Sovietice erau toţi acolo, surprinşi la aeroport, traversând strada, sau în cafenelele în aer liber. Tânărul cu ochii negri era ultimul, fotografiat în timp ce traversa pista aeroportului, la sosire.

— Localnicii ne ajută întotdeauna cu chestiile astea, preciză omul SIS-ului. Ruşii trebuie să se anunţe la Ministerul de Externe de-aici şi să ceară acreditare. Detaliile le primim şi noi. Apoi, când vin, ne anunţă, iar noi îi aşteptăm cu aparatul cu teleobiectiv. El e?

— Da. Amănunte?

Agentul consultă un teanc de fişe.

— Uite-l. Dacă tot ce-i aici nu-i o mare minciună, e secretar trei şi are douăzeci şi opt de ani. Îl cheamă Umar Gunaev. Sună a nume de tătar.

— Nu, spuse Monk. E cecen. Şi musulman.

— Crezi că-i de la KGB?

— Asta cu siguranţă.

— Mulţumesc pentru informaţii. Vrei să facem ceva în legătură cu el? Să înaintăm o plângere guvernului?

— Nu, se opuse Monk. Toţi trebuie să ne câştigăm cumva traiul. E mai bine să ştim cine e. Altfel n-or să facă decât să-i trimită un înlocuitor.

Pe drumul înapoi, agentul CIA îl întrebă pe Monk:

— De unde-ai ştiut?

— O bănuială.

Fusese mai mult decât atât. Gunaev fusese la barul hotelului Fiontel din Aden cu un an în urmă, sorbind dintr-un suc de portocale. Monk nu era singurul care îl recunoscuse. Probabil că şi cei doi yemeniţi îl văzuseră şi hotărâseră să se răzbune pentru umilinţele prin care trecuse ţara lor.

Mark Jefferson sosi pe aeroportul Şeremetievo din Moscova cu zborul de după-amiază în ziua de 8 august şi fu întâmpinat de şeful biroului local al lui *Daily Telegraph.*

Celebrul reporter era un omuleţ scund şi agil, cu păr roşcat, rărit şi o barbă scurtă de aceeaşi culoare. Era cunoscut pentru răbdarea de aceeaşi lungime cu trupul şi barba sa.

Fără să mai piardă vremea, refuză invitaţia la masă a colegului şi a soţiei lui, cerând să fie dus la faimosul hotel naţional din Piaţa Manejului.

Ajuns acolo, îi comunică reporterului că prefera să meargă neînsoţit la interviul cu Komarov şi că, dacă era nevoie, va

angaja limuzina şi şoferul hotelului. Respins cu brutalitate, şeful biroului local se retrase.

Jefferson îşi luă camera în primire de la însuşi directorul hotelului, un suedez înalt. Paşaportul îi rămase la recepţie, pentru ca detaliile necesare să poată fi copiate şi remise Ministerului Turismului. Înainte de a părăsi Londra, Jefferson îi dăduse instrucţiuni secretarei să sune la Naţional, să le comunice cine era şi cât de important.

Ajuns în camera sa, primul lucru pe care îl făcu fu să sune la numărul pe care îl primise prin fax de la Boris Kuzneţov.

— Bun venit la Moscova, domnule Jefferson, îl întâmpină Kuzneţov într-o engleză impecabilă, cu un vag accent american. Domnul Komarov abia aşteaptă să vă întâlnească.

Nu era adevărat, dar Jefferson îl crezu. Fixară întâlnirea pentru ora şapte în seara următoare, fiindcă politicianul rus avea să fie plecat din oraş toată ziua. O maşină cu şofer avea să-l ia de la hotel. Mulţumit de sine, Mark Jefferson cină singur şi se duse la culcare.

În dimineaţa următoare, după micul dejun compus din ouă cu şuncă, Mark Jefferson hotărî să profite de ceea ce considera a fi dreptul inalienabil al englezului în orice colţ al lumii s-ar fi aflat: dreptul de a face o plimbare.

— O plimbare? repetă directorul suedez cu o grimasă perplexă. Unde vreţi să vă plimbaţi?

— Oriunde. Să iau puţin aer. Să-mi dezmorţesc picioarele. Poate să mă duc până la Kremlin şi să mă învârt puţin primprejurul lui.

— Vă putem pune la dispoziţie limuzina hotelului, spuse directorul. E mai confortabil. Şi mai sigur.

Jefferson nici nu vru să audă. Voia să facă o plimbare şi avea să o facă. Directorul reuşi numai să îl convingă să-şi lase ceasul şi banii străini, dar să ia un teanc de bancnote de câte un milion de ruble pentru cerşetori. Suficient pentru a le da satisfacţie pisălogilor, dar nu destul pentru a atrage jaful. Cu puţin noroc.

Gazetarul englez între două vârste, care, în ciuda meritelor sale jurnalistice, îşi petrecuse cariera la Londra şi nu lucrase niciodată ca reporter în colţurile fierbinţi ale lumii, se întoarse după două ore. Părea oarecum pleoştit.

Mai fusese de două ori la Moscova, o dată pe vremea regimului comunist şi a doua oară cu opt ani înainte, când Elţîn abia preluase puterea. De fiecare dată experienţele sale moscovite se limitaseră la cursa cu taxiul de la aeroport la hotelul de lux şi la cercul diplomaţilor britanici. Întotdeauna considerase Moscova un oraş cenuşiu şi mohorât, dar experienţa din dimineaţa aceasta fusese complet nouă.

Arăta atât de evident străin, încât până şi pe cheiuri şi în Grădinile Alexandrovski se trezise asaltat de cerşetorii, care păreau să fie peste tot. De două ori i se păruse că era urmărit de bande de tineri. Singurele maşini pe care le văzuse păreau să fie militare, de poliţie, sau aparţinând celor bogaţi şi privilegiaţi. Dar, îşi spunea, îi veniseră câteva idei pentru întrebările pe care urma să i le pună domnului Komarov în acea seară.

Hotărî să rămână în hotel până la sosirea lui Kuzneţov şi să bea ceva înainte de prânz. Descoperi că era singur în bar, cu o singură excepţie, un om de afaceri canadian, umblat prin lumea întreagă. Aşa cum fac mai mereu doi străini aflaţi în acelaşi bar, începură o conversaţie.

— De când eşti în oraş? întrebă omul din Toronto.

— Am venit aseară, spuse Jefferson.

— Stai mult?

— Mă-ntorc la Londra mâine.

— Norocosule. Eu sunt aici de trei săptămâni, încerc să deschid o afacere. Dar dă-mi voie să-ţi spun, locul ăsta e straniu.

— N-ai avut noroc?

— A, ba da. Am contractele. Am sediul. Ba chiar şi partenerii. Dar ştii ce s-a întâmplat?

Aşezându-se la masa lui Jefferson, canadianul continuă:

— Vin aici cu toate recomandările de care am nevoie, sau de care cred că am nevoie din industria de prelucrare a lemnului, închiriez un birou într-unul din blocurile noi. Două zile mai târziu, bate cineva la uşă. În prag e un tip elegant, la patru ace, cu costum şi cravată. Bună dimineaţa, domnule Wyatt, zice el. Sunt noul dumneavoastră partener.

— Îl cunoşteai?

— Pe dracu! E reprezentantul Mafiei locale. Aranjamentul e următorul: el şi ai lui primesc jumătate din tot; în schimb, se ocupă de falsificarea tuturor aprobărilor, permiselor, contractelor sau a oricărei bucăţi de hârtie de care am nevoie; rezolvă orice neplăcere birocratică cu un simplu telefon şi se asigură că toate livrările se fac la timp şi că nu avem conflicte de muncă. Totul în schimbul a cincizeci la sută.

— Şi i-ai spus să se ducă învârtindu-se, zise Jefferson.

— Nici gând. Am învăţat din mers. Se cheamă „acoperire”. Adică protecţie. Dacă nu ai acoperire, nu ajungi nicăieri prea repede. Şi asta în primul rând pentru că, dacă îi refuzi, rămâi fără picioare, pe care au grijă să ţi le zdrobească.

Jefferson îl privi uluit.

— Dumnezeule mare, auzisem că aici crima e la ea acasă, dar nici aşa.

— Ascultă-mă pe mine, nici nu-ţi poţi imagina.

Unul dintre fenomenele care uimiseră lumea occidentală după căderea comunismului în Rusia fusese naşterea aparent bruscă a lumii crimei denumită, în lipsa unui termen mai adecvat, Mafia rusească. Chiar şi ruşii preferau să folosească acelaşi cuvânt. Unii dintre străini credeau că ea era o entitate nouă, născută după prăbuşirea comunismului. Asta era o prostie.

Lumea interlopă dezvoltată exista în Rusia de secole. Spre deosebire de Mafia siciliană, ea nu avea o ierarhie unificată şi nu acţiona niciodată peste graniţă. Dar exista o fraternitate uriaşă, răspândită, cu şefi zonali, şefi de bande şi membri loiali până la moarte, care îşi dovedeau credinţa cu ajutorul tatuajelor aferente.

Stalin încercase să o distrugă trimiţând mii dintre membrii săi în lagărele de concentrare. Singura consecinţă fusese că *zeki* sfârşiseră practic prin a conduce lagărele în complicitate cu gardienii, care preferau o viaţă liniştită decât să aibă familiile urmărite şi pedepsite. În numeroase cazuri, *voii v zakone*, „hoţii de drept”, sau echivalenţii capilor Mafiei, îşi aveau propriile afaceri în faţa barăcilor din lagăr.

Una din ironiile Războiului Rece era aceea că poate comunismul s-ar fi prăbuşit cu zece ani mai devreme dacă nu ar fi fost lumea interlopă. Chiar şi cei de la vârful ierarhiei de partid fuseseră nevoiţi să facă pactul cu ea.

Motivul era simplu: era singurul lucru din U.R.S.S. care funcţiona cât de cât eficient. Un director de fabrică producătoare a unui reper vital se trezea că utilajul lui principal se oprea din lipsa unei simple valve. Dacă mergea pe căile oficiale, putea dura şase până la douăsprezece luni până să primească valva cea nouă, timp în care fabrica bătea pasul pe loc.

Sau putea vorbi cu cumnatul lui, care cunoştea pe cineva care avea relaţii. Valva sosea într-o săptămână. Mai târziu, directorul închidea ochii când dispărea un transport de foi de tablă, care ajungea la o altă fabrică unde era nevoie de foi de tablă. Ambii directori măsluiau registrele pentru a arăta că îşi îndepliniseră „norma”.

În orice societate unde combinaţia dintre birocraţia sclerotică şi incompetenţa crasă a făcut ca toate rotiţele să se împotmolească, singurul lubrifiant este piaţa neagră. U.R.S.S. funcţionase cu ajutorul acestui lubrifiant, dependentă de el, timp de aproape zece ani.

Mafia controla piaţa neagră. Tot ce făcuse după 1991 fusese să iasă la lumină şi să se extindă. Şi se extinsese acoperind rapid zone diferite de cele tradiţionale – băuturile alcoolice,

drogurile, protecţia, prostituţia – până cuprinsese toate faţetele existenţei.

Ceea ce era impresionant era viteza şi lipsa totală de scrupule cu care se realizase practic preluarea întregii economii. Trei erau factorii care facilitaseră acest proces. Primul erau rezervele de violenţă masivă şi imediată demonstrate de Mafia rusească dacă i se puneau piedici de orice fel, o violenţă pe lângă care Cosa Nostra americană părea pur şi simplu gingaşă. Ruşi sau străini, cei care se opuneau intervenţiei Mafiei în afacerile lor primeau un singur avertisment – de obicei o bătaie sau un incendiu. Ceea ce se aplica tuturor, chiar şi directorilor marilor bănci.

Al doilea factor era neputinţa poliţiei care, săracă, fără un personal suficient şi fără experienţă, în plus fără să se aştepte la valul uriaş de crime şi violenţe care se abătuse asupra ţării după prăbuşirea comunismului, pur şi simplu nu făcea faţă. Al treilea factor era înclinaţia generală a ruşilor către corupţie. Inflaţia masivă de după 1991, oprită abia prin 1995, dăduse şi ea o mână de ajutor.

Sub comunişti, rata de schimb era de doi dolari americani la o rublă, o rată ridicolă şi artificială din perspectiva valorii şi a puterii de cumpărare, dar impusă în U.R.S.S., unde problema era nu lipsa banilor, ci lipsa bunurilor pe care aceştia le-ar fi putut cumpăra. Inflaţia spulberase economiile oamenilor şi îi adusese pe cei care depindeau de un salariu fix în pragul sărăciei.

Atunci când salariul săptămânal al unui poliţist valorează mai puţin decât şosetele pe care le are în picioare, e greu să-l convingi să nu primească bancnota din permisul de conducere evident falsificat.

Dar acestea erau doar problemele mărunte. Mafia rusească controla lucrurile până la nivelul celor mai înalţi funcţionari publici, cei mai mulţi dintre ei recrutaţi ca aliaţi. Iar birocraţia stăpânea totul în Rusia.

În felul acesta permisele, licenţele, drepturile de proprietate, concesiunile; contractele de închiriere – toate se puteau cumpăra rapid de la funcţionarul care le emitea, oferind Mafiei posibilitatea unor profituri astronomice.

O altă calitate a Mafiei ruseşti care îl impresiona pe observatorul străin era viteza cu care trecuse din domeniul ilicit (fără a-l lăsa însă din mână) la afacerile legitime. În Statele Unite, Cosa Nostra avusese nevoie de o generaţie pentru a înţelege că afacerile legale, înfiinţate din profiturile obţinute, foloseau atât la creşterea acestor profituri, cât şi la spălarea banilor. Ruşilor le trebuiseră doar cinci ani, iar până în 1995 controlau 40% din întreaga economie naţională. Se

ramificaseră totodată şi în străinătate, cu precădere în domeniile preferate ale drogurilor, armelor şi delapidărilor, toate la adăpostul violenţei imediate, îndreptate împotriva Europei occidentale şi a Americii de Nord.

Problema era că, în 1998, membrii Mafiei se întinseseră mai mult decât le era plapuma. Lăcomia lor nemăsurată adusese la faliment economia din care ei înşişi trăiau. Până în 1996, cincizeci de miliarde de dolari americani din averea publică, sub formă de aur, diamante, metale preţioase, petrol, gaze naturale şi lemn, fuseseră furate şi exportate ilegal. Mărfurile erau cumpărate pe ruble care nu mai aveau nici o valoare şi chiar şi aşa se achiziţionau la preţuri de nimic, de la birocraţii aflaţi în fruntea organelor de stat, fiind apoi vândute în străinătate pe dolari. Parte din aceşti dolari erau schimbaţi într-un morman de ruble şi reintroduşi în circuit, pentru a finanţa alte mituiri, alte crime. Restul se depozita peste hotare.

— Necazul e, continuă Wyatt, golindu-şi paharul de bere, că hemoragia a luat proporţii prea mari. Împreună, politicienii corupţi, birocraţii şi mai corupţi şi gangsterii au omorât gâsca fermecată care îi îmbogăţea pe toţi. Ai citit vreodată ceva despre perioada de înflorire a celui de-Al Treilea Reich?

— Da, cu mult timp în urmă. De ce?

— Îţi aminteşti descrierile făcute ultimelor zile ale Republicii de la Weimar? Cozile de şomeri, crimele de pe străzi, economiile de-o viaţă pierdute, cantinele pentru săraci, piticii scandalagii ai Reichstagului urlând din răsputeri, în timp ce ţara se ducea de râpă? Ei bine, asta se întâmplă şi aici. Identic. Drace, trebuie să plec. Mă întâlnesc cu nişte tipi jos, la masă. Mi-a părut bine de cunoştinţă, domnule...

— Jefferson.

Numele nu stârni nici o reacţie. În mod limpede, domnul Wyatt nu citea ziarul londonez *Daily Telegraph.* Interesant, îşi spuse jurnalistul londonez după plecarea canadianului. Toate informaţiile culese de la arhivă indicau că omul pe care urma să-l intervieveze în seara aceea avea puterea să salveze naţia.

Ceaika lungă şi neagră sosi să-l ia pe Mark Jefferson la şase şi jumătate; acesta aştepta deja în faţa uşii. Era întotdeauna punctual şi aştepta şi de la ceilalţi aceeaşi punctualitate. Purta pantaloni gri, sacou, cămaşă albă de bumbac apretată şi cravata clubului Garrick. Arăta elegant şi dichisit şi mirosea de la o poştă a englez.

Maşina îşi croi drum prin traficul serii, la nord de Bulevardul Kiselnîi, cotind pe o străduţă lăturalnică, chiar înainte de parc. Ajuns în faţa porţilor verzi de oţel, şoferul scoase din buzunar o telecomandă şi apăsă pe un buton.

Camerele de pe creasta zidului prinseră în raza lor vizuală automobilul ce se apropia şi soldatul de pază verifică numărul, vizibil pe monitor. Şi fiindcă numărul corespundea celui pe care îl aşteptau, porţile se deschiseră.

După trecerea maşinii se închiseră la loc şi soldatul se apropie de geamul din stânga. Îi verifică actele de identitate, aruncă o privite în spate, dădu din cap şi retrase ţepuşele de oţel.

Anunţat de la poartă, Boris Kuzneţov era deja în uşa casei, pentru a-şi întâmpina oaspetele. Îl conduse pe ziaristul britanic într-o cameră de primire elegant mobilată, perete în perete cu biroul lui Komarov, pe partea opusă a celuia ocupat cândva de răposatul N.I. Akopov.

Igor Komarov nu admitea ca în prezenţa sa să se bea sau să se fumeze, lucru pe care Jefferson nu-l ştia şi nici nu-l află vreodată, căci nu fu menţionat. Un rus care nu bea era o raritate într-o ţară în care băutul era considerat aproape un însemn al virilităţii. Jefferson, care urmărise câteva casete video cu Komarov în ipostaza sa de om de lume, îl văzuse cu inevitabilul pahar în mână, ţinând nenumărate toasturi în modul tradiţional rusesc şi rezistând la băutură foarte bine. Nu ştia că Igor Komarov bea întotdeauna apă minerală. În seara aceea se servi numai cafea, pe care Jefferson o refuză. După cinci minute îşi făcu apariţia Komarov, o siluetă impozantă la aproape cincizeci de ani, cu părul grizonat, înalt de peste un metru optzeci şi cu ochii căprui deschis a căror privire, uşor fixă, era descrisă de fani ca hipnotică.

Kuzneţov ţâşni în picioare, urmat ceva mai lent de Jefferson. Se făcură prezentările, iar cei doi îşi strânseră mâinile. Komarov se aşeză primul în fotoliul cu spătar de piele, puţin mai înalt decât ale celorlalţi.

Din buzunarul de la piept Jefferson scoase un reportofon subţire şi ceru permisiunea să înregistreze. Komarov dădu din cap, arătând că înţelegea incapacitatea celor mai mulţi ziarişti occidentali de a stenografia. Kuzneţov îi făcu englezului un semn cu capul, îndemnându-l să înceapă.

— Domnule preşedinte, ştirea zilei este aceea că Duma a extins perioada de interimat cu încă trei luni, devansând în acelaşi timp alegerile de anul viitor pentru luna ianuarie. Ce părere aveţi despre această decizie?

Kuzneţov traduse repede şi ascultă răspunsul într-o rusă sonoră al lui Komarov. Când acesta isprăvi, interpretul se întoarse către Jefferson.

— Desigur că şi eu şi Uniunea Forţelor Patriotice am fost dezamăgiţi de această decizie, dar, pentru că suntem o formaţiune democratică, o acceptăm. Probabil că nu constituie

un secret pentru dumneavoastră, domnule Jefferson, faptul că în această ţară, pe care o iubesc din tot sufletul, lucrurile nu merg bine. Prea mult timp guvernul incompetent a tolerat un nivel ridicat al risipei economice, corupţiei şi crimei. Poporul nostru suferă. Cu cât se prelungeşte această stare de lucruri, cu atât ea se înrăutăţeşte. De aceea, cred că amânarea e regretabilă. Apreciez că în octombrie am fi putut avea preşedinţia, dar, dacă trebuie să aşteptăm până în ianuarie, atunci o vom câştiga în ianuarie.

Mark Jefferson avea prea multă experienţă ca ziarist ca să nu-şi dea seama că răspunsul era mult prea bine gândit, îndelung repetat, ca orice discurs al unui politician căruia i se pusese aceeaşi întrebare de sute de ori şi care putea produce oricând un răspuns ca pe bandă. În Marea Britanie şi America, oamenii politici erau ceva mai relaxaţi în prezenţa ziariştilor, cărora în multe cazuri le spuneau pe numele mic. Jefferson se mândrea cu faptul că putea scoate un portret complet, folosind şi cuvintele celui intervievat, dar şi propriile sale impresii, pentru a crea un articol de ziar real, în loc de o listă de clişee. Dar omul acesta era ca un automat.

Din experienţa sa de reporter, ştia că politicienii din Europa de Est erau învăţaţi cu mai multă politeţe şi amabilitate din partea ziariştilor decât cei britanici sau americani, dar aici era altceva. Rusul era îngheţat şi ţeapăn ca un manechin.

Pe la a treia întrebare înţelese de ce: Komarov detesta şi presa şi întregul procedeu al interviului. Londonezul încercă un ton mai degajat, dar în ochii rusului nu se zări nici o sclipire de amuzament. Un politician care se lua în serios nu reprezenta nimic nou, dar omul acesta avea un fanatism al respectului de sine. Răspunsurile continuară să curgă ca pe bandă.

Se uită nedumerit la Kuzneţov. Tânărul director de imagine era educat în Statele Unite, bilingv, ieşit în lume şi sofisticat. Cu toate acestea, manifesta faţă de Komarov un devotament de câine. Jefferson mai făcu o încercare.

— Ştiţi, desigur, că în Rusia cea mai mare parte a puterii reale stă în mâinile preşedintelui, într-o măsură mult mai mare decât în cazul preşedintelui Statelor Unite, sau al primului-ministru al Marii Britanii. Dacă ar fi să ne referim la primele şase luni în care această putere se va afla în mâinile dumneavoastră, care sunt schimbările pe care le va constata un observator obiectiv? Cu alte cuvinte, care sunt priorităţile?

Replica sosi ca dintr-un index politic. Se menţiona nevoia de a zdrobi crima organizată, de a restructura o birocraţie împovărătoare, de a reface producţia agricolă şi de a repune pe picioare moneda naţională. Întrebările suplimentare referitoare la modalităţile în care aveau să se facă toate aceste lucruri nu

provocară decât răspunsuri în clişee. Nici un politician occidental nu ar fi scăpat cu atâta, dar era limpede că Kuzneţov se aştepta ca Jefferson să fie pe deplin mulţumit.

Amintindu-şi de instrucţiunile primite de la redactorul-şef, Jefferson îl întrebă pe Komarov cum vedea poziţia Rusiei în comunitatea naţiunilor după cinci ani de guvernare UFP. Pentru prima dată, obţinu o reacţie.

Ceva din ceea ce spusese îl îmboldise pe Komarov ca un şoc electric. Rusul îl ţintui cu ochii aceia căprui deschis, care nu clipeau niciodată, până când ziaristul nu mai suportă şi îşi aplecă privirea spre reportofon. Nici el, nici Kuzneţov nu observară chipul palid al lui Komarov, în obrajii căruia ardeau două pete stacojii. Fără un cuvânt, Komarov se ridică şi ieşi din încăpere, trecând în biroul său şi închizând uşa în urmă. Jefferson săltă din sprâncene întrebător către Kuzneţov. Tânărul era evident consternat, dar buna creştere fu mai puternică.

— Sunt sigur că domnul preşedinte nu va întârzia mult. Şi-a adus, probabil, aminte de un lucru ce trebuia rezolvat fără întârziere, dar se va întoarce imediat după ce va termina.

Jefferson se aplecă şi închise reportofonul. Trei minute şi o convorbire telefonică mai târziu, Komarov reveni se aşeză şi răspunse la întrebare pe un ton măsurat. Jefferson declanşă din nou reportofonul.

După vreo oră, Komarov făcu semn că interviul luase sfârşit. Se ridică, dădu ţeapăn din cap către Jefferson şi se retrase în biroul său. Din prag îi făcu semn lui Kuzneţov să îl urmeze.

Directorul de imagine reapăru după două minute, vizibil jenat.

— Mă tem că avem o problemă cu transportul, spuse el în timp ce îl escorta pe englez pe scară în jos până în hol. Maşina cu care aţi venit e solicitată urgent şi toate celelalte aparţin membrilor ştaifului care lucrează după program. V-ar deranja să luaţi un taxi până înapoi la hotel?

— Hm, în fine, nu, spuse Jefferson, cu regretul că nu venise cu limuzina hotelului, care l-ar fi putut aştepta. Îmi puteţi comanda unul?

— Mă tem că nu se mai primesc comenzi la telefon, răspunse Kuzneţov. Dar vă pot arăta cum să găsiţi unul.

Îl însoţi pe ziaristul consternat de la uşă până la poarta de oţel, care se trase în lături pentru a-i lăsa să iasă. Ajunşi afară, pe stradă, Kuzneţov îi arătă Bulevardul Kiselnîi, la doar o sută de metri.

— Pe bulevard o să găsiţi o maşină în câteva secunde, iar la ora asta drumul până la hotel nu vă va lua mai mult de un sfert

de oră. Sper din suflet să înţelegeţi. A fost o plăcere, o plăcere reală să vă cunosc.

Cu aceste vorbe, dispăru. Mark Jefferson se îndreptă către bulevard extrem de iritat. În mers, se jucă nervos cu reportofonul. În cele din urmă, strecură aparatul la loc în buzunarul de la piept al sacoului, chiar când ajungea pe Bulevardul Kiselnîi. Se uită în toate direcţiile după un taxi. Evident, nu se vedea nici unul. Cu o grimasă de enervare, coti la stânga, spre centru şi porni pe jos, privind din când în când peste umăr, în speranţa unei maşini.

Cei doi bărbaţi în haine de piele negre îl zăriră ieşind de pe străduţă şi îndreptându-se către ei. Unul deschise uşa din spate a maşinii şi amândoi se strecurară afară. Când englezul ajunse la mai puţin de zece metri depărtare, fiecare vârî mâna în buzunar, de unde scoase un pistol automat. Nu se rostiră cuvinte şi se traseră doar două gloanţe. Ambele îl loviră pe ziarist în piept.

Forţa lor îl opri din mers; picioarele cedară şi bărbatul căzu pe trotuar, pe când cei doi ajungeau lângă el. Unul îl sprijini, în timp ce celălalt îi strecură o mână în buzunare, scoţând dintr-unul reportofonul şi din celălalt portofelul.

Maşina îi ajunse din urmă, iar ei săriră înăuntru. După plecarea ei în trombă, o femeie privi trupul prăbuşit, crezând că era doar un alt beţivan, văzu sângele curgând şi începu să ţipe. Nimeni nu reţinuse numărul maşinii. Care, oricum, era fals.

CAPITOLUL 8

Cineva într-un restaurant aflat în apropiere o auzi pe femeia care ţipa, se uită pe geam şi formă 03 de la telefonul patronului, chemând o ambulanţă.

Brancardierii crezură că era vorba de un atac de cord, până când văzură găurile lăsate de gloanţe pe pieptul sacoului şi masa de carne însângerată de dedesubt. Chemară poliţia şi se îndreptară în grabă spre cel mai apropiat spital.

O oră mai târziu, inspectorul Vasili Lopatin de la secţia de Omucideri privi gânditor cadavrul aşezat pe targă la Spitalul Botkin, în timp ce medicul de gardă îşi scotea mănuşile de cauciuc.

— N-a avut nici o şansă, spuse chirurgul. Un singur glonţ, tras de la distanţă mică, drept în inimă. A rămas înăuntru. Or să-l găsească la autopsie.

Lopatin dădu din cap. Mare brânză. În Moscova erau destule arme pentru a dota o armată, şansele lui de a găsi pistolul din care se trăsese glonţul erau aproape inexistente, iar el ştia asta. Posesorul nici nu mai intra în discuţie. La faţa locului se stabilise că femeia care văzuse crima dispăruse. Văzuse doi ucigaşi într-o maşină. Nu-i putea descrie.

De pe targă, barba roşcovană se înălţa deasupra trupului palid şi pistruiat. Expresia de pe faţa lui era una de uşoară surpriză. Un asistent îl acoperi cu un cearşaf verzui pentru a opri lumina de neon să se oglindească în ochii care oricum nu mai vedeau nimic.

Trupul era gol. Pe o masă alăturată stăteau hainele şi, într-un vas de metal de forma unui rinichi, cele câteva obiecte personale.

Detectivul se apropie şi ridică sacoul, citind eticheta din interior. Inima i se opri o secundă. Era străin.

— Ştii să citeşti asta? îl întrebă el pe chirurg.

Medicul se uită la eticheta brodată din interiorul hainei.

— L-A-N-D-A-U, citi el rar, văzând apoi ce era scris sub numele croitorului: Bond Street.

— Şi asta? indică inspectorul cămaşa.

— Marks & Spencer, citi chirurgul. E la Londra, adăugă el amabil. Şi cred că şi Bond Street e tot acolo.

În ruseşte există peste douăzeci de cuvinte care definesc excrementele, sau organele genitale bărbăteşti şi femeieşti. În sinea lui, Lopatin le trecu pe toate în revistă. Dumnezeule, un turist englez. Un jaf scăpat de sub control, iar victima trebuia să fie un turist englez.

Trecu la obiectele personale. Nu erau multe. Bineînţeles, nu existau monede; în Rusia monedele îşi pierduseră demult valoarea. O batistă albă, atent împăturită, o punguliţă de plastic, un inel cu monogramă şi un ceas. Presupuse că ţipetele femeii îi împiedicaseră pe hoţi să mai ia şi ceasul de la încheietura mâinii stângi şi inelul de pe deget.

Dar nu avea acte. Şi, mai rău, nici portofel. Reveni la îmbrăcăminte. Pantofii aveau scris pe dinăuntru „Church"; pantofi simpli, de piele, cu şireturi. Pe şosetele gri închis nu scria nimic, iar cuvintele „Marks & Spencer" se repetau imprimate pe chiloţi. Cravata, din câte spunea doctorul, era dintr-un loc numit „Turnbull & Asser", de pe Jermyn Street; tot Londra, fără îndoială.

Mai mult din disperare decât din speranţă, Lopatin se întoarse la sacou. Asistentului îi scăpase ceva. Un obiect tare, în buzunarul de sus, unde bărbaţii îşi ţin de obicei ochelarii. Extrase o cartelă de plastic, perforată.

Era o cheie de hotel, nu dintre cele vechi, ci modelul mai nou, făcut pe computer. Din motive de siguranţă, nu avea un număr pe ea – pentru a evita jafurile – dar purta însemnele hotelului Naţional.

— Unde-i un telefon? întrebă el.

Dacă nu ar fi fost august, Benny Svenson, directorul hotelului, ar fi fost acasă. Dar avea mulţi turişti, iar doi dintre angajaţi lipseau, fiind bolnavi şi având guturai. Lucra peste program când sună centralista.

— Poliţia, domnule Svenson.

Apăsă pe butonul de contact şi auzi vocea lui Lopatin.

— Sunteţi directorul?

— Da, sunt Svenson. Cine e la telefon?

— Inspectorul Lopatin, Omucideri, miliţia moscovită.

Svenson îşi simţi inima accelerându-şi bătăile. Tipul spusese clar: „Omucideri"

— Aveţi la dumneavoastră vreun turist britanic?

— Desigur, chiar câţiva. Cel puţin zece. De ce?

— Recunoaşteţi descrierea următoare? Un metru şaptezeci, păr roşcat scurt, barbă roşcată, sacou bleumarin la două rânduri, cravată cu nişte dungi oribile.

Svenson închise ochii şi înghiţi în gol. Nu, nu putea fi decât domnul Jefferson. Îl văzuse în seara aceea în hol, aşteptând maşina.

— De ce mă întrebaţi?

— A fost victima unui jaf. E la Botkin. Ştiţi unde e? Aproape de hipodrom.

— Da, bineînţeles. Dar parcă aţi spus Omucideri.

— Mă tem că e mort. Portofelul şi actele par să fi dispărut, dar i-au lăsat o cheie de plastic cu emblema hotelului pe ea.

— Rămâneţi pe loc, domnule inspector. Vin imediat.

Timp de câteva minute Benny Svenson rămase la birou, încremenit de oroare. În douăzeci de ani de când făcea meseria asta, nu avusese niciodată un oaspete asasinat.

Singura lui pasiune în afara profesiei era jocul de bridge şi îşi aminti că unul dintre partenerii constanţi făcea parte din personalul Ambasadei Britanice. Consultându-şi agenda, găsi adresa şi telefonul de acasă al diplomatului şi îl sună. Era douăsprezece fără zece minute şi omul dormea, dar se trezi imediat la auzul veştii.

— Dumnezeule mare, ziaristul? Ăla care scrie pentru *Telegraph?* Nici n-am ştiut că e aici. Mulţumesc, oricum.

Asta o să facă valuri mari, îşi spuse diplomatul, aşezând receptorul în furcă. Cetăţenii britanici cu probleme, vii sau morţi, aflaţi în ţări străine erau de competenţa secţiei consulare, desigur, dar trebuia să anunţe pe cineva înainte de sosirea zorilor. Îl sună pe Jock MacDonald.

MOSCOVA, IUNIE 1988

Valeri Kruglov se întorsese acasă de zece luni. Întotdeauna exista riscul ca un agent recrutat peste hotare să se răzgândească odată revenit în ţară, să distrugă codurile, cernelurile şi hârtia primită şi să nu mai iasă niciodată la suprafaţă.

În cazuri ca acestea, agenţia care îl recrutase nu putea face altceva decât să-l denunţe, ceea ce era inutil, crud şi nu folosea nimănui. Era nevoie de nervi tari pentru a acţiona împotriva unei tiranii dinăuntrul ei, nervi pe care nu toată lumea îi avea.

Ca toţi cei de la Langley, Monk nu făcea comparaţii între aceia care acţionau împotriva regimului de la Moscova şi un trădător american. Acesta trăda un popor întreg, împreună cu guvernul ales în mod democratic. Dacă era prins, se bucura de un tratament uman, un proces cinstit şi cel mai bun avocat pe care şi-l putea găsi.

Un rus lucra împotriva unui regim despotic ce nu reprezenta mai mult de 10% dintre cetăţenii ţării, care îi ţineau pe restul de 90% înlănţuiţi. Dacă era prins, îl aşteptau bătăile şi împuşcarea fără nici un proces, sau lagărele de muncă.

Dar Kruglov se ţinuse de cuvânt. De trei ori trimisese prin intermediul „cutiilor poştale” documente interesante, de la cel mai înalt nivel al Ministerului de Externe. Modificate subtil pentru a le masca sursa, aceste documente dezvăluiseră Departamentului de Stat poziţiile sovietice încă înainte ca echipele să se aşeze la masa negocierilor. În cursul anilor 1987

şi 1988, ţările satelit din estul Europei făcuseră primii paşi spre revolta deschisă – Polonia o începuse deja, iar România, Ungaria şi Cehoslovacia erau în fierbere – şi era extrem de important de ştiut cum îşi propunea Rusia să facă faţă situaţiei. Era de maximă însemnătate cunoaşterea stării de spirit de la Moscova. Iar Kruglov o dezvăluise.

Dar în mai agentul Delphi ceru o întâlnire. Avea ceva important şi dorea să-l vadă pe prietenul său Jason. Hairy Gaunt era exasperat.

— Ialta a fost un moment cumplit. Nimeni de pe-aici n-a dormit prea mult. Dar ai scăpat. Ar fi putut fi o cursă. Ar putea fi şi acum una. OK, codurile spun că totul e în regulă. Dar ar fi putut fi prins şi silit să mărturisească tot. Iar tu ştii mult prea multe.

— Harry, o sută de mii de turişti americani vizitează Moscova în momentul ăsta. Nu mai e ca pe vremuri. KGB-ul nu-i poate urmări pe toţi. Dacă lucrurile sunt aranjate cum trebuie, există doar o şansă la o sută de mii. Ar trebui să mă prindă în flagrant. Să tortureze un cetăţean american? În zilele noastre? O să am o acoperire perfectă. Sunt prudent. Ştiu ruseşte, dar o să mă prefac că nu ştiu. Sunt doar un naiv turist american, cu un ghid de călătorie în braţe. Şi nu abandonez rolul până nu mă conving că nu sunt urmărit.

America posedă o vastă reţea de fundaţii interesate de obiectele de artă de orice fel. Una dintre ele se pregătea pentru o excursie cu un grup de studenţi la Moscova, pentru a vizita câteva muzee, între care cel mai important era Muzeul de Artă Orientală de pe Strada Obuka. Monk se înscrise ca student matur.

Actele şi existenţa doctorului Philip Peters erau nu numai desăvârşite, ci chiar reale. Grupul sosi pe aeroportul moscovit la mijlocul lunii iunie. Kruglov fusese deja anunţat.

Ghidul Inturist obligatoriu îi întâmpină la aeroport. Stăteau la îngrozitorul hotel Rusia, mare cât Alcatrazul, dar fără confortul acestuia. În a treia zi era planificată vizita la Muzeul de Artă Orientală. Monk studiase bine detaliile acasă. Între vitrinele cu exponate erau spaţii mari, deschise, unde era convins că va putea detecta „codiţa” lui Kruglov, dacă avea vreuna.

Îl zări după douăzeci de minute. Îşi urmă cuminte grupul, căruia i se alătură şi Kruglov. În cele din urmă, se convinse că rusul nu avea nici o „codiţă”.

Muzeul de Artă Orientală se întâmpla să aibă o cafenea, iar cafenelele aveau de obicei toalete. Îşi comandară cafelele separat, dar Monk îi prinse privirea lui Kruglov. Dacă acesta ar fi fost capturat de KGB şi forţat să se trădeze, în ochii lui s-ar

fi văzut ceva. Teama. Disperarea. Un avertisment. Dar ochii lui Kruglov se mijiră de bucurie. Ori era cel mai mare agent dublu din istoria omenirii, ori era curat. Monk se ridică şi se îndreptă spre toaleta bărbaţilor. Kruglov îl urmă. Aşteptară până când singurul bărbat care era înăuntru şi se spăla pe mâini îşi termină treaba şi ieşi, apoi se îmbrăţişară.

— Ce mai faci, prietene?

— Bine. Acum am un apartament al meu. E grozav să ai un loc numai al tău. Copiii pot să mă viziteze şi am unde să-i culc peste noapte.

— Nu bănuieşte nimeni nimic? Vreau să zic, cu banii.

— Nu, am fost plecat prea multă vreme. Toţi sunt puşi pe apucate în ziua de azi şi fiecare diplomat vine din străinătate cu o grămadă de lucruri. Am fost îngrozitor de naiv.

— Înseamnă că lucrurile se schimbă, iar noi le ajutăm, spuse Monk. În curând dictatura va lua sfârşit şi veţi fi liberi. Nu mai durează mult.

Intră un grup de copii care făcură un pipi gălăgios şi plecară. Cei doi se spălară pe mâini până la ieşirea lor. Pentru orice eventualitate, Monk lăsă apa să curgă. Trucul era vechi, dar, dacă microfonul nu era foarte aproape, sau dacă vorbitorul nu ridica glasul, sunetul apei curgând avea efectul dorit de cele mai multe ori.

— Mai stătură de vorbă timp de zece minute, iar Kruglov îi înmână lui Monk pachetul pe care îl adusese cu el. Documente reale, luate din biroul ministrului de externe Eduard Şevarnadze.

Se îmbrăţişară şi plecară separat. Monk se alătură din nou grupului şi se întoarse împreună cu ei, două zile mai târziu. Înainte de plecare, lăsă pachetul secţiei CIA din interiorul Ambasadei S.U.A.

Ajunse la destinaţie, documentele dezvăluiră că U.R.S.S. se retrăgea din toate programele de întrajutorare destinate Lumii a Treia, inclusiv din Cuba. Economia se prăbuşea şi sfârşitul era aproape. Lumea a Treia nu mai putea fi folosită ca o pârghie pentru a şantaja Occidentul. Departamentul de Stat era în al nouălea cer.

Era a doua vizita a lui Monk în U.R.S.S. într-o misiune „pe întuneric”. Se întoarse acasă ca să afle că fusese avansat din nou. Şi că Nikolai Turkin, agentul Lysander, primise un post în Berlinul de Est ca şef de operaţiuni peste întreaga Direcţie K din marele complex KGB de-acolo. Era un post important, singurul care asigura accesul la absolut toţi agenţii sovietici din Germania Federală.

Directorul hotelului şi şeful secţiei britanice ajunseră la Botkin la interval de câteva secunde; fură introduşi într-o rezervă micuţă, unde trupul acoperit al mortului îi aştepta împreună cu inspectorul Lopatin. Se făcură prezentările. MacDonald spuse simplu:

— De la ambasadă.

Prima grijă a lui Lopatin era identificarea definitivă. Asta nu constituia o problemă. Svenson adusese cu el paşaportul, iar fotografia din el înfăţişa chipul cadavrului. Svenson încheie formalităţile cu o privire rapidă aruncată acestuia.

— Cauza decesului? întrebă MacDonald.

— Un glonţ în inimă, îi răspunse Lopatin.

MacDonald examina sacoul.

— Aici sunt două găuri, observă el încet.

Împreună, cercetară din nou haina. Două găuri de glonţ. Dar numai una în cămaşă. Lopatin se mai uită o dată la cadavru. O singură gaură în piept.

— Celălalt glonţ trebuie să fi lovit portofelul şi s-o fi oprit acolo, spuse el cu un zâmbet întunecat. Măcar nemernicii n-or să poată să folosească toate cărţile alea de credit.

— Eu ar trebui să mă întorc la hotel, zise Svenson.

Era în mod evident foarte afectat. Ce bine-ar fi fost dacă ziaristul ar fi acceptat oferta de a folosi limuzina hotelului. MacDonald îl însoţi până la uşa spitalului.

— Trebuie să fie foarte neplăcut pentru dumneavoastră, îi spuse el înţelegător, iar suedezul dădu din cap. Vom încerca să rezolvăm cazul cât mai repede. Presupun că mortul avea o soţie la Londra. Pot să vă rog să eliberaţi camera şi să-i strângeţi dumneavoastră bagajele? O să trimit o maşină să le ia dimineaţa. Vă mulţumesc foarte mult.

Revenit în rezervă, MacDonald deschise o discuţie cu Lopatin.

— Avem o problemă serioasă aici, prietene. Afacerea asta pute. Tipul era un personaj celebru în felul lui. Ziarist. O să fie publicitate multă. Ziarul la care lucra are un birou aici, în oraş. Or să scrie un articol lung, la fel ca şi alte ziare străine. N-ar fi mai bine dacă s-ar ocupa ambasada de partea asta? Faptele sunt clare, nu-i aşa? Un jaf care a dat greş în mod tragic. Mai mult ca sigur că atacatorii au strigat la el în ruseşte, dar el n-a priceput ce spuneau. Şi, crezând că intenţionează să se opună, au tras. O tragedie. Dar aşa trebuie să se fi întâmplat, nu crezi?

Lopatin aprobă.

— Desigur şi eu cred la fel.

— În cazul ăsta, veţi încerca să-i prindeţi pe hoţi, deşi, între noi fie vorba, sarcina e extrem de grea. Lasă repatrierea pe

mâna celor de la consulatul nostru. Şi lasă şi presa pe mâna noastră. De acord?

— Da, cred că aşa e cel mai bine.

— Îmi mai trebuie doar efectele personale. Oricum nu au nici o importanţă pentru caz. Portofelul o să fie cheia, dacă-l mai găsiţi vreodată. Şi cărţile de credit, dacă încearcă cineva să se folosească de ele, ceea ce nu cred.

Lopatin îşi aruncă privirile spre vasul de metal ca un rinichi, cu conţinutul lui modest de obiecte.

— Va trebui să-mi semnaţi pentru ele, spuse el.

— Bineînţeles. Numai să-mi pregăteşti actele de eliberare.

În plicul luat de la spital intrară un inel cu monogramă, un ceas de aur cu o curea din piele de crocodil, o batistă împăturită şi o punguliţă de plastic cu întreg conţinutul ei. MacDonald semnă pentru ele şi le luă cu el înapoi la ambasadă.

Ceea ce nici unul nu ştia era că, îndeplinindu-şi misiunea, cei doi asasini făcuseră două greşeli. Li se spusese să ia cu ei orice document care ar fi dus la identificarea cadavrului, inclusiv actele de identitate şi să recupereze reportofonul cu orice preţ.

Ei nu ştiau că cetăţenii britanici nu erau obligaţi să poarte asupra lor acte de identitate când se aflau în ţară şi că, în străinătate, paşaportul le era suficient; adeseori, însă, el rămânea la hotel. Rataseră şi cheia subţire de plastic a camerei de hotel, din buzunarul de sus al hainei. Aceste două scăpări duseseră la identificarea fermă în numai câteva ceasuri de la comiterea, crimei.

Pentru al doilea accident nu erau vinovaţi. Unul dintre cele două gloanţe nu atinsese portofelul. El se încastrase în reportofonul din buzunarul de la piept al hainei şi distrusese atât sensibilul mecanism, cât şi banda, acum irecuperabilă.

Inspectorul Novikov obţinu o întâlnire cu directorul de personal de la sediul Uniunii Forţelor Patriotice la ora zece, în dimineaţa zilei de 10 august. Era uşor agitat, anticipând o reacţie de nedumerire mută şi poate chiar un şut în fund. Domnul Jilin avea un costum gri închis, cu vestă şi gesturi scurte, accentuate de mustaţa periuţă şi de ochelarii fără ramă. Arăta ca un conţopist din alte vremuri, ceea ce şi era.

— Timpul meu e măsurat, domnule inspector, aşa că vă rog să-mi spuneţi pe scurt ce vă aduce aici.

— Desigur. Cercetez moartea unui om despre care credem că s-ar putea să fi fost un delincvent. Un spărgător. Avem un martor care susţine că l-a văzut dând târcoale pe-aici. În mod normal, ne-am temut că a încercat să intre aici noaptea.

Jilin zâmbi subţire.

— Mă-ndoiesc. În vremurile acestea zbuciumate, sistemul de securitate al acestei clădiri trebuie să fie la cel mai bun nivel.

— Mă bucur să aud asta. L-aţi mai văzut vreodată pe omul acesta?

Jilin privi fotografia mai puţin de o secundă.

— Dumnezeule mare, e Zaiţev!

— Cine?

— Zaiţev, omul de serviciu. Spărgător, spuneţi? Cu neputinţă.

— Spuneţi-mi câte ceva despre el, vă rog.

— Nu e mare lucru de spus. L-am angajat acum vreun an. A fost în armată. Părea de încredere. Venea noaptea, de luni până sâmbătă şi făcea curat în birouri.

— Dar în ultima vreme n-a mai venit?

— Nu, la un moment dat n-a mai apărut. După două zile a trebuit să angajez pe altcineva. O văduvă de război. Foarte cinstită.

— Când a fost asta, când a încetat să mai vină?

Jilin se apropie de un dulap şi scoase un dosar. Lăsa impresia că avea câte un dosar pentru orice lucru.

— Astea sunt fişele de pontaj. A venit ca de obicei în noaptea de 15 iulie. A făcut curat ca de obicei. A plecat, tot ca de obicei, înainte de a se face lumină. N-a mai apărut nici în noaptea următoare, nici de-atunci încoace. Probabil că martorul acela al dumneavoastră l-a văzut când pleca de-aici dimineaţa devreme, un lucru absolut obişnuit. Nu intenţiona să dea o spargere, ci făcea curăţenie.

— Asta explică totul, spuse Novikov.

— Nu chiar, îl repezi Jilin. Aţi spus că era spărgător.

— La două nopţi după ce a plecat de-aici, se pare că a fost implicat într-o spargere într-un apartament de pe Kutuzovski Prospekt. Proprietara l-a identificat. O săptămână mai târziu l-am găsit mort.

— Dezgustător, comentă Jilin. Tot valul acesta de crime este scandalos. Ar trebui să faceţi ceva.

Novikov ridică din umeri.

— Încercăm. Dar ei sunt mulţi, iar noi puţini. Am vrea să ne facem datoria, dar nu primim nici un ajutor de sus.

— Asta se va schimba, domnule inspector, se va schimba, spuse Jilin cu o scânteie mesianică în priviri. Peste şase luni, Igor Komarov va fi preşedinte. Şi atunci veţi vedea şi schimbările. I-aţi citit discursurile? Înăbuşirea crimei, asta cere tot timpul. Un mare om. Nădăjduiesc că putem conta pe votul dumneavoastră?

— Asta fără discuţie. Ăă... se-ntâmplă să aveţi adresa de acasă a îngrijitorului?

Jilin mâzgăli ceva pe o bucată de hârtie pe care i-o întinse.

Fiica lui Zaiţev avea ochii înlăcrimaţi, dar părea resemnată. Privi fotografia şi dădu din cap. Apoi îşi întoarse ochii spre patul de campanie de lângă perete. Măcar acum va fi ceva mai mult loc. Novikov plecă. Avea să-i spună lui Volski, dar era limpede că aici nu existau bani pentru înmormântare. Mai bine lăsa primăria să se ocupe. Ca şi în apartament, problema era una de spaţiu.

Dar cel puţin Volski putea închide un dosar. Cât despre Omucideri, asasinarea lui Zaiţev se va adăuga restului de 97%.

LANGLEY, SEPTEMBRIE -1988

Lista de membri ai delegaţiei sovietice era în mod automat remisă de către CIA Departamentului de Stat. Atunci când se planificase pentru prima dată această conferinţă pe probleme de teorie a fizicii, în Silicon Valley şi U.R.S.S. fusese invitată să trimită o delegaţie, puţini erau aceia care crezuseră că invitaţiei i se va da curs.

Dar, spre sfârşitul lui 1987, reformele lui Gorbaciov începeau să-şi facă efectul şi se simţea clar o relaxare în atitudinea oficială a Moscovei. Spre mirarea organizatorilor seminarului, Moscova acceptă să trimită un mic grup de participanţi.

Numele şi restul detaliilor trebuiau să ajungă la Imigrări, care cereau o verificare făcută de Departamentul de Stat. Sovieticii fuseseră într-atât de secretoşi în legătură cu proiectele lor ştiinţifice, încât doar numele câtorva savanţi şi articolele lor erau cunoscute în Vest.

La Langley, lista ajunse la divizia SE, unde îi fu transmisă lui Monk. Se întâmplase ca el să fie liber. Cei doi agenţi ai săi trimiteau informaţii preţioase prin intermediul „cutiilor poştale”, iar colonelul Turkin era în Berlinul de Est, unde ajuta la scurtcircuitarea operaţiunilor sovietice din Germania Federală.

Monk trecu lista de savanţi sovietici aşteptaţi la conferinţa din noiembrie din California prin filtrele obişnuite, fără nici un rezultat. Nici unul dintre cei de pe listă nu era cunoscut la CIA şi cu atât mai puţin abordat sau recrutat.

Dar pentru că, ori de câte ori se confrunta cu vreo problemă, era încăpăţânat ca un terrier, hotărî să mai încerce o ultimă posibilitate. Deşi relaţiile dintre CIA şi agenţia concurentă, aripa de contrainformaţii a FBI-ului, fuseseră întotdeauna tensionate şi uneori chiar otrăvite – iar de când cu afacerea

Howard mai tensionate şi mai otrăvite decât niciodată – se hotărî să facă apel la ei.

Şansele erau minime, dar Monk ştia că FBI-ul dispunea de o listă mult mai completă de nume ale cetăţenilor sovietici care ceruseră azil politic în Statele Unite decât CIA-ul. Întrebarea era nu dacă FBI-ul era dispus să dea o mână de ajutor, ci dacă sovieticii vor lăsa un om de ştiinţă care avea rude în America să părăsească U.R.S.S.-ul. Mai probabil era că nu, căci existenţa unei familii în Statele Unite era considerată de KGB o pată importantă la dosar.

Dintre cele opt nume de pe listă, două reapăreau în fişierele FBI-ului cu solicitanţi de azil. Verificările dovediră că într-unul din cazuri era o simplă coincidenţă; familia din Baltimore nu avea absolut nici o legătură cu savantul sovietic ce urma să sosească.

Cel de-al doilea nume era straniu. O refugiată evreică rusoaică ceruse azil politic prin intermediul Ambasadei Americane din Viena, în timp ce se afla într-un lagăr de tranzit în Austria şi îl primise. Ajunsă în America, dăduse naştere unui fiu, pe care însă îl declarase sub un nume diferit.

Evghenia Rozina, acum din New York, îşi înregistrase fiul sub numele de Ivan Ivanovici Blinov. Monk ştia că asta însemna Ivan, fiul lui Ivan. Copilul se născuse evident în afara căsătoriei; ca rezultat al unei legături din Statele Unite, din lagărul din Austria, sau de mai demult? Unul dintre numele de pe lista de savanţi sovietici era prof. Dr. Ivan E. Blinov. Era un nume neobişnuit, unul pe care Monk nu-l mai auzise până atunci. Luă trenul până la New York şi o căută pe doamna Rozina.

Inspectorul Novikov se gândi să-i împărtăşească colegului său Volski veştile bune la o bere, după slujbă. Din nou, locul de întâlnire fu cantina: acolo berea era ieftină.

— Ghici unde mi-am petrecut dimineaţa?

— În pat, cu o balerină nimfomană.

— Mi-ar plăcea să am norocul ăsta. La sediul UFP.

— Ce, în groapa de gunoi din Aleea Peştelui?

— Nu, aia-i doar de faţadă. Adevăratul sediu al lui Komarov e într-o vilă grozav de elegantă, aproape de centura de bulevarde. Apropo, tu dai berea. Ţi-am rezolvat un caz.

— Care?

— Bătrânul găsit în pădure, pe autostrada spre Minsk. Era îngrijitor la sediul UFP până când a încercat o spargere, ca să-şi mai completeze bugetul. Uite, ai aici detaliile.

Volski îşi aruncă ochii pe unica foaie de hârtie pe care i-o dăduse Novikov.

— Nu prea au noroc la UFP în ultima vreme.
— Cum aşa?
— Luna trecută secretarul personal al lui Komarov s-a înecat.
— Sinucidere?
— Nicidecum. A intrat să facă o baie şi n-a mai ieşit. Mă rog, a ieşit până la urmă. L-au pescuit în aval acum o săptămână. Avem un legist isteţ, care i-a găsit pe mână o verighetă gravată cu numele lui.
— Şi când zice legistul ăsta isteţ că a intrat în apă?
— Pe la mijlocul lui iulie.
Novikov rămase pe gânduri. Adevărul era că *el* ar fi trebuit să dea berea. La urma urmelor, avea de luat o mie de lire de la englez. Iar acum putea să-i ofere şi ceva informaţii în plus. Din partea casei.

NEW YORK, SEPTEMBRIE 1988
Avea vreo patruzeci de ani, era oacheşă, drăguţă şi plină de vitalitate. O aşteptă în holul blocului să se întoarcă după ce-şi luase fiul de la şcoală. Puştiul era un copil vioi de opt anişori.
Când i se prezentă ca ofiţer al Serviciului de Imigrări, râsul i se şterse de pe faţă. Pentru orice imigrant născut în afara Statelor Unite, chiar dacă avea actele în perfectă ordine, cuvântul Imigrări era suficient pentru a stârni îngrijorarea, dacă nu chiar teama. Nu putea decât să-l invite în casă.
Copilul se aşeză la masa din bucătăria apartamentului mic, dar extrem de curat, absorbit de teme, iar ei îşi începură discuţia în sufragerie. Femeia era prudentă, într-o atitudine defensivă.
Dar Monk nu semăna deloc cu funcţionarii oficiali mohorâţi pe care îi cunoscuse pe când cerea să fie primită în Statele Unite, cu opt ani în urmă. Avea farmec şi un zâmbet cuceritor, aşa că se mai relaxă.
— Ştiţi cum suntem noi, funcţionarii, doamnă Rozina. Dosare, dosare şi iar dosare. Dacă ele sunt complete, şeful e mulţumit. Şi pe urmă? Pe urmă nimic. Stau şi adună praful prin arhive. Dar dacă nu sunt, şeful devine agitat şi un slujbaş aşa ca mine e trimis să completeze rubricile goale.
— Ce doriţi să ştiţi? întrebă ea. Am toate actele în regulă. Lucrez ca economist şi translator. Îmi plătesc datoriile şi impozitele. Statul american nu cheltuieşte nimic cu mine.
— Asta ştim, doamnă. Actele dumneavoastră sunt în regulă. Aveţi şi cetăţenia, totul e foarte bine. Dar pe micul Ivan l-aţi înregistrat sub un alt nume. De ce?
— I-am dat numele tatălui lui.

— Desigur. Uitaţi ce e, suntem în 1988. Fiul unui cuplu necăsătorit nu e treaba noastră. Dar dosarele sunt dosare. Puteţi să-mi spuneţi numele tatălui, vă rog?

— Ivan Evdokimovici Blinov, spuse ea.

Evrika! Numele de pe listă. Nu puteau exista două nume ca acesta în Rusia.

— L-aţi iubit foarte mult, nu-i aşa?

Privirile i se aţintiră undeva departe, ca asupra unei amintiri de demult.

— Da, şopti ea.

— Vă rog, povestiţi-mi despre el.

Printre alte câteva daruri, Monk îl avea şi pe acela de a-i face pe oameni să-i vorbească. Timp de două ore, până când băiatul apăru cu temele la matematică făcute perfect, femeia îi povesti despre tatăl copilului ei.

Se născuse la Leningrad în 1938, dintr-un tată profesor universitar de fizică şi o mamă profesoară de matematică. Printr-o minune, tatăl supravieţuise valului de epurări staliniste de dinainte de război, dar murise în timpul blocadei germane din 1942. Ţinându-l în braţe pe Vanea, în vârstă de cinci ani, mama fusese salvată şi evadase din oraşul asediat într-un convoi de camioane care traversaseră Lacul Ladoga în iarna aceluiaşi an. Se stabiliseră într-un orăşel din Urali, unde băieţelul crescuse alături de mama a cărei unică ambiţie era ca el să fie într-o zi la fel de strălucit ca şi tatăl său.

La optsprezece ani, plecase la Moscova pentru a se înscrie la cea mai prestigioasă instituţie de învăţământ superior tehnic din U.R.S.S., Institutul de Fizică şi Tehnologie. Spre surprinderea lui, fusese primit în ciuda împrejurărilor nefericite, faima tatălui, devotamentul mamei, poate şi moştenirea genetică, dar cu siguranţă eforturile personale îşi spuseseră cuvântul. În spatele denumirii modeste, institutul era cea mai bună şcoală de pregătire a specialiştilor în fizica nucleară.

Şase ani mai târziu, încă tânăr, Blinov primise o ofertă de a lucra într-o staţiune ştiinţifică atât de secretă, încât Vestul avusese nevoie de ani de zile numai pentru a auzi de ea. Arzamas-16 deveni pentru tânărul savant un loc binecuvântat.

Raportate la standardele sovietice, condiţiile de acolo erau de lux. Un apartament al lui, magazine mai bune decât oriunde altundeva în ţară, un salariu mai mare şi facilităţi de cercetare nelimitate – erau toate ale lui. Ceea ce nu avea era dreptul de a părăsi acest loc.

O dată pe an i se dădea posibilitatea să-şi petreacă vacanţa într-o staţiune aprobată de sus, la un preţ considerabil redus. Apoi revenea la gardurile de sârmă ghimpată, la poşta

interceptată, la telefoanele înregistrate şi la prieteniile monitorizate.

Înainte de a împlini treizeci de ani o cunoscu şi se căsători cu Valia, o tânără bibliotecară şi profesoară de limba engleză. Ea îl învăţă limba pentru ca să poată citi în original nenumăratele reviste tehnice ce soseau permanent din Vest. La început fură fericiţi, apoi căsnicia lor începu să sufere: amândoi doreau cu disperare un copil, pe care nu-l puteau avea.

În 1977 Ivan Blinov se afla în staţiunea de odihnă Kislovodsk din nordul Munţilor Caucaz, când o întâlni pe Jenia Rozina. Aşa cum se întâmpla adeseori în locul acela binecuvântat, soţia lui fusese nevoită să-şi ia concediul în altă perioadă a anului. Jenia avea douăzeci şi nouă de ani, cu zece mai puţin decât el, venea de la Minsk, era divorţată, tot fără copii, nonconformistă, constantă ascultătoare a „vocilor" (Vocea Americii şi BBC) şi cititoare a unor reviste îndrăzneţe precum *Polonia,* publicată la Varşovia, mult mai liberală şi mai versatilă decât publicaţiile sovietice seci şi dogmatice. Savantul prizonier rămase fermecat.

Hotărâră să-şi scrie, dar Blinov ştia că toată corespondenţa îi era deschisă (pentru că era deţinătorul unor secrete), aşa că îi dădu adresa unui prieten din Arzamas-16 ale cărui scrisori rămâneau neatinse.

În 1978 hotărâră să se întâlnească din nou, de data aceasta în staţiunea Soci, de la Marea Neagră. Căsnicia lui Blinov nu mai trăia decât cu numele. Prietenia se transformă într-o poveste de dragoste pătimaşă. A treia şi ultima oară se văzură la Ialta, în 1979, pentru a constata că încă se iubeau, dar că dragostea lor era fără speranţă.

El simţea că nu-şi putea părăsi soţia. Dacă ar fi existat în viaţa ei un alt bărbat, ar fi fost altceva. Însă nu exista; nu era o femeie frumoasă. Dar îi fusese soţie credincioasă timp de cincisprezece ani şi, dacă dragostea murise, era pentru că aşa fusese să fie. Rămăseseră prieteni şi nu avea să arunce asupra ei ruşinea unui divorţ, nu în comunitatea minusculă în care trăiau.

Jenia nu-l contrazise, dintr-un cu totul alt motiv. Îi spuse atunci ceva ce nu-i mai spusese niciodată. Dacă se căsătoreau, avea să-i distrugă cariera. Era evreică şi asta ar fi fost de ajuns. Făcuse deja demersurile la OVIR, Departamentul pentru Vize, ca să emigreze în Israel. Sub domnia lui Brejnev aceste cereri se mai aprobau din când în când. Se sărutară, făcură dragoste şi se despărţiră pentru a nu se mai vedea niciodată.

— Restul îl ştiţi, încheie ea.

— Lagărul de tranzit din Austria, cererea la ambasada noastră?

— Da.

— Şi Ivan Ivanovici?

— La şase săptămâni după vacanţa la Ialta, am înţeles că purtam în pântece copilul lui. Ivan s-a născut aici, e cetăţean american. Măcar el va creşte ca om liber.

— I-aţi scris vreodată, ca să-l anunţaţi?

— La ce bun? întrebă ea pe un ton amar. E însurat. Trăieşte într-o închisoare cu gratii de aur, dar e la fel de prizonier ca şi ultimul *zek* din lagăre. Ce-aş rezolva? Să-i amintesc de tot ce-a fost? Să-l fac să tânjească după ceva ce nu poate obţine?

— Fiului dumneavoastră i-aţi povestit despre tatăl lui?

— Da. I-am spus că e un om mare şi bun, dar că e foarte departe.

— Lucrurile se schimbă, spuse blând Monk. În ziua de azi ar putea ajunge până la Moscova. Am un prieten care se duce des acolo. E om de afaceri. I-aţi putea scrie pe adresa din Arzamas-16 unde corespondenţa nu e interceptată, rugându-l să vină la Moscova.

— De ce? Ce să-i spun?

— Ar trebui să ştie că are un fiu. Daţi-i voie copilului să-i scrie. Vă promit că tatăl va primi scrisoarea.

Înainte de culcare, băiatul scrise într-o rusă curgătoare, dar cu mici greşeli înduioşătoare, o scrisoare de două pagini: „Dragă tăticule...”

„Gracie” Fields se întoarse la ambasadă cu puţin înaintea prânzului, pe data de 11. Bătu la uşa lui MacDonald şi îşi găsi şeful adâncit în gânduri.

— În „bulă”? spuse acesta.

Fields dădu din cap.

După ce se instalară în sala de conferinţe A, Fields aruncă pe masă fotografia cu chipul unui bătrân mort.

Era una din setul făcut în pădure, similară celei pe care o adusese cu el inspectorul Cernov.

— Te-ai întâlnit cu omul tău? întrebă MacDonald.

— Îhî. Povestea e destul de urâtă. Tipul era îngrijitor la sediul UFP.

— Îngrijitor?

— Exact. Cel care făcea curăţenie prin birouri. Ca Omul Invizibil al lui Chesterton. Era acolo în fiecare noapte, doar că nu-l băga nimeni în seamă. Venea de la ora zece în fiecare seară de luni până sâmbătă, făcea curat în toate birourile şi pleca înainte de răsăritul soarelui. De-aia era şi aşa de prăpădit.

Locuia într-o cocioabă. De câştigat, câştiga mai nimic. Şi asta nu-i tot.

Fields îi relată istoria lui N. I. Akopov, răposatul secretar al lui Igor Komarov, care hotărâse să facă o nefericită şi, după cum se dovedise mai apoi, fatală baie în râu pe la mijlocul lunii iulie.

MacDonald se ridică şi începu să se plimbe prin încăpere.

— În meseria noastră e de presupus că ne bazăm pe fapte şi numai pe fapte, spuse el. Dar hai să ne oprim şi la o supoziţie. Akopov lasă nenorocitul de document pe birou. Bătrânul îngrijitor îl vede, îl răsfoieşte, vede ceva care nu-i place şi-l fură. Se potriveşte?

— Pân-aici perfect, Jock. Documentul e dat dispărut a doua zi, Akopov e concediat, dar, pentru că l-a văzut, nu poate rămâne în lumea viilor. Şi pleacă să facă o baie, împreună cu doi băieţi puternici care să-l ţină la fund.

— Mai probabil, înecat într-un butoi cu apă şi aruncat în râu abia după aia, murmură MacDonald. Îngrijitorul nu mai apare la datorie şi le cade fisa. Porneşte vânătoarea. Dar el a aruncat deja hârtiile în maşina Celiei Stone.

— De ce, Jock? De ce tocmai ea?

— Asta n-o s-o ştim niciodată. Trebuie să fi ştiut că lucrează la ambasadă. I-a spus să i le dea ambasadorului pentru bere. Care bere?

— În fine, până la urmă îl găsesc, continuă Fields. Îl iau tare, iar el mărturiseşte tot. Apoi îl lichidează şi îl aruncă în pădure. Dar cum au dat de apartamentul Celiei?

— Probabil că i-au urmărit maşina. De-aici. Ea n-a observat. Au aflat unde stă, au mituit paznicii şi au controlat maşina. Fiindcă n-au dat de nici un dosar, au intrat în casă. Pe urmă s-au trezit cu ea.

— Deci Komarov ştie că preţiosul lui dosar a dispărut, spuse Fields. Ştie cine l-a luat şi unde l-a azvârlit. Dar nu ştie dacă i-a dat cineva vreo atenţie. E posibil ca Celia să-l fi aruncat la gunoi. Toţi nebunii din Rusia trimit petiţii în stânga şi-n dreapta. Sunt ca frunzele toamna. Poate că nu ştie ce efect a avut.

— Acum ştie, spuse MacDonald.

Scoase din buzunar un casetofon micuţ, împrumutat de la una din secretare, care asculta muzică pe el. Apoi luă o casetă de format mic şi o băgă înăuntru.

— Ce-i asta? întrebă Fields.

— Asta, amice, e caseta cu înregistrarea întregului interviu cu Igor Komarov. Câte o oră pe fiecare faţă.

— Dar am crezut că ucigaşii i-au luat reportofonul.

— L-au luat. Şi au reuşit să bage şi un glonţ în el. În fundul buzunarului de la piept al sacoului lui Jefferson am găsit bucăţele de plastic şi metal. N-au nimerit portofelul, ci reportofonul. Deci, caseta e de nefolosit.

— Dar...

— Dar pesemne caraghiosul ăsta prăpăstios s-a oprit pe stradă şi-a scos preţiosul interviu din aparat şi a pus o casetă nouă. Pe asta am găsit-o într-o punguliţă de plastic, în buzunarul de la pantaloni. Cred că dovedeşte de ce a murit. Ascultă.

Porni aparatul. Glasul jurnalistului decedat umplu încăperea.

„Domnule preşedinte, din punctul de vedere al afacerilor externe şi în special al relaţiilor cu celelalte republici ale fostei U.R.S.S., cum intenţionaţi să asiguraţi renaşterea gloriei naţiunii ruse?”

Urmă o scurtă pauză, iar apoi Kuzneţov începu să traducă. După ce termină avu loc o pauză şi mai lungă, urmată de sunetul unor paşi pe covor. Se auzi declicul reportofonului.

— Cineva s-a ridicat şi a ieşit din cameră, spuse MacDonald.

Reportofonul se repuse în funcţiune şi auziră glasul lui Komarov dând răspunsul. Nu aveau de unde şti cât timp ţinuse Jefferson reportofonul închis. Dar chiar înainte de declicul lui, Kuzneţov începu să spună: „Sunt convins că domnul preşedinte nu va...”

— Nu pricep, spuse Fields.

— E oribil de simplu, Gracie. Manifestul Negru l-am tradus eu însumi. Într-o noapte, la Vauxhall Cross. Eu însumi, am tradus sintagma „*vozrojdenie vo slavu ruskogo naroda”* prin „renaşterea gloriei naţiunii ruse”. Pentru că asta înseamnă. Marchbanks l-a citit. Probabil că a folosit sintagma în dialogul său cu editorul, care a utilizat-o de faţă cu Jefferson. Acestuia i-a plăcut imaginea, pe care i-a reprodus-o lui Komarov aseară. Ticălosul s-a trezit că-şi ascultă propriile exprimări. Iar eu n-am mai auzit-o folosită în altă parte.

Fields se întinse şi derulă din nou banda cu pasajul respectiv. După ce Jefferson terminase, Kuzneţov tradusese în ruseşte. Pentru „renaşterea gloriei” folosise cuvintele ruseşti „*vozrojdenie vo slavu”.*

— Dumnezeule mare, murmură Fields. Komarov a fost probabil convins că Jefferson a citit întregul document în ruseşte. A tras concluzia că Jefferson lucrează pentru noi şi că a venit să-l pună la încercare. Crezi că Gărzile Negre i-au făcut de petrecanie?

— Nu, cred că Grişin şi-a chemat asasinii din lumea interlopă. O afacere rapidă. Dacă ar fi avut mai mult timp la

dispoziţie, probabil că l-ar fi răpit şi l-ar fi interogat în linişte. Dar li s-a spus să-l omoare şi să recupereze caseta.

— Şi-acum, Jock, ce intenţionezi să faci?

— Mă-ntorc la Londra. Măştile au căzut. Noi ştim, iar Komarov ştie că ştim. Şeful zicea că vrea o dovadă că documentul nu-i măsluit. Nu ştiu ce altă dovadă mai bună ar putea avea.

SAN JOSE, NOIEMBRIE 1988

Silicon Valley este cu adevărat o vale, mărginită de Munţii Santa Cruz la vest şi de lanţul Munţilor Hamilton la est. În 1988, ea se întindea între Santa Clara şi Menlo Park. De-atunci încoace s-a mai extins.

Numele ei vine de la uimitoarea concentraţie de între o mie şi două mii de întreprinderi şi fundaţii pentru cercetare, toate dedicate celei mai înalte dintre înaltele tehnologii.

Conferinţa din noiembrie se ţinea în principalul oraş din vale, San Jose, pe vremuri un orăşel înfiinţat în jurul unei misiuni spaniole, astăzi o aglomerare gigantică de turnuri strălucitoare.

Cei opt cercetători importanţi erau escortaţi de o mult mai mare armată de băgători de seamă. Câţiva erau de la Ambasada Sovietică din New York, unul de la Consulatul din San Francisco şi patru veniseră de la Moscova. Cu o ceaşcă de ceai cu gheaţă dinainte, îmbrăcat într-un sacou de tweed şi cu un exemplar din *New Scientist* alături, Monk se juca de-a hoţii şi vardiştii. Erau cinci cu toţii, agenţii de protecţie ai KGB-ului.

Înainte de a veni acolo, avusese o lungă discuţie cu unul dintre cei mai buni specialişti în fizică nucleară de la Laboratoarele Lawrence Livermore. Omul era în al nouălea cer la gândul că în sfârşit va putea să-l cunoască pe fizicianul sovietic Blinov.

— Trebuie să înţelegeţi că tipul ăsta e o enigmă. A ieşit la suprafaţă abia în ultimii zece ani, îi spusese cercetătorul de la Livermore. Abia atunci a început să se-audă despre el în cercurile noastre. În U.R.S.S. era deja celebru, dar nu l-au lăsat să publice nimic în afară. Ştim că a luat Premiul Lenin, între multe altele. Trebuie să fi primit-o grămadă de invitaţii la conferinţe peste graniţă numai noi i-am trimis două – dar invitaţiile erau întotdeauna trimise pe adresa prezidiului Academiei de Ştiinţe. Şi întotdeauna răspunsul era acelaşi: lăsaţi-o moartă. Contribuţia lui e uriaşă şi bănuiesc că a vrut să fie recunoscut şi pe plan internaţional; deşi probabil că Academia era aceea care refuza invitaţiile. Şi uite că acum vine. Ţine o prelegere de fizică avansată a particulelor, iar eu o să fiu acolo.

Şi eu, îi replicase Monk în gând.

Aşteptă până după prelegerea savantului, aplaudată cu căldură. Monk ascultă discursurile invitaţilor, iar în pauză se amestecă printre ei, constatând că, în ce-l privea, ar fi putut vorbi la fel de bine marţiana. Nu pricepea iotă.

În holul hotelului devenise o figură familiară cu sacoul de tweed, ochelarii agăţaţi cu un şnur în jurul gâtului şi un teanc de reviste de superspecialitate. Până şi cei patru agenţi KGB şi unul GRU încetaseră să-l studieze.

În ultima seară dinaintea plecării delegaţiei sovietice, Monk aşteptă până când profesorul Blinov se retrase în camera sa, apoi îi bătu la uşă.

— Da, spuse un glas în englezeşte.

— Serviciul la cameră, zise Monk.

Uşa se deschise doar atât cât îi permitea lanţul şi profesorul Blinov aruncă o privire afară. Văzu un bărbat în costum, care ţinea în mâini un bol cu fructe, cu o fundă roz în vârf.

— N-am comandat nimic.

— Nu, domnule. Sunt directorul de noapte. Cu complimentele noastre.

După cinci zile, profesorul era încă uimit de această stranie societate a consumului de material nelimitat. Singurele lucruri familiare erau conversaţiile ştiinţifice şi paza strictă. Dar un bol cu fructe gratis era o noutate. Nedorind să fie nepoliticos, desfăcu lanţul, un lucru pe care KGB-ul îi spusese să nu-l facă. Iar ei ştiau mai bine decât oricine altcineva cum era cu bătăile la uşă în miez de noapte.

Monk intră. Lăsă fructele, iar apoi se întoarse şi închise uşa. În ochii savantului se strecură teama.

— Ştiu cine eşti. Pleacă, sau îmi chem colegii.

Zâmbind, Monk începu să vorbească ruseşte.

— Sigur, domnule profesor, când doriţi. Dar mai întâi am ceva pentru dumneavoastră. Întâi citiţi, pe urmă apăsaţi pe buton.

Consternat, savantul luă scrisoarea băiatului şi îşi aruncă ochii peste primul rând.

— Ce-i prostia asta? protestă el. Intri aici cu forţa, pe urmă...

— Haideţi să stăm de vorbă cinci minute. Pe urmă plec. În linişte şi fără scandal. Dar mai întâi ascultaţi-mă.

— Nu ai ce să-mi spui care să mă intereseze. Am fost prevenit în legătură cu voi...

— Jenia e la New York, zise Monk.

Profesorul se opri, cu gura căscată. La cincizeci de ani, avea părul încărunţit şi părea mai bătrân. Era adus de umeri şi la citit avea nevoie de ochelari, pe care îi avea acum cocoţaţi pe

nas. Peste ramele lor îl privi pe Monk, în timp ce se aşeza pe pat.

— Jenia? Aici? În America?

— După ultima vacanţă de la Ialta, a primit aprobarea să plece în Israel. Pe când era în lagărul de tranzit din Austria a contactat Ambasada Americană şi i s-a dat viză să vină aici. În lagăr şi-a dat seama că era însărcinată. Acum citiţi scrisoarea, vă rog.

Profesorul citi încet, uluit. Încheie şi rămase cu cele două foi de hârtie crem în mână şi cu privirea aţintită în perete. Îşi scoase ochelarii şi se frecă la ochi. Încet, două lacrimi i se prelinseră pe obraji.

— Am un fiu, şopti el. Doamne, Dumnezeule, am un fiu.

Monk scoase o fotografie din buzunar şi i-o întinse. Puştiul purta o şapcă de base-ball şi pe faţă i se întipărise un zâmbet larg. Avea pistrui şi un dinte lipsă.

— Ivan Ivanovici Blinov, spuse Monk. Nu v-a văzut niciodată, decât într-o fotografie veche de la Soci. Dar vă iubeşte.

— Am un fiu, repetă bărbatul care proiecta bombe cu hidrogen.

— Dar aveţi şi o soţie, murmură Monk.

Blinov clătină din cap.

— Valia a murit de cancer anul trecut.

Inima lui Monk se opri. Era un om liber. Avea să vrea să rămână în Statele Unite. Asta nu făcea parte din plan. Blinov i-o luă înainte.

— Ce vreţi?

— Vrem ca peste doi ani să acceptaţi o invitaţie la o conferinţă în Occident şi să rămâneţi acolo. O să vă aducem noi în America, indiferent unde o să vă aflaţi. Condiţiile vor fi bune. O catedră la o mare universitate, o casă mare la pădure, două maşini. Iar Jenia şi Ivan vor fi cu dumneavoastră. Amândoi vă iubesc foarte mult şi cred că şi dumneavoastră îi iubiţi.

— Doi ani.

— Da, încă doi ani în Arzamas-16. Dar trebuie să ştim totul, înţelegeţi?

Blinov dădu din cap. Până în zori, Monk îl ajutase să memoreze adresa din Berlinul de Est şi îi dăduse flaconul cu spumă de ras în interiorul căruia se afla un mic recipient cu cerneală invizibilă, pentru unica scrisoare pe care avea să o scrie. Nu se punea problema infiltrării în Arzamas-16. Nu putea exista decât o singură întâlnire de predare a materialelor şi, un an mai târziu, evadarea, cu tot ceea ce putea aduce cu el.

În timp ce ieşea pe coridor, Monk auzi o voce mică undeva înăuntru, care îi spuse: eşti un ticălos fără pereche. Ar fi trebuit să-l laşi să rămână aici, acum. Dar o altă voce răspunse: nu eşti o organizaţie de reîntregire a familiilor. Eşti un nenorocit de spion. Asta e tot ceea ce faci. Iar adevăratul Jason Monk jură că într-o zi Ivan Evdokimovici Blinov avea să trăiască în Statele Unite, împreună cu soţia şi cu fiul său şi că unchiul Sam va plăti greu pentru fiecare clipă a acestor doi ani.

Întâlnirea avu loc două zile mai târziu, în biroul lui Sir Henry Coombs de la ultimul etaj al clădirii din Vauxhall Cross, cunoscută sub numele ironic de Palatul Luminilor şi al Culturii. Porecla i-o dăduse un războinic de mult dispărut pe nume Ronnie Bloom. Specializat în cultura orientală, el dăduse peste o clădire denumită astfel la Beijing. În ea părea să fie destul de puţină lumină şi chiar şi mai puţină cultură, ceea ce îi amintea de sediul din Century House. Iar porecla se lipise.

Erau de faţă cei doi controlori, ai emisferelor estică şi vestică, Marchbanks ca şef al secţiei ruse şi MacDonald. Raportul acestuia din urmă dură aproape o oră, cu întrebări ocazionale din partea superiorilor.

— Ei, domnilor? întrebă în cele din urmă şeful.

Îşi exprimară pe rând reacţiile, unanime. Erau obligaţi să presupună că Manifestul Negru fusese într-adevăr furat şi că el constituia o listă reală a ceea ce dorea Komarov să facă dacă ajungea la putere: să impună tirania unui partid unic, care să asigure agresiunea în plan extern şi genocidul în interior.

— Vrei să pui pe hârtie tot ce ne-ai spus aici, Jock? Până diseară, te rog. După aceea, mai sus o să merg eu. Şi cred că va trebui să-i punem la curent şi pe colegii noştri de la Langley. Te ocupi tu de asta, Sean?

Controlorul pentru emisfera vestică dădu din cap. Şeful se ridică.

— Ce poveste urâtă. Va trebui oprit, desigur. Politicienii trebuie să ne dea undă verde să-l oprim pe omul acesta.

Dar acest lucru nu se întâmplă. În schimb, spre sfârşitul lunii august Sir Harry Coombs fu chemat la primul funcţionar public din Foreign Office, pe King Charles Street.

Ca subsecretar permanent, Sir Reginald Parfitt era nu numai coleg cu şeful SIS-ului, ci şi unul dintre aşa-numiţii Cinci Bătrâni înţelepţi care aveau să facă recomandarea lor primului-ministru pentru succesorul şefului. Se cunoşteau de mult şi erau prieteni, conştienţi că domneau peste regate complet diferite.

— Documentul acela blestemat pe care băieţii tău l-au adus din Rusia luna trecută, zise Parfitt.

— Manifestul Negru.
— Da, foarte bun titlu. Ideea ta, Harry?
— A şefului meu de secţie de la Moscova. Mi s-a părut adecvat.
— Absolut. Iar „negru” nici măcar nu defineşte întregul adevăr. În fine, am împărtăşit informaţiile şi americanilor, dar atât. Şi am ajuns cu el cât am putut de sus. Domnul şi stăpânul nostru – se referea aici la şeful Foreign Office-ului – l-a văzut înainte de a se abandona plăcerilor Toscanei, în vacanţă. L-a citit şi Secretarul de Stat american. Inutil s-o mai spun, repulsia e generală.
— Ce facem, reacţionăm, Reggie?
— Să reacţionăm? Da, dar s-ar putea să fie o problemă. Guvernele reacţionează în mod oficial la acţiunile altor guverne. În mod oficial, acest document – bătu cu palma peste exemplarul care şedea în faţa lui, pe sugativă – nici nu exista, chiar dacă noi ştim amândoi că e real. Oficial nici nu suntem în posesia lui, dat fiind că e furat. Mă tem că poziţia oficială este că nici unul dintre guvernele noastre nu poate face nimic.
— Asta oficial, murmură Henry Coombs. Dar guvernul nostru, în nemărginita sa înţelepciune, m-a angajat tocmai pentru a putea acţiona, atunci când este nevoie, în mod neoficial.
— Asta cu siguranţă, Henry, cu siguranţă. Te referi fără îndoială la o formă sau alta de operaţiune secretă.
Folosind aceste două cuvinte, expresia de pe chipul lui Sir Reginald părea să indice că un neinspirat deschisese fereastra, lăsând să intre mirosul unei centrale de gaze.
— S-au mai văzut demenţi periculoşi destabilizaţi, Reggie. Pe tăcute. Ceea ce, după cum ştii, e specialitatea noastră.
— Dar numai rareori cu succes, Henry. Şi aici e buba. Toţi stăpânii noştri politici de pe ambele maluri ale Atlanticului par convinşi că, oricât de secretă ar fi o operaţiune la un anumit moment, mai devreme sau mai târziu tot ar ieşi la iveală. Spre marele lor disconfort. Prietenii noştri americani au o serie nesfârşită de „gates” care să-i ţină treji noaptea: Watergate, Irangate, Contragate. Iar ai noştri îşi amintesc foarte bine scurgerile de informaţii urmate de anchete, audieri şi rapoarte extrem de neplăcute. Mituirile din Parlament, armele pentru Iran... înţelegi ce vreau să spun, Henry?
— Adică nu au sânge în coaie.
— Brutal, dar perfect adevărat, ca întotdeauna. Ai avut mereu darul formulărilor delicate. Cred că nici unuia dintre statele noastre nu-i trece prin cap să facă vreun fel de comerţ sau să ofere credite acestui om, când sau dacă va ajunge la

putere. Dar asta e tot. Cât despre măsurile active, răspunsul este: nu.

Subsecretarul permanent îl conduse pe şef până la uşă. Ochii săi albaştri susţinură privirea maestrului în ale spionajului fără nici cea mai mică urmă de umor.

— Şi, Henry, asta înseamnă efectiv nu.

În timp ce maşina îl ducea încet pe malul apei leneşe a Tamisei înapoi către Vauxhall Cross, lui Sir Henry Coombs nu-i rămânea decât să accepte realitatea deciziilor interguvernamentale. Pe vremuri o strângere de mână era suficientă, iar discreţia era atât de la sine înţeleasă, cât şi păstrată cu sfinţenie. În ultimii zece ani, în care una dintre puţinele industrii în creştere fusese cea a scurgerilor oficiale de informaţii, semnăturile ajungeau, dar ele păreau să aibă prostul obicei de a reveni să-şi bântuie emitenţii. Nimeni, la Londra sau Washington, nu dorea să-şi pună semnătura recognoscibilă pe ordinul care să declanşeze „o operaţiune secretă" destinată să oprească marşul triumfal al lui Igor Viktorovici Komarov.

VLADIMIR, IULIE 1989

Profesorul universitar american doctor Philip Peters mai intrase o dată în U.R.S.S., teoretic pentru a-şi satisface pasiunea pentru studiul artei orientale şi al obiectelor vechi de artă ruseşti. Nu se întâmplase nimic şi nimeni nu ridicase măcar dintr-o sprânceană.

Douăsprezece luni mai târziu şi mai mulţi turişti americani se revărsau spre Moscova, iar măsurile de control erau şi mai relaxate. Întrebarea care i se punea lui Monk era dacă să joace din nou rolul doctorului Peters. Hotărî că da.

Scrisoarea profesorului Blinov era limpede. Strânsese o recoltă bogată de informaţii, răspunzând celor mai multe dintre întrebările la care i se ceruse un răspuns. Lista fusese pregătită după discuţii îndelungate la cele mai înalte niveluri academice americane, încă înainte ca Monk să-l fi întâlnit pe profesor în camera lui de la hotelul Fairmont, iar Ivan Blinov o luase cu el. Acum terminase cu răspunsurile. Problema era că avea să-i fie greu să ajungă la Moscova. Şi avea să stârnească bănuieli.

Dar pentru că Gorki era un alt oraş înţesat de instituţii ştiinţifice, aflat la numai o oră şi jumătate de mers cu trenul de Arzamas-16, putea ajunge acolo. După multe proteste, KGB-ul îi retrăsese „escorta" – atunci când ieşea din zonele de cercetare nucleară. La urma urmelor, argumentase el, fusese până în California. De ce nu şi la Gorki? Comisarul politic îl sprijinise. Scăpat de sub supraveghere, putea lua trenul mai departe, până în oraşul-catedrală Vladimir. Dar asta era tot ce

putea face. Iar seara trebuia să fie înapoi. Dădu ziua de 19 iulie ca dată a întâlnirii, la prânz, dedesubtul galeriei vestice a Catedralei Înălţării.

Timp de două săptămâni, Monk studie oraşul Vladimir. Acesta este un centru medieval, vestit pentru două magnifice catedrale. Cea a înălţării era cea mai mare, împodobită cu picturile lui Andrei Rubliov, pictorul din secolul al XV-lea; cea mai mică era Sf. Dumitru.

Departamentul de cercetare de la Langley nu reuşi să găsească nici un grup de turişti care să se apropie măcar de Vladimir la data indicată. Iar apariţia ca turist singur era riscantă; grupul oferea protecţie. În cele din urmă descoperiră un grup de entuziaşti ai arhitecturii ecleziastice ruseşti, care pleca la Moscova pe la mijlocul lui iulie şi care avea programată o excursie cu autocarul la minunata Mănăstire Sfânta Treime – Sf. Sergiu de la Zagorsk, pe data de 19. Doctorul Peters se alătură grupului.

Cu părul vopsit în obişnuita claie de bucle încărunţite şi ghidul turistic sub nas, doctorul Peters colindă timp de trei zile splendidele catedrale ale Kremlinului. La finele zilei a treia, ghidul Inturist le comunică să fie în holul hotelului a doua zi la ora şapte şi jumătate, pentru îmbarcarea în autocarul pentru Zagorsk.

La şapte şi un sfert doctorul Peters trimise un bilet în care scria că suferise o criză violentă de stomac şi prefera să stea în pat şi să se trateze. La ora opt ieşi pe tăcute din hotelul Metropol şi se îndreptă către gara Kazan, de unde luă un tren spre Vladimir. Cu puţin înainte de ora unsprezece, descinse în oraşul-catedrală.

După cum se aşteptase, în oraş erau deja multe grupuri de turişti, căci Vladimirul nu avea secrete de stat, iar supravegherea turiştilor era aproape inexistentă. Cumpără un ghid al oraşului şi porni să viziteze Catedrala Sf. Dumitru, admirându-i pereţii pe care se găseau 1300 de basoreliefuri înfăţişând animale, păsări, flori, grifoni, sfinţi şi profeţi. La douăsprezece fără zece parcurse cei trei sute de metri până la Catedrala Înălţării şi purcese nestânjenit să admire picturile lui Rubliov de sub galeria vestică. Lângă umăr auzi o tuse uşoară. Dacă a fost urmărit, sunt un om mort, îşi spuse Monk.

— Bună ziua, domnule profesor, ce mai faceţi? întrebă el calm, fără să-şi dezlipească ochii de pe picturile strălucitoare.

— Bine, dar mi-e cam teamă, recunoscu Blinov.

— Tuturor ne e.

— Am ceva pentru dumneavoastră.

— Şi eu am ceva pentru dumneavoastră. O scrisoare lungă de la Jenia. Şi încă una de la micul Ivan, cu câteva desene pe

care le-a făcut la şcoală. Apropo, cred că vă moşteneşte. Profesoara de matematică zice că a luat-o cu mult înaintea clasei.

Aşa înspăimântat cum era, cu fruntea brobonită de sudoare, savantul se lumină la faţă de plăcere.

— Urmaţi-mă încet, spuse Monk, dar nu vă luaţi ochii de la picturi.

Se îndepărtă într-o manieră care îi permitea să ţină sub supraveghere întreaga aripă. Grupul de francezi plecă şi cei doi rămaseră singuri.

Monk îi dădu profesorului pachetul de scrisori pe care i le adusese din America şi o a doua listă de sarcini pregătită de fizicieni. Ea alunecă în buzunarul interior al hainei lui Blinov. Pachetul lui pentru Monk era mult mai voluminos: un teanc gros de mai bine de doi centimetri de documente pe care le copiase la Arzamas-16.

Lui Monk nu-i plăcea, dar nu avea ce face; îndesă teancul în cămaşă şi şi-l împinse la spate. Îi întinse mâna lui Blinov şi zâmbi.

— Curaj, Ivan Evdokimovici, nu mai e mult. Doar un an.

Cei doi se despărţiră, Blinov pentru a se întoarce la Gorki şi de acolo în locul lui binecuvântat, Monk pentru a prinde trenul înapoi până la Moscova. Ajunse la loc în pat – cu documentele depuse în siguranţă la ambasadă – înainte de revenirea autocarului de la Zagorsk. Toată lumea îşi manifestă compătimirea, adăugând că pierduse o excursie unică.

Pe 20 iulie grupul luă avionul de la Moscova spre New York, pe deasupra Polului. În aceeaşi noapte, un alt avion se îndreptă spre aeroportul Kennedy, venind însă de la Roma. El îl purta pe Aldrich Ames, care se întorcea după cei trei ani petrecuţi în Italia, ca să-şi reia activitatea de spionaj pentru KGB la Langley. Era deja mai bogat cu două milioane de dolari.

Înainte de a pleca din Roma, învăţase pe dinafară şi apoi arsese o listă de sarcini lungă de nouă pagini. De primă importanţă era descoperirea oricăror noi agenţi care spionau pentru CIA în interiorul U.R.S.S., cu accent pe agenţii KGB, GRU, pe funcţionarii publici cu rang înalt şi pe oamenii de ştiinţă. Exista şi un post-scriptum. Concentraţi-vă eforturile asupra celui pe care îl cunoaştem sub numele de Jason Monk.

CAPITOLUL 9

August nu este o lună propice pentru membrii cluburilor din St James's, Piccadilly, sau Pali Mall. Pentru că e lună de vacanţă, majoritatea angajaţilor ar dori să fie plecaţi împreună cu familiile lor, în timp ce jumătate dintre membri sunt fie la ţară, fie în străinătate.

Multe cluburi se închid, iar membrii care dintr-un motiv sau altul rămân în capitală sunt nevoiţi să stea o vreme prin vecini, în virtutea unor vechi înţelegeri care dau posibilitatea membrilor cluburilor închise să tragă la cele care rămân deschise. Dar în ultima zi a lunii White's se deschisese din nou. Aici, Sir Henry Coombs îl invită la masă pe un bărbat cu cincisprezece ani mai în vârstă decât el, unul dintre predecesorii săi în funcţia de şef al SIS.

La şaptezeci şi patru de ani, Sir Nigel Irvine ieşise de cincisprezece ani la pensie. Primii zece şi-i petrecuse fiind „ceva prin City", ceea ce însemna că, la fel ca şi alţii înaintea lui şi de la el încoace, îşi folosea experienţa, ştiinţa coridoarelor puterii şi abilitatea ca să pună câte ceva deoparte pentru zile negre.

Cu patru ani înaintea acestui prânz, se retrăsese definitiv în casa de lângă Swanage, pe Insula Purbeck, în Dorset, unde scria, citea, făcea lungi plimbări de-a lungul ţărmului Canalului Mânecii şi, din când în când, venea cu trenul la Londra ca să-şi vadă vechii prieteni. Aceiaşi prieteni şi câţiva mult mai tineri, recunoşteau că era încă energic şi activ şi că ochii albaştri şi blânzi ascundeau o minte ascuţită ca un brici.

Aceia care îl cunoşteau cel mai bine ştiau că politeţea demodată pe care o afişa faţă de toţi cei pe care îi întâlnea masca o voinţă de fier, care se putea transforma uneori într-o duritate lipsită de scrupule. Şi, în ciuda diferenţei de vârstă, Sir Henry Coombs îl cunoştea destul de bine.

Aparţineau amândoi vechii tradiţii a specialiştilor în problemele ruseşti. După pensionarea lui Irvine, şefia SIS-ului căzuse în mâinile a doi orientalişti şi apoi a unui expert în problemele arabe, înainte ca Sir Henry Coombs să marcheze revenirea la unul dintre aceia care îşi oţeliseră puterile în lupta împotriva Uniunii Sovietice. Pe vremea când Irvine era în frunte, Coombs se dovedise a fi un agent strălucit la Berlin, unde îşi măsurase forţele cu reţeaua KGB din Germania Democrată şi cu Marcus Wolf, celebrul spion est-german.

Irvine lăsă conversaţia să se învârtească în jurul unor subiecte banale în barul supraaglomerat de la parter, dar n-ar fi fost om dacă nu s-ar fi întrebat de ce fostul său protejat îl

făcuse să ia trenul din Dorset până la Londra aceea caldă şi umedă doar pentru un prânz. Abia după ce se aşezară în salonul de la etaj, la o masă de lângă fereastra ce dădea spre St. James Street, Coombs trecu la scopul real al invitaţiei.

— Se petrece ceva în Rusia, spuse el.

— Se petrec multe, dar nimic bun, din câte citesc prin ziare, replică Irvine.

Coombs surâse. Ştia că fostul lui şef avea surse de informaţii mult mai bune decât ziarele de dimineaţă.

— N-o să intru în detalii. Nu aici şi nu acum. O să-ţi descriu doar tabloul general.

— Bineînţeles.

Coombs îi făcu o prezentare sintetică a evenimentelor din ultimele şase săptămâni, de la Moscova şi Londra. Dar mai cu seamă de la Londra.

— Nu intenţionează să ia nici o măsură, iar hotărârea e definitivă, spuse el. Lucrurile trebuie să-şi urmeze cursul, oricât de neplăcut ar fi. Sau cel puţin aşa mi-a spus stimatul nostru şef al Foreign Office-ului acum vreo două zile.

— Mă tem că mă supraestimezi, dacă ai impresia că pot să-i dinamizez pe mandarinii din King Charles, replică Sir Nigel. Sunt doar un bătrân pensionar. Bătrâneţe, haine grele, cum zice poetul.

— Am două documente pe care aş dori să-ţi arunci ochii, zise Coombs. Unul este un raport complet asupra celor întâmplate, din câte am putut să reconstituim, din momentul în care un bătrân curajos, chiar dacă prost, a furat un dosar de pe biroul secretarului personal al lui Komarov. O să-ţi poţi face o părere şi o să vezi dacă eşti de acord cu noi că Manifestul Negru e un document autentic.

— Şi celălalt?

— E manifestul însuşi.

— Îţi mulţumesc pentru încredere. Şi ce trebuie să fac cu ele?

— Ia-le acasă, citeşte-le, iar pe urmă spune-mi ce crezi.

Bolurile de budincă de orez cu gem, acum goale, fură înlocuite, la comanda lui Sir Henry, cu cafea şi două pahare din vinul roşu al casei, un Fonseca deosebit de fin.

— Şi dacă sunt de acord cu voi în ce priveşte oribilitatea manifestului şi şansele ca el să fie real, ce urmează?

— Mă întrebam, Nigel... cei cu care cred că urmează să te întâlneşti în America, săptămâna viitoare...

— Zău, Henry, nici măcar tu n-ar fi trebuit să ştii despre asta.

Coombs ridică modest din umeri; în sinea lui, se bucura că intuiţia îl ajutase. Consiliul avea într-adevăr să se întrunească,

iar Irvine făcea parte din el.

— Ştii cum se zice: am spioni peste tot.

— Atunci mă bucur că lucrurile nu s-au schimbat prea mult de pe vremea mea. Bine, să zicem că urmează să mă întâlnesc cu cineva în America. Şi ce-i cu asta?

— Las la latitudinea ta. A discernământului tău. Dacă tu crezi că aceste documente merită aruncate la gunoi, arde-le pe amândouă. Dacă crezi că merită să traverseze Atlanticul, procedează în consecinţă.

— Măi, măi, totul e foarte incitant.

Coombs scoase din servietă un pachet plat, pe care i-l întinse. Irvine îl puse în geantă, alături de cumpărăturile făcute, câteva modele de goblenuri, căci lui Lady Irvine îi plăcea să brodeze în serile de iarnă.

Se despărţiră în hol. Sir Nigel Irvine luă un taxi până la gară şi de acolo trenul spre Dorset.

LANGLEY, SEPTEMBRIE 1989

În momentul revenirii la Langley, uimitoarea carieră de spion pentru KGB a lui Aldrich Ames mai avea de parcurs patru ani şi jumătate din totalul de nouă.

Pentru că acum se scălda în bani, îşi începu noua viaţă prin a cumpăra cu banii jos o casă în valoare de o jumătate de milion de dolari şi prin a epata parcarea cu Jaguarul său nou-nouţ. Toate acestea dintr-un salariu de 50.000 de dolari pe an. Dar nimeni nu observă nimic.

Dat fiind că la Roma condusese biroul sovietic al secţiei şi în ciuda faptului că Roma intra în Europa occidentală, Ames rămăsese în cruciala divizie SE. Din punctul de vedere al KGB-ului, era vital ca el să rămână acolo unde, datorită poziţiei sale, putea să mai arunce câte un ochi în cele 301 dosare.

Aici însă se ridica o problemă majoră. Milton Bearden tocmai se întorsese şi el la Langley, după ce condusese războiul secret împotriva sovieticilor în Afganistan.

Primul lucru pe care îl făcu după ce preluă conducerea diviziei SE fu să încerce să scape de Ames. Dar, ca şi alţii înaintea lui, se izbi de mai multe obstacole.

Ken Mulgrew, arhetipul birocratului, avansase pe filiera neoperaţională a ierarhiei până la un post din care avea controlul asupra personalului. Ca atare, influenţa lui era hotărâtoare în materie de resurse umane şi de posturi.

El şi Ames îşi reluaseră amiciţia pe bază de alcool, acum că Ames îşi putea permite tot ce era mai bun. Mulgrew fu acela care îi ridică obstacole în cale lui Bearden, păstrându-l pe Ames înăuntrul diviziei SE.

Între timp, CIA introdusese pe computer dosarele cele mai secrete, încredinţând tainele cele mai adânci celui mai nesigur instrument inventat vreodată. La Roma, Ames se străduise să înveţe să lucreze pe computer.

Acum nu mai avea nevoie decât de codurile de acces pentru a pătrunde în cele 301 dosare, fără să se ridice măcar de la biroul său. Nu mai era nevoie de sacoşele de plastic pline cu hârtii. Nici să ceară şi să semneze de primire pentru cele mai secrete dosare.

Prima funcţie pe care reuşi să i-o asigure Mulgrew prietenului său fu cea de coordonator european al grupului operaţional extern al diviziei sovietice. Dar operaţiunile externe se ocupau exclusiv de agenţii din afara U.R.S.S. sau a lagărului socialist. Aceştia nu-l includeau pe Lysander, războinicul spartan, care conducea la Berlin Direcţia K a KGB-ului, nici pe Orion, vânătorul care acţiona dinăuntrul Ministerului Apărării de la Moscova. Delphi, oracolul, se afla la nivelurile cele mai înalte ale Ministerului de Externe, iar cel de-al patrulea, cel care voia să zboare peste Atlantic şi care primise numele de cod Pegas, era într-o staţiune de cercetări nucleare închisă ermetic, undeva între Moscova şi Urali.

Ames se folosi de poziţia sa pentru a face o verificare asupra lui Jason Monk, care acum, ca GS-15, avea un rang mai înalt decât el, rămas GS-14, dar nu află nimic. Chiar şi lipsa de referinţe la Monk în operaţiunile externe îi dădu însă un indiciu: agenţii lui Monk erau în interiorul Uniunii Sovietice. Restul i-l spuseră Scuttlebutt şi Mulgrew.

Prin birouri se vorbea că Monk era cel mai bun, ultima mare speranţă a diviziei. Se mai spunea că era un singuratic, un tip independent care îşi avea metodele lui proprii, îşi asuma riscuri de unul singur şi ar fi fost demult zburat dacă n-ar fi fost un singur lucru: dădea rezultate, în cadrul unei organizaţii care obţinea din ce în ce mai puţine.

Ca orice birocrat, Mulgrew nu-l putea suferi pe Monk. Nu-i înghiţea spiritul independent, refuzul de a completa toate formularele în triplu exemplar, dar mai mult decât orice îl irita imunitatea lui la protestele celor ca Mulgrew.

Ames avu grijă să aţâţe toate aceste sentimente. Dintre ei doi, el ducea mai bine la băutură. Mai putea gândi chiar şi prin aburii alcoolului, în timp ce Mulgrew începea să se laude şi să-şi dea drumul la gură.

Astfel se făcu că într-o seară de septembrie a lui 1989, pe când discutau iarăşi despre singuraticul din Virginia, Mulgrew lăsă să-i scape că auzise că Monk avea un agent, „un barosan pe care-l recrutase cu vreo doi ani înainte în Argentina”.

Nu-i ştia numele, nici pe cel de cod. Dar KGB-ul putea face restul. „Barosan” putea însemna cineva de la secretar doi în sus. Pentru „vreo doi ani” stabiliră o perioadă între optsprezece luni şi trei ani în urmă.

Verificările la Ministerul de Externe dădură la iveală o listă de şaptesprezece posibilităţi pentru Buenos Aires. Detaliul furnizat de Ames, cum că personajul nu mai primise un alt post peste hotare, scurtă lista la doisprezece...

Spre deosebire de CIA, ramura de contrainformaţii a KGB-ului nu cunoştea jena. Începură să verifice cine dăduse brusc de bani, cine îşi îmbunătăţise stilul de viaţă, chiar şi cine îşi cumpărase un apartament nou...

Era o zi frumoasă de 1 septembrie, cu o briză ce sufla dinspre Canal şi nimic nu se mişca între stâncile falezei şi coastele îndepărtate ale Normandiei decât valurile cu creste albe, spulberate de vânt.

Sir Nigel urcă cu paşi mari poteca ce ducea sus pe faleză între Capul Duriston şi Capul St. Alban’s, trăgând adânc în piept aerul sărat. Era plimbarea lui preferată, aşa cum fusese timp de mulţi ani, în acelaşi timp un tonifiant după încăperile pline de fum sau după nopţile de studiu al documentelor.

Constatase că plimbarea îi limpezea mintea şi îl ajuta să se concentreze, eliberându-l de detaliile irelevante sau intenţionat înşelătoare şi lăsând doar miezul problemei.

Îşi petrecuse noaptea aplecat asupra celor două documente pe care i le dăduse Henry Coombs, şocat de ceea ce citise. Activitatea detectivistică desfăşurată din ziua în care domnişoara Stone zărise un bătrân vagabond aruncându-i un obiect prin portiera maşinii se bucura de aprecierea lui. Exact aşa ar fi procedat şi el.

Şi-l amintea vag pe Jock MacDonald, un tinerel imberb care făcea comisioane la Century House. Evident că de atunci crescuse considerabil. Iar concluzia îl convinsese: documentul acesta nu era nici un fals, nici o glumă.

Ceea ce îl aducea la manifestul însuşi. Dacă demagogul rus chiar intenţiona să-şi pună în practică programul, avea să se întâmple un lucru care îi readucea în memorie o întâmplare din tinereţe.

Avea 18 ani când, în 1943, fusese în sfârşit primit în armata britanică şi trimis în Italia. Rănit în marele atac de la Monte Cassino, fusese expediat înapoi în Anglia, unde, după refacere şi împotriva tuturor cererilor sale de a se întoarce la unitate, fusese repartizat unei unităţi militare de informaţii.

Ca tânăr locotenent care abia împlinise 20 de ani, traversase Rinul împreună cu Armata a 8-a şi găsise un lucru pe care

nimeni la vârsta lui – nimeni, la nici o vârstă – nu ar fi trebuit să-l vadă. Un maior de infanterie, profund şocat, îl chemase să vadă ce descoperiseră trupele în calea lor. Lagărul de concentrare de la Bergen-Belsen lăsase bărbaţi mai în vârstă decât el cu coşmaruri pentru tot restul vieţii.

Ajuns la Capul St Alban's, se întoarse către interior, urmând poteca spre cătunul Acton, unde avea să cotească din nou pe drumeagul care îl ducea la Langton Matravers. Ce era de făcut? Şi care erau şansele de reuşită? Să le dea foc şi să încheie povestea? Sau să le ia cu el în America, riscând să fie ridiculizat de patriarhii cu care avea să petreacă săptămâna? Grea alegere.

Ridică zăvorul de la poarta grădinii şi traversă porţiunea unde Penny creştea vara fructe şi legume. În curte ardea mocnit un foc din uscături. În mijloc, jăraticul era încă roşu, fierbinte. Ar fi fost atât de uşor să arunce cele două documente şi să termine odată.

Ştia că Henry Coombs nu va mai deschide niciodată subiectul, nu-l va întreba ce făcuse şi nici nu va cere să vadă urmările, în plus, nimeni nu va şti de unde proveneau documentele, fiindcă nici unul dintre ei nu va vorbi. Soţia îl strigă de la fereastra bucătăriei.

— Ai venit? Ceaiul e în sufragerie. Am fost în sat şi am luat brioşe şi gem.

— Bun, mor după brioşe.

— Ar trebui să ştiu asta de-acum.

Cu cinci ani mai tânără, Penelope Irvine fusese o frumuseţe, peţită de cel puţin zece alţi bărbaţi, mai bogaţi decât el. Din motive pe care numai ea le ştia, îl preferase pe tânărul, dar săracul ofiţer de informaţii care îi citea poezii şi ascundea un creier ca un computer în spatele unei înfăţişări timide.

Avuseseră un unic fiu, mort demult, căzut în Insulele Falkland în 1982. Încercau să nu se gândească prea mult la el, cu excepţia zilei lui de naştere şi a celei în care murise.

Timp de treizeci de ani, cât lucrase în Serviciile Secrete, Penny îşi aşteptase răbdătoare soţul care îşi conducea agenţii în mijlocul Uniunii Sovietice, sau aştepta în umbra rece a Zidului Berlinului pe câte un om curajos, dar înspăimântat, să treacă de punctul de control, intrând în lumina Berlinului occidental. Când se întorcea acasă, focul ardea întotdeauna şi la ceai avea brioşe. La şaptezeci şi patru de ani, încă o considera frumoasă şi o iubea foarte mult.

Se aşeză, mestecându-şi gustarea şi privind ţintă la flăcări.

— Pleci iar, spuse ea încet.

— Cred că trebuie.

— Cât timp?

— A, doar câteva zile la Londra, pentru pregătiri, apoi în America o săptămână. Şi pe urmă gata, probabil.

— Bine, eu mă descurc. Am de lucru în grădină. Mă suni când poţi?

— Sigur.

Apoi zise:

— Nu trebuie să se mai întâmple niciodată, ştii asta.

— Sigur că nu. Hai, termină-ţi ceaiul.

LANGLEY, MARTIE 1990

Primele semnale de alarmă porniră din secţia CIA de la Moscova. Începând din decembrie precedent, agentul Delphi amuţise. Aşezat la biroul său, Jason Monk sorbi din ochi mesajele pe măsură ce erau decodificate şi aduse la el. Îngrijorarea i se preschimbă în spaimă.

Dacă Kruglov era bine, atunci încălca toate regulile. De ce? De două ori cei de la Moscova îi lăsaseră semnele cu cretă care îi indicau lui Delphi că o anumită „cutie poştală” era plină şi trebuia golită. De două ori semnalele rămăseseră fără răspuns. Era plecat din oraş, sau fusese trimis pe neaşteptate în străinătate?

Dacă era aşa, ar fi trebuit măcar să dea necesarele semne de viaţă. Cercetaseră revistele obişnuite, căutând anunţul care să le dea de înţeles că era bine, sau dimpotrivă, că avea probleme. Nimic.

În martie se părea că Delphi avusese un atac de cord, o altă boală, sau un accident Dar poate că era mort. Sau fusese „ridicat”.

În mintea bănuitoare a lui Monk, o întrebare rămăsese fără răspuns. Dacă ar fi fost ridicat, Kruglov ar fi mărturisit tot. Rezistenţa nu avea nici un sens, nu făcea decât să prelungească durerea.

În consecinţă, ar fi dezvăluit locurile unde se aflau „cutiile poştale” şi codul semnelor cu cretă care anunţau CIA-ul că avea de ridicat un pachet de informaţii.

Atunci de ce nu folosise KGB-ul aceste semne pentru a încerca să prindă un diplomat american în flagrant delict? Ar fi fost lucrul cel mai la îndemână. Şi ar fi însemnat un triumf pentru Moscova chiar când aveau mai mare nevoie de el, căci totul părea acum să iasă în favoarea americanilor.

Imperiul sovietic din Europa răsăriteană era în descompunere. România îl asasinase pe dictatorul Ceauşescu; Polonia era pierdută, Cehoslovacia şi Ungaria declaraseră revoltă pe faţă şi Zidul Berlinului fusese făcut bucăţi în noiembrie anterior. Surprinderea în flagrant delict a unui

diplomat american ar mai fi atenuat din umilinţele prin care trecea KGB-ul. Şi totuşi, nu făcuseră nimic.

Pentru Monk, asta însemna unul din două lucruri: fie completa dispariţie a lui Kruglov se datora unui accident care îşi va găsi explicaţia mai târziu, fie KGB-ul îşi proteja o sursă.

Statele Unite sunt o ţară bogată în multe lucruri, dintre care unul, nu lipsit de importanţă, îl constituie organizaţiile nonguvernamentale, aşa numitele ONG-uri. Ele variază de la trusturi la fundaţii de cercetări în nenumărate domenii, dintre care unele funcţionează într-o obscuritate desăvârşită. Există centre de studii politice, de cercetare avansată, grupuri pentru promovarea a tot felul de idei, consilii pentru avansarea în cine ştie ce domeniu şi organizaţii aproape prea numeroase pentru a fi incluse într-o listă.

Unele sunt dedicate cercetării, altele unor scopuri caritabile, sau dezbaterilor; o parte îşi concentrează activitatea asupra unui singur aspect prin propagandă, lobby sau publicitate, încercând să trezească interesul publicului faţă de încurajarea cutărui aspect, sau abolirea altuia.

Doar în Washington se găsesc 12.000 de ONG-uri, iar la New York cu o mie mai multe. Şi toate au fonduri. Unele sunt finanţate, cel puţin în parte, din impozite, altele prin testament din partea unor persoane demult dispărute, unele prin întreprinderi industriale şi comerciale particulare, altele de milionari excentrici, filantropi, sau doar ţicniţi.

Ele oferă un loc profesorilor universitari şi cercetătorilor, politicienilor, foştilor ambasadori şi oamenilor de bine, celor care nu au altceva mai bun de făcut şi, din când în când, câte unui maniac. Dar toate au două lucruri în comun. Îşi recunosc în mod public existenţa şi au, undeva, un sediu. Toate, cu excepţia uneia.

Poate datorită numărului mic şi fix de membri, calităţii lor şi faptului că erau aproape invizibili, Consiliul Lincoln era cel mai influent dintre toate.

Într-o democraţie, influenţa înseamnă putere. Numai în interiorul dictaturilor, puterea brută – de a aresta, reţine, sechestra, tortura, judeca, condamna şi arunca în închisoare – poate exista în afara legii.

De aceea, într-o democraţie, puterea acelora ce nu sunt aleşi se manifestă prin capacitatea de a influenţa maşinăria aleşilor.

Aceasta se poate face prin mobilizarea opiniei publice, campanii de presă, un lobby insistent, sau contribuţii financiare directe. Dar, în forma sa cea mai pură, o asemenea influenţă poate reprezenta simplul sfat dat celor aleşi şi care provine dintr-o sursă a cărei experienţă, integritate şi

înţelepciune sunt mai presus de orice suspiciune. Acest lucru se mai numeşte şi „cuvântul tăcut”.

Negându-şi propria existenţă, invizibilul Consiliu Lincoln era un grup independent care îşi dedicase activitatea evaluării evenimentelor curente, cântăririi şi discutării lor, urmată de o rezoluţie finală. Bazat pe egalitatea între membri şi pe accesul lor la cele mai înalte sfere ale puterii, Consiliul avea, probabil, mai multă putere decât oricare alt ONG, sau decât multe dintre ele luate la un loc.

Consiliul era prin compoziţie anglo-american şi îşi avea originile în acel simţ profund al camaraderiei născute în faţa duşmanului care mergea înapoi în timp până la primul război mondial, deşi Consiliul se născuse abia la începutul anilor ’80, în urma unui dineu organizat la un club exclusivist din Washington, imediat după războiul din Insulele Falkland.

Calitatea de membru se dobândea numai prin invitaţie şi era limitată la aceia pe care membrii curenţi îi considerau posesorii unor anumite calităţi. Între ele se numărau experienţa, probitatea necontestată, puterea de pătrundere, discreţia absolută şi patriotismul dovedit.

Pe lângă ele, aceia care ocupaseră funcţii publice trebuiau să se fi retras din posturile respective, pentru a elimina chestiunea presiunilor din interes, în timp ce aceia care activau în sectorul privat puteau rămâne la cârma corporaţiilor lor. Nu toţi membrii erau neapărat oameni bogaţi, dar cel puţin doi dintre aceştia din urmă valorau personal câte un miliard de dolari.

Sectorul privat acoperea comerţul, industria, sectorul bancar, finanţele şi cercetarea, în timp ce sectorul public includea foşti şefi de stat, diplomaţi şi funcţionari civili superiori.

În vara lui 1999 şase dintre membri erau britanici, dintre care o femeie, iar treizeci şi patru erau americani, cinci între ei fiind femei.

Prin natura experienţei pe care era de presupus că o aduceau cu ei în dezbateri, cei mai mulţi erau de la o vârstă mijlocie în sus. Puţini aveau o experienţă de viaţă de mai puţin de şaizeci de ani, iar cel mai în vârstă era încă în formă la optzeci şi unu.

Consiliul nu fusese botezat după oraşul englezesc cu acelaşi nume, ci după cel mai mare preşedinte american, iar motoul lui ar fi putut fi găsit în cuvintele: „un guvern ales din popor, de către popor şi pentru popor nu va pieri de pe faţa pământului”.

El se întrunea o dată pe an, în urma câtorva telefoane aparent nevinovate, într-un loc foarte retras. De fiecare dată, gazdă era unul dintre membrii mai bogaţi, care nu declina niciodată această însărcinare de onoare. Ceilalţi îşi plăteau

drumul până la un punct de întâlnire stabilit de comun acord, după care deveneau oaspeţii gazdei lor.

În colţul de nord-vest al statului Wyoming se întinde o vale cunoscută simplu sub numele de Jackson Hole, botezată cu numele primului vânător de blănuri care avusese curajul de a petrece o întreagă iarnă acolo. Mărginită la vest de vârfurile Munţilor Teton şi la est de lanţul Gros Ventre, valea este închisă la nord de Parcul Naţional Yellowstone. Spre sud, şirurile muntoase se unesc şi râul Snake se năpusteşte printre ele într-un torent de apă înspumată.

La nord de mica staţiune de schi Jackson, autostrada 191 merge direct până la Moran Junction, trece pe lângă aeroport şi se îndreaptă mai departe, spre Yellowstone. Chiar lângă aeroport se află sătucul Moose, unde un drum secundar se ramifică pentru a-i duce pe oaspeţi la Lacul Jenny.

La vest de autostradă, la picioarele Munţilor Teton, se află două lacuri: Bradley, umplut de torentul din Gamet Canyon şi Taggart, umplut de Avalanche Canyon. Lacurile sunt accesibile doar căţărătorilor experimentaţi. Pe fâşia de pământ dintre ele, închisă la un capăt de peretele vertical al lui South Teton, un bancher din Washington pe nume Saul Nathanson construise o fermă de vacanţă de o sută de acri.

Prin poziţia ei, ferma oferea posesorului şi oaspeţilor săi discreţie absolută. Uscatul era mărginit din părţi de cele două lacuri, iar în spate se ridica muntele. În faţă, drumul public trecea pe sub nivelul fermei, aşezată pe un platou ridicat.

Pe 7 septembrie, primii musafiri sosiră, conform înţelegerii, la Denver, în Colorado, întâmpinaţi de avionul particular al lui Nathanson şi transportaţi peste munţi, până la aeroportul din Jackson. La ceva distanţă de terminal, trecură într-un elicopter care, în cinci minute, îi duse pe platou. Grupul de englezi îşi făcuse formalităţile de intrare în ţară pe Coasta de Est pentru a nu mai fi nevoiţi să treacă prin terminalul de la Denver, unde puteau schimba avioanele departe de ochii cercetători.

Ferma avea douăzeci de bungalouri, fiecare cu două dormitoare şi o sufragerie comună. Dat fiind că vremea însorită şi caldă se răcorea puţin doar după apusul soarelui, mulţi dintre oaspeţi preferau să stea pe verande, în faţa bungalourilor.

Mâncarea, excelentă, se servea în cabană, punctul central al complexului. Mesele, curăţate şi rearanjate, ofereau posibilitatea discuţiilor în plen.

Personalul angajat de Nathanson era de o discreţie desăvârşită şi fusese adus aici special pentru acest eveniment. Pentru a asigura securitatea, gărzi deghizate în excursionişti

înconjurau ferma stând în corturi şi întorcându-i din drum pe turiştii rătăciţi.

Întâlnirea din 1999 a Consiliului dură cinci zile. La finele ei nimeni n-ar fi zis că oaspeţii veniseră, stătuseră la fermă şi plecaseră.

În prima după-amiază, Sir Nigel Irvine îşi despachetă bagajele, făcu un duş, se îmbrăcă cu o pereche de pantaloni uşori şi o cămaşă de bumbac şi ieşi pe veranda podită cu scânduri a bungaloului pe care urma să-l împartă cu un fost Secretar de Stat american.

De unde se afla, vedea o parte din musafirii ieşiţi la plimbare. Printre pâlcurile de brazi şi mesteceni şerpuiau poteci minunate, dintre care câte una ducea până la marginea fiecărui lac.

Îl zări pe fostul secretar al Foreign Office-ului şi secretar general al NATO, lordul Carrington, o siluetă slabă ca a unei păsări, plimbându-se împreună cu Charles Price, bancherul, unul dintre cei mai populari şi eficienţi ambasadori trimişi de Statele Unite la Curtea din St. James. Irvine era şeful SIS când Peter Carrington era secretarul Foreign Office-ului şi deci superiorul lui. Americanul înalt de aproape doi metri îl domina pe lordul englez. Ceva mai încolo, gazda lor, Saul Nathanson, şedea pe o bancă la soare cu Elliot Richardson, bancher de investiţii şi fost procuror general.

Într-o parte lordul Armstrong, fost secretar al Cabinetului şi şef la Home Civil Service, bătea la uşa bungaloului unde Lady Thatcher încă nu terminase de despachetat.

Un alt elicopter coborî vâjâind pentru a-l aduce pe fostul preşedinte George Bush, întâmpinat de fostul Secretar de Stat Henry Kissinger. La una dintre mesele din apropierea casei mari, o slujnică cu şorţ aducea un ceainic, plin unui alt fost ambasador, Sir Nicholas Henderson, care împărţea masa şi ceaiul cu expertul financiar şi bancherul londonez Sir Evelyn de Rothschild.

Nigel Irvine îşi aruncă ochii pe programul celor cinci zile de conferinţă. Pentru seara aceea nu era prevăzut nimic. A doua zi membrii urmau să se împartă, ca de obicei, în trei grupuri – geopolitic, strategic şi economic. Timp de două zile se vor întâlni separat. A treia zi va fi dedicată comunicării rezultatelor dezbaterilor şi discutării lor. Ziua a patra era pentru sesiunile în plen. La cererea sa, i se alocase o oră, spre sfârşitul acestei zile. Ultima zi era rezervată pentru activităţi viitoare şi recomandări.

În pădurile dese de pe coastele Munţilor Teton un elan singuratic care simţise apropierea perioadei de rut boncăluia după o pereche. Pe aripi cu vârfuri întunecate, o egretă plutea

peste apele râului Snake, chiuind furioasă la un vultur pleşuv care îi invadase teritoriul de vânătoare. Era un loc idilic, îşi spuse maestrul în arta spionajului, întinat doar de răul întunecat din documentul pe care îl adusese cu el de pe un birou din Rusia.

VIENA, IUNIE 1990

În decembrie anterior, postul lui Aldrich Ames din grupul de operaţiuni externe al diviziei sovietice fusese desfiinţat. Se afla din nou pe dinafară, mai departe ca niciodată de cele 301 dosare.

Apoi primi cel de-al treilea post de la întoarcerea de la Roma, ca şef de birou pentru operaţiunile din Cehia. Funcţia aceasta însă nu-i dădea autoritatea de a pătrunde în inima secretă a secţiunii în care erau cuprinse detaliile referitoare la agenţii care operau în interiorul U.R.S.S., adică exact cele 301 dosare.

Ames i se plânse lui Mulgrew. Era nerezonabil, protestă el. Pe vremuri condusese întreaga ramură de contrainformaţii a aceleiaşi secţii. Mai mult, avea nevoie să poată verifica dosarele agenţilor CIA care, deşi ruşi, lucraseră în decursul carierei lor şi în Cehoslovacia. Mulgrew îi promise să îl ajute, în măsura posibilului.

În mai, Mulgrew îi obţinu prietenului său codul de acces. De-acum înainte, de la biroul său pentru Cehia, Ames putea scotoci prin dosare până avea să dea de „agenţii lui Monk”.

În iunie 1990, Ames făcu o călătorie la Viena pentru a se întâlni din nou cu „Vlad”, alias colonelul Vladimir Meciuleaev. După întoarcerea la Washington se considerase că ar fi fost primejdios pentru el să continue să se întâlnească cu diplomaţi sovietici, din cauza supravegherii efectuate de FBI. Aşa stând lucrurile, fusese aleasă Viena.

În cursul acestei întrevederi se îmbătă atât de rău, încât, deşi fixară o nouă întâlnire pentru luna octombrie, tot la Viena, el încurcă borcanele şi ajunse la Zürich. În iunie însă rămase destul de treaz pentru a lua în stăpânire o cantitate uriaşă de bani gheaţă şi pentru a stârni fericirea extatică a lui Meciuleaev. Adusese cu el trei portrete.

Unul era al unui colonel de armată, probabil GRU, acum la Ministerul Apărării de la Moscova, dar recrutat în Orientul Mijlociu, la sfârşitul anului 1985. Al doilea era un om de ştiinţă care locuia într-una dintre staţiunile de cercetare ermetice, dar care fusese recrutat în California. Al treilea era un colonel KGB, cunoscător de spaniolă, recrutat în afara U.R.S.S. în urmă cu şase ani şi care se afla acum în lagărul socialist, dar nu în U.R.S.S.

În mai puţin de trei zile, la sediul Directoratului I din Iazenevo începu vânătoarea.

„Nu-i auziţi glasul purtat de vântul nopţii, fraţii şi surorile mele? N-o auziţi cum vă strigă? Voi, copiii ei, nu auziţi glasul iubitei noastre mame Rusia?

Căci eu o aud, prieteni. Îi aud şoaptele prin păduri, îi aud suspinele peste troiene. De ce-mi faceţi una ca asta? întreabă ea. N-am fost trădată îndeajuns? N-am sângerat îndeajuns pentru voi? N-am suferit destul? De ce-mi faceţi asta?

De ce mă vindeţi ca pe-o târfă în mâinile străinilor şi veneticilor, care se înfruptă din carnea mea îndurerată ca nişte hultani...?”

Ecranul ridicat la un capăt al sălii care constituia centrul principal de conferinţe de la fermă era cel mai mare aflat la îndemână. Proiectorul se afla în fundul sălii.

Patruzeci de perechi de ochi erau aţintiţi asupra imaginii bărbatului care vorbea cu prilejul unui miting ţinut la Tukovo la începutul verii, pe măsură ce oratoria sonoră, rusească, se ridica în valuri, contrapunctată încet de vocea interpretului care făcuse dublajul.

„Da, fraţii mei! Da, surorile mele, o auzim. Cei de la Moscova, cu căciulile lor de blană şi cu ţiitoarele lor, n-o aud. Străinii şi pleava criminală, care se hrănesc din trupul ei, n-o aud. Dar noi o auzim pe maica noastră strigându-ne îndurerată, fiindcă noi suntem poporul Marelui Tărâm.”

Tânărul regizor Litvinov făcuse o treabă excelentă. Înserase pe parcursul filmului scene patetice, mişcătoare: o tânără mamă, cu părul blond, cu pruncul la sân, ridicându-şi privirile adoratoare către podium; un soldat de o frumuseţe tragică, cu lacrimi şiroindu-i pe obraji; un muncitor al pământului, cu secera pe umăr şi chipul brăzdat de ani.

Nici nu se vedea că toate aceste scene fuseseră filmate separat, cu actori. Mulţimea nu fusese trucată; filmată de la înălţime, ea se compunea din vreo zece mii de admiratori, aşezaţi în şiruri şi flancaţi de membrii în uniformă ai Tineretului Combatant. Igor Komarov îşi coborî vocea de la strigăt la puţin mai mult decât o şoaptă, captată de microfoane şi purtată pe deasupra stadionului.

„Nu vine nimeni? Nu apare nimeni care să spună: destul cu toate acestea? Răbdare, fraţii mei ruşi, mai aşteptaţi puţin, fiice ale *rodinei..”*

Glasul se înălţa din nou, de la murmur la strigăt.

„... căci eu vin, maică Rusia! Eu, Igor, fiul tău, am să vin...” Ultimul cuvânt se pierdu aproape de tot în strigătul scandat la comandă: KO-MA-ROV, KO-MA-ROV!

Proiectorul se întrerupse şi imaginea dispăru. Urmă o pauză, apoi un oftat colectiv.

Pe când se aprindeau luminile, Sir Nigel Irvine se mută la capătul mesei lungi din lemn de pin de Wyoming.

— Cred că ştiţi ce aţi urmărit, spuse el calm. Acesta a fost Igor Viktorovici Komarov, lider al Uniunii Forţelor Patriotice, partidul cu cele mai mari şanse de a câştiga alegerile din ianuarie şi care îl va propulsa pe domnul Komarov în funcţia de preşedinte. După cum aţi văzut, este un orator de mare forţă şi pasiune, extrem de carismatic. De asemenea, ştiţi că în Rusia optzeci la sută din putere stă deja în mâinile preşedintelui. De la Elţîn încoace, pârghiile şi mecanismele de constrângere active în ţările noastre au fost abolite. Un preşedinte rus poate guverna astăzi mai mult sau mai puţin după bunul plac şi poate, prin decret, să aprobe orice lege. Ceea ce ar putea foarte bine să includă şi restaurarea partidului unic.

— Dată fiind situaţia lor de acum, e o idee chiar atât de rea? întrebă un fost ambasador american la ONU.

— Poate că nu, doamnă, răspunse Irvine. Dar am cerut întrunirea de faţă nu pentru a pune în discuţie posibilul curs al evenimentelor după ce Komarov va fi preluat puterea, ci pentru a prezenta Consiliului ceea ce eu consider a fi dovezi concrete ale direcţiei şi naturii sale. Am adus din Anglia două rapoarte pe care aici, în Wyoming, folosind copiatorul biroului nostru, le-am multiplicat în patruzeci de exemplare.

— Mă-ntrebam de ce a trebuit să comandăm atâta hârtie, spuse gazda, Saul Nathanson, cu un zâmbet.

— Regret că ţi-am suprasolicitat aparatul, Saul, dar n-am vrut să car peste ocean patruzeci de exemplare din fiecare document. N-am să vă cer să le citiţi acum, dar o să vă rog să luaţi cu voi câte un exemplar şi să le parcurgeţi în linişte. Vă rog să-l citiţi mai întâi pe cel de verificare şi abia apoi Manifestul Negru. În fine, trebuie să vă spun că trei oameni au murit deja din cauza a ceea ce urmează să citiţi în seara aceasta. Dar documentele sunt atât de secrete, încât sunt nevoit să vă rog să mi le înapoiaţi pe toate, pentru a le arde înainte de a părăsi această casă.

Fără o umbră de veselie, membrii Consiliului Lincoln îşi primiră copiile şi se retraseră în camerele lor. Spre mirarea personalului, nimeni nu apăru la masa de seară. Toată lumea ceru ca mâncarea să le fie adusă în cameră.

LANGLEY, AUGUST 1990

Veştile sosite de la secţiile CLA din lagărul socialist erau din ce în ce mai proaste. În luna iulie, deveni limpede că lui Orion i se întâmplase ceva.

În săptămâna anterioară nu-şi făcuse apariţia la o întâlnire de rutină, cu un contact de ştergere, lucru care nu i se mai întâmplase niciodată până atunci.

O ştergere este un procedeu simplu, care de obicei nu compromite pe nimeni. La un moment dinainte stabilit, una dintre părţi merge pe o stradă.

Omul poate fi urmărit sau nu. Fără nici un avertisment, coteşte şi intră pe uşa unui restaurant sau a unei cafenele. Orice loc aglomerat e bun. Chiar înainte de intrarea sa, cealaltă parte şi-a achitat nota, s-a ridicat de la masă şi acum se îndreaptă spre uşă. Fără să se privească, cei doi se şterg unul de altul. O mână strecoară un pacheţel nu mai mare decât o cutie de chibrituri în buzunarul celuilalt. Amândoi îşi continuă drumul unul intrând, celălalt ieşind. Chiar dacă există o „codiţă”, până să intre urmăritorii pe uşă, nu mai e nimic de văzut în afară de aceasta, colonelul Solomin nu golise două „cutii poştale”, în ciuda semnelor cu cretă care îl avertizau că în ele era ceva pentru el.

Singura concluzie era că Orion întrerupsese legătura, sau fusese obligat să o facă. Şi nu fusese pusă în funcţiune nici procedura semnelor de viaţă. Orice va fi fost ceea ce i se întâmplase, fusese instantaneu, fără nici un avertisment un atac de inimă, un accident de maşină, sau arestarea.

Din Berlinul de Vest se auzi că Pegas nu trimisese scrisoarea lunară pentru „cutia poştală” din Germania de Est. Şi nici nu apăruse vreun anunţ în revista rusească a crescătorilor de câini.

Dată fiind libertatea ceva mai mare a profesorului Blinov de a se mişca în interiorul U.R.S.S., Monk îi propusese să trimită, o dată pe lună, câte o scrisoare absolut nevinovată pe o adresă sigură din Berlinul răsăritean. Nu era nevoie să conţină secrete, ci doar semnătura lui. O putea pune la orice cutie poştală din afara staţiunii de cercetări; în felul acesta, chiar dacă era interceptată, nu putea duce înapoi până la el.

După căderea Zidului, vechiul truc al transportării scrisorilor până în zona occidentală devenise inutil. În plus, Blinov fusese sfătuit să achiziţioneze o pereche de cockeri, lucru privit cu ochi foarte buni la Arzamas-16, căci ce putea fi mai inofensiv pentru savantul văduv decât să crească nişte câini? În fiecare lună şi perfect justificat, putea trimite câte un mic anunţ pentru săptămânalul de specialitate care apărea la Moscova, cum că avea de vânzare căţei înţărcaţi, nou-născuţi, sau pe cale de a se naşte. Obişnuitul anunţ lunar nu apăruse.

De-acum, Monk era disperat. Se plânse până la cele mai înalte niveluri că se întâmplase ceva, dar i se răspunse că nu aşteptase suficient până să intre în panică. Trebuia să aibă răbdare şi contactele se vor restabili. Dar nu putea să aibă

răbdare, începu să trimită memorii în care afirma că la Langley existau scurgeri de informaţii.

Cei doi oameni care l-ar fi putut lua în serios, Carey Jordan şi Gus Hathaway, se pensionaseră. Noua conducere, în cea mai mare parte importată după iarna lui 1985, se arătă doar iritată, într-o altă parte a structurii, vânătoarea oficială de cârtiţe, declanşată în primăvara lui 1986, avansa cu viteza melcului.

— Îmi vine greu să cred, spuse un fost procuror general al S.U.A. în deschiderea discuţiilor de după micul dejun.

— Problema mea e că-mi vine greu să nu cred, replică Secretarul de Stat James Baker. Guvernele noastre ştiu de chestia asta, Nigel?

— Da.

— Şi nu intenţionează să facă nimic?

Restul de treizeci şi nouă de membri adunaţi în jurul mesei de conferinţe îl priveau pe bătrânul spion, parcă aşteptând de la el să-i asigure că totul nu era decât un coşmar, un rod al întunericului, care avea să dispară cumva.

— Răspunsul primit, spuse Irvine, a fost că nu se poate face nimic pe cale oficială. Jumătate din conţinutul Manifestului Negru s-ar putea foarte bine să se bucure de aprobarea unei părţi mari a poporului rus. Şi, oficial, Occidentul nici nu e în posesia lui. La o adică, însuşi Komarov poate spune că e un fals. Iar efectul s-ar putea chiar să-i întărească poziţia.

Tăcerea care se lăsă era sumbră.

— Pot să spun ceva? întrebă Saul Nathanson. Nu ca gazdă, ci ca membru obişnuit... Acum opt ani, aveam un fiu. A murit în Golf.

Câteva capete se înclinară tăcute. Doisprezece dintre cei de faţă participaseră la crearea forţei multinaţionale care luptase în Războiul din Golf. De la capătul opus al mesei, generalul Colin Powell îl privi neclintit pe bancher. Datorită statutului tatălui, primise personal ştirea că locotenentul Tim Nathanson, din Forţele Aeriene Americane, fusese doborât în ultimele ceasuri ale înfruntării.

— Dacă pierderea aceasta ne-a adus vreo mângâiere, aceea a fost gândul că a murit luptând împotriva a ceva ce era cu adevărat rău.

Se opri, căutându-şi cuvintele.

— Sunt destul de bătrân ca să cred în existenţa răului. Şi în faptul că el se poate uneori întrupa într-un singur om. N-am avut vârsta necesară pentru a lupta în al doilea război mondial. Când s-a terminat, aveam opt ani. Dar ştiu că unii dintre voi aţi luat parte la el. Desigur însă că am aflat mai târziu: Adolf Hitler a fost întruparea răului, ca şi tot ceea ce a făcut.

Urmă o tăcere deplină. Oamenii de stat, politicienii, industriaşii, bancherii, financiarii, diplomaţii erau obişnuiţi cu aspectele practice ale vieţii. Înţeleseră că ascultau o mărturisire profund personală. Saul Nathanson se aplecă şi bătu cu palma în Manifestul Negru.

— Acest document e un chip al răului, iar omul care l-a scris la fel. Nu văd cum am putea să le întoarcem spatele şi să lăsăm lucrurile să se întâmple din nou.

Nimic nu sparse liniştea din încăpere. Ştiau că „lucrurile" erau de fapt un al doilea Holocaust, nu numai împotriva evreilor din Rusia, ci şi a multor alte minorităţi etnice. În fine, tăcerea fu ruptă de către singurul fost prim-ministru britanic.

— Sunt de acord. Nu e momentul să şovăim.

Trei dintre membrii prezenţi îşi duseră mâinile la gură. Ultima dată când folosise această propoziţie fusese într-un apartament din Aspen, Colorado, a doua zi după ce Saddam Hussein invadase Kuweitul. George Bush, James Baker şi Colin Powell fuseseră de faţă. La şaptezeci şi trei de ani, Doamna de Fier încă putea spune lucrurilor pe nume foarte bine.

Ralph Brooke, preşedintele uriaşei Intercontinental Telecommunications Corporation, cunoscută la toate bursele de valori din lume sub numele de InTelCor, se aplecă peste masă:

— O.K., ce putem face?

— Pe cale diplomatică, putem avertiza toate guvernele ţărilor NATO, cerându-le să protesteze, spuse un fost diplomat.

— Iar Komarov o să denunţe manifestul ca pe un fals grosolan şi cea mai mare parte a Rusiei o să-l creadă. Xenofobia ruşilor nu mai e o noutate, replică un altul.

James Baker se răsuci spre Nigel Irvine.

— Tu ne-ai adus documentul acesta îngrozitor, spuse el. Tu ce crezi?

— Eu nu am o părere, zise Irvine. Dar vă ofer o ieşire. Dacă acest Consiliu ar aproba... nu organiza, ci aproba, o iniţiativă, ea va trebui să rămână atât de bine ascunsă, încât, indiferent ce se întâmplă, reputaţia nici uneia dintre persoanele din încăperea aceasta să nu aibă de suferit.

Treizeci şi nouă de membri ai Consiliului ştiau exact despre ce vorbea. Fiecare dintre ei participase sau fusese martorul unor operaţiuni guvernamentale teoretic secrete, care eşuaseră, trăgând după ele o întreagă structură, până la vârf.

Vocea răguşită, cu accent german, a unui fost Secretar de Stat al S.U.A. se auzi de la capătul mesei.

— Nigel poate organiza o operaţiune atât de secretă?

Două glasuri răspunseră „da” la unison. Pe vremea când era şeful Serviciilor de Informaţii Britanice, Sir Nigel lucrase atât sub ordinele lui Margaret Thatcher, cât şi ale secretarului Foreign Office-ului, lordul Carrington.

Consiliul Lincoln nu adopta niciodată rezoluţii oficiale, scrise. El stabilea acorduri pe baza cărora fiecare membru îşi folosea apoi influenţa pe coridoarele puterii din ţara de unde venea.

Cât despre Manifestul Negru, acordul fu acela de a lăsa la latitudinea unui comitet mai restrâns hotărârea măsurilor cele mai potrivite. Consiliul în deplinătatea sa hotărî să nu aprobe, să nu condamne, ba chiar nici să nu fie informat în legătură cu ce urma să rezulte de aici.

MOSCOVA, SEPTEMBRIE 1990

Colonelul Anatoli Grişin şedea la masa de lucru, în biroul său de la închisoarea Lefortovo şi studia cele trei documente care tocmai îi parveniseră. În sufletul lui era un vârtej de sentimente amestecate.

Mai întâi era triumful. Peste vară, cei de la contrainformaţii, de la Directoratele I şi II, îi aduseseră pe cei trei trădători rapid, unul după altul.

Primul fusese diplomatul, Kruglov, dat de gol de combinaţia între funcţia de secretar unu al ambasadei de la Buenos Aires şi achiziţionarea unui apartament în valoare de 20.000 de dolari la scurtă vreme după ce se întorsese în ţară.

Mărturisise totul fără ezitare, bolborosind în faţa grupului de ofiţeri aşezaţi de partea cealaltă a mesei şi a rolelor în mişcare ale magnetofonului. După şase săptămâni, când nu mai avusese ce spune, fusese aruncat într-una dintre celulele de la mare adâncime, unde temperatura nu se ridica prea mult peste un grad nici vara. Rămăsese să tremure acolo, în aşteptarea sorţii. Soartă scrisă pe una dintre foile de hârtie de pe biroul colonelului.

Luna iulie îl adusese în celule pe doctorul în fizică nucleară. Savanţii de talia lui care ţinuseră prelegeri în California erau puţini, iar lista se redusese iute la patru. O percheziţie fulger făcută la locuinţa lui din Arzamas-16 dăduse la iveală un flacon de cerneală simpatică, prost ascunsă într-o pereche de şosete făcute sul într-un dulap.

La rândul său făcuse mărturisiri rapide şi complete, la simpla vedere a colonelului Grişin şi a echipei sale, împreună cu uneltele meseriei. Le dăduse până şi adresa din Berlinul răsăritean unde trimitea scrisorile secrete.

Percheziţionarea adresei respective căzu în sarcina unui colonel din Directoratul I staţionat la Berlin, dar, în mod

inexplicabil, locatarul scăpase traversând proaspăt reunificatul oraş şi găsindu-şi libertatea cu o oră înaintea raidului.

Ultimul, la sfârşitul lui iulie, fusese prins soldatul siberian, dat de gol de rangul său în GRU, de postul din Ministerul Apărării şi de supravegherea intensă în timpul căreia, cu ocazia unei percheziţii, se constatase că unul dintre copii, în căutarea cadourilor de Crăciun, dăduse peste aparatul miniatural de fotografiat al tatălui.

Piotr Solomin fusese altfel decât ceilalţi prin rezistenţa sa la dureri îngrozitoare şi prin atitudinea sfidătoare pe tot parcursul torturilor. În cele din urmă Grişin îl înfrânsese, aşa cum făcea întotdeauna. O făcuse ameninţându-l că-i va trimite soţia şi copiii în lagărul de muncă cu condiţiile cele mai stricte.

Fiecare descrisese pe rând felul în care fuseseră abordaţi de americanul zâmbitor, dispus să le asculte necazurile, pregătit cu propuneri rezonabile. Astfel luase naştere cel de-al doilea sentiment din sufletul lui Grişin, furia oarbă faţă de acela pe care acum ştia că îl chema Jason Monk.

Nu o dată, nu de două ori, ci de trei ori ticălosul intrase sfidător în U.R.S.S., stătuse de vorbă cu spionii săi şi plecase din nou. Şi asta chiar sub nasul KGB-ului. Cu cât afla mai multe despre el, cu atât îl ura mai tare.

Desigur, se făcuseră verificări. Lista pasagerilor de pe Armenia fusese citită şi răscitită, dar nu ieşise la iveală nici un pseudonim. Echipajul şi-l amintea vag pe texanul cu haine de cow-boy descris de Solomin după întâlnirea de la Grădina Botanică. Se putea ca Monk să fi fost Norman Kelson, dar nu era sigur.

La Moscova detectivii avură mai mult noroc. Toţi turiştii americani aflaţi în oraş în ziua aceea fură verificaţi cu ajutorul listelor de cereri pentru vize şi al tururilor în grup organizate de Inturist. În cele din urmă, ajunseră la hotelul Metropol şi la bărbatul pe care o atât de convenabilă durere de stomac îl împiedicase să participe la excursia de la Mănăstirea Zagorsk. În aceeaşi zi Monk se întâlnise cu profesorul Blinov în catedrala de la Vladimir. Doctorul Philip Peters, un nume pe care Grişin avea să şi-l amintească.

Când toţi cei trei trădători sfârşiră de mărturisit în faţa comisiei de anchetatori tot ceea ce fuseseră convinşi să-i predea americanului, ofiţerii KGB rămaseră şocaţi.

Grişin puse cele trei foi de hârtie una peste alta şi formă un număr pe telefonul de pe birou. Întotdeauna îi plăcuseră pedepsele capitale.

Generalul Vladimir Kriucikov fusese avansat de la rangul de şef al Directoratului I la acela de şef peste întregul KGB. El fusese acela care aşezase de dimineaţă cele trei condamnări la

moarte pe masa de lucru a lui Mihail Gorbaciov din biroul prezidenţial din clădirea Comitetului Central din Novaia Ploşcead pentru a fi semnate şi tot el le trimisese iscălite înapoi la Lefortovo, cu menţiunea „urgent".

Colonelul îi lăsă timp de treizeci de minute în curtea interioară, ca să înţeleagă bine ce se petrecea. Graba strică treaba, după cum le spunea el mereu elevilor săi. Când coborî, cei trei stăteau în genunchi pe pietrişul curţii împrejmuite cu ziduri înalte, unde soarele nu pătrundea niciodată.

Diplomatul muri primul. Părea în stare de şoc şi murmura *niet, niet,* când sergentul-major îi lipi ţeava pistolului Makarov de 9 mm de ceafă. Grişin dădu din cap şi sergentul apăsă pe trăgaci. Un fulger, sângele ţâşnind în toate părţile şi Valeri Kruglov se prăbuşi cu ceea ce-i mai rămăsese din faţă pe pietriş.

Savantul, crescut ca ateu convins, se ruga lui Dumnezeu să-i primească sufletul la El. Păru să nu bage de seamă ce se petrecuse la mai puţin de doi metri de el şi căzu cu faţa în jos, ca şi diplomatul.

Colonelul Piotr Solomin fu ultimul. Se uită în sus la cer, zărind poate pentru ultima oară pădurile şi apele bogate în vânat şi peşte ale ţării sale. Simţind oţelul rece în ceafă, îşi ridică mâna stângă, îndreptând-o spre colonelul Grişin, care stătea lângă zid. Degetul mijlociu era ridicat drept în sus.

— Foc! răcni Grişin şi totul se termină.

Ordonă ca trupurile să fie îngropate în noaptea aceea în pădurea din afara Moscovei. Nici morţi nu trebuiau să se bucure de îndurare. Familiile nu vor avea un loc unde să pună o floare.

Colonelul Grişin se apropie de trupul soldatului siberian, se aplecă deasupra lui timp de o clipă, apoi se ridică şi se îndepărtă cu paşi mari.

Întors în birou ca să-şi scrie raportul, văzu lumina roşie a telefonului clipind. Cel care îl căutase era un coleg pe care îl cunoştea din grupul de anchetatori al Directoratului II.

— Cred că suntem pe urmele celui de-al patrulea, îi spuse acesta. Lista s-a redus la doi. Amândoi colonei, amândoi de la contrainformaţii, amândoi în Berlinul de Est. Îi ţinem sub supraveghere. Mai devreme sau mai târziu îi dăm de capăt. Vrei să ştii, când o fi la o adică? Vrei să fii de faţă când îl arestăm?

— Dă-mi douăsprezece ore, spuse Grişin. Doar douăsprezece ore, ca să ajung acolo. Pe ăsta îl vreau personal.

Şi detectivul şi anchetatorul ştiau că un ofiţer de contrainformaţii cu experienţă era cel mai greu de prins. După ani de zile în Linia K, putea să depisteze trucurile atunci când

erau îndreptate împotriva sa. Acesta nu va lăsa cerneala invizibilă împachetată între şosete şi nici nu-şi va cumpăra apartamente.

Pe vremuri era simplu. Un om suspectat era arestat şi torturat până când se obţinea o mărturisire, sau se dovedea că fusese o greşeală. Începând din 1990, autorităţile începuseră să pretindă dovezi ale nevinovăţiei, sau măcar indicii serioase înainte de a recurge la interogatoriile de gradul trei. Lysander nu avea să lase urme; el trebuia prins în flagrant delict. Pentru asta era nevoie de răbdare şi de timp.

Mai mult decât atât, Berlinul era un oraş deschis. Partea sa răsăriteană era încă, teoretic, în sectorul sovietic, dar Zidul fusese dărâmat. Dacă prindea de ştire, vinovatul putea să-şi ia zborul extrem de repede, urcându-se pur şi simplu într-o maşină şi trecând rapid în partea luminată, sigură, cea occidentală. Iar atunci avea să fie prea târziu.

CAPITOLUL 10

Comitetul era compus din cinci membri: liderul grupului geopolitic, omologul său din comitetul strategic şi conducătorul grupului economic, cărora li se adăugau Saul Nathanson, la cererea sa şi Nigel Irvine. Acesta din urmă conducea discuţiile, iar ceilalţi puneau întrebările.

— Hai să lămurim un lucru de la bun început, spuse Ralph Brooke, din comitetul economic. Se pune problema asasinării individului acesta, a lui Komarov?

— Nu.

— De ce nu?

— Pentru că asasinatele nu reuşesc decât rareori şi, chiar dacă ne-ar reuşi, asta n-ar rezolva problema.

Mai bine decât oricine altcineva, Irvine îşi amintea încercările CIA-ului, cu toţi banii şi tehnologia sa, de a-l „lichida" pe Fidel Castro. Cu trabucuri pe care refuzase să le fumeze, cu un costum de scafandru impregnat cu otravă pe care nu voise să-l poarte, sau cu o cremă de ghete care trebuia să emane gaze care să facă să-i cadă barba; întreaga poveste căzuse în ridicol. În cele din urmă, CIA recursese la serviciile Mafiei, ale căror eforturi fuseseră însă şi mai comice. Asasinul plătit de Cosa Nostra, John Roselli, sfârşise încălţat cu pantofi de ciment în Golful Florida, iar Castro continuase să-şi ţină discursurile de câte şapte ore, ele însele un motiv suficient pentru a-i dori sfârşitul.

Charles de Gaulle trecuse prin şase încercări de asasinat organizate de OAS, crema unităţilor de luptă franceze. Regele Hussein al Iordaniei supravieţuise unui număr şi mai mare, iar în ce-l priveşte pe Saddam Hussein, li se pierduse şirul.

— De ce nu se poate, Nigel?

— N-am spus că nu se poate. Doar că ar fi extrem de greu. Tipul e foarte bine păzit. Are gărzi personale excelent pregătite, iar şeful lor nu-i deloc un prost.

— Dar ziceai că şi dacă ar reuşi, tot nu s-ar rezolva problema?

— Nu. Pentru că am face din el un martir. Un altul îi va lua locul şi va cuceri ţara, probabil urmând acelaşi program, moştenirea liderului dispărut.

— Şi-atunci?

— Orice politician poate fi destabilizat. Termenul cred că e american.

Zâmbetele nu erau prea vesele. Departamentul de Stat şi CIA aveau la activ şi câteva încercări de destabilizare a unor lideri politici de stânga.

— Ce ne trebuie?
— Un buget.
— Nici o problemă, hotărî Nathanson. Spune cât îţi trebuie.
— Mulţumesc. Mai târziu.
— Şi?
— Ceva aparatură. Care, în cea mai mare parte, poate fi cumpărată. Şi un om.
— Ce fel de om?
— Un om care să meargă în Rusia şi să facă vreo câteva lucruri. Un om foarte bun.
— Ăsta-i domeniul vostru. Şi dacă individul acesta poate fi discreditat şi lipsit de sprijinul popular, ce urmează, Nigel?
— În realitate, răspunse Irvine, asta e problema principală. Komarov nu e un simplu şarlatan. E abil, pasionat şi carismatic. Înţelege şi răspunde dorinţelor poporului rus. E o icoană.
— O ce?
— O icoană. Nu în sensul de pictură religioasă, ci de simbol. Reprezintă ceva. Orice popor are nevoie de ceva, de o persoană sau un simbol pe care să-l urmeze, care să dea masei de indivizi disparaţi sentimentul unei identităţi şi în consecinţă al unităţii. Fără un simbol care să-i unească, oamenii se risipesc în dispute interne. Rusia e o ţară uriaşă, cu multe grupuri etnice. Comunismul a fost brutal, dar a conferit unitate. O unitate silită. Voi aveţi drapelul, noi coroana. În clipa asta, Komarov este pentru ei această icoană, despre care doar noi ştim cât e de falsă.
— Şi care-i sunt planurile?
— Ca orice demagog, va profita de speranţele şi dorinţele lor, de iubirile şi urile lor, dar mai ales de temerile lor. În felul ăsta le va câştiga inimile. O dată cu ele va avea şi voturile, iar o dată cu voturile, puterea. Pe urmă va folosi această putere pentru a pune în practică principiile Manifestului Negru.
— Şi dacă îl distrugem? Ne întoarcem la haos. Poate la un război civil.
— Probabil. Dacă nu cumva s-ar putea introduce în ecuaţie un alt simbol, mai bun. Unul demn de loialitatea poporului rus.
— Nu există un asemenea om. N-a existat niciodată.
— Ba a existat, spuse Sir Nigel Irvine. Odată, demult. Şi s-a numit Ţarul Tuturor Rusiilor.

LANGLEY, SEPTEMBRIE 1990

Colonelul Turkin – agentul Lysander – îi trimise un mesaj urgent şi personal lui Jason Monk. Mesajul era scris pe o vedere a terasei Opera Cafe din Berlinul răsăritean. Textul era simplu şi inocent. „Sper să ne revedem. Toate cele bune, Jose-

Maria.” Vederea fusese expediată pe adresa unei cutii poştale din Bonn, iar timbrul arăta că fusese trimisă din Berlinul occidental.

Secţia CIA de la Bonn nu avea idee cine era expeditorul, dar ştia că îi era destinată lui Jason Monk şi că acesta se află la Langley, unde i-o şi trimise. Faptul că ea fusese expediată din Berlinul de Vest nu avea nici o semnificaţie. Turkin o aruncase, gata timbrată, pe fereastra unei maşini cu număr de Germania Federală, care se îndrepta spre casă. Murmurase doar *bitte* pentru urechile şoferului nedumerit şi îşi continuase drumul. Amabilul berlinez o pusese la poştă.

Asemenea măsuri erau de obicei contraindicate, dar se văzuseră şi lucruri mai ciudate.

Doar data de deasupra textului era neobişnuită. Era greşită. Vederea fusese expediată pe 8 septembrie; un neamţ sau un spaniol ar fi scris-o aşa: 8/9/90, cu ziua mai întâi, urmată de lună şi an. Însă data de pe vedere fusese scrisă după obiceiul american: 9/23/90. Pentru Jason Monk ea însemna: trebuie să ne întâlnim la ora 9 p.m., pe data de 23 ale lunii. Era făcută pentru a fi citită de la coadă la cap. Iar semnătura cu nume spaniol însemna: e grav şi urgent.

Locul era evident, terasa Opera Cafe, din Berlinul de Est.

Pe 3 octombrie urma să aibă loc reunificarea definitivă a Berlinului, o dată cu reunificarea întregii Germanii. Dominaţia U.R.S.S. în ţările din est era pe sfârşite. Operaţiunile KGB-ului aveau să se restrângă la Ambasada Sovietică de pe Unter den Linden. O parte din agenţi aveau să se întoarcă la Moscova. Turkin putea fi unul dintre ei. Dacă voia să fugă, acum era momentul, numai că la Moscova avea o soţie şi un fiu. Anul şcolar abia începuse.

Dar avea ceva de spus şi voia să i-o spună personal prietenului său. Urgent. Spre deosebire de Turkin, Monk ştia despre dispariţia lui Delphi, a lui Orion şi a lui Pegas. Îngrijorarea lui creştea cu fiecare oră care trecea.

După plecarea penultimului oaspete, toate copiile documentelor, cu excepţia exemplarelor aduse de Sir Nigel, fură arse sub supraveghere şi apoi împrăştiate în cele patru vânturi.

Irvine plecă împreună cu gazda sa înapoi la Washington, cu avionul personal al lui Nathanson. Folosind telefonul neinterceptabil al aparatului, sună la un număr din Washington şi aranjă o întâlnire cu un vechi prieten pentru masa de prânz.

Apoi se lăsă în fotoliul comod de piele, vizavi de Nathanson.

— Ştiu că am terminat cu întrebările, spuse bancherul, turnând în pahare un Chardonnay excelent. Dar pot să-ţi pun una cu caracter personal?

— Desigur, bătrâne. Dar nu-ţi garantez că-ţi şi răspund.

— Eu te-ntreb oricum. Ai venit în Wyoming cu speranţa că vom hotărî să acţionăm într-un fel sau altul, nu-i aşa?

— Da, cred că da. Dar ai pus totul în cuvinte mult mai bine decât aş fi putut-o face eu.

— Şocul ne-a lovit pe toţi. Cu adevărat. Dar la masa Consiliului sunt şapte evrei. De ce tu?

Nigel Irvine îşi aţinti privirile asupra norilor ce treceau pe dedesubtul avionului. Undeva acolo jos erau preriile întinse, de pe care recolta se strângea chiar la vremea aceasta a anului. Văzu din nou un alt loc, îndepărtat din alte vremuri; soldaţi britanici în lumina soarelui, vomitând; şoferi de pe buldozere, cu măşti care să atenueze duhoarea, împingând munţii de cadavre în gropile căscate; braţele scheletice ieşind din barăcile mirositoare, gheare umane implorând în tăcere, cerând de mâncare.

— Nu ştiu nici eu prea bine. Am trecut o dată prin asta. Nu vreau să se repete. Presupun că sunt de modă veche.

Nathanson râse.

— De modă veche. Bine, am să beau pe chestia asta. Te duci în Rusia?

— Nu prea văd cum aş putea să n-o fac.

— Atunci ai grijă de tine, prietene.

— Saul, în Serviciu aveam o vorbă: există agenţi bătrâni şi agenţi curajoşi; nu există agenţi bătrâni şi curajoşi. O să am grijă.

Fiindcă locuia în Georgetown, amicul lui propusese un mic restaurant francez cu o ambianţă plăcută, denumit La Chaumiere, la mai puţin de o sută de metri depărtare de Four Seasons.

Irvine ajunse primul, găsi o bancă în apropiere şi se aşeză să aştepte – un bătrân cu părul argintiu în jurul căruia copii pe patine cu rotile ţeseau poteci.

Şeful SIS avea o funcţie mai apropiată de partea practică a lucrurilor decât Directorul CIA şi, ori de câte ori ajungea la Langley, comunicarea se stabilea mai degrabă cu directorii-adjuncţi pentru operaţiuni şi informaţii. Aveau legături nu întotdeauna posibile cu conducătorii numiţi pe filieră politică de la Casa Albă.

Taxiul opri la bordură şi americanul cu păr alb, cam de aceeaşi vârstă cu Irvine, coborî şi plăti. Irvine se apropie şi-l bătu pe umăr.

— A trecut ceva vreme de când nu ne-am mai văzut. Ce mai faci, Carey?

Chipul lui Carey Jordan se lumină într-un zâmbet.

— Nigel, ce naiba cauţi aici? Şi ce-i cu invitaţia asta la prânz?

— Te plângi?

— Deloc. Mă bucur să te văd.

— Atunci îţi spun înăuntru.

Sosiseră un pic mai devreme, iar aglomeraţia de prânz încă nu începuse. Chelnerul îi întrebă dacă doreau o masă la fumători, sau la nefumători. Fumători, hotărî Jordan. Irvine ridică din sprâncene. Nici unul din ei nu fuma.

Dar Jordan ştia ce făcea. În Washingtonul atât de preocupat de corectitudinea politică, masa pe care o căpătară era în fundul restaurantului, unde puteau discuta nestingheriţi.

Chelnerul le aduse meniul şi lista de vinuri. Amândoi optară pentru câte un antreu, urmat de friptură. Irvine îşi aruncă privirile peste lista cu vinuri de Bordeaux şi ochi un Beychevelle foarte bun. Ospătarul se lumină; vinul, pe care restaurantul îl servea de câtăva vreme, nu era ieftin. În câteva minute se întoarse cu sticla, le arătă eticheta, primi aprobarea, scoase dopul şi lăsă vinul să respire.

— Ia zi, începu Carey Jordan când rămaseră singuri, ce te aduce în colţul ăsta de lume? Nostalgia?

— Nu tocmai. Mai degrabă o problemă.

— Are vreo legătură cu lumea bună cu care te-ai întâlnit în Wyoming?

— Ah, Carey, dragul meu, n-ar fi trebuit să te dea afară.

— Ştiu. Care-i problema?

— Se petrece ceva foarte serios şi destul de urât în Rusia.

— Şi unde-i noutatea?

— Asta-i noutatea. E mai urât decât de obicei. Agenţiile oficiale din ţările noastre au primit ordin să nu se amestece.

— De ce?

— Din timiditate la nivel oficial, presupun.

Jordan pufni.

— Cum ziceam, unde-i noutatea?

— În fine... în săptămâna care a trecut s-a exprimat opinia că cineva ar trebui totuşi să vadă ce se întâmplă.

— Cineva? În ciuda avertismentelor?

— Cam aşa.

— Şi de ce-ai venit la mine? Eu am ieşit din joc de vreo doisprezece ani.

— Mai ţii legătura cu Langley?

— Nimeni nu mai ţine legătura cu Langley în ziua de azi.

— De-aia am venit la tine, Carey. Am nevoie de un om. Care să poată intra în Rusia fără să atragă atenţia.

— Pe şest?

— Mă tem că da.

— Împotriva FSB-ului?

Atunci când, cu puţin înainte de îndepărtarea sa de la putere, Gorbaciov dezmembrase KGB-ul, Directoratul I primise numele de SVR, dar continuase să-şi conducă activitatea la fel ca înainte, în sediul de la Iazenevo; Directoratul II, care se ocupa de securitatea internă, fusese botezat FSB.

— Probabil mai rău.

Carey Jordan rămase pe gânduri, mestecând, iar apoi clătină din cap.

— Nu, n-o să vrea să se întoarcă acolo. Niciodată.

— Cine, mă rog? Cine n-o să vrea să se întoarcă?

— Tipul la care m-am gândit. Ca şi mine, a ieşit din joc. Nu-i la fel de bătrân însă. Oricum, ar fi bun. Nervi de oţel, foarte inteligent, un talent natural. L-au dat afară acum cinci ani.

— Mai trăieşte?

— Da, din câte ştiu. Ştii ceva, vinul ăsta e grozav. Nu găsesc întotdeauna un vin aşa bun.

Irvine îi umplu paharul.

— Cum îl cheamă pe tipul ăsta care n-o să vrea să se ducă?

— Monk. Jason Monk. Vorbea ruseşte ca un rus. Cel mai bun controlor pe care l-am văzut vreodată.

— Bine, chiar dacă n-o să vrea, povesteşte-mi despre Jason Monk.

Iar fostul director al departamentului de operaţiuni se conformă.

BERLINUL DE EST, SEPTEMBRIE 1990

Era o seară caldă de toamnă, iar terasa cafenelei era plină, îmbrăcat într-un costum uşor, din material şi cu croială nemţească, colonelul Turkin se aşeză fără să atragă atenţia la o măsuţă mai aproape de trotuar, abia eliberată de o pereche de adolescenţi îndrăgostiţi. Chelnerul goli masa de pahare şi el comandă o cafea, deschise un ziar german şi începu să citească.

Pentru că îşi petrecuse întreaga carieră la contrainformaţii, unde accentul se punea pe munca de supraveghere, Turkin era considerat un expert în domeniul său. De aceea, agenţii KGB care îl urmăreau se ţineau la distanţă. Dar erau acolo: un bărbat şi o femeie, pe partea cealaltă a Pieţei Operei, aşezaţi pe o bancă, tineri şi fără griji, cu walkman-urile pe urechi.

Fiecare putea comunica la rândul său cu cele două maşini parcate după colţ, transmiţându-şi observaţiile şi primind

instrucţiuni. În cele două maşini se afla echipa care urma să efectueze arestarea, pentru care se dăduse ordin în cele din urmă.

Două informaţii înclinaseră balanţa în favoarea lui Turkin. În descrierea sa, Ames spusese că Lysander fusese recrutat în afara graniţelor U.R.S.S. şi că vorbea spaniola. Acest al doilea detaliu dădea ca teritoriu pentru cercetări întreaga Americă Latină, plus Spania. Se descoperise de curând că cel de-al doilea candidat ajunsese la primul său post, în Ecuador, cu cinci ani în urmă. Dar Ames susţinea că recrutarea avusese loc cu şase ani înainte.

Cea de-a doua dovadă, hotărâtoare, răsărise din ideea strălucită de a verifica toate convorbirile telefonice efectuate de la sediul KGB din Berlinul răsăritean în noaptea raidului eşuat la adresa unde se afla „cutia poştală" a CIA, în noaptea când locatarul fugise cu doar o oră înainte de raid.

Înregistrările dădură la iveală o convorbire efectuată de la un telefon public din hol, la un număr care coincidea cu numărul apartamentului în cauză. În seara respectivă cel de-al doilea suspect se aflase la Potsdam, iar coordonatorul raidului fusese colonelul Turkin.

Arestarea ar fi avut loc mai devreme, dar era aşteptat un personaj important de la Moscova. Acesta insistase să fie de faţă la eveniment şi avea să-l escorteze personal pe suspect înapoi în U.R.S.S. Suspectul plecase pe neaşteptate pe jos, iar urmăritorii nu avuseseră de ales, fiind nevoiţi să îl urmeze.

Un lustragiu spaniol de origine marocană se apropie încet de cafenea, întrebându-i prin gesturi pe cei care se găseau în rândurile din faţă dacă nu doreau un lustru la pantofi. Fu întâmpinat cu un refuz general. Berlinezii din zona de est nu erau obişnuiţi să vadă lustragii ambulanţi prin cafenele, iar cei din vest erau de părere că şi-aşa erau prea mulţi imigranţi care infestaseră bogatul lor oraş.

În cele din urmă, lustragiul găsi un client; îşi puse cutia repede sub fund şi se aşeză pe ciuci în faţa clientului, aplicând iute un strat gros de cremă neagră pe pantofii cu şireturi. Un chelner se apropie să-l gonească.

— Acum, dacă tot s-a apucat, lasă-l să termine măcar, spuse clientul într-o germană cu un pronunţat accent străin.

Ridicând din umeri, chelnerul se îndepărtă.

— A trecut ceva vreme, Kolea, murmură lustragiul în spaniolă. Ce mai faci?

Rusul se aplecă să-i arate unde voia mai multă cremă.

— Nu prea grozav. Cred că avem probleme.

— Spune-mi.

— Acum două luni a trebuit să percheziţionez aici un apartament, denunţat ca o cutie poştală pentru CIA. Am reuşit să dau un telefon şi omul a avut timp să dispară. Dar de unde ştiau? Au prins pe cineva... care a vorbit?

— Se poate. De ce crezi asta?

— Pentru că asta nu-i tot şi ce urmează e şi mai rău. Acum două săptămâni, chiar înainte de a-ţi trimite vederea, a venit aici un ofiţer. Ştiu că lucrează la Analiză. Nevastă-sa e nemţoaică, erau în vizită. La o petrecere s-a îmbătat şi a început să se laude că la Moscova se fac arestări. Cineva din Ministerul Apărării, altcineva de la Externe.

Pentru Monk, ştirea veni ca şi cum pantofii solizi pe care tocmai îi lustruia l-ar fi lovit în plină faţă.

— Cineva de la masă a zis ceva de genul: înseamnă că aveţi o sursă grozavă în tabăra duşmană. Tipul s-a bătut cu arătătorul peste nas şi a făcut cu ochiul.

— Trebuie să fugi, Kolea. Acum, astă-seară. Trebuie să treci la noi.

— Nu pot să-i las pe Ludmila şi pe Iuri. Sunt la Moscova.

— Adu-i aici, prietene. Foloseşte orice pretext. Ăsta mai e teritoriu sovietic doar zece zile, după care devine vest-german. După aia nu vor mai putea intra aici la fel de uşor.

— Ai dreptate. În zece zile vom trece la voi, cu toată familia. O să aveţi grijă de noi?

— Mă ocup personal. Nu mai amâna.

Rusul îi întinse marocanului un pumn de mărci est-germane, care puteau fi păstrate încă zece zile, apoi trebuiau schimbate pe cele vest-germane. Lustragiul se ridică, mulţumi din cap şi se îndepărtă târşâindu-şi picioarele.

Cei doi din partea cealaltă a pieţei auziră în urechi un glas.

— Suntem toţi. Procedaţi la arestare. Daţi-i drumul.

Cele două Tatre ceheşti dădură colţul în Piaţa Operei şi traseră în viteză la bordura cafenelei. Din prima coborâră în goană trei bărbaţi, care îmbrânciră brutal din drum doi trecători, înşfăcând un client al cafenelei, aşezat în primul rând. Din a doua maşină săriră încă doi, care deschiseră portierele şi rămaseră de pază lângă ele.

În timp ce bărbatul în costum deschis la culoare era săltat fără menajamente şi azvârlit în cea de-a doua maşină, câţiva clienţi începură să ţipe. Portiera se trânti şi maşina demară scrâşnind din cauciucuri. Restul echipei care efectuase arestarea se aruncă în prima maşină şi porni în urma lor. Întreaga acţiune durase şapte secunde.

De la colţ, la nu mai mult de o sută de metri depărtare, Monk îi urmări neputincios.

— Ce s-a întâmplat după Berlin? întrebă Nigel Irvine.

O parte din clienţii restaurantului îşi luau înapoi cărţile de credit, pregătindu-se să se întoarcă la lucru sau la distracţie. Englezul ridică sticla de Beychevelle, observă că în ea nu mai era nimic şi îi făcu semn chelnerului să aducă alta.

— Încerci să mă îmbeţi, Nigel? întrebă Carey Jordan cu un surâs subţire.

— Nici vorbă, mă tem că suntem amândoi destul de bătrâni şi de urâţi ca să putem bea ca nişte domni.

— Cred că da. Oricum, nu mi se oferă prea des Château Beychevelle zilele astea.

Ospătarul aduse o sticlă nouă, pe care o deschise şi o decanta întâmpinat cu o înclinare din cap din partea lui Sir Nigel.

— Spune, pentru ce bem? întrebă Jordan. Pentru Marele Joc? Sau poate pentru Marea Bulibăşeală, adăugă el pe un ton amar.

— Nu, pentru zilele de demult. Şi, pentru curăţenie. Cred că asta-mi lipseşte cel mai mult, asta nu au tinerii ăştia de azi, curăţenia morală absolută.

— Pentru asta beau. Şi-acum, Berlinul. Monk s-a întors de la Berlin mai furios ca un leu cu coada-n flăcări. Eu nu mai eram acolo, desigur, dar încă vorbeam cu tipii ca Milt Bearden, cu care mă cunoşteam de multă vreme. Aşa că ştiam ce se întâmplă. Monk umbla prin clădire, spunând oricui stătea să-l asculte că foarte sus în divizia sovietică exista o cârtiţă. Ceea ce, bineînţeles, nu era tocmai ce voiau ei să audă. Pune pe hârtie, i-au spus. A pus. A ieşit un document care-ţi făcea părul măciucă, acuzând aproape pe toată lumea de incompetenţă crasă. Milt Bearden tocmai reuşise în sfârşit să scape de Aldrich Ames din divizia sovietică. Dar tipul era ca o lipitoare. Între timp, Directorul înfiinţase un nou centru de contrainformaţii. În el se afla Grupul de Analiză, iar înăuntrul lui ramura U.R.S.S., care avea nevoie de un nou şef de operaţiuni; Mulgrew l-a propus pe Ames şi, să nu-ţi vină să crezi, i-a obţinut postul. Şi ghici cui trebuia Monk să-i adreseze plângerea. Lui Aldrich Ames însuşi.

— Trebuie să fi zgâlţâit sistemul destul de zdravăn, murmură Irvine.

— Se spune că dracul are grijă de-ai lui, Nigel. Din punctul de vedere al lui Ames, faptul că era superiorul lui Monk era cel mai bun lucru care i se putea întâmpla. Pentru că putea arunca plângerea lui la gunoi, ceea ce a şi făcut, de altfel. Ba a mers şi mai departe. L-a acuzat pe Monk că stârneşte panică fără rost. Unde erau dovezile? l-a întrebat. Până la urmă, totul s-a lăsat cu o anchetă internă. Nu asupra cârtiţei, ci asupra lui Monk.

— Un fel de curte marţială?

Carey Jordan dădu din cap cu amărăciune.

— Mda, cam aşa ceva. I-aş fi luat apărarea, dar nici eu nu eram prea bine văzut la vremea aceea. Una peste alta, ancheta a fost condusă de Ken Mulgrew, cu rezultatul că l-au acuzat pe Monk că a inventat povestea de la Berlin pentru a-şi revitaliza o carieră muribundă.

— Ce frumos din partea lor.

— Foarte frumos. Dar la vremea aia întreaga direcţie de operaţiuni era formată din birocraţi înrăiţi, cu excepţia câtorva dintre vechii războinici aflaţi la sfârşitul activităţii. După patruzeci de ani, câştigaserăm în fine Războiul Rece şi imperiul sovietic se prăbuşea. Ar fi trebuit să fie vremea răsplăţii, dar nu vedeai decât râcâieli meschine şi hârtii plimbate dintr-o parte în alta.

— Şi cu Monk ce s-a-ntâmplat?

— Aproape că l-au concediat. N-au făcut-o, dar l-au retrogradat serios. I-au dat un birou undeva, la arhivă. L-au îngropat şi nu l-au mai lăsat să facă nimic. Ar fi trebuit să se retragă, să-şi ia pensia şi să se ducă. Dar a fost întotdeauna un tip tenace. S-a încăpăţânat să rămână, convins că într-o bună zi se va dovedi că avusese dreptate. Timp de trei ani cât o veşnicie a putrezit la biroul ăla. Şi până la urmă s-a dovedit.

— Că avusese dreptate?

— Da. Dar prea târziu.

MOSCOVA, IANUARIE 1991

Colonelul Anatoli Grişin ieşi din camera de interogatorii şi se retrase în biroul său, stăpânit de o furie oarbă.

Grupul de ofiţeri care conducea ancheta ajunsese la concluzia că aflase tot ce era de aflat. Comitetul Monah nu mai avea nevoie să se întrunească. Totul era pe bandă, de la ziua în care un băieţel se îmbolnăvise la Nairobi în 1983 şi până la arestarea de la Opera Cafe, în septembrie anterior.

Într-un fel sau altul, cei din Directoratul I aflaseră că Monk căzuse în dizgraţie printre ai lui şi că fusese retrogradat, exclus. Ceea ce însemna că nu mai avea alţi agenţi. Patru fuseseră cu toţii, dar ce agenţi! Acum doar unul mai rămăsese în viaţă, deşi nu pentru multă vreme, de asta Grişin era sigur.

Prin urmare, Comitetul Monah era terminat, dezmembrat, îşi făcuse datoria.

— Ar fi trebuit să fie un motiv pentru a sărbători victoria. Dar furia lui Grişin izvora din ceva ce ieşise la iveală în cursul ultimului interogatoriu.

— O sută de metri. O sută de nenorociţi de metri...

Raportul celor care efectuaseră arestarea fusese clar. În ultima sa zi de libertate, colonelul Turkin nu luase legătura cu nici un agent inamic. Îşi petrecuse ziua la sediu, mâncase la cantină, apoi, pe neaşteptate, ieşise – şi fusese urmărit – până la o cafenea mare unde băuse o cafea şi îşi făcuse pantofii.

Lui Turkin îi scăpase informaţia. Cei doi urmăritori aşezaţi pe partea cealaltă a pieţei îl văzuseră pe lustragiu făcându-şi datoria şi îndepărtându-se cu paşi târşâiţi. Câteva secunde mai târziu, maşinile KGB-ului, cu Grişin aşezat în cea din faţă, lângă şofer, dăduseră colţul. În clipa aceea se aflase la doar o sută de metri depărtare de Jason Monk, pe un teritoriu aflat sub dominaţie sovietică.

În camera de interogatorii toţii ochii se întorseseră să-l privească. El fusese coordonatorul operaţiunii, păreau să-i spună şi ratase cea mai mare captură a vieţii.

Asta avea să doară. Durerea nu ca mijloc de persuasiune, ci ca pedeapsă. Putea să jure. Dar alţii luaseră o hotărâre diferită. Generalul Boiarov îi comunică personal că şeful KGB-ului dorea o execuţie rapidă; se temea că în vremurile acestea ce se schimbau atât de rapid va fi refuzat. Ordinul de execuţie avea să fie prezentat preşedintelui chiar în ziua aceea, iar execuţia va avea loc în dimineaţa următoare.

Căci vremurile se schimbau într-adevăr cu mare viteză. Serviciul său era ţinta acuzaţiilor venite din partea drojdiei presei acum libere, pentru cojocul căreia avea el ac.

Ceea ce nu ştia în clipa aceea era că în august însuşi şeful KGB-ului, generalul Kriucikov, avea să conducă o lovitură de stat eşuată împotriva lui Gorbaciov. Ca să se răzbune, Gorbaciov avea să rupă KGB-ul în câteva segmente; şi în fine, întreaga Uniune Sovietică avea să se prăbuşească în decembrie.

În ziua aceea de ianuarie, în timp ce Grişin stătea posomorât la biroul său, generalul Kriucikov puse pe masa preşedintelui ordinul pentru execuţia fostului colonel KGB Turkin. Gorbaciov ridică stiloul, se opri şi-l aşeză la loc.

În august trecut, Saddam Hussein invadase Kuweitul. Acum, bombardierele americane măcinau Irakul. Invazia terestră era iminentă. Diferiţi oameni de stat din întreaga lume interveniseră, oferindu-se ca mediatori ai păcii. Era un rol tentant. Unul dintre ei era Mihail Gorbaciov.

— Înţeleg ce a făcut omul acesta şi că trebuie să moară, spuse preşedintele.

— Aşa e legea, replică Kriucikov.

— Da, dar în momentul ăsta cred că nu e... recomandabil.

Hotărându-se, îi înmână mandatul nesemnat.

— Am dreptul de a arăta clemenţă şi o să mi-l exercit Şapte ani de muncă forţată.

Generalul Kriucikov ieşi furios. Se jură că lucrurile nu vor mai continua aşa. Mai devreme sau mai târziu, el şi cei de aceeaşi părere cu el vor trebui să lovească.

Pentru Grişin, vestea umplu paharul unei zile şi-aşa mizerabile. Tot ce mai putea face era să se asigure că regimul lagărului de muncă unde avea să fie trimis Turkin era unul căruia acesta să nu-i supravieţuiască.

La începutul anilor '80, lagărele pentru prizonierii politici fuseseră mutate din Mordavia cea mult prea la îndemână mai spre nord, în regiunea din jurul oraşului Perm, locul de baştină a lui Grişin. Vreo zece erau împrăştiate pe lângă Vseviaţkoe. Cele mai cunoscute erau cumplitele Perm-35 şi Perm-37.

Dar trădătorilor le era rezervat un lagăr special. Nijni Taghil era un loc care le dădea fiori până şi KGB-iştilor.

Oricât ar fi fost de duri soldaţii din corpul de pază, ei locuiau în afara lagărului. Brutalitatea lor era sporadică şi instituţionalizată: micşorarea raţiilor, mărirea normelor. Pentru ca delincvenţii „educaţi" să trăiască în permanent contact cu realităţile vieţii, ei erau amestecaţi la un loc cu câţiva dintre cei mai răi şi mai violenţi *zeki* din celelalte lagăre.

Grişin îl trimise pe Turkin la Nijni Taghil, completând, la rubrica „regim": special – ultra strict.

— În fine, oftă Carey Jordan, bănuiesc că-ţi aminteşti sfârşitul acestei istorii neplăcute.

— O mare parte din el. Ajută-mă.

Ridică o mână spre ospătarul ce stătea prin preajmă.

— Două espresso, te rog.

— În ultimul an, în 1993, FBI-ul a preluat în sfârşit vânătoarea de cârtiţe care dura de opt ani. Mai târziu au pretins că au rezolvat totul singuri într-un an şi jumătate, dar mare parte din munca de eliminare fusese făcută, chiar dacă mult prea încet.

Ca să fim cinstiţi, ei au făcut într-adevăr ceea ce trebuia făcut. Şi-au băgat picioarele în drepturile civile şi au obţinut mandate mascate pentru investigarea conturilor bancare ale celor câtorva suspecţi rămaşi pe listă. Şi treaba a funcţionat. A reieşit că Aldrich Ames era milionar în dolari şi asta fără conturile din Elveţia, descoperite mai târziu. Scuza că nevastă-sa se îmbogăţise în Columbia s-a dovedit falsă, aşa că l-au pus sub urmărire totală.

I-au ridicat gunoiul, au intrat în casă în absenţa lui şi i-au umblat în computer. Era totul acolo, sau cel puţin destul ca să-l incrimineze. Scrisori de la şi către KGB, chitanţe ale unor plăţi

uriaşe, descrieri ale unor „cutii poştale” din zona Washingtonului.

Pe 21 februarie 1994 – zău, Nigel, o să-mi amintesc de ziua aia toată viaţa – l-au ridicat, la câteva străzi depărtare de casa lui din Arlington. După aia totul a ieşit la iveală.

— Ştiai dinainte?

— Nu. Cred că FBI-ul a fost inspirat că nu mi-a spus. Dacă aş fi ştiut atunci tot ce ştiu acum, cred că le-aş fi luat-o înainte şi l-aş fi omorât cu mâna mea. Şi m-aş fi aşezat mulţumit pe scaunul electric.

Bătrânul director de operaţiuni privi pe deasupra restaurantului, nevăzând decât o listă de nume şi chipuri, toate demult dispărute.

— Patruzeci şi cinci de operaţiuni eşuate, douăzeci şi doi de oameni trădaţi, dintre care paisprezece morţi. Şi toate astea pentru că un criminal în serie prin complicitate, meschin şi nemulţumit şi-a dorit o casă mare şi un Jaguar.

Nigel Irvine nu dorea să pună gaz pe foc, dar spuse:

— Ar fi trebuit s-o faceţi voi, în bucătăria voastră.

— Ştiu, ştiu. Acum ştim toţi. Ar fi trebuit să verificăm finanţele şi să le dăm naibii de drepturi civile. Încă din primăvara lui 1986, Ames primise deja un sfert de milion de dolari, pe care îi depusese la bancă aici. Ar fi trebuit să-i supunem pe cei patruzeci şi unu care aveau acces la cele 301 dosare testului cu detectorul de minciuni. Inconfortabil pentru cei nevinovaţi, dar l-ar fi dat la iveală pe Ames.

— Şi Monk? întrebă englezul.

Carey Jordan râse scurt. Ospătarul, dornic să strângă şi ultima masă din restaurantul acum gol, se îndreptă nehotărât spre ei cu nota de plată în mână. Irvine făcu semn să-i fie adusă lui. Tânărul îşi mai făcu de lucru până când peste notă apăru o carte de credit, apoi se duse la casă.

— Mda, Monk. Nici el n-a ştiut. Era de Ziua Preşedinţilor, care e sărbătoare federală. A stat acasă, presupun. Abia a doua zi dimineaţă a apărut la ştiri. Şi atunci a sosit şi blestemata aia de scrisoare.

WASHINGTON, FEBRUARIE 1994

Scrisoarea sosi pe 22, a doua zi după Ziua Preşedinţilor, o dată cu prima poştă. Plicul alb din hârtie groasă fusese expediat de la Langley, dar trimis pe adresa sa de acasă şi nu la birou.

Înăuntru se găsea un alt plic, cu emblema Ambasadei Americane. Pe faţă stătea scris la maşină: „Domnul Jason Monk, c/o Serviciul Poştal Central, Cartierul General CIA, Langley, Virginia”. Cineva scrisese de mână: „PTO”. Monk o

întoarse. Pe dos, aceeaşi mână adăugase: „Adusă personal la Ambasada noastră de la Vilnius, Lituania. Îl cunoaşteţi pe tip?” Dat fiind că nu avea nici un timbru, era clar că plicul interior ajunsese în America prin curier diplomatic.

Înăuntrul lui era un al treilea plic, dintr-o hârtie inferioară, în textura căreia erau vizibile bucăţele din lemnul din care se făcuse pasta. Adresa era într-o engleză stranie: „Rog (subliniat de trei ori), transmiteţi domnului Jason Monk la CIA. Din partea unui prieten.”

Scrisoarea era în acest din urmă plic, pe o hârtie atât de fragilă, încât foile aproape că se descompuneau la simpla atingere. Hârtie igienică? Paginile de gardă ale unei cărţi vechi şi ieftine? Poate.

Scrisul era în ruseşte, aşternut de o mână tremurată, cu cerneală neagră şi o peniţă proastă. În partea de sus stătea scris: „Nijni Taghil, septembrie 1994”.

Textul era următorul:

„Dragă prietene Jason, dacă ai să primeşti vreodată această scrisoare şi până când o s-o primeşti, eu voi fi murit. Din cauza febrei tifoide. Vine odată cu puricii şi cu păduchii. Acum se pregătesc să închidă lagărul, să-l desfiinţeze, să-l şteargă de pe faţa pământului ca şi cum n-ar fi existat niciodată, aşa cum ar fi şi trebuit.

Doisprezece dintre deţinuţii politici au fost amnistiaţi; acum la Moscova e un tip pe nume Elţîn. Unul dintre ei, lituanian, îmi e prieten. E intelectual, scriitor. Cred că pot să am încredere în el. Mi-a promis că va ascunde scrisoarea şi că o va expedia când ajunge acasă.

Pe mine mă aşteaptă un alt tren, alt vagon pentru vite, spre un loc nou, pe care însă nu voi mai ajunge să-l văd. Vreau să-mi iau rămas-bun şi să-ţi trimit ultimele veşti.”

Scrisoarea povestea ce se întâmplase după arestare, cu trei ani şi jumătate în urmă. Nikolai Turkin descria bătăile din celula din subsolul de la Lefortovo şi cum nu văzuse nici un motiv ca să nu spună tot ce ştia. Descria celula împuţită, mânjită cu excremente, cu pereţii umezi şi frigul nesfârşit, luminile puternice, întrebările urlate, ochii învineţiţi şi dinţii rupţi dacă vreun răspuns nu sosea destul de repede.

Vorbea şi despre colonelul Anatoli Grişin. Convins că Turkin avea să moară, colonelul se lăudase cu victoriile sale anterioare. Turkin află amănunte despre oameni de care nu auzise niciodată: Kruglov, Blinov şi Solomin. Auzi tot ce-i făcuse Grişin soldatului siberian pentru a-l convinge să vorbească.

„La sfârşit, m-am rugat să mor, aşa cum m-am rugat de multe ori de-atunci încoace. În lagăr au fost multe încercări de sinucidere, dar, cumva, am sperat tot timpul că, dacă reuşesc să rezist, într-o zi am să fiu liber. Nu că m-aţi mai recunoaşte, tu, Ludmila sau Iuri. Nu mai am păr, nici dinţi şi nici din trup n-a mai rămas mare lucru, iar ce a rămas e mâncat de răni şi friguri.”

Relată călătoria lungă în vagonul pentru vite de la Moscova până în lagăr, închis la un loc cu criminali care îl băteau până îşi pierdea cunoştinţa şi îl scuipau în faţă pentru a-l infesta cu tuberculoza lor. Descrise lagărul unde se bucura de tratament special chiar şi faţă de restul, având raţii mai mici şi munci mai grele; după şase luni îşi rupsese clavicula cărând buşteni. Nu avusese medicamente; în schimb, după aceea paznicii insistaseră să-l facă să care buştenii pe umărul rupt. La sfârşit scria:

„Nu-mi pare rău pentru ce am făcut, căci a fost un regim blestemat. Poate că acum pentru poporul meu o să vină libertatea. Acolo undeva e şi soţia mea. Sper să fie fericită. Şi fiul meu, Iuri, care îţi datorează viaţa. Pentru asta îţi mulţumesc. Adio, prietene. Nikolai Ilici.”

Jason Monk împături scrisoarea, o puse pe masă, îşi aşeză capul pe braţe şi plânse ca un copil. În ziua aceea nu se duse la serviciu. Nu dădu telefon ca să explice de ce. Nu răspunse la telefon. La ora şase seara, când era deja întuneric, căută ceva în cartea de telefon, iar apoi se urcă în maşină şi se îndreptă spre Arlington.

Bătu politicos la uşa casei pe care o căuta şi, când uşa se deschise, spuse:

— Bună seara, doamnă Mulgrew.

Apoi trecu pe lângă ea, lăsând-o fără grai în prag.

Ken Mulgrew stătea în sufragerie, în cămaşă şi cu un pahar mare cu whisky în mână. Se întoarse, îl zări pe nepoftit şi începu:

— Hei, ce dracu’? Dai buzna...

Fu ultimul lucru pe care îl mai rosti fără să şuiere incomod, timp de câteva săptămâni. Monk îi arse una. În faţă, extrem de puternic.

Mulgrew era mult mai voinic, dar nu mai avea condiţie fizică şi în plus se resimţea după un prânz foarte lichid. Fusese la serviciu în ziua aceea, unde însă nimeni nu făcea decât să dezbată în şoapte speriate ştirea care se răspândea ca focul în savana uscată.

În total, Monk îl lovi de patru ori, câte o dată pentru fiecare dintre agenţii săi pierduţi. În afară de falca ruptă, îi mai învineţi ambii ochi şi îi rupse nasul.

Pe urmă plecă.

— Sună a măsură activă, sugeră Nigel Irvine.

— Mai activă nici că se poate, fu de acord Jordan.

— Şi ce s-a întâmplat?

— Din fericire, doamna Mulgrew nu a chemat poliţia, ci agenţia. De-acolo au fost trimişi câţiva tipi care au ajuns la timp ca să-l vadă pe Mulgrew urcat în ambulanţă şi pornind spre cea mai apropiată cameră de gardă. Au calmat-o pe doamnă şi ea l-a identificat pe Monk. Aşa au ajuns la el acasă. L-au găsit şi l-au întrebat ce dracu' l-a apucat. El le-a arătat scrisoarea de pe masă. Bineînţeles, nu puteau s-o citească, dar au luat-o cu ei.

— L-au sancţionat? Pe Monk? întrebă englezul.

— Da. De data asta definitiv. Sigur, la audieri, când s-a citit traducerea scrisorii, ea a stârnit multă compasiune. Mi-au dat voie chiar să vorbesc în apărarea lui, deşi nu ştiu cât i-a folosit. Dar finalul fusese deja hotărât. Nici măcar după ce se întâmplase cu Ames nu era permis ca agenţii cu câte un ghimpe împotriva unui superior să-l toace ca pe-o chiftea. L-au dat afară pe loc.

Ospătarul reveni cu o mină nemulţumită. Cei doi se ridicară şi se îndreptară spre uşă. Chelnerul, vizibil uşurat, dădu din cap zâmbind.

— Dar Mulgrew?

— Ironia a făcut să cadă în dizgraţie şi să fie dat şi el afară, un an mai târziu, când au ieşit la iveală adevăratele proporţii ale activităţii lui Ames.

— Şi Monk?

— A plecat din oraş. La vremea aceea trăia cu o fată care era plecată la un seminar. Când s-a întors, s-au despărţit. Am auzit că el şi-a ridicat toţi banii de pensie odată, dar oricum, a plecat din Washington.

— Ai idee unde e?

— Ultima dată am auzit că era pe la voi.

— La Londra? În Anglia?

— Nu chiar. Într-una dintre coloniile Maiestăţii Sale.

— Teritorii dependente. Nu se mai cheamă colonii. Care?

— Insulele Turk şi Caico. Ţii minte că ţi-am spus că-i plăcea pescuitul de peşte mare? Ultima dată am auzit că are un vas cu care îi duce pe turişti la pescuit.

Era o zi frumoasă de toamnă, iar Georgetown-ul arăta minunat. Aşteptară în faţa la La Chaumiere, lângă bordură, un

taxi pentru Jordan.

— Chiar vrei să-l trimiţi înapoi în Rusia, Nigel?

— Cam aşa ceva.

— N-o să vrea. A jurat că nu se mai întoarce acolo. Prânzul şi vinul au fost excelente, dar ţi-ai pierdut timpul. Eu îţi mulţumesc, dar n-o să vrea să se ducă. Nici pe bani, nici ameninţat, în nici un fel.

Sosi un taxi. Îşi strânseră mâinile şi Jordan se urcă, îndepărtându-se. Sir Nigel Irvine traversă strada spre Four Seasons. Avea de dat câteva telefoane.

CAPITOLUL 11

Foxy Lady stătea ancorată şi închisă pentru noapte. Jason Monk îşi luase la revedere de la cei trei clienţi italieni care, deşi nu prinseseră prea mult peşte, păruseră aproape la fel de încântaţi de plimbare pe cât erau de vinul pe care îl aduseseră cu ei.

Julius stătea la masa de lângă doc, pe care se curăţa peştele, tăind capetele şi scoţând intestinele din două dorade de dimensiuni mijlocii. Avea în buzunarul de la spate salariul pe ziua aceea, plus partea lui din bacşişul lăsat de italieni.

Monk trecu agale pe lângă Tiki Hut, îndreptându-se spre Banana Boat, a cărei verandă deschisă, de scânduri, era deja înţesată cu primii clienţi ai zilei. Se duse la bar, dând din cap spre Rocky.

— Ca de obicei? zâmbi barmanul.

— De ce nu? Să păstrăm tabieturile.

Era un client constant al localului de câţiva ani de zile şi era deja un lucru stabilit că Banana Boat îi prelua mesajele telefonice atunci când pleca pe mare. Numărul de telefon al barului restaurant figura pe cărţile de vizită pe care le lăsa pe la hotelurile de pe insula Providenciales pentru a atrage clienţi pentru expediţiile de pescuit.

Mabel, soţia lui Rocky, strigă către el:

— Au sunat cei de la Grace Bay Club.

— Aha. Au lăsat vreun mesaj?

— Nu, doar să-i suni.

Îi întinse telefonul pe care îl ţinea în spatele casei de marcat. Monk formă un număr şi obţinu legătura cu recepţionera, care îi recunoscu vocea.

— Hei, Jason, ai avut o zi bună?

— Aşa şi-aşa. Se putea şi mai rău. M-ai căutat?

— Da. Ce faci mâine?

— Poznaşo, ce ai de gând?

Femeia grasă şi veselă aflată în hotelul de la cinci kilometri depărtare, pe plajă, scoase un chicotit amuzat.

Rezidenţii permanenţi ai Insulei Provo nu erau un grup prea mare şi în comunitatea care asigura serviciile pentru turiştii ce constituiau unica sursă de venituri a insulei toată lumea cunoştea pe toată lumea, băştinaşi sau sosiţi mai târziu, iar tachinările făceau timpul să treacă mai uşor. Turk şi Caico erau încă Indiile Occidentale aşa cum fuseseră pe vremuri: prietenoase, relaxate şi lipsite de grabă.

— Nu-ncepe iar, Jason Monk. Eşti liber mâine pentru un client?

Monk căzu pe gânduri. Intenţionase să-şi petreacă ziua lucrând la vas, activitate fără sfârşit pentru posesorii de bărci, dar un contract era un contract, iar banca din Miami care era încă în posesia a jumătate din *Foxy Lady* nu se mai sătura să primească cecuri.

— Cred că da. O zi întreagă, sau jumătate?

— Jumătate. Dimineaţă. Pe la nouă?

— Bine. Spune-le unde mă găsesc. O să-i aştept.

— Nu e un grup, Jason. Doar un bărbat, un oarecare domn Irvine. O să-i spun. Pa.

Jason puse receptorul jos. Clienţii singuri erau o raritate; de obicei veneau câte doi, sau mai mulţi. Probabil că era unul a cărui soţie nu voia să meargă; şi aceştia erau destul de mulţi. Îşi termină paharul de daiquiri şi se întoarse pe vas, ca să-i spună lui Julius că trebuia să se întâlnească la şapte, să alimenteze şi să ia la bord nişte momeală proaspătă.

Bărbatul, care îşi făcu apariţia a doua zi la nouă fără un sfert, era mai în vârstă decât erau de obicei clienţii lui, aproape bătrân, îmbrăcat în pantaloni bej, de vară, o cămaşă albă şi o pălărie panama albă. De pe doc strigă:

— Domnul căpitan Monk?

Jason coborî de pe puntea de comandă ca să-l întâmpine. Era evident britanic, după accent Julius îl ajută să urce la bord.

— Aţi mai încercat chestia asta vreodată, domnule Irvine? întrebă Jason.

— Ca să fiu sincer, nu. E prima dată. Sunt novice.

— Să nu vă temeţi. O să avem grijă de dumneavoastră. Marea e relativ calmă, dar, dacă nu vă simţiţi bine, să-mi spuneţi.

Nu înceta să se mire cât de mulţi erau turiştii ce ieşeau pe mare cu convingerea că oceanul avea să fie la fel de liniştit ca apa din lagună. Broşurile nu prezentau niciodată fotografii cu valuri în zona Indiilor Occidentale, dar apa putea fi uneori foarte agitată.

O scoase pe *Foxy Lady* din Turtle Cove şi coti pe jumătate spre Sellar's Cut. Dincolo de capul de nord-vest marea sălta energic, poate chiar prea mult pentru bătrân, dar Monk ştia un loc în largul lui Pine Key, în direcţie opusă, unde nu era atât de rău şi unde se auzea că apăruseră bancuri de dorade.

Timp de patruzeci de minute navigară în viteză, până când Monk zări un covor uriaş de alge plutitoare, loc unde doradelor le plăcea să stea la umbră, chiar sub suprafaţa apei.

Julius pregăti patru undiţe în timp ce micşorau viteza şi dădeau ocol covorului de plante marine. Abia la al treilea tur, ceva muşcă.

Una dintre undiţe se scufundă violent şi guta începu să se deruleze şuierând de pe mulineta Penn Senator. Englezul se ridică de sub copertină şi îşi ocupă ascultător locul pe scaunul special. Julius îi întinse undiţa, înfipse mânerul în locaşul special dintre pulpele clientului şi începu să tragă de celelalte trei.

Jason Monk o întoarse pe *Foxy Lady* cu botul în direcţia opusă bancului de alge, o lăsă în ralanti şi veni pe puntea din spate. Peştele nu mai trăgea de fir, dar undiţa stătea mult îndoită.

— Trageţi-o înapoi, spuse el blând. Trageţi până când undiţa se îndreaptă, apoi daţi-i drumul înainte şi rulaţi.

Englezul încercă. După zece minute zise:

— Cred că e prea mult pentru mine. Puternice fiinţe, peştii.

— O.K., o preiau eu dacă vreţi.

— Ţi-aş fi recunoscător.

Monk se strecură în scaun, în timp ce clientul se ridica şi se trăgea din nou la umbra copertinei. Era zece şi jumătate, iar căldura era toridă. Soarele strălucea la pupa, pe când sclipirea reflectată a apei era ca o lamă de cuţit.

Fu nevoie de zece minute de lupte grele pentru a aduce peştele lângă vas. Când văzu coca vasului, făcu un nou salt spre libertate, luând cu el alţi treizeci sau patruzeci de metri de gută.

— Ce e? întrebă clientul.

— Un delfin mare, mascul, răspunse Monk.

— Ah, ce păcat, îmi plac delfinii.

— Nu e mamiferul acela cu nasul borcănat. E un peşte, cu acelaşi nume. I se mai spune şi doradă. Un peşte mare, foarte bun la gust.

Julius stătea cu cangea pregătită; când dorada se apropie, făcu o mişcare expertă şi aduse peştele de douăzeci de kilograme pe punte.

— Peşte bun, domnu', zise el.

— Ăă... da, dar cred că e al domnului Monk, nu al meu.

Monk se ridică din scaun, scoase cârligul din gura doradei şi desprinse carabiniera de oţel de pe fir. Julius, gata să pună peştele în congelatorul de la pupa, îl privi uimit. Dorada odată suită la bord, conform obiceiului, ar fi trebuit să pună din nou momeală în cele patru cârlige, nu să le strângă.

— Du-te sus şi ia cârma, îi spuse Monk calm. Spre casă, încet.

Fără să priceapă, Julius dădu din cap; silueta lui suplă, ciocolatie, urcă treptele către panoul de comandă. Monk se aplecă şi scoase din lada frigorifică două cutii de bere, le

deschise şi îi oferi clientului una. Apoi se aşeză pe ladă, cu ochii la englezul vârstnic de sub copertină.

— N-aţi venit la pescuit, nu-i aşa, domnule Irvine?

Nu era o întrebare, ci o afirmaţie.

— Nu e chiar pasiunea vieţii mele.

— Nu. Şi nu sunteţi nici „domnul” Irvine, nu-i aşa? Ceva m-a sâcâit tot timpul. O vizită VIP la Langley din partea şefului cel mare de la British Intelligence Service.

— Ai o memorie bună, domnule Monk.

— Numele de Sir Nigel parcă-mi spune ceva. O.K., Sir Nigel Irvine, acum putem să încetăm jocul de-a v-aţi ascunselea. Care-i povestea?

— Îmi cer scuze pentru şaradă. Voiam doar să arunc o privire. Şi să am o discuţie. În linişte. Şi puţine locuri sunt mai liniştite decât marea deschisă:

— Deci... haideţi să vorbim. Despre ce?

— Mă tem că despre Rusia.

— Mda, o ţară uriaşă. Nu chiar printre preferatele mele. Cine v-a trimis aici?

— De trimis nu m-a trimis nimeni. Dar Carey Jordan mi-a povestit despre dumneata. Am luat masa împreună în Georgetown acum vreo două zile. Îţi transmite salutări.

— Ce drăguţ. Mulţumiţi-i când îl mai vedeţi. Dar nu se poate să nu fi observat că a ieşit din joc. Ştiţi ce vreau să spun. Ca şi mine, de altfel. Oricare ar fi motivul pentru care aţi venit, v-aţi pierdut vremea.

— A, da, exact aşa mi-a spus şi Carey. Nu te deranja, mi-a zis. Dar m-am gândit să vin totuşi. Te superi dacă îi dau bătaie? Parcă aşa ziceţi voi, să-i dau bătaie, să-ţi fac propunerea.

— Da, asta e expresia. Ştiu şi eu, în paradis e-o zi fierbinte. Mai aveţi încă două ore din excursia de patru. Daţi-i drumul dacă vreţi, dar răspunsul tot „nu” e.

— Ai auzit vreodată de un om pe nume Igor Komarov?

— Primim şi-aici ziarele, chiar dacă mai târziu cu o zi sau două. Şi avem şi radio. Eu, unul, nu am antenă de satelit, aşa că nu mă uit la televizor. Da, am auzit de el. Viitorul preşedinte, nu-i aşa?

— Aşa se spune. Ce-ai auzit despre el?

— Conducătorul aripii drepte. Naţionalist, pedalează mult pe patriotism. Cam asta. Are priză la mase.

— Cât de departe spre dreapta crezi că e?

Monk ridică din umeri.

— Nu ştiu. Destul de mult, aş zice. Cam tot atât cât sunt unii dintre senatorii ultraconservatori din statele din sud, de-acasă.

— Ceva mai mult, mă tem. Atât de mult încât a căzut de pe hartă.

— Zău, Sir Nigel, asta e îngrozitor. Dar în clipa asta grija mea e dacă am un contract pentru mâine şi dacă peştele trece la mai mult de cincisprezece mile de capul de nord-vest. Politica antipaticului domn Komarov nu mă preocupă.

— Ba mă tem că o să te preocupe. Într-o bună zi. Eu... noi... câţiva colegi şi prieteni suntem de părere că trebuie oprit. Avem nevoie de un om care să plece în Rusia. Carey zice că erai foarte bun... pe vremuri. Că erai cel mai bun... pe vremuri.

— Mda, mă rog, asta a fost odată.

Timp de câteva secunde, Monk îl fixă pe Sir Nigel cu privirea în tăcere.

— Înţeleg că toată povestea nu e nici măcar oficială. Nu ţine de politica guvernamentală, nici a mea, nici a dumneavoastră.

— O deducţie excelentă. Ambele noastre guverne au ajuns la concluzia că nu se poate face nimic. Oficial.

— Şi credeţi că o să arunc ancora, o să dau ocol pământului şi o să plec în Rusia ca să mă iau de piept cu nebunul, la cererea unui grup de idealişti care nici măcar nu au aprobarea guvernului?

Se ridică, strivi în pumn cutia goală de bere şi o azvârli în coşul de gunoi.

— Iertaţi-mă, Sir Nigel. Zău că aţi aruncat degeaba banii pe biletul de avion. Haideţi să ne întoarcem în port. Excursia e pe cheltuiala mea.

Urcă pe puntea de comandă, luă cârma şi îndreptă vasul spre casă. La zece minute după ce intrau în lagună, *Foxy Lady* stătea ancorată în dana ei.

— Cu excursia n-ai dreptate, spuse englezul. Eu te-am angajat sub un pretext mincinos, dar dumneata ai fost de bună credinţă. Cât costă o excursie de o jumătate de zi?

— Trei sute cincizeci de dolari.

— Plus bacşişul pentru prietenul dumitale.

Irvine scoase dintr-un teanc patru hârtii de câte o sută.

— Apropo, ai una programată şi pentru după-amiază?

— Nu.

— Te duci acasă?

— Da.

— Şi eu. Mă tem că la vârsta mea şi pe căldura asta se cere un pui de somn după prânz. Dar, în timp ce stai la umbră, aşteptând să treacă vipia, vrei, te rog, să faci ceva?

— Nu ies la pescuit, îl avertiză Monk.

— O, Doamne, nu.

Bătrânul scotoci în geanta de umăr pe care o adusese cu el şi scoase un plic cafeniu.

— Înăuntru e un dosar. Nu-i o glumă. Citeşte-l doar. Numai dumneata şi nu-l scăpa din ochi. E mai secret decât orice ţi-au adus vreodată Orion, Lysander, Delphi sau Pegas.

Era ca şi cum i-ar fi tras lui Monk una în plexul solar. În timp ce englezul pornea în căutarea micii maşini închiriate, americanul rămase cu gura căscată. În fine, clătină din cap, îşi vârî plicul în cămaşă şi se duse la Tiki Hut să mănânce un hamburger.

În partea de nord a insulelor care compun Arhipelagul Caico – West, Provo, Middle, North, East şi South – reciful ajunge aproape de mal, oferind un acces rapid spre marea deschisă, înspre sud, reciful se află la mai multe mile depărtare şi înconjoară o zonă uriaşă de peste o mie de mile pătrate de apă de mică adâncime, denumită Bancul Caico.

Când Monk sosise pe insulă avea bani puţini, iar preţurile pe malul nordic, unde mergeau turiştii şi se construiseră toate hotelurile, erau ridicate. Îşi făcuse socotelile şi, după ce scăzuse taxele portuare, combustibilul, cheltuielile de întreţinere, autorizaţia comercială şi permisul de pescuit, nu-i mai rămăsese prea mult. În schimbul unei chirii nu prea mari, găsise un bungalou în Golful Sapodilla, mai puţin monden, la sud de aeroport şi cu faţa spre suprafaţa sclipitoare a Bancului Caico, unde numai vasele de mică adâncime se puteau aventura. Această casă şi camioneta veche Chevrolet erau singura lui avere.

Şedea pe verandă urmărind soarele ce apunea la dreapta lui, când un motor se opri tuşind pe aleea nisipoasă din spatele casei, în câteva clipe, silueta slabă a englezului dădu colţul. De data aceasta, pălăria albă era completată de un sacou tropical din alpaca, cu cute.

— Mi-a spus că te găsesc aici, zise el vesel.

— Cine?

— Fata aceea drăguţă de la Banana Boat.

Mabel împlinise demult patruzeci de ani. Irvine urcă tropăind treptele şi arătă spre scaunul liber.

— Se poate?

Monk zâmbi.

— Vă rog. O bere?

— Nu chiar acum, mulţumesc.

— Sau pot să vă fac un daiquiri cam meschin. N-am alte fructe în afară de lămâi proaspete.

— A, mult mai bine.

Monk prepară două porţii de daiquiri şi le aduse pe verandă. Sorbiră amândoi mulţumiţi.

— Ai reuşit să-l citeşti?

— Da.

— Şi?

— E o porcărie. Şi probabil un fals.

Irvine dădu din cap înţelegător. Soarele aurea cocoaşele joase de pe West Caico, dincolo de banc. Apa puţin adâncă sclipea roşiatic.

— Ne-am gândit şi noi. E primul lucru care-ţi vine în minte. Dar merita verificat. Aşa s-au gândit oamenii noştri de la Moscova, o verificare rapidă.

Sir Nigel nu scoase raportul de verificare, ci i-l relată, etapă cu etapă. În ciuda propriei voinţe, Monk se arătă captivat.

— Trei, toţi morţi?

— Mă tem că da. Se pare că domnul Komarov doreşte cu tot dinadinsul să termine cu documentul ăsta. Nu pentru că ar fi fals. Dacă ar fi fost opera altcuiva, n-ar fi aflat despre el. Dar e adevărat şi cuprinde toate planurile lui.

— Şi credeţi că poate fi lichidat? Definitiv? Eliminat?

— Nu, cuvântul pe care l-am folosit a fost „oprit”. Nu e acelaşi lucru. Lichidarea, ca să folosesc terminologia voastră de la CIA, nu funcţionează.

Îi explică de ce.

— Dar credeţi că poate fi oprit, discreditat, terminat ca autoritate?

— Da, cred că da.

Irvine îl măsură atent, pieziş.

— Nu te părăseşte niciodată definitiv, nu-i aşa? Dorul de vânătoare. Crezi că ai scăpat de el, dar e mereu acolo, la pândă.

Monk era adâncit în gânduri despre vremurile de demult, despre locuri îndepărtate. Reveni cu o tresărire, se ridică şi umplu din nou paharele.

— Bine gândit, Sir Nigel. Poate că aveţi dreptate. Poate că va fi oprit. Dar nu de mine. Va trebui să găsiţi pe altcineva.

— Colegii mei nu sunt lipsiţi de generozitate. Desigur, ne-am gândit şi la un onorariu. Munca bine făcută trebuie plătită şi aşa mai departe. O jumătate de milion de dolari. Americani, bineînţeles. O sumă frumoasă, chiar şi pentru vremurile noastre.

Monk contemplă suma. Ar fi acoperit datoriile pentru *Foxy Lady,* ar fi cumpărat casa şi o maşină decentă. Şi jumătatea rămasă, investită inteligent, i-ar fi adus zece la sută pe an. Clătină din cap.

— Am scăpat din ţara aia blestemată, dar am ieşit ca prin urechile acului. Şi am jurat că nu mă mai întorc. E tentant, dar nu.

— Ăă... hm, îmi cer scuze, dar trebuie. Hârtiile astea mă aşteptau la hotel azi, când m-am întors.

Băgă mâna în buzunarul hainei şi îi înmână două plicuri albe subţiri. Din fiecare, Monk scoase câte o singură foaie cu antet oficial.

Una era de la o bancă din Florida. Datorită unor schimbări în politica de împrumuturi, acestea nu mai erau posibile în anumite teritorii, unde riscurile financiare deveniseră prea mari. De aceea, împrumutul pentru *Foxy Lady* trebuia rambursat într-o lună. În caz contrar, banca nu avea de ales decât să pună sechestre şi să reia în stăpânire vasul. Limbajul era cel obişnuit, dar mesajul era suficient de limpede.

Cea de-a doua foaie purta antetul Guvernatorului Maiestăţii Sale în Insulele Turk şi Caico. Ea exprima regretul Excelenţei Sale, care nu trebuia să ofere nici o justificare, pentru că era nevoită să ridice permisul de rezidenţă şi autorizaţia comercială emise pe numele unui oarecare Jason Monk, cetăţean american, după o lună de la data scrisorii. Semnatarul se declara slujitorul supus al domnului Monk.

Acesta împături scrisorile şi le aşeză pe masă, între cele două balansoare.

— Jucaţi murdar, spuse el încet.

— Mă tem că da, răspunse Sir Nigel Irvine, cu privirile aţintite pe deasupra lagunei. Dar asta e alternativa.

— Nu găsiţi pe altcineva?

— Nu vreau pe altcineva. Te vreau pe dumneata.

— Perfect, atunci daţi-mă afară de-aici. Nu e prima oară şi am supravieţuit. O să supravieţuiesc şi de data asta. Dar în Rusia nu mă întorc.

Irvine oftă. Ridică Manifestul Negru.

— Aşa mi-a spus şi Carey. A zis: n-o să se ducă nici pentru bani, nici ameninţat. Astea au fost cuvintele lui.

— E bine că măcar Carey nu şi-a pierdut minţile la bătrâneţe.

Monk se ridică.

— N-aş putea spune că mi-a făcut plăcere. Dar nu cred că mai avem ce să ne spunem.

Sir Nigel se ridică la rândul său. Părea trist.

— Presupun că nu. Păcat, mare păcat. A, mai e ceva. Când va pune mâna pe putere, Komarov n-o va face de unul singur. Alături de el stă bodyguardul lui personal şi şeful Gărzilor Negre. Când va începe genocidul, el va fi la cârmă, călăul naţiunii.

Îi întinse o fotografie. Monk privi chipul unui bărbat cu numai vreo cinci ani mai în vârstă decât el. Englezul pornise pe aleea cu nisip spre locul unde îşi parcase maşina, în spatele casei.

— Cine dracu' e? strigă Monk în urma lui.

Glasul bătrânului maestru în arta spionajului se auzi prin aerul înserării.

— A, acela. Acela e colonelul Anatoli Grişin.

Aeroportul Providenciales nu este cel mai mare terminal aerian din lume, dar constituie un loc plăcut pentru sosiri şi plecări, destul de mic pentru ca pasagerii să nu fie nevoiţi să întinde în el prea mult. În ziua următoare Sir Nigel îşi predă singura valiză, trecu de controlul paşapoartelor şi intră în salonul de aşteptare. Avionul American Airlines pentru Miami era pregătit în lumina soarelui.

Din cauza căldurii, cele mai multe clădiri erau deschise în lateral, despărţite de pistă doar printr-un gard de sârmă. Cineva dăduse ocol clădirii şi stătea acum lângă gard, uitându-se înăuntru. Irvine se apropie. În clipa aceea se anunţă zborul şi pasagerii începură să se îndrepte în şir spre avion.

— Bine, spuse Jason Monk prin ochiurile de sârmă. Când şi unde?

Irvine extrase din buzunar un bilet de avion şi i-l întinse printr-un ochi al plasei.

— Providenciales-Miami-Londra. Clasa întâi, bineînţeles. În cinci zile. Ai timp să-ţi pui în ordine lucrurile aici. O să fi plecat vreo trei luni. Dacă alegerile au totuşi loc în ianuarie, atunci e prea târziu. Dacă eşti în avion, la Heathrow o să te aştepte cineva.

— Dumneavoastră?

— Mă îndoiesc. Cineva.

— Cum or să mă recunoască?

— Or să te recunoască.

O stewardesă de la sol îl trase de haină.

— Domnule pasager Irvine, vă rog, urcaţi la bord.

Se întoarse şi porni spre avion.

— Apropo, oferta în dolari a rămas valabilă.

Monk scoase cele două scrisori oficiale şi le ridică.

— Şi astea?

— A, arde-le, dragul meu. Dosarul nu e fals, dar ele sunt. Nu voiam un tip care să se sperie prea uşor, nu pricepi?

Ajunsese la jumătatea drumului până la avion, cu stewardesa călcându-i pe urme, când din urmă se auzi strigătul:

— Domnule, sunteţi un ticălos bătrân şi viclean!

Fata se uită în sus la el, şocată. Îi surâse.

— Sper din toată inima, spuse el.

La întoarcerea de la Londra, Sir Nigel Irvine începu o săptămână de muncă extrem de tensionată.

Jason Monk îi plăcuse, iar relatarea lui Carey Jordan fusese impresionantă. Dar zece ani în afara jocului erau un timp îndelungat.

Lucrurile se schimbaseră. Rusia era cu totul altceva decât vechea U.R.S.S. pe care Monk o cunoscuse pentru scurtă vreme şi o păcălise. Tehnologia se schimbase, aproape toate denumirile reveniseră de la cele ale epocii comuniste la cele de dinaintea revoluţiei. Azvârlit în centrul Moscovei, fără o pregătire intensivă, Monk avea să rămână uluit la vederea atâtor transformări.

Nu se punea problema să contacteze ambasadele britanică sau americană şi să le ceară ajutorul. Ambasadele îi erau strict interzise. Dar avea nevoie de un loc unde să se poată ascunde, de un prieten la nevoie.

Erau şi lucruri în Rusia care nu se schimbaseră. Ţara dispunea încă de un serviciu de securitate uriaş, FSB-ul, moştenitorul tradiţiei vechiului Directorat II al KGB-ului. Anatoli Grişin nu mai ocupa o funcţie oficială în el, dar cu siguranţă că îşi păstrase contactele.

Dar nici măcar acesta nu era pericolul principal, ci nivelul dement al corupţiei. Finanţaţi din fondurile aparent infinite pe care Komarov şi în consecinţă Grişin păreau să le aibă, dat fiind că Mafia Dolgoruki îi sprijinea în lupta pentru putere, nu exista practic nici un nivel al organelor de stat la care să nu aibă acces prin mită.

Realitatea era că hiperinflaţia îi obligase pe toţi funcţionarii din aparatul de stat să se vândă celui care oferea mai mult. Dacă aveai bani suficienţi, îţi puteai asigura cooperarea oricărei organizaţii a securităţii statului, sau îţi puteai angaja o armată particulară formată din soldaţi ai trupelor speciale.

Adăugând la toate acestea Gărzile Negre ale lui Grişin şi miile de adepţi fanatici ai Tineretului Combatant, plus trupele invizibile ale lumii interlope, rezulta că dulăul de pază al lui Komarov avea la dispoziţie o armată în toată regula pentru a-l vâna pe cel care venea să-l înfrunte.

Bătrânul spion putea fi sigur de un lucru: că lui Anatoli Grişin nu-i va trebui mult ca să afle de întoarcerea lui Monk pe terenul său şi că lucrul acesta nu-i va face plăcere.

Primul lucru pe care îl făcu Irvine fu să adune o echipă mică, dar bine pregătită şi de încredere, din rândurile foştilor soldaţi în trupele speciale britanice.

După zeci de ani de lupte cu IRA pe teritoriul Marii Britanii, după războaiele declarate din Falkland şi din Golf, după altele nedeclarate din Borneo până în Oman şi din Africa până în Columbia, după misiunile de infiltrare în zeci de alte „teritorii

interzise”, Anglia avea acum o rezervă de agenţi secreţi, cei mai buni din lume.

Mulţi dintre ei părăsiseră armata, sau orice alt serviciu în care activaseră şi făcuseră din abilităţile lor un mijloc de a-şi câştiga existenţa. În mod natural, zonele unde aveau cea mai mare căutare erau activitatea de bodyguard, paza valorilor, contraspionajul industrial şi consultanţa în domeniul securităţii.

Saul Nathanson se ţinuse de cuvânt şi deschisese un cont la o bancă britanică din străinătate, unde secretul bancar era sfânt. La cerere, printr-o convorbire telefonică şi folosind un simplu cod verbal, Irvine putea transfera la banca din Londra orice sumă de care avea nevoie.

În patruzeci şi opt de ore avea la dispoziţie şase bărbaţi mai tineri decât el, dintre care doi vorbeau perfect ruseşte.

Un lucru din tot ce-i spusese Jordan îl intriga şi, pe urmele acestui fir, unul dintre vorbitorii de rusă luă calea Moscovei înarmat cu un teanc gros de bancnote. Avea să petreacă acolo două săptămâni, dar avea să se înapoieze cu veşti bune.

Ceilalţi cinci fură trimişi după diferite alte treburi. Unul plecă în America, înarmat cu o scrisoare de introducere pentru Ralph Brooke, preşedintele InTelCor. Cei rămaşi se împrăştiară în căutarea unor experţi în diverse domenii tainice, de care Irvine considera că vor avea nevoie. Când îi văzu pe toţi ocupându-se de însărcinările primite, Irvine trecu la ceea ce dorea să facă personal.

Cu cincizeci şi cinci de ani înainte, întors în Europa după convalescenţă, fusese ataşat unităţii de informaţii a generalului Horrocks, care comanda Corpul de armată XXX în încercarea de a ajunge pe drumul spre Nijmegen, în Olanda, ca să dea o mână de ajutor trupelor de paraşutişti britanici care ţineau un cap de pod peste Amheim.

Unul dintre regimentele ce făceau parte din Corpul XXX de armată erau Gărzile de Grenadieri. Printre ofiţerii tineri ai acestui regiment se număra şi un oarecare maior Peter Carrington; un altul, cu care Irvine colaborase destul de mult, era maiorul Nigel Forbes.

La moartea tatălui său, maiorul Forbes moştenise titlul şi devenise lordul Forbes, primul lord al Scoţiei. După câteva telefoane în Scoţia, Irvine reuşi în fine să-i dea de urmă la Army and Navy Club din Pali Mall, în Londra.

— Ştiu că o să ţi se pară ciudat, începu el după ce se prezentă din nou, dar am de ţinut un seminar. O chestiune privată. Foarte privată.

— A, un seminar din alea.

— Exact. Mi-ar trebui un loc retras, departe de ochii curioşi, unde să pot caza vreo zece oameni. Tu cunoşti mai bine Scoţia. Ai vreo idee?

— Când îţi trebuie? întrebă nobilul scoţian.

— Mâine.

— A, aşa deci. Casa mea nu-ţi foloseşte, e prea strâmtă. Castelul i l-am dat băiatului demult. Dar cred că e plecat. Stai să văd.

Sună din nou într-o oră. „Băiatul”, fiul şi moştenitorul său, Malcolm, purtător al titlului onorific de Master of Forbes, împlinea în realitate cincizeci şi trei de ani şi pleca într-adevăr a doua zi, pentru o lună, în insulele greceşti.

— Cred că ar trebui să împrumuţi reşedinţa lui, spuse lordul Forbes, dar fără s-o distrugeţi, dacă se poate.

— Bineînţeles, protestă Irvine. Prelegeri, diapozitive şi cam atât. Cheltuielile sunt acoperite, plus ceva pe de lături.

— Atunci ne-am înţeles. O s-o sun pe doamna McGillivray să-i spun că veniţi. Ea o să vă poarte de grijă.

Cu asta, lordul Forbes puse receptorul în furcă şi se întoarse la prânzul întrerupt.

În zorii celei de-a şasea zile zborul de noapte British Airways de la Miami ateriza la terminalul 4 al aeroportului Heathrow, aducându-l pe Jason Monk printre alţi 400 de pasageri în cel mai aglomerat aeroport din lume. Chiar şi la aceasta oră, mii de călători soseau din diferite părţi ale globului şi se îndreptau spre punctul de control al paşapoartelor. Dat fiind că fusese la clasa întâi, Monk fu printre primii care ajunseră la barieră.

— Afaceri sau turism, domnule? întrebă vameşul.

— Turism.

— Şedere plăcută.

Monk vârî paşaportul în buzunar şi se îndreptă spre caruselul pentru bagaje. Aşteptarea dură zece minute până când începură să sosească valizele. A lui se afla printre primele douăzeci. Porni pe culoarul verde, fără să fie oprit de nimeni. La ieşire aruncă o privire mulţimi care aştepta, în care erau numeroşi şoferi cu cartoane pe care stăteau scrise nume de organizaţii sau de persoane. Pe nici unul nu scria „Monk”.

Trebuia să înainteze, din urma lui veneau alţii. Nimic. Continuă să meargă pe culoarul care ducea către sala principală. Chiar la ieşire, auzi un glas care îi spuse la ureche:

— Domnul Monk?

Cel care vorbise avea vreo treizeci de ani şi purta blugi şi o jachetă maro de piele. Era tuns scurt şi părea să fie într-o formă fizică de excepţie.

— El.

— Paşaportul, vă rog, dacă nu vă supăraţi.

Monk i-l înmână şi celălalt îi verifică identitatea. Avea parcă scris pe frunte „fost soldat" şi, privind la mâinile ca nişte lopeţi care ţineau paşaportul, Monk ar fi putut jura că tipul nu-şi petrecuse cariera militară la contabilitate. Paşaportul îi fu înapoiat.

— Numele meu e Ciaran. Vă rog să mă urmaţi.

În loc de maşină personală, ghidul se îndreptă, cu valiza lui Monk, către autobuzul care deservea aeroportul. Se aşezară în maşina care îi duse până la terminalul 1.

— Nu mergem la Londra? întrebă Monk.

— Nu, domnule. Mergem în Scoţia.

Ciaran avea bilete pentru amândoi. O oră mai târziu, naveta aeriană Londra-Aberdeen decolă către Highlands. Ciaran se cufundă în lectura unui exemplar din *Army Quarterly and Defence Review.* Avea, probabil, multe calităţi, dar darul conversaţiei banale nu se număra printre ele. Monk acceptă cel de-al doilea mic dejun al zilei şi mai recuperă din somnul pierdut în zborul peste Atlantic.

La aeroportul din Aberdeen îi aştepta mijlocul de transport, un Land Rover Discovery cu şasiu lung, condus de un alt fost soldat taciturn. Acesta şi Ciaran schimbară exact opt silabe, care păreau să constituie o conversaţie relativ lungă.

Monk nu mai văzuse până atunci zona Highlands, în care pătrunseră încă de la ieşirea din aeroportul aflat la marginea oraşului Aberdeen, pe coasta de est. Şoferul fără nume alese şoseaua A96 spre Inverness şi, după zece kilometri, coti la stânga. Placa anunţa simplu: Kemnay. Traversară satul Monymusk pentru a ieşi în drumul care lega oraşul Aberdeen de Alford. După alţi cinci kilometri, Land Rover-ul coti la dreapta, trecu prin Whitehouse şi se îndreptă spre Keig. Pe dreapta era un râu. Monk se întrebă dacă în el era păstrăv sau somon. Chiar înainte de a intra în Keig, vehiculul ieşi brusc de pe drum, traversă râul şi ieşi într-o alee asfaltată. După două coturi, silueta masivă a străvechiului castel de piatră îşi făcu apariţia pe o mică înălţime, cu faţa spre munţi. Şoferul se întoarse şi rosti:

— Bine aţi venit la castelul Forbes, domnule Monk.

Silueta slabă a lui Sir Nigel Irvine, cu o şapcă de stofă pe cap şi şuviţe de păr alb fluturându-i la tâmple, ieşi pe terasa de piatră.

— Ai călătorit bine?

— Perfect.

— E totuşi obositor. Ciaran o să te conducă în camera ta. Fă o baie şi dormi puţin. Prânzul e peste două ceasuri. Avem o grămadă de treabă de făcut.

— Ştiaţi că vin, spuse Monk.
— Da.
— Ciaran n-a dat nici un telefon.
— A, da, pricep ce vrei să spui. Mitch – arătă cu mâna spre şofer – a fost şi el la Heathrow. Şi în avionul de Aberdeen, în spate de tot. A trecut prin aeroport mai repede, fiindcă nu a trebuit să aştepte după bagaje. A ajuns la maşină cu cinci minute înaintea voastră.

Monk oftă. Nu-l văzuse pe Mitch nici la Heathrow, nici în avion. Partea proastă era că Irvine avea dreptate, aveau într-adevăr multe de făcut. Partea bună era că se găsea printre profesionişti.

— Băieţii ăştia vin cu mine?
— Nu, mă tem că nu. Ajuns acolo, o să fi singur. Ce vrem să facem în următoarele trei săptămâni este să te ajutăm să supravieţuieşti.

Prânzul constă într-un fel de carne de miel tocată, învelită într-o crustă de cartofi. Gazdele îi spuneau plăcinta păstorului şi o mâncau înecată într-un sos negru, condimentat. La masă stăteau cinci oameni: Sir Nigel Irvine, gazda lor amabilă, Monk însuşi, Ciaran şi Mitch, care li se adresau şi lui Sir Nigel şi lui Monk cu apelativul „şefu'" şi un omuleţ energic, cu părul alb, rărit, care vorbea bine englezeşte, dar cu un accent pe care Monk îl recunoscu ca fiind rusesc.

— Va trebui să vorbim şi ceva englezeşte, desigur, fiindcă nu toţi ştim ruseşte, spuse Irvine. Dar timp de patru ore pe zi cel puţin, tu ai să vorbeşti numai în ruseşte cu Oleg aici de faţă. Trebuie să revii la condiţia în care să poţi trece drept rus.

Monk dădu din cap. Nu mai vorbise limba de mulţi ani şi avea să descopere cât de multe uitase. Dar un lingvist înnăscut nu uită de-adevăratelea niciodată şi practica readucea totul în memorie.

— Deci, continuă gazda, Oleg, Ciaran şi Mitch vor fi rezidenţi permanenţi. Alţii vor veni şi vor pleca. Printre ei mă număr şi eu. În câteva zile, după ce te vei fi instalat bine, va trebui să plec în sud să... îmi văd de alte treburi.

Dacă crezuse că oboseala drumului îi va fi luată în considerare, Monk se înşelase. După masa de prânz avu parte de cele patru ore împreună cu Oleg.

Rusul inventa scenariu după scenariu. Acum era un miliţian de pe stradă care îl oprea pe Monk pentru a-i cere actele, ca să ştie de unde venea, unde se ducea şi de ce. Pe urmă se transforma în ospătar care aştepta amănuntele unei comenzi complicate, sau un provincial care cerea indicaţii unui moscovit. Încă de după primele patru ore, Monk începu să simtă cunoştinţele de limbă revenindu-i.

Pe când trăgea de undiţe în oceanele sudului, trăise cu convingerea că avea o condiţie fizică rezonabilă, în ciuda faptului că talia i se îngroşase. Greşea. Înainte de răsăritul celei de-a doua zile porni în prima cursă de alergare împreună cu Ciaran şi cu Mitch.

— O să-ncepem cu una uşoară, şefu', spuse Mitch. Adică doar opt kilometri prin desişul cel mai mare al pădurii.

La început, crezu că avea să moară. Pe urmă îi păru rău că nu murise.

În casă nu erau decât doi membri ai personalului. Menajera, formidabila doamnă McGillivray, văduva unui lucrător al domeniului, care gătea şi făcea curăţenie, acceptând cu pufneli dezaprobatoare nesfârşitul şir de experţi care veneau şi plecau împreună cu accentele lor englezeşti. Hector se îngrijea de pajişti şi de grădina de zarzavat şi făcea cumpărăturile în Whitehouse, unde se ducea cu maşina. La uşă nu veneau niciodată vânzători ambulanţi. Doamna McGee, cum îi spuneau băieţii şi Hector locuiau în două căsuţe de pe domeniu.

Sosi un fotograf care îi făcu lui Monk câteva serii de poze pentru actele în curs de elaborare. Îşi făcu apariţia şi un frizer-machior, care îi schimbă înfăţişarea şi îl învăţă cum să o facă şi singur, cu materiale puţine, care să poată fi cărate în valiză fără a-şi dezvălui adevărata destinaţie.

Înfăţişarea odată schimbată, fotograful îi făcu un nou rând de poze, pentru un alt paşaport. Irvine obţinuse actele originale, nu se ştia de unde, împreună cu serviciile unui gravor şi ale unui expert în caligrafie, care să le modifice potrivit noii identităţi.

Monk petrecu ore întregi în faţa unei hărţi a Moscovei, învăţând oraşul cu sutele de denumiri noi, cel puţin pentru el. Cheiul Maurice Thorez, botezat cu numele liderului comunist decedat, revenise la denumirea veche de cheiul Sofiskaia. Toate referirile la Marx, Engels, Lenin, Dzerjinski şi alte notabilităţi comuniste dispăruseră.

Memoră cele mai importante o sută de clădiri şi locurile unde erau amplasate, modul de folosire a sistemului telefonic şi cum să facă rost oricând şi oriunde de un taxi, făcând semn primei maşini şi oferindu-i şoferului un dolar.

Într-o încăpere specială şezu ore întregi cu un englez de la Londra, vorbitor de rusă, uitându-se la chipuri într-o succesiune nesfârşită.

Avea de citit cărţi, discursurile lui Komarov, ziare şi reviste ruseşti. Mai mult decât atât, avea de învăţat pe dinafară numere de telefon, până când avea cincizeci memorate la perfecţie. Cifrele nu fuseseră niciodată partea lui tare.

Sir Nigel Irvine reveni în cea de-a doua săptămână. Arăta obosit, dar mulţumit. Nu le spuse unde fusese. Le adusese un obiect pe care echipa îl achiziţionase după ce scotocise prin toate magazinele londoneze de antichităţi. Monk îl răsuci în mâini.

— De unde naiba aţi ştiut? întrebă el.

— N-are importanţă. Am urechi lungi. E la fel?

— Identic, din câte îmi aduc aminte.

Adusese şi o valiză făcută de un meşter iscusit. Era nevoie de un maestru la vamă ca să descopere compartimentul interior în care Monk avea să ascundă două dosare: Manifestul Negru, în forma originală, în ruseşte şi raportul de verificare care autentifica textul manifestului, acum tradus în rusă.

Deja din a doua săptămână Monk se simţi mai în formă decât se simţise în ultimii zece ani. Muşchii i se întăriseră şi avea mai multă energie, chiar dacă era conştient că nu s-ar fi putut pune cu Ciaran sau cu Mitch, care puteau mărşălui ceas după ceas, dincolo de orice barieră a durerii şi oboselii, în starea aceea aproape de moarte în care doar voinţa mai ţinea trupul în mişcare.

Pe la jumătatea aceleiaşi săptămâni sosi şi George Sims. Cam de aceeaşi vârstă cu Monk, fusese ofiţer într-un regiment SAS. A doua zi de dimineaţă îl scoase pe Monk pe pajişte. Amândoi erau îmbrăcaţi în treninguri. Se întoarse şi i se adresă americanului de la patru metri depărtare.

— Acum, domnule, zise el cu accentul său cântat, scoţian, v-aş fi extrem de recunoscător dacă aţi încerca să mă omorâţi.

Monk ridică din sprâncene.

— Dar nu vă amăgiţi, căci n-o să vă reuşească.

Avu dreptate. Monk se apropie, făcu o fentă şi se repezi. Scoţianul se aplecă, iar el se trezi întins cu burta-n sus.

— Un picuţ cam încet la blocaj, zise fostul ofiţer.

Hector era în bucătărie, unde adusese nişte morcovi proaspăt culeşi pentru masa de prânz, când Monk, tot cu capul în jos, trecu în zbor prin faţa geamului.

— Ce Dumnezeu fac? întrebă el.

— Du-te de-aici, spuse doamna McGee. Sunt prietenii tânărului domn, care se joacă.

În pădure, Sims îi prezentă lui Monk pistolul automat de 9 mm Sig Sauer, de fabricaţie elveţiană.

— Credeam că voi folosiţi Browningurile cu 13 focuri, comentă Monk, încercând să-şi demonstreze cunoştinţele.

— Le foloseam pe vremuri. Acum vreo zece ani am trecut la astea. Acum, cunoaşteţi poziţia de tragere de pe vine, cu două mâini, domnule?

Monk se antrenase cu arme de foc mici pe vremea când era un învăţăcel CIA la, „ferma” Fort Peary din Virginia. Fusese cel mai bun din grupă, moştenire a vânătorilor la care mergea cu tatăl său în Munţii Blue Ridge, în copilărie. Dar şi asta fusese demult.

Scoţianul ridică o ţintă înfăţişând un om stând ghemuit, făcu cincisprezece paşi, se întoarse şi îi trase cinci gloanţe în inimă. Monk îi zbură urechea stângă şi îi zdreli o coapsă. Timp de trei zile, de două ori pe zi, folosiră câte o sută de cartuşe, până când Monk fu capabil să nimerească faţa ţintei cu trei gloanţe din cinci.

— Asta-i mai încetineşte de obicei, recunoscu Sims pe tonul aceluia care ştia că mai mult de-atât nu se putea.

— Dacă am noroc, n-o să trebuiască să folosesc blestemăţiile astea.

— Da, domnule, aşa spun toţi. Pe urmă, norocul îi părăseşte. Cel mai bine e să ştii cum, dacă ai nevoie de ele.

La începutul celei de-a treia săptămâni, lui Monk îi fu prezentat expertul în comunicaţii, un bărbat surprinzător de tânăr pe nume Danny, venit de la Londra.

— E un computer portabil absolut obişnuit, îi explică el.

Era adevărat. Nu mai mare decât o carte de format normal.

Capacul se deschidea pentru a expune pe partea de dedesubt ecranul, iar tastatura, din două bucăţi, se ridica, se desfăcea şi se monta pentru a deveni o tastatură normală, ca a oricărei maşini de scris. Genul de obiect pe care opt din zece deţinători ai unei funcţii executive îl duceau în servietele-diplomat.

— Discheta – Danny îi flutură pe sub nas ceva ce semăna a carte de credit, înainte de a o introduce în computer – are pe ea toate informaţiile normale pentru o persoană cu funcţia pe care o vei avea. Dacă cineva încearcă să o citească, tot ce va găsi pe ea sunt informaţii comerciale, inutile oricui altcuiva decât deţinătorului oficial.

— Şi? întrebă Monk.

Realiză că puştiul acesta dezarmant de tânăr făcea parte din generaţia acelora care, născuţi cu mult în urma lui, fuseseră înţărcaţi cu computere şi găseau că interiorul lor era mult mai uşor de descifrat decât hieroglifele egiptene. Monk ar fi ales oricând hieroglifele.

— Acum asta, zise Danny, ridicând o altă cartelă.

— E o carte de credit Visa.

— Mai uită-te o dată.

Monk examină cartela subţire de plastic, cu o dungă magnetică „inteligentă” pe spate.

— O.K., arată ca o carte de credit Visa.

— O să se şi comporte ca o carte de credit Visa, dar n-o folosi în aşa ceva. Nu se ştie peste ce aparat sofisticat dai şi ţi-o şterge. Păstreaz-o într-un loc sigur, acolo unde o să stai, preferabil ascunsă de ochii curioşi şi n-o folosi decât când ai nevoie.

— Ce face?

— Multe. Codifică orice vrei să scrii pe computer. Are în memorie o sută de coduri unice, ce-or mai fi şi alea. Nu e domeniul meu, dar mi s-a spus că sunt imbatabile.

— Şi sunt, spuse Monk, bucuros să audă măcar o sintagmă pe care o pricepea şi care îl făcea să se simtă ceva mai bine.

Danny scoase prima dischetă şi introduse cartea de credit.

— Acum, computerul funcţionează cu o baterie pe bază de litiu, suficient de puternică pentru a transmite semnalul până la un satelit. Chiar dacă ai acces la o priză, foloseşte tot bateria, pentru cazul în care se întrerupe curentul. La priză încarci bateria. Acum, dă-i drumul.

Îi arătă întrerupătorul şi Monk apăsă pe el.

— Bate un mesaj pentru Sir Nigel, în limbaj obişnuit.

Monk compuse un mesaj de douăzeci de cuvinte, în care confirma sosirea şi stabilirea primului contact.

— Acum apasă pe tasta asta. Pe ea scrie altceva, dar e comanda pentru codificare.

Monk apăsă pe tastă. Nu se întâmplă nimic. Mesajul rămase pe ecran.

— Acum apasă pe întrerupător.

Cuvintele dispărură.

— Au dispărut pentru totdeauna, spuse Danny. Au fost şterse complet din memorie. Codificate, ele se află înăuntrul lui Virgil Visa, aşteptând să fie transmise. Acum porneşte din nou computerul.

Monk se supuse. Ecranul se lumină, rămânând alb.

— Apasă pe asta. Zice altceva, dar, când Virgil e introdus, ea înseamnă transmisie/recepţie. Acum, îl laşi să meargă. De două ori pe zi, un satelit va trece pe deasupra orizontului. Atunci când se apropie de locul unde te afli, e programat să trimită un semnal. Semnalul e pe aceeaşi frecvenţă ca şi Virgil, dar durează o nanosecundă şi e codificat. El zice: „Eşti gata, puiule?” Virgil aude chemarea, îşi recunoaşte mama, răspunde şi transmite mesajul tău. Noi îi spunem strângere de mână.

— Şi gata?

— Nu chiar. Dacă mama are un mesaj pentru Virgil, atunci trebuie să transmită şi ea. Virgil primeşte totul codificat. Mama trece dincolo de orizont şi dispare. Şi va fi transmis deja mesajul tău bazei de recepţie, indiferent unde se află. Eu nu ştiu şi nici nu am nevoie să ştiu.

— Trebuie să fiu de faţă când aparatul face toate astea? întrebă Monk.

— Sigur că nu. Tu îţi vezi de treburile tale. Şi când te întorci, o să găseşti ecranul luminat. Apeşi pe butonul ăsta. Nu scrie pe el că decodează, dar asta face, dacă Virgil e înăuntru. Ceea ce va face Virgil va fi să-ţi decodifice mesajul de-acasă. Îl înveţi, apoi apeşi pe întrerupător şi-l ştergi. Pentru totdeauna. Acum, un ultim lucru. Dacă vrei să-i faci creieraşul lui Virgil pane, apeşi pe numerele astea patru la rând.

Îi arătă lui Monk combinaţia, scrisă pe o bucăţică de hârtie.

— Aşa că să nu apeşi niciodată pe aceste patru numere, decât dacă vrei să faci din Virgil o simplă carte de credit Visa, fără nici o altă funcţie.

Petrecură două zile repetând la nesfârşit, până când Monk învăţă la perfecţie totul. Apoi Danny se întoarse la lumea de silicon în care trăia.

La sfârşitul celei de-a treia săptămâni, toţi instructorii de la castelul Forbes se declarară mulţumiţi.

Monk îi văzu pe toţi plecând.

— E vreun telefon pe care-l pot folosi? întrebă el în seara aceea, după cina la care mai fuseseră doar el, Ciaran şi Mitch.

Mitch îşi ridică ochii de pe tabla de şah unde Ciaran îl zdrobea şi îi făcu semn către telefonul din colţul salonului.

— E o conversaţie privată, spuse Monk.

Ciaran îşi ridică la rândul său capul şi amândoi soldaţii îl priviră.

— Sigur, zise Ciaran. Foloseşte-l pe cel din birou.

Aşezat printre cărţile şi gravurile cu scene de vânătoare din bârlogul lordului Forbes, Monk formă un număr din afara Angliei. Telefonul sună într-o căsuţă de lemn din Crozet, Virginia de Sud, unde soarele tocmai apunea după Munţii Blue Ridge, cu cinci ore în urma Scoţiei. La al zecelea apel cineva răspunse şi o voce de femeie spuse:

— Alo?

— Bună, mamă, sunt Jason.

Glasul subţiratic se ascuţi de plăcere.

— Jason. Ce mai faci, băiete?

— Călătoresc, mamă. Ce face tata?

De când cu accidentul cerebral, tatăl său îşi petrecea cea mai mare parte a timpului în balansoarul de pe verandă, privind orăşelul de la picioarele lui şi munţii unde, cu patruzeci de ani în urmă şi capabil să urce ziua întreagă, îşi dusese primul născut la vânătoare şi la pescuit.

— E bine. Acum moţăie pe verandă. E cald afară. Am avut o vară lungă şi caldă. O să-i spun că ai sunat, o să se bucure. Când mai vii pe la noi? A trecut atât de multă vreme.

Monk mai avea doi fraţi şi o soră, plecaţi demult din casa mică, părintească, unul fiind agent de asigurări, celălalt agent imobiliar undeva pe malul Golfului Chesapeake, iar sora sa fiind căsătorită cu un doctor de ţară. Toţi locuiau în Virginia şi veneau des în vizită. El era cel absent.

— Cât de curând, mamă. Îţi promit.

— Înseamnă că pleci iar, nu-i aşa, băiete?

Ştia ce însemna „că pleci". Mama ştiuse ce se întâmplase în Vietnam încă înainte de confirmarea oficială a numirii lui, iar pe când era la Washington îi dădea întotdeauna telefon când se pregătea să plece în misiune, de parcă ar fi ştiut ceva ce era cu neputinţă să ştie. Mamele... la 5.000 de kilometri depărtare şi tot simţeau primejdia.

— O să mă-ntorc. Şi pe urmă vin să vă văd.

— Ai grijă de tine, Jason.

Rămase cu telefonul în mână, privind pe fereastră la stelele de deasupra Scoţiei. Ar fi trebuit să treacă mai des pe-acasă. Erau amândoi bătrâni. Ar fi trebuit să-şi facă mai mult timp. Dacă se mai întorcea din Rusia, avea să-şi facă.

— O să fie bine, mamă. O să fie bine.

Urmă o pauză, de parcă nici unul n-ar mai fi ştiut ce să spună.

— Te iubesc, mamă. Spune-i şi tatei că vă iubesc pe amândoi.

Puse receptorul jos. Două ore mai târziu, Sir Nigel Irvine citi transcrierea conversaţiei acasă, în Dorset. În dimineaţa următoare Ciaran şi Mitch îl duseră pe Monk la aeroportul din Aberdeen şi îl escortară în avionul ce se îndrepta spre sud.

Petrecu cinci zile la Londra, stând cu Sir Nigel la Montcalm, un hotel liniştit şi discret, aşezat pe una dintre terasele din spatele Arcului de Marmură. În decursul celor cinci zile, bătrânul maestru în arta spionajului îi explică ce avea de făcut. În cele din urmă, nu mai rămase altceva decât să-şi ia rămas-bun. Irvine îi întinse o bucată de hârtie.

— Dacă sistemul ăla minunat de comunicaţii dă greş, avem un tip care poate prelua un mesaj. Asta ca ultimă soluţie, bineînţeles. Ei, la revedere, Jason. N-am să vin la Heathrow, detest aeroporturile. Sunt convins că o să reuşeşti. La naiba, ştiu precis că eşti în stare.

Ciaran şi Mitch îl conduseră la aeroport, până la barieră. Acolo îi întinseră mâna pe rând.

— Noroc, şefu', îi spuseră ei.

Zborul se derulă fără evenimente. Nimeni nu ştia că nu mai semăna defel cu Jason Monk cel care sosise la terminalul 4 cu treizeci de zile mai devreme. Nimeni nu ştia că nu era cel din paşaport. I se făcu doar semn cu capul să treacă.

Cinci ore mai târziu, cu ceasul potrivit pentru ora locală, se apropie de punctul de control al paşapoartelor de pe aeroportul Şeremetievo, din Moscova. Viza era bună, aparent solicitată şi emisă la Ambasada Rusă din Washington. Fu lăsat să treacă.

La vamă completă o declaraţie lungă privind valuta şi îşi trânti valiza pe masă. Vameşul o măsură din priviri, iar apoi îi făcu semn către servietă.

— Deschide, spuse el în englezeşte.

Surâzător ca orice om de afaceri american binevoitor, Monk se supuse. Vameşul scotoci printre hârtii, iar apoi ridică în mâini computerul. Se uită admirativ la el, spuse „frumos” şi-l puse la loc. Făcu câte un semn rapid cu creta pe fiecare geantă şi se întoarse spre pasagerul următor.

Monk îşi luă bagajele, trecu de uşile de sticlă şi ajunse pe pământul unde jurase să nu se mai întoarcă niciodată.

CARTEA A DOUA

CAPITOLUL 12

Hotelul Metropol era acolo unde şi-l amintea, un cub uriaş de piatră cenuşie, aşezat cu faţa la Teatrul Balşoi, de partea cealaltă a pieţei. Ajuns în hol, Monk se îndreptă spre recepţie, se prezentă şi scoase paşaportul american. Recepţionerul verifică pe ecranul unui computer, bătând pe tastatură mai multe litere şi numere până când apăru confirmarea. Se uită la paşaport, apoi la Monk şi dădu din cap cu un zâmbet profesional.

Camera, lui Monk era aceea pe care o solicitase, la recomandarea soldatului vorbitor de rusă trimis de Sir Nigel la Moscova cu patru săptămâni, în recunoaştere: o cameră pe colţ, la etajul opt, cu vedere spre Kremlin şi, mai important, cu un balcon care se întindea pe toată lungimea clădirii.

Datorită diferenţei de fus orar faţă de Londra, până se instală se făcu târziu după-amiază. Amurgul de octombrie era destul de rece pentru ca aceia care îşi puteau permite un pardesiu să poarte unul. În seara aceea Monk cină la restaurantul hotelului şi se culcă devreme.

A doua zi, la recepţie era un alt funcţionar.

— Am o problemă, îi spuse Monk. Trebuie să duc paşaportul la ambasadă, să-l verifice. O chestiune minoră, dar ştiţi cum e cu birocraţia...

— Din păcate, paşapoartele trebuie să rămână la noi pe toată durata şederii, domnule, spuse recepţionerul.

Monk se aplecă peste recepţie şi în pumn îi foşni o hârtie de o sută de dolari.

— Pricep, zise el serios. Dar vedeţi, tocmai asta e problema. După Moscova mă aşteaptă o călătorie în mai multe ţări din Europa şi, cum paşaportul meu mai are puţin şi expiră, ambasada trebuie să-mi facă altul. Nu lipsesc decât o oră, două...

Funcţionarul era tânăr, proaspăt căsătorit şi aştepta un copil. Îşi făcu socoteala câte ruble putea cumpăra cu o sută de dolari la preţul bursei negre. Se uită în stânga şi-n dreapta.

— Scuzaţi-mă.

Dispăru dincolo de paravanul de sticlă care despărţea recepţia de complexul de birouri din spatele ei. Se întoarse în cinci minute, cu paşaportul în mână.

— În mod normal, nu le dăm înapoi decât la sfârşitul şederii. Trebuie să mi-l aduceţi înapoi, dacă nu plecaţi.

— V-am promis, imediat după ce cei de la Vize termină cu el, vi-l aduc. Când ieşiţi din tură?

— La două după-amiază.

— Bine, dacă nu reuşesc până atunci, îl dau colegilor dumneavoastră până după-amiază.

În timp ce paşaportul trecea dintr-o parte în alta, suta de dolari făcu drumul în sens invers. Deveniseră complici. Îşi zâmbiră dând din cap şi se despărţiră.

Înapoi în camera sa, Monk agăţă cartonul pe care scria „Nu deranjaţi" de clanţă şi încuie uşa. În baie, solventul pentru vopsea din sticla pe a cărei etichetă scria că erau picături pentru ochi îşi făcu apariţia din trusa de bărbierit, alături de lavoarul umplut cu apă caldă.

Buclele sârmoase, cărunte, ale doctorului Philip Peters făcură loc părului blond al lui Jason Monk. Mustaţa cedă în faţa lamei de ras, iar ochelarii fumurii ce ascundeau ochii miopi ai profesorului sfârşiră într-un coş de gunoi de pe coridor.

Paşaportul pe care îl extrase din servietă era pe numele lui, cu poza lui şi purta viza punctului de control de la aeroport, copiată după cea adusă de soldatul lui Irvine la sfârşitul misiunii sale, dar cu data modificată corespunzător. Înăuntru era o copie a declaraţiei vamale, de asemenea cu ştampila falsificată a biroului valutar.

Spre prânz, Monk coborî la parter, traversă holul mare şi ieşi pe uşa aflată mai departe de recepţie. În faţa hotelului Metropol se găsea o staţie de taxiuri. Vorbind perfect ruseşte, Monk se urcă într-unul.

— Penta Olimpic, spuse el.

Şoferul, care cunoştea hotelul, dădu din cap şi porni maşina.

Întregul complex olimpic, construit pentru jocurile din 1980, se întindea la nord de centrul oraşului, dincolo de Sadovo-Spaskoe, sau centura de grădini. Stadionul continua să domine clădirile dimprejur, iar în umbra sa stătea hotelul Penta, construit de germani. Monk opri maşina în faţa intrării, plăti şoferului şi intră în hol. După plecarea taxiului, ieşi din nou şi îşi continuă drumul pe jos. Nu mai avea decât o jumătate de kilometru.

Întreaga zonă de la sud de stadion căpătase aerul de degradare al locurilor în care curăţenia şi întreţinerea depăşeau posibilităţile. Blocurile epocii comuniste erau acoperite de praful verii, care avea să se preschimbe într-o crustă o dată cu venirea frigului. Pe străzi fluturau bucăţi de hârtie şi de polistiren expandat.

La mică distanţă de Strada Durova se găsea o enclavă înconjurată de un gard de fier, unde clădirile şi grădinile aveau

un aer diferit, unul de atenţie şi îngrijire. Înăuntrul ei erau trei clădiri: un hotel pentru călătorii veniţi din provincie, o şcoală modernă, construită la mijlocul anilor ’90 şi locul de rugăciune însuşi.

Principala moschee a Moscovei fusese construită în 1905, cu doisprezece ani înainte de lovitura lui Lenin şi purta încă amprenta unei eleganţe prerevoluţionare. Timp de şaptezeci de ani stătuse părăsită sub comunişti, la fel ca şi bisericile creştine persecutate la comanda statului ateu. După căderea comunismului, o donaţie foarte generoasă din partea Arabiei Saudite făcuse posibil un program de extindere şi reparaţii. Hotelul şi şcoala fuseseră construite în cadrul acestui program.

Moscheea nu fusese mărită; rămăsese edificiul relativ mic, colorat în albastru pal şi alb, cu ferestre minuscule, în care se intra prin uşile vechi, curbate, de stejar. Monk se descălţă, îşi lăsă pantofii într-unul dintre spaţiile special destinate din partea stângă a holului de la intrare şi pătrunse înăuntru. Ca în toate moscheile, interiorul era deschis complet, fără scaune sau bănci. Covoare bogate, donate tot de Arabia Saudită, acopereau podeaua; coloanele susţineau o galerie ce ocolea zona centrală, undeva la înălţime.

Credinţa interzicea imaginile sculptate şi picturile. Lambriurile cu care erau acoperiţi pereţii înfăţişau citate din Coran.

Moscheea deservea comunitatea musulmană a Moscovei, excluzându-i pe diplomaţi, care mergeau în cea mai mare parte la Ambasada Arabiei Saudite. Dar în Rusia erau zeci de milioane de musulmani, iar capitala ei avea doar două moschei. Dat fiind că era vineri, înăuntru nu se aflau decât câteva zeci de credincioşi.

Monk găsi un loc lângă peretele de la intrare, se aşeză turceşte şi aşteptă. Cei mai mulţi erau bărbaţi în vârstă; azeri, tătari, inguşi, osetini. Toţi erau îmbrăcaţi în costume tocite, dar curate.

După o jumătate de oră, bătrânul aşezat în faţa lui Monk se ridică şi se îndreptă spre uşă. Îl observă pe Monk şi pe chip i se întipări o expresie de curiozitate. Chipul bronzat, părul blond, lipsa şiragului de mătănii. Ezită, iar apoi se aşeză cu spatele la zid.

Trebuia să fi trecut de şaptezeci de ani. La rever îi atârnau trei medalii dobândite în al doilea război mondial.

— Pace ţie, murmură el.

— Şi ţie la fel, răspunse Monk.

— Eşti credincios? vru să ştie bătrânul.

— Din păcate, nu. Caut un prieten.

— A. Un prieten anumit?

— Da, unul de demult. Am pierdut legătura. Speram să-l găsesc aici. Sau pe cineva care-l cunoaşte.

Bătrânul dădu din cap.

— Comunitatea noastră e mică. Mai multe comunităţi mici. Din care face parte?

— E cecen, spuse Monk.

Bătrânul dădu din nou din cap, după care se ridică pe picioarele înţepenite.

— Aşteaptă, zise el.

Se întoarse după zece minute, cu un om pe care îl găsise afară. Făcu un semn în direcţia lui Monk, zâmbi şi plecă. Noul venit era mai tânăr, dar nu cu mult.

— Aud că-l cauţi pe unul dintre fraţii mei, zise cecenul. Pot să te ajut?

— Poate. Ţi-aş fi recunoscător. Ne-am cunoscut acum mulţi ani. Acum mă aflu în vizită în oraşul vostru şi m-aş bucura să-l revăd.

— Şi cum îl cheamă, prietene?

— Umar Gunaev.

În ochii celui de-al doilea bătrân apăru o sclipire.

— Nu cunosc un asemenea om, zise el.

— Păcat, pentru că îi adusesem un dar.

— Cât stai printre noi?

— Aş vrea să mai stau puţin aici, să admir moscheea asta frumoasă.

Cecenul se ridică.

— Am să întreb dacă a auzit cineva de acest om, spuse el.

— Îţi mulţumesc. Sunt un om cu multă răbdare.

— Răbdarea e o virtute.

Dură trei ore până să-şi facă apariţia. Erau trei, toţi tineri. Se mişcau în tăcere, păşind fără zgomot pe covoarele groase, persane. Unul rămase la uşă, unde se aşeză în genunchi, se lăsă pe călcâie şi îşi puse mâinile pe genunchi. Părea că se roagă, dar Monk ştia că de el nu avea să treacă nimeni.

Ceilalţi doi se aşezară fiecare de câte o parte a lui Monk. Obiectele pe care le purtau cu ei erau ascunse de haine. Monk rămase cu privirea aţintită înainte. Întrebările începură, murmurate pentru a nu-i stânjeni pe credincioşi în rugăciunile lor.

— Vorbeşti ruseşte?

— Da.

— Şi ai întrebat de unul dintre fraţii noştri?

— Da.

— Eşti spion rus.

— Sunt american. În haină am un paşaport.

— Cu două degete, i se ordonă.

Monk extrase paşaportul şi îi dădu drumul să cadă pe covor. Cel de-al doilea bărbat se aplecă, îl ridică şi cercetă ştampilele. Dădu din cap şi i-l dădu înapoi. Peste capul lui Monk rosti ceva în cecenă. Americanul presupuse că spunea că oricine putea falsifica un paşaport american. Cel din dreapta lui Monk aprobă şi îşi reluă întrebările.

— Ce treabă ai cu fratele nostru?

— Ne-am cunoscut demult, într-o ţară îndepărtată. A lăsat ceva în urma lui şi mi-am promis că, dacă ajung vreodată la Moscova, o să i-l aduc înapoi.

— Îl ai cu tine?

— În servietă.

— Deschide.

Monk desfăcu încuietorile şi săltă capacul. Înăuntru era o cutie plată de carton:

— Şi vrei să-l ducem noi?

— V-aş fi recunoscător.

Cel din stânga spuse din nou ceva în cecenă.

— Nu, nu e o bombă, zise Monk în ruseşte. Că dacă ar fi şi dacă ar fi s-o deschid acum, aş muri şi eu. Aşa că deschideţi-o.

Cei doi se priviră, pe urmă unul din ei se aplecă şi săltă capacul cutiei de carton. Rămaseră căscând gura la obiectul dinăuntru.

— Asta-i tot?

— Da. L-a uitat.

Cel din stânga închise cutia şi luă servieta. Apoi se ridică.

— Aşteaptă, spuse el.

Cel de lângă uşă îl urmări plecând, dar nu făcu nici un gest. Monk şi cei doi paznici mai stătură încă două ore. Vremea prânzului venise şi trecuse. Monk tânjea după un hamburger. Când mesagerul se întoarse, lumina începuse să scadă dincolo de ferestrele mici. Fără să spună un cuvânt, le făcu semn cu capul însoţitorilor săi către uşă.

— Haide, zise cecenul aşezat în dreapta lui Monk.

Se ridicară tustrei. Afară, îşi recuperară pantofii şi se încălţară. Cei doi din lateral îşi păstrară poziţiile; paznicul de lângă uşă încheia coloana. Monk fu scos din complex, până pe Strada Durova, unde la bordură aştepta un Volvo. Înainte de a i se permite să urce, fu percheziţionat cu îndemânare, din spate.

Urcă pe bancheta din spate, în mijloc, flancat din ambele părţi. Al treilea se sui în faţă, lângă şofer. Volvo-ul porni, îndreptându-se spre şoseaua de centură.

Monk îşi făcuse socoteala că nu vor pângări moscheea folosind violenţa înăuntru, dar maşina era altă mâncare de peşte şi el ştia destul de multe despre oamenii ca aceia care îl înconjurau ca să fie conştient că erau extrem de periculoşi.

După vreo doi kilometri, cel din faţă băgă mâna în torpedo şi scoase o pereche de ochelari negri, care închideau complet câmpul vizual. Îi făcu semn lui Monk să-i pună. Erau mai buni decât o fâşie de pânză, căci lentilele fuseseră vopsite în negru. Monk îşi încheie călătoria pe întuneric.

În mijlocul Moscovei, pe o străduţă pe care e mai înţelept să nu circuli, se găseşte o cafenea micuţă numită Kaştan. Cuvântul înseamnă „castană" şi cafeneaua există de mulţi ani.

Un turist care s-ar întâmpla să vrea să-i treacă pragul va fi întâmpinat de un bărbat solid, care îi va recomanda să-şi bea cafeaua de dimineaţă în altă parte. Miliţia rusă nici măcar nu se apropia de ea.

Monk fu ajutat să coboare din maşină şi, în timp ce se apropia de uşă, i se scoaseră ochelarii. La intrarea sa, murmurul conversaţiei în limba cecenă încetă. Patruzeci de ochi îl urmăriră în tăcere, escortat spre încăperea din fund, dincolo de bar. Dacă nu mai ieşea de-acolo, nimeni nu va fi văzut nimic.

O masă, patru scaune şi o oglindă pe perete. Dintr-o bucătărie din apropiere venea miros de usturoi, mirodenii şi cafea. Pentru prima oară, cel mai mare în rang, cel care stătuse la uşa moscheii pe când subalternii săi puneau întrebările, deschise gura.

— Şezi, spuse el. Cafea?

— Mulţumesc. Neagră. Cu zahăr.

Era bună. Sorbind din lichidul aburind, Monk evită să se uite la oglindă, convins că era studiat din spatele ei. În clipa în care aşeza ceaşca jos intră Umar Gunaev.

Se schimbase. Gulerul cămăşii nu-i mai stătea peste haină, iar costumul nu mai era dintre cele ieftine, ci croit de un mare designer italian. Cravata de mătase fusese, probabil, cumpărată pe Jermyn Street sau pe Fifth Avenue.

Cecenul se maturizase în cei doisprezece ani care trecuseră, dar, la patruzeci de ani, avea o frumuseţe întunecată, civilizată şi elegantă. Cu un surâs tăcut, dădu din cap de câteva ori spre Monk, apoi se aşeză, punând pe masă o cutie plată de carton.

— Am primit darul tău, spuse el.

Deschise capacul şi scoase conţinutul, ridicând în lumină *gambibh* yemenită şi trecându-şi un deget peste tăişul ei.

— Ăsta e?

— Unul dintre ei l-a abandonat pe jos, zise Monk. M-am gândit că l-ai putea folosi ca să-ţi deschizi scrisorile cu el.

De data aceasta Gunaev zâmbi cu un amuzament sincer.

— De unde-ai ştiut cum mă cheamă?

Monk îi povesti despre fotografiile făcute sovieticilor nou sosiţi de Ambasada Britanică din Oman.

— Şi de-atunci ce-ai mai auzit?
— Multe.
— Bune sau rele?
— Interesante.
— Povesteşte-mi.
— Am auzit că, după zece ani de activitate în Directoratul I, un oarecare căpitan Gunaev s-a săturat în fine de bancurile rasiste şi de lipsa posibilităţii de a fi avansat. Am auzit că a ieşit din KGB şi a început un alt tip de activitate. Tot secretă, dar de altfel.

Gunaev râse. Auzindu-l, cei trei însoţitori părură să se relaxeze. Stăpânul le dăduse un semn.

— Tot secretă, dar de alt fel. Da, aşa e. Şi pe urmă?
— Pe urmă am auzit că Umar Gunaev a urcat treptele noii sale vieţi pentru a deveni liderul necontestat al lumii interlope cecene de la vest de Urali.
— Se poate. Şi altceva?
— Am auzit că acest Gunaev e un tip care ţine la tradiţii, chiar dacă nu e bătrân. Şi că încă respectă vechile valori ale poporului cecen.
— Ai auzit multe, prietene american. Şi care ar fi valorile astea ale poporului cecen?
— Mi s-a spus că, într-o lume degenerată, cecenii încă îşi respectă codul onoarei; că îşi plătesc datoriile, plăcute sau neplăcute.

Cei trei din spatele lui Monk se încordară. Americanul îşi bătea joc de ei? Îşi priveau liderul. În fine, Gunaev dădu din cap.

— Ai auzit exact. Ce vrei de la mine?
— Adăpost. Un loc unde să stau.
— La Moscova există hoteluri.
— Nu prea sigure.
— Cineva încearcă să te omoare?
— Încă nu, dar curând o să încerce.
— Cine?
— Colonelul Anatoli Grişin.

Gunaev ridică din umeri, neimpresionat.

— Îl cunoşti? întrebă Monk.
— Am auzit de el.
— Şi ce-ai auzit îţi place?

Gunaev ridică din nou din umeri.

— El are treaba lui. Eu o am pe a mea.
— În America, dacă vrei să te faci nevăzut, te pot ajuta. Dar acesta nu e oraşul meu, nici ţara mea. Poţi să mă ajuţi să mă fac nevăzut în Moscova?
— Temporar sau permanent?

Monk râse.

— Aş prefera să fie temporar.

— Atunci sigur că pot. Asta vrei?

— Dacă vreau să rămân în viaţă. Şi prefer să rămân.

Ridicându-se, Gunaev li se adresă celor trei gangsteri.

— Omul ăsta mi-a salvat viaţa. Acum e oaspetele meu. Nu se atinge nimeni de el. Atâta vreme cât e aici, va fi unul dintre noi.

Cei trei se strânseră în jurul lui Monk, întinzându-i mâinile, zâmbind, spunându-şi numele. Aslan, Magomed, Sharif.

— Vânătoarea pe urmele tale a început deja? întrebă Gunaev.

— Nu, nu cred.

— Atunci probabil că îţi e foame. Mâncarea de aici e infectă. O să mergem la mine în birou.

Ca toţi capii mafioţi, liderul clanului cecen avea două chipuri. Cel public era acela al unui *biznizman* de succes, aflat la cârma câtorva companii prospere. În cazul lui Gunaev, domeniul ales fusese acela al proprietăţilor imobiliare.

În primii ani se mulţumise să cumpere terenuri de mare interes peste tot în Moscova, pur şi simplu mituindu-i sau împuşcându-i pe funcţionarii guvernamentali care, o dată cu dezmembrarea comunismului şi cu scoaterea pe piaţă a proprietăţilor de stat, aveau acces la terenurile cele mai bune.

Odată trecute în proprietatea sa, Gunaev putuse profita de valul de proiecte de colaborare dintre magnaţii ruşi şi partenerii lor occidentali. Gunaev participa cu terenurile şi forţa de muncă garantată (fără greve), iar americanii şi europenii îşi ridicau clădirile de birouri şi zgârie-norii. După care acestea intrau în proprietate comună, la fel ca şi profiturile şi chiriile.

Printr-o procedură asemănătoare, cecenii preluaseră controlul asupra a şase dintre hotelurile cele mai mari din oraş, iar pe urmă se ramificaseră în comerţul cu oţel, beton, lemnărie, cărămizi şi sticlărie. Oricine dorea să repare, să transforme sau să construiască trebuia să trateze cu una dintre firmele deţinute sau controlate de Umar Gunaev.

Acesta era chipul cunoscut al Mafiei cecene. Chipul mai puţin vizibil, la fel ca al oricărei alte organizaţii mafiote, rămânea acela al pieţei negre şi al delapidărilor.

Valorile al căror monopol îl deţinea statul, cum erau aurul, diamantele, gazele şi petrolul, se cumpărau pur şi simplu în ruble, la rata de schimb oficială şi, chiar şi în aceste condiţii, la nişte preţuri de nimic. „Vânzătorii”, ca orice birocraţi, puteau fi cumpăraţi. Exportate, bunurile se vindeau pe dolari, lire sau mărci, la preţurile pieţei internaţionale.

O parte din preţul de vânzare se reintroducea în ţară, se reconvertea într-un teanc de ruble la rata bursei negre, pentru achiziţionarea următoarelor transporturi şi pentru mitele necesare. Restul, aproximativ 80% din vânzarea internaţională, reprezenta profitul.

La început, până să priceapă cum stăteau lucrurile, unii dintre bancherii şi funcţionarii statului refuzaseră să coopereze. Primul avertisment era verbal, al doilea presupunea intervenţia chirurgului ortoped, iar al treilea era definitiv. Funcţionarul care îl înlocuia pe cel care nu se conformase pricepea de cele mai multe ori care erau regulile jocului.

Pe la sfârşitul anilor '90, violenţa împotriva reprezentanţilor oficialităţilor sau a profesioniştilor aproape că nu mai era necesară, dar armatele tot mai numeroase ale diverşilor capi mafioţi cereau ca fiecare să poată face faţă trupelor oponenţilor săi, în caz de nevoie. În materie de violenţă, viteza de reacţie şi lipsa de scrupule a cecenilor erau de neîntrecut atunci când li se încălcau teritoriile.

Începând din iarna lui 1994, un nou factor intrase în ecuaţie. Chiar înainte de Crăciun, Boris Elţîn lansase incredibil de necugetata campanie împotriva Ceceniei, sub pretextul nevoii de a-l izgoni pe preşedintele Dudaiev, susţinător al independenţei. Dacă războiul ar fi avut viteza şi acurateţea unei operaţii chirurgicale, poate că ar fi mers. În fapt însă, armata rusă presupus invincibilă primise o lecţie din partea gherilelor cecene dotate cu armament uşor, care se retrăseseră în Munţii Caucaz şi continuaseră lupta.

La Moscova, orice urmă de ezitare a Mafiei cecene faţă de statul rus se evaporă. Pentru cetăţeanul de origine cecenă, viaţa obişnuită deveni aproape imposibilă. Având de înfruntat o ţară întreagă, cecenii se transformaseră într-o celulă strâns unită şi de o loialitate sălbatică în mijlocul capitalei ruseşti, o enclavă mult mai greu penetrabilă decât lumea interlopă gruzină, armeană sau rusească. În această comunitate, conducătorul căpăta o aură de erou şi în acelaşi timp de lider al rezistenţei. La sfârşitul anului 1999, acesta era fostul căpitan KGB Umar Gunaev.

Ca om de afaceri, Gunaev circula liber şi trăia viaţa unui multimilionar ce era. „Biroul" lui îl constituia de fapt întregul etaj superior al unuia dintre hotelurile sale, construit în colaborare cu un lanţ american şi situat în apropierea gării Helsinki.

Drumul până la hotel îl parcurseră în limuzina Mercedes a lui Gunaev, al cărei blindaj rezista gloanţelor şi bombelor. Îşi avea propriul şofer şi bodyguard, dar cei trei veneau în urmă, într-un Volvo. Ambele maşini intrară în parcarea subterană a

hotelului şi, după ce subsolul fu cercetat de cei trei, Gunaev şi Monk urcară în ascensorul de mare viteză care îi purtă până la etajul al zecelea şi ultimul. Apoi curentul care alimenta ascensorul fu întrerupt.

Pe culoarul de la etajul zece aşteptau alţi paznici, iar cei doi îşi găsiră în fine liniştea în apartamentul liderului cecen. La ordinul lui Gunaev, un valet îmbrăcat în haină albă le aduse mâncare şi băutură.

— Am ceva să-ţi arăt, spuse Monk. Sper că o să ţi se pară interesant, sau chiar educativ.

Deschise servieta şi acţionă cele două butoane care deschideau fundul dublu. Gunaev îl urmări cu interes. Servieta şi calităţile ei îi stârniseră în mod evident admiraţia.

Monk îi întinse mai întâi raportul de verificare, tradus în rusă. Avea treizeci şi trei de pagini, între copertele de carton gri. Gunaev ridică din sprâncene.

— Trebuie?

— Răbdarea îţi va fi răsplătită. Te rog.

Gunaev oftă şi se apucă de citit. Pe măsură ce se adâncea în lectură, uită de cafea şi se concentră asupra textului. Avu nevoie de douăzeci de minute. În cele din urmă, aşeză raportul pe masa dintre ei.

— Deci, manifestul ăsta e real. Nu-i un banc. Şi ce dacă?

— Iată ce spune viitorul vostru preşedinte. Iată ce intenţionează să facă atunci când va avea puterea. Adică în curând.

Împinse pe masă manifestul cu coperte negre.

— Alte treizeci de pagini?

— De fapt, patruzeci. Dar mult mai interesante. Te rog, fă-mi pe plac.

Gunaev îşi aruncă ochii peste primele zece pagini, care prezentau planurile de reinstaurare a partidului unic, de reînfiinţare a arsenalului nuclear, de recucerire a republicilor pierdute şi de deschidere a noului Arhipelag Gulag de lagăre de muncă. Apoi îşi miji ochii şi începu să citească mai rar.

Monk ştia unde ajunsese. Îşi amintea frazele mesianice, pe care le citise pentru prima dată pe malul apei sclipitoare a Golfului Sapodilla din insulele Turk şi Caico.

„Exterminarea completă şi definitivă a tuturor cecenilor din Rusia... distrugerea poporului de şobolani, în aşa fel încât să nu renască în veci... reducerea teritoriului tribal la o păşune pentru caprele sălbatice... să nu mai rămână piatră pe piatră... în veci... osetinii, dagomanii şi inguşii din jur vor urmări totul şi vor învăţa respectul şi teama datorate noilor stăpâni ruşi...”

Gunaev citi până la sfârşit, apoi lăsă manifestul jos.

— S-a mai încercat, spuse el. Au încercat-o şi ţarii şi Stalin şi Elţîn.

— Cu săbii, mitraliere, sau rachete. Dar cu raze gamma, antrax, sau gaze cu efect psihologic? Arta exterminării s-a modernizat.

Gunaev se ridică, îşi scoase haina, o puse pe spătarul scaunului şi se apropie de fereastra care oferea o panoramă a acoperişurilor Moscovei.

— Îl vreţi eliminat? Lichidat? întrebă el.

— Nu.

— De ce? Se poate.

— N-o să meargă.

— De obicei, merge.

Monk îi explică: un popor deja aflat în plin haos, aruncat într-un abis, poate într-un război civil. Sau un alt Komarov, poate chiar mâna lui dreaptă, Grişin, ridicat la putere pe creasta unui val de mânie.

— Sunt cele două feţe ale monedei, spuse el. Omul ideilor şi al cuvintelor pe de o parte, omul de acţiune pe de alta. Îl omori pe unul şi celălalt preia puterea. Dar exterminarea poporului tău continuă.

Gunaev se întoarse cu spatele la fereastră şi făcu câţiva paşi. Se aplecă deasupra lui Monk, cu chipul încordat.

— Ce vrei de la mine, americanule? Vii aici ca un străin care odată mi-a salvat viaţa. Pentru asta îţi sunt dator. Pe urmă îmi arăţi porcăria asta. Ce legătură are cu mine?

— Nici una, dacă nu vrei. Ai multe, Umar Gunaev. Ai bani şi o putere enormă de viaţă şi de moarte asupra oamenilor. Ai puterea de a întoarce spatele şi de a lăsa să se întâmple ceea ce urmează să se întâmple.

— Şi de ce m-aş împotrivi?

— Pentru că a fost odată un băieţel. Un băieţel zdrenţăros, care a crescut într-un sat sărac din nordul Caucazului, printre rude, prieteni şi vecini care au pus mână de la mână ca să-l trimită la universitate şi apoi la Moscova, ca să devină un om important. Întrebarea e: băieţelul a murit undeva pe drum, transformat într-un automat pe care numai bogăţia îl mai impresionează? Sau încă îşi aminteşte de ai lui?

— Spune-mi tu.

— Nu, tu va trebui să alegi.

— Şi tu, americanule?

— Pentru mine e mult mai simplu. Eu pot să iau de-aici un taxi până la Şeremetievo şi de acolo avionul spre casă. Aici e cald, confortabil, sigur. Pot să le spun să nu-şi mai bată capul; pentru că nu mai contează, pentru că aici nimănui nu-i mai pasă, pentru că toţi s-au vândut. Pot să las noaptea să coboare.

Cecenul se aşeză, cu privirile aţintite undeva, într-un trecut îndepărtat. În cele din urmă, întrebă:
— Crezi că poţi să-l opreşti?
— Există o posibilitate.
— Şi pe urmă?
Monk îi explică planurile lui Sir Nigel şi ale colegilor săi.
— Eşti nebun, decretă Gunaev sec.
— Poate. Dar ce altceva vă aşteaptă? Komarov şi genocidul organizat de călăul lui, haosul şi războiul civil, sau restul.
— Şi dacă e să te ajut, ce-ţi trebuie?
— Să mă ascund. Dar la vedere. Să mă mişc fără să fiu recunoscut. Să-i văd pe cei pe care am venit să-i văd.
— Crezi că Komarov va afla că eşti aici?
— Destul de curând. În oraşul ăsta sunt un milion de informatori, ştii bine. Pe mulţi îi foloseşti şi tu. Toţi pot fi cumpăraţi. Iar tipul nu e prost.
— Poate cumpăra toate organele de stat. Nici măcar eu n-am preluat întregul stat.
— După cum probabil ştii, Komarov le-a promis partenerilor şi finanţatorilor lui, Mafia Dolgoruki, lumea cu tot ce are ea. În curând ei vor reprezenta statul. Şi-atunci ce se va întâmpla cu tine?
— Bine. Pot să te ascund, deşi nu ştiu cât timp. În comunitatea noastră, nu te găseşte nimeni până nu zic eu. Dar nu poţi să stai aici, bate la ochi. Am o mulţime de locuinţe protejate. Va trebui să te muţi dintr-una într-alta.
— Casele sunt bune pentru dormit. Ca să mă mişc, am nevoie de acte. De nişte falsuri perfecte.
Gunaev clătină din cap.
— Aici nu falsificăm actele, le cumpărăm pe cele originale.
— Am uitat. Pe bani, se găseşte orice.
— Ce altceva îţi trebuie?
— Astea, pentru început.
Monk puse câteva rânduri pe o hârtie pe care i-o întinse. Gunaev îşi aruncă ochii pe listă. Nimic nu constituia o problemă. Ajunse la ultimul articol.
— Asta la ce dracu' îţi trebuie?
Monk îi explică.
— Ştii că deţin o jumătate din hotelul Metropol, oftă Gunaev.
— O să-ncerc să folosesc cealaltă jumătate.
Cecenul nu înţelese gluma.
— Cât o să-i ia lui Grişin ca să afle că eşti aici?
— Depinde. Două zile, poate trei. Când o să încep să mă mişc, nu se poate să nu las urme. Lumea vorbeşte.

— Bine. O să-ţi dau patru oameni. Ei or să-ţi apere spatele şi or să te mute dintr-un loc într-altul. Pe şeful lor l-ai cunoscut. A stat pe locul din faţă în Volvo şi-l cheamă Magomed. E bun. Din când în când spune-i ce ai nevoie şi o să-ţi aducă. Dar să ştii că tot cred că eşti nebun.

La miezul nopţii, Monk era înapoi în camera de la hotelul Metropol. La capătul culoarului se găsea o porţiune mare, deschisă, lângă lifturi. Acolo se găseau patru fotolii de piele. Două din ele erau ocupate de nişte bărbaţi tăcuţi, care citeau ziare şi care aveau să le citească întreaga noapte. În zorii zilei lui Monk îi fură aduse două valize.

CAPITOLUL 13

La capătul dinspre sud-est al lui Staraia Ploşcead se găseşte Piaţa Slavianski, unde se află una dintre cele mai mici, mai vechi şi mai frumoase biserici din Moscova.

Biserica Tuturor Sfinţilor din Kulişki fusese ridicată prima dată din lemn în secolul al treisprezecelea, atunci când Moscova nu însemna decât Kremlinul şi câteva hectare împrejurul lui. După ce arsese, fusese reconstruită din piatră la sfârşitul secolului al şaisprezecelea şi începutul celui de-al şaptesprezecelea. De atunci, fusese utilizată fără întrerupere până în 1918.

Moscova era cunoscută pe vremea aceea ca oraşul celor de douăzeci de ori câte douăzeci de biserici, căci erau în total patru sute. Comuniştii închiseseră 90% din ele şi distruseseră trei sferturi. Între cele rămase, abandonate, dar intacte, se afla şi Biserica Tuturor Sfinţilor din Kulişki.

După căderea comunismului, în 1991, bisericuţa trecuse prin patru ani de restaurări meticuloase efectuate de mâinile îndemânatice ale experţilor, până când se deschisese din nou pentru credincioşi.

Aici se înfiinţă părintele Maxim Klimovski a doua zi după convorbirea sa telefonică. Pentru că purta sutana neagră, lungă şi potcapul preoţilor ortodocşi, din care erau mai mulţi la ora aceea în biserică, nu atrăgea atenţia.

Luă o lumânare, o aprinse şi se apropie de peretele din dreapta intrării, unde rămase aparent contemplând picturile murale restaurate, adâncit în rugăciune.

În centrul bisericii parcă incendiate de sclipirile aurului şi ale picturilor, un preot intona liturghia, primind răspunsurile unui mic grup de credincioşi. Dar peretele din dreapta rămânea neocupat, cu excepţia preotului singuratic.

Părintele Maxim se uită agitat la ceas. Trecuseră cinci minute peste ora hotărâtă. Nu ştia că fusese zărit din maşina parcată pe partea opusă a micii pieţe şi nici nu-i observase pe cei trei care coborâseră după ce intrase el în clădire. Nu ştia că verificaseră dacă era urmărit. Nu ştia nici unul dintre aceste lucruri şi nici cum se făceau ele.

Auzi zgomotul uşor al unor pantofi pe lespezile de piatră din spatele său şi simţi cum cineva i se aşază în spate.

— Părintele Klimovski?

— Da.

— Sunt colonelul Grişin. Cred că ai ceva să-mi spui.

Preotul aruncă o privire în lături. Individul era mai înalt ca el, suplu, într-un palton închis la culoare. Îl privi în ochi şi îl

cuprinse teama. Nădăjduia că făcea ce trebuia şi că nu îşi va regreta gestul. Dădu din cap şi înghiţi în sec.

— Mai întâi spune-mi de ce, părinte. De ce telefonul?

— Trebuie să înţelegeţi, domnule colonel, că sunt de mult un admirator înfocat al lui Igor Komarov. Principiile lui, planurile lui pentru Rusia... mi se par admirabile.

— Ce frumos. Şi ce s-a întâmplat alaltăieri noapte?

— A venit cineva în vizită la patriarh. Eu sunt valet şi majordom. Oaspetele era îmbrăcat în sutană, dar era blond şi nu avea barbă. Vorbea perfect ruseşte, dar cred că era străin.

— Era aşteptat străinul ăsta?

— Nu. De aceea e totul atât de straniu. A venit neanunţat, în miez de noapte. Eu eram în pat. Mi s-a ordonat să mă scol să fac cafea.

— Deci, străinul a fost primit până la urmă?

— Da şi asta a fost ciudat. Felul în care arăta, ora la care a venit... Secretarul ar fi trebuit să-i spună să ceară o audienţă oficială. Nu se poate să intri la patriarh aşa, în mijlocul nopţii. Dar avea o scrisoare de recomandare.

— Şi zici că le-ai adus cafeaua.

— Da şi pe când ieşeam l-am auzit pe preafericitul zicând: „Ce ne spune manifestul lui Komarov?”

— Şi te-a făcut curios?

— Da. Iar după ce-am ieşit, am ascultat la uşă.

— Foarte inteligent. Şi ce-au zis?

— Nu prea multe. Aveau multe perioade de tăcere. M-am uitat pe gaura cheii şi l-am văzut pe preafericitul citind ceva. I-a luat aproape o oră.

— Şi pe urmă?

— Patriarhul părea tare îngrijorat. L-am auzit spunând ceva şi folosind cuvântul „satanic”. Pe urmă a zis: „Am depăşit toate astea”. Străinul vorbea cu glas scăzut, abia auzeam ce spunea. Dar am auzit cuvintele „manifestul negru”. De la el. Asta înainte ca preafericitul să citească timp de o oră...

— Altceva?

Individul era un gură-spartă, îşi spuse Grişin: agitat, asudat tot în căldura din biserică, dar nu din cauza ei. Dar ceea ce aducea era important, chiar dacă nici nu-şi dădea seama de importanţa veştilor sale.

— Nu prea mult. Am auzit cuvântul „fals” şi numele dumneavoastră.

— Al meu?

— Da, străinul a zis ceva despre reacţia dumneavoastră ca fiind foarte rapidă. Apoi au vorbit despre un bătrân şi patriarhul a zis că o să se roage pentru el. Au pomenit „răul” de câteva ori, iar pe urmă străinul s-a ridicat să plece. A trebuit

să părăsesc iute coridorul, aşa că nu l-am văzut plecând. Am auzit uşa de la stradă trântindu-se şi asta a fost tot.

— N-ai văzut nici o maşină?

— Nu. M-am uitat de la o fereastră de la etaj, dar a plecat pe jos. A doua zi l-am văzut pe preafericitul părinte mai tulburat ca niciodată. Era palid şi şi-a petrecut ceasuri întregi în capelă. Aşa s-a făcut că am putut pleca să vă dau telefon. Sper că am făcut bine.

— Prietene, ai făcut foarte bine. Forţele antipatriotice încearcă să răspândească minciuni cu privire la marele om de stat care va fi în curând preşedintele Rusiei. Eşti un rus patriot, părinte Klimovski?

— Visez la ziua când vom putea curăţa Rusia de toate gunoaiele pe care le denunţă Komarov. De mizeria asta din străinătate. De aceea îl voi sprijini din toată inima.

— Excelent, părinte. Crede-mă, eşti unul dintre aceia către care maica Rusie trebuie să-şi îndrepte privirile. Sunt de părere că te aşteaptă un viitor strălucit. Doar un lucru însă: străinul acesta... n-ai idee de unde a venit?

Lumânarea arsese aproape de tot. Ceilalţi credincioşi stăteau acum la câţiva metri în stânga lor, privind imaginile sacre şi rugându-se.

— Nu. Dar, chiar dacă a plecat pe jos, soldatul cazac de la uşă mi-a spus mai târziu că venise cu taxiul. O maşină de la Central, din cele cenuşii.

Un preot, în miez de noapte, care mergea la Cisti Perevlok. Trebuia să fie înregistrat undeva, împreună cu locul de unde fusese luat. Colonelul Grişin apucă mâneca sutanei de alături, simţind cum degetele i se înfundau în carnea moale şi cum preotul dolofan tresărea. Îl răsuci pe părintele Klimovski cu faţa la el.

— Acum ascultă-mă, părinte. Ai făcut un lucru bun, pentru care vei fi răsplătit la vremea cuvenită. Dar asta nu e tot, înţelegi?

Părintele Klimovski dădu din cap.

— Vreau să ţii socoteala de tot ce se petrece în casa aia. Cine vine, cine pleacă. În special preoţii cu rang înalt şi străinii. Şi când afli ceva, sună-mă. Spune doar: „A sunat Maxim” şi lasă o oră, atâta tot. Întâlnirile vor fi aici, la ora respectivă. Dacă am nevoie de dumneata, o să-ţi trimit o scrisoare printr-un mesager. Doar o hârtie cu o oră. Dacă se întâmplă să nu poţi veni la ora aceea, sună-mă şi lasă-mi o alta. Ai înţeles?

— Da, domnule colonel. O să fac tot ce pot pentru dumneavoastră.

— Sigur că o să faci. Şi parcă văd că ţinutul ăsta va avea într-o zi un nou episcop. Acum ar trebui să pleci. O să te urmez şi eu mai târziu.

Colonelul Grişin rămase cu ochii la imaginile pe care le dispreţuia, reflectând la ceea ce auzise. Nu se îndoia că Manifestul Negru revenise în Rusia. Prostul îmbrăcat în sutană habar nu avea despre ce vorbea, dar cuvintele le repetase exact.

Deci, cineva se întorsese, după luni de tăcere şi circula în taină, arătând lumii documentul, dar fără să lase în urmă copii. Fără îndoială, pentru a-i întărâta pe duşmani. Pentru a încerca să influenţeze evenimentele.

Oricine va fi fost acela, greşise punându-l la socoteală pe patriarh. Biserica lui avea nici o putere. Grişin îşi aminti cu plăcere de întrebarea batjocoritoare a lui Stalin: câte divizii avea Papa? Dar, oricine era, putea crea neplăceri.

Pe de altă parte, individul îşi păstrase exemplarul din Manifest, ceea ce putea însemna că nu avea asupra lui decât unul sau două exemplare. Problema era, evident; de a-l găsi şi elimina, în aşa fel încât să nu mai rămână nici urmă din el sau din document.

După cum urma să reiasă, lucrurile aveau să fie mult mai simple decât ar fi putut spera vreodată Grişin.

Cât despre noul său informator, nu avea probleme. Anii petrecuţi la contrainformaţii îl învăţaseră să-şi identifice şi să-şi cântărească informatorii. Ştia că preotul era un laş, care şi-ar fi vândut şi mama dacă era nevoie. Grişin îi văzuse sclipirea de lăcomie în ochi când pomenise de episcopie.

Şi încă ceva, medită el, abandonând picturile şi trecând printre cei doi însoţitori pe care îi lăsase lângă uşă. Trebuia să caute printre Tinerii Combatanţi, ca să-i găsească preotului trădător un prieten chipeş.

Raidul efectuat de cei patru oameni cu cagule negre fu rapid şi eficient. La sfârşit, directorul companiei de taxiuri Central constată că nici nu mai avea rost să facă plângere la miliţie. Într-o Moscovă în care legea nu mai exista, nici cel mai bun detectiv nu i-ar fi putut găsi pe hoţi; dar oricum, nu se va osteni nimeni în mod serios să-i caute. Iar dacă raporta că nu i se furase nimic şi nimeni nu fusese vătămat, însemna să se lege singur la cap cu o droaie de formulare ce trebuiau completate, irosind câteva zile cu declaraţii peste care se va aşterne praful.

Indivizii intraseră pur şi simplu cu forţa în birourile de la parter, le închiseseră, trăseseră jaluzelele şi ceruseră să discute cu directorul. Dat fiind că aveau cu toţii arme, nu-i contrazisese nimeni, presupunând că era vorba de un jaf. Dar

nu: tot ce doreau de la directorul căruia îi vârâseră pistolul sub nas erau foile de parcurs de cu trei nopţi în urmă.

Cel care îi conducea studie listele până ajunse la partea care îi interesa. Deşi directorul nu văzuse care era aceea, pentru că se întâmplase să fie în genunchi, cu faţa la perete, porţiunea se referea la un anume client, dus la o anumită destinaţie cândva, pe la miezul nopţii.

— Cine-i şoferul cinze'ş'doi? se răsti liderul.

— Nu ştiu, schelălăi directorul.

Fu răsplătit cu o lovitură în tâmplă cu ţeava unui pistol.

— Trebuie să fie în dosarele de personal! urlă el.

Îl făcură să scoată dosarul. Şoferul 52 era Vasili, care locuia undeva în suburbii.

După ce îl anunţă că, dacă îi trecea numai prin cap să îl sune pe Vasili ca să-l avertizeze, avea să-şi schimbe reşedinţa actuală pe o cutie din lemn de stejar, liderul smulse un teanc din foile de parcurs şi ieşi.

Directorul îşi obloji ţeasta şi luă o aspirină, gândindu-se la Vasili. Dacă era destul de tâmpit ca să se încurce cu indivizi ca ăştia, atunci merita o vizită. Şoferul trăsese evident pe sfoară pe cineva cu o răbdare foarte scurtă, sau fusese nepoliticos cu prietena cuiva. Asta era Moscova anului 1999, îşi spuse el; supravieţuiai dacă nu călcai pe bătături pe cineva care avea o armă. Iar el intenţiona să supravieţuiască. Redeschise birourile şi se întoarse la treabă.

Vasili îşi lua cina târzie, compusă din cârnaţi şi pâine neagră, când se auzi soneria. După câteva secunde, soţia sa se întoarse în cameră, albă la faţă, urmată de doi bărbaţi. Amândoi purtau cagule negre şi aveau pistoale. Vasili căscă gura din care îi căzu o bucată de cârnat.

— Sunt un om sărac, nu am... începu el.

— Gura! spuse unul dintre cei doi, în timp ce celălalt o împinse pe femeia care tremura pe un scaun.

Vasili se trezi cu o bucată de hârtie sub nas.

— Eşti şoferul cinze'ş'doi de la Central? îl întrebă individul.

— Da, dar pe cuvânt...

Un deget învelit într-o mănuşă neagră îi arătă un rând de pe foaia de parcurs.

— Acum trei nopţi, ai dus un client la Cisti Perevlok. Puţin înainte de miezul nopţii. Cine era?

— De unde să ştiu?

— Nu face pe deşteptul cu mine, amice, că te trezeşti fără ce ai mai scump. Gândeşte-te.

Vasili se gândi. Nu-i venea nici o idee.

— Un popă, spuse cel cu pistolul.

Asta era; îşi amintise.

— Exact, acum. Ştiu. Cisti Perevlok, o străduţă lăturalnică. A trebuit s-o caut pe hartă. Am fost obligat să aştept zece minute până i-au dat drumul înăuntru. Pe urmă mi-a plătit şi am plecat.

— Descrie-mi-l.

— Înălţime medie, greutate medie. Spre cincizeci de ani. Un popă ca toţi popii. Ba nu, staţi un pic, n-avea barbă.

— Străin?

— Nu cred. Vorbea perfect ruseşte.

— L-ai mai văzut?

— Niciodată.

— Nici după aia?

— Nu. M-am oferit să mă duc să-l iau, dar mi-a zis că nu ştie cât stă. Zău, dacă a păţit ceva, nu-i din cauza mea. Eu doar l-am dus preţ de zece minute...

— Încă ceva: de unde?

— De la Metropol, bineînţeles. Acolo-i locul meu. Schimbul de noapte la Metropol.

— L-ai luat de-afară sau a ieşit din hotel?

— Din hotel.

— De unde ştii?

— Eram primul la rând. Stăteam lângă maşină. Dacă nu eşti atent, după ce aştepţi câteva ceasuri vine un măgar de la coadă şi-ţi şterpeleşte clientul. Stăteam cu ochii pe uşile hotelului. Şi l-am văzut că iese. Sutană neagră, potcap. Îmi amintesc că m-am întrebat ce caută un popă într-un asemenea loc. Tipul se uită în toate direcţiile, pe urmă vine drept la mine.

— Singur, sau era cu cineva?

— Singur.

— Ţi-a dat vreun nume?

— Nu, doar adresa la care voia sa ajungă. Mi-a plătit în ruble.

— Aţi făcut conversaţie?

— Nici o vorbă. Mi-a zis unde vrea să meargă şi după aia a tăcut. Când am ajuns, mi-a spus: „Aşteaptă aici”. Când s-a întors de la uşă, m-a întrebat: „Cât? Şi asta a fost tot. Zău, pe cuvânt, n-am pus nici măcar un deget...

— Poftă bună, spuse cel care îi pusese întrebările şi îl împinse cu faţa în cârnaţi.

Apoi plecară.

Colonelul Grişin ascultă impasibil raportul. Nu însemna nimic. Tipul ieşise pe uşa hotelului Metropol la ora unsprezece şi jumătate. Poate că stătea acolo, poate că vizitase pe cineva sau poate că intrase pe uşa cealaltă şi doar traversase holul. Merita însă să verifice.

Grişin avea câţiva informatori chiar în sediul miliţiei moscovite. Cel mai mare în grad era un general-maior, membru al Prezidiului. Cel mai util era adesea un funcţionar de la Arhivă. Pentru ce-i trebuia acum, unul avea un grad prea înalt, iar celălalt era prea adânc îngropat printre dosarele lui. Al treilea era inspector la secţia de Omucideri şi-l chema Dimitri Borodin.

Detectivul intră în hotel cu puţin înainte de apusul soarelui şi ceru să-l vadă pe şeful de tură, un austriac care locuia la Moscova de opt ani. Borodin îi flutură legitimaţia prin faţa ochilor.

— Omucideri? întrebă funcţionarul alarmat. Sper că nici unul dintre clienţii noştri nu a păţit ceva.

— Din câte ştiu eu, nu, spuse Borodin. E un control de rutină. Am nevoie de lista pasagerilor care se aflau în hotel cu trei zile în urmă.

Funcţionarul se aşeză şi bătu ceva la computer.

— O vreţi tipărită?

— Da, îmi plac listele pe hârtie.

Borodin începu să parcurgă şirurile de nume. Dacă te luai după ele, printre cei 600 de clienţi ai hotelului nu erau decât vreo zece ruşi. Restul erau din ţări vest-europene, SUA şi Canada.

Metropolul era un hotel scump, pentru turişti şi oameni de afaceri. Lui Borodin i se spusese să se uite după cuvântul „preot” în faţa unui nume. Nu văzu nici unul.

— Aveţi vreun preot ortodox aici? întrebă el.

Funcţionarul era nedumerit.

— Nu, din câte ştiu eu, nu... Vreau să zic, nimeni nu s-a înregistrat cu un asemenea titlu.

Borodin cercetă numele fără succes.

— Va trebui să păstrez lista, spuse el în cele din urmă.

Şeful recepţiei se bucură să-l vadă plecat.

Abia în dimineaţa următoare lista ajunse sub ochii colonelului Grişin. Puţin după ora zece, unul dintre cei doi servitori din casă intră în birou cu cafeaua şi îl găsi pe şeful securităţii UFP alb la faţă şi tremurând.

Îl întrebă speriat dacă se simţea bine, dar i se făcu semn cu mâna să iasă. După plecarea lui, Grişin îşi privi mâinile aşezate pe sugativă şi încercă să le oprească din tremurat. Furia nu-i era un sentiment străin, iar când îl cuprindea, îl putea face să-şi piardă controlul.

Numele figura pe pagina a treia a listei, pe la jumătate. Doctorul Philip Peters, profesor universitar american.

Cunoştea numele acesta. Timp de zece ani şi-l repetase. De două ori, cu zece ani în urmă, scotocise prin dosarele secţiei de

imigrări a vechiului Directorat II, care primea de la Ministerul de Externe copii după toate cererile de viză pentru U.R.S.S. de două ori găsise acelaşi nume. De două ori făcuse rost de fotografia care îl însoţea şi o privise: buclele sârmoase, cărunte, ochelarii care ascundeau ochii slabi, care nu erau slabi deloc.

În celulele de la Lefortovo vânturase aceste fotografii pe sub nasul lui Kruglov şi al profesorului Blinov, care îi confirmaseră că acesta era omul cu care se întâlniseră în taină în toaleta de la Muzeul de Artă Orientală şi în catedrala din Vladimir.

De mai multe ori îşi jurase că, dacă acela care purta acest chip şi acest pseudonim revenea vreodată în Rusia, avea să regleze conturile.

Şi iată că se întorsese. După zece ani, crezuse probabil că impertinenta crasă şi aroganta jignitoare a revenirii pe teritoriul aflat sub stăpânirea lui Anatoli Grişin vor scăpa nepedepsite.

Se ridică, se apropie de un fişier şi căută un dosar vechi. După ce îl găsi, scoase o altă poză, versiunea mărită a aceleia trimise cu multă vreme în urmă de Aldrich Ames. După desfiinţarea Comitetului Monah, unul dintre oamenii săi din Directoratul I i-o dăduse ca amintire. O amintire ironică. Dar o păstrase ca pe un tezaur.

Chipul era mai tânăr decât trebuia să fie acum, dar avea aceeaşi privire directă. Avea părul blond, era ciufulit, dar nu purta nici mustaţă, nici ochelari fumurii. Însă era aceeaşi faţă, faţa lui Jason Monk tânăr.

Grişin dădu două telefoane, din care reieşea limpede că nu va tolera nici un fel de întârziere. De la omul pe care îl avea la biroul de imigrări al aeroportului voia să afle când sosise o anumită persoană, de unde şi dacă părăsise ţara.

Îi ordonă lui Borodin să se întoarcă la Metropol şi să întrebe dacă doctorul Peters sosise, dacă plecase şi, dacă nu, ce cameră avea.

Răspunsurile le primi după-amiază. Peters sosise într-adevăr cu zborul British Airways de la Londra, cu şapte zile în urmă, iar dacă părăsise ţara, nu o făcuse pe la Şeremetievo. De la Borodin află că doctorul Peters sosise cu o rezervare făcută de una dintre cele mai bune agenţii de turism din Londra, se prezentase la hotel în aceeaşi zi în care intrase în ţară, încă nu plecase şi stătea în camera 841.

Un singur lucru era ciudat, după Borodin. Paşaportul lui Peters era de negăsit. Ar fi trebuit să fi rămas la recepţie, dar fusese luat de-acolo. Iar personalul nega orice amestec în dispariţia lui.

Pe Grişin nu-l mira. Ştia ce putere avea o hârtie de o sută de dolari la Moscova. Paşaportul cu care intrase fusese distrus. Monk avea acum o identitate nouă şi printre cei 600 de oaspeţi străini ai hotelului Metropol putea trece neobservat. Iar de plecat, va pleca fără să plătească, dispărând pur şi simplu, evaporându-se. Hotelul avea să ridice din umeri şi să înghită găluşca.

— Încă două lucruri, îi spuse el lui Borodin, aflat tot la hotel. Fă rost de o cheie universală şi spune-i tipului de la recepţie că, dacă Peters află ceva, n-o să fie expulzat, ci o să-şi petreacă următorii zece ani tăind la sare. Spune-i ce poveste vrei tu.

Colonelul Grişin hotărî că aceasta nu era o sarcină pentru Gărzile Negre. Erau prea uşor de recunoscut, iar afacerea se putea termina cu un protest din partea Ambasadei Americane. Delincvenţii obişnuiţi puteau rezolva totul, asumându-şi şi vina. Mafia Dolgoruki avea o echipă specializată în spargeri de mare clasă.

În timpul serii, după apeluri repetate la camera 841 pentru a se asigura că nu era nimeni înăuntru, doi bărbaţi intrară cu ajutorul unei chei universale. Un al treilea rămase între fotoliile de piele din hol, pentru cazul în care ocupantul camerei s-ar fi întors.

Făcură o percheziţie amănunţită, fără să găsească nimic interesant. Nici paşaport, nici dosare, nici servietă, nici un fel de hârtii personale. Oriunde se va fi aflat, Monk le avea asupra lui. Spărgătorii lăsară camera exact aşa cum o găsiseră.

În partea opusă a culoarului, cecenul care ocupa camera de vizavi deschise uşa o fracţiune de secundă, îi văzu intrând şi ieşind şi raportă pe telefonul mobil.

La ora zece, Monk intră în holul hotelului, ca unul care tocmai cinase şi acum dorea să meargă la culcare. Având cheia de plastic cu el, nici nu se apropie de recepţie. Ambele uşi erau sub observaţie, lângă fiecare din ele aflându-se câte doi oameni. Când urcă într-unul din lifturi, doi îl ocupară pe celălalt; ceilalţi doi urcară pe scări.

Monk se apropie de camera sa, bătu la uşa de vizavi, primi dinăuntru o valiză şi intră la 841. Cei doi gangsteri care urcaseră cu al doilea lift ajunseră în capul culoarului la timp pentru a vedea uşa închizându-se în urma lui. La puţină vreme, sosi şi cea de-a doua pereche, care venise pe scări. Urmă o scurtă conversaţie. Apoi doi dintre ei se aşezară în fotoliile comode din care puteau supraveghea culoarul, în timp ce tovarăşii lor plecau să raporteze.

La zece şi jumătate văzură un bărbat ieşind din camera opusă obiectivului lor, trecând pe lângă ei şi îndreptându-se

spre ascensoare. Nu-i dădură atenţie. Nu era camera care-i interesa.

La 10.45 sună telefonul lui Monk. Era camerista, care voia să ştie dacă mai avea nevoie de prosoape. Spuse că nu, mulţumi şi închise.

Cu ajutorul conţinutului valizei, îşi făcu ultimele pregătiri pentru plecare. La ora unsprezece ieşi pe balconul îngust şi trase după el uşile de sticlă. Pentru că nu le putea încuia pe dinafară, le asigură cu o fâşie de bandă adezivă solidă.

Pe o bucată de frânghie pe care o avusese înfăşurată la brâu coborî un etaj, până pe balconul camerei 741, chiar sub a lui. De acolo, sări peste despărţiturile a încă patru balcoane până la 733.

La ora unsprezece şi zece, un om de afaceri suedez stătea întins pe pat, ţinându-şi în mână propriul organ şi urmărind un film porno, când o bătaie în geam îl îngheţă.

Încercând înnebunit să se hotărască între halatul de baie şi telecomandă, alese mai întâi halatul şi pe urmă telecomanda. Acoperit decent, se duse la fereastră. Afară stătea un bărbat care îi cerea prin gesturi să-i dea drumul să intre. Uluit complet, suedezul deschise. Bărbatul pătrunse în încăpere şi i se adresă în engleza moale şi cântată a americanilor din sudul Statelor Unite.

— Ca un vecin bun ce te afli, zău aşa. Probabil că te-ntrebi ce căutam pe balconul matale...

Aici avea dreptate. Suedezul nu avea nici cea mai vagă idee.

— Păi să-ţi spun. E daravera naibii. Stau în camera de-alături şi tocmai ieşisem pe balcon să fumez un trabuc, când a naibii uşă vine şi se trânteşte chiar în urma mea, împinsă de vânt. Şi n-am avut de ales, am sărit la matale, să văd dacă nu-mi dai voie să trec pe-aici.

Afară era o noapte rece, fumătorul de trabuc era complet îmbrăcat şi cu servieta în mână, vântul nu bătea, iar uşile balcoanelor nu se încuiau singure, dar afaceristului suedez puţin îi păsa.

Oaspetele nepoftit încă turuia mulţumiri şi scuze când ieşi pe coridor şi îi ură suedezului o seară plăcută.

Acesta, care, foarte adecvat, comercializa accesorii pentru toalete, reînchise fereastra, trase draperia, se dezbrăcă, apăsă pe „play” şi se întoarse la ocupaţia sa economicoasă pentru timpul liber.

Monk străbătu neobservat coridorul de la etajul şapte, coborî pe scări şi, ajuns jos, fu întâmpinat la bordură de Magomed, în Volvo.

La miezul nopţii, trei bărbaţi intrară în camera 741, înarmaţi cu aceeaşi cheie universală. După douăzeci de minute de

activitate se retraseră.

La ora patru dimineaţa, o explozie despre care avea să se descopere mai târziu că prevenise de la o încărcătură de aproape două kilograme de explozibil plastic aruncă în aer tavanul camerei 741. Anchetatorii aveau să constate că încărcătura fusese amplasată în vârful unei piramide alcătuite din piese de mobilier aşezate pe pat, exact în centrul patului din camera amenajată identic de la etajul superior. Camera 841 fusese distrusă complet. Salteaua şi plapuma de pe pat se transformaseră într-un strat de puf sintetic, în mare parte carbonizat, care acoperise totul. Sub el se vedeau fragmente ale ramei de lemn a patului, ale dulapului de haine şi comodelor, cioburi de sticlă de la oglinzi şi lămpi şi numeroase fragmente de os uman.

Îşi făcură apariţia patru servicii de intervenţii. Ambulanţa veni şi plecă repede, căci nu mai avea nimic de salvat, în afara ocupanţilor isterizaţi ai celorlalte camere de pe palier. Dar pasagerii nu vorbeau ruseşte, iar asistenţii de pe ambulanţă nu vorbeau altă limbă. Drept care, constatând că nu se vedeau nici un fel de leziuni, îi lăsară răcnind în grija directorului de noapte.

Apărură şi pompierii, dar, deşi totul în ambele camere fusese carbonizat de căldura uriaşă a exploziei, nimic nu ardea cu flacără. Echipa de experţi legişti avu cel mai mult de lucru în adunarea tuturor fragmentelor, dintre care unele umane, destinate analizei ulterioare.

La ordinul unui general-maior, Omuciderile erau reprezentate de inspectorul Borodin, care văzu dintr-o privire că în încăpere nu se mai găsea nimic mai mare decât palma, plus o gaură ameninţătoare, largă de aproape un metru şi jumătate, în podea. Dar exista ceva interesant în baie.

Uşa stătuse evident închisă, căci fusese spartă şi aruncată peste lavoar. De asemenea, peretele despărţitor se prăbuşise, împins înspre baie de forţa exploziei din partea cealaltă.

Însă sub dărâmături găsi o servietă desfundată, arsă şi foarte tare zgâriată. Conţinutul ei rezistase. Aparent, în momentul exploziei, servieta trebuia să se fi aflat în locul cel mai adăpostit din întregul apartament, lângă peretele interior al băii, între lavoar şi bideu. Apa din ţevile sparte o înmuiase, dar conţinutul se păstrase. Borodin se uită să nu fie văzut şi strecură ambele documente sub haină.

Colonelul Grişin le primi la cafeaua de dimineaţă. Douăzeci şi patru de ore puteau schimba radical o stare de spirit. Privi ambele acte cu satisfacţie. Unul era un dosar, în ruseşte, pe care îl recunoscu ca fiind Manifestul Negru. Celălalt era un paşaport american, pe numele de Jason Monk.

„Unul pentru intrare şi unul pentru ieşire, îşi spuse el în gând. Numai că de data asta, amice, nu mai ieşi.”

În aceeaşi zi se mai petrecură două lucruri, dintre care nici unul nu atrase câtuşi de puţin atenţia. Un turist britanic pe al cărui paşaport figura numele de Brian Marks sosi la aeroportul Şeremetievo cu zborul de după-amiază de la Londra, în timp ce alţi doi englezi, într-o limuzină Volvo, intrară pe la graniţa cu Finlanda.

În ce-i privea pe vameşii de la aeroport, noul sosit era doar unul dintre cele câteva sute, care trecu prin diversele puncte de control, ieşi la capătul celălalt, unde făcu semn unui taxi şi ceru să fie dus în centrul Moscovei.

Ieşind din taxi la un colţ, rămase pe loc un timp, ca să se asigure că nu era urmărit, iar apoi îşi continuă drumul pe jos până la un hotel mai modest, unde avea rezervată o cameră single.

Din declaraţia valutară reieşea că avea asupra sa o sumă nu prea mare în lire sterline, pe care trebuia să le declare din nou la ieşire, sau să arate chitanţele de schimb oficial, plus câteva cecuri de călătorie, pentru care se aplicau aceleaşi reguli. Declaraţia nu menţiona teancurile de hârtii de o sută de dolari pe care le purta lipite pe spatele coapselor.

Numele lui de familie nu era Marks, dar asemănarea cu Marx, de la Karl Marx, îl distrase pe cel care îi falsificase paşaportul. Pentru că i se dăduse de ales, preferase să-şi păstreze propriul nume de botez Brian. Era de fapt acelaşi fost soldat în forţele speciale, vorbitor de rusă, pe care Sir Nigel Irvine îl trimisese într-o misiune de recunoaştere în septembrie.

După ce despachetă, trecu la îndeplinirea diverselor sarcini şi la achiziţionarea câtorva obiecte. De la o agenţie occidentală închirie o maşină şi porni să exploreze una dintre suburbiile oraşului, cartierul Voronţovo, aflat în partea cea mai de sud a capitalei.

Timp de două zile, la ore diferite, pentru a nu atrage atenţia asupra sa, urmări o anumită clădire, un depozit mare, cu un perete orb, unde soseau frecvent camioane de mare tonaj.

Noaptea îşi făcea recunoaşterile pe jos, trecând de câteva ori pe lângă depozit, mereu cu o sticlă de votcă pe jumătate goală în mână. În puţinele ocazii când un alt pieton venea din sens invers, începea să se clatine ca orice beţiv şi rămânea nebăgat în seamă.

Ceea ce vedea îi plăcea. Gardul de sârmă nu era un obstacol. Rampa pentru încărcări şi descărcări era încuiată noaptea, dar în spate exista o uşă mică, încuiată cu un lacăt şi un singur

paznic dădea ocol clădirii. Cu alte cuvinte, depozitul era o ţintă uşoară.

În piaţa veche de maşini Port Sud, unde puteai cumpăra cu banii jos orice, de la ultima rablă până la o limuzină aproape nouă, abia furată din Occident, achiziţionă un set de plăcuţe de înmatriculare moscovite şi câteva unelte, între care şi un cleşte greu pentru metale.

Din centru cumpără o duzină de ceasuri Swatch, ieftine, dar bune şi câteva seturi de baterii, role de fire electrice şi bandă izolantă. Când în fine se convinse că putea găsi depozitul oricând, fără cea mai mică ezitare şi că se putea întoarce în centru pe câteva trasee diferite, reveni la hotel, în aşteptarea Volvoului care cobora spre sud dinspre St. Petersburg.

Întâlnirea cu Ciaran şi cu Mitch urma să aibă loc la restaurantul MacDonald's de pe Strada Tverskaia.

Ceilalţi doi soldaţi parcurseseră un drum lent, dar fără evenimente.

Într-un garaj din sudul Londrei, Volvo-ul fusese înzestrat cu încărcătura obişnuită. Ambele roţi din faţă fuseseră scoase şi înlocuite cu tipul vechi de cauciucuri, cu camere interioare, înainte de asta, fiecare cameră fusese despicată şi umplută cu sute de pastile cât o unghie de explozibil Semtex. Apoi camerele fuseseră lipite la loc, reintroduse în cauciucuri şi umflate.

O dată cu mişcarea roţilor, explozibilul moale ca lutul, dar extrem de stabil dacă nu era expus atenţiilor unui detonator pe bază de fulminat de mercur, se aşezase ca o căptuşeală pe suprafaţa interioară a camerelor. În felul acesta, după ce ajunsese cu un vapor până la Stockholm, Volvo-ul rulase calm o mie de kilometri până la Moscova, via Helsinki. Detonatoarele erau în partea inferioară a unei cutii cu havane, aparent cumpărată la bordul feribotului, dar în realitate pregătită de la Londra.

Ciaran şi Mitch stăteau la alt hotel. Brian îi însoţi în Volvo până la un teren părăsit din Port Sud, unde tustrei ridicară maşina pe cricuri şi schimbară cauciucurile din faţă cu cele două de rezervă pe care cei doi, turişti grijulii, le aduseseră cu ei. Nimeni nu le dădu nici un fel de atenţie; hoţii de maşini hăcuiau permanent automobile în această parte a oraşului. Nu le trebuiră decât câteva minute pentru a dezumfla şi scoate camerele pe care le puseră într-o geantă, apoi se întoarseră la hotel.

Brian luă camerele tăiate în bucăţi pentru a le arunca în câteva lăzi de gunoi din oraş, în timp ce Ciaran şi Mitch se apucau de treabă.

Explozibilul fu împărţit în douăsprezece pacheţele, fiecare de mărimea unui pachet de ţigări cartonate. Lui i se adăugau un detonator, o baterie şi un ceas, componente legate între ele cu fire electrice. La sfârşit, bombele fură prinse strâns cu bandă adezivă.

— Mulţumesc lui Dumnezeu, comentă Mitch în timp ce lucrau, că nu trebuie să folosim porcăria aia care miroase a untură de peşte.

Semtex-H, cel mai popular dintre toţi explozibilii RDX, fusese dintotdeauna fabricat de cehi, iar în perioada comunistă era complet inodor, ceea ce făcea din el instrumentul preferat al teroriştilor.

După căderea comunismului, noul preşedinte Vaclav Havel dăduse imediat curs unei cereri formulate de Occident de a schimba formula, adăugându-i un miros extrem de puternic, care ajuta la detectarea lui la graniţe. Mirosul semăna cu cel de peşte stricat, de unde şi comentariul lui Mitch:

La sfârşitul anilor ’90, instrumentele de detectare se dezvoltaseră atât de mult încât găseau chiar şi varianta inodoră. Dar cauciucul încins îşi avea propriul miros distinct, ceea ce explica selectarea roţilor ca mijloc de transport. În realitate, Volvo-ul nici nu fusese supus unor asemenea teste, dar Sir Nigel era un adept al precauţiilor extreme, calitate pentru care Ciaran şi Mitch îi erau profund recunoscători.

Raidul asupra fabricii avu loc la şase zile după ce colonelul Grişin primise Manifestul Negru şi paşaportul lui Jason Monk.

Volvo-ul, cu cauciucuri noi la roţile din faţă şi numere de înmatriculare la fel de noi, dar false, îl avea la volan pe Brian. Dacă îi oprea cineva, el era acela care vorbea ruseşte.

Parcară la trei străzi depărtare de ţintă şi restul îl făcură pe jos. Gardul de sârmă din spatele depozitului nu opuse rezistenţă cleştilor. Cei trei străbătură în fugă, ghemuit, cei douăzeci de metri de asfalt şi dispărură în umbra unei grămezi de butoaie cu cerneală.

Cincisprezece minute mai târziu, paznicul de noapte solitar îşi făcu rondul. Auzi din întuneric un râgâit puternic, se răsuci şi îşi aruncă raza lanternei asupra sursei de zgomot. Văzu un beţiv prăbuşit lângă zidul depozitului, strângând în mâini o sticlă de votcă.

Nu avu timpul necesar ca să afle cum de intrase în curte căci, întors cu spatele la grămada de butoaie, nu apucă să vadă silueta îmbrăcată în salopetă neagră care ieşi dintre ele şi-l izbi cu o bucată de ţeavă în moalele capului. Paznicul nu mai văzu decât o izbucnire ca de artificii, apoi se scufundă în beznă.

Brian îi strânse gleznele, încheieturile mâinilor şi gura cu bandă adezivă, în timp ce Mitch şi Ciaran se ocupau de lacăt.

Pe urmă îl târâră înăuntru pe paznicul inconştient, îl sprijiniră de un perete şi închiseră uşa după ei.

În hala uriaşă, un şir de becuri de veghe ardeau suspendate între grinzile de susţinere, aruncând o lumină tristă asupra interiorului. În mare parte, podeaua era acoperită cu rolele uriaşe de hârtie de ziar şi cu canistrele de cerneală. Dar în centru erau obiectele pentru care veniseră până aici: trei gigantice prese offset. Ştiau că undeva lângă uşa principală trebuia să fie cel de-al doilea paznic, pitit în cuşca încălzită de sticlă, uitându-se la televizor, sau citindu-şi ziarul. Brian se strecură fără zgomot printre maşini, pentru a se ocupa de el. Această treabă odată terminată, se întoarse şi ieşi prin spate pentru a supraveghea calea de retragere.

Lui Ciaran şi lui Mitch maşinăriile din faţa lor nu le erau străine. Erau nişte prese Baker-Perkins, produse în America şi care nu puteau fi reparate în Rusia. Înlocuirea lor presupunea o lungă călătorie pe mare, de la Baltimore la St. Petersburg. Iar dacă erau distruse şi ramele, nici măcar un Boeing 747 nu putea aduce piesele pe calea aerului.

Prezentaţi ca delegaţi ai unui ziar finlandez în căutarea echipamentului Baker-Perkins cu care doreau să-şi retehnologizeze tipografia, cei doi făcuseră un tur al unei companii din Norwich, care folosea acelaşi tip de maşini. Ulterior un mecanic pensionar, răsplătit cu generozitate, le completase cunoştinţele.

Aveau în total patru feluri de ţinte. Fiecare presă era alimentată cu role gigantice de hârtie de 90 de grame, iar suporţii care asigurau alimentarea erau nişte componente sofisticate, datorită cărora un sul de hârtie era înlocuit cu un altul fără pauză. Suporţii constituiau primul obiectiv, câte unul la fiecare presă. Ciaran amplasă încărcăturile de explozibil exact acolo unde ştia că vor provoca stricăciuni ireparabile.

Mitch se ocupă de mecanismele de alimentare cu cerneală. Acestea erau off-set-uri în patru culori şi aveau ca parte componentă esenţială un angrenaj de mixare, alimentat la rândul său de patru rezervoare mari, pentru cerneala colorată. O dată cu scoaterea din funcţiune a off-setului şi a angrenajului de mixare, cei doi sabotori aranjau şi presele.

Pentru bombele rămase aleseră ramele şi rulmenţii de la cilindrii de presare, câte unul pentru fiecare maşină.

Rămaseră în tipografie douăzeci de minute. Apoi Mitch îi arătă ceasul lui Ciaran. Era ora unu noaptea, iar detonatoarele erau potrivite pentru unu şi jumătate. Cinci minute mai târziu erau afară, târându-l după ei pe paznicul acum treaz, dar încă neputincios. Acolo avea să-i fie mai frig, dar măcar era la adăpost de bucăţile zburătoare. Paznicul de la uşa principală,

imobilizat pe podeaua cuştii sale, era prea departe pentru a fi în pericol:

La unu şi zece erau în maşină, pe drum. La unu şi jumătate erau deja prea departe pentru a auzi seria aproape simultană de bubuituri şi trosnete care însoţiră prăbuşirea pe podeaua de beton a preselor, suporţilor şi sistemelor de alimentare cu cerneală.

Exploziile fuseseră atât de discrete, încât locuitorii adormiţi ai cartierului Voronţovo nici nu se treziră. Abia când paznicul legat de afară reuşi cu greu, ţopăind, să dea ocol clădirii şi să ajungă la uşa principală, unde apăsă cu cotul pe butonul care declanşa alarma, abia atunci fu alertată şi poliţia.

Cei doi paznici, odată dezlegaţi, constatară că telefoanele erau în stare de funcţionare şi îl sunară pe maistrul al cărui număr era prins în ace pe peretele biroului. Acesta sosi la ora trei şi jumătate şi examină îngrozit stricăciunile. Apoi îl sună pe Boris Kuzneţov.

Şeful propagandei UFP ajunse la faţa locului pe la cinci. Ascultă relatarea îngrozită a directorului. La şapte îl sună pe colonelul Grişin.

La ora aceea, atât Volvo-ul, cât şi maşina închiriată fuseseră abandonate în apropierea Pieţei Manejului, unde cea de-a doua avea să fie găsită rapid şi înapoiată agenţiei. Volvo-ul, descuiat şi cu cheile în contact, avea să fie furat până în zori.

Cei trei foşti soldaţi îşi luară micul dejun în restaurantul insalubru al aeroportului şi se îmbarcară în avionul de Helsinki, primul pe ziua aceea, o oră mai târziu.

În timp ce părăseau Rusia, colonelul Grişin examina tipografia distrusă, copleşit de o furie neagră. Va urma o anchetă de care avea să se ocupe personal şi vai de aceia care colaborase.

Dar ochiul său de profesionist îi spunea că aici era mâna unor experţi pe care se îndoia că-i putea descoperi.

Kuzneţov era înnebunit. În fiecare săptămână din ultimii doi ani, săptămânalul de scandal *Probudis!* — echivalentul rusesc pentru „Treziţi-vă!” – care apărea sâmbăta fusese purtătorul vorbelor şi ideilor lui Igor Komarov până în cinci milioane de case de pe tot cuprinsul Rusiei. Ideea unui ziar de mare circulaţie, aflat în proprietatea şi sub controlul absolut al UFP, îi aparţinuse, ca şi revista cu apariţie lunară *Rodina.*

Acestea două, un amestec de concursuri uşoare cu premii mari, confesiuni de natură sexuală şi propagandă rasistă, duseseră cuvântul Liderului în toate colţurile ţării şi contribuiseră enorm la sporirea popularităţii sale electorale.

— Când puteţi reîncepe producţia? îl întrebă el pe maistru.

Acesta ridică din umeri.

— Când vin presele noi, răspunse el. Acestea nu mai pot fi reparate. Două luni, probabil.

Kuzneţov păli. Încă nici nu-i spusese Liderului. Era vina lui Grişin, încercă el să se îmbărbăteze, locul ar fi trebuit mai bine păzit. Un lucru era însă sigur: sâmbăta aceasta nu va exista nici un *Probudis!* Şi nici ediţia specială din *Rodina* nu va apărea peste două săptămâni. Nici măcar în următoarele opt săptămâni, cel puţin. Iar până atunci alegerile vor fi avut deja loc.

Nici inspectorul Borodin nu avusese parte de o dimineaţă prea bună, deşi fusese într-o stare de spirit excelentă când intrase pe uşa biroului de la secţia de Omucideri a sediului poliţiei din Strada Petrovka.

Veselia care îl dominase toată săptămâna trecută nu scăpase colegilor săi, dar rămăsese neexplicată. Motivul era simplu; cele două documente extrem de valoroase livrate colonelului Anatoli Grişin după explozia încă neelucidată de la hotelul Metropol îi aduseseră un adaos frumuşel la salariul lunar.

Ştia că nu mai avea nici un sens să continue cercetările după incidentul de la Metropol. Reparaţiile începuseră deja, agentul de asigurare era cu siguranţă un străin care avea să achite toate notele de plată, oaspetele american era mort şi misterul total. Chiar dacă făcuse legătura dintre cercetările privindu-l pe american, efectuate la ordinul personal al lui Grişin şi moartea lui aproape imediată, nu intenţiona să lase să se vadă.

În mai puţin de două luni, Igor Komarov avea să fie cu siguranţă preşedintele noii Generaţii Ruse, al doilea ca putere în stat va fi colonelul Grişin, iar pe cei care îl slujiseră cu credinţă în toţi anii când se aflase în opoziţie îi aşteptau recompense ameţitoare.

Biroul fremăta de ştirile despre avarierea în timpul nopţii a tipografiei UFR. Borodin o puse pe seama comuniştilor lui Ziuganov, sau a derbedeilor plătiţi din motive obscure de bandele mafiote. Tocmai îşi expunea teoriile când sună telefonul.

— Borodin? întrebă o voce.

— Inspectorul Borodin, da.

— Sunt Kuzmin.

Îşi cercetă memoria, care însă refuză să îl ajute.

— Cine?

— Profesorul Kuzmin, de la laboratorul de anatomopatologie al Institutului de Medicină. Dumneata mi-ai trimis fragmentele recuperate după explozia de la Metropol? Dosarul avea numele dumitale pe el.

— A, da, e cazul meu.

— Atunci, eşti un mare prost.

— Nu-nţeleg...

— Tocmai am terminat de examinat rămăşiţele omeneşti recuperate din camera de hotel. Împreună cu o grămadă de bucăţi de lemn şi sticlă care nu mă privesc, zise medicul iritat.

— Şi care-i problema, domnule profesor? E mort, nu-i aşa?

Vocea de la celălalt capăt al firului deveni stridentă de furie.

— Sigur că-i mort, imbecilule. N-ar mai fi la mine în laborator dacă ar fi viu.

— Atunci nu văd ce vă supără. De ani de zile lucrez la Omucideri şi n-am văzut niciodată pe cineva mai mort.

Glasul aflat la Institutul de Medicină făcu un efort să se stăpânească, dar căpătă tonul blând al cuiva care vorbeşte cu un copil mic şi nu prea inteligent.

— Întrebarea e, Borodin: cine a murit?

— Păi, turistul american, desigur. Doar aveţi oasele lui acolo.

— Da, am oasele, domnule inspector Borodin (vocea accentua cuvântul „inspector”, parcă vrând să spună că poliţistul ar fi avut dificultăţi în a-şi găsi până şi drumul până la toaletă fără ajutorul unui câine însoţitor). Normal însă ar fi fost să am şi ceva fragmente de ţesut, muşchi, cartilagiu, tendon, epidermă, păr, unghii, intestine... sau măcar câteva grame de măduvă. Dar eu ce am? Oase, doar oase şi nimic altceva decât oase.

— Nu vă urmăresc. Ce nu vă place la ele?

Profesorul îşi pierdu în fine controlul şi izbucni. Borodin fu obligat să îndepărteze receptorul de ureche.

— Eu n-am nimic cu ele. Sunt nişte oase minunate. Sunt minunate de vreo douăzeci de ani, care cred că e perioada de când a murit posesorul lor. Ceea ce încerc să-ţi bag în creierul ăla cât o gămălie e că cineva şi-a dat osteneala să taie în bucăţi un schelet din acelea pe care orice student la medicină îl ţine în colţul camerei.

Borodin deschise şi închise gura ca un peşte.

— Şi americanul nu era în cameră? întrebă el.

— Când a explodat bomba, nu. Şi oricum, cine era? Sau, pentru că presupun că e încă în viaţă, cine e tipul?

— Nu ştiu. Un profesor american.

— Aşa deci, tot un intelectual, ca şi mine. Spune-i din partea mea că-mi place umorul lui. Unde vrei să trimit raportul?

Ultimul lucru pe care şi-l dorea Borodin era să-l vadă la el pe birou. Îi dădu numele unui oarecare general-maior din Prezidiu.

Generalul îl primi în aceeaşi după-amiază. Îl sună pe colonelul Grişin ca să-i transmită veştile, dar pe el nu-l aştepta nici o primă.

Până la căderea serii, Anatoli Grişin îşi mobilizase armata de informatori, o forţă formidabilă. Mii de copii ale fotografiei lui Jason Monk, făcute după paşaport, fură împărţite Gărzilor Negre şi Tinerilor Combatanţi, trimişi cu sutele pe străzile capitalei pe urmele celui căutat. Efortul şi numărul lor era mai mare decât pe vremea când îl căutau pe Leonid Zaiţev, îngrijitorul dispărut.

Alte copii fură trimise capilor Mafiei Dolgoruki, cu ordinul de a-l localiza şi reţine pe cel căutat. Fură alertaţi informatorii din poliţie şi din serviciul de imigrări. Se oferi o recompensă de o sută de miliarde de ruble, sumă care putea tăia respiraţia oricui.

Cu această armată de ochi şi urechi ca o invazie de lăcuste pe urme, americanul nu avea unde să se ascundă, îi spuse Grişin lui Igor Komarov. Reţeaua de informatori putea pătrunde în toate colţurile şi ungherele Moscovei, în toate spărturile şi găurile, în toate ascunzătorile şi cotloanele. Dacă nu se încuia în ambasadă, unde devenea intangibil, avea să fie găsit.

Grişin aproape că avea dreptate. Dar mai exista un loc unde ruşii lui nu puteau pătrunde: comunitatea perfect închisă a cecenilor.

Jason Monk era în mijlocul ei, într-un apartament protejat de deasupra unui magazin de mirodenii, apărat de Magomed, Aslan şi Sharif, dincolo de care exista o întreagă armată de invizibili oameni ai străzii, care detectau orice rus de la un kilometru distanţă şi puteau comunica într-o limbă pe care nu o înţelegea nimeni altcineva.

În orice caz, Monk îşi stabilise deja cel de-al doilea contact.

CAPITOLUL 14

Dintre toţi soldaţii din Rusia, cel al cărui prestigiu îl întrecea oricând pe al tuturor celorlalţi la un loc era generalul de armată Nikolai Nikolaev.

Cu câteva zile înainte de a împlini şaptezeci şi patru de ani, avea încă o ţinută impozantă. La un metru optzeci şi cinci, se ţinea perfect drept, iar coama de păr alb, faţa roşie, bătută de vânturi şi mustaţa unică, ale cărei vârfuri ascuţite i se iţeau deasupra buzei de sus, îl făceau să iasă în evidenţă în oricare adunare.

Toată viaţa fusese tanchist, comandantul unei divizii mecanizate, luptase pe toate fronturile şi în toate teatrele de război în decursul unei cariere de cincizeci de ani şi, pentru aceia care serviseră sub el, care în 1999 însemnau câteva milioane, devenise o legendă vie.

Toată lumea ştia că ar fi dorit şi ar fi trebuit să intre în rezervă cu gradul de mareşal, dacă nu ar fi avut obiceiul de a le spune tot ce gândea politicienilor şi birocraţilor.

Ca şi Leonid Zaiţev, pe care nu şi-l amintea, dar pe care îl bătuse pe umăr o dată, într-o tabără de lângă Potsdam, generalul se născuse lângă Smolensk, la vest de Moscova. Dar cu unsprezece ani înaintea lui Zaiţev, în iarna lui 1925, fiind fiul unui inginer.

Îşi mai amintea şi acum ziua în care, împreună cu tatăl său, trecuse pe lângă o biserică; bătrânul uitase de sine şi îşi făcuse semnul crucii. Fiul îl întrebase ce făcea. Surprins şi speriat, tatăl îi poruncise să nu spună nimănui, niciodată.

Erau zilele în care un alt tânăr sovietic fusese declarat oficial erou după ce îşi trădase părinţii NKVD-ului pentru comentarii defavorabile la adresa partidului. Amândoi părinţii muriseră într-un lagăr, dar băiatul devenise un model pentru tineretul sovietic.

Numai că tânărul Kolea îşi iubea tatăl şi nu scosese un cuvânt. Mai târziu aflase şi semnificaţia gestului, dar acceptase afirmaţiile profesorilor săi cum că era o prostie.

Când *blitzkrieg-ul* izbucnise în vest, pe 22 iunie 1941, avea cincisprezece ani. După o lună Smolenskul căzuse sub tancurile germane şi, împreună cu alte câteva mii de oameni, băiatul fusese nevoit să fugă. Părinţii nu rezistaseră ritmului şi nu-i mai văzuse niciodată.

Robust şi bine clădit, îşi cărase în braţe sora în vârstă de zece ani pe aproape două sute de kilometri, până se suiseră într-un tren ce mergea spre est. Era un tren special, lucru pe care ei nu-l ştiau. Împreună cu altele, ducea o fabrică de

tancuri dezasamblată spre răsărit şi spre liniştea Uralilor, scoţând-o din zona periculoasă. Îngheţaţi şi flămânzi, copiii se atârnaseră de acoperişul vagonului până când trenul oprise la poalele munţilor, la Celiabinsk. Acolo, inginerii reasamblaseră fabrica denumită Tankograd.

Nu aveau vreme pentru învăţătură. Tatiana ajunse la un orfelinat, iar Kolea fu trimis să lucreze în fabrică, unde rămase timp de aproape doi ani.

În iarna lui 1942, sovieticii sufereau pierderi uriaşe în oameni şi tancuri în jurul Harkovului şi Stalingradului. Tactica era tradiţionalistă şi ucigaşă. Nimeni nu mai avea timp sau talent pentru subtilităţi; oameni şi tancuri erau azvârliţi în gura tunurilor germane fără vreo preocupare pentru pierderi. Aşa fusese dintotdeauna istoria militară a Rusiei.

La Tankograd cererea de tancuri era tot mai mare; munceau în schimburi de câte şaisprezece ore şi dormeau pe sub strunguri. Tancul pe care îl produceau era KV1, denumit astfel după mareşalul Klimenti Vorosilov, fără nici o valoare ca soldat, dar aflat printre lingăii favoriţi ai lui Stalin. KV1 era un tanc greu, principalul car de luptă al ruşilor la vremea aceea.

În primăvara lui 1943 sovieticii fortificau pintenul din împrejmuirea oraşului Kursk, o enclavă lungă de 250 de kilometri, care pătrundea aproape două sute de kilometri în liniile germane. În iunie, adolescentul de şaptesprezece ani era trimis să însoţească un transport de tancuri KV1 spre vest, până la linia pintenului, unde trebuia să le descarce la capătul liniei, să le livreze şi să se întoarcă la Celiabinsk. Îndeplini toate ordinele, cu excepţia ultimului.

Tancurile erau aliniate lângă linia de tren când apăru comandantul regimentului căruia îi erau destinate. Era uimitor de tânăr, sub douăzeci şi cinci de ani, avea gradul de colonel, era bărbos, tras la faţă şi obosit.

— N-am mecanic! strigă el către reprezentantul fabricii însărcinat cu livrarea.

Apoi se răsuci spre tânărul voinic, cu păr cânepiu.

— Ştii să conduci mizeriile astea?

— Da, tovarăşe, dar trebuie să mă întorc la Tankograd.

— Nu trebuie. Dacă ştii să conduci, eşti recrutat.

Trenul porni spre răsărit, scoţând aburi. Nikolai Nikolaev se trezi îmbrăcat într-o uniformă aspră de bumbac, sub turela unui KV1, îndreptându-se spre oraşul Prohorovea. Peste două săptămâni avea să înceapă bătălia de la Kursk.

Deşi i se spune „bătălia” de la Kursk, a fost vorba în realitate despre o serie de încleştări crâncene, sângeroase, care s-au întins în întreaga enclavă şi care au durat două luni. A devenit până la urmă cea mai mare bătălie de tancuri din

istorie, până la ea şi de la ea încoace. La ea au participat 6.000 de tancuri de ambele părţi, două milioane de oameni şi 4.000 de avioane. Era bătălia care avea să dovedească până la urmă că Panzerele germane nu erau invincibile. Dar rezultatul a fost strâns.

Armata germană era în faza de definitivare a armei-minune, tancul Tiger, dotat cu un înfricoşător tun de 88 mm care, cu obuzele sale care penetrau blindajul, putea „rade" orice îi stătea în cale. KV1-rile aveau tunuri mult mai mici, de 76 mm, deşi modelul nou, adus de Nikolai, dispunea de versiunea îmbunătăţită ZIS-5, cu o rază de acţiune mai mare.

Pe 12 iulie ruşii lansară un contraatac în sectorul cheie Prohorovea. Regimentul căruia i se alăturase Nikolai rămăsese cu doar şase tancuri când comandantul zări şase Panzere Mark IV şi hotărî să atace. Tancurile ruseşti se rostogoliră în flanc peste o creastă, apoi într-o vale nu prea adâncă; nemţii erau pe înălţimea din faţa lor.

Dar tânărul colonel se înşelase; tancurile germane nu erau Panzer IV, ci Tiger. Ele ochiră KV1-rile unul câte unul, cu proiectilele lor distrugătoare.

Tancul lui Nikolai fu lovit de două ori. Primul obuz distruse complet şenilele de pe o parte şi sfâşie carcasa. Aşezat pe scaunul conducătorului, simţi cum tancul se cutremură, iar apoi se opri. Al doilea obuz izbi violent turela, înainte de a se înfige în coasta dealului. Dar impactul fusese suficient pentru a ucide echipajul.

Dintre cei cinci oameni care formau echipajul unui KV1, patru erau morţi. Zgâlţâit, plin de vânătăi şi şocat, Nikolai încercă, să se strecoare afară din mormântul viu de motorină şi tablă încinsă. Cadavrele îi blocau drumul. Le împinse la o parte.

Comandantul şi tunarul zăceau aruncaţi peste culasă; din gură, nas şi urechi le curgea sânge amestecat cu secreţii. Prin gaura din coasta tancului, Nikolai văzu Tiger-urile gonind pe lângă el, în fumul ce se ridica din celelalte KV1.

Spre mirarea sa, turela încă funcţiona. Săltă un obuz de pe stativ, îl împinse prin culasă şi închise mecanismul. Nu mai făcuse lucrul acesta niciodată, dar îi urmărise pe alţii făcându-l. De obicei, era nevoie de doi oameni. Ameţit de lovitura primită la cap şi îngreţoşat de mirosul combustibilului, întoarse turela, îşi apropie ochii de vizorul periscopului, descoperi un Tiger la nici trei sute de metri şi trase.

Din întâmplare, tancul pe care îl alesese era ultimul din şirul de cinci. Cele patru din faţă nici nu observară ce se petrecuse. Reîncărcă, găsi o nouă ţintă şi trase din nou. Tiger-ul încasă obuzul între turelă şi carcasă şi explodă. Undeva la picioarele

lui Nikolai se auzi o bufnitură înfundată şi flăcările începură să se întindă prin iarbă, în căutarea băltoacelor de motorină. După al doilea obuz, cele trei tancuri germane rămase observară că erau atacate din spate şi se întoarseră. Pe al treilea îl lovi într-o coastă, în timp ce întorcea. Celelalte două îşi încheiară rotaţia şi se îndreptară spre el. În clipa aceea ştiu că era un om mort.

Se aruncă la pământ şi căzu prin spărtura din lateral, cu o clipă înainte ca obuzul de răspuns să sfărâme turela în care stătuse. Muniţia începu să explodeze şi îşi simţi cămaşa cuprinsă de flăcări. Se rostogoli prin iarba înaltă de mai multe ori, îndepărtându-se de epavă.

În clipa aceea se petrecu un lucru pe care nu îl aşteptase şi pe care nu-l văzuse. Zece tancuri ruseşti SU-152 îşi făcură apariţia de dincolo de creastă, iar Tiger-urile hotărâră că le ajungea. Mai rămăseseră două din cinci, care o luară la goană către panta din faţă şi creasta de la capătul ei. Unul ajunse sus şi dispăru.

Nikolai simţi cum îl ridica cineva în picioare. Un colonel. Văioaga era presărată cu rămăşiţele tancurilor distruse, şase ruseşti şi patru germane. În jurul tancului său erau trei Tiger-uri scoase din uz.

— Tu ai făcut asta? îl întrebă colonelul.

Nikolai abia dacă îl auzi. Urechile îi ţiuiau şi îi era rău. Dădu din cap.

— Hai cu mine, zise colonelul.

De partea cealaltă a dealului era un vehicul mic, un GAZ. Colonelul se urcă la volan. După zece sau doisprezece kilometri, ajunseră într-o tabără. În faţa cortului principal era o masă lungă, acoperită cu hărţi pe care le studiau vreo zece ofiţeri superiori. Colonelul frână, coborî, făcu câţiva paşi şi salută. Generalul cel mai în vârstă îşi ridică ochii.

Nikolai rămăsese pe scaunul din faţă al GAZ-ului. Îl văzu pe colonel spunând ceva şi pe ceilalţi uitându-se la el. Apoi cel mai mare în grad ridică o mână şi îi făcu semn. Speriat că lăsase cele două Tiger-uri să-i scape, coborî din maşină şi se apropie. Avea cămaşa de bumbac pârlită, chipul înnegrit şi mirosea a motorină şi a cordită.

— Trei tancuri Tiger? întrebă generalul Pavel Rotmistrov, comandantul Armatei 1 Blindate. Din spate? Dintr-un KV1 avariat?

Nikolai stătea ca prostul, fără să spună nimic.

Generalul zâmbi, iar apoi se întoarse către un bărbat scund şi îndesat, cu ochi de porc şi însemne de comisar politic.

— Ce zici, merită o bucăţică de tablă?

Comisarul cel îndesat dădu din cap. Dintr-un cort fu adusă o cutie. Rotmistrov prinse în pieptul adolescentului de

şaptesprezece ani ordinul de Erou al Uniunii Sovietice. Comisarul, care se întâmpla să fie Nikita Hruşciov, îl urmări dând din cap.

Lui Nikolai Nikolaev i se ordonă să se prezinte la un spital de campanie, unde i se aplică o loţiune parfumată pe mâinile şi faţa arse, iar pe urmă se întoarse la cartierul general, unde primi gradul de locotenent şi un pluton de trei tancuri KV1. După aceea fu trimis înapoi pe front.

În iarna aceea, cu şanţurile de apărare ale oraşului Kursk în spate şi urmărind Panzerele în retragere, primi gradul de căpitan şi o companie de tancuri grele, nou-nouţe, abia sosite din fabrică. Erau tancuri IS-II, botezate după Iosif Stalin. Cu tunurile de 122 mm şi blindajul mai gros, deveniră cunoscute drept „ucigătoarele de Tiger-uri”

În Operaţiunea Bagration primi cel de-al doilea ordin de Erou al Uniunii Sovietice pentru fapte de bravură şi la marginea Berlinului, unde luptase sub comanda mareşalului Ciuikov, pe al treilea.

Acesta era omul pe care, cincizeci şi cinci de ani mai târziu, venise să îl vadă Jason Monk. Dacă ar fi dat dovadă de mai mult tact în relaţiile sale cu Biroul Politic, bătrânul general ar fi primit nu numai bastonul de mareşal, ci şi, la pensionare, o casă mare pe malul râului Moscova, la Peredelkino, împreună cu toţi ceilalţi îmbuibaţi, ca dar din partea statului. Dar el le spusese întotdeauna ce gândea, iar lor nu le plăcuse întotdeauna.

Pentru anii bătrâneţii îşi construise singur o căsuţă mai modestă, aproape de drumul ce lega Minskul de Tukovo, într-o zonă presărată cu tabere militare, unde putea rămâne aproape de ceea ce mai rămăsese din iubita lui armată. Nu se căsătorise niciodată – „asta nu-i viaţă pentru o fată”, obişnuia să spună despre posturile sale prin colţurile cele mai îndepărtate ale imperiului sovietic – şi, la şaptezeci şi trei de ani, locuia împreună cu un valet, un fost sergent-major care nu mai avea decât un picior şi un ogar irlandez, cu patru.

Monk reperase locuinţa destul de umilă întrebându-i pur şi simplu pe locuitorii satelor din apropiere unde locuia unchiul Kolea. Bătrânul general primise acest nume de la ofiţerii mai tineri, cu mulţi ani în urmă, când încă era un bărbat între două vârste, iar porecla îi rămăsese. Cu părul şi barba prematur albite, părea destul de bătrân pentru a le fi unchi tuturor. Pentru presă era în continuare generalul de armată Nikolaev, dar toţi foştii soldaţi din ţară îl cunoşteau ca unchiul Kolea.

Dat fiind că în seara aceea Monk era la volanul unei maşini aparţinând Ministerului Apărării şi purta uniforma unui colonel

de stat-major, sătenii nu văzură nici un motiv să nu-i spună unde locuia unchiul Kolea.

Puţin după ora nouă, când Monk bătu la uşă, afară era întuneric beznă şi foarte frig. Valetul îi deschise şchiopătând şi, văzându-l în uniformă, îl lăsă să intre.

Generalul Nikolaev nu aştepta oaspeţi, dar nici uniforma şi nici servieta diplomat nu-i stârniră mai mult decât o uşoară mirare. Şedea în fotoliul său preferat, în faţa focului înalt din buşteni şi citea memoriile militare ale unui general mai tânăr, pufnind dispreţuitor din când în când. Îi cunoştea pe toţi, ştia ce făcuseră şi, mai neplăcut, ştia ce nu făcuseră niciodată, în ciuda poveştilor pe care le spuneau acum, când puteau câştiga bani scriind o istorie falsificată.

Îşi ridică privirile când Volodea îl anunţă că avea un musafir înainte de a se retrage.

— Cine eşti dumneata? mormăi el.

— Cineva care trebuie să vă vorbească, domnule general.

— De la Moscova?

— Acum, da.

— Bine, dacă tot ai venit, dă-i drumul.

Arătă cu capul spre servietă.

— Hârtii de la minister?

— Nu chiar. Sunt hârtii, dar din altă parte.

— E frig afară. Ia un loc şi dă-i drumul. Ce vânt te-aduce?

— Daţi-mi voie să fiu cinstit. Uniforma aceasta era menită doar să vă convingă să mă primiţi. Nu sunt în armata rusă, nu sunt colonel şi în orice caz nu fac parte din nici un stat-major. Adevărul e că sunt american.

De pe partea cealaltă a focului, rusul îl privi ca şi cum nu şi-ar fi putut crede urechilor. Vârfurile mustăţilor începură să-i freamăte de indignare.

— Eşti un impostor! izbucni el. Eşti un spion blestemat! La mine-n casă n-au ce căuta impostorii şi spionii. Ieşi afară.

Monk nu se clinti.

— Bine, plec. Dar pentru că opt mii de kilometri sunt un drum lung pentru o conversaţie de treizeci de secunde, îmi răspundeţi la o singură întrebare?

Generalul Nikolaev îl ţintui cu o privire ameninţătoare.

— Una singură. Zi-i.

— Acum cinci ani, când Boris Elţîn v-a cerut să reveniţi la comandă, să conduceţi un atac asupra Ceceniei şi să distrugeţi capitala Groznîi, se zvoneşte că v-aţi uitat la planuri şi că i-aţi spus ministrului apărării Pavel Graciov: „Eu conduc soldaţi, nu măcelari. Asta-i treabă pentru un abator”. E adevărat?

— Şi?

— E adevărat? Mi-aţi promis că îmi răspundeţi la o întrebare.

— Bine, da, e adevărat. Şi am avut dreptate.

— De ce aţi spus-o?

— Asta-i a doua întrebare.

— Dar mai am opt mii de kilometri de mers la întoarcere.

— Bine. Pentru că nu cred că genocidul e o treabă de soldat. Acum ieşi afară.

— Cartea aia pe care o citiţi e o porcărie, nu-i aşa?

— De unde ştii?

— Am citit-o. E plină de minciuni.

— Aşa e. Şi?

Monk strecură o mână în servietă şi extrase Manifestul Negru. Îl deschise la o pagină pe care o avea însemnată şi îl întinse peste cămin.

— Dacă tot aveţi timp de citit prostii, nu vreţi să vă aruncaţi ochii pe ceva cu adevărat neplăcut?

Furia generalului se lupta cu curiozitatea.

— Propagandă americană?

— Nu, viitorul Rusiei. Citiţi. Pagina asta şi următoarea.

Cu un mormăit, generalul Nikolaev luă documentul ce i se întindea. Citi iute cele două pagini marcate. Chipul i se încruntă.

— Ce tâmpenie! exclamă el. Cine-a scris prostiile astea?

— Aţi auzit de Igor Komarov?

— Nu fi idiot, bineînţeles că am auzit. O să fie preşedinte în ianuarie.

— Bun sau rău?

— De unde să ştiu? Toţi sunt putrezi până-n măduva oaselor.

— Iar el nu e nici mai bun, nici mai rău decât restul?

— Cam aşa.

Monk îi relată evenimentele din iulie trecut cât de repede putu, pentru ca bătrânul să nu-şi piardă interesul sau şi mai rău, răbdarea.

— Nu te cred! se răsti acesta. Vii aici cu tot felul de gogoşi...

— Dacă ar fi fost gogoşi, n-ar fi murit trei oameni încercând să pună mâna pe el. Dar au murit. Plecaţi undeva astă-seară?

— Ăă... nu. De ce?

— În cazul ăsta, nu vreţi să lăsaţi deoparte memoriile lui Pavel Graciov şi să citiţi care sunt intenţiile lui Igor Komarov? Sunt părţi care or să vă placă. Restaurarea puterii armate, de exemplu. Dar nu pentru apărarea ţării. Va fi o armată antrenată pentru genocid. Poate că nu-i iubiţi pe evrei, pe ceceni, pe gruzini, pe ucraineni sau pe armeni, dar şi ei s-au aflat în

tancurile acelea, ştiţi prea bine. Au fost la Kursk şi la Bagration, la Berlin şi la Kabul. Au luptat cot la cot cu dumneavoastră. Nu vreţi să vă sacrificaţi câteva minute pentru a vedea ce le pregăteşte Komarov?

Generalul Nikolaev îl ţintui cu privirea pe americanul cu un sfert de secol mai tânăr decât el şi în cele din urmă mormăi:

— Americanii beau votcă?

— Beau, când sunt în mijlocul Rusiei într-o noapte îngheţată.

— Uite-acolo o sticlă. Pune-ţi singur.

În timp ce bătrânul citea, Monk îşi turnă o duşcă de Moskovskaia, amintindu-şi de instructajul primit la Castelul Forbes.

„E, probabil, ultimul dintre generalii ruşi cu simţul onoarei de pe vremuri. Nu e prost şi nu se teme de nimic. Zece milioane de veterani încă ascultă de cuvântul unchiului Kolea", îi spusese Oleg, profesorul rus.

După căderea Berlinului şi un an de ocupaţie, tânărul maior Nikolaev fusese trimis înapoi la Moscova, la şcoala de ofiţeri de blindate. În vara lui 1950 era numit la conducerea unuia dintre cele şapte regimente de tancuri grele de pe râul Yalu, în Orientul îndepărtat.

Războiul din Coreea era în plină desfăşurare, cu americanii împingându-i înapoi pas cu pas pe nord-coreeni. Stalin se gândea deja în mod serios să le salveze pielea coreenilor aruncând în luptă împotriva americanilor tancurile sale noi. Până la urmă, două lucruri îl împiedicară să o facă: sfatul unora mai înţelepţi decât el şi propriile spaime. Tancurile IS-IV erau atât de ultrasecrete, încât detaliile lor nu fuseseră niciodată dezvăluite, iar Stalin se temea să nu piardă vreunul intact. În 1951, Nikolaev fusese avansat la gradul de locotenent-colonel şi trimis înapoi la Potsdam. Nu avea decât douăzeci şi cinci de ani.

La treizeci, conducea un regiment de tancuri pentru operaţiuni speciale împotriva mişcărilor din Ungaria. Aici îl călcase pentru prima oară pe bătături pe ambasadorul sovietic Iuri Andropov, care avea să fie şeful KGB-ului timp de cincisprezece ani şi apoi secretarul general al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice. Colonelul Nikolaev refuzase să folosească mitralierele tancurilor sale pentru a mătura mulţimile de protestatari maghiari civili de pe străzile Budapestei.

— Şaptezeci la sută sunt femei şi copii, îi spusese el ambasadorului, arhitectul manevrelor de înăbuşire a revoltei. Aruncă cu pietre, iar pietrele n-au făcut niciodată vreun rău tancurilor.

— Trebuie învăţaţi minte! urlase ambasadorul. Folosiţi mitralierele!

Nikolaev văzuse ce puteau face mitralierele grele dintr-un grup de civili masaţi într-un spaţiu închis la Smolensk, în '41. Părinţii lui fuseseră în grup.

— Dacă vreţi neapărat, faceţi-o singur, îi spusese el lui Andropov.

Un general mai mare în grad reuşise să calmeze situaţia, dar cariera lui Nikolaev atârna de un fir de păr. Andropov nu ştia să ierte.

La începutul şi mijlocul anilor '60, Nikolaev căpătă posturile cele mai îndepărtate, pe malurile râurilor Amur şi Usuri, faţă în faţă cu chinezii de pe partea cealaltă a apei, în timp ce Hruşciov încerca să se hotărască dacă să-i dea lui Mao Tse Dun o lecţie despre ce însemna războiul cu blindate.

Hruşciov căzu de la putere, unde Brejnev îi luă locul, criza trecu şi Nikolaev părăsi bucuros întinderile pustii ale graniţei cu Manciuria pentru a se întoarce la Moscova.

În 1968, general-maior la patruzeci de ani, comandă o divizie în invazia de la Praga, de departe cea mai bună divizie din întreaga operaţiune. Iar când salvă de la pieire o unitate aeropurtată din trupele VDV îşi câştigă recunoştinţa lor veşnică. O companie prea mică fusese paraşutată în centrul oraşului, unde fusese înconjurată de cehi; tocmai erau la ananghie când Nikolaev însuşi intrase în fruntea unei companii de blindate în oraş, ca să-i salveze.

Patru ani şi-i petrecu ţinând cursuri despre războiul cu blindate la Academia Frunze, de unde scoase o întreagă generaţie de ofiţeri care îl adorau, iar în 1973 funcţiona pe post de consultant pentru sirieni. Era anul războiului de Yom Kippur.

Cu toate că teoretic ar fi trebuit să rămână undeva în culise, Nikolaev cunoştea tancurile de producţie rusească atât de bine, încât plănui şi organiză un atac împotriva Brigăzii a 7-a de Blindate israeliană, pe înălţimile Golan.

Sirienii nu erau pe măsura brigăzii evreieşti, dar planificarea şi tactica fuseseră strălucite. Israelienii supravieţuiseră, dar o vreme sirienii le dăduseră serios de furcă. Era una dintre puţinele ocazii când avuseseră probleme cu blindatele arabe.

După Siria, fu chemat să facă parte din statul-major, în planificarea operaţiunilor ofensive împotriva NATO. Apoi, în 1979, Afganistanul. Avea cincizeci şi trei de ani şi i se oferi comanda Armatei a 40-a, care avea să ducă greul. Postul însemna avansarea de la general-maior la general-colonel.

Generalul Nikolaev examina planurile, examină terenul şi pe localnici şi scrise un raport în care afirma că operaţiunea şi

ocupaţia aveau să constituie un măcel, nu aveau nici un rost şi aveau să se transforme într-un Vietnam sovietic. Era a doua oară când îl călca pe bătături pe Andropov.

Îl trimiseră din nou în sălbăticie: instruirea recruţilor. Generalii care plecară în Afganistan se aleseră cu medaliile şi cu gloria... o vreme. Dar şi cu morţii, cu zecile de mii.

— E o tâmpenie. Nu cred o iotă.

Bătrânul general azvârli dosarul negru care ateriză în partea cealaltă a căminului, în poala lui Monk.

— Ai ceva tupeu, yankeule. Dai buzna în ţara mea, în casa mea... şi încerci să-mi împui capul cu minciuni gogonate...

— Spuneţi-mi, domnule general, ce părere aveţi despre noi?

— Care noi?

— Noi, americanii, cei din Vest. Eu am fost trimis aici, n-am venit de capul meu. De ce-am fost trimis? În cazul în care Komarov e un om bun şi un viitor lider minunat, de ce ne-ar mai durea altundeva decât în cur?

Bătrânul îl privi, şocat nu atât de limbaj, pe care îl auzise de nenumărate ori, cât de pasiunea cu care vorbea bărbatul mai tânăr din faţa sa.

— Ştiu că mi-am petrecut o viaţă întreagă luptând împotriva voastră.

— Nu, domnule general, viaţa v-aţi petrecut-o fiind împotriva noastră. Şi asta aţi făcut-o în slujba unor regimuri despre care ştiţi că au făcut lucruri oribile...

— Eşti în ţara mea, americanule. Insult-o, dacă vrei, dar pe riscul tău.

Monk se aplecă uşor în faţă şi bătu cu palma în Manifestul Negru.

— ... dar nimic nu a semănat cu ce-i aici. Nici Hruşciov, nici Brejnev, nici Andropov n-au făcut ceva care să semene cu ce-i aici...

— Dacă-i adevărat, dacă-i adevărat! strigă bătrânul soldat. Oricine poate să scrie ce-i acolo.

— Atunci încercaţi asta. E povestea modului în care a ajuns în posesia noastră. Un bătrân soldat şi-a dat viaţa pentru a scoate totul la iveală. — îi întinse raportul de verificare şi îi turnă o porţie generoasă din propria votcă. Generalul o dădu pe gât ruseşte, dintr-o înghiţitură.

Abia în vara lui 1987 cineva scotocise pe rafturi demult uitate, dăduse jos raportul lui Nikolaev din 1979, îl ştersese de praf şi îl adusese în atenţia Ministerului de Externe. Şi abia în ianuarie 1988, ministrul de externe Eduard Şevarnadze afirmase în faţa lumii: „Ne vom retrage”.

Nikolaev fu făcut în cele din urmă general-colonel şi adus de la statul-major pentru a supraveghea retragerea. Ultimul comandant al Armatei a 40-a era generalul Gromov, căruia i se spuse însă că planul de retragere va fi cel al lui Nikolaev. În mod surprinzător, Armata a 40-a scăpă fără alte pierderi, în ciuda mujahedinilor care încercau să o muşte ca dulăii de călcâie.

Ultima coloană sovietică trecu podul peste Amu Daria pe 15 februarie 1989. Nikolai Nikolaev încheie coloana. Ar fi putut zbura cu avionul statului-major, dar preferase să îşi însoţească oamenii.

Şedea singur în spatele unui GAZ deschis, condus de un şofer. Doar ei doi. Era pentru prima dată într-o retragere. Stătea drept, în uniforma de luptă pe epoleţii căreia nu se vedea nici un indiciu al gradului. Dar toată lumea cunoştea coama de păr alb şi mustaţa cu vârfuri ascuţite.

Erau sătui de Afganistan şi, în ciuda înfrângerii, se bucurau că se întorceau acasă. Chiar dincolo de pod începură uralele. La vederea părului alb toţi trăgeau pe dreapta, coborau din transportoare şi îl aclamau. Printre ei se aflau soldaţii din trupele aeropurtate care auziseră povestea de la Praga şi care se alăturau uralelor. Transportoarele erau conduse în cea mai mare parte de foşti tanchişti care aclamau şi ei, făcând cu mâna.

Avea pe-atunci şaizeci şi doi de ani şi se îndrepta spre nord, spre pensie, spre o viaţă dusă printre cărţi, memorii şi reuniuni. Dar pentru ei era acelaşi unchi Kolea care îi adusese acasă.

În cei patruzeci şi trei de ani de carieră, făcuse trei lucruri datorită cărora intrase în legendă. Oprise „înceţoşarea”, torturarea sistematică a noilor recruţi de către cei mai experimentaţi, care dusese la sute de sinucideri, în toate unităţile aflate sub comanda sa, iar alţi generali îi urmaseră exemplul. Se bătuse îndârjit cu toţi politicienii pentru a obţine condiţii mai bune şi hrană pentru oamenii lui şi insistase în nenumărate rânduri asupra instructajului şi a mândriei de a face parte din această armată, până când făcuse din toate unităţile, de la pluton la divizie, trupe de elită în clipele importante. Gorbaciov îl avansă general de armată, însă apoi căzu în dizgraţie.

— Şi ce vrei, americanule?

Generalul Nikolaev aruncă raportul şi rămase cu ochii pironiţi în flăcări.

— Dacă tot ce scrie aici e adevărat, individul e într-adevăr un nemernic. Dar eu ce pot să fac? Sunt bătrân, am ieşit la pensie de unsprezece ani, mi-a trecut vremea, s-a dus...

— Dar ei sunt încă acolo. Milioane. Veterani. Unii au luptat sub ordinele dumneavoastră, alţii îşi amintesc de dumneavoastră, cei mai mulţi au auzit numai. Dar toţi vă vor asculta dacă le vorbiţi.

— Uite ce e, domnule american, ţara asta a mea a suferit mai mult decât îţi poţi închipui. Pământul ei e înecat în sângele fiilor şi fiicelor ei. Şi-acum vii dumneata şi-mi spui că suferinţa nu s-a terminat. Mi se sfâşie inima, dar nu pot să fac nimic.

— Dar armata, care va fi obligată să facă toate lucrurile astea? Cu armata, armata aceea a dumneavoastră, cum rămâne?

— Nu mai e armata mea.

— E a dumneavoastră mai mult decât a oricui altcuiva.

— O armată învinsă.

— Nu, nu învinsă. Regimul comunist a fost învins, nu soldaţii, nu soldaţii dumneavoastră. Ei au fost forţaţi să se retragă. Acum a apărut un om care vrea să le dea din nou putere. Dar cu un scop nou: agresiunea, invazia, sclavia, măcelul.

— De ce-aş face-o?

— Aveţi maşină, domnule general?

Bătrânul îşi ridică ochii de la foc, mirat.

— Sigur. Una mică, dar mă ajută să mă mişc dintr-un loc într-altul..

— Duceţi-vă la Moscova. În Grădinile Alexandrovski e un monument mare de granit roşu, lustruit. Lângă flacără. Întrebaţii pe ei ce ar dori să faceţi. Nu pe mine să mă ascultaţi, ci pe ei.

Monk ieşi. Până în zori era înapoi, în altă locuinţă protejată, împreună cu paznicii săi ceceni. Era noaptea în care săriră în aer presele tipografiei.

Dintre toate instituţiile istorice învăluite în mister care există încă în Marea Britanie, puţine sunt mai istorice şi mai misterioase decât College of Arms, a cărui existenţă începe pe vremea domniei lui Richard al III-lea. Ofiţerii superiori sunt numiţi Kings of Arms[3] şi Heralds[4].

În Evul Mediu, heralzii erau aceia care purtau veştile, după cum le spunea şi numele, între seniorii războiului aflaţi de o parte şi de alta a câmpului de bătălie, în timpul unui armistiţiu, între bătălii, ei primeau alte însărcinări.

În vreme de pace, cavalerii şi nobilii obişnuiau să se strângă laolaltă şi să organizeze false bătălii, denumite turniruri. Dat fiind că toţi cavalerii purtau armură, adeseori cu viziera lăsată,

heraldul, a cărui sarcină era aceea de a-i anunţa pe combatanţi, putea avea greutăţi în a-l identifica pe cel ascuns sub platoşe.

Pentru a rezolva această problemă, nobilii purtau pe scut câte o emblemă sau un semn distinct Astfel, heraldul care zărea un scut pe care erau un urs şi un sceptru ghintuit ştia că undeva, în interior, trebuia să se afle contele de Warwick.

Datorită acestei funcţii, heralzii au devenit experţi şi arbitri, fiindcă ei ştiau cel mai bine cine ce identitate avea şi, chiar mai important, cine cum avea dreptul să se numească. Ei erau aceia care urmăreau şi înregistrau ascendenţa aristocraţiei de-a lungul generaţiilor.

Nu era doar o manifestare a snobismului. O dată cu titlul se moşteneau moşii uriaşe, castele, ferme şi conace. În termenii vieţii moderne, era echivalentul dreptului legal de moştenire asupra pachetului majoritar de acţiuni de la General Motors. Erau în joc averi uriaşe şi putere.

Fiindcă nobilii pe patul de moarte manifestau o tendinţă de a lăsa în urma lor câte un cârd întreg de urmaşi, unii legitimi, dar cei mai mulţi nu, mai întotdeauna se stârneau dispute asupra moştenitorului de drept. Ele duceau la războaie între rivali. Ca păstrători ai arhivelor, heralzii aveau ultimul cuvânt asupra liniilor de sânge şi a dreptului de „a purta armele”, asta însemnând nu armele de luptă, ci blazonul ce le reprezenta descendenţa în imagini.

Până în ziua de astăzi, College of Arms este cel care rezolvă disputele, propune un blazon pentru vreun bancher sau industriaş proaspăt înnobilat, sau contra unui onorariu, trasează arborele genealogic al oricărei persoane doritoare, până la primele rădăcini găsite.

Nu este deci de mirare că heralzii fac parte din viaţa academică, cufundaţi în lumea stranie a ştiinţei lor, cu emblemele şi formulele sale tainice în franceza normandă, pentru stăpânirea căreia este nevoie de mulţi ani de studiu.

Unii sunt specializaţi în genealogia caselor nobile ale Europei, legate de aristocraţia britanică prin căsătorii, frecvente, în urma unor cercetări discrete, dar insistente. Sir Nigel Irvine descoperi că exista printre heralzi unul care era specialistul numărul unu al lumii în chestiunile legate de casa rusească a Romanovilor. Se spunea că doctorul Lancelot Probyn uitase mai multe despre Romanovi decât ştiuseră Romanovii vreodată. După ce se prezentă la telefon ca fiind un fost diplomat care pregătea un material pentru Foreign Office referitor la posibilele curente monarhice din Rusia, Sir Nigel îl invită la un ceai la Ritz.

Doctorul Probyn se dovedi a fi un omuleţ simpatic, care îşi trata subiectul cu mult umor şi fără pompă. Îi amintea lui Sir

Nigel de ilustraţiile înfăţişându-l pe domnul Pickwick al lui Dickens.

— Mă-ntreb, spuse Sir Nigel în timp ce soseau sandvişurile cu castravete, pe pâine fără coajă, alături de ceaiul Earl Grey, mă-ntreb dacă se pune problema succesiunii Romanovilor.

Postul de Clarenceux King of Arms, care era titlul oficial al doctorului Probyn, nu era unul plătit spectaculos şi omuleţul durduliu nu era obişnuit cu ceaiul la Ritz. Atacă sandvişurile cu un entuziasm sârguincios.

— Linia Romanov nu e pentru mine decât un hobby. Nu face parte din activitatea mea oficială.

— Şi totuşi, dacă nu mă înşel, sunteţi autorul singurei lucrări definitive în materie.

— Sunteţi amabil. Cu ce vă pot fi de folos?

— Ce se întâmplă cu succesiunea Romanovilor? E clară?

Doctorul Probyn devoră şi ultimul sandviş şi începu să măsoare din priviri prăjiturelele.

— Nici pe departe. E o harababură întreagă acolo. Supravieţuitorii familiei sunt toţi la cuţite. Pretendenţii sunt peste tot. Dar de ce întrebaţi?

— Să presupunem, spuse Sir Nigel prudent, că poporul rus hotărăşte că ar vrea să restaureze monarhia, sub forma unui ţar.

— E imposibil, pentru că n-au avut niciodată unul. Ultimul împărat – apropo, acesta e titlul corect încă din 1721, chiar dacă toată lumea continuă să folosească termenul de ţar – a fost Nikolai al II-lea, un monarh absolut. Ruşii nu au avut niciodată un monarh constituţional.

— Şi totuşi.

Doctorul Probyn strecură în gură ultima bucăţică a unui ecler şi sorbi o gură de ceai.

— Bune prăjituri, spuse el.

— Mă bucur.

— Ei bine, în situaţia extrem de puţin probabilă în care s-ar întâmpla aşa ceva, s-ar ivi o problemă. După cum ştiţi, Nikolai, ţarina Alexandra şi toţi cei cinci copii ai lor au fost asasinaţi la Ekaterinburg în 1918. Asta a distrus complet linia directă. Toţi pretendenţii de astăzi provin din linii indirecte, dintre care unele vin tocmai de la bunicul lui Nikolai.

— Deci nu există un pretendent destul de puternic pentru a nu putea fi contestat?

— Nu. Mai multe detalii v-aş putea da dacă am fi la birou. Acolo am toate schemele, pe care aici nu le pot întinde. Sunt destul de mari, cu multe nume şi ramificaţii stufoase.

— Dar, teoretic, ruşii ar putea reinstaura monarhia?

— Vorbiţi serios, Sir Nigel?

— Numai teoretic.

— Teoretic orice este posibil. Orice monarhie se poate transforma într-o republică prin izgonirea regelui. Sau a reginei. Grecia a făcut-o. Şi orice republică poate opta pentru instituirea unei monarhii, aşa cum a făcut Spania. Ambele în ultimii treizeci de ani. Deci, teoretic, se poate.

— Şi atunci problema ar fi doar alegerea candidatului.

— Absolut. A fost opţiunea generalului Franco să elaboreze o legislaţie prin care, după moartea lui, să se restaureze monarhia. El l-a ales pe nepotul lui Alfonso al XVI-lea, prinţul Juan Carlos, care domneşte şi astăzi. Dar acolo nu au existat alţi pretendenţi. Descendenţa era clară. Dacă apar mai mulţi pretendenţi, lucrurile se pot încurca rău.

— Iar pentru linia Romanov sunt mai mulţi?

— Dai de ei peste tot. E o harababură.

— E vreunul care să aibă mai multe drepturi decât ceilalţi?

— Nu-mi vine nici unul în minte. Ar trebui să caut. E multă vreme de când nu m-a mai întrebat nimeni în mod serios.

— Aţi fi dispus să vă uitaţi mai atent? întrebă Sir Nigel. Eu trebuie să plec într-o călătorie. Dar să zicem, peste o săptămână? La dumneavoastră la birou?

În zilele în care KGB-ul era o uriaşă organizaţie de spionaj, represiune şi control, cu un singur şef, sarcinile sale erau atât de variate, încât organizaţia trebuise împărţită în directorate, subdirectorate şi departamente.

Printre el se aflau şi Directoratele VIII şi XVI, ambele însărcinate cu supravegherea electronică, intercepţiile radio, interceptarea telefoanelor şi spionajul prin satelit.

Cele două erau echivalentul Agenţiei Naţionale de Securitate şi Organizaţiei Naţionale de Recunoaştere din S.U.A., sau al Cartierului General pentru Comunicaţii, sau GCHQ, al guvernului britanic.

Pentru bătrânii KGB-ului, cum era Andropov, colectarea de informaţii pe cale electronică, sau ELINT, era foarte tehnică şi greu de înţeles, dar măcar importanţa sa nu fusese contestată.

Într-o societate în care tehnologia era cu mulţi ani în urma celei occidentale în toate domeniile, mai puţin cel militar şi în tot ce avea legătură cu spionajul, Directoratului VIII i se procurau ultimele cuceriri ale ştiinţei.

După ce Gorbaciov spărsese în bucăţi monolitul KGB, Directoratele VIII şi XVI fuseseră amestecate şi renumite Agenţia Federală pentru Comunicaţii şi Informaţii Guvernamentale, sau AFCIG.

AFCIG dispunea deja de computerele cele mai avansate, de matematicienii şi specialiştii în coduri cei mai buni ai ţării, plus tot ce putea fi mai nou în tehnologia de interceptare. După

căderea comunismului, acest departament cu cheltuieli de funcţionare foarte mari se văzuse confruntat cu o problemă majoră: finanţarea.

O dată cu privatizarea, AFCIG ieşise practic pe piaţa liberă în căutare de sponsori. Ea oferea oamenilor de afaceri abia născuţi posibilitatea de a intercepta, adică de a fura, informaţiile cu caracter comercial care circulau între rivalii lor, în ţară şi în străinătate. Timp de cel puţin patru ani înainte de 1999, orice operaţiune comercială din Rusia putuse angaja serviciile acestui organism guvernamental pentru a monitoriza mişcările oricărui supus străin aflat în Rusia, ori de câte ori acesta dădea un telefon, trimitea un fax, o telegramă sau un telex, sau iniţia o transmisie radio.

Colonelul Grişin aprecia că, oriunde se va fi aflat, Jason Monk trebuia să comunice într-un fel cu aceia care îl trimiseseră. Acest lucru nu se putea face prin intermediul ambasadei, care era supravegheată, decât prin telefon, la rândul lui urmărit şi înregistrat.

În consecinţă, după părerea lui Grişin, Monk trebuia să fi adus cu el, sau să fi găsit la Moscova, un transmiţător.

— Dacă aş fi în locul lui, spuse specialistul de la AFCIG, pe care Grişin îl consultase contra unui onorariu substanţial, eu aş folosi un computer. Oamenii de afaceri le utilizează permanent.

— Un computer care transmite şi recepţionează?

— Desigur. Computerele vorbesc cu sateliţii şi, prin intermediul lor, pot vorbi cu alte computere. Asta este superautostrada informaţională, Internetul.

— Circulaţia trebuie să fie uriaşă.

— Este. Dar la fel sunt şi computerele noastre. E doar o chestiune de filtrare. Nouăzeci la sută din comunicaţiile prin computer sunt doar conversaţii banale între idioţi. Nouă la sută sunt comerciale, între companii care discută despre produse, preţuri, evoluţii, contracte sau date de livrare. Unu la sută sunt guvernamentale. Acest unu la sută constituia pe vremuri jumătate din activitatea noastră.

— Cât din ele e codificat?

— Toate comunicaţiile guvernamentale şi cam jumătate din cele comerciale. Din a doua categorie însă, putem sparge mai toate codurile.

— Unde s-ar încadra transmisiile amicului meu american?

Ofiţerul AFCIG, care îşi petrecuse întreaga viaţă în lumea operaţiunilor secrete, ştia că nu era bine să ceară amănunte.

— Probabil că în traficul comercial. Pentru cel guvernamental sursele sunt cunoscute. Poate nu reuşim să spargem toate codurile, dar ştim că un anumit mesaj provine

de la o anumită ambasadă, consulat sau legaţie. Omul vostru lucrează în vreuna din ele?

— Nu.

— Atunci probabil că utilizează sateliţii comerciali. Cei guvernamentali americani sunt folosiţi în majoritate pentru a ne urmări şi asculta pe noi. Tot ei preiau şi traficul diplomatic. Dar acum există acolo, sus, o grămadă de sateliţi de uz comercial; companiile închiriază timp de emisie şi astfel comunică pe întregul glob, cu toate sucursalele.

— Cred că omul meu transmite prin Moscova. Probabil că şi recepţionează.

— Recepţia nu ne ajută. Un mesaj emis de un satelit deasupra noastră poate fi recepţionat oriunde, din Arhanghelsk până în Crimeea. Numai când transmite îl putem repera.

— Deci, dacă un client rus ar vrea să vă angajeze să-l localizaţi, aţi putea-o face?

— Probabil. Onorariul ar fi substanţial, în funcţie de numărul de oameni, de timpul alocat pe computer şi de numărul de ore pe zi când se efectuează urmărirea.

— Douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru, cu toţi oamenii pe care îi aveţi.

Expertul AFCIG îl privi atent. Individul vorbea de milioane de dolari americani.

— E o comandă considerabilă.

— Vorbesc serios.

— Vreţi mesajele?

— Nu, doar locul unde se află cel care le trimite.

— Asta-i mai greu. Mesajul, dacă-l interceptăm, putem să-l studiem în linişte, fără grabă. Dar transmisia se face într-o singură nanosecundă.

A doua zi după întrevederea lui Monk cu generalul Nikolaev, AFCIG interceptă un semnal. Contactul lui Grişin îl sună la sediul din Bulevardul Kiselnîi.

— A transmis, spuse el.

— Aveţi mesajul?

— Da şi nu e comercial. Foloseşte tabele de codificare unice, care nu pot fi sparte.

— Nu-mi place, spuse Grişin. De unde transmite?

— Din Moscova.

— Minunat, un locşor atât de intim. Îmi trebuie clădirea.

— Aveţi răbdare. Cred că ştim ce satelit foloseşte, probabil unul dintre cele două InTelCor care trec pe deasupra noastră de două ori pe zi. Când a transmis, unul se găsea deasupra orizontului. Pe viitor ne vom concentra asupra lor.

— Aşa să faceţi.

Timp de şase zile, Monk scăpase de armata de urmăritori pe care Grişin o scosese pe străzi. Şeful securităţii UFP era nedumerit. Tipul trebuia să mănânce. Ori stătea într-un loc retras, din care îi era frică să iasă, situaţie în care nu putea face prea mult rău, ori circula deghizat în rus şi avea să fie descoperit curând; poate că plecase după primul contact eşuat cu patriarhul. Sau era apărat, hrănit şi găzduit, mutat dintr-un loc în altul, deghizat şi păzit. Dar de către cine? Era o enigmă al cărei răspuns încă îi scăpa lui Anatoli Grişin.

Sir Nigel Irvine sosi la Moscova la două zile după conversaţia de la Ritz cu doctorul Probyn. Era însoţit de interpretul său personal fiindcă, deşi pe vremuri ştia ruseşte destul de bine, acum cunoştinţele lui erau prea ruginite pentru o discuţie delicată.

Cel pe care îl adusese cu el era fostul soldat vorbitor de rusă, Brian Marks, doar că acum Marks călătorea cu propriul său paşaport, pe numele adevărat de Brian Vincent. La vamă, ofiţerul introduse ambele nume în computer, dar nici unul nu apăru ca vizitator recent sau frecvent.

— Sunteţi împreună? întrebă el.

Unul era în mod evident mai în vârstă: înalt şi slab, cu părul alb şi, după cum reieşea din paşaport, aproape de şaptezeci şi cinci de ani. Celălalt se apropia de patruzeci, purta un costum închis la culoare şi părea să fie într-o formă foarte bună.

— Eu sunt interpretul domnului, spuse Vincent.

— Eu ruski foarte puţin, adăugă amabil Sir Nigel, într-o rusă stricată.

Ofiţerul de la Imigrări nu era câtuşi de puţin interesat. Oamenii de afaceri străini aveau adeseori nevoie de interpreţi. Ei puteau fi angajaţi şi prin agenţiile de la Moscova, dar uneori magnaţii îşi aduceau interpreţii cu ei. Era un lucru normal. Le făcu semn să treacă. Traseră la Naţional, hotelul unde stătuse nefericitul Jefferson. Pe Sir Nigel îl aştepta un plic, lăsat cu o seară înainte de un bărbat cu pielea măslinie pe care nimeni nu şi-l mai amintea, dar care era cecen. Îi fu înmânat o dată cu cheia camerei.

În el era o bucată de hârtie albă. Dacă ar fi fost interceptată sau s-ar fi pierdut, paguba nu ar fi fost prea mare. Textul nu era pe hârtie, ci pe partea interioară a plicului, scris cu zeamă de lămâie.

Brian Vincent desfăcu plicul şi îl întinse, apoi îl încălzi puţin cu un chibrit din cutia purtând antetul hotelului, de pe noptieră. Apărură şapte cifre maronii, un număr de telefon. După ce le memoră, Sir Nigel îi ceru lui Vincent să ardă complet hârtia şi

să arunce cenuşa la toaletă. Pe urmă cei doi cinară cuminţi la hotel, în aşteptarea orei zece seara.

La apelul telefonului răspunse chiar patriarhul Alexei al II-lea, căci numărul era cel al telefonului privat de pe masa de lucru din biroul lui. Ştia că foarte puţini aveau acest număr şi că îi cunoştea pe toţi.

— Da, spuse el prudent.

Glasul care îi răspunse îi era necunoscut. Vorbea bine ruseşte, dar nu era al unui rus.

— Patriarhul Alexei?

— Cine întreabă?

— Preafericite părinte, pe mine nu mă cunoaşteţi. Sunt doar interpretul domnului pe care îl însoţesc. Acum câteva zile aţi avut bunătatea să primiţi un preot care venea de la Londra.

— Îmi amintesc.

— El v-a spus că urmează să vină altcineva, cu mai multă autoritate, care ar vrea să discute cu dumneavoastră despre lucruri de mare importanţă. Acest cineva se află aici, lângă mine şi ar vrea să ştie dacă îl primiţi.

— Acum, astă-seară?

— Graba e necesară.

— De ce?

— Există la Moscova forţe care îl vor recunoaşte pe domnul în cauză. Ar putea fi pus sub urmărire. Iar discreţia absolută este esenţială.

Era un argument convingător pentru prelatul destul de speriat.

— Foarte bine. Unde sunteţi acum?

— Cu maşina ajungem în câteva minute. Şi suntem gata de plecare.

— Atunci, peste o jumătate de oră.

Soldatul cazac, de data aceasta prevenit, deschise uşa fără să pună întrebări şi un părinte Maxim speriat, dar din ce în ce mai curios, îi conduse pe cei doi oaspeţi în biroul personal al patriarhului. Sir Nigel comandase limuzina hotelului Naţional, căreia îi ceru să aştepte în faţa casei.

Patriarhul Alexei purta din nou sutana cenuşie cu o cruce simplă, agăţată pe un lanţ în jurul gâtului. Îşi întâmpină musafirii, invitându-i să ia loc.

— Permiteţi-mi mai întâi să-mi cer scuze că datorită cunoştinţelor mele extrem de reduse de rusă, mă văd nevoit să fac apel la un interpret, începu Sir Nigel.

Vincent traduse rapid. Patriarhul dădu din cap zâmbind.

— Iar eu, din nefericire, nu ştiu englezeşte, replică el. A, părinte Maxim, pune te rog cafeaua pe masă. O să ne servim singuri. Poţi să pleci.

Sir Nigel începu prin a se prezenta, evitând să precizeze că fusese cândva ofiţer de informaţii cu un grad foarte mare, care luptase împotriva Rusiei şi a ceea ce făcea ea. Se mulţumi să spună că lucrase în Foreign Service (aproape adevărat) şi că acum era pensionar, dar fusese rechemat pentru a conduce aceste negocieri.

Fără a menţiona Consiliul Lincoln, pomeni de faptul că Manifestul Negru fusese arătat unor bărbaţi şi femei cu o influenţă enormă, care fuseseră cu toţii profund şocaţi de lectura lui.

— Fără îndoială, la fel de şocaţi ca şi dumneavoastră, preafericite părinte.

Alexei dădu sumbru din cap la finalul traducerii.

— De aceea, am venit să vă atrag atenţia că situaţia actuală ne priveşte pe toţi oamenii de bine din Rusia şi din afara ei. Există un poet englez care a spus că nici un om nu e o insulă. Facem cu toţii parte dintr-un întreg. Căderea Rusiei, una dintre cele mai mari ţări ale lumii, în mâna unui dictator nemilos ar însemna o tragedie pentru noi, cei din Vest, pentru poporul rus, dar, înainte de toate, pentru sfânta biserică.

— Nu pun la îndoială ceea ce-mi spuneţi, dar biserica nu se poate implica în politică.

— Nu pe faţă. Dar biserica trebuie să lupte împotriva răului. Biserica e permanent implicată în morală, nu-i aşa?

— Desigur.

— Şi are dreptul de a încerca să se apere de distrugere şi de aceia care încearcă să o distrugă, pe ea şi misiunea ei pe pământ, nu?

— Fără îndoială.

— Deci, biserica poate folosi cuvântul împotriva unei direcţii de acţiune care ar putea veni în ajutorul răului şi va face rău credinţei.

— Dacă biserica se ridică împotriva lui Igor Komarov, iar acesta câştigă totuşi alegerile, biserica îşi va fi semnat singură actul de condamnare, spuse Alexei al II-lea. Astfel vor vedea lucrurile sutele de preoţi cu ranguri superioare, care vor vota împotriva unei asemenea acţiuni. Iar eu voi rămâne în minoritate.

— Dar poate că mai există o cale, zise Sir Nigel.

Timp de câteva minute, îi prezentă o idee de reformă constituţională care îl făcu pe patriarh să rămână cu gura căscată.

— Nu pot să cred că vorbiţi serios, Sir Nigel, răspunse el într-un târziu. Restaurarea monarhiei, readucerea pe tron a ţarului? Lumea n-o să accepte niciodată.

— Haideţi să vedem care sunt variantele, propuse Irvine. Ştim că opţiunea care i se propune Rusiei este mai neagră decât ne-am fi putut închipui. Pe de o parte continuarea haosului, poate până la dezintegrare, sau la război civil, ca în fosta Iugoslavie. Fără stabilitate nu există prosperitate. Rusia se clatină ca o corabie în furtună, fără ancoră şi fără cârmă. În curând se va răsturna, se va desface în bucăţi şi oamenii de pe ea vor pieri. Pe de altă parte dictatura, o tiranie mai rea decât a văzut vreodată această ţară în existenţa ei îndelungată şi plină de suferinţe. Dumneavoastră ce aţi alege pentru poporul dumneavoastră?

— Nu pot, spuse patriarhul. Amândouă sunt înspăimântătoare.

— Atunci amintiţi-vă că o monarhie constituţională este întotdeauna un obstacol în calea tiraniei despotice a unui singur om. Cele două nu pot coexista, deci una trebuie să dispară. Orice naţie are nevoie de un simbol, uman sau nu, la care să recurgă în vremuri de restrişte, care să-i unească pe oameni în ciuda barierelor de limbă sau de castă. Komarov încearcă să devină acest simbol, ca o icoană. Nimeni nu va vota împotriva lui şi în favoarea haosului. Ceea ce trebuie este o altă icoană.

— Dar să predic în favoarea restauraţiei... protestă patriarhul.

— ... nu va însemna să predicaţi împotriva lui Komarov, lucru pe care vă temeţi să-l faceţi, argumentă englezul. Veţi predica pentru o stabilitate nouă, pentru o icoană aflată deasupra politicii. Komarov nu vă va putea acuza că vă amestecaţi în politică şi nici că sunteţi împotriva lui, chiar dacă va bănui ce se întâmplă în realitate. Şi mai există şi alţi factori...

Sir Nigel aşternu cu viclenie ispitele în faţa ochilor patriarhului. Unirea Bisericii cu Tronul, reinstaurarea Bisericii Ortodoxe în toate drepturile ei, revenirea Patriarhului Moscovei şi al Tuturor Rusiilor în palatul din Kremlin, redeschiderea creditelor occidentale o dată cu revenirea stabilităţii.

— Tot ce spuneţi sună logic şi inima mea se bucură să vă audă, spuse preotul după câteva clipe de gândire. Dar am văzut Manifestul Negru. Ştiu ce poate fi mai rău. În timp ce fraţii mei întru Cristos, episcopii, nu l-au văzut şi nu vor vrea să creadă. Publicaţi-l şi jumătate din Rusia s-ar putea să fie în favoarea lui. Nu, Sir Nigel, nu-mi supraestimez oamenii.

— Şi dacă ar fi ca un alt glas să le vorbească? Nu al dumneavoastră şi nu oficial, dar un glas puternic şi convingător, cu binecuvântarea dumneavoastră tacită?

Se gândea la preotul rătăcitor, părintele Gregor Rusakov, căruia patriarhul îi acordase cu mult curaj autoritatea de a predica.

În tinereţe, părintele Rusakov fusese respins de toate seminariile, unul după altul. Era prea inteligent pentru gustul KGB-ului şi prea pătimaş. De aceea se retrăsese într-o mică mănăstire din Siberia şi primise sfânta taină înainte de a porni ca preot rătăcitor, fără o parohie, să predice pe unde putea, fugind veşnic de mâna poliţiei.

Îl prinseseră, desigur şi îl închiseseră cinci ani într-un lagăr de muncă pentru defăimarea statului comunist. La tribunal refuzase ajutorul avocatului din oficiu şi se apărase strălucit, astfel încât îi obligase pe judecători să recunoască singuri că violau Constituţia sovietică.

Eliberarea în urma amnistierii preoţilor de către Gorbaciov arătase că nu-şi pierduse nimic din vigoare. Îşi reluase predicile, acuzându-i pe episcopi de frică şi corupţie, ofensându-i pe cei mai mulţi dintre ei într-o asemenea măsură, încât alergaseră la Alexei al II-lea ca să-l roage să-l închidă din nou pe tânăr.

Îmbrăcat ca un preot oarecare, patriarhul asistase la una dintre predicile sale. Ce bine ar fi fost, îşi spuse el în timp ce asculta nerecunoscut în mulţime, dacă tot focul acela, toată patima şi oratoria ar fi putut fi puse în slujba bisericii.

Adevărul era că părintele Gregor avea toate calităţile. Vorbea limba poporului, pe înţelesul muncitorilor. Îşi presăra predicile cu mostre de limbaj cazon, învăţate în lagăr, vorbea limba celor tineri, cunoştea toţi idolii pop şi rock pe nume, la fel cum ştia şi cât îi era de greu gospodinei să o scoată la capăt şi cum necazurile păreau mai mici prin aburii de votcă.

La treizeci şi cinci de ani era celibatar şi ascet, dar ştia mai multe despre păcatele cărnii decât ar fi putut învăţa din orice seminar. Două populare reviste pentru tineri îl propuseseră chiar cititorilor ca sex simbol.

Alexei al II-lea nu alergase la miliţie pentru a cere arestarea lui, ci îl invitase pe preotul cel neîmblânzit la cină, în Mănăstirea Danilovski, unde împărţiseră un ospăţ frugal, pe o masă din lemn. Alexei servea. Vorbiseră toată noaptea. Patriarhul îi destăinuise care era sarcina sa, reformarea lentă a unei biserici prea mult timp supusă în faţa dictaturii şi care încerca să îşi regăsească rolul de păstor al celor 140 de milioane de creştini din Rusia.

Până în zori ajunseseră la o înţelegere. Părintele Gregor acceptase să îşi îndemne ascultătorii să îl caute pe Dumnezeu acasă şi la lucru, dar şi să revină la biserică, în ciuda păcatelor ei. Iar mâna nevăzută a patriarhului făcuse posibile multe

lucruri. Un mare post de televiziune transmitea predicile părintelui Gregor, la care participau mase uriaşe de oameni şi pe care astfel le urmăreau milioane care altfel n-ar fi ajuns niciodată să le asculte în direct. În iarna lui 1999 preotul ajunsese să fie considerat oratorul cu cea mai mare forţă din întreaga Rusie, chiar incluzându-l pe Igor Komarov.

Patriarhul rămase tăcut o vreme. În cele din urmă zise:

— O să vorbesc cu părintele Gregor despre întoarcerea unui ţar.

CAPITOLUL 15

Vântul spulbera prima zăpadă a iernii de-a curmezişul Pieţei Slavianski, ca de obicei la sfârşitul lui noiembrie, anunţând gerurile amarnice ce aveau să vină.

Cu capul în piept, preotul grăsuliu intră pe poartă, traversă curtea îngustă şi pătrunse în interiorul cald al Bisericii Tuturor Sfinţilor din Kulişki, unde mirosea pătrunzător a haine ude şi a tămâie.

Era din nou urmărit din maşina parcată; când se convinseră că nu avea nici o codiţă, colonelul Grişin îl urmă înăuntru.

— M-ai sunat, spuse el.

Stăteau alături, la o parte de restul credincioşilor, aparent admirând picturile de pe pereţi.

— Aseară. A venit un musafir. Din Anglia.

— Nu din America? Eşti sigur că nu era din America?

— Nu, domnule colonel. Puţin după ora zece, preafericitul părinte mi-a spus că o să vină un domn din Anglia, pe care trebuia să-l aduc înăuntru. A venit cu un interpret, un bărbat mult mai tânăr. Le-am dat drumul înăuntru şi i-am condus în birou. Pe urmă am adus o tavă cu cafele.

— Ce spuneau?

— Când am intrat, englezul mai în vârstă îşi cerea scuze că vorbeşte prost ruseşte. Cel mai tânăr traducea. Pe urmă patriarhul mi-a spus să las cafelele şi m-a dat afară.

— Ai ascultat la uşă?

— Am încercat, dar cred că englezul mai tânăr îşi atârnase fularul pe clanţă, astfel încât n-am mai văzut nimic şi nici n-am mai auzit mare lucru. Pe urmă a venit cineva, soldatul cazac care îşi făcea rondul şi a trebuit să plec.

— A spus cum îl cheamă, englezul ăsta mai în vârstă?

— Nu cât am fost eu acolo. Poate când eram plecat să fac cafeaua. Din cauza fularului n-am mai văzut nimic şi ce-am auzit nu are nici un sens.

— Pune-mă la încercare, părinte Maxim.

— Patriarhul a ridicat glasul doar o dată. L-am auzit zicând: „Readucerea pe tron a ţarului?" Părea mirat. Pe urmă au scăzut tonul.

Colonelul Grişin stătea cu ochii pironiţi asupra imaginii Fecioarei cu Pruncul, cu senzaţia că fusese pălmuit. Ceea ce auzise poate că nu avea sens pentru un preot tâmpit, dar pentru el avea.

Cu un monarh constituţional în fruntea statului, nu mai era nevoie de un preşedinte. Guvernul avea să fie condus de un prim-ministru, liderul partidului de guvernământ, dar tot supus

parlamentului, Dumei. Ceea ce era la mii de kilometri depărtare de scenariul lui Igor Komarov, care presupunea o dictatură cu un partid unic.

— Cum arăta? întrebă el încet.

— De înălţime medie, slab, cu păr cărunt, între şaptezeci şi şaptezeci şi cinci de ani.

— N-ai idee de unde venea?

— A, a fost altfel decât cu tânărul american. A venit cu o maşină care l-a aşteptat. Eu i-am condus la plecare şi maşina era tot acolo. Nu un taxi, o limuzină. I-am luat numărul când s-a îndepărtat.

Îi întinse colonelului o bucăţică de hârtie.

— Ai făcut bine, părinte Maxim. Nu vom uita.

Detectivilor lui Anatoli Grişin nu le trebui prea mult. Un telefon la Biroul pentru Automobile şi obţinură numărul într-un ceas: limuzina aparţinea hotelului Naţional.

Kuzneţov căpătă această însărcinare. Engleza lui aproape perfectă putea convinge pe orice funcţionar rus că era într-adevăr american. Îşi făcu apariţia la Naţional imediat după prânz şi se apropie de ghereta portarului.

— Bună ziua. Mă scuzaţi, vorbiţi englezeşte?

— Da, domnule.

— Grozav. Să vedeţi, aseară am cinat la un restaurant nu departe de-aici şi la masa de-alături stătea un domn englez. Am intrat în vorbă. Şi când a plecat, a uitat asta pe masă.

Ridică în aer o brichetă. Era de aur, scumpă, o brichetă Cartier. Portarul era nedumerit.

— Da, domnule?

— În fine, am fugit după el, dar a fost prea târziu. Tocmai pleca într-o maşină... un Mercedes mare, negru. Portarul mi-a spus că s-ar putea să fie una dintre limuzinele dumneavoastră. Am reuşit să-i reţin numărul.

Îi arătă o bucată de hârtie.

— A, da, domnule. E una dintre maşinile noastre. Scuzaţi-mă o clipă.

Verifică într-un registru intrările din seara precedentă.

— Trebuie să fi fost domnul Trubshaw. Vreţi să-i dau eu bricheta?

— Nu-i nevoie. O s-o las la recepţie şi pot să i-o dea ei.

Cu o fluturare prietenoasă din mână, Kuzneţov se îndreptă spre recepţie, vârând bricheta în buzunar.

— Bună. Poţi să-mi dai numărul camerei domnului Trubshaw?

Tânăra rusoaică, o brunetă drăgălaşă, îşi mai completa uneori veniturile ieşind cu clienţii americani. Îi adresă un zâmbet.

— Un moment, domnule.

Introduse numele în computerul de pe birou şi clătină din cap.

— Îmi pare rău, domnul Trubshaw şi însoţitorul lui au plecat azi-dimineaţă.

— Ah, fir-ar să fie! Speram să-l mai prind. Ştii cumva dacă au plecat din Moscova?

Fata mai bătu ceva pe computer.

— Da, domnule, am confirmat rezervările azi-dimineaţă. S-a întors la Londra cu zborul de prânz.

Fără să ştie care erau motivele pentru care Grişin dorea să dea de urma misteriosului domn Trubshaw, Kuzneţov îi raportă ce aflase. După plecarea lui, Grişin îşi contactă omul de la secţia de vize a Departamentului de Imigrări al Ministerului de Interne.

Detaliile fură transmise prin fax, iar fotografia care însoţise cererea depusă la Ambasada Rusă din Kensington Palace Gardens, Londra, sosi printr-un curier.

— Măriţi-o, ordonă el.

Chipul bătrânului englez nu-i spunea nimic.

Dar spera să ştie pe cineva căruia să-i spună. La cinci kilometri depărtare, pe Strada Tserskaia, într-un punct unde autostrada spre Minsk îşi schimbase deja numele de două ori, se afla marele Arc al Victoriei şi, chiar într-o coastă a lui, Strada Maroseia.

Aici existau două blocuri mari de apartamente, locuite exclusiv de foşti ofiţeri superiori KGB, pensionari ce îşi trăiau ultimii ani într-un oarece confort.

Printre ei, în 1999, se număra unul dintre redutabilii maeştri ai spionajului rus, generalul Drozdov. În zilele de glorie ale Războiului Rece, el condusese toate operaţiunile KGB-ului de pe Coasta de Est a Americii, înainte de a fi chemat la Moscova pentru a fi făcut şeful ultrasecretului Directorat pentru Ilegali.

„Ilegalii" sunt aceia care pătrund în teritoriul inamic fără o acoperire diplomatică şi se infiltrează într-o societate care le este străină, ca oameni de afaceri, cadre universitare, sau orice altceva, pentru a-şi „conduce" agenţii recrutaţi. Dacă sunt prinşi nu-i aşteaptă expulzarea, ci arestarea şi judecata. Drozdov instruise şi trimisese în misiune ilegalii KGB-ului ani de zile.

Grişin îl întâlnise pentru scurtă vreme pe când Drozdov, la sfârşitul carierei sale de ofiţer, conducea la Iazenevo un grup restrâns şi discret a cărui sarcină era aceea de a analiza munţii de informaţii furnizate de Aldrich Ames, iar Grişin era anchetatorul şef al spionilor astfel dezvăluiţi.

Nu se plăcuseră. Drozdov prefera măiestria şi subtilitatea forţei brute, în timp ce Grişin, care nu ieşise niciodată din U.R.S.S. Cu excepţia unei scurte şi prea puţin glorioase expediţii în Berlinul de Est, îi dispreţuia pe cei din Directoratul I, care îşi petrecuseră ani întregi în Occident şi se „infectaseră” cu microbul manierismelor străine. Cu toate acestea, Drozdov acceptă să îl primească acasă, în Strada Maroseia. Grişin îi puse în faţă o fotografie mărită.

— L-aţi mai văzut undeva? întrebă el.

Spre groaza sa, bătrânul spion îşi dădu capul pe spate şi izbucni în râs.

— Dacă l-am văzut? Nu, nu în persoană. Dar chipul ăsta e gravat în memoria oricărui om de vârsta mea care a lucrat vreodată la Iazenevo. Nu ştii cine e?

— Nu. Dacă aş fi ştiut, n-aş fi fost aici.

— Noi îi spuneam Vulpea. Nigel Irvine. În anii ’60 şi ’70 a condus o grămadă de operaţiuni împotriva noastră, pe urmă a fost şeful SIS-ului timp de şase ani.

— Un spion?

— Un maestru în arta spionajului şi un creator de spioni, îl corectă Drozdov. Nu-i acelaşi lucru. Şi unul dintre cei mai buni care au existat vreodată. De ce te interesează?

— A fost ieri în Moscova.

— Dumnezeule mare, ştii şi de ce?

— Nu, minţi Grişin.

Drozdov îl privi cu atenţie. „Nu”-ul nu-i inspira încredere.

— Şi ce legătură are cu tine? Tu ai ieşit din joc. Acum eşti în fruntea derbedeilor ălora în uniforme negre ai lui Komarov, nu?

— Sunt şeful securităţii din Uniunea Forţelor Patriotice, replică Grişin înţepat.

— Tot aia, mormăi bătrânul general, conducându-l la uşă. Dacă mai vine, spune-i să treacă şi pe la mine, să bem un păhărel, strigă el după Grişin, care se îndepărta.

Apoi mormăi „Dobitocule” şi închise uşa.

Grişin îşi avertiză informatorii de la Imigrări că trebuia să fie anunţat dacă vreodată Sir Nigel Irvine, sau domnul Trubshaw, mai încerca să intre în ţară.

A doua zi, generalul de armată Nikolai Nikolaev dădu un interviu ziarului *Izvestia*, cotidianul cu cea mai mare circulaţie din ţară. Interviul era considerat o lovitură, pentru că bătrânul soldat nu mai făcuse acest lucru niciodată.

Oficial, articolul era menit să marcheze cea de-a şaptezeci şi patra aniversare a zilei de naştere a generalului şi de aceea interviul începu cu întrebări vagi asupra stării sale de sănătate.

Nikolaev, aşezat drept pe scaunul cu spătar îmbrăcat în piele dintr-o încăpere privată a Clubului Ofiţerilor de la Academia Frunze, îi spuse reporterului că sănătatea lui era excelentă.

— Dinţii sunt ai mei, zise el oţărât, n-am nevoie de ochelari şi încă mai pot să merg în marş mai mult decât orice tinerel de vârsta dumitale.

Reporterul, care abia împlinise patruzeci de ani, îl crezu. Fotografa, o femeie de vreo douăzeci şi cinci, îl privea cu admiraţie. Îşi auzise bunicul povestind cum îl urmase pe tânărul comandant de tanc în Berlin, cu cincizeci şi patru de ani în urmă.

Conversaţia ajunse la starea naţiunii.

— Deplorabilă! se răţoi unchiul Kolea. E o mizerie.

— Presupun, sugeră reporterul, că în ianuarie veţi vota cu Igor Komarov şi UFP?

— Niciodată, replică generalul. O gaşcă de fascişti, asta sunt cu toţii. Nu m-aş apropia de ei nici cu poliţia.

— Nu înţeleg, spuse ezitând ziaristul. Aş fi crezut că...

— Tinere, să nu crezi că bălmăjelile patriotarde pe care le vehiculează Komarov m-au păcălit vreo clipă. Eu am văzut ce înseamnă patriotismul, băiete. Am văzut oameni care şi-au vărsat sângele din patriotism, oameni care şi-au dat viaţa. Ştiu să recunosc patriotismul adevărat, nu crezi? Individul ăsta, Komarov, nu e un patriot, e doar o băşică umflată cu rahat.

— Înţeleg, spuse reporterul consternat, care nu înţelegea nimic. Dar multă lume consideră că planurile lui în ce priveşte Rusia...

— Planurile lui pentru Rusia sunt o baie de sânge, mârâi unchiul Kolea. Şi credeţi că n-am avut destulă vărsare de sânge în ţara asta? Eu, unul, am înotat în el şi nu vreau să-l mai văd. Individul e un fascist. Uite ce e, băiete, toată viaţa mea m-am bătut cu fasciştii. M-am bătut cu ei la Kursk, m-am bătut la...

— Dar cu siguranţă, protestă jurnalistul, Rusia trebuie curăţată de toată mizeria care este în ea, nu?

— Da, mizerie e. Dar o mare parte din ea nu e mizeria minorităţilor etnice, ci mizerie neaoşă, rusească. Cum e cu politicienii murdari şi cu birocraţii corupţi, mână în mână cu gangsterii?

— Dar Komarov, intenţionează să scape de gangsteri.

— Igor Komarov e finanţat de gangsteri, nu pricepi? De unde crezi că-i vin toţi munţii ăştia de bani, de la ursitoare? Cu el la cârmă, ţara o să încapă definitiv pe mâna Mafiei. Ascultă-mă bine, băiete, nici un bărbat care a purtat uniforma acestei ţări şi a purtat-o cu mândrie nu trebuie să le dea pe mână ţara derbedeilor lui în uniforme negre.

— Şi-atunci, ce e de făcut?

Generalul se întinse după numărul din ziua aceea al ziarului şi îi arătă ultima pagină.

— L-ai văzut pe popa ăla aseară la televizor?

— Părintele Gregor, predicatorul? Nu, de ce?

— S-ar putea ca el să aibă dreptate. Şi noi să nu fi avut, în toţi anii ăştia. Poate că ar trebui să-i aducem înapoi pe Dumnezeu şi pe ţar.

Interviul făcu senzaţie, deşi nu prin ceea ce spunea. Sursa era aceea care stârnise furori. Cel mai faimos soldat rus făcuse public un denunţ ce avea să fie citit de fiecare ofiţer din ţară, plus o mare parte dintre cei douăzeci de milioane de veterani.

Interviul fu preluat în întregime de săptămânalul *Armata noastră*, succesor al *Stelei roşii*, citit în toate barăcile din Rusia. Fragmente din el apărură citate în programele de ştiri ale televiziunii naţionale şi repetate la radio. După aceea, generalul refuză să mai acorde vreun interviu.

În casa din Bulevardul Kiselnîi, un Kuzneţov aproape în lacrimi îl avea de înfruntat pe Igor Komarov, al cărui chip părea de piatră.

— Nu înţeleg, domnule preşedinte. Pur şi simplu nu înţeleg. Dacă era un om în ţara asta despre care eram convins că vă sprijină din toate puterile, acela era generalul Nikolaev.

Igor Komarov, ca şi Anatoli Grişin, care stătea în picioare şi se uită pe fereastră afară la curtea acoperită cu zăpadă, îl ascultară într-o tăcere posomorâtă. Pe urmă, tânărul şef al propagandei se întoarse în biroul său ca să dea telefoane, încercând să limiteze dezastrul.

Nu era o sarcină uşoară. Nu îl putea acuza pe unchiul Kolea că îşi pierduse minţile la bătrâneţe, căci era limpede că nu era adevărat. Tot ce putea susţine era că bătrânul general înţelesese greşit. Dar întrebările referitoare la sursele de finanţare ale UFP erau tot mai greu de ocolit.

Restaurarea poziţiei UFP ar fi fost mai simplă dacă s-ar fi putut dedica întregul număr următor al revistei *Treziţi-vă!* Acestui subiect, împreună cu ediţia lunară a *Patriei mame.* Din nefericire, acestea stăteau în clipa aceasta fără glas, iar presele cele noi abia plecau din Baltimore.

Liniştea din biroul preşedintelui fu în fine spartă de Komarov:

— A văzut Manifestul Negru, aşa-i?

— Cred că da, aprobă Grişin.

— Mai întâi presele, pe urmă întâlnirile secrete cu patriarhul şi acum asta. Ce dracu' se-ntâmplă?

— Suntem sabotaţi, domnule preşedinte.

Glasul lui Komarov rămase înşelător de calm, prea calm. Dar chipul îi era palid ca moartea şi în obraji îi ardeau două

pete stacojii. Ca şi răposatul secretar Akopov, Anatoli Grişin văzuse crizele de furie ale liderului fascist şi chiar şi el se temea de ele. Când deschise gura din nou, Komarov o făcu în şoaptă.

— Te afli aici, Anatoli, omul meu cel mai apropiat, omul menit să aibă puterea cea mai mare în Rusia în afara mea, tocmai pentru a împiedica sabotajele. Cine face toate astea?

— Un englez pe care-l cheamă Irvine şi un american pe care-l cheamă Monk.

— Doi oameni? Atâta tot?

— Evident, se bucură de ajutor, domnule preşedinte. În plus, deţin manifestul, pe care îl arată şi altora.

Komarov se ridică de la birou, luă o riglă cilindrică grea, de abanos şi începu să o bată de palma celeilalte mâini. Pe măsură ce vorbea, i se ascuţea glasul.

— Atunci găseşte-i şi suprimă-i, Anatoli. Află care e etapa următoare şi împiedic-o. Acum ascultă-mă atent. Pe 15 ianuarie, în mai puţin de o lună şi jumătate, 110 milioane de alegători ruşi vor dispune de dreptul de a-l alege pe preşedintele ţării. Intenţionez ca acela să fiu eu. Dacă nu se prezintă la vot decât 70%, asta înseamnă 77 de milioane de voturi. Vreau 40 de milioane. Vreau să câştig din primul tur, nu din al doilea. Acum o săptămână puteam conta pe 60 de milioane. Generalul ăsta tembel m-a costat zece!

Cuvântul „zece” ieşise aproape ca un urlet de mânie. Rigla se ridica şi cădea, dar Kojnarov bătea acum cu ea în tăblia mesei.

Fără nici un avertisment, porni să-şi verse furia împotriva acelora care îl persecutau folosindu-se de riglă pentru a izbi telefonul, până când bachelita cedă şi se făcu fărâme. Grişin îngheţase; afară, pe coridor, se aşternu liniştea, în timp ce restul personalului încremenise locului.

— Şi-acum un popă dement a dat drumul la altă momeală, cerând întoarcerea ţarului! Pe pământul ăsta nu va exista alt ţar decât mine, iar când o să domnesc eu, or să înveţe ce înseamnă disciplina, o disciplină pe lângă care Ivan cel Groaznic o să pară un biet băiat de prăvălie!

Vorbind, lovi cu rigla de abanos în rămăşiţele zdrobite ale telefonului, privindu-le de parcă unealta odată folositoare ar fi fost neascultătorul popor rus, care învăţa ce însemna disciplina sub loviturile biciului.

Ultimul cuvânt răcnit, „prăvălie!”, se stinse şi Komarov aruncă rigla înapoi pe masă. Trase aer în piept adânc de câteva ori şi se calmă. Vocea îi reveni la nivelul normal, dar mâinile continuau să-i tremure, aşa că îşi aşeză vârfurile degetelor pe masă, pentru a le potoli.

— Diseară avem un miting la Vladimir, cel mai mare din întreaga campanie. Va fi transmis la televizor în toată ţara, mâine. După aceea voi vorbi naţiunii în fiecare seară, până la alegeri. Fondurile sunt aranjate, asta e treaba mea. De publicitate se ocupă Kuzneţov.

Din spatele biroului întinse o mână cu arătătorul acuzator, drept spre Grişin.

— Treaba ta, Anatoli Grişin, e una singură. Să opreşti sabotajele.

Ultima propoziţie fusese un urlet. Komarov se prăbuşi în fotoliu şi îl concedie pe Grişin cu un gest. Fără un cuvânt, acesta traversă podeaua mochetată până la uşă şi se strecură afară.

În zilele comunismului nu exista decât o singură bancă, *Narodnîi,* sau Banca Populară. După cădere, o dată cu naşterea capitalismului, băncile răsăriseră ca ciupercile, până ajunseseră la 8.000.

Multe dispăreau tot atât de repede cum apăruseră, dar luând cu ele şi banii depozitarilor. Altele se pierdeau în noapte, cu acelaşi efect. Supravieţuitorii fuseseră nevoiţi să înveţe ce însemna un sistem bancar din mers, căci experienţa statului comunist era limitată.

Nu că ar fi fost o ocupaţie sigură. În zece ani fuseseră asasinaţi peste 400 de bancheri, de obicei pentru că nu reuşeau să se înţeleagă cu gangsterii în materie de împrumuturi fără acoperire, sau alte forme de colaborare ilegală.

Spre sfârşitul anilor ’90, peisajul bancar se stabilizase la vreo 400 de unităţi relativ sigure, dintre care cu primele 50 chiar şi Occidentul era dispus să facă afaceri.

Principalele centre bancare erau St. Petersburgul şi Moscova, dar în principal aceasta din urmă. Oglindind ca o ironie lumea crimei organizate, sectorul bancar se unise la rândul său şi primele zece instituţii controlau 80% din afaceri. Existau cazuri în care nivelul unei investiţii era atât de ridicat, încât numai un consorţiu de două sau trei bănci îi putea face faţă.

Printre cele mai importante bănci în iarna lui 1999 erau Most, Smolenski şi, cea mai mare dintre toate, Banca Federală Moskovski.

La sucursala principală a Băncii Moskovski se prezentă în prima săptămână a lui decembrie Jason Monk. Măsurile de securitate semănau cu cele de la Fort Knox.

Date fiind primejdiile care îi pândeau permanent, directorii băncilor principale dispuneau de trupe de pază personale

alături de care garda preşedintelui Americii ar fi părut slabă de înger.

Cel puţin trei dintre ei îşi mutaseră demult familiile la Londra, Paris şi respectiv Viena, de unde făceau naveta până la Moscova cu avioanele personale. Cât timp se aflau pe teritoriul Rusiei, aveau gărzi personale care numărau sute de indivizi. Alte câteva mii protejau sucursalele.

O întrevedere cu directorul Băncii Moskovski fără un aranjament făcut cu cel puţin câteva zile înainte era un eveniment nemaiauzit. Lui Monk însă îi reuşi. Aducea cu el un lucru la fel de nemaiauzit.

După percheziţia corporală şi a servietei, efectuată la parterul blocului turn, i se permise să urce escortat până la recepţia care se găsea cu trei etaje sub apartamentul personal al directorului.

Aici scrisoarea îi fu examinată de un tânăr rus cu maniere elegante şi care vorbea perfect englezeşte. Acesta îl rugă să aştepte şi dispăru dincolo de o uşă solidă de lemn care se deschidea numai cu ajutorul unui cod. Monk rămase sub supravegherea paznicilor, în timp ce minutele se scurgeau încet. Spre uimirea recepţionerei din spatele biroului, secretarul personal reveni şi îl rugă pe Monk să îl urmeze. Dincolo de uşă, fu percheziţionat din nou şi cercetat cu un scaner electronic, în timp ce tânărul manierat îi cerea scuze.

— Înţeleg, zise Monk, trăim vremuri grele.

Mai urcară două etaje, unde Monk fu introdus într-o altă anticameră din care trecu în biroul personal al lui Leonid Grigorievici Bernstein.

Scrisoarea pe care o adusese cu el şedea pe sugativa de pe birou. Bancherul era scund şi lat în umeri, cu păr sârmos, încărunţit, ochii vii, cercetători şi purta un costum elegant, gri mangal, cumpărat în Savile Row. Se ridică şi îi întinse mâna, iar apoi îi făcu semn să ia loc. Monk observă că secretarul cel manierat se aşezase undeva spre fundul încăperii, împreună cu inevitabila umflătură de sub braţ. Chiar dacă îşi făcuse studiile la Oxford, Bernstein avusese grijă să şi le completeze în poligonul de trageri de la Quantico.

Bancherul făcu un gest spre scrisoare.

— Şi cum mai merg treburile la Londra? Abia aţi sosit, domnule Monk?

— Acum câteva zile.

Epistola era scrisă pe o hârtie crem foarte scumpă, cu suport textil, iar antetul afişa cele cinci săgeţi răsfirate, care aminteau de cei cinci fii ai lui Mayer Amschel Rotschild din Frankfurt. Hârtia era autentică. Numai semnătura lui Sir Evelyn de Rotschild din josul textului era falsificată. Dar puţini erau

bancherii care şi-ar fi permis să-i refuze o întrevedere trimisului preşedintelui băncii N. M. Rotschild & Sons din St. Swithin's Lane, City of London.

— Sir Evelyn e bine? întrebă Bernstein.

Monk începu să vorbească ruseşte.

— Din câte ştiu eu, da, dar nu el a semnat scrisoarea.

Auzi un foşnet uşor în spatele lui.

— Şi v-aş rămâne îndatorat dacă amicul dumneavoastră nu mi-ar înfige un glonţ în spate. Nu port vestă antiglonţ şi aş prefera să rămân în viaţă. În plus, nu am asupra mea nici un obiect periculos şi nu am venit aici ca să vă fac vreun rău.

— Atunci de ce-ai venit?

Monk îi relată evenimentele începute pe 15 iulie.

— Prostii, replică Bernstein într-un târziu. N-am mai auzit în viaţa mea asemenea prostii. Îl ştiu pe Komarov, pentru că e de datoria mea să-l ştiu. E mult prea de dreapta pentru gustul meu, dar dacă îţi închipui că insultele la adresa evreilor sunt un lucru nou, înseamnă că nu ştii nimic despre Rusia. La ele participă toţi, dar toţi au nevoie de bănci.

— Insultele sunt una, domnule Bernstein. Ce duc în servieta asta promite mult mai mult decât insulte.

Bernstein îl privi lung şi insistent.

— Manifestul ăsta, l-ai adus cu dumneata?

— Da.

— Şi dacă ar şti că te afli aici, ce ţi-ar face Komarov şi ai lui?

— M-ar omorî. Oamenii lui mă caută prin tot oraşul.

— Ai tupeu.

— M-am angajat să duc o treabă până la capăt. După ce am citit manifestul, mi s-a părut că merită.

Bernstein întinse mâna.

— Dă-l încoace.

Monk îi dădu mai întâi raportul de verificare. Bancherul era obişnuit să citească documente complexe în mare viteză. Îl termină în zece minute.

— Trei oameni, ai?

— Bătrânul îngrijitor, secretarul Akopov, care l-a lăsat prosteşte afară, pe birou, de unde a fost furat şi Jefferson, ziaristul despre care Komarov a crezut în mod eronat că-l citise.

Bernstein apăsă pe un buton al interfonului.

— Ludmila, intră în fişierele cu tăieturile din presă din iulie trecut, până la începutul lui august. Vezi dacă găseşti ceva despre un tip Akopov, rus şi despre un reporter britanic pe nume Jefferson. La primul, caută şi în anunţurile mortuare.

Rămase cu ochii pe ecranul computerului pe care se perindau fişele. Scoase un mormăit.

— Da, sunt morţi. Şi urmezi dumneata, domnule Monk, dacă le cazi în mână.

— Ceea ce sper să nu se întâmple.

— Atunci, dacă tot ţi-ai asumat un asemenea risc, hai să văd ce intenţii are Komarov cu noi.

Întinse din nou mâna. Monk îi dădu dosarul subţire şi negru. Bernstein se aşternu pe citit. Parcurse de mai multe ori o anumită pagină, mergând înainte şi înapoi, recitind textul. Fără să-şi ridice ochii, spuse:

— Ilia, lasă-ne. E-n regulă, băiete, poţi pleca.

Monk auzi uşa închizându-se în urma secretarului. Bancherul îşi ridică în fine privirile şi le aţinti asupra lui Monk.

— Nu se poate să vorbească serios.

— Noi credem că vorbeşte foarte serios.

— Noi?

— Cei care m-au trimis: oameni puternici, influenţi. Dar pe care omul acesta i-a înspăimântat.

— Eşti evreu, domnule Monk?

— Nu, domnule.

— Ai noroc. O să câştige, nu-i aşa? Sondajele zic că e de neoprit.

— Lucrurile s-ar mai putea schimba. Acum câteva zile generalul Nikolaev l-a denunţat în mod public. S-ar putea să aibă efect. Sper ca şi Biserica Ortodoxa să intre în joc. Tragem nădejde că mai poate fi oprit.

— Ha, biserica. Nici ea nu-i iubeşte pe evrei, domnule Monk.

— Nu, dar şi ea face parte din planurile de viitor ale lui Komarov.

— Deci, ce doreşti este o alianţă?

— Cam aşa ceva. Biserica, armata, băncile, minorităţile etnice. Fiecare are rostul său. Aţi văzut predicile preotului rătăcitor? Cele care cer întoarcerea ţarului?

— Da. O prostie, după părerea mea. Dar mai bine cu ţarul decât cu un nazist Ce doreşti de la mine, domnule Monk?

— Eu? Nimic. Aveţi de ales. Sunteţi preşedintele consorţiului de patru bănci care controlează cele două canale TV independente. Avionul personal vă aşteaptă la aeroport?

— Da.

— Până la Kiev nu sunt decât două ore pe calea aerului.

— De ce Kiev?

— Aţi putea vizita Babi Yar.

Leonid Bernstein se răsuci brusc de la fereastră.

— Acum poţi să pleci, domnule Monk.

Monk recuperă cele două dosare de pe masă şi le strecură în mapa subţire de piele în care le adusese.

Ştia că mersese prea departe. Babi Yar era o râpă la marginea Kievului. Între 1941 şi 1943, 100.000 de civili fuseseră ucişi cu tiruri de mitraliere pe marginea ei, în aşa fel încât cadavrele să cadă înăuntru. Unii dintre ei erau comisari şi oficiali comunişti, dar 95% erau evrei ucraineni. Monk ajunsese deja la uşă când Leonid Bernstein vorbi din nou.

— Ai fost acolo, domnule Monk?

— Nu, domnule.

— Dar ce-ai auzit?

— Am auzit că e un loc foarte trist.

— Eu am fost la Babi Yar. E un loc îngrozitor. La revedere, domnule Monk.

Biroul doctorului Lancelot Probyn de la College of Arms din Queen Victoria Street era mic şi aglomerat. Fiecare bucăţică de spaţiu orizontal era ocupată cu teancuri de hârtii care păreau să nu aibă o ordine specială, dar care probabil că pentru specialistul în genealogii aveau un sens interior.

La intrarea lui Sir Nigel, doctorul Probyn sări în picioare, aruncă pe jos întreaga casă Grimaldi şi îi făcu semn oaspetelui să ia loc pe scaunul astfel eliberat.

— S-auzim, cum merge cu succesiunea? întrebă Irvine.

— La tronul Romanovilor? Nu prea bine, aşa cum m-am temut. Există unul care ar putea avea argumente, dar care n-o doreşte, unul care tânjeşte după ea, dar care e exclus din două motive şi un american cu care încă n-am vorbit, dar care oricum nu are nici o şansă.

— Chiar atât de rău? spuse Irvine.

Doctorul Probyn se agita de colo-colo, din cale-afară de volubil. Era în elementul său, în lumea aceea de linii de sânge, căsătorii între rude şi reguli stranii.

— Să-ncepem cu falşii pretendenţi, spuse el. V-o mai amintiţi pe Anna Anderson? Toată viaţa a susţinut că e marea ducesă Anastasia, care a supravieţuit masacrului de la Ekaterinburg. Numai minciuni. Acum e moartă, dar testele ADN au dovedit fără putinţă de îndoială că a fost o impostoare. Acum câţiva ani un altul a murit la Madrid, autodidactul mare duce Alexei. S-a dovedit că era doar un puşcăriaş din Luxemburg. Mai rămân trei, menţionaţi sporadic în presă, de cele mai multe ori greşit. Aţi auzit de prinţul Gheorghi?

— Nu, îmi pare rău, domnule doctor.

— N-are importanţă. E un tânăr care ani de zile a fost purtat prin toată Europa şi Rusia de către o mamă ambiţioasă, marea ducesă Maria, fiica răposatului mare duce Vladimir. Vladimir însuşi poate să fi avut oarece drepturi ca stră-strănepot al unui împărat domnitor, deşi mama sa nu era supusă a Bisericii Ortodoxe atunci când l-a născut, iar asta e una dintre condiţii. Dar Maria, fiica lui, nu-i putea fi succesoare, în ciuda afirmaţiilor lui repetate. Ştiţi, din cauza legii pauline...

— Care...?

— A fost formulată de Paul I. Cu excepţia cazurilor cu totul speciale, succesiunea se face pe linie bărbătească. Fiicele nu intră la socoteală. Discriminatorie, dar asta este. Deci, marea ducesă Maria este în realitate prinţesa Maria, iar fiul ei Gheorghi nu intră în linia succesorală. Legea paulină precizează că nici fiii fiicelor nu intră la socoteală.

— Deci, nu pot decât să spere?

— Exact. Au ambiţii mari, dar nici un argument real.

— Spuneaţi ceva despre un american, domnule doctor Probyn?

— Da, aici povestea e cam ciudată. Înainte de revoluţie, Nikolai al II-lea a avut un unchi, marele duce Pavel, fratele mai mic al tatălui lui. Când au venit la putere, bolşevicii l-au omorât pe ţar şi pe fratele lui, unchiul Pavel. Dar acesta avea un fiu, vărul ţarului. Din întâmplare, acest tânăr cam zburdalnic, marele duce Dimitri, fusese implicat în asasinarea lui Rasputin. Din cauza aceasta, la vremea loviturii bolşevice se afla în exil în Siberia. A fugit prin Shanghai şi a ajuns în America.

— N-am auzit în viaţa mea de el, spuse Irvine. Continuaţi.

— Dimitri şi-a trăit viaţa, s-a căsătorit şi a avut un fiu, pe Paul, care a luptat ca maior în armata americană în Războiul din Coreea. Acesta la rândul său s-a căsătorit şi a avut doi fi.

— Pare o linie bărbătească directă. Vreţi să spuneţi că adevăratul ţar ar putea fi un american?

— Unii aşa cred, dar se înşală, replică Probyn. Pentru că Dimitri, ca şi fiul său, Paul, s-a căsătorit cu o femeie de rând. Punctul 188 din regulamentul casei imperiale interzice accesul la succesiune al progeniturilor rezultate din căsătoriile cu persoane de rang inferior. Această prevedere a fost încălcată ulterior, dar nu şi în cazul marilor duci. În consecinţă, căsătoria lui Dimitri este una morganatică. Fiul său care a luptat în Coreea nu are drept de succesiune şi nici nepoţii rezultaţi dintr-o a doua căsătorie morganatică.

— Adică sunt excluşi.

— Mă tem că da. În fine, nu că şi-ar fi manifestat vreodată interesul. Locuiesc în Florida, cred.

— Şi cine mai rămâne?
— Ultimul, pretendentul cu argumentele cele mai puternice pe linie de sânge. Prinţul Semion Romanov.
— E rudă cu ţarul asasinat? Şi nu prin fiice, sau femei de rând?
— Da, dar drumul e lung. Trebuie să vă închipuiţi patru ţări. Nikolai al II-lea i-a urmat tatălui său, Alexandru al III-lea. Acesta i-a urmat tatălui său, Alexandru al II-lea, al cărui tată a fost Nikolai I. Acesta la rândul lui a avut şi un fiu mai tânăr, marele duce Nikolai, care evident că nu a ajuns niciodată ţar. El a avut un fiu, Piotr, care a avut un fiu, Kiril, care a avut un fiu, Semion.
— Deci, de la ţarul asasinat trebuie să ne întoarcem trei generaţii, până la stră-străbunicul lui, apoi lateral la un fiu mai tânăr, apoi în jos patru generaţii până la Semion.
— Exact.
— Cam departe, după părerea mea, domnule doctor.
— Departe, dar astea sunt genealogiile. Teoretic, Semion e cel mai apropiat în linie directă. Oricum, discuţia e pur speculativă, pentru că există şi dificultăţi de ordin practic.
— Ca de exemplu?
— În primul rând, are peste şaptezeci de ani. Deci, chiar dacă s-ar urca din nou pe tron, nu ar rămâne acolo mult timp. În al doilea rând, nu are copii şi în consecinţă linia se sfârşeşte la el, iar Rusia se va întoarce de unde-a plecat. În al treilea rând, a afirmat în repetate rânduri că nu-l interesează şi că va refuza oferta, chiar dacă i se va face.
— Nu sună prea încurajator, recunoscu Sir Nigel.
— Şi asta nu e tot. Toată viaţa a fost un destrăbălat pe care l-au interesat doar maşinile de curse, Riviera şi femeile cu care şi-a făcut poftele, de obicei servitoare. Obiceiul acesta a dus la trei căsnicii destrămate. Şi, mai rău, am auzit că trişează la table.
— Dumnezeule mare!
Sir Nigel Irvine era de-a dreptul şocat. Să-ţi faci de cap cu servitoarele mai mergea, dar să trişezi la table...
— Unde locuieşte?
— La o fermă de mere din Normandia. Cultivă mere, din care face calvados.
Sir Nigel rămase un timp pe gânduri. Doctorul Probyn îl urmări compătimitor.
— Faptul că Semion a declarat public că nu-l interesează restauraţia reprezintă o renunţare oficială?
Doctorul Probyn îşi umflă obrajii.
— Cred că da. Cu excepţia cazului în care se pune într-adevăr problema unei restauraţii. Atunci s-ar putea să se

răzgândească. Gândiţi-vă câte maşini şi câte servitoare ar putea avea.

— Dar fără Semion care e situaţia? Care e ultima soluţie, cum spun prietenii noştri americani?

— Stimate domn, ultima soluţie e ca, dacă vor, ruşii pot alege pe cine vor ca să-l facă monarh. E foarte simplu.

— Are vreun precedent o asemenea soluţie?

— A, o mulţime. S-a întâmplat în nenumărate rânduri. Chiar şi noi, englezii, am făcut-o de trei ori. După ce Elisabeta I a murit necăsătorită, dacă nu fecioară, James al VI-lea al Scoţiei a devenit James I al Angliei. Trei regi mai târziu, l-am azvârlit pe drumuri pe James al II-lea şi l-am invitat pe olandezul Wilhelm de Orania să preia tronul. Iar când regina Ana a murit fără să lase moştenitori, l-am rugat pe George de Hanovra să devină George I. Şi abia dacă ştia două sau trei vorbe englezeşti.

— Dar europenii au făcut la fel?

— Sigur. Grecii de două ori. În 1833, după ce s-au eliberat de turci, i-au oferit tronul Greciei lui Otto de Bavaria. N-a fost un rege prea grozav, aşa că în 1862 l-au izgonit şi l-au rugat pe prinţul Wilhelm al Danemarcei să preia tronul. El a devenit George I. Au proclamat republica în 1924, au restaurat monarhia în 1935 şi au abolit-o din nou în 1973. Nu reuşesc să se hotărască odată. Acum vreo două sute de ani, când erau la ananghie, suedezii au început să se uite în jur şi l-au chemat pe tron pe generalul lui Napoleon, Bernadotte. Şi a ieşit foarte bine: urmaşii lui sunt şi-acum acolo. Şi, în fine, în 1905, prinţului Carol al Danemarcei i-a fost oferit tronul Norvegiei, ca Haakon al VII-lea, iar descendenţii lui mai domnesc şi astăzi. Pentru cine are un tron gol şi vrea un monarh, uneori e mai sănătos să aleagă un străin bun, în locul vreunui localnic de nimic.

Sir Nigel tăcuse din nou, dus pe gânduri. Doctorul Probyn începuse să bănuiască deja că întrebările lui nu aveau un scop în întregime teoretic.

— Pot să vă întreb ceva? întrebă el.

— Sigur.

— Dacă se va pune vreodată problema restauraţiei în Rusia, care va fi reacţia americanilor? Ei sunt cei care ţin în mână băierile pungii, ca unica superputere rămasă.

— Americanii sunt prin tradiţie antimonarhişti, recunoscu Sir Nigel. Dar nici proşti nu sunt. În 1918, America a jucat un rol important în exilul Kaizerului german. Asta a dus la vidul haotic al Republicii de la Weimar, vid în care a apărut Adolf Hitler, cu rezultatele pe care le cunoaştem. Unchiul Sam a lăsat special în pace casa regală japoneză.

— Rezultatul? Timp de cincizeci de ani, Japonia a fost cea mai stabilă democraţie din Asia, anticomunistă şi proamericană. Cred că Washingtonul va hotărî că, dacă ruşii îşi aleg acest drum, e dreptul lor.

— Dar opţiunea va trebui confirmată la nivel naţional, printr-un plebiscit?

Sir Nigel dădu din cap.

— Da, cred că da. Duma singură nu e suficientă, acuzaţiile de corupţie sunt prea numeroase. Decizia trebuie să aparţină poporului.

— Şi la cine vă gândiţi?

— Asta-i problema, domnule doctor. La nimeni. Din câte mi-aţi povestit, un gigolo sau un pretendent itinerant nu e bun. Haideţi să ne gândim de ce calităţi are nevoie ţarul restaurat? Vă deranjează?

Ochii heraldului sclipiră.

— E mult mai distractiv decât ce fac de obicei. Vârsta?

— Între patruzeci şi şaizeci, nu? Asta nu e o treabă nici pentru un adolescent, nici pentru un moşneag. Matur, dar nu bătrân. Pe urmă?

— Trebuie să fie născut ca prinţ într-o casă domnitoare, să arate şi să se comporte ca atare, spuse Probyn.

— O casă europeană?

— A, da, neapărat. Nu cred că ruşii vor vrea un african, un arab sau un asiatic.

— Nu. Deci caucazian, domnule doctor.

— Trebuie să aibă un moştenitor legitim în viaţă şi amândoi trebuie să se convertească la religia ortodoxă.

— Nu e de neimaginat.

— Nu, dar mai e o condiţie grea. Mama trebuie să fi fost ortodoxă la momentul naşterii.

— O.K. Altceva?

— Sânge regesc de ambele părţi, de preferinţă rusesc, cel puţin la unul dintre părinţi...

— Şi un ofiţer de armată superior, activ sau în retragere. Sprijinul ofiţerilor din armată e vital. Şi nu ştiu dacă lor le-ar conveni un contabil.

— Uitaţi un lucru, spuse Probyn. Trebuie să vorbească fluent ruseşte. George I şi-a început domnia vorbind exclusiv nemţeşte, iar Bemadotte nu ştia decât franţuzeşte. Dar zilele acelea s-au dus. Astăzi, un monarh trebuie să se adreseze poporului său. Şi ruşilor s-ar putea să nu le placă un torent de vorbe în limba italiană.

Sir Nigel se ridică, scoţând din buzunarul de la piept o bucată de hârtie. Era un cec şi încă unul generos.

— Zău, e frumos din partea dumneavoastră, spuse heraldul.

— Sunt sigur că aveţi cheltuieli de regie la Colegiu, dragă domnule doctor. Şi pot să vă rog să-mi faceţi un serviciu?
— Dacă îmi stă în puteri.
— Mai uitaţi-vă prin hârtii. Căutaţi prin casele domnitoare din Europa şi vedeţi dacă găsiţi vreun om care să îndeplinească toate condiţiile astea.

La opt kilometri nord de Kremlin, în suburbia Kaşenkin Lug, se întinde complexul de centre de televiziune de unde se transmit programele pentru întreaga ţară.
De o parte şi de alta a bulevardului Akademiea Koroleva sunt Centrul TV Intern şi Centrul TV Internaţional. Trei sute de metri mai încolo, turla ascuţită a releului de televiziune Ostankino se avântă spre cer, fiind cel mai înalt punct al capitalei.
De aici îşi face transmisiile televiziunea de stat, controlată aproape total de guvernul la putere, ca şi cele două televiziuni independente, sau comerciale, care difuzează reclame pentru a-şi acoperi cheltuielile. Ele împart clădirile, dar funcţionează la etaje diferite.
Boris Kuzneţov coborî dintr-unul dintre Mercedesurile cu şofer ale UFP. Aducea cu el caseta filmată la mitingul extrem de impresionant ţinut de Igor Komarov la Vladimir cu două zile mai devreme.
Editată şi montată de tânărul, dar genialul regizor Litvinov, ea prezenta un triumf. În faţa unei mulţimi ale cărei urale păreau să nu se mai oprească, Komarov îl făcuse de două parale pe preotul itinerant care cerea întoarcerea la Dumnezeu şi revenirea ţarului şi tratase cu un sarcasm abia mascat în regret aiurelile bătrânului general.
— Oamenii de ieri cu speranţele de ieri! strigase el în faţa suporterilor. Dar noi, prieteni, voi şi cu mine trebuie să ne gândim la ziua de mâine, căci ea ne aparţine!
La miting participaseră cinci mii de oameni, număr pe care măiestria lui Litvinov îl triplase. Transmis în toată ţara, în ciuda costurilor imense pentru o întreagă oră de emisie la preţuri comerciale, mitingul avea să fie urmărit nu de cinci mii, ci de cincizeci de milioane de ruşi, adică o treime din întreaga naţie.
Kuzneţov fu condus direct în biroul şefului de programe al televiziunii comerciale celei mai mari, un om pe care îl considera prietenul său personal şi despre care ştia că era un suporter al lui Igor Komarov şi al UFP. Puse caseta pe biroul lui Anton Gurov.
— A fost extraordinar, spuse el. Am fost acolo. O să-ţi placă.

Gurov se juca stânjenit cu stiloul.

— Şi am pentru tine câteva veşti şi mai bune: un contract baban, cu banii jos. Preşedintele Komarov vrea să se adreseze naţiunii în fiecare seară, de-acum până la alegeri. Gândeşte-te, Anton, va fi cel mai mare contract comercial pe care l-a avut postul ăsta vreodată. E o mare victorie pentru voi, nu?

— Boris, mă bucur că ai venit personal. Mă tem că a intervenit ceva.

— Nu, sper că n-aveţi iar probleme tehnice. Nu mai terminaţi o dată cu ele?

— Nu e tocmai o problemă tehnică. Uite, tu ştii că îl sprijin în mod necondiţionat pe preşedintele Komarov.

Ca şef de programe, Gurov ştia exact cât de important era rolul pe care televiziunea, cel mai penetrant mijloc de informare în masă din orice societate, îl juca în campania electorală.

Numai Marea Britanie, prin BBC, continua să încerce o relatare politică obiectivă pe canalele televiziunii de stat în toate celelalte ţări vest sau est-europene, guvernele la putere utilizau serviciile televiziunilor naţionale pentru a obţine sprijin pentru regimurile curente, lucru care se întâmpla de mulţi ani de zile.

În Rusia, reţeaua televiziunii de stat acorda spaţii largi campaniei preşedintelui în funcţiune, Ivan Markov, menţionând numai ocazional, în contextul sec al emisiunilor de ştiri, existenţa celorlalţi doi candidaţi.

Aceşti doi candidaţi, rămaşi după ce restul, de mai mică anvergură, ieşiseră din luptă, erau Ghenadi Ziuganov, din partea Uniunii Socialiste neocomuniste şi Igor Komarov, din partea Uniunii Forţelor Patriotice.

Primul avea greutăţi în strângerea fondurilor pentru campanie; al doilea părea să se scalde în bani. Cu ajutorul acestor fonduri, Komarov putuse cumpăra spaţiu publicitar în stil american la cele două canale de televiziune comerciale.

Cumpărând timpul de emisie, se asigura că nu era tăiat, editat, sau cenzurat. Gurov fusese încântat să acorde timp la orele de vârf discursurilor şi mitingurilor lui Komarov. Căci nu era prost şi realiza că, după ce Komarov va câştiga alegerile, se vor face concedieri masive în personalul televiziunii de stat. O mulţime de lume importantă va trebui să plece, iar Komarov se va ocupa cu siguranţă de asta. Aceia a căror inimă era acolo unde trebuia aveau să se bucure de transferuri şi promovări.

Kuzneţov rămase cu ochii ţintă la el, uimit. Ceva era în neregulă.

— Realitatea e, Boris, că politica editorială s-a schimbat întrucâtva. De sus de tot. Eu n-am avut nici un cuvânt de spus,

trebuie să înţelegi. Nu sunt decât un biet mesager. Totul s-a hotărât mult peste capul meu, în sferele înalte.

— Cum adică s-a schimbat politica editorială, Anton? Ce tot îndrugi?

Gurov se fâţâi pe scaun, blestemându-l încă o dată pe directorul care îi pusese în cârcă această sarcină neplăcută.

— Probabil că ştii, Boris, că, la fel ca toate marile întreprinderi, avem o relaţie foarte importantă cu băncile. La o adică, au o putere uriaşă. Ele comandă. În mod normal, ne lasă în pace, pentru că suntem bun platnici. Dar acum ne-au tăiat macaroana.

Kuzneţov fu stupefiat.

— Îmi pare rău, Anton. Trebuie să fie îngrozitor pentru tine.

— Nu tocmai pentru mine, Boris.

— Dar dacă postul dă ortul popii...

— Hm, da, dar se pare că nu asta e problema. Postul va supravieţui, dar pentru asta trebuie să plătească.

— Ce să plătească?

— Să ştii că n-are nici o legătură cu mine. Dacă era după mine, îi dădeam lui Igor Komarov douăzeci şi patru de ore pe zi, dar...

— Dar ce? Spune odată!

— Bine. Postul nu va mai difuza discursurile sau mitingurile lui Komarov. Ăsta e ordinul.

Kuzneţov ţâşni în picioare, roşu la faţă ca sfecla.

— V-aţi ieşit din minţi! Noi cumpărăm timpul de emisie, nu uita. Îl plătim. Ăsta e un post comercial. Nu ne puteţi refuza banii.

— Se pare că putem.

— Dar caseta asta a fost achitată anticipat.

— Se pare că veţi primi banii înapoi.

— Mă duc alături. Nu sunteţi singurul canal de televiziune comercială din oraşul ăsta. V-am preferat întotdeauna pe voi, Anton, dar asta n-o să se mai întâmple.

— Boris şi ei lucrează cu aceleaşi bănci.

Kuzneţov se aşeză la loc. Îi tremurau genunchii.

— Ce dracu' se petrece?

— Tot ce pot să-ţi spun e că cineva e ţinta unor atacuri. Nici eu nu pricep mai mult decât tine. Dar consiliul director ne-a comunicat clar ieri: ori refuzăm să mai difuzăm materialele lui Komarov în următoarele treizeci de zile, ori banca ne retrage fondurile.

Kuzneţov îl privi neclintit.

— Renunţaţi la o grămadă de timp de antenă. Ce-o să daţi în loc, dansuri căzăceşti?

— Nu, asta-i mai ciudat. Postul o să difuzeze predicile tipului ăla care e preot.

— Care preot?

— Îl ştii, predicatorul care spune lumii să se întoarcă la Dumnezeu.

— La Dumnezeu şi la ţar, murmură Kuzneţov.

— Ăla.

— Părintele Gregor.

— Ăla, ăla. Eu nu-nţeleg, dar...

— Sunteţi nebuni. Tipul n-are un ban.

— Tocmai asta e. Banii par să existe. Aşa că intră şi la ştiri şi la evenimente speciale. Are un program fantastic. Vrei să-l vezi?

— Nu, nu vreau să văd programul lui tâmpit.

Şi cu asta, Kuzneţov ieşi din birou ca o furtună. Nu ştia cum avea să apară în ochii idolului său cu o asemenea veste. Dar o bănuială care i se învârtea prin minte de trei săptămâni se concretiză într-o convingere totală. Când le adusese veştile referitoare la tipografie şi la bătrânul general, Komarov şi Grişin schimbaseră priviri. Ştiau ceva ce el nu ştia. Dar era convins de un lucru: se întâmpla un lucru îngrozitor.

În seara aceea, la capătul celălalt al Europei, Sir Nigel fu întrerupt de la masă. Valetul clubului îi întinse un telefon.

— Un oarecare doctor Probyn, Sir Nigel.

Glasul vesel al heraldului sosi pe fir tocmai din biroul unde, în mod evident, rămăsese să lucreze până târziu.

— Cred că l-am găsit.

— Mâine, la ora zece, la dumneavoastră la birou? Splendid.

Sir Nigel îi înapoie telefonul valetului care rămăsese în apropiere.

— Cred că se cere un pahar de porto, Trubshaw. Din recolta clubului, te rog.

CAPITOLUL 16

În Rusia, forţele de poliţie, sau miliţia, funcţionează în cadrul Ministerului de Interne, MVD-ul.

Aidoma celor mai multe dintre organizaţiile similare şi ele se împart în două: poliţia naţională pe de o parte şi forţele locale sau regionale, pe de alta.

Regiunile se numesc oblast-uri. Cea mai mare este Moscova, care cuprinde întreaga capitală a republicii de tip federal şi zona din jurul ei. Ca Districtul Columbia, doar cu o treime din Virginia şi Maryland adăugată.

De aceea, Moscova găzduieşte – chiar dacă în sedii diferite – atât miliţia federală, cât şi pe cea moscovită. Spre deosebire de ţările occidentale, Ministerul rus de Interne are la dispoziţie o întreagă armată privată: 130.000 de soldaţi din MVD înarmaţi până în dinţi, care aproape că egalează armata adevărată a Ministerului Apărării.

La scurtă vreme după căderea comunismului, ciuperca crimei organizate devenise atât de evidentă, de persistentă şi de scandaloasă, că Boris Elţîn fusese nevoit să ordone formarea unor întregi divizii în cadrul forţelor de poliţie federală şi moscovite pentru a lupta împotriva răspândirii Mafiei.

Sarcina poliţiei federale era aceea de a combate delincvenţa pe teritoriul întregii ţări, dar crima organizată era atât de concentrată în Moscova şi mai ales în zona economicului încât Departamentul de Control pentru Crima Organizată, sau GUVD, căpătase proporţii aproape egale cu echivalentul său federal.

GUVD nu repurtase decât victorii moderate până pe la mijlocul anilor '90, când intrase în subordinea generalului Valentin Petrovski, care devenise ofiţerul cu rangul cel mai mare din colegiul de conducere.

Petrovski venea din oraşul industrial Nijni Novgorod, unde îşi căpătase reputaţia unui „dur" incoruptibil. Ca şi Elliott Ness, moştenise o situaţie asemănătoare celei din Chicago, în vremea lui Al Capone.

Spre deosebire însă de şeful Incoruptibililor, el avea în subordine o forţă mult mai mare şi mult mai puţine drepturi civile cu care să-şi bată capul.

Îşi începuse domnia concediind peste zece ofiţeri superiori pe care îi considera ca fiind „prea aproape" de subiectul de activitate şi anume crima organizată.

— Prea aproape! exclamase ofiţerul de legătură FBI de la Ambasada Americană. Tipii sunt pe statele de plată!

Pe urmă, Petrovski efectuă o serie de teste în rândul anchetatorilor şefi, să vadă cine se lăsa mituit. Aceia care le recomandară mituitorilor să-şi vadă de drum fură avansaţi şi recompensaţi cu măriri substanţiale de salariu. În clipa în care se asigură că avea la dispoziţie oameni cinstiţi şi de încredere, declară război crimei organizate. Brigada anti-Mafia deveni cea mai temută în rândurile lumii interlope din întreaga istorie, fiind botezată „Molotok", adică „ciocanul".

Ca orice poliţist cinstit, nu ieşea întotdeauna învingător. Cancerul era deja prea adânc. Crima organizată avea prieteni sus-puşi. Prea mulţi gangsteri ajungeau la tribunal numai pentru a ieşi de-acolo cu zâmbetul pe faţă.

Ca răspuns, Petrovski nu făcea eforturi speciale să ia prizonieri. În ajutorul detectivilor veneau trupele înarmate ale diviziilor anti-Mafia federale şi municipale. Cele ale miliţiei federale se numeau OMON, în timp ce forţa de reacţie rapidă a lui Petrovski era denumită SOBR.

La început, Petrovski îşi condusese personal raidurile, fără avertismente, pentru a preveni scurgerile de informaţii. Dacă se predau în linişte, gangsterii beneficiau de un proces; dacă unul singur întindea mâna după pistol, încerca să distrugă probe sau să scape, Petrovski aştepta până se liniştea totul, spunea doar „Ţţ, ţţ!" şi cerea sacii de plastic pentru cadavre.

Până în 1998 înţelesese că cea mai mare bandă mafiotă şi aparent cea mai greu de penetrat, era Mafia Dolgoruki, cu sediul la Moscova şi care avea sub control cea mai mare parte a Rusiei de la vest de Urali, imens de bogată şi, datorită acestei bogăţii, capabilă de o putere de influenţă uriaşă. Timp de doi ani înainte de 1999 se aflase personal în război cu ei, iar ei îl urau.

La prima lor întâlnire, Umar Gunaev îi spusese lui Jason Monk că în Rusia nu era nevoie să falsifice acte; cu bani se puteau achiziţiona unele adevărate. La începutul lui decembrie, Monk îi puse la încercare promisiunea.

Lucrul la care se gândea avea să reprezinte cea de-a patra oară când va avea o întrevedere privată cu o notabilitate locală de când acţiona deghizat. Dar scrisoarea din partea mitropolitului Anthony al Bisericii Ortodoxe Ruse din Londra fusese falsificată la Londra, la fel ca şi cea care se pretindea din partea casei Rotschild. Generalul Nikolaev nu-i ceruse nici un fel de act; pentru el uniforma de ofiţer de stat-major fusese suficientă. Aflat în fiecare zi în pericol de a fi asasinat, generalul Valentin Petrovski era păzit zi şi noapte.

Monk nu întrebă de unde făcuse liderul cecen rost de ele. Arătau însă perfect. Purtau fotografia lui Monk, cu părul blond tuns scurt şi îl identificau ca fiind colonel de miliţie, în stafful

personal al directorului-adjunct din Direcţia de Control al Crimei Organizate, Ministerul Federal de Interne. În această funcţie nu avea de ce să-i fie cunoscut lui Petrovski; era doar un coleg din miliţia federală.

Unul dintre lucrurile care nu se schimbaseră după căderea comunismului era obiceiul rusesc de a aloca blocuri întregi ofiţerilor superiori care lucrau în aceeaşi ramură. În timp ce în Vest politicienii, funcţionarii publici şi ofiţerii locuiau în propriile lor case, răspândite peste tot în suburbii, la Moscova tendinţa era ca ei să stea fără să plătească chirie în blocuri aflate în proprietatea statului.

Aceasta pur şi simplu din pricină că statul postcomunist preluase aceste blocuri de la Comitetul Central şi făcuse din ele reşedinţe pe care le împărţise după bunul plac. Multe dintre ele rămăseseră înşirate de-a lungul lui Kutuzovski Prospect, unde locuiseră Brejnev şi cea mai mare parte a membrilor biroului politic. Petrovski locuia la penultimul etaj al unui bloc de pe Kutuzovski Prospect, în care mai stăteau încă vreo zece alţi ofiţeri de miliţie de rang superior.

Exista cel puţin un avantaj în îngrămădirea tuturor acestor oameni care împărtăşeau aceeaşi profesie într-un singur loc. Nişte cetăţeni obişnuiţi ar fi fost exasperaţi de măsurile de securitate, în timp ce generalii de miliţie înţelegeau perfect necesitatea lor.

Maşina pe care o conducea Monk în seara aceea, obţinută în mod miraculos, sau „împrumutată” de Gunaev, era o Ceaika neagră de miliţie, aparţinând cu adevărat MVD-ului. Opri în faţa barierei dincolo de care se întindea curtea interioară a clădirii. Un soldat OMON îi făcu semn să coboare, în timp ce un al doilea ţinea maşina în raza puştii-mitralieră.

Monk îi dădu actele, îşi declară destinaţia şi aşteptă cu răsuflarea tăiată. Soldatul studie permisul, dădu din cap şi se retrase în cabină, să dea un telefon. Pe urmă se întoarse.

— Generalul Petrovski vrea să ştie în ce problemă.

— Spune-i că am hârtiile de la generalul Cebotariov şi că sunt urgente, răspunse Monk.

Avu loc o a doua conversaţie telefonică. Apoi soldatul îi făcu un semn cu capul colegului său şi bariera se ridică.

La recepţia aflată în holul de la parter era un soldat de pază care îl lăsă să treacă, după care, la ieşirea din lift, la etajul opt, mai erau doi. Îl percheziţionară, îi cercetară servieta şi îi studiară actele de identitate. Apoi unul spuse ceva la un telefon montat la uşă. Aceasta se deschise zece secunde mai târziu. Monk ştia că fusese studiat printr-un vizor.

Majordomul în haină albă avea o carură şi o ţinută care arătau că putea servi şi altceva decât băuturi, dacă

împrejurările o cereau. Abia după aceea se simţi atmosfera de familie. O fetiţă ieşi în goană din salon, îl privi ţintă şi zise:

— Ea e păpuşa mea.

Ridică în braţe păpuşa cu păr cânepiu, îmbrăcată în cămăşuţă de noapte.

Monk zâmbi larg.

— E foarte frumoasă. Dar pe tine cum te cheamă?

— Tatiana.

Apăru o femeie care se apropia de patruzeci de ani, îi zâmbi a scuză şi scoase copilul din încăpere. Din spatele ei îşi făcu apariţia un bărbat în cămaşă, ştergându-se la gură, ca orice om ridicat de la masă.

— Colonelul Sorokin?

— Să trăiţi.

— Ciudată oră pentru vizite.

— Îmi cer scuze, dar lucrurile s-au precipitat puţin. Pot să aştept până vă terminaţi cina.

— Nu-i nevoie, tocmai am terminat. Şi oricum, e ora pentru desene animate la televizor, aşa că e mai bine dacă dispar. Pe-aici.

Îl conduse într-un birou care dădea în hol. În lumina care acolo era mai puternică, Monk văzu că Petrovski nu era mai bătrân decât el şi era la fel de în formă.

De trei ori, cu patriarhul, cu generalul şi cu bancherul, începuse prin a recunoaşte că identitatea sub care pătrunsese în casele lor era falsă şi de fiecare dată îi mersese. De data aceasta îşi făcu socoteala că s-ar putea să sfârşească mort şi să primească scuzele după aceea. Deschise servieta-diplomat. Soldaţii de-afară o studiaseră, dar nu găsiseră în ea decât două dosare în ruseşte şi nu citiseră nici un cuvânt. Monk îl întinse pe cel gri, raportul de verificare.

— Iată despre ce e vorba, domnule general. Părerea noastră e că e destul de alarmant.

— Pot să-l citesc mai târziu?

— S-ar putea să ceară declanşarea unei acţiuni chiar în noaptea asta.

— La dracu'. Bei ceva?

— Nu când sunt de serviciu, domnule general.

— Înseamnă că MVD-ul e pe calea cea bună. Cafea?

— Mi-ar prinde grozav de bine, am avut o zi grea.

Petrovski zâmbi.

— Când nu e o zi grea?

Sună şi îi ceru majordomului să aducă pentru amândoi cafele. Apoi se puse pe citit. Majordomul se întoarse, lăsă cafelele şi dispăru. Monk se servi. În fine, generalul Petrovski ridică ochii.

— De unde dracu' aveţi asta?

— British Intelligence.

— Ce?

— Dar nu e o *provokaţia.* S-au făcut verificări şi puteţi să controlaţi şi dumneavoastră mâine dimineaţă. N. I. Akopov, secretarul care a lăsat manifestul unde nu trebuia, e mort. La fel ca şi bătrânul îngrijitor, Zaiţev. La fel ca şi jurnalistul britanic, care de altfel nu ştia nimic.

— Îmi aduc aminte de el, spuse Petrovski gânditor. A părut că-i opera Mafiei, dar nu s-a descoperit nici un motiv. Nu pentru un reporter străin. Crezi că au fost Gărzile Negre ale lui Komarov?

— Sau asasini din banda Dolgoruki, plătiţi pentru treaba asta.

— Şi unde e acest misterios Manifest Negru?

— Aici, domnule general.

Monk bătu cu palma în servietă.

— Ai un exemplar? Şi l-ai adus cu dumneata?

— Da.

— Dar de-aici reiese că a ajuns la Ambasada Britanică. Şi de-acolo la Londra. Cum ai făcut rost de el?

— Mi-a fost dat.

Generalul Petrovski îl privi bănuitor.

— Şi cum dracu' de-a pus MVD-ul mâna pe un exemplar? Nu eşti de la MVD. De unde dracu' eşti? SVR? FSB?

Cele două organizaţii pe care le numise erau Serviciul Străin de Informaţii şi Serviciul Federal al Securităţii, succesoarele Directoratelor I şi II ale vechiului KGB.

— De la nici unul, domnule general. Vin din America.

Generalul Petrovski nu manifestă nici un fel de teamă. Îşi privi doar vizitatorul, intens, căutând semnul vreunei ameninţări, căci familia îi era în camera alăturată, iar individul putea fi un asasin plătit. Era însă limpede că nu avea asupra lui nici arme, nici vreo bombă.

Monk începu să vorbească, explicând cum ajunsese la ambasadă dosarul negru aflat în posesia lui, iar de acolo la Londra şi apoi la Washington. Cum mai puţin de o sută de oameni din ambele ţări îl citiseră. Nu pomeni nimic despre Consiliul Lincoln. Dacă generalul Petrovski prefera să creadă că Monk era reprezentantul guvernului american, ăsta nu avea ce să strice.

— Care ţi-e numele adevărat?

— Jason Monk.

— Şi eşti cu adevărat american?

— Da, domnule general.

— În cazul ăsta, vorbeşti al naibii de bine ruseşte. Ia zi, ce se află în acest Manifest Negru?

— Între altele, condamnarea la moarte pentru dumneavoastră şi cei mai mulţi dintre oamenii dumneavoastră.

În tăcerea aşternută, Monk auzi prin perete, în ruseşte: „Aşa, bravo!” Tom şi Jerry la televizor. Tatiana chiţăi. Petrovski întinse mâna.

— Arată-mi.

Petrecu treizeci de minute citind cele patruzeci de pagini împărţite în douăzeci de subtitluri. Pe urmă i-l azvârli înapoi.

— O tâmpenie.

— De ce?

— N-o să-i meargă în veci.

— Până acum i-a mers. O armată particulară de Gărzi Negre, soldaţi excelent echipaţi şi plătiţi. Trupe mai numeroase, dar mai puţin instruite de Tineri Combatanţi. Şi destui bani ca să se înece în ei. Naşii din Dolgoruki au făcut târgul acum doi ani. Un sfert de miliard de dolari americani care să acopere cheltuielile pentru cumpărarea puterii supreme în această ţară.

— Nu ai dovezi.

— Manifestul este o dovadă. El menţionează răsplata care îi aşteaptă pe finanţatori. Dolgoruki îşi vor cere halca de carne şi anume întregul teritoriu al tuturor rivalilor lor. După exterminarea cecenilor şi izgonirea armenilor, a gruzinilor şi a ucrainenilor, asta nu va mai fi o problemă. Dar vor vrea mai mult şi anume răzbunarea împotriva acelora care i-au persecutat. Începând cu grupul organizaţiilor anti-Mafia. Vor avea nevoie de mână de lucru pentru noile lagăre de muncă, pentru a extrage aurul, sarea şi plumbul. Şi cine poate munci mai bine decât tinerii de sub ordinele dumneavoastră, din SOBR şi OMON? Desigur, dumneavoastră nu veţi mai fi în viaţă pentru a vedea toate astea.

— S-ar putea să nu câştige.

— E adevărat, domnule general, s-ar putea şi asta. Steaua lui Komarov a început să apună. Generalul Nikolaev l-a denunţat acum câteva zile.

— L-am văzut. Surprinzător, aşa mi s-a părut. Ai avut vreun amestec?

— Poate.

— Inteligent.

— Acum posturile de televiziune comerciale au încetat să-i difuzeze materialele. Publicaţiile lui şi-au încetat apariţia. Ultimele sondaje de opinie îi dau 60% din voturi, în comparaţie cu 70% luna trecută.

— Deci popularitatea lui e în scădere, domnule Monk. S-ar putea să nu câştige.
— Dar dacă o să câştige?
— Nu mă pot opune întregii campanii electorale prezidenţiale. Oi fi eu general, dar tot un simplu miliţian sunt. Ar trebui să vorbeşti cu actualul preşedinte.
— E paralizat de teamă.
— Tot nu te pot ajuta.
— Dacă va considera că nu mai poate câştiga, s-ar putea să se întoarcă împotriva statului.
— Dacă cineva se întoarce împotriva lui, domnule Monk, statul se apără.
— Aţi auzit de *Sippenhaft,* domnule general?
— Nu ştiu englezeşte.
— E în germană. Pot să vă cer numărul de telefon privat de-aici?
Petrovski îi arătă telefonul aflat la îndemână. Monk memoră numărul. Îşi strânse dosarele şi le puse în servietă.
— Cuvântul ăsta nemţesc, ce înseamnă?
— Când o parte dintre ofiţerii germani au încercat o lovitură împotriva lui Hitler, au fost spânzuraţi cu corzi de pian. În conformitate cu legea *Sippenhaft,* soţiile şi copiii lor au fost trimişi în lagăre.
— Nici măcar comuniştii n-au făcut una ca asta! exclamă Petrovski. Familiile şi-au pierdut locuinţele şi locurile în şcoli, dar nu au fost trimise în lagăr.
— Omul e nebun, credeţi-mă. Dincolo de faţada civilizată, e dement. Dar cel care va face jocurile va fi Grişin. Pot să plec acum?
— Ar trebui s-o ştergi până nu te arestez.
Monk era deja la uşă.
— În locul dumneavoastră, mi-aş lua nişte măsuri de prevedere. Indiferent dacă iese învingător sau pierde, s-ar putea să trebuiască să vă bateţi pentru soţia şi copilul dumneavoastră.
Şi dispăru.

Doctorul Probyn era ca un elev fericit. Mândru, îl conduse pe Sir Nigel până la o diagramă de un metru pe un metru, prinsă pe un perete. O făcuse în mod evident el însuşi.
— Ce părere aveţi? întrebă el.
Sir Nigel o măsură fără să înţeleagă. Nume, zeci de nume legate între ele prin linii orizontale şi verticale.
— Metroul mongol fără traducere, se aventură el.
Probyn chicoti.

— Nu-i rău. Ceea ce vedeţi sunt părţi din patru case regale europene înrudite: daneză, greacă, britanică şi rusă. Două încă existente, una rămasă fără tron şi una dispărută.

— Explicaţi-mi, îl rugă Sir Nigel.

Doctorul Probyn luă un marker roşu, unul albastru şi unul negru.

— Haideţi s-o luăm de sus. Danezii. Ei sunt cheia întregii afaceri.

— Danezii? De ce danezii?

— Vreau să vă spun o poveste adevărată, Sir Nigel. Cu o sută şaizeci de ani în urmă, a existat un rege al Danemarcei care avea vreo câţiva copii. Uitaţi-i aici.

Arătă spre partea de sus a diagramei, unde se aflau regele danez şi dedesubt, progenitura sa.

— Acum, cel mai în vârstă a devenit prinţ moştenitor şi i-a urmat tatălui. Acesta nu ne mai interesează. Dar fiul mai tânăr...

— Prinţul Wilhelm, care a devenit regele George al Greciei. L-aţi pomenit data trecută când am venit aici.

— Splendid, spuse Probyn, ce memorie! Şi iată-l din nou; şi-a făcut bagajele şi a şters-o la Atena, ca să devină regele Greciei. Iar acolo ce face? Se căsătoreşte cu marea ducesă Olga a Rusiei şi împreună îl fac pe prinţul Nikolai, prinţ grec, dar de origine pe jumătate daneză, pe jumătate rusă, adică din familia Romanov. Acum să-l lăsăm deocamdată deoparte pe prinţul Nikolai, încă burlac.

Îl marcă pe Nikolai cu albastru, pentru Grecia şi reveni la danezii din partea de sus.

— Bătrânul rege a avut şi fiice, dintre care două s-au aranjat foarte bine. Dagmar a plecat la Moscova, pentru a deveni împărăteasa Rusiei şi-a schimbat numele în Maria, a trecut la ortodoxism şi i-a dat naştere lui Nikolai al II-lea al tuturor Rusiilor.

— Ucis împreună cu întreaga lui familie la Ekaterinburg.

— Exact. Dar haideţi să ne uităm la cea de-a doua. Alexandra a Danemarcei a venit încoace şi s-a măritat cu prinţul nostru moştenitor, care avea să devină regele Eduard al VII-lea. Ei i-au dat naştere lui George al V-lea. Vedeţi?

— Deci, ţarul Nicolae şi regele George erau veri.

— Întocmai. Pentru că mamele lor erau surori. Prin urmare, în timpul primului război mondial, ţarul Rusiei şi regele Angliei erau veri, iar când regele George vorbea despre ţar numindu-l „vărul Nicky”, nu spunea decât adevărul.

— Ceea ce s-a terminat în 1918.

— Adevărat. Dar haideţi să ne uităm şi la linia britanică.

Doctorul Probyn se întinse şi îi încercui cu roşu atât pe regele Eduard, cât şi pe regina Alexandra. Merse cu markerul în jos o generaţie şi îl încercui pe regele George al V-lea.

— A avut cinci fii. John a murit pe când era copil, ceilalţi au crescut. Uitaţi-i aici: David, Albert, Henry şi George. Ultimul ne interesează pe noi, prinţul George.

Markerul coborî de la George al V-lea pentru a-l însemna pe cel de al patrulea fiu al său, prinţul George de Windsor.

— Ce-i drept, el a murit într-un accident de avion în timpul celui de-al doilea război mondial, dar a avut doi fii, amândoi încă în viaţă. Uitaţi-i aici, dar pe noi ne interesează cel mai mic.

Markerul mai coborî o dată, până la prinţul britanic în viaţă.

— Acum haideţi s-o luăm înapoi pe linie, spuse doctorul Probyn. Tatăl său a fost prinţul George, bunicul regele George, dar stră-străbunica sa a fost sora mamei ţarului. Două prinţese daneze, Dagmar şi Alexandra. Omul acesta e legat prin căsătorie de casa Romanovilor.

— Hm, asta a fost demult, spuse Sir Nigel.

— Dar nu-i tot. Uitaţi-vă aici.

Aruncă pe birou două fotografii. Două chipuri bărboase, sobre, ce priveau direct la aparatul de fotografiat.

— Ce părere aveţi?

— Ar putea fi fraţi.

— Ei bine, nu sunt. Între ei sunt optzeci de ani. Acesta e Nikolai al II-lea; celălalt e prinţul englez. Uitaţi-vă la chipurile lor, Sir Nigel. Astea nu sunt feţe tipic englezeşti – de altfel, ţarul era pe jumătate rus, pe jumătate danez. Dar nu sunt nici tipic ruseşti. Sunt trăsături daneze; e sângele danez al celor două surori, care le curge în vine.

— Deci, asta e? Legătura prin căsătorie?

— Nicidecum. Ce-i mai bun abia acum vine. Vi-l amintiţi pe prinţul Nikolai?

— Cel pe care l-am lăsat să aştepte? Prinţ al Greciei, dar de fapt jumătate rus, jumătate danez?

— Acela. Ei bine, Nikolai al II-lea a avut o verişoară, marea ducesă Elena. Care ce-a făcut? S-a dus la Atena şi s-a măritat cu Nikolai. Deci, el e pe jumătate Romanov, dar ea e sută la sută. Copilul lor va fi pe trei sferturi rus şi Romanov. Copilul acesta a fost prinţesa Marina, care a venit încoace şi s-a măritat cu prinţul George de Windsor. Deci, aceşti doi fraţi încă în viaţă sunt în proporţie de trei optimi Romanovi, iar în ziua de azi nu cred că găsiţi mai mult. Asta nu înseamnă că pot fi pretendenţi direcţi la tron, pe drum sunt prea multe femei, excluse de legea paulină. Dar legătura prin căsătorie se face pe linie paternă, iar cea de sânge pe cea maternă.

— E valabil pentru ambii fraţi?

— Da şi mai e ceva. Mama lor, Marina, era ortodoxă atunci când i-a născut pe amândoi. Ceea ce este o condiţie crucială pentru acceptarea de către ierarhia ortodoxă.

— Aceeaşi întrebare: e valabil pentru ambii fraţi?

— Desigur. Şi amândoi au luptat în armata britanică, ajungând până la gradul de maior.

— Atunci ce ziceţi de fratele cel mare?

— Pomeneaţi de vârstă, Sir Nigel. Fratele mai mare are şaizeci şi patru de ani, ceea ce îl scoate din limitele pe care mi le-aţi trasat. Cel mai mic a împlinit cincizeci şi şapte anul acesta. El îndeplineşte aproape toate condiţiile. Născut prinţ într-o casă domnitoare, vărul reginei, căsătorit, are un fiu în vârstă de douăzeci de ani, căsătorit cu o contesă austriacă, familiarizat cu protocolul, încă în putere, fost ostaş. Dar ceea ce pune capac la toate este faptul că a fost la Informaţii, a făcut cursul complet de rusă şi e aproape bilingv.

Doctorul Probyn se îndepărtă un pas de diagrama colorată, zâmbind triumfător. Sir Nigel privi intens chipul din fotografie.

— Unde locuieşte?

— În timpul săptămânii, aici la Londra. În weekenduri, în casa de la ţară. O găsiţi în Debrett.

— Poate că ar trebui să stau de vorbă cu el, murmură Sir Nigel. Încă un lucru, domnule doctor. Mai există vreun om care să îndeplinească atât de bine toate condiţiile?

— Nu pe planeta asta, răspunse heraldul.

În week-end, după ce se anunţase în prealabil, Sir Nigel Irvine se îndreptă spre vestul Angliei, pentru a-l întâlni pe cel mai tânăr dintre cei doi prinţi la el acasă. Fu primit cu politeţe şi ascultat cu gravitate. În cele din urmă, prinţul îl conduse înapoi la maşină.

— Dacă numai jumătate din tot ce-mi spuneţi e adevărat, Sir Nigel, mi se pare de-a dreptul extraordinar. Desigur, am urmărit în presă evenimentele din Rusia. Dar toate acestea... Va trebui să mă gândesc foarte bine, să mă consult atent cu familia şi, desigur, să cer o întrevedere personală cu Maiestatea Sa.

— S-ar putea să nu se întâmple niciodată, alteţă. S-ar putea ca plebiscitul să nu mai aibă loc. Sau ca reacţia oamenilor să fie pe dos.

— În cazul acesta, va trebui să aşteptăm ziua potrivită. Drum bun, Sir Nigel.

La etajul trei al hotelului Metropol se găseşte unul dintre cele mai bune restaurante tradiţionale ruseşti din Moscova.

Boiarski Zal, sau Sala Boierilor şi-a luat numele de la grupul de aristocraţi care îl înconjurau odată pe ţar şi, dacă acesta era slab, conduceau în locul lui. Sala are tavane boltite, lambriuri pe pereţi şi decoraţiuni splendide, ce amintesc de vremuri demult apuse. Vinuri excelente se servesc împreună cu votca de la gheaţă, păstrăvii, somonii şi sturionii vin din râurile, iar iepurii, căprioarele şi mistreţii din stepele Rusiei.

Aici, în seara de 12 decembrie, generalul Nikolai Nikolaev fu invitat de către singura sa rudă în viaţă pentru a-şi aniversa împlinirea a şaptezeci şi patru de ani.

Galina, sora pe care o cărase în cârcă pe străzile incendiate ale Smolenskului, crescuse şi ajunsese profesoară, iar în 1956, la vârsta de douăzeci şi cinci de ani, se căsătorise cu un alt profesor, pe nume Andreev. Fiul lor, Mişa, se născuse spre sfârşitul aceluiaşi an.

În 1963, ea şi soţul ei muriseră într-un accident de maşină, una dintre întâmplările acelea stupide: un idiot care băuse prea multă votcă intrase cu maşina drept în ei.

Colonelul Nikolaev se întorsese cu avionul acasă de la postul său din estul ţării pentru a fi de faţă la înmormântare. Îl aştepta în plus o scrisoare, pe care sora sa i-o scrisese cu doi ani în urmă.

Dacă vreodată are să mi se întâmple ceva mie şi lui Ivan, scria ea, te rog să ai grijă de micul Mişa. Nikolaev stătuse lângă mormânt, alături de un băieţel solemn, care abia împlinise şapte ani şi care refuza să plângă.

Pentru că ambii părinţi fuseseră salariaţi ai statului – în regimul comunist toată lumea lucra la stat – apartamentul lor fu înapoiat statului. Colonelul, pe atunci în vârstă de treizeci şi şapte de ani, nu avea o locuinţă în Moscova. Când venea acasă în permisie, stătea la căminul pentru nefamilişti al clubului pentru ofiţeri de la Frunze. Comandantul acceptă ca băiatul să locuiască împreună cu el, dar numai temporar.

După înmormântare, îl duse pe copil la popotă, dar nici unul dintre ei nu avea prea multă poftă de mâncare.

— Ce dracu' mă fac cu tine, Mişa? se întrebă el, mai mult retoric.

Mai târziu, îl culcă în unicul pat şi îşi aşternu câteva pături pe sofa, pentru sine. Prin perete îl auzi în sfârşit plângând. Ca să nu se mai gândească, dădu drumul la radio, numai pentru a afla că la Dallas tocmai fusese împuşcat preşedintele Kennedy.

Unul dintre avantajele faptului de a purta trei medalii de erou în luptă era acela că deţinătorul dispunea de o oarecare putere. În mod normal, băieţii intrau la prestigioasa Academie Militară Nakimov la vârsta de zece ani, dar în cazul acesta autorităţile acceptară să facă o excepţie. Micuţ şi foarte speriat,

băieţelul de şapte ani fu dotat cu o uniformă de cadet şi admis la Nakimov. Apoi unchiul se întoarse la postul său din Orientul Îndepărtat pentru a-şi încheia misiunea.

În decursul anilor, Nikolai Nikolaev făcuse tot ce-i stătea în putere, vizitându-l ori de câte ori era în permisie şi, după ce fusese promovat în statul-major, cumpărând un apartament la Moscova, unde tânărul putea locui în vacanţe.

La optsprezece ani, Mişa Andreev absolvea cu gradul de locotenent şi, poate nu surprinzător, alegea tancurile. Douăzeci şi cinci de ani mai târziu, tocmai împlinise patruzeci şi trei, era general-maior şi comanda o divizie de elită, staţionată la marginea Moscovei.

Cei doi intrară în restaurant imediat după ora opt; masa, pregătită, îi aştepta. Viktor, şeful de sală, era un fost tanchist; se repezi spre ei cu mâna întinsă.

— Mă bucur să vă văd, domnule general. Dumneavoastră nu vă mai amintiţi de mine. Am fost tunar în 131 Maikop la Praga, în 1968. Aveţi o masă în partea aceea, cu faţa la balcon.

Câteva capete se întoarseră ca să vadă pentru cine se făcea atâta zarvă. Oamenii de afaceri americani, elveţieni şi japonezi îl măsurară curioşi. Printre puţinii meseni ruşi se întinse zvonul:

— E Kolea Nikolaev.

Viktor le pregătise deja două pahare pline cu Moskovskaia rece ca gheaţa, din partea casei. Mişa Andreev îşi ridică paharul în cinstea unchiului şi singurului tată pe care şi-l amintea.

— *Za vaşe zdarovie.* Şi încă şaptezeci şi patru de-acum înainte.

— Pe dracu*'. Za zdarovie.*

Amândoi dădură băutura, peste cap dintr-o duşcă şi se opriră, mormăind răguşit când lichidul ajunse în stomac.

Deasupra barului din Boiarski Zal se afla un balcon, din care oaspeţilor li se cântau cântece tradiţionale ruseşti. În seara aceea, soliştii erau o blondă statuară costumată ca o prinţesă Romanov şi un bărbat îmbrăcat în smoching, cu o voce plină, de bariton.

Încheiară balada pe care o cântaseră împreună şi solistul făcu un pas înainte singur. Orchestra din fundul balconului făcu linişte şi glasul plin, profund, se înălţă în cântecul soldatului despre iubita lăsată acasă, „Kalinka”.

Ruşii îşi întrerupseră activităţile, ascultând în linişte, iar străinii le urmară exemplul. Vocea de bariton umplea sala:

— *Kalinka, Kalinka, Kalinka moia...*

Când ultimul acord se stinse, ruşii se ridicară în picioare pentru a închina în cinstea bărbatului cu mustaţă albă, care

şedea cu spatele la tapiserii. Cântăreţul se înclină, primind aplauzele. Viktor era lângă un grup de şase japonezi.

— Cine e bătrânul? întrebă unul dintre ei în englezeşte.

— Erou de război, războiul cel mare, replică Viktor.

Vorbitorul de engleză traduse pentru ceilalţi.

— A, aşa, ziseră ei, ridicând paharele. *Kampei.*

Unchiul Kolea dădu din cap zâmbind, ridică paharul în direcţia solistului şi a mesenilor, apoi bău.

Mâncarea era bună, păstrăv şi raţă, cu vin din Armenia şi urmată de cafea. La preţurile de la Boiarski, îl costa pe generalul-maior salariul pe o lună. Dar era de părere că unchiul lui o merita.

Abia după ce împlinise treizeci de ani şi văzuse în viaţa lui câţiva ofiţeri corupţi, unii dintre ei în funcţii dintre cele mai înalte, pricepuse de ce unchiul său devenise o legendă vie printre tanchişti. Avea ceva ce alţii nu aveau, o grijă constantă faţă de oamenii aflaţi sub comanda lui. La vremea la care primise comanda primei sale divizii şi prima tresă roşie, generalul-maior Andreev îşi spusese în timp ce privea în jurul lui la ruinele rămase din ceea ce fusese Cecenia că Rusia se putea considera norocoasă dacă va mai vedea vreodată un alt unchi Kolea.

Nepotul nu uitase niciodată un lucru care se petrecuse pe când el avea zece ani. Între 1954 şi 1964, nici Stalin şi nici Hruşciov nu consideraseră necesar să ridice la Moscova un monument dedicat soldaţilor morţi în război. Cultul personalităţii lor fusese mult mai important, în ciuda faptului că nici unul din ei n-ar fi stat în apropierea mausoleului lui Lenin pentru a primi salutul de 1 Mai, dacă nu ar fi fost milioanele care muriseră între 1941 şi 1945.

Apoi, în 1966, după dispariţia lui Hruşciov, Biroul Politic hotărâse în fine construirea unui monument în care să ardă o flacără veşnică, în memoria soldatului necunoscut.

Dar nu îi destinaseră şi un loc într-un spaţiu deschis. Monumentul era dosit sub copacii din Grădinile Alexandrovski, în apropiere de zidul Kremlinului, într-o poziţie invizibilă pentru cei care făceau cozi nesfârşite pentru a vedea rămăşiţele îmbălsămate ale lui Lenin.

După parada de 1 Mai din acel an, la care cadetul de zece ani urmărise cu ochi mari tancurile pe şenile, tunurile şi rachetele, trupele în paşi de defilare şi gimnaştii dansând în Piaţa Roşie, fusese luat de mână de unchiul său şi dus pe Aleea Kremlev, printre grădini şi manej.

Sub copaci stătea placa de granit roşu, lustruit. Alături, într-un vas de bronz, ardea o flacără.

Pe placă scria: „Mormântul vostru este necunoscut, dar gloria voastră este nemuritoare”

— Vreau să-mi promiţi ceva, băiete, spusese colonelul.

— Da, unchiule.

— Între Moscova şi Berlin sunt milioane de morţi. Nu ştim unde odihnesc, iar de multe ori nu ştim nici cine au fost. Dar au luptat alături de mine şi au fost nişte bărbaţi grozavi. Pricepi?

— Da, unchiule.

— Indiferent ce-or să-ţi promită, câţi bani, avansări, câte onoruri or să-ţi ofere, vreau să nu-i trădezi pe oamenii ăştia.

— Îţi promit, unchiule.

Colonelul îşi dusese încet mâna la chipiu. Cadetul îi urmase exemplul. Un grup de provinciali în trecere, lingând îngheţate, îi urmăriseră curioşi. Ghidul „a cărui sarcină era aceea de a le povesti ce om mare fusese Lenin”, îi împinsese jenat după colţ, către mausoleu.

— Ţi-am văzut interviul din *Izvestia* acum câteva zile, zise Mişa Andreev. A stârnit vâlvă în unitate.

Generalul Nikolaev îl măsură atent.

— Nu ţi-a plăcut?

— M-a surprins, atât.

— Am vorbit serios, să ştii.

— Da, presupun. Tu mai întotdeauna vorbeşti serios.

— E un dobitoc, băiete.

— Dacă zici tu, unchiule. Totuşi, se pare că va câştiga. Poate ar fi trebuit să-ţi ţii gura.

— Sunt prea bătrân pentru asta. La mine, ce-i în guşă-i şi-n căpuşă.

Bătrânul rămase pierdut în gânduri o vreme, cu ochii aţintiţi asupra „prinţesei” Romanov, care cânta din balconul de deasupra. Străinii crezură că recunoşteau melodia *Those were the days, my friend*, care nu era deloc un cântec occidental, ci o veche baladă rusească. Apoi generalul se întinse peste masă şi apucă braţul nepotului.

— Ascultă-mă, băiete, dacă mi se întâmplă ceva...

— Nu face pe nebunul, o să trăieşti mai mult decât noi toţi.

— Ascultă-mă. Dacă mi se întâmplă ceva, vreau să mă îngropi la Novodevici. Ai înţeles? Nu vreau o înmormântare prăpădită, civilă. Vreau un preot şi tot ce trebuie. Tot tacâmul, ai înţeles?

— Tu, cu preot? Aş fi zis că nu crezi în toate chestiile astea.

— Nu fi prost Nu exista om care să fi văzut un obuz nemţesc de optzeci şi opt căzând la şase metri de el fără să explodeze şi care să nu creadă că acolo sus există Cineva. Sigur că a trebuit să mă prefac, la fel ca toată lumea. Carnetul

de partid, şedinţele de îndoctrinare, toate veneau obligatoriu şi toate erau numai minciuni. Dar asta vreau. Acum, hai să ne terminăm cafeaua şi să mergem. Eşti cu maşina unităţii?

— Da.

— E bine, fiindcă suntem amândoi turtiţi. Poţi să mă duci acasă.

Trenul de noapte de la Kiev, capitala republicii independente Ucraina, huruia prin întunericul îngheţat spre Moscova. În vagonul şase, compartimentul 2B, cei doi englezi jucau gin rummy. Brian Vincent se uită la ceas.

— Încă o jumătate de oră până la graniţă, Sir Nigel. Ar trebui să vă pregătiţi să vă băgaţi în pat.

— Ai dreptate, zise Nigel Irvine.

Complet îmbrăcat, se urcă în patul de sus şi îşi trase păturile până sub bărbie.

— Arăt cum trebuie? întrebă el.

Fostul soldat dădu din cap.

— Restul lăsaţi-l în seama mea, domnule.

La graniţă, trenul făcu o oprire scurtă. Oficialii ucraineni le verificaseră deja paşapoartele. Oprirea era pentru ca să se poată urca şi conductorii ruşi.

Zece minute mai târziu se auzi o bătaie la uşa cuşetei. Deschise Vincent.

— Da?

— *Pasport, pajalusta?*

În compartiment nu ardea decât un bec mic, albastru şi, în ciuda luminii galbene, ceva mai puternice, de pe culoar, controlorul rus fu nevoit să îşi încordeze privirea.

— N-aveţi viză, spuse el.

— Sigur că nu. Sunt paşapoarte diplomatice, nu au nevoie de viză.

Ucraineanul îi arătă cu degetul cuvântul înscris pe coperta fiecărui paşaport.

— Diplomat, zise el.

Rusul dădu din cap, uşor jenat. Avea instrucţiuni de la FSB-ul din Moscova; instrucţiuni trimise tuturor punctelor vamale, să caşte ochii după un nume, un chip, sau ambele.

— Bătrânul, zise el, arătând spre cel de-al doilea paşaport.

— E sus, replică tânărul diplomat Şi, după cum vedeţi, e foarte bătrân şi nu se simte prea bine. Trebuie neapărat să-l deranjaţi?

— Cine e?

— Păi, e tatăl ambasadorului nostru la Moscova. De aceea îl şi însoţesc până acolo. Să-şi vadă fiul.

Ucraineanul indică silueta culcată.

— Tatăl ambasadorului, zise el.
— Mulţumesc, înţeleg ruseşte, spuse rusul.
Era nedumerit. Chipul rotund şi chel din paşaport nu semăna defel cu descrierea pe care o primise. Nici numele nu avea vreo legătură. Nici Trubshaw, nici Irvine. Doar lord Asquith.
— Trebuie să fie tare frig pe culoar, spuse Vincent. Frig de-ţi îngheaţă sângele în vine. Vă rog. Pentru prietenie. Din stocul special al ambasadei noastre la Kiev.
Litrul de votcă era de o calitate excepţională, de negăsit pe bani. Ucraineanul dădu din cap, zâmbi şi îi trase un cot colegului său rus. Acesta mormăi, ştampilă ambele paşapoarte şi trecu mai departe.
— N-am priceput o iotă, dar a sunat bine, spuse Sir Nigel când se închise uşa.
Coborî din pat.
— Cu cât mai puţine, cu atât mai bine, zise Vincent şi începu să distrugă cele două paşapoarte false.
Fragmentele aveau să curgă prin orificiul toaletei şi să se împrăştie prin nămeţii Rusiei sudice. Unul la intrare, altul la ieşire. Paşapoartele „de ieşire”, cu vizele de intrare excelent falsificate, erau puse bine.
Vincent îl privi curios pe Sir Nigel. La treizeci şi trei de ani, era conştient că acesta i-ar fi putut fi nu numai tată ci, biologic vorbind, chiar bunic. Ca fost soldat în Forţele Speciale, bătuse locuri în care viaţa era dură, inclusiv unul în deşertul din vestul Irakului, unde stăteau întinşi pe burtă, aşteptând să „pârlească” vreo rachetă Scud. Dar avusese întotdeauna camarazi, o armă, grenade, o posibilitate de a se opune.
Lumea în care îl introdusese Sir Nigel Irvine, e adevărat, contra unui onorariu foarte mare, o lume a înşelăciunii şi a dezinformării, a perdelelor de fum şi a oglinzilor, îi dădea senzaţia că avea nevoie de o votcă mare. Din fericire, în geantă avea o a doua sticlă cu licoarea aceea specială. Îşi turnă un pahar.
— Vreţi una mică, Sir Nigel?
— Nu pentru mine, răspunse Irvine. Îmi arde stomacul şi îmi usucă gâtlejul. Dar am să-ţi ţin companie cu altceva.
Deşurubă dopul unei sticle plate de argint pe care o scosese din servietă şi îşi turnă în păhărelul de argint ataşat. Îl ridică spre Vincent şi sorbi mulţumit o înghiţitură. Era din porto-ul pe care domnul Trubshaw îl servea la clubul din St. James.
— Zău dacă n-am impresia că toată povestea asta vă face plăcere, zise fostul sergent Vincent.
— Dragul meu, de mulţi ani nu m-am mai distrat aşa de bine.

Trenul îi lăsă în gara terminus în zori. Termometrul arăta cincisprezece grade sub zero.

Oricât de triste ar părea iarna gările celor care se grăbesc spre casă şi spre un foc bun, ele tot sunt mai calde decât străzile. Pe când Sir Nigel şi Vincent coborau din expresul de noapte de la Kiev, peroanele gării Kursk erau pline cu săracii îngheţaţi şi înfometaţi ai oraşului.

Aceştia se strângeau cât puteau mai aproape de locomotivele calde, încercau să prindă valurile de căldură ce ieşeau periodic pe uşile cafenelelor, sau zăceau pur şi simplu pe jos, încercând să mai supravieţuiască încă unei nopţi.

— Ţineţi-vă cât mai aproape de mine, spuse Vincent în timp ce se apropiau de bariera unde se controlau biletele, dincolo de care se întindea clădirea gării.

Se îndreptară către staţia de taxiuri, urmaţi de un grup de nenorociţi cu mâinile întinse, înfofoliţi cu basmale şi cu ochii duşi în fundul capului.

— Dumnezeule mare, ce grozăvie, murmură Sir Nigel.

— Nu băgaţi mâna în buzunar, o să-i stârniţi, îl avertiză scurt bodyguardul.

În ciuda vârstei, Sir Nigel îşi ducea singur valiza şi servieta, pentru a-i lăsa lui Vincent o mână liberă. Fostul soldat din Forţele Speciale stătea cu ea vârâtă la subsuoară, arătând că avea pistol şi că, dacă era nevoie, avea să-l folosească.

În felul acesta îl împinse pe tovarăşul său mai în vârstă, urmându-l îndeaproape, până afară, unde câteva taxiuri aşteptau optimiste. Dând la o parte o mână întinsă, Sir Nigel auzi în urmă vocea care striga:

— Străini. Străini blestemaţi!

— Asta pentru că ne cred bogaţi, îi explică Vincent în ureche. Străini, deci bogaţi.

Strigătele îi urmau pe trotuar.

— Străini împuţiţi! Staţi că vine el Komarov!

Aşezat pe bancheta din spate a taxiului rablagit, Irvine se sprijini de spătar, murmurând:

— N-am crezut că e chiar atât de rău. Ultima dată, am făcut doar drumul de la aeroport la Naţional şi înapoi.

— Acum e miezul iernii, Sir Nigel. Iarna e întotdeauna mai rău.

În timp ce ieşeau din parcare, le tăie calea un camion al miliţiei. În cabina încălzită şedeau doi miliţieni cu chipul ca de piatră, îmbrăcaţi în mantale groase şi cu căciuli de blană pe cap. Camionul întoarse, oferind vederii partea din spate.

Şiruri de picioare, tălpi omeneşti învelite în zdrenţe, apărură timp de o clipă dincolo de prelata care flutură o secundă în

mişcarea maşinii. Corpuri îngheţate tun, stivuite unul peste altul, ca buştenii.

— Căruţa morţii, spuse scurt Vincent. Schimbul de dimineaţă, în fiecare noapte mor câte cinci sute prin ganguri, sau pe cheiuri.

Aveau camere rezervate la Naţional, dar nu voiau să le ia în primire înainte de căderea serii. Aşa că îşi petrecură ziua şezând în fotoliile adânci de piele din salonul hotelului Palace.

Cu două zile înainte, Jason Monk efectuase o transmisie în cod de pe computerul portabil adaptat. Se întâlnise cu generalul Petrovski şi totul părea să meargă bine. Cecenii îl mutau în continuare dintr-o locuinţă în alta, deghizat în preot, ofiţer de miliţie sau armată, sau vagabond. Dar patriarhul era gata pentru o a doua vizită a musafirului său englez.

Mesajul, recepţionat pe partea cealaltă a lumii, la sediul InTelCor, îi fusese transmis lui Sir Nigel la Londra, tot în cod. El era singurul care avea cheia unică cu care putea descifra mesajul.

Era mesajul care îl adusese de la Londra-Heathrow la Kiev şi de acolo la Moscova, cu trenul.

Dar acelaşi mesaj fusese interceptat şi de AFCIG, care acum lucra aproape în totalitate pentru colonelul Grişin. Directorul AFCIG avusese o întrevedere cu Grişin chiar în timp ce trenul Kiev-Moscova gonea prin noapte.

— Era cât pe ce să punem mâna pe el, spuse directorul. Era în cartierul Arbat, în timp ce data trecută a fost pe lângă Sokolniki. Ceea ce înseamnă că se mută dintr-un loc în altul.

— Arbat? întrebă Grişin furios. Cartierul Arbat e la nici un kilometru de Kremlin.

— Trebuie să vă mai previn asupra unui pericol, domnule colonel. Dacă foloseşte tipul de computer pe care credem că-l foloseşte, nici nu are nevoie să fie de faţă când se fac transmisiile sau recepţiile. Poate să-l pregătească şi să plece.

— Voi găsiţi-mi computerul, ordonă Grişin. Tot o să trebuiască să se întoarcă acolo unde l-a lăsat şi atunci o să pun mâna pe el.

— Dacă mai efectuează două transmisii, sau numai una, lungă de o jumătate de secundă, putem detecta sursa. Cu bătaie de un cvartal, poate chiar până la o anumită clădire.

Ceea ce nici unul dintre ei nu ştia era că, în conformitate cu planul lui Sir Nigel, Jason Monk trebuia să mai efectueze încă trei transmisii spre Vest.

— S-a întors, domnule colonel Grişin.

Glasul părintelui Maxim suna ascuţit la telefon din cauza încordării. Era şase seara, afară era întuneric beznă şi un frig cumplit. Grişin se găsea încă la biroul său din Bulevardul Kiselnîi. Tocmai se pregătea să plece când sunase telefonul. Conform instrucţiunilor, centralista care auzise cuvântul „Maxim" dăduse imediat legătura în biroul şefului securităţii.

— Calmează-te, părinte Maxim. Cine s-a întors?

— Englezul. Englezul bătrân. E la preafericitul părinte de o oră.

— Nu se poate.

Grişin împărţise bani în stânga şi în dreapta la secţia de Imigrări a Ministerului de Interne şi la FSB pentru a fi prevenit, ceea ce nu se întâmplase.

— Ştii unde stă?

— Nu, dar a venit cu aceeaşi maşină.

Naţionalul, îşi spuse Grişin. Prostul bătrân trăsese la acelaşi hotel. Încă nu uitase că data trecută îl ratase pentru că „domnul Trubshaw" se mişcase mai repede decât el. De data aceasta nu aveau să mai existe greşeli.

— Unde eşti acum?

— Pe stradă, vorbesc de la telefonul portabil.

— Nu e sigur. Du-te la locul obişnuit şi aşteaptă-mă acolo.

— Ar trebui să mă întorc, domnule colonel. Or să-mi simtă lipsa.

— Ascultă-mă, tâmpitule, sună şi spune-le că nu te simţi bine. Spune că te-ai dus la farmacie după medicamente. Dar du-te la locul de întâlnire şi aşteaptă-mă acolo.

Trânti telefonul, iar apoi îl ridică imediat din nou şi îi ordonă adjunctului său, un fost maior în Direcţia Vămilor, din KGB, să se prezinte de urgenţă în biroul lui.

— Ia zece oameni, cei mai buni, în civil şi trei maşini.

Cincisprezece minute mai târziu, întindea în faţa adjunctului fotografia lui Sir Nigel.

— Ăsta e. Probabil că e însoţit de un tip mai tânăr, brunet, bine clădit. Stau la Naţional. Vreau doi oameni în hol, să supravegheze ascensoarele, recepţia şi uşile. Doi în cafeneaua de la parter. Doi pe stradă, pe jos şi patru în două maşini. Dacă vine, lăsaţi-l să intre şi daţi-mi de ştire. Dacă e acolo, nu vreau să iasă fără ştirea mea.

— Şi dacă pleacă cu maşina?

— Urmăriţi-l, doar dacă nu e sigur că se îndreaptă către aeroport. În cazul acesta, aranjaţi-i un accident. Nu trebuie să ajungă la aeroport.

— Am înţeles, domnule colonel.

Adjunctul se duse să-şi instruiască oamenii, iar Grişin îi telefonă unui alt expert de pe statul său de plată, un fost

spărgător specializat în hoteluri, care susţinea că putea deschide uşa oricărei camere de hotel din Moscova.

— Strânge-ţi instrumentele, du-te la hotelul Inturist, aşază-te în hol şi lasă telefonul mobil conectat. Vreau să-mi deschizi o cameră de hotel astă-seară, nu ştiu încă la ce oră. Te sun când am nevoie de tine.

Hotelul Inturist se află la două sute de metri distanţă de Naţional, după colţ, pe Strada Tserskaia.

Colonelul Grişin ajunse la Biserica Tuturor Sfinţilor din Kulişki după o jumătate de oră. Preotul îngrijorat, cu fruntea brobonită de sudoare, îl aştepta.

— Pe la patru a venit, neanunţat. Dar cred că părintele îl aştepta. Mi s-a cerut să-l conduc direct sus. Împreună cu interpretul.

— Cât au stat?

— Vreun ceas. Le-am adus un samovar cu ceai, dar când am intrat în cameră s-au oprit din vorbit.

— Ai ascultat la uşă?

— Am încercat, domnule colonel. Nu e uşor. Femeile care fac curăţenie, două călugăriţe, se tot învârteau pe-acolo. La fel şi arhidiaconul, secretarul particular al preafericitului.

— Cât ai auzit?

— Puţin. Au tot vorbit despre un prinţ. Englezul îi propunea un prinţ străin patriarhului, nu ştiu pentru ce. Am auzit expresiile „sângele Romanovilor” şi „extrem de potrivit”. Bătrânul vorbeşte tare încet. Nu că asta ar fi important, că tot nu înţeleg englezeşte. Din fericire, interpretul vorbeşte mai tare. Englezul a fost cel care a vorbit mai tot timpul, iar patriarhul mai mult a ascultat. O dată l-am văzut studiind un fel de plan. Pe urmă a trebuit să mă mişc. Am bătut la uşă şi am întrebat dacă vor să mai pun apă în samovar. Era linişte, pentru că preafericitul părinte scria o scrisoare. Mi-a făcut semn că nu şi m-a expediat.

Grişin rămase pe gânduri.

— Altceva?

— Da, încă un lucru. Când plecau, uşa s-a deschis puţin. Eram pe hol, cu paltoanele. L-am auzit pe patriarh zicând: „Voi sta de vorbă cu preşedintele de îndată ce va fi posibil”. Propoziţia asta, singura pe care am auzit-o, am auzit-o clar.

Grişin se întoarse către părintele Maxim zâmbind.

— Mă tem că patriarhul conspiră împreună cu străinii împotriva viitorului nostru preşedinte. E un lucru foarte trist şi foarte neplăcut, pentru că nu-i va reuşi. Sunt convins că preafericitul părinte are intenţii bune, dar din păcate se comportă prosteşte. După alegeri vom uita toate acestea. Dar dumneata, prietene, nu vei fi uitat. Cât am lucrat la KGB am

învăţat să deosebesc un trădător de un patriot. Trădătorii pot fi uneori iertaţi. Ca de exemplu, patriarhul. Dar adevăratul patriot îşi va primi întotdeauna răsplata.

— Vă mulţumesc, domnule colonel.

— Ai vreodată timp liber?

— O seară pe săptămână.

— După alegeri, va trebui să vii să iei cina cu noi, într-una dintre taberele Tinerilor Combatanţi. Sunt nişte băieţi aspri, dar buni la suflet. Şi, desigur, foarte bine clădiţi. Toţi între cincisprezece şi nouăsprezece ani. Pe cei mai buni îi băgăm în Gărzile Negre.

— Va fi... foarte... plăcut.

— Şi desigur, după alegeri, am să-i comunic preşedintelui Komarov că Gărzile şi Combatanţii au nevoie de un capelan onorific. Bineînţeles, pentru asta va fi nevoie de un episcop.

— Sunteţi prea bun, domnule colonel.

— Ai să vezi că pot fi şi aşa, părinte Maxim. Acum întoarce-te acasă şi ţine-mă la curent. Ia şi banii ăştia. Vei şti la ce să-i foloseşti.

După plecarea informatorului, colonelul Grişin îi ordonă şoferului să-l ducă la hotelul Naţional. Era vremea, îşi spuse, ca străinul acesta băgăcios şi americanul lui incomod să înveţe câte ceva despre ce însemna Moscova modernă.

CAPITOLUL 17

Colonelul Grişin îi ordonă şoferului să parcheze la o sută de metri distanţă pe Aleea Vânătorului, care mărginea în partea de nord-vest Piaţa Manejului, unde se afla hotelul Naţional.

Din maşină vedea cele două automobile ale echipei sale de supraveghere, parcate în faţa marelui magazin de vizavi de hotel.

— Aşteaptă aici, îi spuse el şoferului şi coborî.

Chiar şi la ora şapte seara, erau aproape douăzeci de grade sub zero. Pe lângă el trecură câteva siluete înfofolite.

Traversă strada şi ciocăni în geamul dinspre şofer al maşinii. Geamul îngheţat se deschise cu un scârţâit uşor.

— Da, domnule colonel.

— Unde e?

— Dacă era înăuntru când am venit, atunci trebuie să fie tot acolo. N-a ieşit nimeni care să semene măcar cu el.

— Sună-l pe Kuzneţov. Spune-i că am nevoie de el aici.

Şeful propagandei sosi în douăzeci de minute.

— Vreau să faci iar pe turistul american, zise Grişin.

Scoase din buzunar o fotografie şi i-o arătă.

— Ăsta e tipul pe care-l caut. Încearcă pe numele Trubshaw sau Irvine.

Kuzneţov se întoarse după zece minute.

— Este, sub numele de Irvine. E la el în cameră.

— Numărul?

— Două sute cincizeci şi doi. Altceva?

— Atât.

Grişin se întoarse la maşina lui de unde, cu ajutorul telefonului mobil, îl chemă pe spărgătorul care aştepta după colţ, în holul hotelului Inturist.

— Eşti gata?

— Da, domnule colonel.

— Fi pregătit. La ordinul meu, camera pe care o vreau percheziţionată e două sute cincizeci şi doi. Nu vreau să dispară nimic, dar vreau să cauţi peste tot. În hol e unul dintre oamenii mei. O să vină cu tine.

— Am înţeles.

La ora opt, unul dintre cei doi pe care Grişin îi postase în hol ieşi în faţa hotelului. Făcu un semn cu capul colegilor din maşina cea mai apropiată, parcată peste drum, iar apoi dispăru.

Câteva minute mai târziu, ieşiră două siluete îmbrăcate în paltoane groase, cu căciuli de blană pe cap. De sub una dintre căciuli, Grişin văzu iţindu-se şuviţe de păr alb. Cei doi cotiră spre stânga, îndreptându-se spre Teatrul Balşoi.

Grişin îl sună pe spărgător.

— A plecat din hotel. Camera e goală.

Una dintre maşinile lui Grişin porni încet pe urmele celor doi. Alţi doi agenţi, cei care se aflaseră în cafeneaua de la parterul hotelului, ieşiră şi o luară pe urmele englezilor. Pe stradă erau patru pe jos şi încă patru în două maşini. Şoferul lui Grişin întrebă:

— Îi ridicăm, domnule colonel?

— Nu, vreau să văd unde se duc.

Exista o şansă ca Irvine să ia legătura cu americanul, cu Monk. Dacă făcea asta, Grişin îi putea sălta pe toţi.

Cei doi englezi se opriră la semaforul de la colţ, unde Strada Tserskaia părăsea piaţa, aşteptară să se facă verde şi traversară. Câteva secunde după aceea, spărgătorul dădu colţul, venind de pe Tserskaia.

Era un profesionist cu experienţă, întotdeauna cu aparenţa unui om de afaceri străin, aproape singura categorie care îşi mai putea permite să stea la hotelurile de vârf ale Moscovei. Costumul şi paltonul îi erau aduse de la Londra, ambele furate, iar aerul de siguranţă lejeră pe care îl afişa ar fi putut păcăli pe orice angajat al hotelului.

Grişin îl urmări împingând uşile batante şi dispărând în interior. Se bucurase să vadă că Sir Nigel Irvine nu ducea nici o servietă. Dacă avea una, trebuia să fie în cameră.

— Dă-i drumul, îi ordonă el şoferului.

Mercedesul se desprinse de lângă bordură şi se apropie la mai puţin de o sută de metri de cei doi, care continuau să meargă.

— Să ştiţi că suntem urmăriţi, spuse Vincent pe un ton de conversaţie banală.

— Doi care merg înaintea noastră, doi în urmă şi o maşină care se târăşte pe trotuarul de vizavi.

— Sunt impresionat.

— Băiete dragă, oi fi eu bătrân şi încărunţit, dar sper că încă mai pot să detectez o codiţă, mai ales când e aşa de mare şi de evidentă.

Datorită puterilor sale uriaşe, vechiul Directorat II nu-şi bătuse prea des capul să se ascundă pe străzile Moscovei. Spre deosebire de FBI la Washington şi de MI5 la Londra, cultul codiţei invizibile nu fusese niciodată specialitatea lor.

După ce trecură prin faţa superb iluminatului Teatru Balşoi, apoi a Teatrului Malîi, cei doi se apropiară de o străduţă lăturalnică, Aleea Teatrului.

Chiar înainte de colţ se afla o uşă în pragul căreia un balot de zdrenţe încerca să doarmă, în ciuda frigului. Sir Nigel se opri.

Înaintea lor, cei doi soldaţi din Gărzile Negre se străduiau să pară că studiau vitrinele goale ale magazinelor.

În prag, luminat slab de felinarele de pe stradă, balotul se mişcă uşor şi deschise ochii. Nu era beat, ci foarte bătrân; chipul obosit de sub pătura de lână îi era boţit şi brăzdat de ani, muncă şi privaţiuni. La reverul mantalei roase îi atârnau câteva panglici de medalii. Doi ochi înfundaţi în orbite, osteniţi, priviră în sus la străin.

În timpul pe care şi-l petrecuse la Moscova, Nigel Irvine îşi dăduse osteneala să studieze medaliile ruseşti. Recunoscu una de pe şirul de însemne.

— Stalingrad? întrebă el încet. Ai fost la Stalingrad?

Legătura de lână ce acoperea capul bătrân se înclină.

— Stalingrad, cârâi moşneagul.

Trebuie să fi avut mai puţin de douăzeci de ani pe vremea aceea, în iarna îngheţată a lui 1942, luptând cu Armata a VI-a a lui von Paulus pentru fiecare piatră şi pivniţă din oraşul de pe Volga.

Sir Nigel vârî mâna în buzunarul pantalonilor şi scoase o bancnotă. Cincizeci de milioane de ruble, aproape treizeci de dolari americani.

— Mâncare, zise. El în ruseşte. O supă caldă. O înghiţitură de votcă. Pentru Stalingrad.

Se ridică şi porni mai departe, ţeapăn şi mânios. Vincent îl ajunse din urmă. Urmăritorii se dezlipiră de vitrine şi îşi reluară poziţiile.

— Doamne Dumnezeule, unde-au ajuns? întrebă Irvine pe nimeni în mod special şi coti pe alee.

Radioul din maşina lui Grişin pârâi; unul dintre urmăritori îşi activase transmiţătorul.

— Au cotit. Intră într-un restaurant.

Vârsta de Argint era un alt restaurant tradiţional rusesc, situat pe o alee retrasă, în spatele teatrelor. Fosta Baie Centrală Rusească avea pereţii acoperiţi cu faianţă şi mozaicuri înfăţişând scene rustice din trecutul îndepărtat. Sosiţi din frigul aspru al străzii, oaspeţii simţiră cum îi acoperea valul de căldură.

Restaurantul era aglomerat, aproape toate mesele fiind ocupate. Şeful de sală se apropie cu paşi grăbiţi.

— Mă tem că nu mai avem nici un loc liber, domnilor, spuse el în ruseşte. Avem un grup mare, care dă o petrecere. Îmi pare rău.

— Cred că văd o masă liberă, răspunse Vincent în aceeaşi limbă. Uite acolo.

Într-adevăr, lângă peretele din fund era o masă de patru persoane, liberă. Chelnerul păru încurcat. Cei doi păreau a fi

turişti străini, ceea ce însemna plata în dolari.

— Va trebui să îl întreb pe cel care dă petrecerea, spuse el şi se îndepărtă.

Se adresă unui bărbat chipeş, cu tenul măsliniu, aşezat în mijlocul tovarăşilor săi la masa din centrul încăperii. Acesta îi măsură gânditor pe cei doi străini de lângă uşă şi dădu din cap.

Şeful de sală se înapoie.

— Am primit permisiunea. Vă rog să mă urmaţi.

Sir Nigel Irvine şi Vincent îşi ocupară locurile unul lângă celălalt, pe bancheta de lângă perete. Irvine privi spre centrul sălii şi dădu din cap în semn de mulţumire către gazdă. I se răspunse în acelaşi fel.

Comandară raţă cu sos de mure şi se lăsară convinşi de chelner să ia un vin roşu de Crimeea, care se dovedi a fi asemănător cu vinurile puterea ursului.

Afară, cei patru soldaţi al lui Grişin închiseseră aleea la ambele capete. Mercedesul colonelului trase de-a curmezişul unuia dintre capetele străduţei înguste. Acesta coborî şi schimbă câteva cuvinte cu oamenii săi. Apoi se urcă din nou în maşină şi luă telefonul.

— Cum merge? întrebă el.

De pe coridorul de la etajul al doilea al hotelului Naţional, îi răspunse o voce:

— Încă lucrez la broască.

Dintre cei patru care fuseseră postaţi în hotel, doi rămăseseră. Unul stătea acum la capătul coridorului, lângă ascensoare. Sarcina lui era de a vedea dacă se oprea cineva la etajul doi şi dacă se îndrepta către camera 252. În această situaţie, trebuia să le-o ia înainte fluierând, pentru a-l avertiza pe spărgător să abandoneze uşa şi să dispară.

Colegul său îi ţinea de urât hoţului care, aplecat deasupra broaştei de la 252, făcea lucrul la care se pricepea mai bine.

— Anunţă-mă când ai intrat, zise Grişin.

După zece minute, broasca scoase un declic jos şi cedă. Fu anunţat Grişin.

— Toate actele, documentele şi fotografiile. Pe urmă le pui la loc, zise el.

Înăuntru, în camera lui Sir Nigel Irvine, percheziţia se făcu rapid şi eficient. Hoţul petrecu zece minute în baie, de unde ieşi clătinând din cap. Sertarele comodei dădură la iveală doar sortimentul aşteptat de cravate, cămăşi, chiloţi şi batiste. Sertarele noptierei erau goale. La fel ca şi mica valiză de pe dulap şi buzunarele celor două costume dinăuntru. Spărgătorul se lăsă în genunchi şi scoase un „Aah!” gros, mulţumit.

Servieta-diplomat era sub pat, împinsă până la mijlocul lui, ascunsă vederii. Hoţul o trase de-acolo cu ajutorul unui

umeraş, încuietorile cu cifru îi captară atenţia timp de trei minute.

Capacul se deschise, dar priveliştea fu dezamăgitoare, înăuntru se aflau câteva cecuri de călătorie într-o pungă de plastic, pe care le-ar fi luat, dacă nu ar fi avut ordin să se abţină. Un portofel cu câteva cărţi de credit şi o notă de plată de la White's Club, din Londra. O sticluţă de argint, în care se afla un lichid al cărui miros nu-i era cunoscut.

Buzunarul de pe dosul capacului dădu la iveală jumătatea unui bilet de avion Moscova-Londra şi o hartă a Moscovei. O cercetă să vadă dacă era marcat ceva pe ea, dar nu găsi nimic.

Cu ajutorul unui aparat mic, fotografie totul. Soldatul care era cu el îi raportă descoperirile colonelului Grişin.

— Ar trebui să fie şi o scrisoare, se auzi glasul metalic din stradă, la o distanţă de 500 de metri.

Prevenit astfel, hoţul reexamină servieta şi găsi fundul dublu. Compartimentul ascundea un plic simplu, crem, lunguieţ şi înăuntrul lui o foaie de hârtie cu antetul în relief al Patriarhului Tuturor Rusiilor de la Moscova. O fotografie de trei ori, ca să fie sigur.

— Strângeţi şi ştergeţi-o, spuse Grişin.

Cei doi puseră lucrurile în servietă în exact aceeaşi poziţie în care le găsiseră, cu scrisoarea la loc în plic şi plicul la loc în compartimentul de pe fundul genţii. Aceasta, încuiată şi cu cifrele broaştelor aşezate în aceeaşi ordine, fu împinsă din nou sub pat. Când camera ajunse să arate ca şi cum nimeni nu ar fi intrat în ea de la plecarea lui Sir Nigel Irvine, cei doi ieşiră.

Uşa de la Vârsta de Argint se deschise şi se închise cu un fâsâit uşor. Grişin împreună cu patru oameni traversară holul şi dădură la o parte draperiile groase dincolo de care se deschidea restaurantul. Şeful de sală se apropie în grabă.

— Regret, domnilor...

— La o parte, spuse Grişin fără ca măcar să se uite la el.

Chelnerul rămase ca trăsnit, privindu-i pe cei patru care îl urmau pe bărbatul înalt în palton negru şi se trase în lături. Avea destulă experienţă pentru a recunoaşte pericolul atunci când îl vedea. Cei patru bodyguarzi or fi fost în haine civile, dar erau toţi solizi, cu feţe pe care se vedeau urmele bătăilor. Chiar şi fără uniforme, bătrânul chelner îi recunoscu ca făcând parte din Gărzile Negre. Îi văzuse în uniforme la televizor, batalioane în marş prezentându-şi armele liderului de pe podium şi era destul de înţelept ca să ştie că un chelner nu se punea niciodată cu Gărzile Negre.

Cel din frunte mătură sala cu privirea, până ajunse la cei doi străini care cinau la celălalt capăt al salonului. Făcu semn cu capul unuia dintre oamenii săi să-l urmeze şi celorlalţi trei să

asigure uşa. Nu că ar fi avut nevoie. Englezul mai tânăr poate că avea să încerce ceva, dar nu avea să reziste mai mult de câteva secunde.

— Prieteni de-ai dumneavoastră? întrebă încet Vincent.

Se simţea expus, dezarmat şi se întrebă ce putea face cu cuţitul zimţuit pentru friptură de lângă farfurie. Nu prea multe, îşi răspunse în sinea sa.

— Cred că sunt domnii ale căror prese le-ai îndoit acum câteva săptămâni, spuse Irvine.

Se şterse la gură. Raţa fusese delicioasă. Bărbatul în palton negru se apropie şi se opri lângă masă, privind în jos la ei. „Gorila" apăru în spatele lui.

— Sir Irvine?

Grişin nu vorbea decât ruseşte. Vincent traduse.

— De fapt, Sir Nigel. Cu cine am plăcerea?

— Haideţi să lăsăm jocurile. Cum ai intrat în ţară?

— Pe la aeroport.

— Minciuni.

— Vă asigur, domnule colonel... sunteţi colonelul Grişin, nu-i aşa? Vă asigur că actele mele sunt în perfectă ordine. Desigur, au rămas la recepţia hotelului, altfel v-aş fi putut arăta.

Grişin trecu prin clipe de nehotărâre. Atunci când dădea ordine celor mai multor organe ale statului, dublate de necesarele mite, se aştepta ca ordinele să-i fie ascultate. Dar poate că într-adevăr undeva se strecurase o fisură. Cineva va trebui să plătească.

— Îţi bagi nasul în afacerile interne ale Rusiei, *anglicianin şi* nu-mi place. Căţelul dumitale american, Monk, o să fie prins şi atunci o să-mi închei personal socotelile cu el.

— Aţi terminat, domnule colonel? Pentru că, dacă aţi terminat şi dacă tot suntem la clipa adevărului, vreau să vă spun şi eu un adevăr.

Vincent traduse rapid. Grişin îi privi uluit. Lui nu-i vorbea nimeni aşa şi cu atât mai puţin un moşneag neajutorat. Nigel Irvine îşi ridică ochii din paharul în care se uită şi îl privi pe Grişin drept în ochi.

— Sunteţi un individ profund dezgustător, iar omul pe care îl slujiţi este, dacă e posibil aşa ceva şi mai respingător.

Vincent deschise gura, o închise la loc şi murmură în englezeşte:

— Şefu', credeţi că-i bine?

— Tradu, te rog frumos.

Vincent se supuse. Pe fruntea lui Grişin o venă se zbătea ritmic. Pungaşul din spatele lui arăta de parcă stătea să explodeze.

— Poporul rus, continuă Irvine pe un ton ca de conversaţie banală, a făcut poate multe greşeli, dar nu merită, după cum nu merită nici o naţie, nişte gunoaie ca voi.

Vincent făcu o pauză înaintea cuvântului „gunoi”, înghiţi în sec şi folosi termenul rusesc *pizdiuk.* Vena îşi crescu ritmul pulsaţiilor.

— Pe scurt, domnule colonel Grişin, există şansa ca dumneata şi codoşul care îţi e stăpân să nu ajungeţi în veci să conduceţi această ţară. Încetul cu încetul, lumea a început să vadă dincolo de faţadă şi peste treizeci de zile s-ar putea să constataţi că oamenii s-au mai răzgândit. Deci, ce-aveţi de gând?

— Mai întâi, spuse Grişin încet, cred că o să încep prin a te omorî pe tine. Sigur e că din Rusia n-ai să ieşi viu.

Vincent traduse, adăugând:

— Şi cred că vorbeşte serios.

Sala fu cuprinsă de linişte. Lumea de la mesele de pe ambele părţi auzise schimbul de replici dintre Grişin şi Irvine, prin Vincent. Pe Grişin asta nu-l îngrijora. Moscoviţii ieşiţi să ia cina în oraş nu se vor băga şi nici nu-şi vor aminti nimic din ce văzuseră. Brigada de Omucideri îi mai căuta şi acum în van pe asasinii unui anume jurnalist britanic.

— Nu e cea mai inteligentă alegere, spuse Irvine.

Grişin rânji.

— Şi cine crezi că o să te ajute, porcii ăştia?

„Porci” fusese un cuvânt nefericit. De la o masă din stânga lui Grişin se auzi o bufnitură. Se întoarse pe jumătate. O lamă lucitoare de cuţit stătea înfiptă în tăblia mesei, unde mai vibra încă. Poate că era cuţitul de friptură al respectivului, dar el avea deja unul. Mai la stânga, un alt mesean îşi dădu jos şervetul alb de la gât. Dedesubtul lui era un pistol Steyr de 9 mm.

Grişin murmură peste umăr soldatului din spatele său:

— Cine-s ăştia?

— Ceceni, şuieră soldatul.

— Toţi?

— Mă tem că da, spuse Irvine încet, după traducerea lui Vincent. Cărora nu le place deloc să fie făcuţi porci. Musulmani, înţelegeţi. Cu memorie bună. Îşi amintesc până şi de Groznîi.

La auzul numelui capitalei lor distruse, se auzi o ploaie de declicuri metalice emise de siguranţele armelor celor cincizeci de meseni. Şapte pistoale erau îndreptate către cei trei soldaţi de la uşă. Şeful de sală şedea ghemuit în spatele casei de marcat, rugându-se să ajungă să-şi mai vadă o dată nepoţii.

Grişin se uită în jos la Sir Nigel.

— Te-am subestimat, *anglicianin.* Dar n-o să se mai întâmple. Pleacă din Rusia şi nu te mai întoarce. Nu te mai băga în treburile noastre interne. Mulţumeşte-te să nu-ţi mai vezi niciodată prietenul american.

Se întoarse pe călcâie şi se îndreptă cu paşi mari spre uşă. Gărzile îl urmară.

Vincent scoase un oftat lung.

— Aţi ştiut cine erau cei de-aici, nu-i aşa?

— Mda, speram ca mesajul meu să fi ajuns la destinaţie. Mergem?

Ridică paharul cu ce-i mai rămăsese din vinul roşu şi rosti cu voce tare către cei din sală:

— Domnilor, în sănătatea dumneavoastră. Vă mulţumesc.

Vincent traduse, apoi ieşiră. Plecară cu toţii. Cecenii păziră hotelul pe tot restul nopţii şi îi escortară pe oaspeţi la Şeremetievo a doua zi de dimineaţă, unde aceştia se îmbarcară în zborul pentru Londra.

— Sir Nigel, nu-mi pasă cât îmi daţi, spuse Vincent în timp ce avionul British Airways se înclina deasupra Moscovei, întorcând spre vest, dar eu nu mă mai întorc, repet, nu mă mai întorc la Moscova.

— E bine, pentru că nici eu nu mă mai întorc.

— Şi cine-i americanul?

— A, mă tem că el e încă acolo, undeva. La marginea prăpastiei, chiar pe buza ei. Un tip cu totul special.

Umar Gunaev intră fără să bată. Monk era la masă, studiind o hartă detaliată a Moscovei. Ridică ochii.

— Avem de vorbit, spuse liderul cecen.

— Eşti supărat, replică Monk. Îmi pare rău.

— Prietenii tăi au plecat în viaţă. Dar ce s-a întâmplat aseară la Vârsta de Argint e o nebunie. Am acceptat numai pentru că îţi sunt dator de multă vreme. Dar datoria mea începe să se plătească. Iar ea e a mea, personal. Oamenii mei nu trebuie puşi în primejdie pentru că amicul tău are chef de jocuri descreierate.

— Îmi pare rău, dar bătrânul trebuia să vină la Moscova. Avea o întâlnire importantă, foarte importantă, la care nu se putea duce nimeni altcineva decât el. A venit, iar Grişin a aflat că e aici.

— Atunci trebuia să rămână şi să mănânce la hotel. Acolo ar fi fost în relativă siguranţă.

— Se pare că trebuia să se întâlnească acum cu Grişin şi să-i vorbească.

— Zău? Am fost la trei mese de ei. Numai că nu s-a rugat să fie ucis.

— Nici eu nu înţeleg, Umar. Aşa sunau instrucţiunile.

— Jason, există 2.500 de companii de securitate particulare, 800 dintre ele la Moscova. Ar fi putut angaja cincizeci de oameni de la oricare din ele.

O dată cu extinderea Mafiei, o altă ramură înfloritoare era cea a pazei private. Cifrele lui Gunaev erau corecte. Firmele de securitate îşi recrutau de obicei oamenii din aceleaşi unităţi foste militare; veneau din armată, marină, forţele speciale, trupe paraşutate, miliţie, KGB, toţi gata să fie angajaţi.

Până în 1999, numărul lor total ajunsese la 800.000, iar din aceştia o treime se aflau la Moscova. Teoretic, miliţia era aceea care emitea autorizaţiile pentru toate firmele de securitate şi tot ea avea datoria legală de a-i verifica pe toţi cei care se angajau la ele: dacă aveau cazier, dacă erau potriviţi pentru o asemenea activitate, gradul de responsabilitate morală, armele pe care le purtau, câte, de ce fel şi pentru ce le purtau.

Aceasta însă doar teoretic. Practic, cu un plic gras obţineai orice fel de autorizaţie. Statutul de „firmă de securitate" era atât de eficient, încât bandele nu aveau altceva de făcut decât să-şi formeze şi să-şi înregistreze propriile companii, astfel încât orice haidamac putea dovedi cu acte că lucra ca bodyguard şi că avea dreptul legal de a purta pistolul care i se iţea de sub braţ.

— Problema e, Umar, că toţi aceştia pot fi cumpăraţi. Numai ce l-ar fi văzut pe Grişin şi ar fi înţeles că-şi puteau dubla câştigul; ar fi trecut de partea cealaltă şi ar fi făcut treaba ei înşişi.

— Deci, te-ai folosit de oamenii mei pentru că ei nu pot fi cumpăraţi?

— N-am avut încotro.

— Îţi dai seama că acum Grişin ştie cine ţi-a dat adăpost? Dacă până acum n-a descoperit, acum e limpede. Viaţa va fi foarte grea pentru noi de-acum înainte. Aud că Dolgoruki au fost deja anunţaţi să se pregătească pentru un mare război de stradă. Şi ultimul lucru de care am nevoie e un război de stradă.

— Dacă pune Komarov mâna pe putere, Mafia Dolgoruki are să fie grija ta cea mai mică.

— Ce dracu' ai stârnit aici cu nenorocitul ăla de dosar negru?

— Indiferent ce e, acum noi nu-l mai putem opri.

— Noi nu-l mai putem opri? Care *noi?* Ai venit la mine să te ajut. Aveai nevoie de adăpost. Ţi-am oferit găzduire, pentru că ăsta e obiceiul poporului meu. Iar acum sunt ameninţat cu un război pe faţă.

— Aş putea încerca să-l dezamorsez.

— Cum?

— Vorbind cu Petrovski.
— Cu Petrovski? Generalul de miliţie? Ai idee cât rău mi-au făcut, el şi oamenii lui? Ai idee câte raiduri a condus prin barurile mele, prin depozitele şi cazinourile mele?
— Pe Dolgoruki îi detestă mai mult decât pe tine. Şi trebuie să mă mai văd o dată cu patriarhul. Ultima dată.
— De ce?
— Trebuie să vorbesc cu el. Am să-i spun câteva lucruri. Dar de data asta o să am nevoie de ajutor ca să scap.
— Nimeni nu are nici o bănuială în ce-l priveşte. Pune pe tine o rasă şi du-te să-l vezi.
— E ceva mai complicat. Cred că englezul a folosit limuzina hotelului. Dacă Grişin face cercetări, ceea ce sunt sigur că va face, are să reiasă din hârtii că englezul l-a vizitat pe patriarh. Casa din Cisti Perevlok s-ar putea să fie supravegheată.
Umar clătină din cap, nedumerit.
— Ştii ceva, amice, englezul ăsta al tău e un prost bătrân.

Aşezat la biroul său, colonelul Grişin studie cu satisfacţie nedisimulată fotografia mărită.
În cele din urmă, apăsă pe butonul intercomului.
— Domnule preşedinte, trebuie să vă vorbesc.
— Vino.
Igor Komarov cercetă copia fotografiată a scrisorii găsite în servieta lui Sir Nigel Irvine. Era pe hârtia oficială a patriarhatului şi începea cu cuvântul: „Alteţă”. Iscălitura şi sigiliul îi aparţineau preafericitului patriarh Alexei al II-lea.
— Ce e?
— Domnule preşedinte, conspiraţia internaţională lansată împotriva dumneavoastră e limpede şi are două părţi. Pe plan intern, aici în Rusia, ea presupune destabilizarea campaniei dumneavoastră electorale, încurajarea nesiguranţei şi a fricii, totul pornind de la o expunere parţială a manifestului dumneavoastră sub ochii câtorva persoane. Aceasta a avut ca rezultat sabotarea tipografiei, presiunea băncilor pentru suspendarea transmisiilor noastre naţionale şi denunţul tembelului de general. Pagubele sunt mari, dar tot nu vă pot opri de la victorie. A doua parte a conspiraţiei este în felul său mai periculoasă. Ea îşi propune înlocuirea dumneavoastră prin restaurarea Tronului Tuturor Rusiilor. Pentru că-i serveşte interesele, patriarhul a acceptat să sprijine această acţiune. Ceea ce aveţi în faţă e o scrisoare personală, adresată unui anume prinţ care trăieşte în Vest, în care se afirmă sprijinul pentru conceptul de restauraţie şi în care se spune că, dacă se

va ajunge ca aceasta să fie soluţia acceptată, biserica va propune ca invitaţia să-i fie adresată persoanei în chestiune.

— Şi propunerea dumitale, domnule colonel?

— E simplă, domnule preşedinte. Fără un candidat, conspiraţia se prăbuşeşte.

— Şi cunoşti pe cineva care l-ar putea... descuraja pe acest nobil domn?

— Sigur. E foarte bun. Obişnuit să lucreze în Occident. Vorbeşte câteva limbi. Lucrează pentru Dolgoruki, dar poate fi angajat. Ultimul contract a fost împotriva a doi mafioţi care aveau de depozitat douăzeci de milioane de dolari într-o bancă de la Londra, dar au hotărât să-i păstreze. Au fost descoperiţi acum două săptămâni într-un apartament din Wimbledon, o suburbie a Londrei.

— Atunci cred că vom avea nevoie de serviciile acestui om, domnule colonel.

— Lăsaţi pe mine, domnule preşedinte. În zece zile, nu veţi mai avea un contracandidat.

Şi atunci, îşi spuse Grişin pe drumul înapoi către birou, cu preţiosul prinţ al lui Sir Nigel la morgă şi cu Jason Monk depistat de AFCIG şi închis într-o celulă, o să-i trimitem lui Sir Nigel Irvine un teanc de poze care or să-i înveselească efectiv Crăciunul.

Şeful GUVD-ului tocmai îşi terminase cina şi şedea cu fiica sa pe genunchi, urmărind programului preferat de desene animate, când sună telefonul. Răspunse soţia sa.

— E pentru tine:

— Cine e?

— N-a zis decât că este americanul.

Generalul de miliţie o lăsă pe Tatiana jos, pe podea şi se ridică.

— Vorbesc din birou.

Închise uşa după el, ridică receptorul şi auzi cum soţia sa închidea celălalt telefon.

— Da?

— Domnul general Petrovski?

— Da.

— Am vorbit acum câteva zile.

— Aşa e.

— Am pentru dumneavoastră câteva informaţii care s-ar putea să vă intereseze. Aveţi un creion şi o hârtie?

— De unde vorbeşti?

— De la o cabină telefonică. Şi nu am prea mult timp. Vă rog să vă grăbiţi.

— Dă-i drumul.

— Komarov şi Grişin şi-au convins amicii din Mafia Dolgoruki să înceapă un război împotriva Mafiei cecene.

— Deci, se mănâncă între ei. Nu mă priveşte.

— Atâta doar că la Moscova se găseşte acum delegaţia Băncii Mondiale, care negociază următoarea tranşă de credite economice. Poate. Şi dacă străzile Moscovei sunt un poligon de trageri, preşedintele actual, care încearcă să-şi păstreze imaginea şi de ochii restului lumii, dar şi pentru alegerile ce stau să vină, n-o să fie deloc mulţumit. S-ar putea să se întrebe de ce tocmai acum.

— Continuă.

— Şase adrese. Vă rog să le notaţi.

Monk i le dictă, în timp ce generalul lua notiţe.

— Ce reprezintă?

— Primele două sunt arsenale, burduşite cu armamentul Mafiei Dolgoruki. A treia e un cazino, la subsolul căruia se află cele mai multe dintre registrele lor contabile. Ultimele trei sunt depozite. În ele se află marfă în valoare de douăzeci de milioane de dolari.

— De unde ştii toate astea?

— Am prieteni jos-puşi. Cunoaşteţi numele acestor doi ofiţeri?

Îi dădu două nume.

— Sigur. Unul e adjunctul meu şi celălalt comandant de brigadă în SOBR. De ce?

— Sunt amândoi pe statele de plată ale Mafiei.

— Sper că ştii ce spui, americanule.

— Ştiu. Dacă plănuiţi vreun raid, vă sfătuiesc să îl faceţi din scurt şi să nu vă comunicaţi intenţiile acestora doi.

— Ştiu cum trebuie să-mi fac datoria.

Legătura se întrerupse. Generalul Petrovski aşeză gânditor receptorul în furcă. Dacă acest bizar agent străin avea dreptate, informaţiile erau nepreţuite. Acum avea de ales. Fie lăsa războiul de stradă să se desfăşoare, fie organiza o serie de lovituri mortale împotriva celei mai mari organizaţii mafiote, într-un moment în care acest lucru îi putea aduce şi recunoştinţa preşedinţiei.

Avea la dispoziţie 3.000 de soldaţi din Forţa de Reacţie Rapidă, mulţi dintre ei tineri şi dornici să se pună pe treabă. Dacă americanul avea numai pe jumătate dreptate în ce-l privea pe Igor Komarov şi planurile sale de mărire, în noua Rusie nu va mai fi loc pentru el, pentru vânătorii lui de gangsteri, sau pentru trupele lui. Reveni în sufragerie.

Desenele animate se terminaseră. Nu avea să mai afle dacă Wiley Coiotul avusese supă de pasăre la cină sau nu.

— Mă-ntorc la birou, îşi anunţă el soţia. O să fiu acolo toată noaptea şi cea mai mare parte a zilei de mâine.

Iarna, consiliul local obişnuieşte să acopere aleile şi potecile Parcului Gorki cu apă care îngheaţă rapid, creând cel mai mare patinoar din ţară. El se întinde pe kilometri întregi, locul preferat al moscoviţilor de toate categoriile şi vârstele, care îşi aduc cu ei patinele şi o provizie bună de votcă, pentru a uita de griji şi necazuri plutind pe întinsul liber al gheţii.

O parte din alei, care dau spre parcări, rămân neîngheţate. Pe una din acestea se întâlniră cu zece zile înainte de Crăciun doi bărbaţi înfofoliţi bine, cu căciuli de blană pe cap pentru a păcăli frigul de afară. Fiecare, pe rând, coborâse din maşină şi parcursese pe jos distanţa până la rândul de copaci cel mai apropiat de suprafaţa lucioasă a gheţii, unde patinatorii pluteau învârtindu-se unul în jurul celuilalt.

Unul era colonelul Anatoli Grişin, celălalt un bărbat solitar, cunoscut în lumea interlopă ca *Mecanik,* sau Mecanicul.

În ciuda faptul că asasinii plătiţi erau practic pe toate drumurile în Rusia, câteva organizaţii mafiote, dar mai ales Mafia Dolgoruki, îl considerau pe Mecanic altfel decât toţi ceilalţi. Era de fapt ucrainean, fost maior de armată, detaşat cu mai mulţi ani în urmă în forţele speciale Spetsnaz şi, de acolo, la ramura de informaţii a armatei, GRU. După cursurile de limbi străine, avusese două misiuni în Europa occidentală. Părăsind armata, constatase că îşi putea vinde cunoştinţele de engleză şi franceză, combinate cu uşurinţa de mişcare în societăţi pe care cei mai mulţi ruşi le găseau străine şi cu lipsa de scrupule în a lua vieţi omeneşti, făcând din acestea toate o profesie lucrativă.

— Înţeleg că aţi dorit să mă vedeţi, spuse el.

Ştia cine era colonelul Grişin şi că, dacă ar fi fost vorba de o acţiune pe teritoriul ţării, şeful securităţii Uniunii Forţelor Patriotice nu ar fi avut nevoie să apeleze la el. Printre cei din Gărzile Patriotice, ca să nu mai vorbim de aliaţii partidului, Mafia Dolgoruki, se găseau destui ucigaşi care nu aşteptau decât un ordin. Dar misiunile în străinătate erau diferite.

Grişin îi dădu o fotografie. Mecanicul o privi, întorcând-o pe ambele părţi. Pe dos erau un nume şi adresa unui conac la ţară, departe în Vest.

— Un prinţ, murmură el. Am avansat pe scara socială.

— Păstrează-ţi umorul pentru tine, replică Grişin. E o ţintă uşoară, aproape fără nici o pază. Până pe 25 decembrie.

Mecanicul se gândi puţin. Era prea din scurt. Avea nevoie de timp. Pentru a se pregăti. Dacă mai era în viaţă şi liber, era

tocmai pentru că făcea întotdeauna pregătiri meticuloase, care cereau timp.

— De Anul Nou, zise el.

— Bine. Ai şi-un preţ.

Mecanicul i-l spuse.

— De acord.

Fuioare albe de abur se ridicară dinspre amândoi. Mecanicul îşi aminti că văzuse la televizor o predică publică a unui preot tânăr şi carismatic, care îndemna la revenirea la Dumnezeu şi cerea întoarcerea ţarului. Deci, ăsta era jocul lui Grişin. Acum îi părea rău că nu ceruse de două ori mai mult.

— Asta-i tot? întrebă el.

— Doar dacă nu mai ai nevoie de alte detalii.

Călăul băgă fotografia în buzunarul paltonului.

— Nu, cred că ştiu tot ce trebuie să ştiu. Mi-a făcut plăcere, domnule colonel.

Grişin se răsuci şi îl prinse de braţ. Mecanicul se uită la mâna încleştată pe braţul lui, până când aceasta îşi slăbi strânsoarea. Nu-i plăcea să fie atins.

— Nu se admit greşeli, nici în ce priveşte ţinta, nici momentul.

— Eu nu comit greşeli, domnule colonel. Altfel nu aţi fi făcut apel la mine. O să vă trimit prin poştă numărul codului meu bancar din Liechtenstein. La revedere.

În zorii zilei care urmă întâlnirii de pe patinoarul din Parcul Gorki, se declanşară simultan cele şase raiduri ale generalului Petrovski.

Cei doi informatori fuseseră invitaţi la o cină amicală la popota ofiţerilor din unitatea SOBR şi îndopaţi cu votcă, până se îmbătaseră criţă. Li se puseseră la dispoziţie camere unde să doarmă până se mai risipeau aburii alcoolului. Şi, pentru mai multă siguranţă, la fiecare uşă fusese postat câte un gardian.

Un „exerciţiu tactic” planificat în cursul zilei se transformase în acţiune adevărată cu puţin înainte de miezul nopţii. Până în momentul acela, trupele, îmbarcate în camioane, fuseseră ţinute la adăpost, în garaje. La ora două noaptea, şoferii şi comandanţii de detaşamente primiseră ordinele şi adresele de care mai aveau nevoie. Pentru prima dată după multe luni de zile, surpriza era totală.

Cele trei depozite nu prezentau probleme. Patru soldaţi care păzeau averile stocate încercaseră să se opună şi fuseseră doborâţi cu focuri de mitralieră. Alţii opt se predaseră la timp. Depozitele conţineau 10.000 de lăzi cu votcă de import, toate aduse ilegal din Finlanda şi Polonia în ultimele două luni. Recoltele dezastruoase de grâu obligaseră ţara care era cea mai

mare consumatoare de votcă să-şi importe licoarea, la preţuri de trei ori mai mari decât în ţările unde se producea.

Restul mărfurilor din depozite se dovediseră a fi maşini de spălat rufe şi vase, aparate video şi computere, toate aduse din Occident şi introduse în ţară ilegal.

Cele două arsenale conţineau suficient armament pentru dotarea unui întreg regiment de infanterie, de la puşti de asalt obişnuite la aruncătoare de rachete antitanc portabile şi aruncătoare de flăcări.

Petrovski personal condusese raidul asupra cazinoului, încă plin de clienţi care o rupseseră la fugă în noapte, ţipând. Directorul continuase să protesteze, afirmând că afacerea era perfect legală şi autorizată, până când masa de lucru din biroul său fusese împinsă la o parte, dând la iveală chepengul care dădea în pivniţă. Atunci leşinase.

Spre prânz, trupele SOBR continuau să scoată cutie după cutie pline cu registre contabile, să le încarce în dube şi să le ducă la sediul GUVD de pe Strada Sabolovka, pentru a fi analizate.

La ora prânzului, doi generali din prezidiul MVD, Ministerul de Interne, aflat la 500 de metri depărtare, dăduseră deja telefon pentru a-şi exprima admiraţia.

Ştirile dimineţii la radio difuzară buletine de informare complete, iar la prânz televiziunea făcu o prezentare aproape completă. Numărul de morţi din rândul gangsterilor, anunţă reporterul TV, se ridica la şaisprezece, în timp ce Forţa de Acţiune Rapidă avea doar un om rănit mai grav, cu un glonţ în stomac şi încă unul cu o rană uşoară. Fuseseră reţinuţi douăzeci şi şapte de mafioţi în viaţă, dintre care şapte erau în spital, iar doi tocmai făceau dezvăluiri complete GUVD-ului.

Această din urmă afirmaţie nu era adevărată, dar Petrovski o lăsase să scape presei pentru a adânci panica în rândurile capilor clanului Dolgoruki.

Aceştia, într-adevăr în stare de şoc, se întâlniră într-o vilă somptuoasă şi extrem de bine păzită din afara oraşului, la mai bine de trei kilometri depărtare de Podul Arhanghelskoe peste Moscova. Singurul sentiment care le depăşea frica era furia. Cei mai mulţi erau de părere că eliminarea celor doi informatori, elementul surpriză folosit de SOBR şi acurateţea informaţiilor indicau o scurgere serioasă de informaţii.

În timp ce ei deliberau, cineva veni cu vestea că pe străzi se zvonise deja că scurgerea era la nivelul unui ofiţer superior din Gărzile Negre slobod la gură. Date fiind milioanele de dolari pe care Mafia Dolgoruki le băgase în campania electorală a lui Igor Komarov, ştirea nu avea nimic amuzant.

Nu aveau să afle niciodată că zvonul fusese plantat de ceceni, la sugestia lui Jason Monk. Şefii clanului hotărâră că, înainte ca vreun ban să mai ia calea conturilor UFP, aveau nevoie de explicaţii foarte serioase.

Puţin după ora trei, Umar Gunaev, însoţit de gărzile sale înarmate, veni să-l viziteze pe Monk. Acesta locuia împreună cu o familie de ceceni într-un mic apartament la nord de parcul Centrului de Expoziţii Sokolniki.

— Nu ştiu cum ai făcut, prietene, dar azi-noapte a explodat o bombă uriaşă.

— Asta înseamnă să-ţi cunoşti interesul, zise Monk. Iar interesul lui Petrovski era să-şi facă fericiţi şefii, până sus de tot, în biroul preşedintelui, în săptămâna vizitei delegaţiei de la Banca Mondială. Asta e tot.

— E bine. Acum Dolgoruki nu-şi mai pot permite să lanseze nici un război împotriva mea. Or să le trebuiască săptămâni întregi să repare răul făcut.

— Şi să găsească scurgerea de informaţii din interiorul Gărzilor Negre, îi aminti Monk.

Umar Gunaev îi aruncă în poală un exemplar din *Segodnia.*

— Uită-te la pagina trei, sugeră el.

Un raport al celei mai importante agenţii specializate în sondajele de opinie afirma că sprijinul electoral pentru UFP ajunsese la 55% şi continua să scadă.

— Sondajele astea se fac de cele mai multe ori în oraşe, spuse Monk. E mai simplu şi mai comod. Iar Komarov e mai puternic la oraş. Cheia alegerilor va fi în mâna celor mulţi, dar neglijaţi, de la ţară.

— Chiar crezi că va putea fi învins în alegeri? întrebă Gunaev. Acum o lună şi jumătate, aşa ceva nici nu se putea închipui.

— Nu ştiu, recunoscu Monk.

Nu era momentul pentru a-i comunica liderului cecen că Sir Nigel nu se gândise la o înfrângere la urne. Şi-l aminti pe bătrânul maestru spion, încă privit cu stimă în lumea Marelui Joc al vicleniei şi dezinformării, aşezat în biblioteca de la castelul Forbes, cu o biblie deschisă în faţă.

„Gideon e cheia, băiete, îi spusese el. Trebuie să gândim ca Gideon."

— Eşti departe, zise Gunaev.

Monk îşi reveni din visare cu o tresărire.

— Iartă-mă, ai dreptate. Astă-seară trebuie să-l mai vizitez o dată pe patriarh. Ultima oară. Şi am nevoie de ajutorul tău.

— Ca să intri la el?

— Ca să ies, cred. E posibil ca Grişin să ţină locul sub supraveghere, după cum ţi-am spus. Probabil că are un singur

om, dar acela va chema întăriri cât sunt înăuntru.

— Atunci apucă-te de făcut planuri, zise cecenul.

Colonelul Grişin era acasă şi se pregătea de culcare, când sună telefonul mobil. Recunoscu vocea şi fără să se prezinte.

— E aici. A venit iar.

— Cine?

— Americanul. S-a întors. E acum la preafericitul părinte.

— Nu bănuieşte nimic?

— Nu cred. A venit singur.

— Tot ca popă?

— Nu. E îmbrăcat în negru, dar în haine obişnuite. Mi s-a părut că patriarhul îl aşteaptă.

— Unde eşti?

— La bucătărie, fac cafele. Trebuie să fug.

Telefonul se închise cu un declic. Grişin încercă să îşi stăpânească bucuria. Detestatul agent american era ca şi în mâna lui. De data aceasta nu va mai fi ca în Berlinul de Est. Îl sună pe şeful grupului său personal restrâns de soldaţi din Gărzile Negre.

— Am nevoie de zece oameni, trei maşini, pistoale-mitralieră Uzi, imediat. Asiguraţi ambele capete ale unei străzi care se numeşte Cisti Perevlok. Ne întâlnim acolo peste o jumătate de oră.

Trecuse cu o jumătate de oră de miezul nopţii.

La ora unu şi zece, Monk se ridică şi îşi luă rămas-bun de la patriarh.

— Nu cred că ne vom mai întâlni, preafericite părinte. Dar ştiu că veţi face tot ce puteţi pentru ţara aceasta şi pentru oamenii ei, pe care îi iubiţi atât de mult.

Alexei al II-lea se ridică la rândul lui şi îl conduse până la uşă.

— Cu voia lui Dumnezeu, am să încerc. Rămâi cu bine, fiule, îngerii să te aibă în pază.

Pentru moment, îşi spuse Monk coborând scările, erau buni şi câţiva războinici din nordul Caucazului.

Valetul cel gras era acolo, ca de obicei, ţinându-i paltonul.

— Nu-l vreau, părinte, mulţumesc.

Ultimul lucru de care avea nevoie era ceva care să-i încetinească mişcările. Scoase telefonul şi formă un număr. I se răspunse de la primul apel.

— Monah, spuse el.

— Cincisprezece secunde, replică o voce.

Monk îl recunoscu pe Magomed, principalul apărător pe care i-l alocase Gunaev. Deschise uşa de la stradă de-o palmă şi privi afară. Pe străduţa îngustă aştepta un singur Mercedes, sub un felinar slab. În el erau patru bărbaţi, unul la volan şi trei

cu pistoale-mitralieră Uzi. Fuiorul alb ce se ridica de la spate indica motorul în funcţiune.

La capătul celălalt, Cisti Perevlok dădea într-o piaţetă. În aşteptare în umbrele ei, stăteau alte două maşini negre. Pe jos sau pe roţi, oricine voia să părăsească aleea trebuia să treacă pe lângă ele.

O maşină nouă, cu semnul de taxi luminat cu galben deasupra parbrizului, apăru la capătul unde era Mercedesul solitar. Paznicii îl lăsară să se apropie. Venise cu siguranţă să-l ia pe acela care constituia ţinta lor. Ghinionul şoferului, care va trebui să moară şi el.

Taxiul ajunse lângă Mercedes. Se auzi un declic dublu, în timp ce două bucăţi de metal de mărimea unor portocale loveau asfaltul îngheţat şi se rostogoleau sub maşină. Taxiul abia se depărtase de Mercedes, când Monk auzi, din spatele uşii de la stradă întredeschise bubuiturile gemene ale grenadelor ce explodau.

Simultan, un camion mare de marfă îşi făcu apariţia la capătul celălalt, în piaţă, se apropie huruind de capătul străzii şi se opri. Şoferul sări din cabină şi o rupse la fugă pe alee.

Monk îi făcu semn cu capul preotului înspăimântat, deschise larg uşa şi ieşi în stradă. Taxiul ajunsese aproape în faţa lui, cu uşa din spate bălăbănindu-se deschisă. Se aruncă pe jumătate înăuntru. De pe scaunul din faţă, un braţ puternic se întoarse şi-l trase cu totul în maşină. Fu urmat de şoferul camionului.

Maşina plecă în marşarier pe drumul pe care venise. Din spatele camionului nemişcat se porni o ploaie de gloanţe scuipate de pistolul mitralieră al cuiva culcat pe asfalt. Chiar atunci explodară cele două bombe montate sub şasiul camionului şi focul de mitralieră încetă.

Unul dintre ocupanţii Mercedesului reuşise să se extragă din limuzină şi stătea acum ameţit lângă portiera din spate, încercând să ridice pistolul. Bara de protecţie din spate a taxiului îl izbi peste gambe şi îl azvârli cât colo.

Ieşit de pe alee, taxiul derapă în lateral, alunecând pe gheaţă, se redresă, schimbă vitezele şi o porni în goană. Rezervorul de benzină al Mercedesului luă foc, sfârşind treaba.

Magomed se întoarse de pe scaunul din faţă şi Monk îi zări dinţii albi sclipind pe sub mustaţa stufoasă, pe oală.

— Faci viaţa mai interesantă, *amerikaneţ.*

În piaţeta de la capătul aleii, colonelul Grişin rămăsese să contemple ruinele camionului care bloca trecerea. Sub el zăceau doi oameni, ucişi de încărcăturile mici, montate sub şasiu şi declanşate din taxi. În partea cealaltă a cabinei, văzu a doua maşină arzând la capătul îndepărtat al străzii.

Scoase telefonul şi formă un număr din şapte cifre. Auzi sunând de două ori. Apoi un glas cuprins de panică spuse:

— Da?

— A scăpat. Ai ce ţi-am cerut?

— Da.

— La locul obişnuit. Mâine la zece.

Biserica Tuturor Sfinţilor din Kulişki era aproape goală la ora aceea.

Părintele Maxim stătea lângă peretele din dreapta, ţinând în mână o lumânare care se topea şi pe care o cumpărase de la standul de la intrare, când Grişin îşi făcu apariţia alături de el.

— Americanul a scăpat, spuse acesta încet.

— Îmi pare rău. Eu am încercat.

— De unde-a ştiut?

— Părea să bănuiască deja că locuinţa era supravegheată. Şi-a scos un telefon de la brâu şi a sunat pe cineva.

Ca de obicei, preotul asuda.

— Ia-o de la început.

— A sosit pe la douăsprezece şi zece. Tocmai mă pregăteam să mă duc să mă culc. Preafericitul părinte era încă treaz şi lucra la el în birou. Ca întotdeauna la ora asta. Clopoţelul de la stradă a sunat, dar nu l-am auzit. Eram la mine în cameră. I-a deschis soldatul cazac de gardă. Atunci am auzit voci. Am ieşit din camera mea şi l-am văzut, stând în hol. L-am auzit pe patriarh strigând: „Condu-l pe domnul sus”. Pe urmă s-a aplecat peste balustradă, m-a văzut pe mine şi a cerut nişte cafea. M-am întors în bucătărie, de unde v-am dat telefon.

— Cât ţi-a mai luat până te-ai întors în birou?

— Nu prea mult, câteva minute. M-am grăbit cât am putut, ca să pierd cât mai puţin. Nu mi-au trebuit mai mult de cinci minute.

— Şi reportofonul pe care ţi l-am dat?

— I-am dat drumul înainte să intru cu cafeaua. Când am bătut la uşă s-au oprit din vorbit. În timp ce puneam cafeaua pe masă, am vărsat câteva cuburi de zahăr pe jos şi m-am lăsat în genunchi să le adun. Preafericitul părinte mi-a spus să le las, dar am insistat şi, în timp, ce eram acolo, am pus aparatul sub birou. Pe urmă am plecat.

— Şi la sfârşit?

— A coborât singur. Îl aşteptam cu paltonul, dar nu l-a vrut. Cazacul era în cămăruţa de lângă uşă. Americanul părea tensionat. A scos un telefon mobil şi a format un număr. I-a răspuns cineva, iar el n-a spus decât: „Monah”.

— Altceva nimic?

— Nu, domnule colonel, doar „Monah”. Pe urmă a ascultat. N-am auzit răspunsul, pentru că ţinea telefonul strâns la

ureche. Apoi a aşteptat. A întredeschis uşa şi s-a uitat afară. Eu stăteam acolo cu paltonul.

Grişin se gândi puţin. Englezul cel bătrân i-ar fi putut spune lui Monk că fusese urmărit prin intermediul limuzinei hotelului. Era suficient pentru a-l avertiza pe american că locuinţa patriarhului era supravegheată.

— Continuă, părinte.

— Am auzit un motor de maşină, apoi două explozii. Americanul a deschis uşa, mai s-o smulgă din ţâţâni şi a luat-o la fugă. Pe urmă am auzit focuri de armă şi m-am dat la o parte din uşa deschisă.

Grişin dădu din cap. Americanul era inteligent, dar asta ştia deja. Tipul ajunsese la răspunsul corect pornind de la o premisă falsă. El, Grişin, ţinea într-adevăr reşedinţa patriarhului sub supraveghere, dar dinăuntru, prin intermediul preotului renegat.

— Şi caseta?

— Când au început exploziile, cazacul a ieşit din cămăruţă cu puşca. Americanul ieşise şi lăsase uşa deschisă. Soldatul s-a uitat afară, a strigat „Gangsteri!" şi a trântit uşa la loc. Am fugit în sus pe scări chiar când patriarhul ieşea din birou; s-a aplecat peste balustradă şi a întrebat ce se întâmplă. În timp ce el era pe hol, am strâns ceştile de cafea şi am recuperat reportofonul.

Fără o vorbă, Grişin întinse mâna. Părintele Maxim vârî mâna sub sutană şi scoase o casetă de format mic, ca cele pentru aparatele de tipul celui pe care i-l dăduse preotului la ultima lor întâlnire.

— Sper că am făcut bine, zise preotul cu un glas tremurat. Uneori, lui Grişin i-ar fi făcut mare plăcere să-l strângă pe dobitoc de gât cu mâinile lui. Poate că avea s-o facă într-o bună zi.

— Ai făcut foarte bine, părinte. Ai făcut foarte, foarte bine. În maşină, pe drumul înapoi spre birou, colonelul Grişin se uită din nou la casetă. În orele dimineţii pierduse şase oameni buni, iar prada îi scăpase. Dar ţinea în palmă înregistrarea a ceea ce americanul băgăreţ îi spusese patriarhului şi viceversa, Într-o bună zi, îşi jură, amândoi aveau să plătească pentru toate. Pentru moment însă, în ce-l privea, ziua avea să se sfârşească mult mai bine decât începuse.

CAPITOLUL 18

Tot restul dimineţii, până după-amiază târziu, colonelul Grişin rămase încuiat în biroul lui, ascultând înregistrarea discuţiei dintre patriarhul Alexei al II-lea şi Jason Monk.

Din când în când interveneau pasaje neclare, acoperite de clinchetul ceştilor de cafea, dar cea mai mare parte era limpede.

Banda începea cu sunetul unei uşi deschise – părintele Maxim intrând în încăpere cu tava cu cafele. Sunetul era înăbuşit de reportofonul aflat în momentul acela în buzunarul sutanei.

Grişin auzi tava pusă pe masă, apoi un glas înfundat spunând: „Lasă, nu te deranja”.

Urmă un răspuns la fel de înfundat al părintelui Maxim, îngenuncheat pe podea, adunând, vezi Doamne, bucăţelele de zahăr împrăştiate.

Calitatea sunetului se îmbunătăţi în momentul în care informatorul scoase reportofonul şi îl puse sub birou. Vocea patriarhului se auzi limpede spunându-i părintelui Maxim: „Mulţumesc, părinte, asta e tot”.

Linişte până la zgomotul uşii care se închise, marcând retragerea informatorului. Patriarhul spuse: „Acum, poate că vrei să-mi spui de ce ai venit la mine”.

Monk începu să vorbească. Grişin sesiză intonaţiile uşor nazale ale americanului vorbind fluent ruseşte. Începu să ia notiţe.

Ascultă conversaţia de patruzeci şi cinci de minute de trei ori înainte de a o transcrie cuvânt cu cuvânt. Nu era o treabă de secretară, oricât de încredere ar fi fost ea.

Pagină după pagină se umplură cu scrisul chirilic ordonat. Din când în când Grişin se întrerupea, dădea banda înapoi, se încorda ca să audă mai bine cuvintele şi îşi relua scrisul. Se opri când fu convins că transcrisese fiecare cuvinţel.

Zgomotul unui scaun tras pe covor, apoi vocea lui Monk zicând: „Nu cred că ne vom mai întâlni, preafericite părinte. Dar ştiu că veţi face tot ce puteţi pentru ţara aceasta şi pentru oamenii ei pe care îi iubiţi atât de mult”.

Două perechi de picioare traversară încăperea. Ceva mai şters, în timp ce se apropiau de uşă, Grişin auzi răspunsul lui Alexei: „Cu voia lui Dumnezeu, am să încerc”.

Uşa se închise în urma lui Monk. Grişin îl auzi pe patriarh reluându-şi locul. Zece secunde mai târziu, banda se termină.

Colonelul se lăsă pe spate, meditând la ceea ce ascultase. Veştile erau cum nu se putea mai proaste. Cum putuse un

singur om să provoace asemenea distrugeri sistematice era greu de înţeles. Desigur, cheia era gestul de o nemăsurată prostie al răposatului N. I. Akopov, care lăsase manifestul la vedere, pentru a fi şterpelit. Pagubele produse de acest singur incident erau deja incalculabile.

Monk fusese acela care vorbise mai mult. La început, intenţiile lui Alexei nu făcuseră decât să confirme că înţelegea şi era de acord. Contribuţia sa substanţială venise spre sfârşit.

Americanul nu stătuse cu braţele încrucişate. El dezvălui că, imediat după Anul Nou, avea să înceapă o campanie concentrată de spulberare a şanselor electorale ale lui Igor Komarov în întreaga ţară, printr-un proces de discreditare şi publicitate masivă.

Generalul Nikolai Nikolaev se părea că urma să-şi reia seria de interviuri la radio, televiziune şi în presă, în care avea să denunţe UFP, cerând tuturor soldaţilor să le refuze votul şi să aleagă pe altcineva. Printre cei 110 milioane de cetăţeni cu drept de vot se găseau 20 de milioane de veterani. Paguba pe care o putea provoca Nikolaev era inimaginabilă.

Interzicerea publicităţii în favoarea lui Igor Komarov de către ambele canale de televiziune comerciale era opera bancherilor, în rândul cărora trei din patru erau evrei şi dintre care cel mai mare era Leonid Bernstein, de la Banca Federală Moskovski. Deci, două sectoare unde trebuiau încheiate nişte socoteli.

Al treilea domeniu al intervenţiei lui Monk privea Mafia Dolgoruki. Grişin îi considera de multă vreme nişte gunoaie, marfă pentru viitoarele lagăre de concentrare. Pentru moment însă, sprijinul lor financiar era esenţial.

Nu exista politician în Rusia care să poată aspira la preşedinţie fără o campanie naţională care costa mii de miliarde de ruble. Înţelegerea secretă cu cea mai puternică şi cea mai bogată organizaţie mafiotă de la vest de Urali asigurase acest sipet al comorilor, care depăşea cu mult posibilităţile tuturor celorlalţi candidaţi. Unii dintre ei se şi lăsaseră păgubaşi, incapabili să ţină pasul, cu puterea financiară a UFP.

Cele şase raiduri efectuate în zorii zilei precedente fuseseră dezastruoase pentru Dolgoruki, dar nici unul nu se dovedise mai grav decât cel în care fuseseră descoperite registrele contabile. Sursele din care GUVD-ul ar fi putut obţine asemenea informaţii nu erau multe. O grupare mafiotă rivală era cea mai la îndemână, dar în lumea închisă a gangsterilor nimeni nu ar fi vândut o asemenea informaţie detestatului GUVD. Şi totuşi, Monk îi dezvăluise patriarhului sursa

informaţiei: un ofiţer dezamăgit, trădător, din chiar Gărzile Negre ale lui Grişin.

Dacă Dolgoruki dovedeau această afirmaţie – şi Grişin ştia că zvonurile se răspândeau cu repeziciune pe străzi, iar el le dezminţea cu patimă – atunci alianţa avea să se rupă.

Pentru a înrăutăţi şi mai mult lucrurile, din discuţia de pe bandă reieşea că o echipă de experţi contabili îşi începuse deja analiza asupra documentelor găsite în pivniţa cazinoului, încrezători că, până la Anul Nou, vor putea dovedi legăturile financiare dintre Mafie şi UFP. Descoperirile lor aveau să ajungă direct în mâna actualului preşedinte. În aceeaşi perioadă, generalul Petrovski, de la GUVD, care nu putea fi nici cumpărat, nici intimidat, avea să-i ţină pe Dolgoruki în şah printr-o serie de raiduri.

Dacă făcea asta, socoti Grişin, Dolgoruki nu vor mai accepta sub nici o formă asigurările lui cum că GUVD-ul nu avea o sursă de informaţii în Gărzile Negre.

Dar intervenţia patriarhului, sosită spre sfârşitul convorbirii, era cea mai distrugătoare dintre toate.

Preşedintele în funcţie, Ivan Markov, urma să îşi petreacă sărbătorile de Anul Nou împreună cu familia, în afara Moscovei. Se va întoarce pe 3 ianuarie. În acea zi îl va primi pe patriarh, care dorea o convorbire particulară cu el, pentru a-l convinge pe preşedinte să invalideze candidatura lui Igor Komarov ca „persoană nepotrivită”, pe baza mărturiilor existente.

Cu dovada colaborării cu Mafia, adusă de Petrovski şi la intervenţia personală a Patriarhului Tuturor Rusiilor, Markov nu putea face altceva. Pe lângă toate celelalte, candida el însuşi la preşedinţie şi nu şi-l dorea pe Komarov adversar la urne. Patru trădători, medită Grişin posomorât. Patru trădători ai Rusiei Noi, care ar fi trebuit să ia naştere pe 15 ianuarie, cu el în fruntea unui corp de elită al Gărzilor Negre, gata să ducă la îndeplinire ordinele Liderului. Ei bine, îşi petrecuse o viaţă descoperind şi pedepsind trădători. Ştia ce trebuia făcut cu ei.

Bătu singur la maşină transcrierea discuţiei şi ceru o întrevedere de două ore, neîntreruptă, cu Igor Komarov în aceeaşi seară.

Jason Monk se mutase din apartamentul din Parcul Sokolniki şi fusese instalat în altul, de la ale cărui ferestre vedea semiluna de pe vârful moscheii unde se întâlnise pentru prima dată cu Magomed, acela care acum se legase să-i apere viaţa şi care, în ziua aceea, tot atât de uşor l-ar fi putut ucide.

Avea un mesaj pe care trebuia să i-l trimită lui Sir Nigel la Londra, antepenultimul, dacă totul mergea conform planurilor

bătrânului.

Îl compuse atent pe computerul portabil, aşa cum făcuse şi cu celelalte. La sfârşit apăsă pe tasta de „codificare” şi mesajul dispăru de pe ecran, încriptat în siguranţă în grupele de cifre amestecate ale codului unic şi transpus pe dischetă, în aşteptarea următoarei treceri a satelitului InTelCor.

Nu avea nevoie să se ocupe de calculator. Bateriile erau încărcate şi aparatul era pornit, aşteptând doar „strângerea de mână” a satelitului ce se rostogolea prin spaţiu.

Monk nu auzise în viaţa lui de Ricky Taylor din Columbus, Ohio, nu-l întâlnise şi nu avea să-l întâlnească vreodată. Dar adolescentul cu faţa plină de coşuri avea, probabil, să-i salveze viaţa.

La şaptesprezece ani, Ricky era un maniac al calculatoarelor. Făcea parte din categoria aceea de copii disfuncţionali ai erei automatizate, a căror viaţă se desfăşura în cea mai mare parte cu ochii într-un ecran fluorescent.

După ce primise primul său calculator la vârsta de şapte ani, trecuse prin diverse stadii de pricepere, până când nimic din ceea ce era legal nu-i mai era străin şi numai încercările ilegale îi mai furnizau excitaţia mintală necesară, „beţia” periodică a celui devenit dependent.

Ritmul lent al trecerii anotimpurilor, camaraderia cu restul băieţilor, sau chiar goana după fete nu erau de el. „Fixul” lui Ricky era dorinţa de a pătrunde în băncile de date cele mai straşnic păzite.

În 1999, InTelCor nu era numai un factor major în comunicaţiile globale de natură strategică, diplomatică şi comercială, ci şi acela care proiecta şi punea în vânzare cele mai complexe jocuri pe calculator.

Ricky cercetase Internetul până la plictiseală şi învăţase pe dinafară toate jocurile cunoscute şi disponibile. Tânjea să îşi măsoare forţele cu ultraprogramele InTelCor. Problema era că, pentru a intra în ele, ar fi trebuit să plătească o taxă, iar banii lui de buzunar nu erau suficienţi. Aşa că, de săptămâni întregi, încerca să intre în creierul principal de la InTelCor pe uşa din dos. După atâtea eforturi, era convins că nu mai avea mult.

Aflat la opt zone orare la vest de Moscova, citi a mia oară pe ecran: „Codul de acces, vă rog”. Tastă o combinaţie despre care crezu că avea să meargă. Din nou, ecranul îi răspunse:

„Acces respins”.

Undeva la sud de Munţii Anatoliei, satelitul comercial InTelCor plutea prin spaţiu, îndreptându-se spre nordul Moscovei.

Atunci când puseseră la punct emiţătorul/receptor codificat al lui Monk, tehnicienii corporaţiei multinaţionale induseseră,

la cerere şi un cod de ştergere de patru cifre. Aceasta pentru a-l proteja pe Monk în eventualitatea unei capturi, cu condiţia ca, înainte de a fi ridicat, el să aibă timp să introducă cele patru cifre.

Dacă însă aparatul era capturat intact, îşi spusese principalul expert în coduri, fost criptograf CIA la Warrenton şi adus înapoi de la pensie special pentru această sarcină, atunci „răii” ar putea folosi computerul pentru a transmite mesaje false.

Deci, pentru a dovedi autenticitatea lor, Monk trebuia să includă în mesajele sale anumite cuvinte, inofensive, într-o anumită ordine. Dacă mesajul nu conţinea aceste cuvinte, fostul ofiţer CIA va şti că cel care se afla la celălalt capăt – despre care nu ştia cine era – nu era cine trebuia. Moment în care, prin intermediul computerului central Compuserve şi al satelitului se putea conecta la calculatorul lui Monk şi putea folosi aceleaşi patru cifre pentru a-i oblitera memoria, lăsându-i pe răi cu o carcasă nefolositoare.

Ricky Taylor era deja în computerul central când tastă combinaţia de patru cifre. Satelitul aflat deasupra Moscovei îşi trimise mesajul, întrebând: „Eşti acolo, puiule?” Calculatorul răspunse: „Da, sunt”, iar satelitul, urmându-şi instrucţiunile, îi făcu de petrecanie.

Monk află ce se întâmplase când, dorind să verifice calculatorul, descoperi pe ecran propriul său mesaj, în clar. Ceea ce însemna că îi fusese respins. Şterse mesajul manual, ştiind că, din motive pe care nu le înţelegea, ceva nu era în regulă şi că pierduse legătura.

Chiar înainte de a părăsi Londra, Sir Nigel Irvine îi dăduse o adresă. Nu ştia unde era sau cine locuia acolo. Dar era tot ce mai avea.

Dacă făcea economie, îşi putea comprima ultimele două mesaje într-unul, lucru pe care Sir Nigel trebuia să îl afle. Şi eventual mai putea trimite un mesaj. De primit, nici nu mai putea fi vorba. Pentru prima oară era absolut singur. Fără rapoarte, fără confirmări ale acţiunilor întreprinse, fără instrucţiuni.

Rămas fără sprijinul tehnologiei în valoare de miliarde de dolari, trebuia să se bizuie pe aliaţii cei mai vechi în Marele Joc: curajul şi norocul. Se rugă ca aceştia doi să nu-l părăsească.

Igor Komarov sfârşi ultima pagină a conversaţiei transcrise şi se lăsă pe spate în fotoliu. Tenul său nu fusese niciodată prea colorat, dar acum, după cum remarcă Grişin, arăta ca o foaie de hârtie.

— E rău, spuse el.

— Foarte rău, domnule preşedinte.
— Ar fi trebuit să-l prinzi până acum.
— E adăpostit de Mafia cecenă. Acum ştim. Iar ei trăiesc ca şobolanii, în propria lor lume subterană.
— Şobolanii pot fi exterminaţi.
— Da, domnule preşedinte. Şi vor fi. Atunci când dumneavoastră veţi deveni conducătorul acestei ţări.
— Trebuie făcuţi să plătească.
— Vor fi. Până la unul.
Komarov continuă să-şi aţintească ochii gălbui asupra lui, dar fără să focalizeze, ca şi cum s-ar fi uitat într-un alt timp şi alt spaţiu, un timp viitor şi un loc al revanşei asupra inamicilor săi. Cele două pete stacojii îi înfloriseră violent în obraji.
— Răzbunare. Vreau răzbunare. M-au atacat pe mine, au atacat Rusia, au atacat patria mamă. Pentru gunoaie ca astea nu există milă...
Vocea începuse să i se ascută şi mâinile să-i tremure, în timp ce mânia îi spulbera obişnuita stăpânire de sine. Grişin era conştient că, dacă reuşea să negocieze cu suficientă abilitate acest subiect, încă mai putea avea câştig de cauză. Se aplecă deasupra biroului, obligându-l pe Komarov să-l privească în ochi. Încetul cu încetul, furia demonică se potoli, iar Grişin ştiu că se bucura de atenţie.
— Ascultaţi-mă, domnule preşedinte. Vă rog să mă ascultaţi. Cu ceea ce ştim acum, pot să răstorn complet situaţia. Veţi avea parte de răzbunare. Trebuie numai să-mi daţi mână liberă.
— Ce vrei să spui?
— Lucrul cel mai important în contrainformaţii, domnule preşedinte, este să cunoşti intenţiile adversarului. Pe acestea le ştim acum. De aici se nasc metodele de combatere. Ele au început deja să se deruleze. În câteva zile, nu va mai exista un candidat ales pentru tronul Tuturor Rusiilor. Acum avem la dispoziţie o a doua dovadă a intenţiilor lor. Din nou, doresc să vă propun atât combaterea, cât şi răzbunarea, dintr-o lovitură.
— Toţi patru?
— Altfel nici nu se poate.
— Nu trebuie să rămână nici o urmă. Nu încă. E prea devreme.
— Nu va rămâne nici o urmă. Bancherul? Câţi bancheri au fost asasinaţi în ultimii zece ani? Cincizeci? Cel puţin. Câţiva oameni înarmaţi şi mascaţi, o reglare de conturi. Se întâmplă tot timpul. Miliţianul? Banda Dolgoruki va fi fericită să se ocupe de contract. Câţi miliţieni au fost omorâţi? Din nou, un lucru care se întâmplă tot timpul. Cât despre generalul bătrân şi smintit, o spargere care a scăpat de sub control. Iar preotul,

un simplu servitor prins şterpelind noaptea din birou. Împuşcat de soldatul cazac de gardă, omorât la rândul lui de hoţul muribund.

— O să creadă cineva?

— Am pe cineva în casa aceea, care va depune mărturie sub jurământ.

Komarov se uită la hârtiile pe care tocmai le citise şi la caseta de lângă ele. Zâmbi subţire.

— Evident. Nu-mi trebuie să ştiu mai mult. Chiar insist să nu aflu mai mult.

— Dar vreţi ca cei patru care şi-au propus să vă distrugă să înceteze să funcţioneze?

— Bineînţeles.

— Mulţumesc, domnule preşedinte. Asta e tot ce-mi trebuie.

Camera de la hotelul Spartak fusese rezervată pe numele Kuzicikin şi un bărbat cu acest nume chiar îşi făcuse apariţia. După aceea ieşise din nou, strecurându-i pe drum cheia lui Jason Monk. Paznicii ceceni se împrăştiară prin hol, pe scări şi în casa liftului, în timp ce el urca. Era o modalitate relativ sigură pentru a avea la dispoziţie un telefon care, chiar dacă era urmărit, avea să ducă doar la o cameră într-un hotel al cărui patron nu era cecen, departe de centrul oraşului.

— Domnul general Petrovski?

— Iar dumneata?

— Am impresia că aţi stârnit un cuib de viespi.

— Nu ştiu de unde-ţi iei informaţiile, americanule, dar par să fie bune.

— Vă mulţumesc. Însă Komarov şi Grişin nu vor accepta lovitura fără să ia măsuri.

— Şi Dolgoruki?

— Actori de mâna a doua. Pericolul cel mare vine de la Grişin şi de la Gărzile lui Negre.

— Dumneata ai răspândit zvonul că sursa e un ofiţer superior al Gărzilor Negre?

— Nişte prieteni ai mei.

— Inteligentă mişcare. Dar periculoasă.

— Punctul slab al lui Grişin e în hârtiile pe care le-aţi capturat. Cred că va reieşi din ele faptul că Mafia l-a finanţat permanent pe Komarov.

— Se lucrează la ele.

— Şi la dumneavoastră, domnule general.

— Cum adică?

— Soţia dumneavoastră şi Tatiana mai sunt acolo?

— Da.

— Tare-aş vrea să le scoateţi din oraş. Acum, astă-seară. Să le trimiteţi undeva departe şi la adăpost. Şi dumneavoastră.

Mutaţi-vă. Duceţi-vă să staţi la garnizoana SOBR. Vă rog.

O vreme se lăsă liniştea.

— Ai vreo informaţie, americanule?

— Vă rog, domnule general, plecaţi de-acolo cât mai aveţi timp.

Puse receptorul jos, aşteptă puţin şi formă un alt număr. Telefonul sună în biroul lui Leonid Bernstein, la sediul Băncii Federale Moskovski. Era seara târziu şi răspunse robotul. Pentru că nu avea numărul de acasă al bancherului, Monk nu putu decât să se roage ca Bernstein să-şi verifice mesajele în următoarele câteva ore.

— Domnule Bernstein, sunt cel care v-a amintit de Baby Yar. Vă rog, nu vă duceţi la birou, indiferent cât de importante ar fi afacerile. Sunt convins că acum Grişin şi Komarov ştiu cine e în spatele blocării accesului la posturile TV. Familia dumneavoastră nu e în ţară; duceţi-vă şi staţi cu ea până când revenirea va fi mai sigură.

Puse receptorul jos din nou. Fără ştirea lui, pe o consolă aflată într-o casă extrem de bine păzită se aprinse o lumină şi Leonid Bernstein îşi ascultă în linişte mesajul.

Al treilea apel sună la reşedinţa patriarhului.

— Da.

— Preafericite părinte?

— Da.

— Îmi recunoaşteţi vocea?

— Da.

— Ar trebui să vă retrageţi la Mănăstirea Zagorsk. Mergeţi şi rămâneţi acolo.

— De ce?

— Mă tem pentru viaţa dumneavoastră. Noaptea trecută a dovedit că lucrurile au luat o întorsătură periculoasă.

— Mâine dimineaţă ţin slujba la Danilovski.

— Mitropolitul poate să vă ţină locul.

— Am să mă gândesc.

Receptorul fu pus din nou în furcă. A patra oară i se răspunse la al zecelea apel de către un glas răguşit, care spuse:

— Da?

— Domnul general Nikolaev?

— Cine e... stai puţin, te cunosc. Eşti yankeul ăla afurisit?

— Eu sunt.

— Să ştii că nu mai dau interviuri. Am făcut ce mi-ai cerut, mi-am făcut datoria. Gata, s-a terminat. M-ai auzit?

— Haideţi să nu-ntindem discuţia. Vă rog să vă duceţi să staţi cu nepotul dumneavoastră la unitate.

— De ce?

— Sunt oameni cărora nu le-a plăcut ce-aţi spus. Cred că vor să vă facă o vizită.

— Tâlhari, ai? Dă-i dracului. Eu nu m-am retras în viaţa mea şi e prea târziu ca să încep acum.

Legătura se întrerupse. Monk suspină şi lăsă telefonul jos. Îşi verifică ceasul. Douăzeci şi cinci de minute. Era momentul să elibereze locul. Înapoi în lumea de galerii subterane a societăţii interlope cecene.

Cele patru grupe de ucigaşi atacară două nopţi mai târziu, pe 21 decembrie.

Cea mai mare şi mai bine înarmată se ocupă de locuinţa personală a lui Leonid Bernstein. Dintre cei doisprezece paznici aflaţi la datorie muriră patru, o dată cu doi din Gărzile Negre. Uşa de la intrare fu aruncată în aer cu o încărcătură de explozibil şi atacatorii, îmbrăcaţi în uniforme de asalt negru, cu cagule de schi de aceeaşi culoare, dădură buzna înăuntru.

Gărzile încă în viaţă şi personalul fură adunaţi laolaltă în bucătărie. Bătut crâncen, comandantul gărzii continuă să susţină că stăpânul casei plecase la Paris cu două zile înainte. Afirmaţie confirmată, pe deasupra ţipetelor femeilor, de toţi ceilalţi. În cele din urmă „oamenii în negru” se înapoiară la maşini, luându-şi morţii cu ei.

Al doilea atac fu cel îndreptat împotriva blocului de locuinţe din Kutuzovski Prospekt. Un singur Mercedes negru trase în arcada de la intrare, aproape de barieră. Unul dintre cei doi soldaţi OMON ieşi de la căldură pentru a examina hârtiile. Doi bărbaţi, care stătuseră ghemuiţi în spatele limuzinei, ieşiră în goană cu pistoale automate cu amortizor şi îl împuşcară la baza gâtului, imediat deasupra vestei antiglonţ. Al doilea soldat căzu răpus înainte de a putea ieşi din gheretă.

În holul de la intrare, soldatul de la recepţie avu aceeaşi soartă. Patru Gărzi Negre ocupară holul, intrând în goană din stradă, în timp ce alţi şase urcau în lift. De data aceasta pe coridor nu era nimeni, dar atacatorii nu ştiau de ce.

Deşi căptuşită cu oţel, uşa apartamentului fu distrusă cu o încărcătură de explozibil, iar cei şase năvăliră înăuntru. Majordomul în haină albă reuşi să-l rănească pe unul în umăr înainte de a se prăbuşi. O percheziţie atentă a apartamentului dovedi că acesta era nelocuit, iar echipa se retrase cu mâinile goale.

Revenind la parter, schimbară câteva focuri cu alţi doi soldaţi OMON sosiţi din camera lor, aflată în spatele clădirii, ucigând unul şi pierzând unul de-ai lor. Se retraseră mofluzi, sub focul mitralierei şi dispărură în cele trei GAZ-uri cu care veniseră.

La reşedinţa patriarhului, metodele fură mai subtile. Unul singur bătu la uşă, în timp ce alţi şase stăteau ghemuiţi în stânga şi în dreapta lui, în afara razei vizorului.

Cazacul dinăuntru se uită pe vizor şi, prin interfon, întrebă cine era. Cel de afară ridică o legitimaţie valabilă şi spuse:

— Miliţia.

Păcălit de legitimaţie, soldatul deschise uşa. Fu împuşcat imediat, iar trupul lui cărat sus. Planul fusese de a-l împuşca pe secretar cu pistolul cazacului şi apoi pe patriarh cu aceeaşi armă care fusese folosită împotriva soldatului cazac. Aceasta urma să fie pusă pe urmă în mâna secretarului, care avea să fie găsit în spatele biroului.

Mai târziu, părintele Maxim urma să fie forţat să jure că soldatul şi patriarhul îl găsiseră pe secretar scotocind prin sertare şi că în schimbul de focuri care urmase muriseră toţi trei. Şi astfel, ignorând uriaşul scandal ecleziastic ce avea să se işte, miliţia putea închide cazul.

În schimb, ucigaşii nu dădură decât peste un preot gras, într-o cămaşă de noapte soioasă, stând în capul scărilor şi ţipând:

— Ce căutaţi aici?

— Unde-i Alexei? lătră unul dintre cei în negru.

— A plecat, bâigui preotul. S-a dus la Mănăstirea Sfânta Treime.

Percheziţia apartamentelor dezvălui că patriarhul şi cele două măicuţe nu se aflau acolo. Abandonând trupul cazacului, echipa de ucigaşi se retrase.

Numai patru oameni fuseseră trimişi la căsuţa singuratică de la marginea autostrăzii spre Minsk. Coborâră din automobilul mare şi, în timp ce unul se apropia de uşă, ceilalţi trei rămaseră ascunşi în întuneric.

Deschise bătrânul Volodea, pe care îl împuşcară în piept, iar apoi se năpustiră în casă. De la capătul opus al sufrageriei, dulăul se repezi la gâtul primului dintre atacatori. Acesta ridică un braţ şi colţii câinelui se înfipseră adânc în el. Cineva îi zbură creierii.

De lângă tăciunii aprinşi ai căminului, un bătrân cu mustăţi albe, zbârlite, îşi îndreptă vechiul pistol Macarov spre grupul din prag şi trase de două ori. Un glonţ se înfipse în tocul uşii, iar celălalt îl lovi pe acela care tocmai îi ucisese câinele.

Apoi, trei gloanţe trase rapid unul după altul îl loviră pe bătrânul general în piept.

Umar Gunaev sună pe la zece dimineaţa.

— Tocmai am ajuns la birou. E iadul pe pământ.

— În ce sens?

— Kutuzovski Prospekt e blocat şi miliţia e peste tot.

— De ce?
— Cineva a atacat azi-noapte un bloc unde stau nişte ofiţeri superiori de miliţie.
— S-au mişcat repede. Am nevoie de un telefon.
— Cel de unde te afli?
— Poate fi urmărit.
— Dă-mi o jumătate de oră. O să trimit după tine.
Pe la ora unsprezece, Monk era instalat într-un birou micuţ, într-un depozit plin cu băutură de contrabandă. Un specialist în telefoane tocmai îşi termina treaba.
— E conectat la două interioare, spuse el, arătând către telefon. Dacă cineva încearcă să dea de el, o să sfârşească într-o cafenea la trei kilometri de-aici, unul dintre locurile noastre. Dacă trec şi de ea, or să ajungă la o cabină telefonică ceva mai încolo, pe stradă. Şi-atunci o să ştim.
Monk începu cu numărul locuinţei generalului Nikolaev. Îi răspunse o voce masculină.
— Daţi-mi-l pe generalul Nikolaev, ceru Monk.
— Cine e? întrebă vocea.
— V-aş putea întreba acelaşi lucru.
— Generalul nu poate veni la telefon. Cine sunteţi?
— Generalul Malenkov, Ministerul Apărării. Ce se petrece?
— Îmi cer scuze, domnule general. Sunt inspectorul Novikov, de la Omucideri, miliţia moscovită. Mă tem că generalul Nikolaev a murit.
— Ce? Ce tot spui acolo?
— A avut loc un atac azi-noapte. Hoţi, după cât se pare. L-au omorât pe general şi pe valetul lui. Plus câinele. Femeia de serviciu i-a găsit puţin după ora opt.
— Nici nu ştiu ce să spun. Eram prieteni.
— Îmi pare rău, domnule general. Vremurile pe care le trăim...
— Înapoi la treabă, domnule inspector. Eu am să-i comunic ministrului.
Monk puse receptorul jos. Deci, Grişin îşi pierduse în sfârşit capul. Era ceea ce aştepta Monk, care însă blestemă încăpăţânarea bătrânului general. Sună apoi la sediul GUVD din Strada Sabolovka.
— Daţi-mi-l pe generalul Petrovski.
— E ocupat. Cine e? întrebă centralista.
— Întrerupeţi-l. Spuneţi-i că e vorba de Tatiana.
Petrovski răspunse la telefon zece secunde mai târziu. În glas se auzea spaima.
— Petrovski.
— Sunt eu, musafirul de noaptea târziu.
— Să te ia naiba, am crezut că fiică-mea a păţit ceva.

— Au plecat din oraş, ea şi soţia dumneavoastră?
— Da, sunt departe acum.
— Cred că a avut loc un atac.
— Zece oameni, toţi mascaţi şi înarmaţi până-n dinţi. Au ucis patru soldaţi OMON şi pe majordomul meu.
— Pe dumneavoastră vă căutau.
— Bineînţeles. Ţi-am urmat sfatul şi m-am mutat la garnizoană. Cine dracu' sunt?
— Nu sunt gangsteri, ci Gărzile Negre.
— Pungaşii lui Grişin. De ce?
— Din cauza documentelor pe care aţi pus mâna. Se tem că ele vor dovedi legătura dintre Mafia Dolgoruki şi UFP.
— Dar n-o dovedesc. Nu sunt decât hârtii fără importanţă, în cea mai mare parte chitanţe de la cazinou.
— Grişin nu ştie asta, domnule general şi se teme de ce-i mai rău. Aţi auzit de unchiul Kolea?
— Generalul de blindate. Ce-i cu el?
— L-au lichidat. O trupă asemănătoare de ucigaşi, azi-noapte.
— Ce porcărie.
— El l-a acuzat pe Komarov, mai ţineţi minte?
— Sigur, dar nu mi-am închipuit că vor merge atât de departe. Ticăloşii. Mulţumesc lui Dumnezeu că asasinatele politice nu intră în jurisdicţia mea. Eu mă ocup de gangsteri.
— V-aţi ocupat, până acum. Aveţi relaţii la miliţie?
— Desigur.
— Pasaţi-le şi lor povestea. Ziceţi că o ştiţi de la un informator.
Monk închise, apoi sună la sediul băncii Moskovski.
— Ilia secretarul personal al domnului Bernstein, e acolo?
— Un moment, vă rog.
Ilia veni la telefon.
— Cine e?
— Hai să zicem că era cât pe-aci să-mi înfigi un glonţ în spate mai acum câteva zile, spuse Monk în englezeşte.
Se auzi un râs gros.
— Da, aşa e.
— Şeful e bine?
— E la mare depărtare de-aici.
— Spune-i să stea unde e.
— Nici o problemă. Azi-noapte i-au atacat locuinţa.
— Victime?
— Patru dintre ai noştri morţi, probabil doi dintre ai lor. Au întors totul cu fundul în sus.
— Ştii cine erau?
— Cred că da.

— Gărzile Negre ale lui Grişin. Iar motivul a fost clar: pedepsirea. Pentru interdicţia asupra propagandei lui Komarov.

— S-ar putea să plătească pentru ce-au făcut. Şeful are o grămadă de relaţii.

— Elementul cheie e în mâna companiilor de televiziune. Reporterii lor ar trebui să stea de vorbă cu vreo doi generali de miliţie. Să-i întrebe dacă intenţionează cumva să îi ceară colonelului Grişin lămuriri în legătură cu zvonurile din ce în ce mai răspândite... etc., etc.

— Ar trebui să aibă şi ceva dovezi.

— Nu. Pentru asta sunt făcuţi reporterii, să adulmece, să facă săpături. Poţi să iei legătura cu şeful?

— Dacă trebuie.

— Propune-i chestia asta şi lui. La revedere.

Următorul apel îl făcu la redacţia ziarului naţional *Izvestia.*

— Redacţia.

Monk îşi luă o voce răguşită.

— Daţi-mi-l pe redactorul-şef Repin.

— Cine e?

— Spuneţi-i că generalul de armată Nikolai Nikolaev vrea să-i vorbească. O să-şi amintească.

Repin era acela care realizase interviul de la clubul pentru ofiţeri de la Frunze. Preluă legătura.

— Da, domnule general, sunt Repin.

— Nu sunt generalul Nikolaev, zise Monk. Generalul e mort. A fost asasinat azi-noapte.

— Ce? Cine eşti?

— Un fost tanchist.

— De unde ştii?

— N-are importanţă. Ştiţi unde locuia?

— Nu.

— Avea o casă pe autostrada spre Minsk. Lângă Kobiakovo. Luaţi un fotograf cu dumneavoastră şi duceţi-vă naibii până acolo. Întrebaţi de inspectorul Novikov.

Puse din nou receptorul jos. Al doilea mare ziar era *Pravda,* fostul organ al Partidului Comunist, care în plan politic sprijinea Uniunea Socialistă neocomunistă, abia născută. Pentru a dovedi că nu era un partid comunist, Uniunea încercase să curteze biserica ortodoxă. Monk citise ziarul suficient de atent pentru a memora numele principalului reporter care se ocupa de crime.

— Daţi-mi-l pe Pamfilov, vă rog.

— Lipseşte din birou.

Rezonabil. Era mai mult ca sigur pe Kutuzovski Prospekt, cu tot restul presei, căutând detalii referitoare la atacul asupra apartamentului lui Petrovski.

— Are un telefon mobil?

— Sigur, dar nu vă pot da numărul. Nu poate să vă sune el?

— Nu. Contactaţi-l şi spuneţi-i că vrea să-i vorbească urgent unul dintre informatorii lui din miliţie. E o informaţie vitală. Am nevoie de numărul telefonului lui mobil. Vă mai sun peste cinci minute.

La a doua încercare căpătă numărul telefonului mobil al lui Pamfilov, care se găsea în maşina parcată în faţa blocului de apartamente pentru ofiţerii din miliţie.

— Pamfilov?

— Da. Cine e?

— A trebuit să mint ca să-mi dea numărul de telefon. Nu ne cunoaştem, dar s-ar putea să am ceva pentru tine. Azi-noapte a mai avut loc un atac, asupra reşedinţei patriarhului. O încercare de asasinat.

— Eşti nebun? O încercare de asasinat asupra patriarhului? Nu se poate. N-ar avea nici un motiv.

— Mafia, nu. Dar nu vrei să te duci până acolo?

— La Mănăstirea Danilovski?

— Nu locuieşte acolo. Stă pe Cisti Perevlok, la numărul 5.

Pamfilov rămase neclintit în maşină, ascultând sunetul telefonului decuplat. Era stupefiat. În toată cariera lui nu i se mai întâmplase aşa ceva. Dacă era numai pe jumătate adevărat, avea să fie cel mai important reportaj pe care-l scrisese vreodată.

Când ajunse, găsi străduţa blocată la ambele capete. În mod normal, cu ajutorul legitimaţiei de presă trecea imediat de blocaje, dar nu şi de data aceasta. Din fericire, zări un ofiţer de miliţie pe care îl cunoştea personal şi îl strigă. Acesta se apropie de cordonul despărţitor.

— Ce se-ntâmplă? întrebă reporterul.

— O spargere.

— Dar tu eşti la Omucideri.

— L-au omorât pe paznicul de noapte.

— Patriarhul Alexei e bine?

— De unde dracu' ştii că stă aici?

— N-are importanţă. E bine?

— Da, e la Zagorsk. Uite ce e, n-a fost decât o spargere care a luat-o razna.

— Eu sunt informat că voiau să-l omoare pe patriarh.

— Pe dracu'. Au fost hoţi.

— Ce să fure?

Detectivul îl privi neliniştit.

— De unde ai informaţia?

— N-are importanţă. E adevărat? Au furat ceva?

— Nu, doar l-au împuşcat pe paznic, au cercetat casa şi au fugit.

— Deci, căutau pe cineva. Care nu era aici. Mamă, ce reportaj o să iasă!

— Ai grijă ce spui, îl avertiză detectivul. N-ai nici o dovadă.

Era însă îngrijorat. Şi se alarmă şi mai tare când un miliţian îl chemă la maşină. La telefon era un general plin din Prezidiu, în câteva fraze, începu să bată tot acolo unde bătuse şi reporterul.

Pe 23 decembrie presa era în delir. În ediţiile de dimineaţă, fiecare ziar se concentra asupra evenimentului către care îi îndrumase Monk. Pe măsură ce fiecare jurnalist citea reportajele celorlalţi, materialul se rescria, făcându-se legătura între cele patru atentate.

Ştirile de dimineaţă de la televiziune cuprindeau relatări separate ale atentatelor, dintre care unul reuşit. În celelalte trei cazuri, se spunea, doar un noroc neobişnuit le salvase pe victime.

Ideea spargerilor scăpate de sub control nu câştigase adepţi. Analiştii demonstraseră cu lux de amănunte că nu exista nici o logică în jefuirea locuinţei unui general pensionar, a apartamentului unui singur ofiţer de miliţie, în timp ce restul apartamentelor din acelaşi bloc rămăseseră neatinse, sau a casei patriarhului.

Spargerea ar fi putut constitui o justificare pentru distrugerea locuinţei uriaş de bogatului bancher Leonid Bernstein, dar paznicii supravieţuitori jurau că atacul purta toate însemnele unui raid militar. Mai mult, afirmau că atacatorii îl căutaseră în mod special pe stăpânul casei. Rămânea ca scop răpirea, sau asasinatul. În două cazuri răpirea nu ar fi avut sens, iar în cel al generalului nu fusese încercată.

Cei mai mulţi presupuneau însă că autorii trebuie să fi aparţinut omniprezentei lumi interlope, ştiindu-se că de foarte multă vreme ei erau în spatele a sute de crime şi de răpiri.

Doi comentatori merseră mai departe, arătând că, dacă lumea crimei organizate avea motive să-l urască pe generalul Petrovski, şeful GUVD-ului, care dăduse atâtea lovituri bandelor mafiote, iar unii ar fi putut avea ceva socoteli de încheiat cu bancherul Bernstein, era puţin probabil ca un bătrân general şi triplu erou de război pe deasupra, sau patriarhul Moscovei şi al Tuturor Rusiilor, să fi avut duşmani care să-i urască.

Editorialiştii deplângeau pentru a mia oară nivelul astronomic la care ajunsese delincvenţa în ţară, iar doi dintre ei îi cerură preşedintelui să îşi exercite puterea pentru a impune

legea şi ordinea înaintea crucialelor alegeri ce urmau să aibă loc peste douăzeci şi două de zile.

Monk îşi începu a doua zi de telefoane anonime aproape de ora prânzului, când reporterii, epuizaţi după alergătura zilei precedente, începeau să revină unul câte unul pe la redacţii.

Câte un şomoiog de hârtie în fiecare parte a gurii îi schimbă vocea suficient pentru a nu fi recunoscută ca aceeaşi de cu o zi înainte. Reporterilor care se ocupaseră de cele patru atentate, în ediţiile de dimineaţă şi de seară, le spuse acelaşi lucru, începând cu Pamfilov de la *Pravda* şi cu Repin de la *Izvestia.*

— Nu mă cunoşti şi nu pot să-ţi spun cine sunt. Asta m-ar putea costa viaţa. Dar, ca de la un rus la altul, te rog să ai încredere în mine. Sunt ofiţer superior în Gărzile Negre. Dar sunt şi un bun creştin. De multe luni de zile mă îngrijorează tot mai tare atitudinea anticreştinească şi împotriva bisericii ce se manifestă în cercurile cele mai înalte ale UFP, dar mai ales la Komarov şi la Grişin. Dincolo de afirmaţiile pe care le fac în public, amândoi detestă şi biserica şi democraţia, intenţionând să restaureze statul cu un partid unic şi să conducă precum naziştii. Eu m-am săturat. Trebuie să spun ce ştiu. Colonelul Grişin e cel care l-a condamnat pe bătrânul general la moarte, pentru că unchiul Kolea a văzut dincolo de faţadă şi l-a denunţat pe Komarov. Pe bancher de asemenea, pentru că nici el nu s-a lăsat prostit. S-ar putea să ştiţi deja, dar el şi-a folosit influenţa pentru a convinge posturile de televiziune să nu mai transmită materiale propagandistice. Pe patriarh de asemenea, pentru că se temea de UFP şi era pe punctul de a-şi face publice temerile. Şi pe generalul de la GUVD, pentru că a atacat Mafia Dolgoruki, care sunt finanţatorii UFP. Dacă nu mă credeţi, verificaţi tot ce vă spun. Gărzile Negre au organizat toate cele patru atentate.

Cu aceasta, puse receptorul jos, lăsând şapte jurnalişti moscoviţi profund şocaţi. Când îşi mai revenirã, începură verificările.

Leonid Bernstein era plecat din ţară, dar cele două canale de televiziune comerciale lăsară să se înţeleagă pe tăcute că schimbarea în politica editorială plecase de la consorţiul bancar cu care colaborau.

Generalul Nikolaev era mort, dar *Izvestia* publică pe pagina întâi, chiar sub titlu, fragmente din interviul său: „Oare de ce a murit?"

Despre cele şase raiduri organizate de GUVD în zorii zilei asupra depozitelor, arsenalelor şi cazinoului ştia de-acum toată lumea. Numai patriarhul rămânea claustrat în Mănăstirea Sfânta Treime, incapabil să confirme că şi el ar fi putut deveni un duşman al UFP.

Pe la ora zece, reşedinţa lui Komarov din Bulevardul Kiselnîi era asediată. Înăuntrul ei, atmosfera începea să semene a panică.

Aflat la el în birou, şeful propagandei şi al relaţiilor cu presa Boris Kuzneţov stătea doar în cămaşă, cu pete mari de transpiraţie la subsuori, fumând una după alta ţigările de care se lăsase cu doi ani în urmă şi încercând să facă faţă sumedeniei de telefoane care sunau fără încetare.

— Nu, nu e adevărat! strigă el ca răspuns la avalanşa de întrebări. Este o minciună grosolană, o calomnie şi vom intenta acţiune împotriva oricui va prelua această ştire. Nu, nu există nici o legătură între partidul acesta şi Mafia financiară sau de altă natură. Komarov a declarat de nenumărate ori că va face curăţenie în Rusia... Ce documente cercetate de GUVD?... Nu avem de ce să ne temem... Da, generalul Nikolaev şi-a exprimat într-adevăr rezerve faţă de politica noastră, dar generalul era un om foarte bătrân. Moartea lui este tragică, dar absolut fără nici o legătură... Nu puteţi face o asemenea afirmaţie... Orice comparaţie între Komarov şi Hitler va fi urmată de acţionarea în justiţie... Ce ofiţer superior al Gărzilor Negre?

La el în birou, colonelul Grişin avea de luptat cu propriile lui necazuri. Ca ofiţer în Directoratul II, îşi petrecuse o viaţă întreagă vânând spioni. Nu se îndoia nici o clipă că problemele uriaşe fuseseră provocate de Monk. Dar noile acuzaţii erau mai primejdioase: un ofiţer superior din trupele lui de elită, ultraloialele, fanaticele Gărzi Negre, trădător? Îi selectase personal pe fiecare din cei 6.000 în parte. Pe ofiţerii superiori îi numise el însuşi. Să fi fost unul dintre ei într-adevăr credincios, un fătălău cu conştiinţă tocmai acum, când drumul puterii tocmai se apropia de apogeu? Cu neputinţă.

Cu toate acestea, îşi amintea că citise o dată un lucru pe care îl spuneau iezuiţii: dă-mi un băiat până în şapte ani şi-ţi voi înapoia un bărbat. Era cu putinţă ca unul dintre oamenii lui cei mai buni să se fi preschimbat din nou în băiatul de cor care fusese odată? Trebuia să verifice. Trebuia să le recitească toate biografiile, cu cea mai mare atenţie.

Şi ce însemna „superior”? Cât de superior? Două trepte sub el – zece oameni. Trei trepte – cincizeci. Cinci trepte – aproape o sută. Era un lucru care avea să-i ia timp şi tocmai timp nu avea. Foarte rapid s-ar putea să fie nevoit să epureze întregul eşalon superior, să-i sechestreze într-un loc izolat şi să treacă peste capul ofiţerilor săi cei mai experimentaţi. Într-o bună zi, îşi jură, aceia care se făceau vinovaţi de această catastrofă aveau să plătească şi încă cum! Începând cu Jason Monk.

Numai gândul la agentul american îi făcea încheieturile degetelor să se albească pe marginea biroului.

Cu puţin înainte de ora cinci, Boris Kuzneţov reuşi să obţină o întrevedere cu Komarov. De două ore aştepta o şansă de a-l vedea pe acela pe care îl adora, pentru a-i propune ceea ce credea că trebuia făcut.

Ca student în America, Kuzneţov observase profund impresionat forţa cu care un sistem de relaţii cu publicul eficient şi bine uns putea genera sprijin masiv chiar şi pentru ideile cele mai stupide. În afara lui Igor Komarov, care era idolul său, Kuzneţov admira puterea cuvântului şi a imaginii de a convinge, de a înşela şi în cele din urmă de a depăşi orice opoziţie. Faptul că mesajul era mincinos era irelevant.

— Ca toţi politicienii şi avocaţii, era un om al cuvintelor, convins că nu exista problemă pe care acestea să nu o poată rezolva. Ideea că ar putea veni o zi când cuvintele să nu mai fie suficiente şi nici convingătoare, când alte cuvinte, mai bine găsite, le-ar putea pune în umbră şi surclasa pe ale sale, când el şi liderul său îşi vor pierde credibilitatea, o asemenea idee era de neconceput pentru Kuzneţov.

Relaţii cu publicul, aşa era numită în America industria de multe miliarde de dolari care putea face o celebritate dintr-un afon fără talent, un înţelept dintr-un idiot şi un om de stat dintr-un oportunist ordinar. În Rusia i se spunea propagandă, dar de fapt era acelaşi lucru.

Cu ajutorul ei şi al modului strălucit în care Litvinov îşi înregistra şi monta imaginile, contribuise la preschimbarea unui fost inginer cu darul oratoriei într-un colos, un bărbat care aproape că avea în mână premiul cel mare, însăşi preşedinţia Rusiei.

Mijloacele de comunicare în masă ruse, învăţate cu propaganda grosolană şi fără imaginaţie a tinereţii lor comuniste, fuseseră nişte copii naivi confruntaţi cu campania persuasivă şi elegantă pe care o concepuse pentru Igor Komarov. Dar acum ceva mergea prost, foarte prost.

Un alt glas, acela al unui preot pătimaş, se auzea în toate colţurile Rusiei, la radio şi la televiziune, considerate cândva fieful lui Komarov, îndemnând la credinţa într-un alt Dumnezeu şi la întoarcerea la o altă icoană.

În spatele preotului se afla cel de la telefon – aflase despre campania de telefoane anonime – care şoptea numai minciuni, dar minciuni convingătoare, la urechea jurnaliştilor şi a analiştilor pe care Kuzneţov crezuse că îi cunoştea şi că îi controla.

Pentru Boris Kuzneţov soluţia putea fi găsită încă în vorbele lui Igor Komarov, vorbe care nu puteau să nu convingă, aşa

cum convinseseră întotdeauna.

Intrând în biroul liderului, fu şocat de transformare. Komarov stătea în spatele biroului, parcă ameţit. Împrăştiate peste tot pe covor, ziarele zilei îşi strigau din toate titlurile acuzaţiile către tavan. Kuzneţov le văzuse deja pe toate, referitoare la generalul Nikolaev, la atentate şi la raiduri, la gangsteri şi la banii Mafiei. Nimeni nu îndrăznise să vorbească astfel despre Igor Komarov până atunci.

Din fericire, Kuzneţov ştia ce trebuia făcut Komarov nu trebuia decât să le vorbească şi totul avea să fie bine.

— Domnule preşedinte, vă sfătuiesc să organizaţi o conferinţă de presă mâine.

Timp de câteva secunde, Komarov îl privi, parcă încercând să înţeleagă ce i se spunea. În întreaga lui carieră şi cu aprobarea lui Kuzneţov, evitase conferinţele de presă. Erau imprevizibile. Prefera interviurile regizate, cu întrebări cunoscute dinainte, discursul pregătit, mitingul adorator.

— Nu ţin conferinţe de presă! se răsti el.

— E singura cale pentru a elimina toate zvonurile astea, domnule. Speculaţiile presei încep s-o ia razna. Nu le mai pot controla. Nimeni nu mai poate. Cresc hrănindu-se din ele însele.

— Detest conferinţele de presă, Kuzneţov, ştii asta foarte bine.

— Dar sunteţi foarte bun în faţa presei, domnule preşedinte. Rezonabil, calm, persuasiv. Or să vă asculte. Numai dumneavoastră mai puteţi dezamorsa zvonurile şi minciunile.

— Ce spun sondajele de opinie?

— Sprijin naţional pentru dumneavoastră în proporţie de patruzeci şi cinci la sută, în scădere. De la şaptezeci la sută acum două săptămâni. Ziuganov de la Uniunea Socialistă douăzeci şi opt la sută, în creştere. Markov, actualul preşedinte, pentru Alianţa Democratică, în urcare uşoară. Asta fără nehotărâţi. Şi trebuie să vă spun, domnule, că ultimele două zile ne-ar putea costa încă zece procente, sau poate şi mai mult, când efectul se va face simţit în sondaje.

— De ce să ţin o conferinţă de presă?

— Pentru că se va transmite în întreaga ţară, domnule preşedinte. Toate posturile TV vor fi cu ochii pe dumneavoastră. Ştiţi că nu vă rezistă nimeni când vorbiţi.

În cele din urmă, Igor Komarov dădu din cap.

— Aranjeaz-o. Eu o să-mi compun discursul.

Conferinţa se ţinu în sala mare a hotelului Metropol, a doua zi la ora unsprezece dimineaţa. Kuzneţov începu prin a-i întâmpina pe reprezentanţii presei naţionale şi internaţionale şi trecu imediat la a arăta că în ultimele două zile se formulaseră

acuzaţii de o murdărie inimaginabilă la adresa politicii şi activităţilor Uniunii Forţelor Patriotice. Era onorat să poată aduce o dezminţire absolută şi convingătoare a acestor atentate ignobile, invitând pe podium pe „viitorul preşedinte al Rusiei, Igor Viktorovici Komarov”.

Liderul UFP ieşi de după cortina din spatele scenei şi se îndreptă spre pupitru. Începu aşa cum începea întotdeauna când vorbea în faţa adunărilor de suporteri credincioşi, prin a descrie Rusia Mare pe care intenţiona să o creeze o dată ce va fi fost învestit de către popor cu funcţia de preşedinte. După cinci minute, liniştea deveni deconcertantă. Unde era scânteia de răspuns? Unde erau aplauzele? Unde erau uralele?

Îşi ridică ochii spre cer şi evocă istoria glorioasă a neamului, acum în gheara bancherilor străini, a profitorilor şi criminalilor. Peroraţia sa răsună în sală, dar sala nu se ridica în picioare, cu mâna dreaptă săltată în salutul UFP. Se opri şi tăcerea continuă.

— Poate că sunt întrebări? sugeră Kuzneţov.

Greşeală. Cel puţin o treime din auditoriu era compusă din reporteri străini. Cel de la *New York Times* vorbea fluent ruseşte, ca şi cei de la *Times-ul* londonez şi *Daily Telegraph, Washington Post*, *CNN* şi toate celelalte.

— Aşa se obişnuieşte, Boris, strigă cel de la *Los Angeles Times.* Domnule Komarov, cred că până acum aţi cheltuit în campania electorală vreo două sute de milioane de dolari, ceea ce trebuie să constituie un record mondial. De unde vin aceşti bani?

Komarov îi aruncă priviri ucigătoare. Kuzneţov îi şopti ceva la ureche.

— Subscripţii publice din partea măreţului popor rus, spuse el.

— Asta înseamnă echivalentul salariului pe un an pentru fiecare cetăţean al Rusiei. De unde vin cu adevărat banii?

Se alăturară şi alţii.

— E adevărat că intenţionaţi să aboliţi partidele de opoziţie şi să instituiţi dictatura unui partid unic?

— Aveţi idee de ce a fost asasinat generalul Nikolaev la numai trei săptămâni după denunţul împotriva dumneavoastră?

Întrebările curgeau.

— Negaţi că Gărzile Negre s-ar fi aflat în spatele atentatelor de acum două zile?

Camerele şi microfoanele televiziunii naţionale şi ale celor două televiziuni comerciale străbăteau sala, culegând întrebările străinilor impertinent şi răspunsurile bâlbâite.

Reporterul de la *Daily Telegraph* al cărui coleg, Mark Jefferson, fusese împuşcat în iulie trecut, primise la rândul său

un telefon anonim. Se ridică în picioare, iar camerele îşi concentrară imaginea asupra lui.

— Domnule Komarov, aţi auzit vreodată despre un document intitulat Manifestul Negru?

Urmă o tăcere stupefiată. Nici ziariştii ruşi, nici cei străini nu ştiau despre ce vorbea. În realitate, nici el nu ştia. Agăţându-se de pupitru şi de ultimele rămăşiţe de autocontrol pe care le mai avea, Igor Komarov se albi.

— Ce manifest?

Altă greşeală.

— Conform informaţiilor de care dispun, acest document conţine planul dumneavoastră de instituire a unui stat cu un partid unic, de reactivare a Gulagului destinat opozanţilor dumneavoastră politici, de stăpânire a ţării cu ajutorul a 200.000 de Gărzi Negre şi de invadare a republicilor vecine.

Tăcerea era asurzitoare. Patruzeci de corespondenţi aflaţi în sală veniseră din Ucraina, Bielorusia, Letonia, Lituania, Estonia, Gruzia şi Armenia. Jumătate din ziariştii ruşi erau suporteri ai partidelor destinate să fie abolite şi ai căror capi urmau să fie trimişi în lagăre, împreună cu reprezentanţii presei. Asta dacă englezul avea dreptate. Toţi ochii erau aţintiţi asupra lui Komarov. Fu momentul în care începu tumultul.

Şi atunci, Komarov făcu a treia greşeală: îşi pierdu cumpătul.

— N-am de gând să stau aici şi să ascult toate rahaturile astea! răcni el şi coborî aproape în goană de pe podium, urmat de un Kuzneţov disperat.

În fundul sălii, colonelul Grişin stătea în umbra draperiilor şi îi privea pe reprezentanţii presei cu cea mai curată ură. Nu va mai dura mult, îşi promise el, nu va mai dura mult.

CAPITOLUL 19

În colţul de sud-vest al zonei centrale a Moscovei, pe o bucată de teren formată de cotul în ac de păr al râului Moscova, se ridică mănăstirea medievală Novodevici, iar în umbra zidului său înalt se întinde cimitirul.

Zece hectare de pământ umbrit de brazi, mesteceni, sălcii şi fagi găzduiesc 20.000 de morminte unde, de două secole, odihnesc personalităţile Rusiei.

Cimitirul se împarte în unsprezece zone importante. De la numărul 1 la 4 sunt mormintele din secolul al XIX-lea, mărginite într-o parte de peretele mănăstirii şi în cealaltă de zidul central al cimitirului.

Numerele 5 până la 8 stau între zidul median şi perimetrul exterior, dincolo de care trec huruind camioanele de pe Kamovniceski Val. Aici zac cei mari şi răi ai epocii comuniste. Mareşali, politicieni, savanţi, academicieni, scriitori şi cosmonauţi pot fi găsiţi de o parte şi de alta a aleilor, sub pietre de mormânt de la o mare simplitate la adorarea grandioasă de sine.

Cosmonautul Gagarin, ucis în timp ce pilota un prototip după ce băuse votcă, stă aici la numai câţiva metri de piatra rotunjită cu efigia lui Nikita Hruşciov. Machete de avioane, rachete şi tunuri stau mărturie pentru ceea ce au făcut oamenii în timpul vieţii; alţii aşteaptă eroic uitarea cu pieptul încărcat de medalii de granit.

La capătul aleii centrale se ridică un alt zid, tăiat de o poartă îngustă, care duce la alte trei sectoare mai mici, numerele 9, 10 şi 11. Datorită lipsei de spaţiu, locurile aici erau rare în iarna lui 1999, dar unul era rezervat generalului de armată Nikolai Nikolaev. Aici, pe 26 decembrie, nepotul Mişa Andreev îl îngropa pe unchiul Kolea.

Încercase să facă totul aşa cum i-o ceruse bătrânul la ultima lor întâlnire, la cină. Erau de faţă douăzeci de generali, între care şi ministrul apărării, iar slujba era oficiată de doi mitropoliţi.

Cu tot tacâmul, spusese bătrânul războinic. Preoţii îşi legănau cădelniţele cu tămâie şi fumul aromat se ridica în aerul rece.

Piatra de mormânt era în formă de cruce sculptată în granit, fără efigie, numai cu numele şi, dedesubtul lui, cuvintele: *Ruski soldat.*

Generalul-maior Andreev ţinu discursul funerar. Îl făcuse scurt. Unchiul Kolea dorise să meargă în mormânt ca un creştin adevărat, dar vorbele mari îi repugnau.

După ce încheie şi în timp ce preotul intona cuvintele de despărţire, aşeză cele trei panglici purpurii şi discurile de aur ale medaliilor de Erou al Uniunii Sovietice deasupra sicriului. Opt dintre soldaţii din divizia sa, Tamanskaia, care purtaseră sicriul, îl coborâră acum în pământ. Andreev făcu un pas înapoi şi salută. Doi miniştri şi încă optsprezece generali îi urmară exemplul.

În timp ce se întorceau pe aleea centrală spre intrarea unde aştepta şirul de automobile şi limuzine, adjunctul ministrului apărării, generalul Butov, îi puse o mână pe umăr.

— Un lucru îngrozitor, îi spuse el. Ce moarte cumplită.

— Într-o bună zi, promise Andreev, o să-i găsesc şi or să-mi plătească.

Butov era vizibil stânjenit. El însuşi fusese numit pe linie politică, un birocrat care nu comandase vreodată trupele în luptă.

— Mda, sunt convins că miliţia face tot ce e posibil, zise el.

Afară, pe trotuar, generalii îi strânseră mâna, unul câte unul, iar apoi se urcară în maşinile de serviciu şi se îndepărtară. Generalul Andreev îşi reperă automobilul şi se întoarse la garnizoană.

La nici zece kilometri depărtare, în lumina de iarnă ce se stingea, un preot scund în sutană şi cu potcap îşi croia drum printre troiene spre biserica cu turle în formă de ceapă din Piaţa Slavianski. Cinci minute mai târziu i se alătură şi colonelul Anatoli Grişin.

— Pari tulburat, zise colonelul încet.

— Sunt peste măsură de speriat, răspunse preotul.

— Nu-i cazul, părinte Maxim. S-au întâmplat lucruri neprevăzute, dar nimic care să nu poată fi îndreptat. Spune-mi, de ce a plecat patriarhul aşa, pe nepusă masă?

— Nu ştiu. În dimineaţa de 21 a primit un telefon de la Mănăstirea Sfânta Treime. A răspuns secretarul lui particular. Imediat după aceea, mi s-a poruncit să-i fac valiza.

— De ce?

— Asta am aflat după aceea. Mănăstirea îl invitase pe părintele Gregor să ţină slujba şi patriarhul a hotărât că ar dori să asiste.

— Oferind în felul acesta sprijinul autorităţii sale lui Gregor şi mesajului lui mizerabil! se răsti Grişin. Fără un cuvânt. Doar faptul că s-a aflat acolo a fost de ajuns.

— Am întrebat dacă mă iau şi pe mine şi secretarul mi-a zis că nu, că părintele o să-i ia numai pe soldaţii cazaci şi pe secretar. Măicuţele au primit liber ca să-şi viziteze rudele.

— Şi nu m-ai informat, părinte.

— De unde era să ştiu că trebuia să vină cineva în noaptea aia? protestă plângăreţ preotul.

— Continuă.

— Păi, după aceea a trebuit să chem miliţia. Cadavrul cazacului era la etajul de sus. Dimineaţă am sunat la mănăstire şi am vorbit cu secretarul. I-am spus că avusese loc o spargere armată şi că fuseseră împuşcături, dar atât. Pe urmă miliţia a declarat altceva. Au spus că atacul fusese îndreptat împotriva preafericitului părinte patriarh.

— Şi pe urmă?

— M-a sunat secretarul şi mi-a spus că părintele era tare supărat. Distrus e cuvântul pe care l-a folosit el şi asta mai ales din pricina soldatului omorât. În orice caz, a rămas la mănăstire şi s-a întors abia ieri, mai mult pentru că a vrut să ţină o slujbă la căpătâiul cazacului înainte ca trupul să fie înapoiat rudelor de dincolo de Don.

— Deci, s-a întors. De-aia m-ai sunat?

— Sigur că nu. E vorba despre alegeri.

— N-ai nici un motiv să te temi pentru ele, părinte Maxim. În ciuda răului făcut, actualul preşedinte va fi mai mult ca sigur eliminat din primul tur. Iar în al doilea, Igor Komarov îl va învinge pe comunistul Ziuganov.

— Tocmai asta e, domnule colonel. Azi-dimineaţă, părintele s-a dus în Staraia Ploşcead la o întrevedere pe care i-a solicitat-o preşedintelui. Se pare că mai erau de faţă doi generali de miliţie şi alţii.

— De unde ştii?

— S-a întors la masa de prânz. A mâncat în birou, singur, doar cu secretarul. Eu i-am servit şi nu m-au băgat în seamă. Discutau despre hotărârea pe care a luat-o în sfârşit Ivan Maikov.

— Anume...?

Părintele Maxim Klimovski tremura ca frunza. Flacăra lumânării din mâna sa dansa pe chipul Fecioarei cu Pruncul de pe perete.

— Linişteşte-te, părinte.

— Nu pot. Domnule colonel, trebuie să înţelegeţi în ce situaţie mă aflu. Am făcut tot ce-am putut ca să vă ajut, pentru că cred în Noua Rusie a lui Igor Komarov. Dar nu mai pot continua aşa. Atacul asupra locuinţei, întâlnirea de azi... totul devine mult prea periculos.

Se strâmbă în clipa în care o mână de fier îi cuprinse braţul.

— Eşti prea adânc implicat ca să mai dai înapoi acum, părinte Maxim. Nu ai unde să fugi. Pe de o parte te aşteaptă o viaţă de chelner care serveşte la mese, în ciuda rasei şi a chemării sfinte. Pe de alta, triumful de peste douăzeci de zile al

lui Igor Komarov şi al meu, care te va ridica pe culmi nebănuite. Acum spune-mi, ce s-a întâmplat la întâlnirea aceasta cu preşedintele?

— N-or să fie nici un fel de alegeri.

— CE?

— Adică, alegeri vor fi, dar fără Komarov.

— N-or să îndrăznească, şopti Grişin. N-or să îndrăznească să-l declare pe Komarov iresponsabil. Mai mult de jumătate din ţară ne sprijină.

— Nu mai e destul, domnule colonel. Se pare că generalii au insistat. Asasinarea bătrânului general şi atentatele împotriva bancherului, a miliţianului şi mai ales a preafericitului patriarh i-au stârnit.

— La ce?

— 1 ianuarie. Ziua de Anul Nou. Sunt convinşi că, după ce toată lumea va fi petrecut ca de obicei, nimeni nu va mai fi capabil de acţiuni concertate.

— Care nimeni? Ce acţiuni? Explică-te, omul lui Dumnezeu!

— Nimeni dintre ai voştri. Nimeni de sub comanda dumneavoastră. Acţiuni de apărare. Strâng o forţă de 40.000 de oameni. Garda prezidenţială, forţa de acţiune rapidă a SOBR şi OMON, câteva unităţi Spetsnaz, crema trupelor Ministerului de Interne masată la Moscova.

— Cu ce scop?

— Ca să vă aresteze pe toţi. Pentru conspiraţie împotriva statului. Ca să zdrobească Gărzile Negre, să-i aresteze şi să-i închidă în barăci.

— Nu se poate. Nu au dovezi.

— Se pare că există un ofiţer din Gărzile Negre gata să depună mărturie. L-am auzit pe secretar aducând acelaşi argument ca şi dumneavoastră, iar acesta a fost răspunsul patriarhului.

Colonelul Grişin rămase ca trăsnit. O parte a minţii îi spunea că mămăligile alea fără curaj n-or să îndrăznească să facă un asemenea lucru. O altă parte îi spunea că s-ar putea să fie adevărat. Igor Komarov nu-şi făcuse niciodată timp să coboare în groapa cu lei a Dumei. Rămăsese lider de partid, dar nu şi membru al ei, astfel încât nu se bucura de imunitate parlamentară. Şi nici el, Anatoli Grişin.

Dacă exista într-adevăr un ofiţer din Gărzile Negre gata să depună mărturie, procurorul general nu va avea de ce să nu emită mandate pentru reţinerea lor, cel puţin până după alegeri.

Ca anchetator, Grişin văzuse adeseori ce puteau face oamenii cuprinşi de panică: se aruncau de pe blocuri, săreau în faţa trenului sau prin garduri de sârmă ghimpată.

Dacă preşedintele în funcţiune şi cei din jurul lui, gărzile pretoriene, generalii de miliţie şi comandanţii trupelor antimafia înţeleseseră ce-i aştepta dacă alegerile erau câştigate de Komarov, era posibil ca aceasta să fie manifestarea panicii.

— Întoarce-te acasă, părinte Maxim, spuse el într-un târziu şi ţine minte ce ţi-am spus. Ai mers prea departe ca să mai speri în iertare din partea regimului actual. Pentru tine nu există altă soluţie decât ca UFP să câştige. Vreau să ştiu tot ce se petrece, tot ce auzi, fiecare mişcare, fiecare întâlnire, fiecare discuţie. De-acum şi până la Anul Nou.

Preotul îngrozit fu încântat să poată pleca. În şase ore, mama sa contractă, chipurile, o pneumonie foarte gravă. Ceru şi primi din partea bunului patriarh voie să lipsească până la însănătoşirea ei. La căderea serii era în trenul spre Jitomir. Făcuse tot ce putea, îşi spuse, tot ce i se ceruse şi încă ceva pe deasupra. Dar în clipa aceea nici arhanghelul Mihail cu toţi îngerii lui nu l-ar mai fi putut ţine la Moscova.

În aceeaşi noapte, Jason Monk îşi compuse ultimul mesaj către Vest. Fără ajutorul computerului, scrise încet şi cu grijă, cu litere de tipar, până acoperi două foi de hârtie subţire. Apoi, folosind o veioză şi un aparat de fotografiat de format mic, adus de Umar Gunaev, fotografie ambele foi de mai multe ori, după care arse hârtiile şi le aruncă la toaletă, trăgând apa după ele.

Pe întuneric, scoase filmul şi îl introduse la loc în cutiuţa în care fusese cumpărat. Aceasta nu era mai mare decât ultima falangă a degetului său mic.

La ora nouă şi un sfert, Magomed şi ceilalţi doi bodyguarzi îl conduseră la adresa pe care le-o dăduse. Era o locuinţă modestă, o casă, sau *izba,* departe de suburbiile din sud-estul Moscovei, în provincia Nagatino.

Bătrânul care deschise uşa era nebărbierit şi înfăşurat într-un pulover vechi de lână. Monk nu avea de unde şti că fusese un respectat profesor la Universitatea din Moscova, până când o rupsese cu regimul comunist şi scrisese pentru studenţi un material care chema la reinstaurarea regulilor democraţiei.

Toate acestea se întâmplaseră cu mult înainte de reformă. Reabilitarea venise mai târziu, prea târziu ca să mai conteze, împreună cu o mică pensie de stat. La vremea respectivă, avusese noroc că scăpase de lagăr. Desigur, i se luaseră catedra şi apartamentul, iar el fusese nevoit să lucreze ca măturător de stradă.

Aşa se petreceau lucrurile sub comunişti. Dacă acela acuzat de activităţi antisovietice scăpa de lagăr, autorităţile îi retrăgeau pur şi simplu toate mijloacele de a-şi asigura

subzistenţa. De exemplu, fostul premier ceh Alexander Dubcek fusese obligat să taie buşteni.

Dacă supravieţuise, era datorită unui bărbat cam de aceeaşi vârstă cu el, alături de care stătuse într-o bună zi pe stradă şi care îi vorbise într-o rusă rezonabilă, dar cu accent englezesc. Nu aflase niciodată numele lui Sir Nigel Irvine; îi spunea doar *Lisa,* Vulpea. Nu era mare lucru, îi spusese spionul de la ambasadă. Doar o mână de ajutor din când în când. Lucruri mici, nu prea riscante. Îi propusese fostului profesor un hobby pe care acesta să îl adopte, iar hârtiile de câte o sută de dolari îl ajutaseră să rămână în viaţă.

În seara aceea de iarnă, douăzeci de ani mai târziu, îl privi pe bărbatul mai tânăr decât el din pragul uşii şi spuse:

— Da?

— Am ceva bunătăţi pentru Vulpe, zise Monk.

Bătrânul dădu din cap şi întinse mâna. Monk îi puse în palmă containerul minuscul; bătrânul făcu un pas înapoi şi închise uşa. Monk se întoarse şi se înapoie la maşină.

La miezul nopţii, porumbelul Martti, cu acea cutiuţă legată de picior, fu lăsat să zboare. Fusese adus la Moscova în urmă cu câteva săptămâni de către Mitch şi Ciaran, după drumul lung făcut prin Finlanda şi lăsat lui Brian Vincent, care se descurca cu hărţile în ruseşte şi putea găsi căsuţa.

Martti rămase o clipă pe stinghiuţa lui, apoi îşi desfăcu aripile şi se înălţă în spirală în aerul îngheţat de deasupra Moscovei. Ajunse până la trei sute de metri, unde gerul ar fi redus o fiinţă omenească la o halcă degerată.

Întâmplător, unul dintre sateliţii InTelCor tocmai îşi începea drumul pe deasupra stepelor îngheţate ale Rusiei. Credincios instrucţiunilor, emise semnalul cifrat: „Eşti acolo, puiule?”, înspre oraşul de dedesubt, fără să ştie că tot el îşi distrusese mai devreme odrasla electronică.

La marginea capitalei, supraveghetorii reţelei AFCIG stăteau cu ochii pe computere, în aşteptarea semnalului de o clipă care însemna că agentul căutat de colonelul Grişin ieşise în eter, pentru ca să-l poată localiza cu aproximaţie de o clădire sau două.

Satelitul trecu încet pe deasupra, fără nici un semnal.

Localizat undeva în creierul minuscul al lui Martti, un impuls magnetic îi spuse că pentru el casa, locul unde porumbelul ieşise din ou cu trei ani în urmă, un pui orb şi neajutorat, era undeva spre nord. Într-acolo şi zbură, împotriva vântului aspru, ceas după ceas prin întuneric şi frig, împins doar de dorinţa de a ajunge acasă, unde-i era locul.

Nu-l văzuse nimeni. Nu-l văzuseră părăsind oraşul, sau lăsând în urmă coastele, cu luminile St Petersburgului în

dreapta. Continuă să zboare, cu mesajul pe care îl ducea şi cu setea de a ajunge acasă. La şaisprezece ore de la plecare, ostenit şi îngheţat, ateriză fâlfâind din aripi în podul unei case din Helsinki. Mâini calde îi dezlegară pacheţelul de la picior şi, după trei ceasuri, Sir Nigel Irvine citi mesajul la Londra.

Văzând textul, zâmbi. Lucrurile ajunseseră la capăt. Jason Monk mai avea de îndeplinit o ultimă misiune, după care va rămâne la adăpost, până va putea ieşi de acolo în siguranţă. Dar nici chiar Irvine nu putea anticipa ce-i trecea prin cap alunecosului virginian.

În timp ce Martti zbura nevăzut pe deasupra capetelor lor, Igor Komarov şi Anatoli Grişin discutau în biroul liderului de partid. Restul casei unde îşi avea cartierul general era pustiu, cu excepţia soldaţilor de pază din camera lor de la parter. Afară, în întuneric, câinii ucigaşi alergau liberi.

Komarov şedea la birou, cu chipul cenuşiu în lumina lămpii. Grişin tocmai îşi încheiase relatarea noutăţilor aflate de la preotul renegat. În timp ce el vorbea, Komarov părea că se făcea tot mai mic. Vechea stăpânire de sine îngheţată i se topise, hotărârea nezdruncinată părea să se fi scurs din vinele lui. Grişin cunoştea fenomenul.

Li se întâmpla până şi celor mai fioroşi dictatori atunci când li se lua brusc puterea. În 1944 Mussolini, semeţul Duce, se preschimbase peste noapte într-un omuleţ prăpădit şi înfricoşat, pus pe fugă.

Atunci când li se închideau băncile, li se confiscau avioanele personale, li se sechestrau limuzinele, li se retrăgeau cărţile de credit, când erau abandonaţi de servitori şi castelele din cărţi de joc începeau să se prăbuşească, magnaţii afacerilor păreau să se micşoreze efectiv, până ce din vechea incisivitate nu mai rămânea decât arţagul.

Grişin cunoştea simptomele, pentru că văzuse generali şi miniştri ghemuiţi înfricoşaţi în celulele lor, cândva stăpâni atotputernici ai Aparatului, pe urmă rămaşi să aştepte judecata nemiloasă a Partidului.

Totul se destrăma, vremea vorbelor luase sfârşit. Venise vremea lui. Îl dispreţuise întotdeauna pe Kuzneţov, cu lumea lui ţesută din cuvinte şi imagini, care pretindea că puterea putea ieşi dintr-un comunicat de presă. În Rusia, puterea ieşea pe ţeava unui tun; aşa fusese întotdeauna şi aşa va continua să fie. Ironia sorţii făcuse ca tocmai omul pe care îl ura cel mai tare pe lume, buruiana aia americană, fusese cel care îl adusese în această situaţie, cu un preşedinte UFP aproape lipsit de voinţă, gata să urmeze sfatul lui Grişin.

Căci Anatoli Grişin nu avea de gând să se recunoască înfrânt de miliţia actualului preşedinte Ivan Markov. Nu se putea

dispensa de Igor Komarov, dar îi putea salva pielea, pentru a se ridica în sferele ameţitoare ale puterii.

Închis în lumea lui, Igor Komarov stătea ca Richard al II-lea, meditând la nenorocirea ce se abătuse asupră-i într-un timp atât de scurt. Nu reuşea să priceapă transformarea, chiar dacă percepea procesul, pas cu pas.

La începutul lui noiembrie, părea că nimic pe lume nu-l putea împiedica să câştige alegerile din ianuarie. Organizaţia sa politică era de două ori mai eficientă decât oricare alta din ţară, iar darul său oratoric fermeca masele. Sondajele de opinie arătau că avea să obţină 70% din voturi, suficient pentru o victorie din primul tur.

Adversarii săi politici erau dezorientaţi şi fie că se retrăgeau din cursă pe măsură ce rămâneau fără fonduri, fie că disperau când vedeau cu cât le-o luase înainte. Aceia care sperau să obţină favoruri şi locuri călduţe după victoria lui, pe atunci sigură, se strânseseră în jurul lui. În noiembrie, triumful său politic păruse o certitudine.

Furtul Manifestului Negru fusese extrem de neplăcut la vremea respectivă, dar, cum nu se întâmplase nimic de la mijlocul lui iulie încolo, după o vreme se liniştise. Vinovaţii fuseseră pedepsiţi şi jurnalistul străin amuţit. Apoi nu se mai întâmplase nimic, timp de câteva luni. În Rusia, marşul către puterea absolută continuase.

Faptul că un singur agent străin, al cărui chip îi fusese arătat într-o fotografie, îi putuse face atâta rău i se părea de necrezut. Distrugerea preselor şi incapacitarea revistei şi a ziarului fuseseră lovituri iritante, dar nu mortale. Sabotajul şi violenţa făceau parte integrantă din modul de viaţă rusesc, dar până atunci ele fuseseră administrate de către colonelul Grişin, la ordinul său. Interdicţia asupra accesului la televiziune declanşase ceea ce mai târziu avea să-l umple de furie şi de mirare.

Dispreţuise întotdeauna biserica şi pe preoţi şi de aceea nu putuse să ia în serios ideea că patriarhul va avea ecou în faţa organelor statului cu ideea lui dementă de restaurare a monarhiei. Şi nu credea că Alexei al II-lea ar putea avea vreo influenţă reală asupra poporului rus.

Poporul acesta nu asculta oare de el? Nu de la el aşteptau salvarea, o nouă disciplină, eliberarea pământului natal? La ce le mai trebuia Dumnezeu, când îl aveau pe Igor Viktorovici Komarov?

Putea înţelege de ce evreul Bernstein se ridicase împotriva lui. Dacă băgăciosul american îi arătase manifestul, era explicabil de ce reacţionase aşa cum reacţionase. Dar generalul? De ce îl denunţase Nikolai Nikolaev? Nu pricepuse

oare ce viitor glorios îi rezervase Armatei Ruse? Să-i fi păsat eroului de la Kursk şi Bagration de câţiva evrei şi ceceni?

Lovitura dublă a interviului din *Izvestia* şi închiderea televiziunii îl făcuse să priceapă în fine cât de mare era puterea acelora care se coalizaseră împotriva lui.

Urmase Mafia Dolgoruki, înfuriată de raidurile efectuate asupra proprietăţilor lor, iar apoi presa. Oricum, erau cu toţii destinaţi epurării. Biserica, Mafia, presa liberă, evreii, cecenii, străinii – aveau să plătească toţi, pe rând.

— Cele patru încercări de asasinare a inamicilor noştri au fost o greşeală, spuse el într-un târziu.

— Cu tot respectul, domnule preşedinte, tactica a fost foarte bună. Numai un ghinion rar a făcut ca trei dintre victime să nu fie acasă în momentul respectiv.

Komarov mârâi. Poate că fusese un ghinion, dar reacţia stârnită înrăutăţise şi mai tare lucrurile. De unde scoseseră ziariştii ideea că el se afla în spatele atentatelor? Cine-l vânduse? Presa se agăţase întotdeauna de fiece cuvinţel al său, iar acum îl insulta. Conferinţa de presă fusese un dezastru. Toţi străinii ăia cu întrebările lor impertinente. Nu fusese în viaţa lui ţinta unei asemenea insolenţe. Kuzneţov avusese grijă. Fusese tratat cu respect în timpul interviurilor private, opiniile lui erau ascultate cu atenţie, iar capetele se înclinau respectuos. Pe urmă, tânărul ăsta fără minte îi propusese conferinţa de presă...

— Eşti sigur de sursa dumitale, domnule colonel?

— Da, domnule preşedinte.

— Ai încredere în el?

— Sigur că nu. Am încredere în poftele lui. E venal şi corupt, dar tânjeşte după favoruri şi o viaţă de voluptăţi, pe care i le-am promis. El ne-a semnalat ambele vizite făcute patriarhului de către spionul englez şi pe cele două ale agentului american. Aţi citit transcrierea înregistrării celei de-a doua întâlniri cu Monk, ameninţările pe baza cărora am hotărât că opoziţia trebuie eliminată definitiv.

— Dar de data asta... vor avea într-adevăr curaj să lovească în noi?

— Nu cred că ne putem permite să neglijăm această ipoteză. Cum se spune în box, am scos mănuşile. Prostul de preşedinte în funcţiune ştie că nu poate câştiga împotriva dumneavoastră, dar că ar putea împotriva lui Ziuganov. Generalii din fruntea miliţiei au înţeles la vreme ce soartă le-aţi rezervat. Folosindu-se de acuzaţiile referitoare la o legătură financiară între UFP şi Mafia, ar putea formula nişte acuzaţii. Da, cred că s-ar putea să încerce.

— Dacă ai fi în locul lor, domnule colonel, aşa ai proceda?

— Exact aşa. Când l-am auzit pe preot povestind ce discuta patriarhul la masă, nu mi-am crezut urechilor. Dar, cu cât mă gândesc mai mult, cu atât mi se pare mai logic. Zorii zilei de 1 ianuarie reprezintă un moment extrem de potrivit. Cine nu-i mahmur după noaptea dinainte? Ce soldat mai e în picioare? Cine mai poate reacţiona rapid şi decisiv? În ziua de Anul Nou, cei mai mulţi ruşi nu văd nici pe unde merg – decât dacă sunt încuiaţi în barăci, fără strop de votcă. Da, e logic.

— Şi ce vrei să spui, că suntem terminaţi? Că tot ce-am făcut a fost degeaba, că visul măreţ nu se va îndeplini din cauza unui politician ambiţios şi panicat, a unui popă fanatic şi a unui miliţian cu un grad mai mare decât merită?

Grişin se ridică, aplecându-se peste birou.

— Credeţi că am ajuns până aici ca să ne împiedicăm tocmai acum? Nu, domnule preşedinte. Ce ne trebuie acum e să aflăm care sunt intenţiile inamicului. Iar asta ştim. Inamicul nu ne lasă decât o soluţie. Atacul e cea mai bună apărare.

— Atacul? Împotriva cui?

— Luaţi în stăpânire Moscova, domnule preşedinte. Luaţi Rusia. Ambele ar fi fost oricum ale dumneavoastră peste două săptămâni. În noaptea Anului Nou duşmanii noştri vor sărbători deja victoria dimineţii, iar trupele lor vor sta încuiate în unităţi până în zori. Pot să adun optzeci de mii de oameni şi să pun stăpânire pe Moscova în timpul nopţii. O dată cu Moscova, vine şi Rusia.

— O lovitură de stat?

— S-au mai văzut, domnule preşedinte. Întreaga istorie rusă şi europeană e o poveste în care bărbaţi hotărâţi, cu visuri măreţe, au profitat de momentele favorabile şi au preluat controlul asupra ţărilor lor. Mussolini a pus mâna pe Roma şi pe întreaga Italie. Coloneii greci au luat Atena şi întreaga Grecie. Fără război civil, doar printr-o lovitură rapidă. Învinşii fug, iar cei rămaşi îşi pierd curajul şi îşi caută aliaţi. Pe 1 ianuarie, Rusia poate fi a dumneavoastră.

Komarov se gândi puţin. Va pune stăpânire pe studiourile de televiziune şi se va adresa naţiunii. Va afirma că acţionase astfel pentru a împiedica o conspiraţie antipopulară, care dorea anularea alegerilor. Îl vor crede. Generalii vor fi arestaţi, iar coloneii îşi vor căuta avansarea în alianţa cu el.

— Poţi s-o faci?

— Domnule preşedinte, în ţara asta coruptă totul e de vânzare. De aceea, patria mamă are nevoie de Igor Komarov, care să cureţe cocina. Cu bani pot cumpăra toate trupele de care am nevoie. Daţi-mi undă verde şi, în ziua de Anul Nou, vă instalez în apartamentele de la Kremlin.

Igor Komarov îşi sprijini bărbia de palmele împreunate, privind sugativa de pe birou. După câteva minute, îşi ridică ochii pentru a se uita în cei ai lui Grişin.

— Dă-i drumul, spuse el.

Dacă ar fi fost nevoit să recruteze o forţă armată pentru a captura întregul oraş al Moscovei şi să o facă în patru zile pornind de la zero, Grişin nu ar fi reuşit în veci.

Dar el nu pornea de la zero. Ştia de multe luni că, imediat după victoria electorală a lui Komarov, avea să înceapă programul de transfer al puterii statului către UFP.

Partea politică, abolirea partidelor de opoziţie, avea să-i aparţină lui Komarov. Sarcina lui era de a supune sau de a dezarma şi distruge forţele armate ale statului.

Pregătindu-se pentru un atare scop, hotărâse deja demult care îi erau aliaţii naturali şi care inamicii evidenţi. Între aceştia din urmă, în frunte se situa Garda Prezidenţială, o forţă de 30.000 de oameni înarmaţi, dintre care 6.000 stăteau la Moscova, iar 1.000 chiar în Kremlin.

Comandaţi de generalul Serghei Korin, succesorul faimosului Alexander Korjakov al lui Elţîn, erau toţi ofiţeri numiţi de fostul preşedinte Cerkasov. Ei aveau să lupte pentru legitimitatea statului şi împotriva puciştilor.

Le urma Ministerul de Interne, cu propria sa armată de 150.000 de oameni. Din fericire pentru Grişin, cea mai mare parte a acestei forţe enorme era risipită în lungul şi-n latul Rusiei, cu numai 5.000 rămaşi la Moscova şi în apropiere. Generalii din prezidiul MVD-ului nu vor avea nevoie de prea mult timp pentru a înţelege că aveau să fie între primii care să umple vagoanele de vite spre gulaguri, conştienţi, la fel ca şi cei din garda preşedintelui, că în Noua Rusie nu era loc şi pentru ei şi pentru Gărzile Negre ale lui Grişin.

Pe locul trei, condiţie impusă de Mafia Dolgoruki, venea arestarea şi reţinerea celor două divizii de luptă anti-Mafia, unitatea federală, condusă de la cartierul general naţional al MVD-ului, din Piaţa Jitni şi unitatea moscovită GUVD, condusă de generalul Petrovski din Strada Sabolovka. Ambele divizii şi forţele lor de acţiune rapidă, OMON şi SOBR, vor şti sigur că singurul loc pentru ele în Rusia lui Grişin avea să fie lagărul de muncă sau în faţa plutonului de execuţie.

Şi totuşi, în vălmăşagul de armate oficiale sau particulare care abundau în Rusia anului 1999, aflată în pragul colapsului, Grişin ştia că îşi putea face şi aliaţi, naturali sau cumpăraţi. Cheia victoriei era ca armata să rămână în întuneric, într-o stare de confuzie, divizată şi, în cele din urmă, neputincioasă.

Forţele de care dispunea pe loc numărau 6.000 de Gărzi Negre şi 20.000 de Tineri Combatanţi încă adolescenţi.

Prima era o forţă de elită pe care o construise în câţiva ani. Corpul de ofiţeri se compunea din foşti combatanţi în trupele speciale, trupele de paraşutişti, marina militară sau MVD, pregătiţi pentru luptă, cărora li se cerea să îşi dovedească în cadrul ceremoniilor de iniţiere pline de cruzime atât duritatea, cât şi loialitatea faţă de doctrina de extremă dreaptă.

Şi totuşi, printre primii patruzeci se afla un trădător. Cineva luase legătura cu autorităţile şi cu presa, denunţând cele patru atentate de asasinat din 21 decembrie ca fiind opera Gărzilor Negre. Interogatoriile intensive şi demascarea trădătorului vor trebui să mai aştepte. Deducţia fusese însă prea rapidă pentru a fi venit fără o mână de ajutor.

Nu avea altceva de făcut decât să-i închidă pe aceştia patruzeci, ceea ce se şi petrecu pe 28 decembrie. Pentru a menţine moralul, vor fi pur şi simplu avansaţi ofiţerii cu rang mai mic, cărora li se va spune că şefii lor erau la un program de pregătire.

Aşezat în faţa unei hărţi mari a oblastului Moscova, Grişin îşi făcu planul de bătaie pentru noaptea anului Nou. Avantajul lui cel mare era că străzile aveau să fie aproape pustii.

Crăciunul în Rusia este o sărbătoare fără prea mult fast. În schimb, petrecerea cea mare se dă de Anul Nou. Practic nici o activitate nu mai este posibilă în după-amiaza ajunului, când moscoviţii se retrag cu proviziile de băutură acasă, sau în grupurile de prieteni cu care intenţionează să îşi petreacă noaptea. Întunericul se lasă pe la trei şi jumătate după-amiaza, după care numai cei disperaţi să îşi completeze rezervele lichide se mai aventurează în noaptea îngheţată.

Toată lumea sărbătoreşte, inclusiv nefericiţii paznici de noapte şi personalul strict necesar, îngheţat, căruia nu i s-a permis să plece acasă. Aceştia îşi aduc proviziile cu ei la serviciu.

Pe la şase, după calculele lui Grişin, străzile îi vor sta la dispoziţie. Tot atunci clădirile guvernamentale mai importante şi ministerele vor fi pustii, cu excepţia paznicilor, iar până la zece nici aceştia şi nici soldaţii închişi în barăci nu se vor mai putea apăra.

Una dintre priorităţi, după pătrunderea forţelor de atac în oraş, era de a închide Moscova accesului din afară. Era o sarcină pentru Tinerii Combatanţi. În Moscova intrau 52 de căi de acces principale şi secundare, iar pentru blocarea lor avea nevoie de 104 camioane grele, încărcate cu balast şi ciment.

Îi împărţi pe Tinerii Combatanţi în cele 104 grupe necesare, fiecare sub comanda unui ofiţer cu experienţă din Gărzile Negre. Camioanele vor fi procurate fie închiriindu-le de la firme de transport pe distanţe mari, fie luându-le sub

ameninţarea cu arma, în dimineaţa zilei de 31 decembrie. La ora hotărâtă, fiecare pereche va fi amplasată pe poziţii, camioanele trase din intersecţii şi parcate bot în bot de-a curmezişul fiecărei şosele, iar apoi imobilizate acolo.

De-a lungul tuturor drumurilor care intră sau ies din Moscova, graniţa dintre regiunea Moscova şi provincia adiacentă este marcată printr-un post al miliţiei MVD, o gheretă cu câţiva soldaţi plictisiţi şi un telefon, plus un autovehicul blindat şi parcat în apropiere. În ajunul Anului Nou aceste vehicule vor fi abandonate de către echipajul care va chefui înăuntru, în gheretă. În cazul unicei şosele de care avea nevoie Grişin pentru intrarea în capitală, postul de control avea să fie pur şi simplu „lichidat". În cazul tuturor celorlalte, Tinerii Combatanţi aveau să îşi parcheze camioanele la următoarea intersecţie, înspre centrul oraşului şi să-i lase pe miliţieni să se îmbete ca de obicei. Apoi combatanţii, cam 200 în fiecare grup, îşi vor organiza baricadele pe partea dinspre oraş, pentru a împiedica orice coloană venită ta ajutor să pătrundă în Moscova.

Înăuntrul oraşului trebuiau să reducă la tăcere şapte obiective, cinci secundare şi două primare. Cum Gărzile Negre erau încartiruite în afara oraşului, cu excepţia unei mici unităţi care asigura paza reşedinţei lui Komarov, cel mai simplu era să-i aducă în oraş pe cinci rute diferite. Coordonarea mişcărilor lor însă presupunea un trafic radio foarte intens, iar Grişin prefera să îşi strângă forţele într-o linişte perfectă. De aceea optă pentru un singur convoi de camioane.

Cartierul său general fiind situat în partea de nord-est a oraşului, decise că îşi va aduce întregul efectiv de 6.000 de oameni, înarmaţi şi încărcaţi în vehicule, aici, la cartierul general, pe data de 30 decembrie şi că va ocupa oraşul de pe drumul principal, care începe cu Şoseaua Iaroslavskoe şi se transformă în Prospekt Mira în apropiere de şoseaua de centură interioară.

Unul dintre obiectivele principale, marele complex de televiziune Ostankino, se afla la numai o jumătate de kilometru de acest drum, iar pentru ocuparea lui intenţiona să detaşeze două dintre cele şase mii de oameni.

Cu cei patru mii rămaşi, conduşi de el însuşi, se va îndrepta spre sud, dincolo de Stadionul Olimpic, traversând şoseaua de centură şi pătrunzând în inima Moscovei, unde îl aştepta premiul cel mare, Kremlinul însuşi.

Deşi *kreml* înseamnă „fortăreaţă" şi toate oraşele vechi ale Rusiei au o fortăreaţă în centrul a ceea ce pe vremuri a fost oraşul împrejmuit de ziduri, Kremlinul de la Moscova reprezintă de multă vreme puterea supremă în Rusia,

simbolizând entitatea care o deţine. Kremlinul trebuia să fie al lui până în zori, cu garnizoana făcută prizonieră şi postul de radio incapacitat, altfel balanţa se putea înclina în partea cealaltă.

Cele cinci obiective secundare intenţiona să le lase pe mâna acelora pe care era convins că îi va convinge să-l susţină, chiar dacă nu mai avea prea mult timp la dispoziţie.

Acestea erau: primăria de pe Strada Tserskaia, care dispunea de un centru de comunicaţii de unde se puteau emite cereri de ajutor, Ministerul de Interne din Piaţa Jitni, care avea o reţea prin care era legat de armata MVD-ului răspândită în întreaga Rusie şi de garnizoana OMON din vecinătate, complexul de clădiri prezidenţiale şi ministeriale de pe şi din jurul lui Staraia Ploşcead, aeroportul Kodinka, unde se afla garnizoana GRU, zonă de paraşutare perfectă pentru trupele chemate în ajutorul statului şi clădirea parlamentului, Duma.

În 1993, când Boris Elţîn întorsese tunurile de pe tancuri împotriva Dumei pentru a-i forţa pe parlamentarii rebeli să iasă cu mâinile sus, clădirea suferise stricăciuni considerabile. Timp de patru ani, Duma îşi ţinuse dezbaterile în birourile vechiului Gosplan din Piaţa Manejului, dar, odată reparate pagubele, Parlamentul rus se întorsese în Casa Albă de pe malul râului, la capătul lui Novîi Arbat.

Primăria, Duma şi ministerele din Staraia Ploşcead aveau să fie doar nişte carapace goale în noaptea de Anul Nou; după distrugerea uşilor cu câteva încărcături de explozibil, ocuparea lor nu va fi o problemă. Era posibil ca în jurul barăcilor OMON şi al aeroportului Kodinka să aibă loc lupte, dacă trupele antimafia şi cei câţiva soldaţi din trupele aeropurtate opuneau rezistenţă. Aceste două obiective intenţiona să le aloce trupelor speciale pe care dorea să le cumpere.

Un al optulea obiectiv evident pentru orice puci era Ministerul Apărării. În blocul uriaş de piatră cenuşie din Piaţa Arbaţki nu se va afla prea multă lume, dar în inima lui se găsea centrul de comunicaţii de unde se putea lua legătura imediat cu toate forţele armate, terestre, marine sau aeriene din Rusia. Nu-i dedicase nici o parte a trupelor de asalt, pentru că pentru Ministerul Apărării avea planuri speciale.

Aliaţii naturali în orice puci de extremă dreaptă nu erau greu de găsit în Rusia. Primul pe listă era Serviciul Federal de Securitate, sau FSB, moştenitorul tradiţiei vechiului Directorat II şi KGB-ul, vasta organizaţie de represiune a U.R.S.S., ce funcţiona la toate nivelurile cerute de biroul politic. De când cu această dispreţuită teorie numită democraţie, puterile sale slăbiseră considerabil.

Găzduit de faimosul Centru KGB din piaţa Dzerjinski, acum redenumit Luhianea, cu la fel de faimoasa şi de temuta închisoare Lubianka chiar în spatele său, FSB-ul încă se ocupa de contraspionaj, dar dispunea şi de o divizie destinată combaterii crimei organizate. Aceasta, nici pe jumătate la fel de eficientă ca GUVD-ul generalului Petrovski, nu îşi atrăsese dorinţa de răzbunare din partea Mafiei Dolgoruki.

Pentru a-i veni în ajutor, FSB-ul dispunea de două unităţi de acţiune rapidă, Alfa şi Vimpel, care în ruseşte însemna „stindard".

Acestea două fuseseră odată cele mai temute dintre unităţile de elită ale trupelor speciale ruseşti, comparate câteodată în mod optimist cu SAS-ul britanic. Ceea ce le deosebea era chestiunea loialităţii.

În 1991, ministrul apărării Iazov şi şeful KGB-ului Kriudkov organizaseră o lovitură împotriva lui Gorbaciov. Lovitura eşuase, chiar dacă provocase prăbuşirea lui Gorbaciov şi ascensiunea la putere a lui Elţîn. Iniţial, Grupul Alfa participase la această lovitură; pe la jumătate însă, membrii lui se răzgândiseră, permiţându-i lui Elţîn să iasă din Dumă, să sară pe tanc şi să devină erou în ochii lumii întregi. La vremea la care un Gorbaciov profund zguduit era eliberat din detenţia la domiciliu din Crimeea şi adus cu avionul la Moscova pentru a-l găsi acolo pe Elţîn la cârmă, semnele de întrebare pluteau deja deasupra Grupului. La fel stăteau lucrurile şi cu Vimpel.

În 1999, ambele unităţi, formate din luptători îndârjiţi şi înarmaţi până în dinţi, erau încă discreditate. Dar, din punctul de vedere al lui Grişin, ele prezentau două avantaje. Aidoma celor mai multe dintre unităţile de trupe speciale, aveau mai mulţi ofiţeri şi militari de carieră decât soldaţi tineri. Iar în ce priveşte politica, veteranii erau de obicei de extremă dreaptă: antisemiţi, împotriva minorităţilor etnice şi antidemocraţi. În al doilea rând, nu-şi mai primiseră soldele de şase luni.

Curtea pe care le-o făcuse Grişin era pentru ei ca un cântec de sirenă: revenirea la vechile puteri ale KGB-ului, tratamentul cuvenit adevăratei elite şi salarii de două ori mai mari, cu începere imediată.

În noaptea de Anul Nou, trupele Vimpel urmau să se înarmeze, să iasă din barăci, să se îndrepte către aeroportul Kodinka şi baza militară şi să preia controlul asupra amândurora. Grupul Alfa primise în grijă Ministerul de Interne şi barăcile militare din apropiere şi urma să trimită un detaşament separat la barăcile SOBR din spatele Străzii Sabolovka.

Pe 29 decembrie, colonelul Grişin luă parte la o întâlnire organizată într-o somptuoasă reşedinţă din afara Moscovei a Mafiei Dolgoruki. Aici stătu de vorbă cu cei care compuneau Skod-ul, consiliul suprem de guvernare al organizaţiei. Pentru el, întrevederea avea o importanţă crucială.

Avea multe explicaţii de dat în faţa lor. Raidurile generalului Petrovski lăsaseră răni încă vii. Şi pentru că ei erau aceia care plăteau, tot ei pretindeau să li se dea explicaţii.

Pe măsură ce Grişin vorbea, starea de spirit se modifica. La auzul veştii că Igor Komarov ar putea fi declarat necorespunzător pentru alegerile ce se apropiau, îngrijorarea luă locul iritării. Aveau cu toţii interesul ca Igor Komarov să câştige alegerile.

Dar lovitura cu adevărat importantă veni o dată cu faptul că până şi această etapă fusese depăşită şi că autorităţile intenţionau acum să îl aresteze pe Komarov şi să zdrobească Gărzile Negre, în mai puţin de o oră, capii mafioţi erau cei care cereau sfaturi. Când îşi anunţă intenţiile, Grişin îi lăsă cu gurile căscate. Gangsterismul, frauda, piaţa neagră, extorcările, narcoticele, prostituţia şi asasinatul erau specialitatea lor, dar o lovitură de stat reprezenta o miză într-adevăr foarte mare.

— Nu va fi decât cel mai mare furt dintre toate, furtul republicii, spuse Grişin. Dacă daţi înapoi, o să vă întoarceţi la situaţia de a fi din nou vânaţi de MVD, FSB şi alţii ca ei. Dacă acceptaţi, ţara e a voastră.

Folosise cuvântul *zemlia,* care însemna pământ, ţara cu tot ce era în ea.

Din capul mesei, cel mai înalt în rang dintre ei, un bătrân *vor v zakone,* „hoţ prin naştere”, născut în lumea interlopă, la fel ca şi tatăl său şi ca întregul clan, cel care, din întreaga Mafie Dolgoruki, era cel mai aproape de statutul Naşului Naşilor sicilieni, îl privi lung pe Grişin. Ceilalţi aşteptau. Apoi gangsterul începu să dea din cap, iar craniul încreţit să i se mişte în sus şi în jos, ca al unei şopârle, în semn de aprobare. Căzură de acord asupra ultimelor fonduri necesare, ca şi asupra celei de-a treia forţe armate de care avea Grişin nevoie. Două sute dintre cele opt sute de firme „de securitate” particulare din Moscova erau de fapt paravane ale Mafiei Dolgoruki. Ele urmau să furnizeze 2.000 de oameni, toţi foşti soldaţi sau bătăuşi ai KGB-ului, 800 pentru a ocupa, prelua şi păstra controlul asupra Casei Albe, sediul Dumei şi 1.200 pentru sediul preşedinţiei şi al ministerelor, goale de Anul Nou şi grupate toate pe Staraia Ploşcead.

În aceeaşi zi, Jason Monk îl sună pe generalul Petrovski, care continua să locuiască în garnizoana SOBR.

— Da?
— Tot eu sunt. Ce faceţi?
— De ce te interesează?
— Vă faceţi bagajele?
— De unde ştii?
— Orice rus vrea să-şi petreacă Anul Nou împreună cu familia.
— Uite ce e, am un avion care decolează peste o oră.
— Cred că ar trebui să vă amânaţi plecarea. Vor mai fi şi alte seri de Anul Nou.
— Ce tot spui, americanule?
— Aţi văzut ziarele de dimineaţă?
— Câteva. De ce?
— Ultimele sondaje de opinie. Cele de după informaţiile care au apărut în presă despre UFP şi de după conferinţa de presă a lui Komarov de acum câteva zile. Îl arată la patruzeci la sută şi continuând să scadă.
— Bine, o să piardă alegerile. Şi în locul lui o să-l avem pe Ziuganov, care e neocomunist. Ce-ar trebui să fac?
— Chiar credeţi că Komarov o să accepte situaţia? V-am mai spus, individul nu e întreg la minte.
— Va trebui s-o accepte. Dacă peste două săptămâni pierde, pierde şi cu asta, basta.
— În seara aceea mi-aţi spus un lucru.
— Ce?
— Mi-aţi spus că, dacă va fi atacat, statul se va apăra.
— Ştii ceva ce eu nu ştiu?
— Nu ştiu cu certitudine, dar bănuiesc. Nu ştiaţi că suspiciunea e o specialitate rusească?

Petrovski privi mai întâi receptorul, apoi valiza pe jumătate plină de pe patul îngust de campanie din cămăruţa de la garnizoană.

— Nu va îndrăzni, spuse el sec. Nimeni nu va îndrăzni una ca asta.
— Iazov şi Kriucikov au îndrăznit.
— Asta era în 1991. A fost altceva.
— Numai pentru că nu le-a reuşit. Nu vreţi să rămâneţi în oraş de sărbători? Pentru orice eventualitate.

Generalul Petrovski puse receptorul în furcă şi începu să despacheteze.

Grişin încheie ultima alianţă într-o berărie, pe 30 decembrie. Interlocutorul său era un imbecil burduhănos, pe care bandele de stradă ale Mişcării Noua Rusie îl denumeau şeful lor.

În ciuda numelui pompos, MNR era un grup dezorganizat de pungaşi extremişti tatuaţi şi cu capetele rase, care îmbinau

utilul cu plăcutul, jefuindu-i şi terorizându-i pe evrei; totul, după cum afirmau urlând în faţa acelora care se întâmplau să treacă pe stradă în momentul respectiv, în numele Rusiei.

Teancul de dolari pe care îl scosese Grişin stătea pe masă, făcând ochii şefului MNR să lucească lacom.

— Pot să strâng oricând cinci sute de băieţi buni, spuse el. Care-i treaba?

— O să-ţi dau cinci din Gărzile Negre. Dacă nu îndepliniţi ordinele lor de luptă, stricăm căruţa.

„Ordine de luptă” suna bine, cu o rezonanţă milităroasă. Cei din MNR se mândreau cu faptul că erau soldaţi ai Noii Rusii, chiar dacă nu se uniseră cu UFR. Disciplina nu era pe placul lor.

— Care-i obiectivul?

— În noaptea de Anul Nou, între zece seara şi miezul nopţii, atacaţi, ocupaţi şi apăraţi primăria. Cu o condiţie. Nici un strop de băutură până dimineaţă.

Comandantul MNR se concentră. Oricât de prost ar fi fost, nu putea să nu vadă că UFP punea la cale ceva important. Era şi timpul. Se întinse peste masă şi mâna i se încleştă pe teancul de bancnote.

— Dar la sfârşit ni-i daţi pe jidani.

Grişin surâse.

— Cadou din partea mea personal.

— S-a făcut.

Stabiliră ca MNR să se întâlnească în grădinile din Piaţa Puşkin, la trei sute de metri distanţă de casa în care funcţiona primăria Moscovei. Nu va părea ciudat, căci piaţa era vizavi de MacDonald’s.

Când va veni vremea, medită Grişin în timp ce se îndepărta, evreii din Moscova vor trebui eliminaţi, dar eliminaţi vor fi şi ticăloşii din MNR. Va fi distractiv să-i urce în aceleaşi trenuri spre est, către Vorkuta.

În dimineaţa zilei de 31, Jason Monk îl sună din nou pe generalul Petrovski. Era în biroul său, la sediul GUVD din Strada Sabolovka, unde se găsea deja jumătate din personal.

— Tot la post?

— Da, lua-te-ar naiba.

— GUVD-ul are un elicopter?

— Sigur.

— Poate zbura pe vremea asta?

Petrovski cercetă prin fereastra zăbrelită norii joşi, plumburii.

— Nu deasupra plafonului. Dar sub el cred că se poate.

— Cunoaşteţi localizarea taberelor Gărzilor Negre ale lui Grişin?
— Nu, dar pot s-o aflu. De ce?
— Nu vreţi să daţi o raită pe deasupra lor?
— Şi de ce, mă rog?
— Păi, dacă sunt nişte cetăţeni paşnici, înseamnă că toate luminile sunt aprinse şi toată lumea e înăuntru, la adăpost, pregătindu-se pentru prânz şi pentru petrecerea nevinovată de la noapte. Duceţi-vă şi uitaţi-vă. Vă mai sun peste patru ore.
Când sună telefonul, Petrovski era gânditor.
— Patru dintre ele par închise. Tabăra lui Grişin, la nord-est de-aici, e ca un muşuroi. Sute de camioane. Parcă i-a mutat pe toţi într-un singur loc.
— De ce, domnule general?
— Spune-mi dumneata.
— Nu ştiu. Dar nu-mi place. Miroase a exerciţiu de noapte.
— În noaptea de Anul Nou? Te-ai scrântit. De Anul Nou orice rus e beat.
— Exact. Până la miezul nopţii, orice soldat din Moscova o să fie ameţit. Numai dacă nu au ordin să stea treji. Un ordin care nu se va bucura de popularitate, dar, cum ziceam, vor mai fi şi alte nopţi de Anul Nou. Îl cunoaşteţi pe comandantul regimentului OMON?
— Sigur, generalul Kozlovski.
— Şi pe comandantul trupelor de securitate ale preşedintelui?
— Da, generalul Korin.
— Amândoi sunt la ora asta cu familiile?
— Presupun.
— Acum, ca de la om la om, spuneţi-mi: dacă până la urmă Komarov câştigă alegerile, ce se va întâmpla cu dumneavoastră, cu soţia dumneavoastră şi cu Tatiana? Merită o noapte de veghe? Şi câteva telefoane?
Punând receptorul jos, Monk luă o hartă a Moscovei şi a zonei dimprejurul ei. Cu degetul înconjură porţiunea de la nord-estul capitalei. Aici spusese generalul Petrovski că era cartierul general al UFP şi al Gărzilor Negre.
De acolo, principala cale de acces era Şoseaua Iaroslavskoe, care devenea Prospekt Mira. Era artera principală care trecea şi pe lângă complexul de televiziune Ostankino. Apoi puse mâna din nou pe telefon.
— Umar, prietene, am nevoie de un ultim serviciu. Da, jur că e ultimul. O maşină cu telefon şi numărul tău pentru la noapte. Nu, nu am nevoie de Magomed şi de băieţi. Nu vreau să le stric petrecerea de Anul Nou. Numai maşina şi numărul de telefon. A şi un pistol. Dacă nu-ţi e prea greu.

Ascultă hohotul de râs de pe fir.
— Vreo marcă specială? Ştiu eu...
Se duse cu gândul înapoi la Castelul Forbes.
— ... poate îmi faci rost de un Sig Sauer elveţian, ce zici?

CAPITOLUL 20

Cu două zone orare mai la vest, vremea era cu totul alta, cu un cer albastru şi numai două grade sub zero în pădurea prin care Mecanicul se apropia tăcut de conac.

Pregătirile pentru călătoria în Europa fuseseră, cade obicei, meticuloase şi fără probleme. Preferase să facă această călătorie cu maşina. Armele şi avioanele nu se prea înţelegeau, dar un automobil avea multe ascunzători.

La trecerea prin Bielorusia şi Polonia, Volvo-ul cu număr de Moscova nu atrăsese atenţia; din acte reieşea că era un om de afaceri rus, care participa la o conferinţă în Germania. O percheziţie a maşinii nu ar fi scos la iveală nimic altceva.

În Germania, unde Mafia rusească avea ramificaţii solide, schimbă Volvo-ul pe un Mercedes înregistrat în ţară şi făcu rost fără greutate de puşca de vânătoare cu lunetă şi muniţie cu vârful retezat, înainte de a porni mai departe, spre vest.

O dată cu noile reguli ale Uniunii Europene, graniţele deveniseră practic inexistente. Le traversă în coloana de maşini, întâmpinat de un vameş plictisit, care îi făcu semn să treacă.

Îşi făcuse rost de o hartă detaliată a zonei pe care o căuta, găsise pe ea satul cel mai apropiat de obiectivul său şi, în fine, conacul însuşi. Traversând satul, urmă pur şi simplu indicatoarele până la intrarea în alee, verifică adresa şi pe cea de pe plăcuţă şi îşi continuă drumul.

După ce îşi petrecu cea mai mare parte a nopţii într-un hotel la şaptezeci de kilometri mai încolo, se întoarse înainte de răsăritul soarelui, dar parcă la aproape patru kilometri distanţă şi parcurse restul drumului pe jos, prin pădurea care se termina în spatele casei. Pe când soarele palid de iarnă se înălţa, îşi amenajă poziţia de tragere la poalele unui mesteacăn mare şi se aşeză să aştepte. Din locul unde şedea, vedea casa şi curtea, la trei sute de metri distanţă, în timp ce el însuşi rămânea ascuns după trunchiul copacului.

Peisajul începea să prindă viaţă. Un fazan se apropie ţanţoş până la câţiva metri de el, îi aruncă o privire oţărâtă şi se îndepărtă grăbit. Pe creanga de deasupra lui se jucau două veveriţe cenuşii.

La ora nouă, în curte ieşi un bărbat. Mecanicul ridică binoclul şi focaliză până când silueta păru să se afle la nu mai mult de cincizeci de metri depărtare. Nu era victima, ci doar un servitor care încărcă un coş cu lemne dintr-o magazie din curte, iar apoi se întoarse în casă.

Pe o latură a curţii se întindea un şir de grajduri. Două dintre boxe erau ocupate. Capetele celor doi cai, un murg şi un roib, se iţeau peste jumătăţile de uşi. Răbdarea le fu răsplătită la ora zece, când o fată ieşi şi le aduse fân proaspăt. Apoi, la rândul ei, se întoarse în casă.

Cu puţin înainte de amiază, un bărbat mai în vârstă îşi făcu apariţia, traversând curtea şi mângâind boturile animalelor. Mecanicul studie chipul din raza binoclului, aruncând o privire şi la fotografia aşezată alături, în iarba acoperită de brumă. El era.

Ridică puşca, privind prin lunetă. Haina de tweed umplea obiectivul. Bărbatul stătea cu faţa spre cai şi spatele către coasta dealului. Ridică piedica. Cu o mână sigură, apăsă uşor pe trăgaci.

Zgomotul împuşcăturii umplu valea. Bărbatul din curte parcă fu împins în uşa grajdului. Gaura din spate, la nivelul inimii, se pierdea în modelul stofei, iar cea de ieşire era lipită de uşa albă. Genunchii i se înmuiară şi silueta se prelinse, lăsând o urmă roşie pe vopsea. A doua împuşcătură îi făcu ţăndări jumătate din craniu.

Mecanicul se ridică, strecură puşca în husa moale de piele, o atârnă pe umăr şi o luă din loc. Se mişcă repede, parcurgând în sens invers, până la maşină, drumul pe care îl memorase cu şase ore în urmă.

Două împuşcături într-o dimineaţă de iarnă nu erau un lucru neobişnuit. Un fermier pornit la vânătoare de iepuri, sau de ciori.

Dar, la un moment dat, cineva se va uita afară pe fereastră şi va ieşi în goană, traversând curtea. Vor urma ţipetele, consternarea, încercările de resuscitare – toate inutile. Apoi fuga înapoi în casă, telefonul dat la poliţie, explicaţiile precipitate, întrebările cumpănite, oficiale.

Totul prea târziu. În cincisprezece minute era la maşină, iar în douăzeci se afla în mişcare. La treizeci şi cinci de minute după împuşcături, intra pe cea mai apropiată autostradă, una dintre câteva sute de maşini. Poliţistul de serviciu obţinuse deja o declaraţie şi cerea prin radio să i se trimită detectivi din cel mai apropiat oraş.

La şaizeci de minute după împuşcături, Mecanicul azvârli arma, cu husă cu tot, peste parapetul unui pod pe care îl depistase dinainte şi o urmări dispărând în apele întunecate. După aceea, porni în lunga călătorie de întoarcere.

Primele faruri apărură imediat după ora şapte, mişcându-se încet prin întuneric în direcţia complexului de clădiri puternic luminate care compuneau centrul de televiziune Ostankino.

Jason Monk şedea la volanul maşinii, cu motorul mergând pentru a se apăra de frig.

Parcase la mică distanţă de Bulevardul Akademika Koroleva, pe o străduţă laterală, având drept în faţă, pe partea cealaltă a bulevardului, clădirea principală de birouri şi în spate turnul releului de transmisie. Constatând că de data aceasta luminile nu aparţineau unei singure maşini, ci unei întregi coloane de autocamioane, opri motorul, iar fuiorul de fum ce ieşea din ţeava de eşapament şi l-ar fi putut da de gol se stinse.

Erau în total vreo treizeci de camioane, dar numai trei dintre ele intrară drept în parcarea din faţa clădirii. Aceasta, o structură gigantică, avea o bază de cinci etaje şi 300 de metri lăţime, cu două intrări şi o parte superioară cu o lăţime de 100 de metri şi înaltă de 18 etaje. În mod normal, aici lucrau 8.000 de oameni, dar de Anul Nou nu erau mai mult de 500, aceia care asigurau continuitatea emisiei.

Câţiva bărbaţi înarmaţi, îmbrăcaţi în negru, săriră din maşinile oprite şi intrară în fugă în holul de la recepţie. În câteva secunde, personalul de la primire, înspăimântat, era aliniat lângă peretele din fund, sub ameninţarea pistoalelor, la vedere pentru cei care aşteptau afară, în întuneric. Monk văzu cum erau adunaţi şi împinşi undeva, în afara razei lui vizuale.

În clădirea principală, conduşi de un portar înfricoşat, membrii echipei de asalt se îndreptară direct spre camera de control, luându-i prin surprindere pe operatori, în timp ce unul dintre ei, fost tehnician, la Telekon, deconecta toate liniile cu exteriorul.

Un soldat din Gărzile Negre ieşi şi făcu semn cu lanterna spre restul convoiului, care se apropie umplând parcarea şi înconjurând clădirea cu un cordon protector. Câteva sute de oameni se revărsară din camioane şi intrară în fugă în clădire.

Monk nu le vedea decât siluetele prin ferestrele etajelor superioare, dar Gărzile ocupau etaj după etaj, conform planului, confiscând toate telefoanele mobile de la personalul îngrozit şi aruncându-le în saci de pânză.

La stânga lui Monk era o a doua clădire, secundară, care făcea parte din acelaşi complex, destinată serviciilor de contabilitate şi planificare, ca şi birourile directorilor, la ora aceea cu toţii acasă, la petrecere. Era încuiată şi cufundată în întuneric.

Monk întinse mâna după telefon şi sună la un număr pe care de-acum îl ştia pe dinafară.

— Petrovski.

— Eu sunt.

— Unde eşti?

— Într-o maşină îngheţată lângă Ostankino.

— Iar eu stau într-o cazarmă destul de bine încălzită, împreună cu o mie de tineri în pragul răzmeriţei.

— Puteţi să-i calmaţi. În clipa aceasta mă uit cum Gărzile Negre ocupă întregul complex de televiziune.

Tăcere.

— Nu fi tâmpit. În mod sigur te înşeli.

— Perfect. Atunci să zicem că doar aparent o mie de oameni înarmaţi, îmbrăcaţi în negru, sosiţi în treizeci de camioane cu farurile camuflate, au ocupat Ostankino, luându-i prizonieri pe membrii personalului sub ameninţarea armelor. Asta văd prin parbriz, la nici două sute de metri de mine.

— Dumnezeule mare, deci chiar i-a dat drumul.

— V-am spus că e nebun. Sau poate nu-i chiar atât de nebun. Poate că mai are o şansă. Mai e cineva în Moscova destul de treaz pentru a apăra statul în noaptea asta?

— Lasă-mi numărul tău de telefon, americanule şi închide.

Monk îi dădu numărul. Dar forţele legii şi ordinii aveau prea multe de făcut ca să mai urmărească maşini în mişcare.

— Şi încă ceva, domnule general. Programul nu se va întrerupe, sau cel puţin nu încă. Vor lăsa înregistrările să se deruleze – până când vor considera că sunt pregătiţi.

— Asta văd şi eu. În clipa asta mă uit pe programul unu, la o trupă de dansuri căzăceşti.

— Un spectacol înregistrat. Toate vor fi înregistrări, până la anunţul cel mare. Acum cred că ar trebui să închideţi.

Dar generalul Petrovski închisese deja. Chiar dacă în clipa aceea nu o ştia, în mai puţin de şaizeci de minute cazarma avea să fie asediată.

Era prea multă linişte. Acela care întocmise planul de ocupare a complexului Ostankino îl făcuse bine. Pe ambele părţi ale bulevardului se ridicau blocuri de locuinţe, cele mai multe cu luminile aprinse, iar ocupanţii rămaşi în cămăşi, cu paharele în mâini, urmăreau transmisia aceleiaşi televiziuni invadate în chiar clipa aceea la câţiva metri de ei.

Monk studiase bine harta străzilor de lângă Ostankino. Dacă ieşea acum pe bulevard, însemna s-o caute cu lumânarea. În spatele lui însă se întindea labirintul de străduţe care, printre casele mai sărăcăcioase, îl puteau scoate în cele din urmă spre sud, în centrul oraşului.

În mod logic ar fi trebuit să taie direct spre Prospekt Mira, drumul principal ce ducea spre centru, dar bănuia că nici autostrada nu era în noaptea aceea un loc propice pentru Jason Monk.

Fără să aprindă farurile, întoarse maşina în loc, coborî, se ghemui lângă maşină şi goli un încărcător în direcţia

camioanelor şi a postului TV.

La două sute de metri depărtare, focurile de pistol sunau ca nişte artificii, dar gloanţele băteau la o asemenea distanţă. Trei ferestre ale clădirii zburară în ţăndări, parbrizul unui autocamion se făcu bucăţi şi un glonţ norocos lovi un soldat în ureche. Unul dintre tovarăşii săi se pierdu cu firea şi împroşcă noaptea cu o rafală a kalaşnikovului.

Din cauza frigului crâncen, la Moscova geamurile duble erau obligatorii; din spatele lor şi cu televizoarele date la maximum, cei mai mulţi dintre locuitori nu auziseră nimic. Dar kalaşnikovul zdrobi ferestrele a trei apartamente, provocând apariţia unor capete panicate. Câteva dispărură imediat, alergând la telefon ca să cheme poliţia.

Gărzile Negre se grupaseră şi se îndreptau spre el. Monk se urcă în maşină şi porni în trombă. Nu aprinse farurile, dar soldaţii auziră motorul şi mai traseră câteva focuri după el.

La cartierul general al MVD din Piaţa Jitni, ofiţer superior de serviciu era comandantul regimentului OMON, generalul Ivan Kozlovski, care se găsea în biroul din cazarma celor 3.000 de oameni nemulţumiţi, ale căror permisii le anulase ceva mai devreme în ziua aceea, aproape împotriva propriei voinţe. Acela care îl convinsese să facă asta, vorbind de la o distanţă de 400 de metri, de pe Strada Sabolovka, se afla din nou la telefon, ascultând strigătele generalului.

— Tâmpenii! Chiar acum mă uit la idiotul ăsta de televizor! Cine zice? Cum adică, ai fost informat? Stai puţin, stai...

Cel de-al doilea telefon clipi. Smulse receptorul şi răcni:

— Da?!

Pe fir era o centralistă înspăimântată.

— Iertaţi-mă că vă deranjez, domnule general, dar cred că sunteţi ofiţerul cel mai mare în grad din clădire. La telefon e un domn care spune că stă în Ostankino şi că pe stradă se aud împuşcături. Un glonţ i-a spart geamul.

Tonul generalului Kozlovski se modifică. Spuse calm, limpede:

— Scoate de la el toate amănuntele şi sună-mă.

În celălalt receptor, spuse:

— Valentin, s-ar putea să ai dreptate. Tocmai a sunat un cetăţean care zice că acolo se trage. Intru în alertă maximă.

— Şi eu. Apropo, puţin mai devreme am vorbit cu generalul Korin, care mi-a promis că o să ţină o parte din Gărzile Prezidenţiale pregătite.

— Te-ai gândit bine. Îl sun eu.

Urmară încă opt telefoane din Ostankino raportând împuşcături pe străzi, apoi unul ceva mai lucid, de la un inginer care locuia la ultimul etaj al unui bloc de vizavi de

postul de televiziune. I se făcu legătura cu generalul Kozlovski.

— Văd foarte bine de-aici, spuse inginerul care, ca toţi bărbaţii ruşi, făcuse armata. Cam o mie de oameni, toţi înarmaţi şi un convoi de peste douăzeci de autocamioane. Două blindate la ieşirea din parcare, cu faţa spre exterior. BTR 80A-uri, cred.

Mulţumesc lui Dumnezeu pentru cei care-au făcut armata, îşi spuse în gând Kozlovski. Dacă mai avusese vreo îndoială, acum ea se spulberase. BTR 80A-ul era un vehicul blindat cu opt roţi, pentru transportul de trupe, cu un tun; în el încăpeau comandantul, şoferul, tunarul şi un echipaj de şase oameni.

Atacatorii erau îmbrăcaţi în negru, deci nu erau din armată. Şi trupele sale OMON purtau uniforme negre, dar erau cu toţii jos, la parter. Îşi chemă comandanţii de unităţi.

— Încărcaţi în camioane şi ieşiţi de-aici, ordonă el. Vreau două mii de oameni afară pe străzi şi o mie care să păzească locul ăsta.

Dacă avea loc o lovitură de stat, atacatorii vor trebui să neutralizeze Ministerul de Interne şi cazarma lui. Din fericire, aceasta din urmă era construită ca o fortăreaţă.

Afară, alte trupe erau deja în mişcare, dar nu cele ale lui Kozlovski. Grupul Alfa se pregătea să împresoare ministerul.

Grişin se confruntase cu problema timpului. Fusese nevoit să-şi coordoneze atacurile fără a rupe tăcerea radio până în ultima clipă. Un atac prematur putea însemna că cei atacaţi încă nu apucaseră să se încălzească suficient la petrecere; unul tardiv l-ar fi făcut să piardă câteva ceasuri de întuneric. Ordonase ca Grupul Alfa să atace la ora nouă.

La opt şi jumătate, 2.000 de oameni din comandourile OMON ieşiră cu camioanele şi cu blindatele din cazărmi. Imediat după plecarea lor, cei rămaşi încuiară fortăreaţa şi îşi ocupară poziţiile defensive. La ora nouă începu atacul, dar invadatorii rataseră elementul surpriză. Focurile de răspuns măturau străzile din jurul ministerului, şuierând de-a curmezişul Pieţei Jitni. Soldaţii Grupului Alfa fură nevoiţi să-şi caute adăpost, regretând că nu aveau cu ei artileria.

— Americanule?

— Da.

— Unde eşti acum?

— Încerc să rămân în viaţă. Mă îndrept spre sud de la postul de televiziune şi o să ocolesc Prospekt Mira.

— Trupele sunt pe drum. O mie ai mei şi două mii din OMON.

— Pot să vă dau un sfat?

— Dacă trebuie.

— Ostankino nu e decât o parte a întregului. Dacă aţi fi în locul lui Grişin, unde aţi lovi?

— MVD-ul, Lubianka.

— MVD-ul, da. Lubianka, nu. Nu cred că vechii lui tovarăşi din Directoratul II or să-i dea bătăi de cap.

— S-ar putea să ai dreptate. Altceva?

— Sigur, clădirile guvernamentale din Staraia Ploşcead şi Duma. Pentru o aparenţă de legitimitate. Şi locurile de unde ar putea veni rezistenţa. Dumneavoastră la GUVD, trupele aeropurtate de la aerodromul Kodinka. Şi Ministerul Apărării. Dar în primul rând Kremlinul. Are neapărată nevoie de Kremlin.

— Kremlinul e apărat. Generalul Korin a fost informat şi e în alertă. Nu ştim câţi oameni are Grişin.

— Treizeci, poate patruzeci de mii.

— Dumnezeule şi noi n-avem nici jumătate.

— Dar mai buni. Iar el a pierdut 50%.

— Care 50%?

— Elementul surpriză. Cum stăm cu întăririle?

— Cred că generalul vorbeşte chiar în clipa asta cu cei de la Apărare.

Generalul-colonel Serghei Korin, comandantul Gărzilor Prezidenţiale, ajunsese în cazarma Kremlinului şi baricadase Poarta Kutafia în urma lui cu numai câteva secunde înainte ca forţa principală a lui Grişin să pătrundă în Piaţa Manejului. Imediat dincolo de Kutafia se află Turnul Sfintei Treimi şi înăuntrul lui, pe partea dreaptă, cazărmile Gărzilor Prezidenţiale. Generalul Korin era în birou, de unde vorbea la telefon cu Ministerul Apărării.

— Dă-mi-l pe ofiţerul cel mai mare în grad! strigă el.

Urmă o pauză, apoi un glas se auzi pe fir.

— Ministrul-adjunct Butov.

— Mulţumesc lui Dumnezeu că eşti acolo. Avem probleme, e o lovitură de stat. Ostankino a căzut. MVD-ul a încercuit zona. În faţa Kremlinului e o coloană de blindate şi camioane. Avem nevoie de ajutor.

— Îl aveţi. Ce vă trebuie?

— Orice. Dzerjinski?

Se referea la Divizia de Infanterie Mecanizată Operaţiuni Speciale, înfiinţată special ca unitate împotriva loviturilor de stat, până după puciul din 1991.

— E la Riazan. O pun în mişcare într-o oră şi o aveţi în trei.

— Cu cât mai repede, cu atât mai bine. Şi VDV-ul?

Ştia că la mai puţin de o oră de zbor se afla o întreagă brigadă aeropurtată de elită, care putea fi paraşutată pe aerodromul Kodinka, dacă li se marca zona de desant.

— Veţi avea tot ce se poate, domnule general. Rezistaţi.

Acoperiţi de tirul mitralierelor grele, un grup de Gărzi Negre o luară la fugă şi ajunseră la adăpostul Porţii Boroviţki. Lângă fiecare balama fu amplasată câte o încărcătură de explozibil. În timp ce fugeau înapoi, doi dintre ei căzură seceraţi de focul izbucnit de pe creasta zidului. După câteva secunde, balamalele săriră în aer. Porţile de lemn grele de douăzeci de tone se cutremurară din încheieturile spulberate, se clătinară şi se prăbuşiră la pământ.

Imun la focul armelor uşoare, un vehicul blindat se apropie pe alee, oprind la adăpost, în arcadă. Dincolo de porţile de lemn era un grilaj mare din bare de oţel. În spatele lui, în parcarea prin care se plimbau de obicei turiştii, un soldat din Garda Prezidenţială ieşi la iveală, încercând să ochească vehiculul printre bare cu un proiectil antitanc. Înainte de a putea trage, tunul de pe blindat îl spulberă.

Gărzile Negre ţâşniră din pântecele vehiculului şi prinseră alte încărcături explozive de grilajul de oţel. După ce atacatorii se urcară la loc, blindatul se retrase la distanţă până când încărcăturile luară foc şi grilajul rămase atârnat într-o rână, ca un beţiv, apoi acceleră şi îl făcu una cu pământul.

În ciuda focului înteţit, Gărzile Negre intrară în goană în fortăreaţă, de patru ori mai mulţi decât apărătorii. Aceştia se retraseră în numeroasele bastioane şi redute care constituiau zidurile Kremlinului. Alţii se împrăştiară pe cele patruzeci de hectare de palate, arsenale, catedrale, grădini şi pieţe ale Kremlinului şi pe alocuri lupta se încinse corp la corp. Încetul cu încetul, Gărzile Negre începură să domine situaţia.

— Jason, ce dracu' se petrece?

Era Umar Gunaev, vorbind la telefonul mobil.

— Grişin încearcă să pună mâna pe Moscova... şi pe Rusia, prietene.

— Tu eşti bine?

— Deocamdată, da.

— Unde eşti?

— Mă îndrept spre sud de Ostankino şi încerc să ocolesc Piaţa Lubianka. De ce?

— Unul dintre oamenii mei tocmai a trecut pe Tserskaia. O gaşcă mare de pungaşi din Mişcarea Noua Rusie încearcă să intre cu forţa în primărie.

— Ştii ce părere au MNR despre voi şi ai voştri?

— Sigur.

— Şi nu vrei să laşi câţiva băieţi să încheie socotelile cu ei? De data asta n-o să se amestece nimeni în ciorba voastră.

Într-un ceas, 300 de ceceni înarmaţi soseau în Strada Tserskaia, unde bandele MNR devastau sediul primăriei

Moscovei. De peste drum, statuia ecvestră de granit a lui Iuri Dolgomki, fondatorul Moscovei, privea dispreţuitor. Uşa primăriei era făcută ţăndări şi intrarea stătea larg deschisă.

Cecenii îşi scoaseră cuţitele lungi, caucaziene, pistoalele şi automatele Uzi şi intrară. Toţi îşi aminteau distrugerea capitalei cecene, Groznîi, în 1995 şi siluirea ţării timp de doi ani la rând. După primele zece minute, nici nu se mai puse problema unei opoziţii.

Sediul Dumei, Casa Albă, căzuse aproape fără luptă în mâinile mercenarilor din firmele „de pază”, dat fiind că singurii oameni care mai erau înăuntru erau îngrijitorii şi paznicii de noapte. Dar în Staraia Ploşcead cei o mie de soldaţi SOBR erau într-o încleştare pentru fiecare încăpere şi fiecare stradă cu restul celor 200 de firme de securitate ale Mafiei Dolgoruki; armele mai grele ale forţei de acţiune rapidă şi forţele moscovite antimafia făceau mult mai bine faţă inamicului mai numeros.

La aerodromul Kodinka, forţele speciale întâmpinară o rezistenţă neaşteptată din partea celor câţiva ofiţeri din trupele aeropurtate şi de informaţii GRU care, avertizaţi la vreme, se baricadaseră înăuntru.

Monk coti spre Piaţa Arbat şi se opri uimit. Pe latura estică a triunghiului, blocul cenuşiu de granit al Ministerului Apărării se ridica tăcut şi singuratic. Nu tu Gărzi Negre, nu lupte armate, nici un semn că se intrase în clădire. Dintre toate obiectivele pe care trebuia să pună repede mâna oricine plănuia o lovitură de stat, la Moscova sau în orice altă capitală, Ministerul Apărării era printre primele. La cinci sute de metri mai încolo, pe Strada Znamenia, pe partea cealaltă a Pieţei Boroviţki, auzi focuri de arme, în timp ce bătălia pentru Kremlin continua sălbatic.

De ce Ministerul Apărării nu era sub asediu? Din pădurea de antene de pe acoperişul lui, cererile de ajutor din partea armatei probabil că împânzeau deja Rusia. Îşi consultă agenda subţire şi formă un număr pe telefonul mobil.

Aflat în apartamentul privat, la nu mai mult de 200 de metri de poarta principală a bazei Kobiakovo, generalul-maior Mişa Andreev îşi aranja cravata, gata de plecare. Se întrebase adeseori de ce se îmbrăca în uniformă pentru a prezida masa festivă de Anul Nou de la Clubul Ofiţerilor. Oricum, până a doua zi de dimineaţă avea să fie atât de pătată, încât va trebui dată la curăţat.

Când venea vorba de sărbătorirea Anului Nou, tanchiştii se mândreau cu faptul că nimeni nu le-o lua înainte.

Sună telefonul. Era probabil adjunctul său, care avea să-l grăbească, plângându-se că băieţii voiau să înceapă; mai întâi

votca şi toasturile nesfârşite, pe urmă mâncarea şi şampania la miezul nopţii.

— Vin, vin, spuse el încăperii pustii şi puse mâna pe telefon.

— Generalul Andreev?

O voce necunoscută.

— Da.

— Nu ştiţi cine sunt. Într-un fel, am fost prieten cu răposatul dumneavoastră unchi.

— Serios?

— A fost un om dintr-o bucată.

— Sunt de acord.

— A făcut tot ce-a putut denunţându-l pe Komarov în interviul acela.

— Unde baţi, oricine vei fi fiind?

— Igor Komarov a organizat o lovitură de stat la Moscova, în noaptea asta. Comandată de dulăul lui, colonelul Grişin. Gărzile Negre vor pune mâna pe Moscova, apoi pe întreaga Rusie.

— Bine, gata cu gluma. Întoarce-te la votca dumitale şi închide telefonul.

— Domnule general, dacă nu mă credeţi, de ce nu daţi un telefon unui cunoscut care locuieşte în centrul oraşului?

— De ce?

— Se aud împuşcături multe în jumătate din oraşul ăsta. Şi încă un lucru. Pe unchiul Kolea, Gărzile Negre l-au ucis. La ordinul colonelului Grişin.

Mişa Andreev descoperi că se uită în gol la telefon, ascultând tonul. Era furios. Îl înfuriase faptul că i se încălcase viaţa intimă, că i se folosise numărul de telefon privat, că unchiul Kolea fusese târât în noroi. Dacă s-ar fi întâmplat ceva grav la Moscova, Ministerul Apărării ar fi anunţat toate unităţile armatei pe o rază de o sută de kilometri de capitală.

Baza cu o suprafaţă de 100 de hectare de la Kobiakovo se afla la numai 46 de kilometri de Kremlin; ştia sigur, pentru că odată verificase pe kilometrajul maşinii. Ea era în acelaşi timp şi locul unde se afla staţionată unitatea pe care era mândru să o comande, divizia de elită Tamanskaia, cunoscută printre tanchişti sub numele de Gărzile Taman.

Aşeză receptorul în furcă. Telefonul sună imediat din nou.

— Haide, Mişa, aşteptăm să-ncepem.

Era adjunctul lui, de la club.

— Vin, Koni. Mai am doar vreo două telefoane de dat.

— Bine, dar grăbeşte-te. Altfel, începem fără tine.

Formă un alt număr.

— Ministerul Apărării, rosti o voce.

— Dă-mi-l pe ofiţerul de serviciu.

O altă voce se auzi pe fir surprinzător de repede.

— Cine e la telefon?

— General-maior Andreev, comandantul diviziei Tamanskaia.

— Sunt adjunctul ministrului, Butov.

— Iertaţi-mă că vă deranjez, domnule. Lucrurile sunt în regulă în Moscova?

— Desigur. Ar trebui să nu fie?

— Nu, domnule ministru, am auzit însă ceva... ciudat. Aş putea face mobilizarea în...

— Rămâi în unitate, domnule general. E un ordin. Toate trupele trebuie să stea pe loc. Întoarce-te la club.

— Să trăiţi.

Puse din nou receptorul în furcă. Ministrul adjunct? În camera de comandă, la ora zece în seara de Anul Nou? De ce naiba nu era acasă, cu familia, sau undeva la ţară, cu amanta? Îşi stoarse creierii încercând să-şi amintească un nume, numele unui coleg din statul-major care trecuse la Informaţii şi acum lucra la GRU. În cele din urmă căută într-o listă cu numere de telefon secrete ale ofiţerilor şi formă.

Auzi aparatul sunând îndelung şi se uită la ceas. Unsprezece fără zece. Sigur, toţi erau beţi. În cele din urmă, pe aerodromul Kodinka răspunse cineva. Înainte de a apuca să spună ceva, o voce zbieră:

— Alo, da?

Dincolo de ea se auzea un zgomot sacadat.

— Cine e la telefon? întrebă el. Colonelul Demidov e acolo?

— De unde dracu' să ştiu? se răsti vocea. Eu stau întins pe jos şi încerc să mă feresc de gloanţe: Eşti de la Ministerul Apărării?

— Nu.

— Auzi, amice, dă-le un telefon şi spune-le să se grăbească. Nu mai rezistăm mult.

— Cine să se grăbească?

— Ministerul a zis că ne trimite trupe din afara oraşului. Aici e iadul pe pământ.

Vorbitorul trânti telefonul şi, probabil, se târî la adăpost.

Generalul Andreev rămase cu receptorul mort în mână. Ba nu, îi răspunse el în gând, nu trimit nici un fel de trupe.

Ordinul fusese oficial şi fără drept de apel. El venise de la un general cu patru stele, ministru în guvern. Rămâneţi în unitate. Se putea supune şi dosarul îi rămânea nepătat.

Privi pe deasupra pietrişului acoperit cu zăpadă, la ferestrele puternic luminate ale clubului, de unde răzbăteau hohotele de râs şi veselia.

Dar în zăpadă zări o siluetă înaltă şi dreaptă, cu un cadet alături. Orice îţi vor promite, îi spuse umbra, bani, avansări sau onoruri, vreau să nu-i trădezi niciodată pe aceşti oameni.

Întinse mâna şi apăsă pe furcă, întrerupând legătura, iar apoi formă două cifre. Adjunctul răspunse pe deasupra hohotelor de râs.

— Koni, nu-mi pasă câte T-80-uri sunt pregătite de plecare, sau câte BTR-uri, dar vreau ca tot ce mişcă în unitatea asta să fie gata într-o oră, împreună cu toţi soldaţii care se mai pot ţine pe picioare.

Se aşternu liniştea timp de câteva secunde.

— Şefu', e pe bune? întrebă Koni.

— E pe bune, Koni. Tamanskaia pleacă la Moscova.

La ora douăsprezece şi un minut în anul de graţie 2000, primele tancuri ale Gărzilor Taman ieşiră rulând pe şenile din baza de la Kobiakova şi porniră pe autostrada care venea de la Minsk, îndreptându-se spre Kremlin.

Drumul îngust care lega baza de autostradă nu avea decât trei kilometri, pe parcursul cărora coloana de douăzeci şi şase de care de luptă T-80 şi patruzeci şi unu de transportoare blindate BTR 80 era nevoită să înainteze în şir indian şi cu viteză redusă.

Odată ajunşi la drumul mare, generalul Andreev dădu ordin să se ocupe ambele sensuri de circulaţie şi să se mărească viteza de deplasare la maximum. Norii care acoperiseră cerul întreaga zi începuseră să se spargă şi, printre ei, stelele străluceau reci. De partea cealaltă a coloanei de blindate huruind, pădurea de brazi trosnea îngheţat.

Până la porţile Kremlinului erau patruzeci şi trei de kilometri, iar ei mergeau cu şaizeci de kilometri pe oră. Undeva înainte apăru o maşină; şoferul zări în lumina farurilor masa cenuşie de oţel care se rostogolea spre el şi coti brusc, intrând în pădure.

La zece kilometri de Moscova, coloana întâlni postul de miliţie care marca marginea oraşului. Dinăuntrul gheretei de metal, cei patru miliţieni îşi aruncară ochii pe geam, văzură coloana şi se aruncară la pământ ţinându-se strâns unul de altul şi toţi de sticlele de votcă, în ghereta care se cutremura din cauza vibraţiilor.

Andreev, care conducea tancul din frunte, zări primul camion care bloca şoseaua. În timpul nopţii, câteva maşini particulare se apropiaseră de baricadă, aşteptaseră o vreme, apoi întorseseră şi porniseră înapoi. Coloana însă nu avea timp să aştepte.

— Foc de voie, spuse Andreev.

Tunarul ochi şi trase un singur proiectil din tunul de 125 mm montat în turelă. La o distanţă de 400 de metri obuzul îşi păstră viteza iniţială, izbi camionul şi îl aruncă în aer. Alături de tancul lui Andreev, adjunctul lui, care ocupa cealaltă bandă de circulaţie, procedă identic şi distruse cel de-al doilea camion. Din spatele baricadei se auziră focuri de mitraliere uşoare.

Din cupola de oţel a turelei, mitraliorul lui Andreev mătură marginea şoselei cu mitraliera grea, de 12,7 mm, iar focurile încetară.

În timp ce coloana trecea cu un huruit asurzitor pe lângă ei, Tinerii Combatanţi se uitară stupefiaţi la rămăşiţele baricadei lor. După o vreme, începură să se piardă unul câte unul în noapte.

Şase kilometri mai încolo, Andreev dădu ordin coloanei să încetinească la treizeci de kilometri pe oră şi organiză două diversiuni. Trimise cinci tancuri şi zece transportoare blindate spre dreapta, pentru a elibera garnizoana asediată în cazarma de la aerodromul Kodinka şi, într-un impuls de moment, alte cinci tancuri şi zece transportoare la stânga, spre nord-est, pentru a prelua controlul asupra televiziunii Ostankino.

Ajuns la Centura de Grădini, ordonă ca cele şaisprezece tancuri rămase, împreună cu cele douăzeci şi unu de transportoare să facă la dreapta până în Piaţa Kudrinski şi apoi la stânga, spre Ministerul Apărării.

Aflat în centrul de comunicaţii de la subsolul clădirii, ministrul-adjunct Butov auzi huruitul de deasupra capului, conştient că într-un oraş în stare de război nu exista decât un singur fel de creatură care putea scoate un asemenea sunet.

Coloana trecu prin Piaţa Arbat, trecând de minister şi îndreptându-se spre Piaţa Boroviţki şi, pe partea cealaltă a ei, spre zidul Kremlinului. Nici tanchiştii, nici cei de pe transportoare nu observară o maşină, parcată printre altele şi nici silueta în haină matlasată şi cizme care coborî din maşină şi se luă după ei.

La cârciuma lui Rosy O'Grady, contingentul irlandez aflat în capitala rusă se îngrijea ca Anul Nou să fie sărbătorit cum se cuvenea, completat cu focurile de artificii care se auzeau constant din Kremlin şi de pe partea opusă a pieţei, când primele tancuri le trecură pe sub geamuri.

Ataşatul cultural irlandez îşi săltă capul din halba de bere Guinness, aruncă un ochi pe geam şi zise către barman:

— Drace! Pat, ăla n-a fost un tanc?

În faţa Porţii Boroviţki stătea parcat un transportor blindat BTR 80 aparţinând Gărzilor Negre, care mătura cu tunul zidurile pe care îşi găsiseră adăpost ultimii soldaţi rămaşi din

Garda Prezidenţială. Timp de patru ore luptaseră pe teritoriul Kremlinului, în aşteptarea întăririlor, fără să ştie că restul trupelor generalului Korin erau prinse într-o ambuscadă la marginea oraşului.

Pe la ora unu, Gărzile Negre controlau totul, cu excepţia crestelor de zid, în lungime de 2.235 de metri şi destul de late pentru a permite trecerea simultană a cinci oameni. Aici se strânseseră ultimii cinci sute de soldaţi din Garda Prezidenţială, care acopereau scara îngustă ce ducea sus, refuzându-le oamenilor lui Grişin victoria finală.

De pe partea vestică a Pieţei Boroviţki, tancul lui Andreev, în frunte, ieşi la loc deschis, de unde zări BTR-ul. De la distanţa aceea, un singur obuz făcu transportorul ţăndări. Tancul trecu peste rămăşiţele lui, nici una mai mare decât un capac de roată, iar şenilele le împrăştiară, eliberând drumul.

La unu şi patru minute, T-80-ul generalului Andreev, aflat pe aleea mărginită de copaci care ducea la Turn şi la Poartă, trecu pe sub arcada cu poarta şi grilajul sfărâmate şi pătrunse în Kremlin.

Ca şi unchiul său, generalul detesta să stea chircit în turela închisă, trăgând cu ochiul prin periscop. Turela stătea deschisă, iar el era cu torsul şi capul afară, în frig, cu faţa ascunsă de cască şi ochelari.

Unul câte unul, tancurile se rostogoliră pe lângă Palatul Mare şi catedralele ciupite de gloanţe ale Bunei Vestiri şi Arhanghelului, trecând de Clopotul Ţarului şi intrând în Piaţa Ivanovski, de unde pe vremuri aprodul oraşului anunţa decretele regale.

Două transportoare ale Gărzilor Negre încercară să-l oprească, fiind amândouă reduse la grămezi de zdrenţe încinse.

Pe lângă el, mitraliera uşoară de 7,62 mm şi sora ei mai mare, de 12,7 mm, scoteau un lătrat continuu, în timp ce reflectoarele tancului căutau siluetele puse pe fugă ale puciştilor.

În interiorul Kremlinului, împrăştiaţi pe cele patruzeci de hectare, mai erau trei mii de Gărzi Negre în stare să lupte, iar pentru soldaţii lui Andreev nu ar fi avut nici un sens să coboare din carele de luptă. Nu erau mai mult de două sute de oameni şi prezenţa lor în lupta corp la corp nu ar fi echilibrat situaţia. Dacă rămâneau însă în carapacele de oţel, lucrurile se schimbau.

Grişin nu pusese la socoteală blindatele şi nu adusese cu el muniţie antitanc. Mai uşoare şi mai sprintene, vehiculele diviziei Tamanskaia puteau pătrunde şi pe aleile strâmte, unde tancurile nu încăpeau. La loc deschis, tancurile aşteptau cu mitralierele pregătite, nepăsătoare la atacurile inamicului.

Dar adevăratul efect era cel psihologic. Pentru soldatul aflat pe jos, tancul e un monstru, cu echipajul care îl studiază nestingherit din spatele blindajului şi ţevile mitralierelor rotindu-se în căutare de noi victime fără apărare.

În cincizeci de minute, Gărzile Negre cedau terenul, rupând formaţia pentru a căuta refugiu în biserici, palate şi catedrale. Unii reuşiră să ajungă la adăpost; alţii fură surprinşi la loc deschis de tunurile de pe BTR-uri sau de mitralierele tancurilor.

În restul oraşului, bătăliile erau în stadii diferite. Grupul Alfa era pe punctul de a ocupa cazarma OMON de la Ministerul Federal de Interne, când cineva prinse pe aparatul de recepţie un urlet al cuiva de la Kremlin. Era un soldat din Gărzile Negre cuprins de panică şi cerând ajutor. Dar făcu greşeala de a pomeni de intervenţia tancurilor T-80. Zvonul se răspândi în rândurile Grupului, care hotărî că luptase suficient. Lucrurile nu se desfăşurau aşa cum spusese Grişin, care le promisese o surpriză totală, superioritate numerică şi un inamic neputincios. Nu avuseseră parte de nici una dintre ele. Se regrupară, preocupaţi să-şi scape pielea.

La primărie, găştile Mişcării Noua Rusie fuseseră deja zdrobite de ceceni.

În Staraia Ploşcead, trupele OMON, sprijinite de SOBR-ul generalului Petrovski, începură să-i izgonească pe mercenarii firmelor „de pază" ale Mafiei Dolgoruki din clădirile guvernamentale.

La aerodromul Kodinka roata începuse să se întoarcă. Cinci tancuri şi zece transportoare blindate îi izbiseră pe cei din Grupul Vimpel în coastă şi acum comandourile, mai uşoare, erau fugărite prin labirintul de hangare şi depozite care compuneau baza.

Duma rămânea ocupată de resturile firmelor de pază private, dar acestea nu aveau unde pleca şi nici ce face altceva decât să asculte la radio ce se petrecea prin alte părţi. La rândul lor, auziră strigătul de ajutor de la Kremlin şi, recunoscând puterea superioară a tancurilor, hotărâră să o şteargă, fiecare încercând să se convingă că, doar cu puţin noroc, nu avea să fie recunoscut.

Ostankino era încă în mâinile colonelului Grişin, dar anunţul triumfător rezervat pentru ştirile de dimineaţă rămăsese în aşteptare, în timp ce cele 2.000 de Gărzi Negre priveau de la fereastră tancurile urcând încet pe bulevard şi propriile lor camioane izbucnind în flăcări, unul după altul.

Kremlinul este construit pe o ridicătură de pământ la marginea râului; pantele sunt acoperite cu vegetaţie, în mare parte brazi. În coasta zidului vestic se întind Grădinile

Alexandrovski. Păduricea şi grădinile sunt împânzite de alei. Nimeni din cei ce participau la lupte înăuntrul zidurilor nu zări silueta singuratică ieşind de sub copaci şi apropiindu-se de poartă şi nici urcând ultima pantă şi strecurându-se înăuntru.

La ieşirea de sub arcadă, reflectorul unuia dintre tancurile lui Andreev îl scăldă o clipă în lumină, dar echipajul îl luă drept unul de-ai lor. Haina matlasată semăna cu uniformele de tanchist, iar căciula rotundă de blană aducea mai degrabă cu ale lor decât cu căştile negre de oţel ale soldaţilor lui Grişin. Cel din spatele reflectorului presupuse că era vreun soldat dintr-un transportor lovit, ascunzându-se sub arcadă.

Raza de lumină trecu peste el şi se îndepărtă. Pe urmă, Jason Monk ieşi de sub arcadă şi, la adăpostul brazilor, se îndreptă în fugă spre dreapta porţii. În întuneric, rămase de pază, în aşteptare.

Kremlinul are nouăsprezece turnuri, dar numai trei au porţi care pot fi folosite. Turiştii intră şi ies pe Poarta Boroviţki sau pe la Sfânta Treime, iar trupele pe Poarta Spaski. Dintre cele trei, numai una era larg deschisă, aceea lângă care se afla el.

Oricine dorea să-şi scape pielea trebuia să iasă din incinta înconjurată de ziduri. O dată cu venirea zorilor, forţele armate ale statului aveau să-i scoată pe cei care se ascundeau, dibuindu-i prin ganguri şi vestiare, cămări şi dulapuri, până la camerele secrete ale centrului de comandă de sub Grădinile Spaski. Acela care voia să rămână în viaţă şi să nu înfunde puşcăria avea să înţeleagă că trebuia să o şteargă iute pe singura poartă rămasă deschisă.

Vizavi de locul unde stătea, Monk văzu uşa Sălii de Arme, care găzduia o mie de ani de istorie rusă, atârnând în aşchii acolo unde o sfărâmase, lovind-o cu spatele, un tanc care întorcea în loc. Flăcările unui transportor incendiat al Gărzilor Negre inundau faţada cu o lumină gălbuie.

Fluxul bătăliei se îndepărtase de poartă, îndreptându-se spre Senat şi Arsenal în sectorul nord-estic al fortăreţei. Vehiculul arzând trosnea.

Imediat după ora două, zări o mişcare chiar lângă zidul Palatului, apoi un bărbat îmbrăcat în negru apăru în goană, îndoit de mijloc, dar prelingându-se rapid pe lângă faţada Sălii de Arme. În dreptul vehiculului arzând, se opri şi se uită înapoi pentru a vedea dacă era urmărit. Un cauciuc luă foc, făcându-l pe fugar să se întoarcă brusc. În lumina gălbuie, Monk îi văzu chipul. Nu-l mai văzuse decât o dată până atunci, într-o fotografie, pe o plajă în Sapodilla Bay, în Insulele Turk şi Caico. Ieşi de după copac.

— Grişin.

Bărbatul îşi ridică ochii şi încercă să distingă în întunericul de sub brazi. Atunci înţelese cine îl strigase. Avea cu el un kalaşnikov AK-47 cu pat rabatabil. Monk văzu ţeava ridicându-se şi sări după un trunchi de copac. Se auzi răpăitul armei şi aşchii de lemn săriră în toate părţile. Pe urmă focul se opri.

Monk se uită prudent pe după trunchi. Grişin dispăruse, între el şi poartă fuseseră vreo cincizeci de metri, dar Monk avea de parcurs numai zece. Nu trecuse pe lângă el.

În ultima secundă, Monk văzu ţeava kalaşnikovului iţindu-se din pragul uşii sfărâmate. Se trase înapoi în timp ce gloanţele muşcau copacul din faţa sa. Focul încetă din nou. Două jumătăţi de încărcător, aprecie el, după care o rupse la fugă peste drum pentru a se lipi de zidul ocru al muzeului. Pistolul Sig Sauer îi stătea lipit de piept.

Din nou ţeava puştii de asalt ieşi din pragul uşii, în timp ce purtătorul ei îşi căuta ţinta pe partea cealaltă a drumului. Nevăzând nimic, Grişin mai avansă câţiva centimetri.

Glonţul lui Monk izbi patul AK-ului cu destulă forţă pentru a-l smulge din mâinile colonelului. Zbură cât colo pe pavaj, undeva unde nu-l mai putu ajunge. Monk auzi paşi alergând pe podeaua de piatră a muzeului. În câteva secunde, părăsi strălucirea flăcărilor care mistuiau vehiculul şi pătrunse, ghemuit în întunericul ca smoala din Sala de Arme.

Muzeul are două etaje şi nouă săli, cu cincizeci şi cinci de vitrine. În ele se găsesc obiecte istorice în valoare de miliarde de dolari, căci puterea şi bogăţia Rusiei au fost pe vremuri atât de mari, încât tot ce au avut vreodată ţării, coroanele, tronurile, armele, veşmintele, până la căpestrele cailor, era bătut în argint, aur, diamante, smaralde, rubine, safire şi perle.

Pe măsură ce ochii i se obişnuiau cu întunericul, Monk desluşi forma întunecată a scării ce ducea la etaj. În stânga era arcada prin care se trecea către cele patru săli de la parter. Dinăuntru auzi o bufnitură uşoară, ca şi cum cineva s-ar fi lovit de una dintre vitrine.

Trăgând adânc aer în piept, Monk se aruncă prin arcadă într-un salt de paraşutist, continuând să se rostogolească prin întuneric până se lovi de perete. În timp ce trecea pragul zări ca pe o iluzie flacăra albăstruie a ţevii şi se trezi acoperit de cioburile vitrinei de deasupra capului lui, în care se înfipsese glonţul.

Sala, pe care nu o putea vedea, era lungă şi îngustă, cu vitrine mari de-a lungul pereţilor şi încă una, tot de sticlă, pe mijloc, în ele, aşteptând sclipirea luminilor electrice şi gurile căscate ale turiştilor, stăteau veşmintele pentru încoronare ruseşti, turceşti şi persane, ale tuturor prinţilor Rurik şi ale

ţarilor din familia Romanov. Cu câţiva centimetri pătraţi din oricare din ele şi cu nestematele care le împodobeau, un om putea trăi ani de zile.

Pe când ultimul ciob atingea cu un clinchet podeaua, Monk îşi încordă auzul şi prinse în fine un şuierat, ca al cuiva care făcea eforturi să nu gâfâie. Puse mâna pe o bucată triunghiulară de sticlă şi o azvârli cu boltă în direcţia de unde venise sunetul.

Aceasta ateriză pe o vitrină; urmă un nou val de împuşcături şi sunetul paşilor care se îndepărtau în fugă, printre ecourile focurilor. Monk se ridică de pe vine şi o luă la goană aplecat înainte, la adăpostul vitrinei din centru, până când înţelese că Grişin se retrăsese în cea de-a doua sală şi îl aştepta.

Se apropie de cea de-a doua arcadă, cu un alt ciob în mână. La momentul potrivit îl azvârli cât putu mai departe în sală, apoi păşi înăuntru şi imediat în lateral, după un dulăpior. De data aceasta nu izbucniră împuşcături.

Dat fiindcă ochii i se obişnuiseră cu întunericul, văzu acum că era într-o încăpere ceva mai mică, în care se găseau tronuri încrustate cu nestemate şi fildeş. Chiar dacă nu ştia, tronul de la încoronare al lui Ivan cel Groaznic era la doar câţiva metri în stânga lui, iar cel al lui Boris Godunov imediat în spate.

Cel din faţa lui alergase, căci în timp ce răsuflarea lui Monk, după ce se odihnise printre copaci, era măsurată şi egală, undeva în faţa lui se auzea aerul ce pătrundea şuierând în plămânii lui Grişin.

Ridică mâna şi bătu cu ţeava pistolului în capacul vitrinei de alături, apoi coborî braţul repede. Zări în întuneric flama şi trase iute în direcţia ei. Deasupra capului lui sticla se sparse iarăşi şi glonţul lui Grişin împrăştie o ploaie de briliante din tronul de diamant al ţarului Alexei.

Glonţul tras de Monk trebuie să fi trecut destul de aproape, căci Grişin se întoarse şi fugi în sala alăturată, care – lucru pe care Monk nu îl ştia, iar Grişin probabil că îl uitase – era şi ultima, o fundătură, sala trăsurilor.

Auzind sunetul paşilor înaintea lui, Monk îl urmă rapid, înainte ca Grişin să-şi găsească o nouă poziţie de tragere.

Ajunse în ultima încăpere şi se aruncă în spatele unei trăsuri cu patru roţi, din secolul al XVII-lea, împodobită cu fructe aurii. Trăsurile îi ofereau, ce-i drept, un adăpost, dar ele îl ascundeau şi pe Grişin. Fiecare dintre ele stătea pe un piedestal şi toate erau despărţite de public nu prin pereţi de sticlă, ci prin cordoane prinse între stâlpi verticali.

Aruncă o privire pe după trăsura regală, trimisă în anul 1600 de regina Elizabeta I a Angliei lui Boris Godunov şi încercă să-şi repereze inamicul, dar întunericul din încăpere era aproape

total, iar trăsurile nu se vedeau decât ca nişte forme nedesluşite.

În clipa aceea, norii din faţa ferestrelor înalte se sparseră, lăsând să intre o rază subţire de lumină. Geamurile erau duble şi încasabile, iar lumina era foarte palidă.

Dar ceva sclipi. Un punct minuscul în tot întunericul acela, în spatele roţii ornamentate, aurite, a trăsurii ţarinei Elizabeta.

Monk încercă să-şi amintească învăţăturile lui George Sims, de la Castelul Forbes. Cu două mâini, băiete şi ţine-l zdravăn. Inspiră încet, stai neclintit, trage.

Glonţul trecu printre spiţele roţii şi izbi ceva în spatele ei. Când ecourile se stinseră şi urechile încetară să-i mai ţiuie, auzi bubuitura unui corp greu ce se prăbuşi la pământ.

Putea fi un truc. Aşteptă cinci minute, apoi văzu că forma ştearsă de pe podea, din spatele trăsurii, nu se mişca. Adăpostindu-se pe rând după cadrele de lemn ale vehiculelor străvechi, se trase mai aproape, până zări un tors şi un cap, cu faţa în jos pe podea. Abia atunci se apropie, cu pistolul pregătit şi întoarse trupul.

Colonelul Anatoli Grişin încasase glonţul chiar deasupra ochiului stâng. Cum ar fi spus George Sims, asta îl mai încetinise un pic. Jason Monk se uită la omul pe care îl ura, fără să simtă nimic. Totul se făcuse pentru că trebuia făcut.

Punând pistolul în buzunar, se aplecă, luă mâna stângă a mortului şi scoase ceva de pe ea.

Obiectul mic îi stătea în palmă în semiîntunericul sălii – argintul american neprelucrat care scânteiase în razele lunii, turcoazul translucid tăiat în munţi de indienii Ute sau Navajo. Un inel adus din munţii din ţara sa, dăruit pe o bancă, într-un parc din Ialta, unui bărbat curajos şi smuls de pe degetul unui cadavru în curtea închisorii Lefortovo.

Vârî inelul în buzunar, se răsuci pe călcâie şi se întoarse la maşină. Bătălia pentru Moscova luase sfârşit.

EPILOG

În dimineaţa zilei de 1 ianuarie, Moscova şi întreaga Rusie se treziră cu vestea sumbră a ceea ce se petrecuse peste noapte în capitală. Camerele de televiziune duceau imaginile spre toate colţurile întinsei ţări. Poporul era subjugat de ceea ce vedea.

Între zidurile Kremlinului scena era una de devastare. Faţadele catedralelor înălţării, Bunei Vestiri şi Arhanghelului erau ciobite şi zgâriate de gloanţe. Sticla spartă sclipea în zăpadă şi gheaţă.

Urmele negre ale vehiculelor incendiate mânjeau pereţii exteriori ai palatelor mai mici, iar cei ai Senatului şi ai Palatului Mare al Kremlinului fuseseră muşcaţi de gloanţele de mitralieră.

Sub Tunul Ţarului stăteau ghemuite două trupuri, iar echipele de curăţenie scoseseră altele din clădirea Arsenalului şi a Palatului Congreselor, unde îşi căutaseră refugiu în ultimele clipe de viaţă.

Peste tot în lumina dimineţii ardeau mocnit, fumegând, camioanele şi transportoarele Gărzilor Negre. Flăcările topiseră bucăţi întregi din bitumul care apoi se răcise la frig, ca valurile mării.

Preşedintele în funcţie Ivan Markov se întoarse imediat cu avionul de la locuinţa sa de vacanţă, sosind în capitală pe la prânz. Spre seară, îl primi pe Patriarhul Moscovei şi al Tuturor Rusiilor într-o audienţă particulară.

Alexei al II-lea îşi desfăşură prima şi ultima intervenţie în arena politică a Moscovei. Susţinând că planul de a ţine alegerile prezidenţiale pe 15 ianuarie era acum o imposibilitate, propuse ca la data preconizată să se organizeze un referendum în chestiunea restaurării monarhiei.

Ca o ironie a sorţii, Markov nu se opuse ideii. În primul rând, pentru că nu era prost. Cu patru ani înainte, fusese numit în postul de premier de către fostul preşedinte Cerkasov pentru calităţile sale de administrator şi pentru activitatea din industria petrolului. Cu vremea însă, statutul începuse să-i placă, chiar şi în cadrul unui sistem în care puterea cea mai mare o deţinea preşedintele, mult mai mare decât a primului-ministru.

În cele şase luni care trecuseră de la fatalul atac de cord al lui Cerkasov, ajunsese să aprecieze şi mai mult avantajele poziţiilor înalte.

După dezagregarea din punct de vedere electoral a Uniunii Forţelor Patriotice, ştia că rezultatul se va hotărî acum între el

şi neocomuniştii din Uniunea Socialistă. La fel de bine ştia însă că, probabil, va ieşi al doilea.

Dar un monarh constituţional va trebui, aproape din prima clipă, să facă apel la un politician şi administrator cu experienţă, care să formeze un guvern de uniune naţională. Şi cine era mai potrivit pentru asta decât el?

În seara aceea, prin decret prezidenţial, Ivan Markov îi chemă pe toţi membrii Dumei înapoi la Moscova pentru o sesiune extraordinară.

Pe tot parcursul zilei de 3 ianuarie parlamentarii se întoarseră în capitală din cele mai îndepărtate colţuri ale Siberiei şi din câmpiile nordului îndepărtat.

Sesiunea extraordinară din 4 ianuarie a Dumei se ţinu în Casa Albă, rămasă aproape neatinsă. Atmosfera era sumbră, nu în ultimul rând printre deputaţii Uniunii Forţelor Patriotice, preocupaţi să spună oricui stătea să îi asculte că nu avuseseră nici o legătură cu actul nebunesc al lui Igor Komarov din noaptea de Anul Nou.

Preşedintele Markov se adresă adunării cu propunerea ca pe 15 ianuarie poporul să fie consultat în chestiunea restauraţiei. Pentru că el însuşi nu era membru al Dumei, nu putea face propunerea oficial, sub forma unei moţiuni. Această sarcină îi reveni preşedintelui Camerei, membru în Partidul Alianţei Democratice al lui Markov.

Văzând puterea prezidenţială cum le aluneca printre degete, neocomuniştii se opuseră în bloc. Dar Markov venise cu lecţiile pregătite.

Temători pentru propria lor siguranţă, membrii UFP fuseseră intervievaţi, pe rând în dimineaţa aceea. Li se dăduse să înţeleagă că, dacă îl sprijineau pe preşedinte, întreaga problemă a ridicării imunităţii lor parlamentare şi a arestării lor putea fi abandonată complet. Ceea ce însemna că îşi puteau păstra locurile.

Voturile Alianţei Democrate, adăugate celor ale UFP, se dovediră mai multe decât cele ale neocomuniştilor şi moţiunea trecu.

Din punct de vedere tehnic, modificarea nu era greu de făcut. Cabinele de vot erau deja construite. Singurul lucru care mai rămânea era tipărirea a 105 milioane de formulare de vot, cu o unică întrebare şi două căsuţe, una pentru „Da”, cealaltă pentru, „Nu”.

Pe 5 ianuarie, în micul port Viborg din nordul Rusiei, un miliţian din corpul de pază a docurilor, pe nume Piotr Gromov, adăugă o notă de subsol istoriei. În zori, el tocmai urmărea cargobotul suedez *Ingrid B,* pregătindu-se de plecare spre Goteborg.

Miliţianul voia să se întoarcă în ghereta lui, unde îl aştepta micul dejun, când de după o grămadă de lăzi apărură două siluete în şube albastre, care se repeziră spre schelă, chiar înainte ca aceasta să fie ridicată. Într-un moment de inspiraţie, le strigă să se oprească.

Cei doi schimbară câteva vorbe înăbuşite şi îşi continuară fuga spre schelă. Gromov îşi scoase pistolul şi trase un foc în aer. Era prima dată când îl folosea în trei ani de când lucra în docuri, iar utilizarea lui îi făcu o plăcere grozavă. Cei doi marinari se opriră.

Din actele lor reieşea că erau amândoi suedezi. Cel mai tânăr vorbea englezeşte, din care Gromov ştia doar câteva cuvinte. Dar lucra de destulă vreme în docuri pentru a fi învăţat ceva mai bine suedeză. Se răsti la cel mai în vârstă:

— Unde vă grăbiţi aşa?

Individul nu scoase un cuvânt. Nici unul dintre ei nu-l înţelese, întinse o mână şi-i smulse celui mai bătrân căciula rotundă de pe cap. Chipul avea ceva cunoscut îl mai văzuse undeva. Miliţianul şi rusul fugar se priviră în ochi. Chipul acela... undeva, pe un podium... strigând în faţa mulţimii care ovaţiona.

— Te cunosc, zise el. Eşti Igor Komarov.

Komarov şi Kuzneţov fură arestaţi şi aduşi înapoi la Moscova. Fostul lider al UFP fu pus sub acuzare imediat pentru înaltă trădare şi rămase închis până la începerea procesului. Ironia făcu să fie trimis la închisoarea Lefortovo.

Timp de zece zile, dezbaterea ocupă ziarele, revistele, radioul şi televiziunea, pe măsură ce profeţii, unul mai înţelept decât altul, îşi expuneau opiniile.

În după-amiaza zilei de 14 ianuarie, părintele Gregor Rusakov ţinu o predică pe Stadionul Olimpic din Moscova, în faţa unei mari mulţimi de oameni. Ca şi în cazul lui Komarov când vorbise în acelaşi loc, discursul lui ajunse la urechile naţiunii, fiind ascultat, după cum aveau să constate mai târziu sondajele de opinie, de optzeci de milioane de cetăţeni ruşi.

Tema discursului fu limpede şi simplă. Timp de şaptezeci de ani, poporul rus se închinase zeilor gemeni ai materialismului dialectic şi comunismului, fiind trădat de amândoi. Timp de cincisprezece ani îngenunchease în templul capitalismului republican şi îşi văzuse speranţele înşelate. Îşi îndemnă ascultătorii ca, a doua zi de dimineaţă, să se întoarcă la Dumnezeul părinţilor lor, să meargă la biserică şi să ceară îndrumare. De multă vreme, observatorii străini trăiau cu convingerea că, după şaptezeci de ani de industrializare comunistă, ruşii erau un popor eminamente urban. Era o presupunere greşită. Chiar şi în 1999, peste 50 la sută din ruşi

locuiau încă nevăzuţi şi nebăgaţi în seamă, în orăşele mici şi în sate, de-a curmezişul ţării care se întindea între Bielorusia şi Vladivostok, acoperind o lăţime de peste 9.000 km şi nouă zone orare.

Pe această suprafaţă existau cele 100.000 de parohii care formau cele o sută de episcopii ale Bisericii Ortodoxe Ruse, fiecare cu biserica sa, mai mare sau mai mică, cu turlele în formă de ceapă. Către aceste biserici se îndreptau jumătate din locuitorii ţării prin frigul amarnic al dimineţii de 15 ianuarie şi, din amvonul fiecăreia, preoţii citeau Scrisoarea Patriarhală.

Cunoscută mai târziu ca Marea Enciclică, ea era, probabil, cea mai redutabilă şi mai mişcătoare misivă scrisă vreodată de Alexei al II-lea. Fusese adoptată cu o săptămână înainte în conclavul închis al mitropoliţilor, unde votul, chiar dacă nu unanim, fusese convingător.

După slujba de dimineaţă, ruşii merseră de la biserică la secţiile de votare. Din pricina teritoriului imens şi a lipsei tehnologiei electronice în zonele rurale, numărătoarea voturilor dură două zile. Dintre buletinele validate, rezultatul final fu de 65% pentru şi 35% contra.

Pe 20 ianuarie, Duma acceptă şi validă rezultatul, aprobând alte două moţiuni. Una prevedea extinderea interimatului lui Ivan Markov până la 31 martie. A doua instituia o comisie constituţională, care să transforme verdictul referendumului în literă de lege.

Pe 20 februarie, preşedintele în funcţie şi Duma Tuturor Rusiilor emiteau invitaţia adresată unui prinţ din afara ţării pentru a accepta titlul şi îndatoririle care reveneau, în contextul unei monarhii constituţionale, ţarului Tuturor Rusiilor.

Zece zile mai târziu, un avion al liniilor aeriene ruseşti ateriza, după un zbor lung, la aeroportul Vnukovo din Moscova.

Iarna îşi pierduse din puteri. Temperaturile se ridicaseră cu câteva grade deasupra lui zero şi soarele strălucea. Din pădurile de mesteacăn şi brad de dincolo de micul aeroport rezervat zborurilor speciale venea miros de pământ reavăn şi de începuturi noi.

În faţa terminalului, Ivan Markov stătea în fruntea unei delegaţii numeroase din care făceau parte preşedintele Dumei, liderii tuturor partidelor principale, şefii de stat-major şi patriarhul Alexei.

Din avion coborî omul chemat de Dumă, prinţul în vârstă de cincizeci şi şapte de ani născut în casa britanică de Windsor.

Departe în Vest, într-o căsuţă aflată la marginea satului Langton Matravers, Sir Nigel Irvine urmărea ceremonia la

televizor.

În bucătărie, Lady Irvine spăla vasele după micul dejun, lucru pe care îl făcea întotdeauna înainte de sosirea doamnei Moir, „spaima prafului”.

— Ce urmăreşti, Nigel? strigă ea, lăsând apa cu clăbuci să se scurgă din chiuvetă. Tu nu te uiţi niciodată la televizor dimineaţa.

— Ceva ce se întâmplă în Rusia, draga mea.

Fusese pe muchie de cuţit, îşi spuse el. Jucase conform propriilor reguli pentru anihilarea unui adversar mai bogat, mai puternic şi mai numeros prin folosirea unor forţe minime – anihilare care nu putuse fi obţinută decât prin viclenie şi înşelăciune.

Prima etapă fusese aceea în care lui Jason Monk i se ceruse să creeze o alianţă între cei care fie că aveau să se teamă, fie că aveau să-l dispreţuiască pe Igor Komarov după ce vor fi citit Manifestul Negru. În prima categorie intrau cei destinaţi lichidării de către nazistul rus: cecenii, evreii şi miliţia care îl persecutase pe aliatul lui Komarov, Mafia. Din cea de-a doua făceau parte biserica şi armata, reprezentate de patriarh şi de cel mai respectat general în viaţă, Nikolai Nikolaev. Al doilea obiectiv fusese acela de a introduce un informator în tabăra inamicului, nu pentru a aduce de acolo informaţii reale, ci pentru a furniza informaţii false.

În perioada în care Monk îşi desăvârşea pregătirea la Castelul Forbes, maestrul spion îşi făcuse pe neştiute prima vizită la Moscova, pentru a reactiva doi agenţi pasivi, de nivel scăzut, pe care îi recrutase cu mulţi ani în urmă. Unul era fostul profesor de la Universitatea moscovită, a cărui pasiune pentru porumbeii călători se dovedise utilă de câteva ori în trecut.

Dar, când profesorul îşi pierduse catedra din cauză că propusese o reformă democratică sub comunişti, fiul lui îşi pierduse, la rândul lui, locul la liceu şi orice şansă de a mai fi student. Tânărul se apropiase de biserică şi, după câteva stagii lipsite de strălucire prin diverse parohii, ajunsese valetul şi majordomul patriarhului Alexei.

Părintele Maxim Klimovski primise autorizaţia să comită patru acte de trădare către colonelul Grişin, privindu-i pe Nigel Irvine şi pe Jason Monk. Aceasta urma să ajute la stabilirea credibilităţii sale ca informator al comandantului Gărzilor Negre, chiar în sânul taberei inamice.

De două ori, Irvine şi Monk fuseseră lăsaţi să scape înainte de sosirea lui Grişin, dar în ultimele două ocazii acest lucru nu mai fusese posibil şi cei doi fuseseră nevoiţi să iasă de acolo folosindu-şi propriile resurse.

Cel de-al treilea precept al lui Irvine era să nu încerci niciodată să-ţi convingi adversarul că împotriva lui nu se desfăşura nici o campanie, ceea ce ar fi fost cu neputinţă în situaţia dată, ci să-l faci să creadă că pericolul venea din cu totul altă parte şi că, o dată ce îl va fi eliminat, era în siguranţă.

După cea de-a doua vizită la patriarh, Irvine fusese nevoit să mai rămână un timp, pentru a-i da ocazia lui Grişin şi pungaşilor lui să-i percheziţioneze camera şi să descopere în servietă fotografia scrisorii incriminante.

Scrisoarea era un fals, compus la Londra pe hârtie originală cu antetul patriarhatului, după mostre de caligrafie aparţinând patriarhului, obţinute de părintele Maxim şi înmânate lui Irvine cu ocazia vizitei precedente.

În această scrisoare, patriarhul părea să-i comunice destinatarului că va sprijini cu bucurie ideea restauraţiei monarhului în Rusia (ceea ce nu era adevărat, dat fiind că abia începuse să o ia în considerare) şi că va propune ca acela căruia îi era adresată scrisoarea să devină acela ales pentru poziţia în discuţie.

Din păcate, scrisoarea fusese adresată greşit. Pe ea era numele prinţului Semion, care locuia la ferma sa din Normandia, cu caii şi prietena lui. Din motive de necesitate, fusese considerat o pierdere necesară.

Cea de-a doua vizită făcută de Monk patriarhului fusese aceea care declanşase etapa a patra, în care duşmanul trebuia încurajat să reacţioneze violent la o ameninţare percepută, dar inexistentă. Acest lucru se realizase prin înregistrarea aşa-zisei conversaţii între Monk şi Alexei al II-lea.

Mostre ale vocii patriarhului fuseseră obţinute la prima vizită a lui Irvine, în timpul căreia interpretul, Brian Vincent, purtase un aparat de înregistrare. Monk înregistrase ore întregi de benzi cu vocea sa în timpul şederii la Castelul Forbes.

La Londra, un actor interpretase textul pe care aparent îl rostise Alexei al II-lea. Banda fusese realizată cu ajutorul tehnologiei computerizate până în cele mai mici amănunte, inclusiv clinchetul ceştilor de cafea. Părintele Maxim, căruia Irvine îi pasase caseta în timp ce traversa holul, nu făcuse decât să o copieze de pe un casetofon pe reportofonul dat de Grişin.

Tot ce se găsea pe banda aceea fusese o minciună. Generalul Petrovski nu şi-ar fi putut continua raidurile împotriva Mafiei Dolgoruki, fiindcă toate informaţiile referitoare la organizaţia rivală, obţinute de la ceceni, îi fuseseră deja transmise. Mai mult, documentele descoperite în pivniţele cazinoului nu conţineau nici o dovadă a finanţării campaniei electorale a UFP de către Dolgoruki.

Generalul Nikolaev nu avea nici cea mai mică intenţie de a continua să-l denunţe pe Komarov într-o serie de interviuri, după Anul Nou. Spusese ce avea de spus, iar pentru el o singură dată era de ajuns.

Şi, lucrul cel mai important, patriarhul nu intenţiona câtuşi de puţin să intervină pe lângă preşedintele în funcţie ca să-l declare pe Komarov iresponsabil. Afirmase sus şi tare că nu va interveni în plan politic.

Dar nici Grişin, nici Komarov nu ştiau toate acestea, încredinţaţi că pricepuseră intenţiile inamicului şi că se confruntau cu un pericol iminent, reacţionaseră exagerat şi lansaseră cele patru încercări de asasinat. Bănuind ce va urma, Monk îi putuse preveni dinainte pe toţi cei vizaţi. Unul singur refuzase să dea ascultare avertismentului. Până în seara de 21 şi poate chiar şi după aceea, Komarov ar mai fi putut câştiga alegerile cu o majoritate confortabilă.

După 21 decembrie începuse etapa a cincea. Reacţia supradimensionată fusese exploatată de Monk în încercarea de a extinde sentimentul de ostilitate faţă de Komarov de la cei câţiva care citiseră Manifestul Negru la o întreagă avalanşă din partea mijloacelor de comunicare în masă. Monk adăugase în această campanie informaţia conform căreia sursa discreditării tot mai pronunţate a lui Komarov era un ofiţer superior din Gărzile Negre.

La fel ca şi în atât de multe alte domenii de activitate umană şi în politică succesul naşte succes, dar eşecul atrage după sine un alt eşec. Pe măsură ce criticile la adresa lui Komarov se înmulţeau; paranoia, detectabilă în stare latentă la toţi tiranii, se amplifica la rândul ei. Ultima carte a lui Nigel Irvine se jucase tocmai pe această trăsătură, în speranţa disperată că instrumentul inadecvat care era părintele Maxim avea să nu-l dea de ruşine.

După întoarcerea de la Mănăstirea Sfânta Treime, patriarhul nici nu se apropiase de preşedinte. Cu patru zile înainte de Anul Nou, organele statului rus nu manifestau nici cea mai vagă intenţie de a ataca Gărzile Negre pe 1 ianuarie, sau de a-l aresta pe Komarov.

Prin intermediul părintelui Maxim, Irvine se folosise de străvechiul precept că inamicul trebuia convins că duşmanii erau mult mai numeroşi, mai puternici şi mai hotărâţi decât în realitate. Convins de această a doua „lovitură”, Komarov hotărâse să atace primul. Avertizat de Monk, statul se apărase.

Chiar dacă nu se ducea prea des la biserică, Sir Nigel Irvine citea de multă vreme şi cu multă atenţie Biblia, iar dintre toate personajele, cel preferat îi era războinicul iudeu Gideon.

Aşa cum îi explicase lui Monk în Munţii Scoţiei, Gideon fusese primul comandant al unor trupe speciale şi cel care inventase atacurile-surpriză nocturne.

Din 10.000 de voluntari, Gideon alesese numai 300, pe cei mai buni şi mai puternici. În atacul pe care îl condusese noaptea împotriva midianiţilor adunaţi în tabăra din Valea Jezreel, se folosise de tactica triplă a unei treziri din somn violente, combinată cu lumini strălucitoare şi zgomote puternice, pentru a dezorienta o forţă superioară, instaurând panica.

— Ceea ce a făcut el, dragul meu, a fost să-i convingă pe midianiţii numai pe jumătate treji că aveau de-a face cu un atac uriaş şi foarte periculos. Iar ei şi-au pierdut curajul şi au rupt-o la fugă. Nu numai că fugiseră, dar, în întuneric, se şi măcelăriseră între ei. Printr-un alt fel de dezinformare, Grişin fusese determinat să îşi aresteze singur toţi ofiţerii superiori.

Lady Irvine intră şi stinse televizorul.

— Hai, Nigel, e o zi minunată şi trebuie să săpăm cartofii noi.

Maestrul spion se ridică în picioare.

— Sigur, spuse el, trufandalele.

Detesta săpatul, dar o iubea foarte mult pe Penny Irvine.

Abia trecuse de amiază când *Foxy Lady* ieşi din Turtle Cove, îndreptându-se spre ieşirea din lagună.

Pe la jumătatea drumului către recif, Arthur Dean, la bordul lui *Silverdeep,* se lipi de el. La pupa avea doi turişti care făceau scufundări.

— Hei, Jason, ai fost plecat!

— Îhî. Am fost în excursie în Europa.

— Cum a fost?

Monk se gândi un pic.

— Interesant, spuse el.

— Bine-ai venit înapoi, zise Dean, aruncând o privire pe puntea lui *Foxy Lady.* N-ai clienţi?

— Nu. Am auzit că la zece mile de cap sunt ceva toni. Vreau să prind câţiva pentru sufletul meu.

Arthur Dean zâmbi. Cunoştea sentimentul.

— Spor la treabă, atunci.

Silverdeep mări viteza şi se îndepărtă. *Foxy Lady* trecu prin strâmtoare, iar Monk simţi mişcarea oceanului sub picioare şi briza dulce-sărată pe faţă.

Dădu frâu liber motorului şi o întoarse pe *Foxy Lady* cu coada spre insule, îndreptându-se spre imensitatea oceanului şi a cerului.

Sfârşit

Cuprins

Observații

[←1]

FDA (Food and Drug Administration) – Direcţia pentru controlul alimentelor şi medicamentelor (n. tr.).

[←2]

Government Scheme - Schemă guvernamentală (n. tr.).

[←3]

Regii armelor (n. tr.).

[←4]

Heralzi (n. tr.).

Table of Contents

Table of Contents